

PROTOKOŁY

z V. sesyi V. peryodu Sejmu krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

w roku 1887/8

Posiedzenie 1 — 27

(od 24. Listopada 1887. do 21. Stycznia 1888.)

LWÓW.

Z DRUKARNI I LITOGRAFII PILLERA i SPÓŁKI.

1888.

PHOTOLOGY

Department of Chemistry, University of California, Berkeley

418422
III - 1887/8, 1-27

~~7479~~
III

~~100,2200~~
III

Protokół

1 posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 24. Listopada 1887.

Początek o godzinie 12. minut 20.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Obecnych posłów 92.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie i otwiera na mocy reskryptu cesarskiego z dnia 5. Listopada b. r. 1. posiedzenie, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego.

Na tymczasowych sekretarzy zaprasza J. E. Marszałek pp. hr. Stanisława Badeniego, Adama Jędrzejowicza, księcia Leona Sapiechę i ks. Siczynskiego.

Po przemówieniu wznosi J. E. Marszałek okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Przemawia J. E. p. Namiestnik i przedstawia radcę c. k. Namiestnictwa p. Laskowskiego, jako zastępcę Komisarza rządowego.

J. E. p. Marszałek oddaje cześć pamięci zmarłych posłów ś. p. księcia Romana Czartoryskiego, ś. p. Marszałka Mikołaja Zyblikiewicza i ś. p. Ryszarda Zawadzkiego, którą Izba przez powstanie wyraża.

Następnie na wniosek J. E. Marszałka zezwala Izba by w protokole obrad Sejmu zanotować wyrazy żalu i uznania zasług zmarłych.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę, iż udzielił następujących urlopów: pp. księciu Władysławowi Sapieże na dni 6, hr. Stefanowi Zamoyskiemu na dni 3, J. E. hr. Ludwikowi Wodziekiemu na dni 5, i p. Siemiginowskiemu na dni 8.

Na wniesione na ręce J. E. Marszałka prośby i odczytane przez Sekretarza p. hr. Stanisława Badeniego udziela Izba p. hr. Stanisławowi Tarnowskiemu (senior) urlopu do końca bieżącej sesyi sejmowej p. Żarskiemu na 4 tygodni, p. J. E. księciu Adamowi Sapieże na 10 dni.

Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta pismo p. Tytusa Siengalewicza, z daty Zabłotów 22. b. m. którym tenże składa mandat jako poseł z mniejszych posiadłości okręgu wyborczego „Śniatyn-Zabłotów“.

J. E. Marszałek oświadcza, iż pismo to zakomunikuje c. k. Prezydyum Namiestnictwa, celem rozpisania nowego wyboru.

Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 24. Listopada b. r. L. 10.286 zawierające przedłożenie rządowe preliminarzy funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej oraz Wielkiego Księstwa Krakowskiego na r. 1888.

J. E. Marszałek oświadcza, iż przedłożenia powyższe zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Przemawia p. Romańczuk, użalając się, iż przy sposobności zagajenia Sejmu ani ze strony Marszałka krajowego ani Reprezentanta Rządu nie słyszy także języka ruskiego.

Przemawia p. Golejewski.

Po objaśnieniu J. E. Marszałka pod względem formalnym przemawia p. Romańczuk powtórnie

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania z petycji mieszkańców miejscowości Huta Samokłeska w powiecie Jasielskim w sprawie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Folsz.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej z 17 członków składać się mającej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie:

Sprawozdania z petycji mieszkańców przysiółka Laskówka, w powiecie Brzozowskim, w przedmiocie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Bachórz i utworzenia z niej samostnej gminy.

Sprawozdania z petycji mieszkańców kolonii Unterbergen, w przedmiocie wydzielenia tej kolonii ze związku gminy Podbereże, powiatu lwowskiego.

Sprawozdania w przedmiocie uregulowania obowiązków co do zakładania, rozszerzenia, utrzymywania, jakoteż co do dozoru cmentarzy.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie powyższych 3 sprawozdań do komisji administracyjnej.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

J. E. p. Smolka stawia wniosek upoważnienia przez Wysoką Izbę Wydziału krajowego do przedstawienia Wys. Sejmowi bez drukowania sprawozdań i wniosków Wydziału krajowego w przedmiocie uchwalania dodatków do podatków bezpośrednich na potrzeby gminne, dodatków do podatków konsumcyjnych i opłat od napojów spirytusowych, jakoteż na udzielenie prawa do poboru opłat mytniczych, oraz innych mniejszej wagi sprawozdań.

Izba uchwała wniosek powyższy bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1888.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej z 17 członków wybrać się mającej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania z czynności tyczących się krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego z 17 członków wybrać się mającej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1886 do końca Czerwca 1887 roku.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji lustracyjnej z 9 członków wybrać się mającej.

Przemawia p. Henzel i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się od wyboru komisji lustracyjnej, natomiast przydziela się „Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego”. Departamentami poszczególnym przez Sejm wybieranym komisjom, mianowicie:

Komisji gminnej Departament I-

- „ gospodarstwa krajowego Departament II.
- „ szkolnej „ III.
- „ drogowej „ IV.
- „ administracyjnej „ V. i VI.

Po przemówieniu p. St. Badeniego pod względem formalnym zgadza się wnioskodawca na opuszczenie pierwszego ustępu swego wniosku.

Przemawia p. Wasilewski.

Po zrzeczeniu się głosu przez Sprawozdawcę p. Pietruskiego Izba w głosowaniu uchwala wniosek p. Henzla, z poprawką p. hr. St. Badeniego w brzmieniu następującem:

Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego przydziela się departamentami poszczególnym przez Sejm wybieranym komisjom, mianowicie:

Komisji gminnej Departament I.

- „ gospodarstwa krajowego Departament II.
- „ szkolnej „ III.
- „ drogowej „ IV.
- „ administracyjnej „ V. i VI.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania w przedmiocie reformy ustaw szkolnych.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej z 15 członków wybrać się mającej.

Przemawia p. Czerkawski i wnosi ażeby komisya szkolna składała się z 16 członków.

Izba uchwala odesłanie przedmiotu zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy, zaś ilość członków komisji zgodnie z wnioskiem p. Czerkawskiego.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania o krajowym funduszu szkolnym emerytalnym.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania w przedmiocie nauczania języka niemieckiego w szkołach średnich.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania w przedmiocie petycji Julii Oleksinowej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o przyznanie stałego daru z łaski.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania w przedmiocie projektu do zmiany niektórych postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Sprawozdawca p. Władysław Badeni wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji drogowej z 12 członków wybrać się mającej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania w przedmiocie nadzwyczajnego wydatku na osuszenie części gruntów dóbr Tropiszowa.

Sprawozdawca p. Hoszard wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie:

Sprawozdania z petycji gminy Raby wyżnej w sprawie wyłączenia jej z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Jordanowie i e. k. Starostwa Myślenickiego a przydzielenie do okręgu e. k. Sądu i e. k. Starostwa w Nowym Targu.

Sprawozdania w przedmiocie przeniesienia miejscowości Horodyszcze z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Łące c. k. Starostwa Samborskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego w Samborze tego samego c. k. Starostwa.

Sprawozdania z petycyi gminy Sądziżowa w sprawie ustanowienia trzeciego c. k. Sądu powiatowego w obwodzie c. k. Starostwa Ropezyckiego z siedzibą w mieście Sędziżowie.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie powyższych trzech przedmiotów do komisji prawniczej z 9 członków wybrać się mającej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem Sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania o potrzebie przeniesienia niektórych miejscowości z obszaru jednej Reprezentacji powiatowej do innej, mianowicie gmin Bratkowce, Stankowa, Burezyce Stare i Burezyce Nowe.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następnie wnosi p. Bereźnicki zamieszczenie na porządku dziennym następnego posiedzenia wyboru tych komisji które na dzisiejszem posiedzeniu uchwalone nie zostały mianowicie :

Petycyjnej z 24. członków, bankowej z 11. członków, gminnej z 14. członków, górniczej z 8. członków, asekuracyjnej z 9. członków, podatkowej z 12. członków.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Bereźnickiego.

Sekretarz p. książę Leon Sapieha czyta następujące dostatecznie poparte wnioski :

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Zważywszy, że uchwała Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem z dnia 14. Lipca 1880, w której Sejm wypowiedział opinię swoją o niezbędnej potrzebie reformy szkół średnich i o kierunku, w jakimby reforma ta odpowiednio do potrzeb kraju dokonana być powinna — dotychczas nie odniosła skutku ;

zważywszy, że według §. 11. lit. i. ustawy zasadniczej o Reprezentacji państwa z d. 21. Grudnia 1867 w związku w §. 12. tejże ustawy, do zakresu działania Rady państwa należy tylko uchwalenie zasad nauczania w gimnazyach, zaś do Sejmów krajowych należy całe ustawodawstwo o szkołach realnych, a co do gimnazyów cały ten zakres ustawodawczy, jaki Sejmom w sprawie szkół ludowych służy ;

zważywszy wreszcie, że dotąd ani Radzie państwa ani Sejmowi krajowemu nie była dana sposobność spełnienia swej ustawodawczej władzy w sprawie szkół średnich, przez co cały ten, tak ważny dział wychowania publicznego jest zorganizowany bez udziału powołanych do tego konstytucyjnych czynników,

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby projekta do ustaw o reorganizacji szkół średnich co rychlej opracował, i właściwym ciałem ustawodawczym do konstytucyjnego załatwienia przedłożył.

We Lwowie dnia 24. Listopada 1887.

Wnioskodawca: Tadeusz Romanowicz w. r.

Czerkawski, Łubieński, Waygart, Goldmann, Fruchtmann, Wasilewski, ks. Sawa, S. Badeni, Lenartowicz, Pławicki, Gross, ks. Kopyciński, Uderski, H. Janko, T. Merunowicz, Rogoyski, Skalkowski.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ponownie wyraża c. k. Rządowi usilne życzenie, aby sesye Sejmu corocznie tak były zwoływane, by Sejm bez kolizyi

z innemi ciałami ustawodawczemi mógł obradować przez dłuższy niż dotąd czas, wystarczający do spełnienia ważnych zadań, Sejmowi poruczonych.

We Lwowie 24. Listopada 1887.

Wnioskodawca: Tadeusz Romanowicz w. r.

Ks. Sawa, Dr. Kopyciński, Czerkawski, P. Gross, Goldmann, Szałkowski, E. Uderski, Rogoyski, T. Merunowicz, Waygart, Fruchtmann, Łubieński, S. Badeni, Wasilewski, Henryk Janko.

JE. Marszałek oświadcza iż wnioski powyższe traktowane będą regulaminowo.

Sekretarz p. ks. Leon Sapieha czyta następującą dostatecznie popartą interpelacyę do JE. p. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a !

Do Jego Ekszelleneyi Pana Namiestnika jako komisarza rządowego; Zmarły w r. 1882 w Wojniczu Tomasz Bodzioch testamentem z dnia 25. Maja 1882 zapisał kwotę 10.000 zł. w. a. w gotówce na stypendya dla uczniów niższej szkoły rolniczej w Czernichowie.

Zważywszy, że fundusz ten, wraz z narosłymi odsetkami, w łącznej sumie 10.642 zł. 36¹/₂ ct. na podstawie uchwały c. k. Sądu powiatowego w Wojniczu z dnia 8. Sierpnia 1885, l. 5613, c. k. Prokuratorzy Skarbu we Lwowie odesłanym został, a pomimo, iż od tego zrealizowania legatu przeszło dwa lata upłynęły, fundacya ta dotychczas nie jest aktywowaną, ku wielkiej szkodzie tak uczącej się młodzieży, jakoteż i w ogóle sprawy nauki rolnictwa, zapytują podpisani:

- 1) Z jakich powodów wymieniona wyżej fundacya dotychczas nie weszła w życie,
- 2) Jak sprawa ta obecnie stoi i co Rząd uczynić zamierza, aby aktywowanie tej fundacyi przyspieszyć?

We Lwowie 24. Listopada 1887.

Tadeusz Romanowicz w. r.

Waygart Goldmann, Czerkawski, Fruchtmann, Gross, St. Badeni, Łubieński, Lenartowicz, F. Pławicki, S. Sapieha, E. Uderski, T. Merunowicz, Kopyciński, Szałkowski, Rogoyski, Henryk Janko, ks. Sawa.

JE. Marszałek oświadcza iż interpelacya powyższa zakomunikowaną zostanie JE. p. komisarzowi rządowemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamyka JE. Marszałek posiedzenie i naznacza następne na dzień 25. Listopada o b. r. godzinie 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym.

P o r z ą d e k d z i e n n y

2. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w Piątek dnia 25. Listopada 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z ponownem przedłożeniem projektu ustawy o stosunkach sług.

Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustaw budowniczych
 - a) dla wszystkich miast i miasteczek w Galicyi z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa tudzież 29 miast, dla których już osobna ustawa budownicza istnieje;
 - b) dla wsi.

Sprawozdawca poseł Smolka.

3. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta powiatowego Chrzanowa na pobór opłat od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca poseł Smolka.

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego z petycji dotyczących zezwolenia na pobór dodatków gminnych przewyższających 50% podatków bezpośrednich w gminach Bór Łodygowski, Bór Wilkowski, Kańczuga powiatu Bialskiego i gminy Zagródky w powiecie Lwowskim.

Sprawozdawca poseł Smolka.

5. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ustawodawczego zezwolenia gminie miasta Jasło na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa, tudzież na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina.

Sprawozdawca poseł Smolka.

6. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności tyczących się krajowych niższych szkół rolniczych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

7. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1886.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

8. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji szkół wydziałowych męskich.

Sprawozdawca poseł Pietruski.

9. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Żulina powiatu Stryjskiego o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia względnie utrzymania Eleonory Michałowskiej w zakładach wiedeńskich.

Sprawozdawca poseł Hoszard.

10. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wybudowania własnego domu na potrzeby zakwaterowania c. k. żandarmeryi we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Bereźnicki.

11. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu i innych o wyjednanie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone podwoły.

Sprawozdawca poseł Boreźnicki.

12. Wybór czterech sekretarzy, czterech kwestorów i dwunastu rewidentów, wybór komisji administracyjnej z 17 członków, budżetowej z 17 członków, gospodarstwa krajowego z 17 członków, szkolnej z 16 członków, drogowej z 12 członków, prawniczej z 9 członków, petycyjnej z 24 członków, bankowej z 11 członków, gminnej z 14 członków, górniczej z 8 członków, asekuracyjnej z 9 członków, podatkowej z 12 członków.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. m. 30. z południa.

Marszałek krajowy

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni

A. Jędrzejowicz.

Protokół

2. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 25. Listopada 1887.

Początek o godzinie 11 minut 3 .

Przewodniczący : Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze : pp. St. hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ksiązę Leon Sapieha.

Obecnych posłów 95.

Ze strony c. k. Rządu : c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie, oraz oznajmia, że protokół z ostatniego posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze Sejmowem.

J. E. Marszałek oświadcza, iż p. Rosenstock usprawiedliwił swą nieobecność na pierwszym posiedzeniu, dalej że udzielił p. Słoneckiemu urlopu na dni osiem.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 24. Listopada b. r. od Nru 1. do 49. włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji szkolnej L. 1, 3, 5, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 21, 26, 27, 34, 36, 44, 49.

Komisji budżetowej L. 2, 4, 7, 10, 11, 12, 13, 18, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 43, 45, 46, 47, 48.

Komisji podatkowej L. 9, 22, 23.

Komisji petycyjnej L. 19, 28, 41, 42.

Komisji prawniczej L. 20, 30.

Komisji administracyjnej L. 24, 31, 32.

Komisji drogowej L. 25.

Komisji asekuracyjnej L. 29.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następujący dostatecznie poparty wniosek :

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1) Koszta podróży Panów Posłów, liczone będą od miejsca wyboru, ordynacją wyboreczą oznaczonego do Lwowa i z powrotem, po 10 centów za kilometr.

2) Panowie Posłowie stale we Lwowie zamieszkali, kosztów podróży pobierać nie będą.

3) Postanowienia niniejszej uchwały zastosowane zostaną do budżetu krajowego na rok 1888. w rubryce I., poz. I.

Lwów dnia 24. Listopada 1887.

Wnioskodawca Władysław Koziębrodzki w. r.

Seweryn Henzel, J. Czartoryski, S. Stadnicki, Max, Abrahamowicz, Skalkowski, Onyszkiewicz, Mazaraki, Tadeusz Langie, Ks. Sawa, Struszkiewicz, Pilat, Wasilewski, Łubiński, T. Dzie duszycki w. r.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowany będzie podług przepisów regulaminu. Przemawia p. Romanowicz i posiłkuje J. E. Marszałka o zarządzenie odczytania pisma c. k. Prezydium Namiestnictwa w sprawie języka wykładowego w gimnazjum przemyskim.

Na wezwanie J. E. Marszałka odczytuje Sekretarz p. St. Badeni pismo to w brzmieniu następującem :

L. 8425|pr.

Z c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie.

Do Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana Jana hr. Tarnowskiego Marszałka kraj. kr. Galicyi i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem, Członka Izby Panów, Rady państwa, c. k. rzeczywistego tajnego Rady
we Lwowie.

Ekscelencyo!

Jego ces. i król. Ap. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 29. Lipca 1887 przychylić się najmiłościwiej do uchwały powziętej przez Sejm gal. na posiedzeniu dnia 24. Stycznia 1887 w sprawie zaprowadzenia języka wykładowego ruskiego w klasach równoległych gimnazjum państwowego w Przemyślu i wskutek tego raczył najmiłościwiej zezwolić, by te klasy równoległe z zastrzeżeniem przyzwolenia potrzebnych środków w drodze ustawodawczej poczynawszy od roku szkolnego 1888/9 pod osobnym prowizorycznym kierownikiem zostały stopniowo zaprowadzone, a dla każdej klasy równoległej systemizowano na razie po jednej posadzce nauczycielskiej po nad normalny status gimnazjum państwowego w Przemyślu.

Natomiast tem samem najwyższem postanowieniem nie raczył Jego ces. król. Ap. Mość udzielić Najwyższej Sankeyi uchwalonemu przez Sejm galic. na posiedzeniu dnia 24. Stycznia 1887. projektowi ustawy względem zmiany art. V. lit. a) ustawy kraj. z 22. Czerwca 1867 (Dz. u. kr. Nr. 13) o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich król. Galicyi i Lodom. z W. Krakowskiem.

Na mocy upoważnienia J. E. p. Ministra wyznań i oświecenia z dnia 8. Sierpnia 1887. L. 16.232 mam zaszczyt zakomunikować Waszej Ekscelencyi, że ten projekt ustawy nie otrzymał Najwyższej sankeyi a to już z tego powodu, że Najjaśniejszy Pan raczył przychylić się do wspomnianej na wstępie uchwały sejmowej, zatem dalsze załatwienie tej samej sprawy przez ustawę nie jest już potrzebne.

Uchwała sejmowa w sprawie zaprowadzenia języka wykładowego ruskiego w klasach równoległych gimnazjum państwowego w Przemyślu należy wprawdzie do rzędu tych w art. VII. galic. ustawy krajowej z 22. Czerwca 1867 wskazanych uchwał sejmowych, które według zastrzeżenia uczynionego w myśl Najwyższego postanowienia z 22. Czerwca 1867. przy sankeyonowaniu ustawy z 22. Czerwca 1867. mają dla uzyskania prawomocności od wypadku do wypadku być przedkładane Najwyższej Sankeyi, ta Najwyższa Sankeya następuje jednak przeto, że odnośna uchwała sejmowa, względnie przeprowadzenie odnośnej rezolucji, otrzymuje Najwyższe zezwolenie, dla tego też nie jest koniecznym by oprócz tego w tej samej sprawie przedkładano do Najwyższej sankeyi projekt ustawy.

Przyjm Wasza Ekscelencyo zapewnienie o mojem wysokiem poważaniu.

We Lwowie 20. Listopada 1887.

Zaleski w. r.

Po przemówieniu p. Romanowicza i objaśnieniu J. E. Marszałka w powyższym przedmiocie Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z ponownem przedłożeniem projektu ustawy o stosunkach sług.

Sprawozdawca p. Smolka podnosi, iż zamieszczone na końcu sprawozdania dwie uchwały, winne być opuszczone jako przez pomyłkę wydrukowane i wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustaw budowniczych:

a) dla wszystkich miast i miasteczek w Galicyi z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa tudzież 29 miast, dla których już osobna ustawa budownicza istnieje;

b) dla wsi.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta powiatowego Chrzanowa na pobór opłat od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem do ustawy.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miasta powiatowego Chrzanowa na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa do miasta wprowadzanych i w niem zużywanych

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Dla pokrycia wydatków gminnych pozwala się gminie miasta powiatowego Chrzanowa pobierać w latach 1888, 1889 i 1890 opłaty od napojów spirytusowych i od piwa wprowadzanych w obręb miasta i w niem zużywanych według następującej taryfy:

- 1) od hektolitra piwa leżaka 70 ct.
- 2) od hektolitra piwa pojedynczego 50 ct.
- 3) od flaszki ($\frac{1}{2}$ litra) piwa marcowego $\frac{1}{2}$ ct.
- 4) od flaszki ($\frac{1}{2}$ litra) piwa czarnego (Bock) $\frac{1}{2}$ ct.
- 5) od hektolitra wódki, spirytusu i t. p. 2 złr. 50 ct.
- 6) od litra wódki, spirytusu i t. p. 5 ct.
- 7) od hektolitra rumu, araku 4 złr.
- 8) od litra rumu, araku 6 ct.
- 9) od hektolitra słodzonych napojów 6 złr.
- 10) od litra słodzonych napojów 8 ct.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy którzy napoje w art. I. poszczególnione wyrabiają lub sporządzają dla miejscowej konsumcyi, bądź to na sprzedaż bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasta powiatowego Chrzanowa.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi miejscowej i nie można nią obciążać producyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej e. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca czyta Art. I.

Izba uchwała Art. I. projektu ustawy bez rozprawy.

P. Romanowicz wnosi przyjęcie „en bloc“ reszty artykułów projektu ustawy.

Po objaśnieniu J. E. Marszałka pod względem formalnym odczytuje sprawozdawca artykuły II., III., IV., V. i VI. projektu, tytuł i wstęp, które Izba uchwała. Na wniosek sprawozdawcy przyjmuje Izba w głosowaniu „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie również na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba cały projekt ustawy oraz tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego z petycyj dotyczących zezwolenia na pobór dodatków gminnych przewyższających 50% podatków bezpośrednich w gminach Bór Łodygowski, Bór Wilkowski, Kańczuga powiatu Bialskiego i gminy Zagródki w powiecie Lwowskim.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Zezwala się na pobór dodatków do podatków bezpośrednich po nad 50% w celu pokrycia potrzeb gminnych w r. 1887 następującym gminom :

I. w powiecie bialskim :

- 1) gminie Bór Łodygowski w wysokości 60% (sześćdziesiąt od sta).
- 2) gminie Bór Wilkowski w wysokości 77% (siedmdziesiąt i siedm od sta).
- 3) gminie Kańczudze w wysokości 65% (sześćdziesiąt i pięć od sta).

II. w powiecie lwowskim.

- 1) gminie Zagródki w wysokości 67% (sześćdziesiąt i siedm od sta).

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ustawodawczego zezwolenia gminie miasta Jasło na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa tudzież na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem do ustawy.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą się zezwala gminie miasta Jasła pobierać opłaty od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam :

Art. I.

Gminie miasta Jasła zezwala się pobierać przez przeciąg lat 10 począwszy od 1. Stycznia 1888 r. opłatę gminną od napojów spirytusowych i piwa w gminie wytwarzanych, w jej obręb sprowadzanych i w nim zużywanych według następującej taryfy:

- 1) od hektolitra wódki prostej (okowity) bez różnicy stopnia po dwa-dzieścia zł. w. a.
- 2) od hektolitra piwa po jednym zł. siedmdziesiąt et. w. a.

3) od litra napojów spirytusowych słodzonych po dwadzieścia ct. w. a.

4) od litra miodu po trzy ct. w. a.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. wymienione dla konsumpcji miejscowej wyrabiają lub sprowadzają czy to na sprzedaż czy na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborczy stanowi gmina miasta Jasła.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcji w obrębie gminy, nie można obciążać nią produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienie co do sposobu poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek sprawozdawcy przyjmuje Izba w głosowaniu „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy oraz tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca czyta następującą uchwałę :

U c h w a ł a

Gminie miasta Jasła dozwala się pobierać przez przeciąg lat 10. począwszy od 1. Stycznia 1888 r. na pokrycie potrzeb gminnych 100%^o dodatek do podatku konsumcyjnego od wina.

Izba przyjmuje powyższą uchwałę bez rozprawy.

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszków krajowych za rok 1886

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji szkół wydziałowych męskich.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Żulina powiatu Stryjskiego o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia względnie utrzymania Eleonory Michałowskiej w zakładach wiedeńskich.

Sprawozdawca p. Horszard wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wybudowania własnego domu na potrzeby zakwaterowania c. k. żandarmeryi we Lwowie.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu i innych o wyjednanie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone podwoły.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje wybór czterech sekretarzy, czterech kwestorów i dwunastu rewidentów, wybór komisji administracyjnej z 17 członków, budżetowej z 17 członków, gospodarstwa krajowego z 17 członków, szkolnej z 16 członków, drogowej z 12 członków, prawniczej z 9 członków, petycyjnej z 24 członków, bankowej z 11 członków, gminnej z 14 członków, górniczej z 8 członków, asekuracyjnej z 9 członków, podatkowej z 12 członków.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru czterech sekretarzy i powołuje na skrutatorów pp. Bobczyńskiego, Torosiewicza. ks. Sawę, Fruehtmana i Romańczuka.

Po oddaniu kartek na Sekretarzy wzywa JE. Marszałek Izbę do przystąpienia do wyboru czterech kwestorów i zaprasza na Skrutatorów pp. Struszkiewicza, Tarnowskiego Stanisława, Wernickiego, Rozwadowskiego Tomisława. Antoniewicza.

Następnie wzywa JE. Marszałek Izbę do wyboru dwunastu rewidentów i zaprasza do skrutinium pp. Jędrzejowicza Stanisława, Koziobrodzkiego Władysława, Ohrymowicza, Dzieduszyckiego Tadeusza, Wolańskiego Władysława.

P. ks. Sawa ogłasza wynik wyboru czterech Sekretarzy.

Głosujących 86. Wybrani: Badieni Stanisław, Sapieha Władysław, Jędrzejowicz Adam, Siczynski.

Na wezwanie JE. Marszałka przystępuje Izba do wyboru komisji administracyjnej.

Na skrutatorów zaprasza JE. Marszałek pp. hr. Reja. Abrahamowicza, Borkowskiego, Goldmanna, Lenińskiego.

P. Tomisław Rozwadowski ogłasza wynik wyboru czterech kwestorów:

Głosujących 79. Wybrani: Antoniewicz, Golejewski, Korytowski, Torosiewicz.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji budżetowej i zaprasza do skrutinium pp. Czajkowskiego, Brykczyńskiego, Skarszewskiego, Płazińskiego, Bilińskiego.

P. St. Stadnicki ogłasza wynik wyboru dwunastu rewidentów.

Głosujących 89. Wybrani: Antoniewicz, Buchwald, Goldman, Kowalski, Merunowicz, Rozwadowski Bolesław, Weissmann, Wernicki, Wolański Mikołaj, Mochnacki, Mroczkowski, Siczynski.

Na wniosek p. hr. Koziobrodzkiego Szczęsnego uchwała Izba skład komisji gospodarstwa krajowego z 18 członków.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji gospodarstwa krajowego i na skrutatorów zaprasza pp. Szeptyckiego, Langiego, Augustynowicza, Romana hr. Potockiego, Uderskiego.

P. Goldman ogłasza wynik wyboru komisji administracyjnej.

Głosujących 81. Wybrani: Chamiec, Czerkawski, Dzieduszycki Tadeusz, Janko, Jędrzejowicz Adam, Kaszewko, Koziobrodzki Szczęsny, Kozłowski, Leniński, Max, Onyszkiewicz, Pilat, Romer, Siemiginowski, Szeptycki, Henzel Seweryn, Żywicki.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji szkolnej i zaprasza do skrutinium pp. Michałowskiego, Mieroszowskiego, Skrzyńskiego, Wajgarta, Łubieńskiego.

P. Brykczyński ogłasza wynik wyboru komisji budżetowej.

Głosujących 81. Wybrani Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Bobrzyński Michał, Chrzanowski, Goldman, Hausner, Jędrzejowicz Stanisław, ks. Kowalski, Madeyski, Potocki Artur, Sapieha Władysław, Scipio Skalkowski, Smarzewski, Stadnicki Jan, Stadnicki Stanisław.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji drogowej i zaprasza na skrutatorów pp. Rogojskiego, Dembowskiego, Skalkowskiego, Wasilewskiego, Zborowskiego.

P. Mieroszowski ogłasza wynik wyboru komisji szkolnej

Głosujących 86. Wybrani: Badeni Stanisław, Bobrzyński, Czartoryski Jerzy, Czerkawski, Duuajewski, Biskup, Dzieduszycki Wojciech, Majer, Małeki. Pilat, Rey, Romanczuk, Romanowicz. Solecki, Biskup Ks. Spis Wierzbicki, Zoll.

Na wezwanie JE. Marszałka przystępuje Izba do wyboru komisji prawniczej.

Do skrutinium zaprasza JE Marszałek pp. Romanowicza, Pilata. Łozińskiego, Merunowicza, Kopycińskiego.

P. Langie ogłasza wynik wyboru komisji gospodarstwa krajowego.

Głosujących 81. Wybrani: Augustynowicz, Gnoiński Jan Gorayski, Gross, Henzel, Jędrzejowicz Edward, Klucki. Langie, Polanowski, Popiel. Potocki Roman, Sanguszko, Sapieha Adam, Sapieha Leon, Struszkiewicz, Wierzbicki, Wodzicki Ludwik Zamoyski.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji petycyjnej i na skrutatorów zaprasza pp. Kozłowskiego, Mazarakię. Onyszkiewicza, Pławickiego, Henzla.

P. Dembowski ogłasza wynik wyboru komisji drogowej.

Głosujących 78. Wybrani: Borkowski Brykezyński, Czaykowski Alfons, Dembowski, Gnoiński Wincenty, Gross, Jaworski, Koziębrodzki Władysław, Męciński, Tarnowski Stanisław, junior Torosiewicz, Żurowski.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji bankowej i zaprasza do skrutinium pp. Lenartowicza Stan. Stadnickiego, Wrotnowskiego, Skalkowskiego, Weigla.

P. Henzel ogłasza wynik wyboru komisji petycyjnej

Głosujących 78. Wybrani: Biliński, Bobczyński, Buchwald, Golejewski, Kapri, Kopyciński, Korytowski, Kuczowski, Lenartowicz, Mazaraki, Merunowicz, Michałowski, Mroczkowski, Pławicki, Płaziński, Rosner, Rozwadowski Bolesław. Sawa, Siemiginowski, Siczynski, Strasser, Tyszkiewicz, Tyszkowski, Zborowski.

P. Romanowicz ogłasza wynik wyboru komisji prawniczej.

Głosujących 80. Wybrani: Fruchtmann, Gniewosz, Lenartowicz, Madeyski, Rogoyski, Rosenstock, Rybicki, Weigel, Zoll

P. Rogojski wymawia się od przyjęcia wyborn do komisji prawniczej.

JE. Marszałek objaśnia p. Rogojskiego pod względem formalnym.

Na wniosek p. hr. Szczęsnego Koziębrodzkiego uchwała Izba skład komisji gminnej z 15. członków.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji gminnej i zaprasza do skrutinium pp Bobczyńskiego, Goreckiego, Onyszkiewicza, ks. Rektora Spissa, Langiego.

P. Wolański Wł. ogłasza wynik wyborn komisji bankowej.

Głosujących 79. Wybrani: Gorajski, Łubieński, Mandyczewski, Mieroszowski, Polanowski, Russocki, Simon, Smarzewski, Skrzyński, Weigel, Wodzicki.

JE. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji górniczej i zaprasza do skrutinium pp. Rosenstocka, Ohrymowicza, Wolańskiego Władysława, Mieroszowskiego, Koziębrodzkiego Władysława

Na wezwanie JE. Marszałka przystępuje Izba do wyboru komisji asekuracyjnej.

Na skrutatorów powołuje JE. Marszałek pp. Stanisława Tarnowskiego (junior), Wernickiego, Bilińskiego, Goldmana, Fruchtmanna.

P. Gorecki ogłasza wynik wyboru komisji gminnej.

Głosujących 86. Wybrani: Badeni Kazimierz, Czaykowski, Fruchtmann, Gorecki, Jędrzejowicz Adam, Koziebrodzki Władysław, Lasocki, Lenartowicz, Męciński, Pilat, Rogoyski, Rozwadowski Tomisław, Starowiejski, Wasilewski, Wolański Władysław.

JE Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru komisji podatkowej, i zaprasza na skrutatorów pp. Struszkiewicza, Stanisława Jędrzejowicza, Brykczyńskiego, Lenińskiego, hr. Łubieńskiego.

Przed ogłoszeniem wyniku wyborów reszty komisji wzywa JE. Marszałek, Sekretarza p. St. Badeniego do odczytania pisma p. Mochnackiego w którym tenże uprasza o urlop 3 tygodniowy. Izba udziela p. Mochnackiemu żądany urlop.

P. Wł. Wolański ogłasza wynik wyboru komisji górniczej.

Głosujących 80. Wybrani: Chamiec, Gorayski, Hausner, Łubieński, Ohrymowicz, Sapieha Władysław, Skrzyński, Uderski.

P. Goldman ogłasza wynik wyboru komisji asekuracyjnej.

Głosujących 83. Wybrani: Bilińki, Dembowski, Gniewosz, Gross, Męciński, Onyszkiewicz, Polanowski, ks. Sawa, Stonecki.

P. St. Jędrzejowicz ogłasza wynik wyboru komisji podatkowej.

Głosujących 82. Wybrani: Abrahamowicz, Chamiec, Chrzanowski, Czaykowski, Hausner, Jaworski, Jędrzejowicz Edward, Płaziński, Romer, Skrzyński, Stadnicki Jan, Wernicki.

JE. Marszałek wzywa wybrane komisje do jak najrychlejszego ukonstytuowania się.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 26. Listopada b. r. o godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

P o r z ą d e k d z i e n n y

3. posiedzenia, 5. sesji, V. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w Sobotę dnia 26. Listopada 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o przedłożeniu Wydziału powiatowego w Buczaczu w sprawie zezwolenia gminie miasta Buczacza na pobór 100%₀ dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Sprawozdawca p. Smolka.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji: 1) gminy Podkamień w przedmiocie utworzenia w tej miejscowości Sądu powiatowego, 2) gminy Opaki o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Olesku, a przydzielenie do okręgu takiegoż Sądu w Złoczowie, 3) gminy Werchobuż jak wyżej, 4) z protestem gminy Sassów przeciw wyłączeniu z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Złoczowie, 5) gminy Bolożynów i Przewłoczna z Kobylem czyli Bajmakami o nieuwzględnienie poprzednio wniesionej petycji tych gmin względem przyłączenia ich do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Brodach, 6) gminy i obszaru dworskiego Łabacz o przyłączenie ich do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Brodach.

Sprawozdawca p. Bereźnicki.

3. Pierwsze czytanie wniosku p. Romanowicza o wezwanie c. k. Rządu, aby projekta do ustaw o reorganizacji szkół średnich co rychlej opracował i właściwym ciałom ustawodawczym do konstytucyjnego załatwienia przedłożył.

4. Pierwsze czytanie wniosku p. Romanowicza w przedmiocie zwoływania corocznie Sejmu na czas dłuższy.¹

5. Sprawozdanie z wyborów poselskich.

Sprawozdawca p. Pietruski.

6. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi na pobór opłat mytniczych

- A)
1. Radzie powiatowej w Białej na drodze powiatowej Międzybrodzkiej;
 2. Radzie powiatowej w Stryju na drodze ze Stryja do Żurawna;
 3. Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej z Rymanowa do Haczowa;
 4. Radzie powiatowej w Mielcu na drodze powiatowej z Mielca do Radomyśla;
 5. Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Czeczwie w Strutynie wyżnym;
 6. Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Leżajsk;
 7. Radzie powiatowej w Staremmieście od mostów na drodze powiatowej Topolnica-Turze.
- B)
1. gminie Leżajsk od przewozu na Sanie pod Staremmiastem;
 2. obszarowi dworskiemu w Chmielowej od przewozu na Dniestrze w Chmielowej;
 3. obszarowi dworskiemu w Krasiczynie od przewozu na Sanie w Krasiczynie;
 4. obszarowi dworskiemu w Wiśniowej od przewozu na Wisłoku w Wiśniowej;
 5. obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu na Wiśle pod Łęką Szczucińską;
 6. obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu na Wisłocze w Korniatkowie;
 7. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Swaryczowie od mostu na rzece Dubie w Swaryczowie.

Sprawozdawca p. Władysław Badeni.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. z południa.

Marszałek krajowy:

J a n T a r n o w s k i w. r.

Sekretarz:

St. B a d e n i w. r.
A. J ę d r z e j o w i c z w. r.

S p i s p e t y c y j

wniesionych po dzień 24. Listopada 1887.

1. Stanisława Nowakowa i Stanisława Zejmowa nauczycielki, przez p. Hoszarda, o pomnożenie posad przy szkole żeńskiej w Bochni.
2. Kamilla DesLoges, praktykantka bezpłatna przy szkole Benedyktynek we Lwowie przez p. Wł. Badeniego, o stypendyum na kształcenie się w rysunkach.
3. Grono nauczycielskie szkoły 4-klasowej w Jarosławiu przez p. Wł. Badeniego, o podwyższenie płac.
4. Reprezentacya miasta Jarosławia, przez p. Wł. Badeniego o pożyczkę na wybudowanie koszar wojskowych.
5. Helena Bojakowska wdowa po nauczycielu, przez p. Wrotnowskiego, o udzielenie pensyi.
6. Rada szkolna miejscowa w Chyrowie przez p. Bereźnickiego, o podwyższenie płac nauczycielom.
7. Zakład głuchoniemych we Lwowie, przez p. Bereźnickiego, o subwencyę.
8. Konstanty Klimkiewicz, były nauczyciel we Lwowie, przez p. Romańczuka, o wyznaczenie pensyi.
9. Stowarzyszenie Tkaczów w Błażowie, przez p. Gniewosza, w sprawie opodatkowania.
10. Stanisław Towarnicki, urzędnik e. k. gł. kasy w Pradze czeskiej, przez p. Romanowicza o subwencyę na kształcenie córki Heleny w muzyce i śpiewie.
11. Helena Łobaczewska, przez p. Smolkę, o stypendyum na kształcenie się w śpiewie.
12. Władysław Paszkowski, przez p. Jana Kochanowskiego, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
13. Kalina Eberbachówna, przez p. Goldmana, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
14. Nauczyciele 4-klasowej szkoły ludowej w Siemianówce, przez p. Romanowicza, o rozszerzenie szkoły i podwyższenie płac.
15. Grono nauczycieli i nauczycielek szkół lud. w Wieliczce, przez p. Romanowicza, o podwyższenie płac.
16. Grono nauczycieli przy szkole ludowej w Brzostce, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płac.
17. Nauczyciele pow. krakowskiego przez p. Romanowicza, o podwyższenie płac.
18. Julian Polniak, stróż archiwum akt. grodzkich i Ziemskich we Lwowie, o stabilizacyę i podwyższenie płacy.
19. Józef Weber i Jan Kluner w zastępstwie rzeźników, przez p. Płazińskiego, w sprawie pobierania podatku konsumcyjnego od mięsa.
20. Zwierzchność gminna w Turce, przez p. Łozińskiego, o zarządzenie założenia ksiąg gruntowych tamże.
21. Wydział Rady pow. w Turce, przez p. Łozińskiego, w sprawie obowiązkowego zaprowadzenia języka niemieckiego w szkołach ludowych począwszy od II. klasy.
22. Ten sam przez p. Łozińskiego, w sprawie przedłożenia projektu do ustawy obniżającej odsetki zwłoki od nieuiszczonych w terminie podatków i innych należności.

23. Ten sam przez p. Łozińskiego, w sprawie projektu ustawy wstrzymującej ściąganie w drodze egzekucyi należytości prawnych aż do ostatecznego załatwienia wniesionych zażaleń i rekursów.
24. Ten sam, przez p. Łozińskiego, w sprawie założenia i utrzymania powszechnych zakładów dla ubogich nieuleczalnie chorych.
25. Wydział Rady pow. w Buczaczu, przez p. Wolańskiego, o zmianę ustawy dotyczącej sadzenia drzewek przy drogach.
26. Ten sam, przez p. Wolańskiego w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za podwoje udzielone urzędnikom cywilnym i wojskowym.
27. Ten sam, przez p. Wolańskiego, o zmianę artykułów 14, 15 i 24. ust. szk. z 2/2 1885.
28. Gmina Ptaszkowa pow. Grybów, przez p. Skarzewskiego, o przyjęcie kosztów wychowania Anny Zawój w Peszcie na skarb krajowy.
29. Wydział Rady pow. w Buczaczu, przez p. Wolańskiego, w sprawie przymusowej asekuracji.
30. Reprezentacya miasta Zakliczyna przez p. Kopycińskiego o ustanowienie sądu pow. tamże.
31. Wydział Rady pow. w Buczaczu, przez p. Wolańskiego, w sprawie przeniesienia c. k. Rady szk. okr. z Czortkowa do Buczacza.
32. Ten sam, przez p. Wolańskiego, w sprawie założenia i utrzymania powszechnych zakładów dla ubogich nieuleczalnie chorych.
33. Stowarzyszenie rękodzielników Gwiazda w Tarnowie, przez p. Kopycińskiego, o subwencyę 180 zł. na cele humanitarne Stowarzyszenia.
34. Ks. Jan Merta katecheta przy szkole wydział. w Wieliczce, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy lub stabilizowanie na poszddie.
35. Przełożona klasztoru pp. Klarysek w Starym Sączu, przez p. Kopycińskiego, o subwencyę dla szkoły.
36. Leon Rzeszowski nauczyciel w Hałenowie, przez p. Kopycińskiego o zaliczenie mu do służby $5\frac{1}{3}$ lat spędzonych przy szkołach.
37. Józefa Zalewska, przez posła Łubińskiego, o wsparcie stałe lub zapomogę.
38. Towarzystwo Harmonja we Lwowie, przez p. Goldmana, o subwencyę w kwocie 1000 zł.
39. Katarzyna Markowska, przez p. Goldmana, o jednorazową zapomogę.
40. Wanda Dziubińska, wdowa po praktykancie rach. Wydziału kraj. o zapomogę.
41. Rada gminna w Zagórzcu pow. Lwów, przez p. Merunowicza, o zmniejszenie prestacyi szkolnej na opłacenie nauczyciela.
42. Reprezentacya gminy Stanisławia dolnego w Starostwie Wadowickiem przez p. Merunowicza, o ustanowienie stosunku publicznego bezpieczeństwa w gminach Stanisławia górnego i dolnego.
43. Zakład sióstr Miłosierdzia w Bursztynie, przez p. Abrahamowicza, o subwencyę na r. 1888.
44. Feliks Łukomski nauczyciel w Kleparowie, przez p. Abrahamowicza o udzielenie zaliczki.
45. Zygmunt Langmann art. rzeźbiarz przez p. Majera, o zapomogę na dalsze kształcenie się.
46. Tercyarze świeccy w parafii Mielnickiej przez p. Borkowskiego, o zapomogę.
47. Klasztor OO. Reformatów w Jarosławiu, przez p. Dębowskiego, o zasilek na wewnętrzne odnowienie kościoła.
48. Zarząd oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego w Przemyślu, przez p. Waygarta o subwencyę dla szkoły przem. uzupeł. w Przemyślu na r. 1887|8.
49. Ten sam, przez p. Waygarta, prosi by Rząd zobowiązać do zwrotu funduszom szkolnym okręgowym całej płacy przywiązanej do posady nauczycielskiej w szkole ludowej przez inspektora szkolnego czasowo opuszczonej.

Protokół

3. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 26. Listopada 1887.

Początek o godzinie 11 minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 91.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z pierwszego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z drugiego posiedzenia został złożony do przejrzenia w biurze sejmowym.

J. E. Marszałek oznajmia, iż członkowie Sejmu Najprz. ks. biskup Pelesz usprawiedliwił swą nieobecność zajęciami dyecezyi, zaś ks. biskup Łoboz dla ważnych spraw dyecezyalnych nie może wziąć udziału w obradach tegorocznej sesyi sejmowej.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji bankowej, górniczej, asekuracyjnej, gospodarstwa krajowego, budżetowej i administracyjnej.

Komisja bankowa obrała przewodniczącym p. Smarzewskiego, zastępcą p. J. E. Russociego, sekretarzem p. hr. Mioszowskiego.

Komisja górnicza obrała przewodniczącym p. Gorayskiego, zastępcą p. Chamca, sekretarzem p. Ohrymowicza

Komisja asekuracyjna obrała przewodniczącym p. Polauowskiego, zastępcą p. hr. Męcińskiego, sekretarzem p. ks. Sawę.

Komisja gospodarstwa krajowego obrała przewodniczącym p. J. E. hr. Ludwika Wodziekiego, zastępcą p. Polanowskiego, drugim zastępcą p. Edwarda Jędrzejowicza, sekretarzami pp. Gnoińskiego Jana i Henzla.

Komisja budżetowa obrała przewodniczącym p. Smarzewskiego, zastępcą p. hr. Artura Potockiego, sekretarzami hr. Scipiona i St. Jędrzejowicza.

Komisja administracyjna obrała przewodniczącym p. Euzebiusza Czerkawskiego, zastępcą hr. Szczęsnego Koziobrodzkiego, sekretarzami pp. Adama Jędrzejowicza i Onyszkiewicza.

J. E. Marszałek wzywa resztę komisji obranych do spiesznego ukonstytuowania się.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 25. Listopada b. r. od Nr. 50 do 85 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawnej L. 50, 51, 77, 78, 81.

Komisji szkolnej L. 52, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 73, 74.

Komisji budżetowej L. 53 do 62 włącznie 64, 84.

Komisji drogowej L. 70.

Komisji podatkowej L. 71, 72.

Komisji asekuracyjnej L. 75, 76.

Komisji gminnej L. 79.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 80.

Komisji administracyjnej L. 82 i 83.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o przedłożeniu Wydziału powiatowego w Buczaczu w sprawie zezwolenia gminie miasta Buczacza na pobór 100%₀ dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Sprawozdawca p. Smolka czyta powyższe sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

Gminie miasta Buczacza zezwala się pobierać na pokrycie potrzeb gminnych w latach 1889, 1890, 1891, 1892, 1893 i 1894 stoprocentowy (100%) dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Po przemówieniu p. hr. Wł. Wolańskiego i sprawozdawcy Izba w głosowaniu przyjmuje powyższą uchwałę zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji: 1) gminy Podkamień w przedmiocie utworzenia w tej miejscowości Sądu powiatowego, 2) gminy Opaki o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Olesku, a przydzielenie do okręgu takiegoż Sądu w Złoczowie, 3) gminy Werchobuż jak wyżej, 4) z protestem gminy Sassów przeciw wyłączeniu z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Złoczowie, 5) gminy Bołożynów i Przewłoczna z Kobylem czyli Bajmakami o nienwzględnienie poprzednio wniesionej petycji tych gmin względem przyłączenia ich do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Brodach, 6) gminy i obszaru dworskiego Łabacz o przyłączenie ich do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Brodach.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Romanowicza o wezwanie c. k. Rządu, aby projekta do ustaw o reorganizacji szkół średnich co rychlej opracował i właściwym ciałom ustawodawczym do konstytucyjnego załatwienia przedłożył.

P. Romanowicz uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Romanowicza w przedmiocie zwoływania corocznie Sejmu na czas dłuższy.

P. Romanowicz uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji prawniczej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Następuje sprawozdanie z wyhorów poselskich.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Sambora z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Edwarda Uderskiego na posła z okręgu wyborczego miasta Sambora uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Tarnowa z następującym wnioskiem Wydziału kra-

jowego: Wysoki Sejm raczy wybór Witolda Rygoyskiego na posła z okręgu wyborczego miasta Tarnowa uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z większych posiadłości okręgu wyborczego Czortkowskiego z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy wybór Leona ks. Sapiehy na posła z większych posiadłości okręgu wyborczego Czortkowskiego uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z Izby handlowej i przemysłowej w Brodach z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy wybór Dra Maurycego Rosenstocka na posła z Izby handlowej i przemysłowej w Brodach uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

J. E. Marszałek wzywa pp. posłów, których wybór sprawdzonym został, do złożenia przyrzeczenia.

Sekretarz p. hr. Stanisław Badeni czyta rotę przyrzeczenia a pp. Uderski, Rogoyski i ks. Leon Sapieha, składają na ręce J. E. Marszałka ślubowanie poselskie.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi na pobór opłat mytnicznych

- A) 1. Radzie powiatowej w Białej na drodze powiatowej Międzybrodzkiej;
2. Radzie powiatowej w Stryju na drodze ze Stryja do Żurawna;
3. Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej z Rymanowa do Haczowa;
4. Radzie powiatowej w Mielcu na drodze powiatowej z Mielca do Radomyśla;
5. Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Czeczwie w Strutynie wyżnym;
6. Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Leżajsk;
7. Radzie powiatowej w Staremmieście od mostów na drodze powiatowej Topolnica-Turze.
- B) 1. gminie Leżajsk od przewozu na Sanie pod Staremmiastem;
2. obszarowi dworskiemu w Chmielowej od przewozu na Dniestrze w Chmielowej;
3. obszarowi dworskiemu w Krasieczynie od przewozu na Sanie w Krasieczynie;
4. obszarowi dworskiemu w Wiśniowej od przewozu na Wisłoku w Wiśniowej;
5. obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu na Wiśle pod Łęką Szczucińską;
6. obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu na Wisłocie w Korniatkowie;
7. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Swaryczowie od mostu na rzece Dubie w Swaryczowie.

Sprawozdawca p. hr. Władysław Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytnicznych:

- 1) Radzie powiatowej w Białej na drodze powiatowej Międzybrodzkiej;
- 2) Radzie powiatowej w Stryju na drodze Stryjsko-Żurawińskiej;
- 3) Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej Rymanów-Haczów;
- 4) Radzie powiatowej w Mielcu na drodze powiatowej z Mielca do Radomyśla;
- 5) Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Czeczwie w Strutynie wyżnym;
- 6) Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Leżajsk;
- 7) Radzie powiatowej w Staremmieście od mostów na drodze powiatowej Topolnica-Turze z następującym projektem do uchwały.

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

- 1) Radzie powiatowej w Białej na drodze powiatowej Międzybrodzkiej;
 - 2) Radzie powiatowej w Stryju na drodze Stryjsko Żurawińskiej;
 - 3) Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej Rymanów-Haczów;
 - 4) Radzie powiatowej w Mielcu na drodze powiatowej z Mielca do Radonyśla;
 - 5) Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Czezwie w Strutyńce wyżnym;
 - 6) Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Leżajsk;
 - 7) Radzie powiatowej w Staremmieście od mostów na drodze powiatowej Topolnica-Turze.
- Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wiekami Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Radom powiatowym w Białej, Stryju, Sanoku, Mielcu, Dolinie, Łańcucie i Staremmieście, nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszów powiatowych, a mianowicie:

1) Radzie powiatowej w Białej prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Międzybrodzkiej, na stacyi w Porąbce, według następującego wymiaru:

1) Myto drogowe:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

2. Myto mostowe:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) et.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) et.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $1\frac{1}{2}$ (półtora) et.;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

2) Radzie powiatowej w Stryju prawo do pobierania myta od mostów na drodze Stryjsko-Żurawińskiej.

3) Radzie powiatowej w Sanoku prawo do pobierania myta od mostu na drodze powiatowej Rymanów Haczów w Ładzinie.

Od każdego z tych dwóch myt pod poz. 2. i 3. poszczególnionych pobierać należy opłaty według następującej taryfy:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego, lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

4) Radzie powiatowej w Mielcu prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej z Mielca do Radomyśla.

5) Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Czezwie w Strutynie wyżnym.

6) Radzie powiatowej w Łańcucie na drodze powiatowej Łańcut-Leżajsk, od mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach.

Od każdego z tych trzech myt pod poz. 4, 5 i 6, poszczególnionych pobierać należy opłaty według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

7) Radzie powiatowej w Staremieściu od mostu na drodze powiatowej Topolnica-Turze, według następującej opłaty:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych $1\frac{1}{2}$ (półtora) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego, lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Obszar dworski w Strutynie wyżnym wolnym jest opłaty myta od mostu rzece Czezwie w Strutynie wyższym.

Art. III.

Obszary dworskie ordynacji łańcuckiej, wszyscy tychże urzędnicy oraz wszelkie transporta wolne są od opłaty myta od mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach.

Art. IV.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejsze.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. hr. Władysław Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

- 1) Gminie Leżajsk od przewozu przez rzekę San pod Staremmiastem.
- 2) Obszarom dworskim w Chmielowy od przewozu przez rzekę Dniestr w Chmielowy.
- 3) Obszarowi dworskiemu w Krasieczynie od przewozu przez rzekę San w Krasieczynie.
- 4) Obszarowi dworskiemu w Wiśniowy od przewozu przez rzekę Wisłok w Wiśniowy.
- 5) Obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką szczucińską.
- 6) Obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu przez rzekę Wisłok w Korniatkowie.
- 7) Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Swaryczowie od mostu na rzece Dubie w Swaryczowie z następującym projektem uchwały.

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

- 1) Gminie Leżajsk od przewozu przez rzekę San pod Staremmiastem;
- 2) Obszarom dworskim w Chmielowy od przewozu przez rzekę Dniestr w Chmielowy;
- 3) Obszarowi dworskiemu w Krasieczynie od przewozu przez rzekę San w Krasieczynie;
- 4) Obszarowi dworskiemu w Wiśniowy od przewozu przez rzekę Wisłok w Wiśniowy;
- 5) Obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką Szczucińską.
- 6) Obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu przez rzekę Wisłok w Korniatkowie;
- 7) Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Swaryczowie od mostu na rzece Dubie w Swaryczowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do poboru opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1) Gminie Leżajsk powiatu Łańcuckiego od przewozu przez rzekę San pod Staremmiastem.

2) (Obom obszarom dworskim w Chmielowy powiatu Horodeńskiego od przewozu przez rzekę Dniestr w Chmielowy.

Od każdego z tych dwóch myt (pod poz. 1, i 2, poszczególnionych) pobierać należy opłatę, podług następującego wymiaru:

- a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.;
- b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzężonego 3 (trzy) ct.;
- c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) ct.;
- d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzynie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 3 (trzy) ct.;
- e) od jednego cielęcia, nie mającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozy, kozła i małych świń 1 (jeden) ct.

3) Obszarowi dworskiemu w Krasiczynie powiatu Przemyskiego od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie.

4) Obszarowi dworskiemu w Wiśniowoy powiatu Jasielskiego od przewozu przez rzekę Wisłok w Wiśniowoy.

Od każdego z tych dwóch myt (pod poz. 3, i 4, poszczególnionych) pobierać należy opłatę, podług następującego wymiaru:

- a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę, lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) et.
- b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego lub zaprzęzonego 2 (dwa) et.
- c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) et.;
- d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, bukała i trzylatki 2 (dwa) et.;
- e) od jednego cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła i małych świni 1 (jeden) et.

5) Obszarowi dworskiemu w Szczucinie powiatu Dąbrowskiego, od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką Szczucińską według następującego wymiaru:

- a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu, 2 (dwa) et.
- b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego lub zaprzęzonego 5 (pięć) et.;
- c) od jednego źrebięcia do dwóch lat, 2 (dwa) et.;
- d) od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki, 5 (pięć) et.;
- e) od jednego cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świni, 2 (dwa) et.

6) Obszarowi dworskiemu w Przeworsku powiatu Łańcuckiego od przewozu przez rzekę Wisłok w Korniatkowie, według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu, 2 (dwa) et.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów jałówek, byków, mułów, osłów, i od każdej pędzonej sztuki bydła tego rodzaju 1 (jeden) et.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: cieląt, owiec, kóz, nierogacizny z wyjątkiem źrebiąt, cieląt i t. d. ssących przy matkach, 1 (jeden) et.;
- d) od każdej osoby wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) et.;
- e) od osoby z taczkami lub wózkiem 4 (cztery) et.;

7. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Swaryczowie powiatu Dołińskiego od mostu na rzece Dubie w Swaryczowie, według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.;
- b) od jednej sztuki bydła pociągowego wolnego, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, mułów i osłów, oraz od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) et.

Wyjątek stanowią bydłota ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) od pięciu świń lub cieląt również od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji prawniczej, petycyjnej szkolnej i gminnej.

Komisja prawnicza obrała przewodniczącym p. Rybickiego, zastępcą p. Zolla, sekretarzem p. Lenartowicza.

Komisja petycyjna obrała przewodniczącym p. hr. Golejewskiego, zastępcą p. Lenartowicza, drugim zastępcą p. Mazarakiego, sekretarzami pp. Strassera i Merunowicza.

Komisja szkolna obrała przewodniczącym p. księcia Jerzego Czartoryskiego, zastępcą p. E. Czerkawskiego, sekretarzami pp. Romańczuka i Romanowicza.

Komisja gminna obrała przewodniczącym p. hr. Kazimierza Badeniego, zastępcą Alfonsa Czaykowskiego, sekretarzem Adama Jędrzejowicza.

Po wyczerpaniu porządku dziennego J. E. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 29. Listopada b. r. o godzinie 11. przed południem, oraz oświadcza, iż porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. z południa.

Marszałek krajowy:

J a n T a r n o w s k i w. r.

Sekretarz :

St. Baden i w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

S p i s p e t y c y j

wnieionych po dzień 26. Listopada 1887.

50. Towarzystwo politechniczne we Lwowie pp. Struszkiewicz, o nadanie głosu wirylnego każdo-
czesnemu rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie.
51. To samo pp Romanowicza, o nadanie statutu reorganizacyjnego w drodze ustawodawczej
szkole politechnicznej we Lwowie.
52. Zarząd szkoły ludowej w Byczynie pow. Chrzanowskiego, o dodatek drożyzniany dla na-
uczycieli pp. Artura Potockiego
53. Piotr Koczyndyk, emeryt. nauczyciel, pp. Ohrymowicza, o dodatek do płacy emerytalnej.
54. Rozalia Piotrowska, wdowa po dyetaryuszu, pp. Polanowskiego, o dar z łaski.
55. Piotr Wolański emeryt. nauczyciel, pp. Bereźnickiego, o zapomogę.
56. Ewa Gościańska wdowa po weteranie, pp. Bereźnickiego, o zapomogę.
57. Marya Dudek, wdowa po pomocniku gazowym szpitala św. Łazarza w Krakowie, pp. Wajgła
o dar z łaski.
58. Zygmunt Bogusz Stęczyński, literat, pp. Wajgła, o subwencyę.
59. Antoni Zembaczyński, art. malarz, pp. Wajgła, o zapomogę, na wyjazd za granicę.
60. Przytulisko studenckie we Wiedniu, pp. Kopycińskiego, o subwencyę.
61. Towarzystwo „akademickie bractwo“ we Lwowie, pp. Czerkawskiego, o zapomogę w kw.
300 zł.
62. Towarzystwo muzyczne im. Moniuszki w Stanisławowie, pp. Brykczyskiego, o subwencyę,
dla szkoły muzycznej.
63. Oskar Kolberg, pp. Polanowskiego, o subwencyę na wydawnictwo etnografii Galicyi wscho-
dniej.
64. Wydział krajowy z podaniem Zygmunta Kahanego profesora szkoły rolniczej w Dubla-
nach o zaliczkę w kwocie 1300 zł. w. a.
65. Andrzej Szaflarski, nauczyciel ludowy, pp. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy.
66. Joanna Chodaacka, nauczycielka przy szkole żeńskiej w Tarnowie, pp. Kopycińskiego,
o podwyższenie płacy.
67. Anastazyja Brosz, nauczycielka przy szkole pospolitej w Tarnowie, pp. Kopycińskiego,
o podwyższenie płacy.
68. Nauczyciele szkoły pospolitej w Krakowie, pp. Romanowicza o dodatek służbowy.
69. Korolina Łuszińska, nauczycielka w Haliczu, pp. ks. Sawę, o wliczenie 3. lat 7. mie-
sięcy 25. dni do służby nauczycielskiej.
70. Reprezentacya powiatu Mieleckiego, pp. Reya o zmianę 5. ustępu §. 12. noweli do ust.
drogowej.
71. Wydział powiatowy w Kałuszu, pp. Mazarakiego z prośbą, by wszelkie należności pra-
wne i inne rządowe nie były ściągane przed ostatecznem załatwieniem rekursu.
72. Ten sam, pp. Mazarakiego o spowodowanie obniżenia stopy odsetek zwłoki od zaległych
podatków i innych należności.

73. Ten sam, pp. Mazarakięgo w sprawie zmiany ustawy szkolnej.
74. Ten sam, pp. Mazarakięgo w sprawie zaprowadzenia nauki języka niemieckiego od II. klasy szkoły ludowej.
75. Ten sam pp. Mazarakięgo o spowodowanie przymusowej asekuracji budynków włościańskich od ognia.
76. Wydział powiatowy w Krakowie, pp. Smolkę, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich.
77. Gmina miasteczka Podkamienia w Starostwie Brodzkiem, pp. Jaworskiego, o wyłączenie jej ze sądu powiatowego w Załóżcach i przydzielenie do takiegoż Sądu w Brodach.
78. Gmina Niemacze w Starostwie Brodzkiem, pp. Jaworskiego prosi jak wyżej.
79. Zwierzchność gminna miasta Rohatyna, pp. Onyszkiewicza, o zaliczenie tego miasta do rzędu miast objętych nowym projektem reorganizacyjnym.
80. Gmina Łęg ad Partyn, pp. Kopycińskiego, o zmianę ustawy o katastrze bydła.
81. Ta sama, pp. Kopycińskiego, o zmianę ustawy procedury sądowej i sądowno-karnej.
82. Zwierzchność gminy miasta Czortkowa, pp. Bereźnickiego. o przyznanie ustawodawcze dopłaty z funduszu krajowego za dostarczone kwatery i podwoły dla wojska.
83. Wydział Rady powiatowej w Samborze, pp. Hausnera, w sprawie założenia i utrzymywania powszechnych zakładów dla ubogich nieuleczalnie chorych.
84. Gmina Kamionka Wielka pow. Grybowskięgo, pp. Żuk Skarszewskeęgo, o zapomogę na budowę szkoły.

Protokół

4. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 29. Listopada 1887.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obejdnym posłów 102.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 2go i 3go posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Na wniesione prośby udziela Izba następujących urlopów: p. J. E. Grocholskiemu 4 tygodnie, p. Rosenstockowi 10 dni.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 29. Listopada b. r. od nr. 86 do nr. 127, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji petycyjnej l. 86, 88, 89.

„ budżetowej l. 87, 90, 91, 92, 93, 97, 98, 100, 114, 115, 117 do 121 włącznie.

„ szkolnej l. 94, 95, 96, 99, 111, 112, 113, 116, 122 do 127 włącznie.

„ gminnej l. 101, 105, 106.

„ prawniczej l. 102, 103, 109.

„ administracyjnej l. 104.

„ drogowej l. 107.

„ gospodarstwa krajowego l. 110.

Petycyę zaś do l. 108 odesłano do Wydziału krajowego.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się Komisji drogowej, która obrala Przewodniczącym p. hr. Męcińskiego, zastępcą p. Jaworskiego, sekretarzem p. Gnoińskiego.

J. E. Marszałek wzywa Komisję podatkową, ażeby przystąpiła jak najrychlej do ukonstytuowania się.

Na wniosek p. ks. J. Czartoryskiego uchwała Izba przeniesienie petycyi do l. s. 108/63 pet. z Komisji szkolnej do budżetowej.

Na wniosek zaś p. Kazimierza Badeniego uchwała Izba powiększenie liczby członków Komisji gminnej o jednego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszów indemnizacyjnych. Sekretarz p. St. Badeni wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiolka Radocka Góra ze związku gminy Radocza, a wcielenie do gminy Wysoka w powiecie Wadowickim.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji administracyjnej. Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wpływie nieograniczonej wolności dzielenia posiadłości tabularnych na ustrój obszarów dworskich.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Brzeżan na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

Gminie miasta Brzeżan pozwala się pobierać na pokrycie jej wydatków gminnych w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896 i 1897 dodatek w wysokości 100% (sto procent) do podatku konsumcyjnego od wina w obręb miasta Brzeżan i jego przedmieść bądź na własną potrzeb, bądź na wyszynk wprowadzonego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Podgórze na pobór opłaty od napojów spirytusowych i od piwa.

Sprawozdawca poseł Smolka odczytuje sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem zezwalająca gminie miasta Podgórze powiatu Wielickiego na pobór opłat od napojów gorących w tem mieście zużywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Podgórze w powiecie Wielickim zezwala się pobierać w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 i 1893 opłaty od napojów spirytusowych i piwa, w mieście wyrabianych lub w obręb jego wprowadzanych i w niem zużywanych według następującej taryfy:

1. a) od jednego litra piwa	1·7 ct.
b) „ beczułki czyli 50 litrów	85 „
c) „ jednego hektolitra	1 zł. 70 „

2.	a)	od jednego hektolitra wódki czystej ordynaryjnej nie przepędzanej przez anyż, kminek i t. p. aż do 50 stopni Trallesa	12	zł.	—	ct.
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	12	"
3.	a)	" " hektolitra wódki czystej przepędzanej przez anyż, kminek i t. d. aż do 50 stopni Trallesa	14	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	14	"
4.	a)	" " hektolitra okowity lub spirytusu nad 50 do 75 stopni Trallesa	20	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	20	"
5.	a)	" " hektolitra okowity lub spirytusu nad 75 stopni Trallesa	28	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	28	"
6.	a)	" " hektolitra rozclisu, śliwowicy, ponczowej esencyi i w ogóle wszelkich słodzonych wódek	20	"	—	"
	b)	od jednego litra jak wyżej	—	"	20	"
7.	a)	" " hektolitra araku do 70 stopni Trallesa	24	"	—	"
	b)	" " litra jak wyżej	—	"	24	"
8.	"	" " hektolitra araku nad 70 aż do 100 stopni Trallesa od każdego stopnia i hektolitra	—	"	35	"
9.	a)	od jednego hektolitra miodu, wiśniaku i maliniaku	4	"	—	"
	b)	" " litra jak wyżej	—	"	04	"

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasta Podgórze.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkeyi, ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat, wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnetrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. Tytuł i wstęp projektu ustawy, które Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu ustawy oraz Tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, folwarku Czernichowskiego i szkoły ogrodniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński podnosi, iż na str. 8 sprawozdania z paragrafami mylnie zestawionym został ustęp IV (uchwała) który oddzielić należy od poprzedzających go paragrafów. Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie tego przedmiotu do Komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie gwarancji kraju dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni wnosi odesłanie tego przedmiotu do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej.

Sprawozdawca poseł Bereźnicki prostuje następujące omyłki druku zawarte w sprawozdaniu mianowicie:

Na stronie 1 ustęp 3 czytać nabytek zamiast zabytek

„ „ 32 (§. 26) 6 wiersz od góry zamiast tygodni czytać tygodnie

„ „ 33 (§. 33) opuścić przecinek między słowami „samiec“ „cietrzewi“

„ „ 38 (§. 56) czytać które zamiast który

„ „ 40 (§. 62 lit. d) czytać z urzędu zamiast zrzędu

„ „ 41 (§. 68) po wyrazie „poluje“ umieścić przecinek, zaś po wyrazie „obszarze“ opuścić takowy

„ „ 42 (§. 77) zamiast „dla dozoru“ ma być do dozoru.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie tego przedmiotu do Komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Koziębrodzkiego w przedmiocie zmian norm co do obliczania kosztów podróży pp. posłów.

P. Koziębrodzki uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Komisji budżetowej.

P. Bobczyński wnosi wybór osobnej komisji do tego przedmiotu.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Koziębrodzkiego, który Izba uchwała skutkiem czego upadł wniosek p. Bobczyńskiego.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

I. O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policji miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§. 27 ust. gm. 12. Sierpnia 1886. L. 21 Dz. ust. kr.) wyrzeczoną jest sankcja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, ma być wykonywaną władza karna w gminach i na obszarach dworskich łącznie przez osobne w tym celu ustanowione sądy gminne, zreorganizowane wedle następujących zasad:

1. Sąd gminny składa się z trzech mężów zaufania czyli asesorów, z których jednego wybiera Rada gminna, drugiego mianuje właściciel lub współwłaściciel obszaru dworskiego, trzeciego zaś właściwy Wydział powiatowy z terną, ułożonego przez naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego. Wszyscy trzej mężowie zaufania wybierają ze swego grona przewodniczącego sądu gminnego.

Gdzie jest jeden właściciel obszaru dworskiego, może on pełnić urząd asesora sądu gminnego osobiście, gdy do tego chęć i wolę wobec politycznej władzy powiatowej oświadczy i przepisana przysięgę złoży; jednakże w każdym razie ma on wyznaczyć zastępcę dla siebie, jak w ogóle każdy inny członek sądu gminnego ma mieć zastępcę.

Członkowie sądu gminnego mają liczyć co najmniej 24 lat wieku, być nieposzlakowaną sławą, używać w pełni praw obywatelskich i mieć swoje stałe zamieszkanie w obrębie sądu gminnego.

Mandat członków sądu gminnego trwa trzy lata. Nikogo nie można zmusić do przyjęcia tego urzędu. Kto jednak mandat przyjmie, obowiązany jest wypełniać dokładnie połączone z nim obowiązki — a to pod zagrożeniem grzywnien aż do 20 zł. — mianowicie w takim razie, gdyby dla braku kompletu terminu roków miały bezskutecznie.

2. Okręg urzędowania sądu gminnego rozciąga się na gminę i obszar dworski tej miejscowości, dla której jest ustanowiony; wolno jednak i kilku gminom łącznie z przynależnymi obszarami dworskimi poddać się na przeciąg jednej kadencji jurydyceki jednego sądu gminnego — a to za wiedzą i przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej.

W takim razie Rady gminne, a względnie właściciele obszarów dworskich, przynależni do okręgu tego wspólnego sądu gminnego wybierają swoich mężów zaufania tak, jak gdyby jedną stanowili gminę.

3. Kompetencya gminnego sądu pod względem przedmiotu urzędowania obejmuje te sprawy, co do których w myśl §. 60 ust. gm. z 12. Sierpnia 1866. L. 21 Dz. ust. kr. i §. 38 ust. o ochronie własn. pol. z dnia 17. Lipca 1876. L. 28. Dz. ust. kr. przysługuje dotychczas prawo orzekania kar naczelnikowi gminy — a to zarówno co do zakresu władzy, jak najmniej także z zachowaniem tego samego toku instancyi.

Do sądów gminnych należeć ma także jednanie stron, dobrowolnie zgłaszających się do nich do ugody, z ważnością ugody sądowej (§. 27. lit. m. ust. gm.).

4. Sądy gminne urzędują ustnie i jawnie zazwyczaj w stale oznaczonych terminach roków jednakże nie rzadziej jak raz na tydzień.

5. Orzeczenia sądu gminnego mają być wpisywane w porządku chronologicznym, jak następują, jedno po drugim w przeznaczoną na ten cel księgę w oznaczony ustawą sposób.

Na żądanie stron za opłatą wedle taksy, oznaczonej przez e. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, mogą być wydawane im wypisy wierzytelne z księgi orzeczeń sądu gminnego, które posiadają ważność dokumentów publicznych.

6. Nad prawidłowym postępowaniem co do wyboru, a względnie nominacji członków sądów gminnych czuwać mają władze polityczne w analogiczny sposób, jak wykonywaną bywa kontrola nad wyborami członków Rad gminnych lub mianowaniem przełożonych obszarów dworskich.

Co do asesorów, których mianowanie zastrzeżone jest dla Wydziałów powiatowych, przysługuje prawo wnoszenia reklamacji przeciwko nieprawidłowemu ich wyborowi do Wydziału krajowego, który takowe podania rozstrzyga w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

7. Uczestnik sądu gminnego nie może brać udziału w rozstrzygnięciu sprawy, w której sam, albo jego najbliżsi krewni i powinowaci są interesowani.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wedle powyższych zasad ułożony projekt ustawy przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

Lwów dnia 29. Listopada 1887.

Teofil Merunowicz,
wnioskodawca.

Czerkawski, Gross, Henryk Janko, ks. Kopyciński, Waygart, Feliks Pławicki, E. Uderski,
Mroczkowski, Goldmann, Romanowicz, Lenartowicz, Fruchtman, F. Biliński, Kapri,
Simon, Wierzbicki w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowany będzie podług przepisów regulaminu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE. Marszałek oznajmia, iż dla braku przedmiotów obrad naznacza następne posiedzenie dopiero na dzień 2. Grudnia b. r. godzina 11 przed południem.

JE. Marszałek wzywa zarazem pp. Przewodniczących Komisji o możliwie najrychlejsze dostarczenie przedmiotów do obrad — oznajmiając, iż porządek dzienny przyszłego posiedzenia pp. posłom później rozesłanym zostanie.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 m. 20 z południa.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 29. Listopada 1887.

86. Wydział krajowy z podaniem Wydziału powiatowego w Grybowie, popierającym prośbę gminy Ptaszkowy o przyjęcie kosztów wychowania Anny Zawój na fundusz krajowy.
87. Zarząd Instytutu głuchoniemych dla młodzieży izraelickiej we Wiedniu, p. p. Goldmanna, o dotowanie miejsc stypendyjnych dla młodzieży izraelickiej w Galicyi.
88. Izaak Blumenfeld, p. p. Onyszkiewicza, o odpisanie resztującej grzywny w kwocie 166 zł. 88 ct. z funduszu propinacyjnego i o wstrzymanie egzekucyi.
89. Leon Czekałowski, p. p. Gnoińskiego, o przyjęcie córki jego Malwiny zostającej w zakładzie kulparkowskim na koszt kraju.
90. Aleksandra Komarowa wdowa po adwokacie, p. p. Płazińskiego, o jednorazowe wsparcie.
91. Walerya Łopuszańska wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, p. p. ks. Sawę, o zapomogę.
92. Józefa Koestlich wdowa po oficjale szpitala we Lwowie, p. p. Stanisława Tarnowskiego (juniora), o dodatek na utrzymanie i wychowanie pozostałych sierót.
93. Jan Lisowski praktykant nauczycielski, p. p. Uderskiego, o zapomogę.
94. Wiktoryn Hostynek, nauczyciel szkoły wydziałowej w Bochni, p. p. Płazińskiego, o dodatek osobisty i jednorazową zapomogę.
95. Jan Chełmecki kierownik szkoły ludowej w Szczawnicy, p. p. Żuk Skarszewskiego, o podwyższenie płacy.
96. Nimirowski Michał młodszy nauczyciel ludowy w Przemyślu, p. p. Romanowicza, o przyznanie pięcioletnich dodatków.
97. Celestyn Kotkowski optyk we Lwowie, o stypendyum na kształcenie syna Mieczysława w muzyce.
98. Gmina Smereczki pow. Turka, p. p. Łozińskiego, o zapomogę na pobudowanie i wewnętrzne urządzenie cerkwi.
99. Gmina Żabokruki okręgu Bobreckiego, p. p. Henzla, o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
100. Gmina miasta Sambora, p. p. Uderskiego, o bezprocentową zaliczkę w kwocie 250.000 zł. na budowę koszar.
101. Zwierzchność gminy miasta Podgórze, p. p. Płazińskiego, o zmianę §. 6. ordynacyi wyborczej powiatowej.
102. Ta sama, p. p. Płazińskiego, o nadanie jej prawa odrębnego wyboru posła na Sejm krajowy w myśl §. 2. ordynacyi wyborczej.
103. Zarząd powiatowy w Turce, p. p. Łozińskiego, o spowodowanie rychlejszego zaprowadzenia ksiąg gruntowych w powiecie Turka.
104. Wydział Rady powiatowej w Wieliczce, p. p. Struszkiewicza, o poparcie petycji Wydziału powiatowego w Samborze w sprawie powszechnych zakładów krajowych dla nieuleczalnie chorych.

105. Wydział powiatowy w Brzesku, p. p. Jana Stadnickiego, o poparciu petycji Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie noweli odnoszącej się do kas pożyczkowych gminnych.
106. Wydział powiatowy w Horodence, p. p. Lenartowicza, o nowelę pozwalającą egzekucję polityczną dla kas pożyczkowych gminnych.
107. Ten sam, p. p. Chamca, w sprawie budowy kolei Kołomyja-Horodenka-Zaleszczyki.
108. Wydział powiatowy Zaleszczyki, p. p. Chamca, przedkłada petycję miasta Zaleszczyk w sprawie poboru opłat od psów.
109. Gmina Torskie pow. Zaleszczyki wraz z obszarem dworskim, p. p. Chamca, o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego o przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego.
110. Zdzisław ze Zięblice Bogusz, p. p. Koziebrodzkiego, w sprawie zabezpieczenia brzegu rzeki Wisłoka.
111. Rada szkolna miejscowa w Prusach, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płac nauczycielom i o posadę drugiego nauczyciela.
112. Rada szkolna miejscowa w Bronowicach małych, p. p. Romanowicza, o zrównanie płacy nauczyciela tamtejszego z innymi gminami.
113. Rada szkolna miejscowa w Brunowicach wielkich, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
114. Gmina Dołhe Medenickie, p. p. Ohrymowicza, o wsparcie na budowę szkoły miejscowej.
115. Piotr Bociański emeryt. nauczyciel w Brunowicach małych, p. p. Romanowicza, o jednorazową bezzwrotną zapomogę.
116. Nauczyciele 4-klasowej szkoły etatowej w Kałuszu, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy.
117. Rozalia Lewkowicz, p. p. Smolkę, o wsparcie roczne w kwocie 300 zł. w. a.
118. Marya Swoboda, p. p. Goldmana, o jednorazową zapomogę.
119. Ks. Józef Krukowski, proboszcz św. Floryana w Krakowie, p. p. Bobrzyńskiego, o trzecią subwencyą na odnowienie pomników rektorskich w tymże kościele.
120. Dr. Izidor Szaraniewicz, profesor uniwersytetu, p. p. Bereźnickiego, o subwencyę 200 zł. na badania archeologiczne w okolicy Halicza.
121. Stowarzyszenie dla pielęgnowania chorych studentów uniwersytetu w Wiedniu, p. p. Czerkawskiego, o zapomogę na cele humanitarne.
122. Grono nauczycieli ludowych w Maryampolu, p. p. Góreckiego, o podwyższenie płacy.
123. Nauczyciele szkoły etatowej 2-klasowej w Janowie koło Lwowa, p. p. Jankę, o podwyższenie płacy.
124. Rada szkolna miejscowa i zwierzchność gminna w Pódboreach, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
125. Rada szkolna miejscowa w Laszkach murowanych pod Lwowem, p. p. Merunowicza, jak wyżej.
126. Rada szkolna miejscowa w Zboiskach pow. Lwów, p. p. Merunowicza, jak wyżej.
127. Włodzimierz Witoszyński, nauczyciel ludowy w Zboiskach pow. Lwów, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy lub o zapomogę.

Protokół

5. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 2. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z czwartego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę, że członkowie Sejmu Najprzew. Biskup Stupnicki i Biskup Dunajewski usprawiedliwili niemożność brania udziału w obradach Sejmu zajęciami dycecyjalnemi.

Na wniesioną prośbę udziela Izba p. ks. Buchwaldowi urlopu 3 tygodnie.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji podatkowej, która obrała Przewodniczącym p. Hausnera, zastępcą p. Jaworskiego, sekretarzem p. Chameca.

Sekretarz p. hr. St. Badeni odczytuje następujące pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa:

Z Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie L. 12.365/pr.

Do

Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego

Jana hr. Tarnowskiego

ces. król. rzecz. tajn. Rady, Członka Izby Panów, Marszałka krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego etc. etc.
we Lwowie.

Ekscelencyo!

Mam zaszczyt udzielić Waszej Ekscelencyi jako przedłożenie rządowe zamknięcie rachunków funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej oraz Wielkiego Księstwa Krakow-

skiego za r. 1886 z uprzejmą prośbą, by Wasza Ekscelencya raczył zamieścić to przedłożenie na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Wys. Sejmu.

Przy tej sposobności raczy Wasza Ekscelencya przyjąć zapewnienie o mojem wysokiem poważaniu.

We Lwowie dnia 30. Listopada 1887.

C. k. Namiestnik
Zaleski w. r.

J. E. Marszałek oświadcza, iż przedmiot powyższy zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 2. Grudnia 1887 od nr. 128 do nr. 248 włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji administracyjnej l. 128, 139, 147, 207, 208, 211, 247.

Komisji szkolnej l. 129, 130, 131, 133, 153 do 157 włącznie, 160 do 163 włącznie, 165, 166, 168, 172, 182, 186, 189, 190, 197, 199, 201, 202, 203, 210, 220 do 224 włącznie, 226 do 235 włącznie.

Komisji budżetowej l. 132, 142, 143, 144, 145, 149 do 152 włącznie, 158, 159, 164, 167, 169, 170, 171, 173 do 179 włącznie, 184, 185, 187, 188, 191 do 196 włącznie, 198, 200, 204, 213, 214, 225, 236 do 239 włącznie, 241, 242, 244, 245.

Komisji prawniczej l. 134, 146.

„ gospodarstwa krajowego l. 135, 140.

„ petycyjnej l. 136, 148, 180, 181, 212, 248.

„ drogowej l. 137, 138, 141, 183, 205, 215, 243.

„ asekuracyjnej l. 206, 209, 218, 246.

„ gminnej l. 216, 217, 219.

„ górniczej l. 240.

P. hr. Golejewski przemawia i podnosi zbyt mały udział komisji petycyjnej w przydzielonych poszczególnym komisjom petycyach.

Przemawia p. hr. St. Badeni w tym przedmiocie.

Przemawia p. Golejewski powtórnie.

J. E. Marszałek objaśnia p. Golejewskiego co do jego przemówienia.

P. hr. St. Badeni przemawia dla sprostowania faktu.

J. E. Marszałek wzywa p. Golejewskiego do postawienia wniosku.

P. Golejewski nie stawia formalnego wniosku w kwestyi poruszonyj, uprasza jednak J. E. Marszałka, iżby zarządzić zechciał większe jak dotąd uwzględnianie komisji petycyjnej przy odesłaniu wpływających petycyi.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia jednolitego stałego funduszu na bezprocentowe pożyczki dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reformy ustawodawstwa gminnego.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy:

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy Olszanki w powiecie Rawskim w sprawie zezwolenia na pobór 73°/_o dodatków do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie Olszanka w powiecie autonomicznym Rawskim zezwala się na pobór w latach 1887 i 1888 na pokrycie wydatków gminnych 75°/_o (siedmdziesiąt pięć procent) dodatków do podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji górniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński prostuje następujące omyłki drukarskie zawarte w sprawozdaniu mianowicie:

Na str. 2. ustępu 4. w wierszu 2. zamiast wyrazów „w starym budynku mieszkania dyrektora“, ma być „w starym budynku „mieszkalnym“ dyrektora“.

Na str. 3. w ustępie 1. wierszu 12. od góry zamiast „na pomieszczenie“ ma być „że pomieszczenie“.

Na str. 7. w ustępie 3. z góry, w wierszu przedostatnim zamiast „takowego“ winno być „takiego“.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego, co Izba uchwała.

Następnie wnosi p. Wereszczyński, iżby niezamieszczone na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia, jednak pp. posłom rozdane sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych — na dzisiejszem posiedzeniu w pierwszym czytaniu załatwione i komisji gospodarstwa krajowego przekazane zostało.

Izba w oddzielnem głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Wereszczyńskiego, załatwienie powyższego przedmiotu w pierwszym czytaniu, następnie odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaprowadzenia języka wykładowego ruskiego w klasach równoległych gimnazjum państwowego w Przemyślu.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia Sądów gminnych.

P. Merunowicz uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje z kolei:

Wybór uzupełniający jednego członka do komisji gminnej.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do tego wyboru i zaprasza na skrutatorów pp. Mieroszowskiego, Lasockiego, Ohrymowicza, Kochanowskiego i Rogoyskiego.

Przemawia p. Golejewski, wracając jeszcze do kwestji poruszonego na początku dzisiejszego posiedzenia rozdziału petycji, mianowicie dla sprostowania faktu.

Następnie przemawia p. St. Badeni również dla sprostowania faktu i w tym samym przedmiocie.

P. Rogoyski ogłasza wynik skrutynium z wyboru jednego członka do komisji gminnej.

Głosujących 86. Wybrany p. Alojzy Rybicki.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie z petycji:

J. E. Marszałek oświadcza, iż punkt ten zamieścił na porządku dziennym w przypuszczeniu, iż komisje dostarczą przedmiotu do obrad w tej mierze, gdy jednak dopiero w ostatniej chwili tylko dwa sprawozdania wpłynęły, które dla braku czasu nie mogły być stosownie do uchwały Izby przygotowane i w biurze sejmowym do przeglądnienia wyłożone, przeto cofa punkt ten z porządku dziennego.

J. E. Marszałek ponawia wezwanie do pp. Przewodniczących komisji o dostarczenie przedmiotów do obrad i zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 5go Grudnia b. r. godzinę 11tą przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 30 z południa.

Marszałek krajowy:

Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 2. Grudnia 1887.

128. Wydział krajowy z petycją Wydziału powiatowego w Czortkowie, popierającą prośbę Rady powiatowej Buczańskiej w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone podwoły urzędnikom.
129. Szymon Russyniak proboszcz w Myscowej, p. p. Antoniewicza, o odwołanie reskryptu Rady szkolnej krajowej w sprawie uczęszczania młodzieży szkolnej na nabożeństwa.
130. Zarząd gł. Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, p. p. Stanisława Badeniego, w sprawie zmiany artykułu 15., 18. i 43. ust. kraj. z 2. Maja 1873, pod względem użycia kar za nieposyłanie dzieci do szkoły.
131. Ten sam, p. p. Bobrzyńskiego, o przyjęcie wniosków ankiety szkolnej w sprawie ustanowienia dodatków 5-letnich po 50 zł. dla nauczycieli.
132. Ten sam, p. p. Goldmanna, o pozostawienie dotychczasowej subwencji 500 zł. na wydawnictwo czasopisma „Szkoły“ na r. 1888.
133. Zarząd oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego w Przemyślu, p. p. Waygarta, o uchwalenie 5-letnich dodatków po 50 zł. rocznie dla nauczycieli.
134. Towarzystwo politechniczne we Lwowie, p. p. Kazimierza Badeniego, w sprawie przyznania technikom prawa wyboreczego z tytułu osobistej kwalifikacji.
135. To samo, p. p. Uderskiego, w sprawie zmiany §. 5. statutu komisji dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego komisji krajowej.
136. Wydział powiatowy w Nowym Targu, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie zakupna dóbr Zakopańskich na rzecz kraju.
137. Ten sam, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie uznania drogi Nowo-Tarsko-Zakopańskiej za drogę krajową.
138. Ten sam, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie przełożenia drogi krajowej z Nowego Targu do Haburki wiodącej.
139. Wydział powiatowy w Cieszanowie, p. p. Władysława Sapichę, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Samborze w sprawie założenia i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnie chorych.
140. Petycja powiatu Śniatyńskiego, p. p. Merunowicza, w sprawie uprawy tytoniu wschodnio-południowej części Galicyi.
141. Zarząd drogowy w Łyścu, p. p. Strassera, o uwolnienie od prestacyi drogowej na rok 1887.
142. Przełożona konwentu PP. Sakramentek we Lwowie, p. p. Popiela, o jednorazową subwencję na budowę kościoła.
143. Komitet Internatu św. Józefata we Lwowie, p. p. Popiela, o subwencję w kwocie 3.890 zł. na dobudowanie sali.
144. Stowarzyszenie rzemieślnicze „Gwiazda Przemyska“, p. p. Waygarta, o subwencję na budowę własnego domu.

145. Wydział Krakowskiego Towarzystwa oświaty ludowej, p. p. Bobrzyńskiego, o subwencję na cele Towarzystwa.
146. Gminy: Zbylitowska góra, Zgłobice, Dąbrówka infulacka, Świerczków, Koszyce wielkie i Koszyce małe, p. p. ks. Kopycińskiego, o zmianę ustawy postępowania sądowego w sprawach spornych, opiekuńczych i spadkowych.
147. Zwierzchność gminy miasta Zaleszczyk, p. p. Chamca, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone kwatery i podwody dla wojska.
148. Gmina Stasiówka powiatu Ropezyckiego, p. p. Ks. Kopycińskiego, w sprawie zwolnienia od mesznego probostwu w Gumniskach Fox.
149. Komitet parafialny gr. kat. w Obertynie, p. p. Chamca, o zapomogę w kwocie 500 zł. na wewnętrzne urządzenie cerkwi.
150. Jan Nehrebecki imieniem miejscowego komitetu parafialnego w Zalesiu koło Rzeszowa, p. p. Lenińskiego, o zapomogę na budowę nowej cerkwi.
151. Wydział centralny Towarzystwa imienia Michała Kaczkowskiego, p. p. Antoniewicza, o zapomogę.
152. Dyrekcya c. k. szkoły weterynaryi we Lwowie, p. p. Abrahamowicza, o wstawienie do budżetu krajowego kwoty na stypendya dla uczniów szkoły weterynaryi.
153. Rada szkolna miejscowa w Kuryłówce powiatu Łańcut, p. p. Adama Jędrzejowicza, o podwyższenie rocznej płacy nauczyciela z 300 na 350 zł. w. a.
154. Rada szkolna miejscowa w Mikłaszowie, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielem w Mikłaszowie.
155. Rada szkolna miejscowa w Brodach, p. p. Hausnera, o podwyższenie płac nauczycielom i nauczycielkom i remuneracyi katechetom przy szkołach ludowych w Brodach.
156. Jan Kurman, kierownik szkoły wydziałowej w Zawałowie, p. p. Alfreda Połockiego, o przydzielenie i systemizowanie trzeciego nauczyciela.
157. Rada szkolna miejscowa w Sidzinie, powiat Myślenice, p. p. Lasockiego, o przeistoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
158. Rada szkolna miejscowa w Gdowie, p. p. Struszkiewiczza, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
159. Leonarda Hammermüller, przełożona klasztoru P. P. Benedyktynek w Przemyślu, p. p. Pietruskiego, o subwencję dla szkoły klasztornej.
160. Izaak Bardach, kierownik szkoły głuchoniemych we Lwowie, p. p. Goldmanna, o podwyższenie subwencji.
161. Konkurencya szkoły Wyciąża, p. p. Popiela, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
162. Nauczyciele szkół ludowych w Przemyślu, p. p. Waygarta, o zrównanie płac Przemyśla z płacami nauczycieli we Lwowie i w Krakowie.
163. Nauczyciele 4 klasowej szkoły w Busku, p. p. Tadeusza Dzieduszyckiego, o podwyższenie płacy.
164. Julia Gołębianka, nauczycielka w Nowym Targu, p. p. Pławickiego, o przeniesienie na posadę starszej nauczycielki i udzielenie 5-letniego dodatku.
165. Marya Panczakiewicz, nauczycielka w Oświęcimie, p. p. Kluckiego, o 4 miesięczną zapomogę.
166. Lubieniec Jan, nauczyciel w Bucniowie, p. p. Merunowicza, o przyznanie datku 50 zł. za kierownictwo.
167. Józef Skowroński, nauczyciel w Ładyczynie, p. p. Romanowicza, o remuneracyę za 4 letnie kierownictwo szkoły.

168. Jan Kabarowski, nauczyciel w Nowosiótkach, p. p. Stanisława Badeniego, o zapomogę.
169. Wincenty Sokołowski, nauczyciel w Sokolu, p. p. Stanisława Badeniego, o podwyższeniu płacy lub osobisty dodatek.
170. Ten sam, p. p. Stanisława Badeniego, o zapomogę.
171. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu, p. p. Waygarta, z prośbą Jana Müllera nauczyciela w Przemyślu o bezzwrotną zapomogę.
172. Hipolit Doliński, nauczyciel w Ohladowie, p. p. Wasilewskiego, o przyznanie zamkniętej przez słabość płacy i o wyznaczenie emerytury lub nadanie posady.
173. Maurycy recte Mojżesz Werber, słuchacz akademii górniczej w Leoben, p. p. Merunowicza, o zapomogę na dalsze kształcenie się w zawodzie górniczym.
174. Aleksandra Skrowaczewska, wdowa po dyrektorze szkół ludowych, p. p. Pławickiego, o zapomogę.
175. Emilia Sternalowa, wdowa po adjunkcie kasowym Wydziału krajowego, p. p. Władysława Badeniego, o datkę roczną dla małoletnich córek i o zwrot kwoty 135 zł. zostającej w depozycie Wydziału krajowego.
176. Władysław Sidorowicz, adjunkt rachunkowy Wydziału krajowego, p. p. Merunowicza, o zasiłek na dokończenie wykształcenia córki Maryi w muzyce i śpiewie.
177. Eugenia Kruszyńska, wdowa po profesorze szkoły Czernichowskiej, p. p. Alfreda Potockiego, o stałe zaopatrzenie dla siebie i syna Tadeusza.
178. Eleonora Rondewald, wdowa po konduktorze dróg krajowych, p. p. Romana Potockiego, o zaopatrzenie lub zasiłek dla niej i dla 4 nieletnich dzieci.
179. Paulina Małachowska, wdowa po gr. kat. księdzu, p. p. Lenińskiego, o jednorazową zapomogę.
180. Izrael Zimmermann, były dzierżawca myta krajowego, p. p. Maxa, o zwrot kaucyi dzierżawnej i opuszczenie zaległego czynszu dzierżawnego.
181. Sime Schreierowa, dzierżawczyni myt w Jezupolu i Haliczu, p. p. Brykczyńskiego, o odszkodowanie z powodu objazdu rogatki przewozem pod Dubowcami.
182. Konkurencyja szkoły w Wyciążu, p. p. Popiela, o uwzględnienie prośby wniesionej r. 1885, w sprawie przekształcenia szkoły Wyciąża na dwuklasową.
183. Władysław Tustanowski, właściciel dóbr ziemskich, p. p. Torosiewicza, o budowę drogi z Rohatyna do Chodorowa.
184. Wydział krajowy przedkłada petycję Jerzego Jabłonowskiego, koncepisty Wydziału krajowego o zaliczkę na płacę.
185. Albina z Pileckich Śliwińska II. Œwiklińska, p. p. Władysława Sapiehę, o przyznanie remuneracyi za pracę jej męża ś. p. Leona Śliwińskiego przy szpitalu Lwowskim.
186. Agata Ferenciewicz, wdowa po nauczycielu, p. p. ks. Kopycińskiego, o wyznaczenie pensyi.
187. Piotr Murzyn, emerytowany nauczyciel, p. p. Wasilewskiego, o jednorazową zapomogę.
188. Jan Styła, nauczyciel w Tarnowie, p. p. ks. Kopycińskiego, o zapomogę lub zaliczkę na leczenie chorego syna.
189. Antonina Zawadzka była nauczycielka w Radawie, p. p. ks. Kopycińskiego, o przyznanie pensyi lub zapomogi tytułem odprawy.
190. Karolina Dzbańska, nauczycielka w Dróginie, p. p. Hoszarda, o przyznanie w drodze łaski emerytury równającej się dwudziestu lat służby.
191. Kazimiera Heller, uczennica śpiewu, p. p. Smolkę, o stypendyum celem ostatecznego wydoskonolenia się w śpiewie.

192. Marya Fränkel Niwińska, p. p. Hoszarda, o subwencję dla córki Michaliny na dalsze kształcenie się w nauce śpiewu.
193. Julian Hawel, uczeń c. k. akademii sztuk pięknych w Wiedniu, p. p. Pilata, o subwencję na kształcenie się w sztuce malarstwa.
194. Alfred Wildstosser, malarz, p. p. Hausnera, o subwencję na dalsze kształcenie się w sztuce malarstwa.
195. Karol Sporn, uczeń c. k. szkoły sztuk pięknych w Krakowie, p. p. Golejewskiego, o subwencję na kształcenie się.
196. Agnieszka Bufile i towarzyszy, nauczycielki kursów malowania, koszykarstwa i kwiatów sztucznych w Krakowie, p. p. Janko, o subwencję na powyższe kursa.
197. Gmina miasteczka Radomyśla, p. p. Reya, o zwolnienie płacenia 1.200 zł. rocznie na utrzymanie nauczycieli.
198. Stanisław Lewandowski, artysta rzeźbiarz, p. p. Romanowicza, o subwencję na dalsze kształcenie się w rzeźbiarstwie.
199. Antoni Zborowski, nauczyciel z Przytkowic, p. p. Zolla, o przyspieszenie załatwienia prośb w bieżącym roku wniesionych i o udzielenie jednorocznego urlopu lub zapomogi.
200. Franciszek Zamierzowski, nauczyciel emerytowany, p. p. Zolla, o zapomogę.
201. Rada szkolna miejscowa w Woli justowskiej, p. p. Zolla, o podwyższenie płacy nauczyciela tamtejszej szkoły.
202. Zarządy VII. i VIII. szkoły 4-klasowej pospolitej w Krakowie, p. p. Zolla, o podwyższenie płacy młodszym nauczycielom tych szkół.
203. Prezentkiewicz Franciszek i inni nauczyciele w Wadowicach, p. p. Zolla, o podwyższenie płacy.
204. Ksiądz Dr. Julian Bukowski, proboszcz kościoła św. Anny w Krakowie, p. p. Zolla, o zasiłek na dokończenie restauracji tegoż kościoła.
205. Gminy, obszary dworskie, duchowieństwo i przemysłowcy w powiatach wadowickim i myślenickim, p. p. Zolla, o przemianę drogi gminnej Zembrzycko - Biertowskiej na drogę krajową.
206. Wydział powiatowy w Skalacie, p. p. Koziembrodzkiego, w sprawie przymusowej asekuracji w gminach wiejskich i małomiejskich.
207. Ten sam, p. p. Koziembrodzkiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia gminom za dostarczone z urzędu podwody.
208. Wydział powiatowy w Tłumaczu, p. p. księdza Sawę, z poparciem petycji Rady powiatowej Buczańskiej, w sprawie podwyższenia gminom wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
209. Ten sam, p. p. ks. Sawę, z poparciem petycji Rady powiatowej Buczańskiej w sprawie asekuracji budynków włościańskich od ognia.
210. Rada szkolna miejscowa w Strzeliskach nowych, p. p. Henzla, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
211. Wydział krajowy przedkłada petycję Wydziału powiatowego w Jarosławiu popierającą prośbę Wydziału powiatowego buczackiego w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
212. Wydział krajowy przedkłada podanie Franciszka Waltera dyetaryusza oddziału rachunkowego o veniam aetatis.
213. Ten sam przedkłada podanie Zygmunta Kossowskiego praktykanta oddziału rachunkowego, o zaliczkę na płacę.

214. Wiktor Wojeiechowski i Feliks Lesiecki oficyałowie szpitala św. Łazarza w Krakowie, p. p. Waygła, o dodatek aktywalny lub na pomieszkanie.
215. Członkowie z piętnastu gmin włościańskich w powiecie Łańcuckim, p. p. St. Jędrzejowicza, w sprawie noweli drogowej.
216. Reprezentacya miasta Podgórze, p. p. Płazińskiego, w sprawie przekazania pewnych czynności policji miejscowej c. k. Ekspozyturze policji rządowej, i uregulowania czynności policji między temi władzami.
217. Wydział powiatowy w Kołomyi, p. p. Kuczковского, w sprawie noweli do ustawy o ściąganiu zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
218. Ten sam, p. p. Kuczковского, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich od ognia.
219. Wydział Rady powiatowej w Sokalu, p. p. Polanowskiego, w sprawie noweli do ustawy o ściąganiu zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
220. Rada szkolna miejscowa z Reprezentacją gminną w Ulanowie, p. p. St. Jędrzejowicza, o przyznanie stałej etat. płacy z funduszu krajowego Maryi Zabierzowskiej, nauczycielec robót ręcznych kobiecych.
221. Rada szkolna miejscowa w Żabokrukach, p. p. Henzła, o podwyższenie płacy nauczycielowi miejscowemu.
222. Rada szkolna miejscowa w Trybuchowcach, p. p. Henzła, jak wyżej.
223. Rada szkolna miejscowa w Strzeliskach nowych, p. p. Henzła, o przyznanie remuneracyi kierownikowi szkoły.
224. Ta sama, p. p. Henzła, o zorganizowanie szkoły na czteroklasową.
225. Rada szkolna miejscowa w Posieczu, p. p. Strassera, o zapomogę na budowę nowej szkoły.
226. Rada szkolna miejscowa w Jaryezowie nowym, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielom.
227. Rada szkolna miejscowa w Kołaczycach, p. p. Jędrzejowicza, o remuneracyę dla nadetatowej siły nauczycielskiej.
228. Rada szkolna miejscowa w Frysztaku, p. p. Jędrzejowicza, o podwyższenie plac nauczycielom tamtejszej szkoły.
229. Grono nauczycieli czteroklasowej szkoły w Strzeliskach nowych, p. p. Henzła, o podwyższenie płacy.
230. Grono nauczycieli eztero-klasowej szkoły w Kossowie, p. p. Kuczковского, o podwyższenie płacy.
231. Nauczyciele szkoły ludowej w Frysztaku, p. p. Jędrzejowicza, o podwyższenie płacy.
232. Nauczycielki szkoły ludowej w Jaśle, p. p. Jędrzejowicza, o podwyższenie płacy.
233. Jan Lisiewicz, były nauczyciel ludowy w Dawidkowcach, p. p. Hoszarda, o przyznanie emerytury.
234. Franciszek Kwolik, nauczyciel w Trybuchowcach, p. p. Henzła, o wliczenie trzech lat służby wojskowej do emerytury.
235. Kazimierz Puchała, nauczyciel w Kossinie, p. p. St. Jędrzejowicza, o stałą subwencyę roczną lub zapomogę na utrzymanie ogrodu szkolnego.
236. Teofila Niedźwiecka, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, p. p. Smolkę, o wsparcie.
237. Magdalena Opilowska, wdowa po nauczycielu, p. p. ks. Kopycińskiego, o zapomogę.
238. Izaak Katz, słuchacz politechniki we Wiedniu, p. p. St. Jędrzejowicza, o zapomogę dla ukończenia studyów.

239. Marcin Guszowski, były dzierżawca dóbr w Krakowie, p. p. Kozłowskiego, o subwencję dla kształcenia głuchoniemego syna w szkole sztuk pięknych w Krakowie.
240. Władysław Chmielowski i Mieczysław Michniewicz, p. p. Skrzyńskiego, o zwrotną subwencję na rozszerzenie kopalni ropy w Korezynie.
241. Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych, p. p. Bobrzyńskiego, o subwencję na wydawanie czasopisma „Muzeum“.
242. Albina Kazatel, wdowa po weteranie wojsk polskich, p. p. Jankę, o zapomogę.
243. Wydział Rady powiatowej w Kamionce strumiłowej, p. p. Stanisława Badeniego, o zmianę ustawy drogowej.
244. Komitet I. kolonii leczniczej w Rymanowie, p. p. Stanisława Badeniego, o subwencję.
245. Jan Lewicki, literat we Lwowie, p. p. Stanisława Badeniego, o subwencję na wydawnictwo „Galicyjsko-ruskiej Bibliografii XIX. stulecia“.
246. Wydział Rady powiatowej w Kossowie, p. p. Merunowicza, o poparcie petycji Wydziału powiatowego Buczackiego, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich i mieszczańskich.
247. Ten sam, p. p. Merunowicza, z poparciem prośby Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
248. Pogorzały miasta Sassowa, p. p. Merunowicza, o zapomogę w kwocie 6.000 zł. i o usunięcie wpływów gminie szkodliwych.

Protokół

6. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11. minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Sieczyński.

Obecnych posłów 110.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z piątego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. J. E. ks. Adamowi Sapieże urlopu dni 14.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz odczytuje spis petycyi wniesionych po dzień 5. Grudnia b. r. od nr. 249 do nr. 333 włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji szkolnej l. 249 do 256 włącznie, 258, 259, 261, 264, 290, 292, 295, 296, 307, 313, 314, 315, 317, 319, 323, 332.

Komisji budżetowej l. 257, 260, 262, 263, 265, 266 do 272 włącznie, 274 do 279 włącznie, 297 do 303 włącznie, 308, 316, 318, 321, 322, 327, 328 do 331 włącznie.

Komisji gospodarstwa krajowego l. 273, 288, 305, 306.

Komisji petycyjnej l. 280, 283, 291, 320.

Komisji gminnej l. 281, 282, 294.

Komisji drogowej l. 284, 293, 304, 311.

Komisji administracyjnej l. 285, 289, 309, 310, 325.

Komisji asekuracyjnej l. 286, 312.

Komisji prawniczej l. 287, 324, 326 i 333.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujący dostatecznie poparty wniosek :

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu :

- a) ażeby w sposób odpowiedni zbadał potrzebę reformy postępowania sądowego w sprawach niespornych, a zwłaszcza w sprawach spadkowych i opiekuńczych ; tudzież
- b) ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedstawił zasady mające służyć za podstawę do ustawy o postępowaniu sądowym w sprawach niespornych dla naszego kraju, o której wniesienie w drodze konstytucyjnej należałoby wezwać c. k. Rząd.

Wnioskodawca :

Madeyski w. r.

Władysław Żuk - Skarszewski, Męciński, A. Jędrzejowicz, Jaworski, A. Solecki, G. Romer, Standnicki, Wł. Koziebrodzki, Zoll, Polanowski, T. Merunowicz, Lenartowicz, M. Siczynski, S. Badeni, Bobczyński, Bobrzyński, Alfred Potocki, K. Badeni.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowany będzie regulaminowo.

Na wniosek p. ks. Jerzego Czartoryskiego uchwała Izba przeniesienie petycji do l. pet. 8/Sejm. 34 z komisji szkolnej do budżetowej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest :

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięciem uchunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1886.

Sekretarz p. St. hr. Badeni wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Józefówka ze związku gminy Kupezyńce.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji miasta Kołomyi względem wyjednania zezwolenia na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina na czas od 1-go Stycznia 1889 do końca Grudnia 1892.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego :

Wysoki Sejm raczy przyzwolić gminie miasta Kołomyi na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina na czas od 1. Stycznia 1889 r. aż po koniec Grudnia 1892 r.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje z kolei :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o prośbie Wydziału powiatowego w Żywcu w przedmiocie wyjednania u Wysokiego Sejmu uznania tamtejszego szpitala powiatowego za publiczny i powszechny.

Sprawozdawca poseł Hozzard wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Propozycja Wydziału krajowego co do wyboru dwóch członków Rady Nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje następujący wniosek Wydziału krajowego:

P r o p o z y c y a

Wydziału krajowego w sprawie wyboru członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

W Radzie nadzorczej Banku krajowego opróżnione są dwa miejsca członków tejże Rady, jedno po ś. p. Drze Mikołaju Zyblikiewiczzu, który został wybranym do końca r. 1892, a drugie po ś. p. Wacławie Dąbrowskim, którego mandat gasł z końcem r. 1888.

Na podstawie §. 71. 1. statutu Banku krajowego Wydział krajowy przedstawia Wys. Sejmowi do wyboru na członków Rady nadzorczej Banku krajowego pp.:

Dra Kazimierza hr. Badeniego,
Karola Kiselkę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 1. Grudnia 1887.

Marszałek krajowy:
Tarnowski w. r.

Sprawozdawca:
Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Następnie wnosi sprawozdawca przystąpienie natychmiast do tego wyboru.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do wyboru 2 członków Rady nadzorczej Banku krajowego i zaprasza do skrutynium pp. Kluckiego, Ohrymowicza, ks. Sawę, Jędrzejowicza Stanisława, Uderskiego i Onyszkiewiczza.

Na wezwanie J. E. Marszałka, przystępuje Izba do obrad nad ostatnim punktem porządku dziennego którym jest:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

- a) z petycji Izaaka Blumenfelda z Czahrowa, o odpisanie mu w drodze łaski grzywien nałożonych nań za przekroczenia propinacyjne;
- b) z petycji Leona Czeakałowskiego z Wygnanki, o odpisanie względnie zniżenie na połowę kosztów utrzymywania chorej córki w zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Merunowicz czyta:

S p r a w o z d a n i e

komisji petycyjnej o petycji l. sej. 144, pet. 88 Izaaka Blumenfelda w Czahrowie, powiatu Rohatyńskiego z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Izaaka Blumenfelda przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Merunowicz czyta:

S p r a w o z d a n i e

komisji petycyjnej l. s. 145, 89 pet. Leona Czeakałowskiego w Wygnance, pow. Czortków, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Leona Czeakałowskiego o odpisanie względnie o zniżenie na połowę kosztów utrzymywania chorej córki jego Malwiny w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu *do możliwego uwzględnienia.*

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

I. Aby pobór podatków w gminach uregulował jak najspieszniej drogą ustawodawczą.

II. Aby zanim żądanie wyrażone w ustępie I. dopełnionem zostanie, polecił nietylko jak najściślejsze wykonywanie rozporządzenia z dnia 18. Lipca 1858 roku L. 3283 (dodatek do Dziennika rozporządzeń skarbowych nr. 23) okólnika c. k. Dyrekcji skarbu z dnia 22. Lutego 1876 r. L. 6.257 oraz okólnika Prezydium c. k. Dyrekcji skarbu z dnia 23. Marca 1884 r. L. 460/pr., lecz dalszymi przepisami starał się powstrzymać coraz więcej rozszerzające się nieprawidłowości, niesprawiedliwości i nadużycia przy poborze podatków w gminach.

We Lwowie, 4. Grudnia 1887.

Władysław Koziebrodzki

wnioskodawca.

Bobeżyński, Romańczuk, Leniński, Kaczała, Bereźnicki, Kopyciński, Szeptycki, Solecki, Władysław Żuk-Skarszewski, Stanisław Tarnowski jun., Stanisław Jędrzejowicz, Wojciech Dzieduszycki, W. Struszkiewicz, R. Łubiński, S. Badeni, I. Kochanowski, A. Czajkowski, Madejski, Weigel, Max, W. Rogoyski, Jaworski, Rey, Męciński, Wład. Wolański, Tom. Rozwadowski, Hoszard, W. Sapięha, Sw. Henzel, Mieroszowski, Sembratowicz, E. Torosiewicz, Scipio, Czartoryski, Wasilewski, Romanowicz, Uderski, Starowiejski, Borkowski, Mandyczewski, Augustynowicz, Żurowski, Polanowski, ks. Sawa, Kowalski.

Wniosek.

Ze względu na zwiększające się z każdym rokiem wydatki funduszu krajowego na szupacznictwo,

zważywszy, że dotychczasowy sposób traktowania włóczęgów i niepoprawnych próżniaków w naszym kraju nie przyczynia się wcale do ukrócenia tej plagi społecznej, lecz raczej rozwija ją ze szkodą dla moralności publicznej i z wielką uciążliwością dla wielu gmin, jak i w ogóle dla opodatkowanej ludności,

zważywszy, że instytucja tz. „Domów pracy przymusowej“ w tych krajach, gdzie podobne zakłady istnieją, bardzo pomyślne wydała rezultaty:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- a) Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził studia nad pytaniem, w jaki sposób możnaby z jak najmniejszym obciążeniem funduszu krajowego skutecznie tępić w kraju włóczęgostwo,
- b) ażeby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w myśl ustawy z 24. Maja 1885 nr. 90 Dz. u. p., tudzież z gminami znaczniejszych miast względem współdziałania ich w tym kierunku,
- c) ażeby na podstawie owych studyów i układów przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski na najbliższej sesji.

We Lwowie 5. Grudnia 1887.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz w. r.

Czerkawski, Gorecki, Romańczuk, Strasser, Lenartowicz, ks. Sawa, ks. Kopyciński, Waygart, Kapri, Goldmann, Kowalski, Romanowicz, Fruchtman, Uderski, Mroczkowski.

J. E. Marszałek oświadcza, że wnioski te traktowane będą regulaminowo.

P. St. Jędrzejowicz ogłasza wynik wyboru dwóch członków do Rady Nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących 82.

Wybrani: p. Kazimierz hr. Badeni i Karol Kiselka.

Po wyczerpaniu porządku dziennego J. E. Marszałek zamyka posiedzenie, i naznacza następne na dzień 7. Grudnia b. r. godz. 11. przed południem oznajmiając, iż porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godz. 12 m. 15 z południa.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 5. Grudnia 1887.

249. Rada szkolna miejsc. w Jaworznie, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płac nauczycielom tamtejszym.
250. Rada szkolna miejsc. w Truskawcu, p. p. Ochrymowicza, jak wyżej.
251. Rada szkolna miejsc. w Krzywczycach, p. p. Małeckiego, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
252. Rada szkolna miejsc. w Moszczewicy, p. p. Zborowskiego, o przemianę tamtejszej szkoły na etatową i podwyższenie płacy nauczycielowi.
253. Rada szkolna miejsc. w Rozkochówce, p. p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
254. Nauczycie czteroklasowej szkoły w Jaworznie, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płac.
255. Michał Switenkij, gr. kat. katecheta w Ładyczynie, p. p. Siczynskiego, o remunerację za udzielanie nauki religii w szkołach ludowych.
256. Stanisław Resiuta, nauczyciel w Jaworznie, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy i o zapomogę.
257. Jan Hałan, nauczyciel w Bóbrce, p. p. Henzla, o zapomogę.
258. Antoni Żurakowski, nauczyciel w Nowem-Siole koło Zbaraża, p. p. Kopycińskiego, o dodatek drożyzniany.
259. Bazyli Lewicki, nauczyciel w Dobrohotówce, p. p. Ochrymowicza, o trzeci i czwarty dodatek pięcioletni.
260. Józef Hanuła, nauczyciel w Przemyśle, p. p. Waygarta, o bezzwrotną zapomogę.
261. Jerzy Kapuściak, nauczyciel w Łuczynicach, p. p. Kowalskiego, o policzenie mu 8 lat służby nauczycielskiej.
262. Antoni Ostrowski, nauczyciel w Zyznomierzu, p. p. Władysława Wolańskiego, o jednorazową zapomogę.
263. Adolf Nagel, nauczyciel w Rudnie, p. p. Artura Potockiego, o zasiłek na poratowanie zdrowia.
264. Michał Gigoń, nauczyciel w Tyńcu, p. p. Mieroszowskiego, o podwyższenie płacy.
265. Antonina Michniewska, żona emer. nauczyciela, p. p. Zolla, o podwyższenie pensji emerytalnej i o zapomogę.
266. Stanisława z Leszczyńskich Boszowska, wdowa po sekretarzu Wydziału powiatowego w Lisuku, p. p. Żurowskiego, o zapomogę na wychowanie dzieci.
267. Joanna i Leontyna Sapałaczyńskie siostry po ś. p. Robercie, rewidencie rachunkowym Wydziału krajowego, p. p. Goldmanna, o dar z łaski.
268. Ludwika Ilnicka-Jarosiewicz, wdowa po stróżu gmachu sejmowego, p. p. Grossa, o odprawę lub jednorazową zapomogę.
269. Stanisław Bryniarski, artysta-malarz, p. p. Romanowicza, o jednorazowe wsparcie.

270. Anastazy Izak, p. p. Scipiona, o zapomogę na kształcenie się w spiewie.
271. Izaak Gottlieb, p. p. Ochrymowicza, o subwencję dla syna Marcina, na kształcenie się w malarstwie.
272. Mieczysław Michniewicz, przewodniczący komitetu parafialnego w Bieczu, p. p. Skrzyńskiego, w sprawie funduszów na restaurację tamtejszego kościoła.
273. Stanisław Kostrzewski, fabrykant maszyn rolniczych w Samborze, p. p. Uderskiego, o pożyczkę na rozszerzenie fabryki.
274. Drożnicy krajowi powiatu cieszanowskiego i jarosławskiego, p. p. Władysława Sapięę, o podwyższenie płac.
275. Oficyałowie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, p. p. Grossa, o dodatek na pomieszkanie.
276. Towarzystwo opieki nad weteranami z r. 1831., p. p. Lasockiego, o przyznanie zasiłku.
277. Towarzystwo „Przymierze Braci“, „Agudas Achim“, we Lwowie, p. p. Goldmanna, o subwencję roczną w kwocie 500 zł.
278. Stowarzyszenie Polaków w Budapeszcie, p. p. Romanowicza, o zapomogę.
279. Stowarzyszenie rękodzielnicze „Gwiazda“ we Lwowie, p. p. Romanowicza, o pomoc na cele stowarzyszenia.
280. Towarzystwo politechniczne we Lwowie, p. p. Grossa, w sprawie rozdawnictwa robót przy budowlach galicyjskich kolei.
281. Samborsey obywatele miejscy, p. p. Uderskiego, o zmianę §. 8. i 9. ustawy gminnej.
282. Zarząd powiatowy w Turce, p. p. Łozińskiego, w sprawie noweli do ustawy o ściąganiu zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
283. Wydział powiatowy w Myślenicach, p. p. Lasockiego, w sprawie nadpłaty podatków z lat 1881 1883.
284. Wydział powiatowy w Sokalu, p. p. Polanowskiego, o zmianę ustawy dotyczącej sadzenia drzewek przy drogach.
285. Ten sam, p. p. Polanowskiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
286. Ten sam, p. p. Polanowskiego, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich i miasteczkowych.
287. Ten sam, p. p. Polanowskiego, o wyjednanie u c. k. Rządu utworzenia nowego sądu kolegijskiego w Rawie ruskiej.
288. Wydział powiatowy w Husiatynie, p. p. Siczynskiego, w sprawie uprawy tytoniu we wschodnio-południowej części Galicyi.
289. Obszar dworski wraz z gminą w Kulczwcach, p. p. Golejewskiego, o wyłączenie z gminy Laskowice i uznanie za gminę samoistną.
290. Gmina miasta Sambora, p. p. Uderskiego, w sprawie reorganizacji szkoły wydziałowej w Samborze.
291. Gmina miasta Wieliczki, p. p. Płazińskiego, z prośbą o poparcie petycyi u c. k. Namiestnictwa w sprawie zniesienia położonego kondyktu na dochód z prawa propinacyi.
292. Gmina Zibólki w powiecie żółkiewskim, p. p. Lenińskiego, w sprawie szkolnej.
293. Gmina miasta Kołomyi, p. p. Wierzbickiego, w sprawie budowy kolei żelaznej Kołomyja-Horodenka-Zaleszczyki.
294. Wojciech Siembrzuch, gospodarz z Wulki niedzwieckiej powiatu łańcuckiego, p. p. Scipiona, w sprawie gospodarstwa gminnego.

295. Budziński Antoni, nauczyciel w Huwnikach, p. p. Pilata, o wliczenie lat służby nauczycielskiej przy wymiarze emerytury.
296. Zarząd oddziałowego Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle, p. p. Waygarta, o zniesienie lat służby nauczycielskiej z 40 na 35 lat i o zmianę w tym celu art. 34. ustawy z 2. Maja 1873 nr. 251.
297. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, p. p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcyi wyższej szkoły żeńskiej w Stryju o subwencyę w kwocie 800 zł.
298. Ten sam, p. p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcyi szkoły przemysłowej w Nowym-Sączu o subwencyę w kwocie 700 zł.
299. Ten sam, p. p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcyi szkoły przemysłowej uzupeł. w Brzeżanach o subwencyę.
300. Ten sam, p. p. Wierzbickiego, z prośbą szkoły przemysłowej uzupełniającej w Jarosławiu o subwencyę.
301. Ten sam, p. p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcyi wyższej szkoły żeńskiej w Jasle o subwencyę.
302. Ten sam, p. p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcyi szkoły przemysłowej uzupełniającej w Tarnowie o subwencyę.
303. Ten sam, p. p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcyi szkoły przemysłowej uzupełniającej w Przemyśle o subwencyę w kwocie 700 zł.
304. Gmina Mostki z Malinówką, p. p. Merunowicza, o zmianę nowej ustawy drogowej.
305. Ta sama, p. p. Merunowicza, w sprawie unormowania wyrębu lasu.
306. Ta sama, p. p. Merunowicza, o założenie szkoły garncarskiej.
307. Rada szkolna miejscowa w Dąbrowie, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielom.
308. Komitet zarządzający szkołę żeńską pod kierownictwem PP. Dominikanek w Rawie ruskiej, p. p. Adama Sapiebę, o zapomogę na budowę szkoły i pomieszczenia.
309. Gmina miasta Brzeżan, p. p. Czerkawskiego, o przyznanie dopłaty za kwatery wojskowe i podwody.
310. Reprezentacya miasta Jaworowa, p. p. Szeptyckiego, o pożyczkę bezprocentową w kwocie 20.000 zł. na wybudowanie koszar dla kawalerji.
311. Wydział powiatowy w Jaworowie, p. p. Szeptyckiego, w sprawie sadzenia drzewek przy drogach.
312. Ten sam, p. p. Szeptyckiego, w sprawie asekuracyi budynków włościan i mieszczan.
313. Ten sam, p. p. Szeptyckiego, w sprawie zmiany postanowienia art. 14., 15., 24., ustawy szkolnej.
314. Grono nauczycieli w Bochni, p. p. Zolla, o podwyższenie płac.
315. Grzegorz Czezyło, nauczyciel w Pietruszycach, p. p. ks. Kopycińskiego, o przyznanie pięcioleci służbowych.
316. Joanna Justyna Gostyńska, właścicielka pracowni krawieckiej we Lwowie, p. p. Goldmanna, o subwencyę na otwarcie szkoły kroju francuskiego połączonej z praktyką.
317. Rada szkolna miejscowa w Zubrzy, p. p. Merunowicza, o przeistoczenie etatowej jednoklasowej szkoły na etatową dwuklasową.
318. Wydział krajowy przedkłada petycyę Antoniego Kraczyły, ekspedytora Wydziału krajowego, o zaliczkę na płacę.

319. Gmina m. Sokala, p. p. Polanowskiego, o zmianę art. 14. ustawy szkolnej z 2. Maja 1873, w przedmiocie ustanowienia osobnych katechetów dla szkół ludowych.
320. Ludwik Korybut Jakubowski, weteran wojsk polskich z r. 1831., p. p. Smolkę, o polecenie wypłacenia sumy 100 zł., uchwalonej w r. 1881.
321. Romanowska Felicya, p. p. Polanowskiego, o zasiłek w kwocie 700 zł., na dalsze kształcenie się w spiewie.
322. Marya Kossak, emerytowana nauczycielka i eksbenedyktynka, p. p. Zolla, o zapomogę.
323. Stanisław Bar, nauczyciel ludowy w Jarosławiu, p. p. Władysława Badeniego, o podwyższenie płacy.
324. Rada gminna w Łyścu, p. p. Strassera, o odłączenie jej od Sądu w Bohorodeczanach, a przyłączenie do Sądu w Stanisławowie.
325. Wydział powiatowy w Rawie ruskiej, p. p. Bilińskiego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Samborze, w sprawie utworzenia zakładu dla nieuleczalnych chorych.
326. Ten sam, p. p. Władysława Sapięgę, w sprawie utworzenia Sądu obwodowego z siedzibą w Rawie ruskiej.
327. Kornelia Neuhauserowa, wdowa po prymaryuszu szpitala powszechnego we Lwowie, p. p. Hoszarda, o podwyższenie pensji wdowiej.
328. Rozalia z Krasnodębskich Uhacz, wdowa po nauczycielu w Nowym Sączu, p. p. Żuk-Skarzewskiego, o stały dar z łaski.
329. Akademia umiejętności w Krakowie, p. p. Dra Majera, o podwyższenie subwencji krajowej.
330. Wydział galicyjskiego Towarzystwa muzycznego we Lwowie, p. p. Czajkowskiego, ze sprawozdaniem za rok 1886/7.
331. Józefa Orzechowska, wdowa po rewidencie rachunkowym Wydziału krajowego, p. p. Smolkę, o podwyższenie pensji wdowiej, dodatku na wychowanie dzieci i wyznaczenie osobnego dodatku dla nieletniej Heleny.
332. Rada szkolna miejscowa w Pilźnie, p. p. ks. Kopycińskiego, o podwyższenie płac nauczycieli miejscowych, względnie o dodatek drożyzniany.
333. Rada powiatowa w Brodach, p. p. Stanisława Badeniego, w sprawie wyłączenia gmin Łabacz i Sokołówka w okręgu sądowym w Olesku, a Starostwa i powiatu złoczowskiego i przydzielenie do Sądu, Starostwa i Reprezentancyi powiatowej w Brodach.

Protokół

7 posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 7. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. Badeni, A. Jędrzejowicz, Wł. ks. Sapieha, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 6. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek oznajmia iż udzielił p. Rapaportowi urlopu dni ośiem, zaś p. Brykczynskiemu dni trzy.

Na wniesioną prośbę udziela Izba p. Siemiginowskiemu urlopu do końca obecnej sesyi sejmowej.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 7. Grudnia b. r. od Nr. 334, do Nr. 406. włącznie które przydzielono następującym komisjom:

Komisji szkolnej L. 334, 341, 342, 343, 352 do 357 włącznie, 359, 360, 361, 363, 378, 381, 384, 387, 388, 392, 394.

Komisji administracyjnej L. 335, 347, 348, 350, 351, 374, 379, 382, 383.

Komisji prawniczej L. 336, 339, 345, 386.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 337, 397, 398, 399, 401, 402, 404.

Komisji drogowej L. 338, 344, 349, 375, 380.

Komisji budżetowej L. 340, 358, 362, 364 do 369 włącznie, 370, 371, 373, 376, 377, 385, 389, 390, 391, 393, 395, 400, 403, 405, 406.

Komisji petycyjnej L. 346.

Komisji górniczej L. 372.

Komisji gminnej L. 396.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

W n i o s e k.

Zważywszy, że ustawą z 21. Maja 1887. (Dz. pp. L. 52) w klasie VI. w pozycyach 23 do 27 ustanowione zostały taryfy cłowe od zboża i mącznych produktów w tej wysokości, jak one w cesarstwie niemieckiem ustawą z 20. Lutego 1885 zaprowadzone zostały;

zważywszy, że zrównanie taryf cłowych od zboża w Monarchii austryackiej z temiż taryfami Państwa niemieckiego nastąpiło z inicjatywy c. k. Rządu, który w tym celu §. 2. pierwotnego swego przedłożenia zmienił;

zważywszy, że w cesarstwie niemieckiem zamierzone jest podwyższenie taryf cłowych od zboża i mącznych produktów, a tym sposobem utrudnienie lub uniemożliwienie odbytu rosyjskiego zboża w Niemczech, któreby odbytu szukać musiało w państwach z mniejszą taryfą cłową, jak ona w cesarstwie niemieckiem zaprowadzoną być ma, zważywszy, że nasz kraj, jego handel zbożowy i rolnictwo przez to najbardziej narażony zostanie na dotkliwe straty.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Komisji kultury krajowej, ażeby zbadała sprawę podwyższenia taryfy cłowej od zboża i mącznych produktów w cesarstwie niemieckiem, by zbadała oddziaływanie tego podwyższenia taryf cłowych na rolnictwo i handel zbożowy w Galicyi i przedłożyła w tym względzie Sejmowi sprawozdanie i dotyczące wnioski.

Wnioskodawca Apolinary Jaworski w. r.

Solecki, Stanisław Starowiejski, Pilat, Płaziński, Alfred Potocki, Wodzicki, J. Stadnicki, Romer, Artur Potocki, Scipio, Wład. Struszkiewicz, Czartoryski, Kowalski, Kaszewko, Wolański, Max, Rey, Łoziński, Weissmann, Gorecki, Popiel, A. Jędrzejowicz, K. Badeni, J. Korytowski, Wernicki, Władysław Żuk Skarzewski, Bobczyński, Zoll, A. Zborowski, Gniewosz, Stanisław Tarnowski (jun.), St. Polanowski, St. Klucki, Żywicki, Z. Kozłowski, Edw. Jędrzejowicz, Kuczowski, Strasser, Bobrzyński, Stan. Jędrzejowicz, E. Sanguszko, Stan. Badeni, Wład. Koziębrodzki, Hoszard, Madeyski, Majer, Onyszkiewicz, Romanowicz, Mroczkowski, E. Uderski, F. Pławicki, Waygart, Czerkawski, Kapri, Mazaraki, Gross, W. Rogoyski, J. Gnoiński, Ohrymowicz, W. Gnoiński, E. Torosiewicz, S. Koziębrodzki, M. Wolański, Szeptycki.

J. E. Marszałek oświadcza iż wniosek ten traktowanym będzie regulaminowo.

Sekretarz p. ks. Siczynski czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przygotował i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył materyały i dane, potrzebne do zmiany §. 11 a) b) c) i §. 12 noweli drogowej z dnia 7. Lipca 1885 (Dz. u. kr. l. 39) w tym kierunku, iż wszelkie koszta budowania i utrzymywania dróg gminnych mają ponosić wszystkie warstwy społeczeństwa wedle wysokości bezpośrednich podatków, przez każdego opłacanych;

by zbadał i przedłożył swą opinię, czy nie dałyby się ciężary drogowe rozłożyć na obowiązanych w formie dodatku do podatków. mianowicie by przygotował i przedłożył obliczenie przeprowadzone na podstawie autentycznych danych, tak dawniejszych, jak osobliwie wziętych z rachunków i preliminarzy miejscowych zarządów drogowych z r. 1887 i z preliminarzy na rok 1888:

1) Ile dni roboczych wymaga rocznie naprawa wszystkich dróg gminnych w całym kraju podług powiatów.

2) Ile materyału drewnianego potrzeba rocznie na budowanie i naprawę mostów na wszystkich drogach gminnych w kraju.

3) Jaka jest cena dnia robocizny i jaka cena materyału drewnianego, ustanowiona przez pojedyncze Rady powiatowe dla wykupna od prestacyj.

4) Ile jest w kraju kilometrów gminnych dróg komunikacyjnych (traktów), a ile dróg polnych, przyjętych do preliminarzy przez miejscowe zarządy drogowe i do powiatowego katastru dróg gminnych.

5) Ile jest mostów i jakiej kategorii na wszystkich drogach gminnych.

- Postanowienia §. 12 ustępu 2, 3, 4, 5, 6, 7;
 §. 13 „ 2;
 §. 14 „ 4;
 §. 16
 §. 19 „ 1, 2;
 §. 26 ostatniego ust.
 §. 27 l. 3;

noweli drogowej z dnia 7. Lipca 1885 (Dz. u. k. l. 39 z r. 1885³⁰/₉) w dotychczasowym brzmieniu przestają obowiązywać i mają opiewać, jak następuje :

§. 12.

Ust. 2. Od każdego numeru domu, położonego w gminie wiejskiej, i od każdej rodziny, a względnie partyi, która prowadzi samoistne gospodarstwo domowe, a mieszka na obszarze dworskim, albo w gminie miejskiej, należy odrabiać po dwa dni piesze.

Ust. 3. Kto opłaca podatek bezpośredni, przepisany w gminie albo na obszarze dworskim, płaci rocznie oprócz wyżej oznaczonej prestacyi 3⁰/₁₀ dodatku do podatków bezpośrednich do powiatowej kasy funduszu dróg gminnych.

Ust. 4. Obszar dworski jest prócz tego obowiązany do wydania potrzebnego i przydatnego materyału drewnianego do budowania i naprawienia mostów i na inne potrzeby, których wymaga budowanie i utrzymywanie dróg gminnych, rocznie do wysokości 5⁰/₁₀ od podatków bezpośrednich opłacanych przez obszar dworski. Obszar dworski, który w ciągu roku nie wydał drewnianego materyału w wartości 5⁰/₁₀ od podatków, jest obowiązany resztującą zaległość zapłacić do powiatowego funduszu mostowego dróg gminnych.

Koszta dowozu materyału drzewnego mają być pokrywane środkami wskazanymi w §. 11 a) c).

Ust. 5. Zarządowi drogowemu wolno będzie przy układaniu preliminarza wskazać tych właścicieli bydła roboczego, którzy zamiast roboty pieszej są obowiązani do odbywania roboty ciągłej, po jednym dniu ciągłym za dwa dni piesze.

Ust. 7. odpada.

§. 13.

Ust. 2. Do powiatowego funduszu dróg gminnych wpływają:

- a) dodatki do podatków (§. 12 ust. 3).
- b) splata za niewydany materyał drewniany (§. 12 ust. 4).

§. 14.

Ust. 4. Prestacye w robociźnie, nie użyte (nie odrobione) w ciągu roku, mają obowiązani do nich spłacić do 30 dni po skończonym roku do kasy miejscowego funduszu drogowego. Do miejscowego funduszu drogowego wpływają prócz tego wynagrodzenia szkód, zrzędzonych na drogach wskutek przekroczenia przepisów polieyi drogowej.

Należytość, zalegającą z tytułu prestacyi w materyale, należy spłacić do 30 dni po skończonym roku do kasy funduszu powiatowego mostowego dróg gminnych (§. 12 ust. 4, §. 13 ust. 2 b).

§. 16.

Każdy, obowiązany do prestacyj w robociźnie (§. 12 ust. 2), może się od niej wykupić spłacając jej wartość na podstawie ceny, ustanowionej przez Radę powiatową (§. 26 ust. 5) a to najdalej do 1. Marca każdego roku z góry do kasy miejscowego funduszu drogowego (§. 14 ust. 4).

Obszar dworski może się wykupić od prestacyj w materyale drewnianym spłacając 5⁰/₁₀ od podatków bezpośrednich (§. 12 ust. 4) a to najdalej do 1. Marca każdego roku z góry, do powiatowej kasy funduszu mostowego dróg gminnych (§. 14 ust. 4). Obszar dworski, który chce

się wykupić od prestaćy w materyale drewnianym. jest obowiązany uwiadomić o tem Wydział powiatowy naprzód, a w każdym razie przed ułożeniem powiatowego preliminarza dróg gminnych.

§. 26.

Ust. 7. Rada powiatowa zaznacza na podstawie preliminarzy, przedłożonych przez zarządy drogowe, te miejscowości, w których roczna prestaćca obszarów dworskich w materyale drewnianym, względnie deklarowane relutum (§. 16 ust. 2, 3) nie pokryje prelininowanych potrzeb w materyale drewnianym i orzeka o pokryciu tej nadwyżki z powiatowego funduszu mostowego, któremu w potrzebie przychodzi w pomoc powiatowy fundusz dróg gminnych.

§. 27.

L. 3. Wydział powiatowy zarządza powiatowym funduszem dróg gminnych i powiatowym funduszem mostowym tych dróg, przedkłada corocznie Radzie powiatowej preliminarz potrzeb, które z tych funduszków mają być pokryte i wyznacza zasiłki w myśl §. 13.

Art. II.

Niniejsza ustawa będzie obowiązywać od 1. Stycznia po ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i ma mieć zastosowanie do odnośnych postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Art. III.

Wzywa się e. k. Rząd, aby natychmiast i bezzwłocznie, zanim jeszcze obecna ustawa drogowa będzie zmienioną, poczynił w niej w porozumieniu z Wydziałem krajowym i zaprowadził wszelkie możliwe ulgi w drodze administracyjnej, mianowicie też przez zmianę obecnej instrukcyi, szczególnie w duchu tych postanowień, jakie tu w przedłożonym pod II. projekcie zmiany ustawy drogowej są wymienione.

Wnioskodawca M. Siczynski.

J. Romańczuk, Kaczała, Kaszewko, Leniński, Feliks Biliński, Ochrymowicz, Antoni Chamiec Bereźnicki, Mroczkownki, E. Uderski, Dr. Antoniewicz, Mandyczewski Romanowicz, Goldmann.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie według przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński prostuje następujące omyłki druku zawarte w sprawozdaniu mianowicie: Na str. 17. pod napisem „uzupełniająca szkoła przemysłowa w Jarosławiu w ustępie IV. wierszu 7. po słowach „a nadto“ opuszczone są słowa „pomimo, że preliminarz gminny szkolny zawiera pozyceę tyczącą się szkoły malarstwa“.

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawia p. Weigel, i wnosi wybór osobnej komisji z 9 członków do powyższego przedmiotu, i odesłania takowego do tej komisji.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Weigla.

Przemawia JE. p. hr. Ludwik Wodzicki, i w zasadzie nie sprzeciwia się powyższemu wnioskowi.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi ażeby wszystkie sprawy przemysłowe odesłać do nowo obrać się mającej komisji.

P. hr. St. Badeni przemawia pod względem formalnym.

Przemawia następnie p. Romanowicz i popiera wniosek p. Weigla.

Po wrzeczeniu się głosu przez Sprawozdawcę, i przemówieniu p. Antoniewicza który przystępuje do wniosku p. Weigla. — Izba uchwała wybór osobnej komisji przemysłowej z 9 członków, i odesłanie do takowej sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

JE. Marszałek oświadcza, że wybór komisji uchwalonej postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Madeyskiego o polecenie Wydziałowi krajowemu, by zbadał potrzebę reformy postępowania sądowego w sprawach niespornych, przedstawił zasady do zmian ustawodawczych.

P. Madeyski uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza o poleceniu Wydziałowi krajowemu, by zbadał i przedstawił wnioski, jak zaradzić włóczęgostwu w naszym kraju.

P. Merunowicz uzasadnia swój wniosek zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej: o petycyi pogorzalców ze Sassowa o udzielenie zapomogi jakoteż w przedmiocie spraw gminnych; o petycyi Franciszka Waltera dyetaryusza przy Wydziale krajowym w przedmiocie uzyskania veniam aetatis.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji w załatwieniu petycyi pogorzalców Sassowa.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Dla pogorzalców gminy miasteczka Sasowa w powiecie złoczowskim wyznacza się z funduszów krajowych kwotę 2000 zł. w. a., która ma być rozdzieloną przez Wydział Rady powiatowej złoczowskiej pomiędzy pogorzalców bez różnicy wyznań, w porozumieniu z komitetem miejscowym.

2. O ile osnowa petycyi, o której mowa, odnosi się do innych spraw gminnych, odstępuje się ją c. k. Władzom politycznym do właściwego załatwienia.

Przemawiają pp. Augustynowicz i hr. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. i 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca p. Merunowicz czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie do L. 212/283 p. Franciszka Waltera, dyetaryusza przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego o „veniam aetatis”, z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

P. Franciszkowi Walterowi dyetaryuszowi przy oddziale rachunkowym Wydziału krajowego Sejm przyznaje w drodze łaski prawo do uzyskania stałej posady w służbie krajowej, pomimo iż przekroczył 40 rok życia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie o petycyi Józefa Webera i Jana Kennera pełnomocników rzeźników w Jaworzniu o pośrednictwo względem zatwierdzenia ugody zawartej z władzą skarbową w Chrzanowie w przedmiocie dzierżawy podatku konsumcyjnego od mięsa w okręgu Jaworzno.

Sprawozdawca p. Płaziński czyta sprawozdanie komisji petycyjnej w przedmiocie prośby do L. 19. sejm. 49. Józefa Webera i Jana Kennera pełnomocników rzeźników w Jaworzniu (powiat Chrzanów) o pośrednictwo względem zatwierdzenia ugody zawartej z Władzą skarbową

w Chrzanowie o dzierżawę podatku konsumcyjnego od mięsa na lat trzy w okręgu Jaworzno, z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

Petycę Józefa Webera i Jana Kennera rzeźników z Jaworzna o zatwierdzenie zawartej z Władzą skarbową umowy o dzierżawę podatku konsumcyjnego od mięsa w okręgu Jaworzno odstępuje się c. k. Rządowi do właściwego dalszego postępowania.

Izba uchwała wniosek powyższy bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej: o petycyi nauczycieli etatowej XI-tej szkoły pospolitej na Dajworze w Krakowie o przyznanie im dodatków służbowych od dnia 1. Lutego 1887.

Sprawozdawca p. Zoll czyta sprawozdanie powyższe w brzmieniu następującem:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyi nauczycieli etatowej XI. szkoły pospolitej na Dajworze w Krakowie o przyznanie im dodatków służbowych od dnia 1. Lutego 1887.

Wysoki Sejmie!

Nauczyciele nowo utworzonej etatowej XI. szkoły pospolitej na Dajworze w Krakowie proszą o przyznanie im tychsamych dodatków służbowych, które na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 14. Października 1878. przyznane są wszystkim dotąd istniejącym tamtejszym siedmiu czteroklasowym szkołom męzkim.

Ponieważ się tu rozchodzi o zastosowanie przytoczonej poprzednio uchwały Wysokiego Sejmu, a sprawa ta poruszona została także już w drodze administracyjnej, przeto wnosi komisja szkolna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę nauczycieli etatowej XI. szkoły pospolitej na Dajworze w Krakowie, o przyznanie im dodatków służbowych od dnia 1. Lutego 1887: odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie o petycyach Heleny Bojakowskiej, Leona Rzeszowskiego, Karoliny Łuszczyńskiej Agaty Ferensiewicz, Antoniny Zawadzkiej i Karoliny Dzbańskiej;

o petycyi Jana Lisiewicza o przyznanie mu emerytury za czas od 1. Września 1884 do 12. Grudnia 1885;

i w przedmiocie petycyi Franciszka Kwolika o wliczenie mu trzech lat służby wojskowej do emerytury.

Sprawozdawca p. Romanowicz czyta sprawozdanie komisji szkolnej o petycyach: L. 27 p. 5. Heleny Bojakowskiej, L. 66/p. 36. Leona Rzeszowskiego, L. 114/pet. 69. Karoliny Łuszczyńskiej, L. 256/p. 186. Agaty Ferensiewicz, L. 259/p. 189. Antoniny Zawadzkiej i L. 260/p. 190. Karoliny Dzbańskiej w sprawach emerytalnych z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę Heleny Bojakowskiej, Leona Rzeszowskiego, Karoliny Łuszczyńskiej, Agaty Ferensiewiczowej, Antoniny Zawadzkiej i Karoliny Dzbańskiej odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Romanowicz czyta sprawozdanie komisji szkolnej o petycyi do L. 233/304 s. Jana Lisiewicza, o przyznanie mu emerytury za czas od 1. Wsześnia 1884. do 12. Grudnia 1885. z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy nad prośbą Jana Lisiewicza przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Romanowicz czyta sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie petycyi do L. 234/305 s. Franciszka Kwolika, o wliczenie mu trzech lat służby wojskowej do emerytury z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy nad prośbą Franciszka Kwolika przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie petycji mieszkańców przysiółka Laskówka w powiecie Brzozowskim w przedmiocie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Bachórz i utworzenia z niej samoistnej gminy.

Sprawozdawca p. Henzel uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku zawartą w sprawozdaniu mianowicie: na str. 1. w ustępie 2. wierszu 2. należy opuścić spójnik „i” i czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Laskówka w powiecie Brzozowskim ze związku gminy Bachórz i utworzeniu zeń odrębnej gminy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem:

Art. I.

Przysiółek Laskówka w powiecie Brzozowskim zostaje wyłączonym ze związku gminy Bachórz i tworzyć ma samoistną gminę.

Art. II.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych reprezentacyj gminnych w Bachurzu i Laskówce pozostaje dotychczasowa wspólna reprezentacya gminna w urzędowaniu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca czyta Art. I, II, III i IV. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Art. I, II, III i IV. tytuł i wstęp bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3. czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Laskówka w powiecie Brzozowskim ze związku gminy Bachórz i utworzeniu zeń odrębnej gminy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam:

Art. I.

Przysiółek Laskówka w powiecie Brzozowskim zostaje wyłączonym ze związku gminy Bachórz i tworzyć ma samoistną gminę

Art. II.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych reprezentacyj gminnych w Bachurzu i Laskówce pozostaje dotychczasowa wspólna reprezentacya gminna w urzędowaniu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Radocka Góra ze związku gminy Radocza, a wcielenie do gminy Wysoka w powiecie Wadowickim.

Sprawozdawca p. Henzel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy :

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Radocka Góra ze związku gminy Radocza i wcielenie go do gminy Wysoka w powiecie Wadowickim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje :

Art. I,

Przysiółek Radocka Góra w powiecie Wadowickim wydziela się ze związku gminy Radocza, a przydziela się do gminy Wysoka.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta Art. I, II. tytuł i wstęp projektu ustawy. Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Art. I. i II. tytuł i wstęp bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba cały projekt ustawy w 3. czytaniu w brzmieniu następującem :

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Radocka Góra ze związku gminy Radocza i wcielenie go do gminy Wysoka w powiecie Wadowickim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje :

Art. I.

Przysiołek Radocka Góra w powiecie Wadowickim wydziela się ze związku gminy Radocza, a przydziela się do gminy Wysoka.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Na wniosek p. Zolla uchwała Izba wzmocnienie komisji prawniczej o jednego członka. Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta następujące pismo c. k. Prezydum Namiestnictwa.

L. 125.36. Ekscelencyo!

Na podstawie Najwyższego upoważnienia i wskutek reskryptu Jego Ekscelencyi p. Ministra spraw wewnętrznych z dnia 2. Grudnia b. r. L. 4505 M. J. mam zaszczyt złożyć do łaski Marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe projekt ustawy zmieniającej §§. 79, 80 i 81 względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51.

Racz Wasza Ekscelencyo zamieścić to przedłożenie rządow^ę na jednym z najbliższych posiedzeń Sejmu krajowego.

Przy tej sposobności racz Wasza Ekscelencyo przyjąć wyrazy mego wysokiego szacunku.

We Lwowie dnia 7. Grudnia 1887.

C. k. Namiestnik Zaleski m. p.

Do JE. Jaśnie Wielmożnego Pana Jana hr. Tarnowskiego c. k. rzecz. tajnego radcy, Marszałka krajowego etc. we Lwowie.

JE. Marszałek oświadcza iż przedłożenie powyższe umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 9. Grudnia b. r. godz. 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym.

P o r z ą d e k d z i e n n y

8 posiedzenia, 5. sesyi. V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Piątek dnia 9. Grudnia 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego w przedmiocie zmiany §§. 79, 80 i 81 ustawy gminnej z 12. Sierpnia 1866 r. względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Władysława Koziembrodzkiego, o wezwanie c. k. Rządu, by w drodze ustawodawczej nregulował pobór podatków w gminach.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Jaworskiego. w przedmiocie zbadania i zaradzenia następstwom. jakie za sobą pociągnie dla rolnictwa i handlu zbożowego w Galicyi podwyższenie taryfy cłowej od zboża i mącznych produktów w cesarstwie niemieckiem.

4. Pierwsze czytanie wniosku posła ks. Szczyńskiego, w przedmiocie reformy niektórych postanowień ustawy drogowej.

5. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego co do przeniesienia gmin Bratkowce, Słonkowa Burezyce stare i Burezyce nowe z okręgu jednej Re-prezentacyi powiatowej do innej.

Sprawozdawca poseł Leniński.

6. Wybór komisji dla spraw przemysłowych z 9 członków.

7. Wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji prawniczej.

8. Sprawozdanie komisji gminnej o wnioskach Wydziału krajowego, w przedmiocie zmiany ustawy o obszarach dworskich oraz §. 16. ustawy gminnej.

Sprawozdawca poseł Pilat.

9. Sprawozdanie z petycji:

komisji szkolnej a) z petycji kielownika przy szkole w Zawałowie Jana Kurmana, o przydzielenie trzeciego nauczyciela;

b) z petycji miejscowej Rady szkolnej w Sidzinie, o przeistoczenie szkoły ludowej jednoklasowej na dwuklasową;

c) z petycji konkurencji szkolnej w Wyciążach, o przekształcenie tamtejszej szkoły na dwuklasową;

d) z petycji miejscowej Rady szkolnej w Strzeliskach nowych, o przekształcenie tamtejszej szkoły na czteroklasową.

Sprawozdawca poseł Małecki.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. min. 35. z południa.

Marszałek krajowy

J a n T a r n o w s k i w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

S p i s p e t y c y j

wniesionych po dzień 9. Grudnia 1887.

334. Gmina Nagórec, przez p. Lenińskiego, w sprawie szkolnej, co do zmiany prawa prezentowania nauczyciela w miejscowych szkołach.
335. Gmina Mielnica i inne okręgu sądowego Mielnickiego, przez p. Borkowskiego, w sprawie utworzenia c. k. urzędu podatkowego w Mielnicy.
336. Gmina Kowalówka, przez p. Kuczowski, o przydzielenie jej do c. k. głównego urzędu podatkowego i c. k. sądu powiatowego w Kołomyi.
337. Gmina Tużylów i 18 innych pow. Kałuskiego, przez p. Mazaraki, o przyspieszenie regulacji rzeki Łomnicy i Czezwii.
338. Gmina Husiatyn, przez p. Mikołaja Wolańskiego, w sprawie opustu z czynszu dzierżawnego za myto na stacyi w Husiatynie.
339. Gmina miasta Czehowa, przez p. J. Stadnickiego, w sprawie ustanowienia c. k. Sądu powiatowego tamże.
340. Gmina Dębowa w pow. Łańcuckim, przez p. Scipiona, o bezprocentową pożyczkę w kwocie 300 złr. i bezzwrotną zapomogę w kwocie 200 złr. na budowę nowej szkoły.
341. Gmina Mostki z Malinówką, przez p. Stanisława Badeniego, o pozostawienie radom szkolnym miejscowym prawa prezentowania nauczycieli i zrównania datków pięcioletnich.
342. Gmina Hranki, Kutry pow. Bóbrka, przez p. Henzla, o wyłączenie ze związku szkolnego w Brzozdowcach i ustanowienie szkoły we własnej gminie.
343. Reprezentacya gminy miasta Podhajec, przez p. Alfreda Potockiego, o odpisanie zaległej za r. 1886 tytułem dodatku na płacę nauczycieli kwoty 755 złr. 12 et. i o zasiłek na budowę szkoły.
344. Zwierzchność gminy Chyrów, przez p. Żurowskiego, o usunięcie zapór mytniczych z śródmieścia poza obręb miasteczka.
345. Zwierzchność gminy Łagiewniki, przez p. Płazińskiego, o wyłączenie z c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, a włączenie do Sądu powiatowego w Podgórzu.
346. Zwierzchność gminy Męciszów i pięciu innych, przez p. Reya, w sprawie zapłacenia przez Antoniego Zakrzewskiego kwoty 445 złr. należnej za dostawę szutrni.
347. Zwierzchność gminy miasta Gródka, przez p. Weissmanna w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone kwatery i podwozy dla wojska.
348. Zwierzchność gminy miasta Tuchowa, przez p. ks. Kopycińskiego, w sprawie utworzenia c. k. nrzędu podatkowego tamże.
349. Mieszkańcy gminy wsi Jodłówki, przez p. ks. Kopycińskiego, w sprawie uwolnienia od placenia myta, przez przeniesienie rogałki na drodze pow. Pruchnicko-Dubieckiej.
350. Wydział Rady powiatowej Sanockiej z poparciem petycyi Wydziału powiatowego Samborskiego w sprawie założenia i utrzymywania zakładów dla nienuleczalnie chorych.
351. Wydział Rady powiatowej w Cieszanowie, przez p. Władysława Sapię, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone przez gminy podwozy dla urzędników.

352. Rada szkolna miejscowa w Mostkach, przez p. Stanisława Badeniego, w sprawie przymusowego wywłaszczenia ogrodów i pól na cele szkolne.
353. Rada szkolna miejscowa w Czehowie, przez p. J. Stadnickiego, o zmianę §. 12. ust. szkol. celem polepszenia bytu starszym w służbie nauczycielom.
354. Rada szkolna miejscowa w Myślenicach, przez p. Lasockiego, z petycją grona nauczycieli ludowych tamże o udzielenie stałego dodatku do płacy.
355. Rada szkolna miejscowa w Glinnie, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
356. Rada szkolna miejscowa w Osieku, przez p. Weissmanna, o podwyższenie rocznej pensyi tamtejszym nauczycielom.
357. Komisya szkolna zawiadująca szkołą przemysłową izraelską imienia Marka Bernsteina we Lwowie, przez p. Goldmanna, o przyznanie subwencyi na r. 1888 w kwocie 300 złr.
358. Grono nauczycieli ludowych w Strzeliskach nowych, przez p. Henzla, o jednorazową zapomogę.
359. Nauczyciele szkoły ludowej w Bóbree, przez p. Henzla, o podwyższenie płacy.
360. Ernestyna Bartkowska i Julia Steinberg, nauczycielki w Brodach, przez p. Romanowicza, o zrównanie ich plac z placami nauczycielek starszych.
361. Bazyli Koreniec, nauczyciel kierujący szkołą ludową w Stryju przez p. Fruchtmanna, o wyrównanie płacy i przyznanie dodatku za kierownictwo szkoły.
362. Adam Kalikst Dunin, nauczyciel ludowy w Cucułowcach, przez p. ks. Kopycińskiego, o jednorazową zapomogę.
363. Wincenty Bieroński, nauczyciel ludowy w Poroninie, przez p. Pławickiego, o dodatek w kw. 50 złr. za kierownictwo szkołą.
364. Ten sam, przez p. Pławickiego, o zaliczkę zwrotną w kwocie 200 złr.
365. Towarzystwo śpiewackie „Luznia“ we Lwowie, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o stałą subwencyę na utrzymanie szkoły śpiewu solowego i choralnego.
366. Towarzystwo dobroczynności w Krakowie, przez p. Weigla, o zasiłek na r. 1888.
367. Rada zawiadowcza Towarzystwa „Bursa przemyska“, przez p. Way ę arta, o subwencyę dla bursy.
368. Stowarzyszenie dla wspierania potrzebujących i godnych słuchaczy akademii górniczej w Leoben, przez p. Zolla, o wsparcie na r. 1888.
369. Wydział ruskiej bursy w Brzeżanach, przez p. Bereźnickiego, o jednorazową zapomogę.
370. Józef Sokołowski, przez p. Chamea, o subwencyę na zwiedzenie zakładów keramiki za granicą i w Austryi w celach naukowych.
371. Ludwik Stasiak, art. malarz, przez p. Majera, o zapomogę na wyjazd za granicę celem dalszego kształcenia się za granicą w górnictwie.
372. Wawrzyniec Teisseyre Dr. filozofii, przez p. Merunowicza, o stypendyum, celem dalszego kształcenia się za granicą w górnictwie.
373. Artur Marie, właściciel szkoły szermierki we Lwowie, przez p. Gnoińskiego, o subwencyę dla tejże szkoły w wysokości 200 złr.
374. Klaudya Torosiewiczowa właścicielka dóbr Sasowa, przez p. Onyszkiewicza, w sprawie zaprowadzenia posterunku żandarmeryi w Sasowie.
375. Jakób Mühlbauer dzierżawca dochodów myta w Jarosławiu, przez p. Władysława Koziebrodzkiego, o niższenie czynszu dzierżawnego.
376. Antonina Przygocka wdowa po inżynierze, przez p. Merunowicza, o jednorazową zapomogę nu wychowanie syna.
377. Felicya Łucya Machalska wdowa po nauczycielu ludowym, przez p. Henzla, o bezzwrotną zapomogę.

378. Wydział Rady pow. w Zbarażu, przez p. Siczynskiego, w sprawie zaprowadzenia Rad szkolnych okręgowych w każdym powiecie.
379. 25 gmin wiejskich powiatu sądowego Bukowsko, przez p. Słoneckiego, w sprawie zaprowadzenia urzędu podatkowego w Bukowsku.
380. Dwory i gminy w okolicy miasteczka Bukowska, przez p. Słoneckiego, o subwencyą na drogę z Bukowska do Sanoka przez Zboiska i Prusiek.
381. Zwierzchność gminy m. Zatora. przez p. Zolla, w sprawie podwyższenia płac nauczycielom tamtejszej szkoły.
382. Gmina Szydłowiec, przez p. Siczynskiego o wyjednanie pozwolenia na wypędzanie owiec i nierogacizny na pastwisko za granicę i na powrót.
383. Ta sama przez p. Siczynskiego, o wyjednanie pozwolenia na zwożenie zbiorów polnych z gruntów położonych za granicą w Rosyi.
384. Ta sama przez p. Siczynskiego, o zmniejszenie prestacyi szkolnej.
385. Komitet cerkiewny w Mostkach, przez p. Siczynskiego, o zapomogę na budowę nowej cerkwi.
386. Krajowe Towarzystwo Kupców i przemysłowców we Lwowie, przez p. Smolkę o zmianę ordynacyi wyborczej do Wys. Sejmu.
387. Rada szkolna miejsc. w Liszkach przez p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielom w Kaszowce
388. Mieszczanie Tarnowscy, przez p. Rogoyskiego, o zatrzymanie męskiej szkoły wydziałowej w Tarnowie.
389. Ludwik Erazm Veltzé właściciel i kierownik konces. prywat. szkoły handlowej w Tarnopolu, przez p. Maxa, o jednorazowy datek na urządzenie gabinetu dla towaroznawstwa i o stałą roczną subwencyę dla szkoły.
390. Adam Tabaczyński z Wróblowie, przez p. Struszkiewicza, prostuje pomyłkę zaszłą w obliczaniu $\frac{1}{3}$ części kosztów budowy tam na Dunajcu i o zwrot sumy 5142 zł. zamiast 3315 zł.
391. Onizima Czarnik, przełożona klasztoru PP. Bazylianek w Jaworowie, pp. Szeptyckiego, o subwencyę dla tego klasztoru.
392. Julia Selingerowa kierowniczka zakładu wychowawczo naukowego w Tarnopolu, przez p. Siczynskiego, o dodatek równający się półtorarocznej płacy, którą pobierała jako dyrektorka.
393. Jędrzej Lunda, Filipina Gołębska i Anna Krzeczunowiczowa współwłaściciele realności we Lwowie. przez p. Czaykowskiego, oferują sprzedaż realności własnej na pomieszczenie żandarmeryi.
394. Rada szkolna miejsc. i grono nauczycieli ludowych w Zamarstynowie, przez p. Merunowicza, o zorganizowanie szkoły i polepszenie bytu tamtejszym nauczycielom.
395. Dominik Zachajkiewicz były porucznik wojsk polskich, przez p. Romanowicza, o zapomogę.
396. Wydział Rady pow. lwowskiej, przez p. Abrahamowicza z poparciem petycyi Wydziału powiat. w Horodence w sprawie przyznania prawa kasom pożyczkowym gminnym politycznej egzekucyi w ściąganiu zaległości.
397. Właściciele gruntów nad rzeką Lipą w Bołszowcach, przez p. Abrahamowicza w sprawie regulacyi rzeki Lipy.
398. Członkowie gminy Słobódki bolszowieckiej, przez p. Abrahamowicza w sprawie jak wyżej.
399. Aleksander Krzeczunowicz, pp. Abrahamowicza w sprawie jak wyżej.
400. Jan Woźniak stróż archiwum akt. grodz. i ziemsk. w Krakowie przez p. Bilińskiego o stabilizowanie i podwyższenie płacy.
401. Izabela z Suchodolskich Krzeczunowiczowa przez p. Abrahamowicza w sprawie regulacyi rzeki Gnilej Lipy.

402. Wydział Rady pow. w Tarnobrzegu, przez p. Edwarda Jędrzejowicza w sprawie kredytu melioracyjnego.
 403. Wydział spółki wodnej żabnickiej przez p. Męcińskiego, w sprawie zaliczenia pieniędzy wypłaconych przez spółkę na rachunek kapitału dłużnego funduszowi krajowemu.
 404. Włodzimierz Lisowski dzierżawca dóbr Jurków przez p. Polanowskiego, o subwencję 15.000 zł. dla gorzelni burakowej.
 405. Rada szkolna miejsc w Klinkowie, przez p. St. Badeniego, z podaniem Rudolfa Pochmarskiego nauczyciela ludowego tamże o zaliczkę na placę.
 406. Wydział Czytelni akademickiej we Lwowie przez p. Stan. Badeuiego o subwencję.
-

Protokół

8. posiedzenia, V. sesji, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 9. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11 minut 3 .

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, książe Wł. Sapieha, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 120.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z siódmego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. JE. Dr. Floryanowi Ziemiałkowskiemu urlopu do końca bieżącej sesji sejmowej.

Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 9. Grudnia b. r. od Nr. 407. do Nr. 476. włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. 407, 409, 473, 474, 475, 476.

Komisji drogowej L. 408.

Komisji administracyjnej L. 410, 416, 417, 462, 472.

Komisji prawniczej L. 411, 412.

Komisji budżetowej L. 413, 414, 433 do 437 włącznie 442, 443, 448 do 460 włącznie, 464, 467, 469, 470.

Komisji petycyjnej L. 415, 419, 447.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 418, 445, 446, 471.

Komisji szkolnej L. 420 do 428 włącznie i 431, 432, 438 do 441 włącznie, 444, 461, 465, 466, 468.

Komisji przemysłowej L. 429, 430.

Komisji asekuracyjnej L. 463.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest.

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego w przedmiocie zmiany §§. 79, 80 i 81 ustawy gminnej z 12. Sierpnia 1866 r. względnie Art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874.

Na wniosek p. St. Badeniego przekazuje Izba przedmiot powyższy do komisji gminnej.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Wł. Koziębrodzkiego, o wezwanie c. k. Rządu, by w drodze ustawodawczej uregulował pobór podatków w gminach.

P. Wł. Koziębrodzki uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji podatkowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Jaworskiego, w przedmiocie zbadania i zaradzenia następstwom, jakie za sobą pociągnie dla rolnictwa i handlu zbożowego w Galicyi podwyższenie taryfy cłowej od zboża i mącznych produktów w cesarstwie niemieckim.

Posel Jaworski uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. X. Sieczyńskiego, w przedmiocie reformy niektórych postanowień ustawy drogowej.

P. ks. Sieczyński uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji drogowej.

P. Tom. Rozwadowski który zażądał głosu, zrzeka się przemawiania po objaśnieniu JE. Marszałka pod względem formalnym.

Następnie uchwała Izba odesłanie wniosku p. ks. Sieczyńskiego do komisji drogowej.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego co do przeniesienia gmin Bratkowce, Słonkowa, Burezyce stare i Burezyce nowe z okręgu jednej Reprezentacji powiatowej do innej.

Sprawozdawca p. Leniński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie okręgów Reprezentacji powiatów Tłumackiego, Stanisławowskiego, Żydaczowskiego, Kałuskiego, Rudeńskiego i Samborskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam :

Art. I.

Następujące miejscowości mają być przeniesione :

1. gmina i obszar dworski Bratkowce z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tłumaczu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Stanisławowie;
2. gmina i obszar dworski w Stankowej z okręgu Reprezentacji powiatowej w Żydaczowie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kałuszu;
3. gmina Burezyce stare i
4. gmina Burezyce nowe z okręgu Reprezentacji powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Samborze.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. Stycznia po ogłoszeniu takowej.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta Art. I. II. III tytuł i wstęp.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. II. III. oddzielnie oraz tytuł i wstęp bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem :

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie okręgów Reprezentacyj powiatów Tłumackiego, Stanisławowskiego, Żydaczowskiego, Kałuskiego, Rudeńskiego i Samborskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Następujące miejscowości mają być przeniesione:

1. gmina i obszar dworski Bratkowce z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tłumaczu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Stanisławowie;
2. gmina i obszar dworski w Stankowej z okręgu Reprezentacji powiatowej w Żydaczowie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kałuszu;
3. gmina Burezyce stare i
4. gmina Burezyce nowe z okręgu Reprezentacji powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Samborze.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. Stycznia po ogłoszeniu takowej.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Na wezwanie JE. Marszałka Izba przystępuje do punktu 7. porządku dziennego którym jest:

Wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji prawniczej.

Na skrutatorów zaprasza JE. Marszałek pp. Struszkiewicza, Wernickiego, Merunowicza i Tarnowskiego Stanisława.

Po oddaniu kartek p. Struszkiewicz ogłasza wynik wyboru jednego członka do komisji prawniczej.

Głoszących 78. Wybrany p. Żywicki.

Następuje sprawozdanie komisji gminnej o wnioskach Wydziału krajowego, w przedmiocie zmiany ustawy o obszarach dworskich oraz §. 16. ustawy gminnej.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujące projekty do ustaw:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienie §. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19.

Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam jak następuje:

Art. I.

§. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr. zostaje uchylonym w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

§. 16.

Radni bez wyboru.

Każdy członek gminy opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych, niemniej każdy posiadacz wcielonej do gminy posiadłości tabularnej osobne ciało hipoteczne stanowiącej, od której roczna należytość w podatkach rządowych realnych t. j. domowym i gruntowym najmniej kwotę dwadzieścia pięć zł. w. a. wynosi, ma prawo bez wyboru być członkiem Rady gminnej, jeżeli jest obywatelem Państwa austriackiego i nie zachodzi względem niego żadna okoliczność wykluczająca lub wyłączeniowa wskazana w §§. 3, 10 i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin.

Za osobę nieużywającą własnowolności wykonywa to prawo jej prawny zastępca lub tegoż pełnomocnik.

Wojskowi w czynnej służbie i kobiety, jeżeli chcą z tego prawa korzystać, muszą, wszystkie zaś inne osoby mające to prawo, mogą je wykonywać przez pełnomocników.

Współposiadacze realności umocowują do wejścia w skład Rady gminnej jednego z pośród siebie lub inną osobę.

Radnego bez wyboru nie może zastępować, kto nie jest obywatelem Państwa austriackiego, nie używa własnowolności lub względem kogo zachodzą okoliczności, wykluczające lub wyłączeniowe w §§. 3, 10 i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazane. Zastępca może tylko jedną osobę zastępować. Jeżeli zastępca już co do swojej osoby należy do Rady gminnej, głos jego przy głosowaniu podwójnie ma być liczony

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnątrznych.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o obszarach dworskich z 12. Sierpnia 1866, oraz stanowiąca o rozkładzie wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie obszaru tegoż położone.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 8, 11, 14 i 15. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 20. Dz. u. kr. zostają uchylone w dotychczasowej osnowie a w ich miejsce wstępują następujące postanowienia.

§. 1.

Obszary dworskie.

Posiadłości ziemskie, niegdyś dominikalne, obecnie do związku gminnego nie należące, które już przed dniem

wejścia w życie ustawy z d. 1 Listopada 1868 Nr. 25. Dz. u. kr. t. j. przed dniem 8. Grudnia 1868 istniały jako odrębne posiadłości tabularne, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego. Z posiadłości, które na gruntach niegdyś dominikalnych powstały po wejściu w życie rzeczonyj ustawy, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego te posiadłości od których roczna należytość w rządowych podatkach realnych t. j. gruntowym i domowym wynosi co najmniej 25 zł. w. a.

Przy obliczeniu powyższej kwoty dwadzieścia pięć zł. podatków realnych, posiadłości niegdyś dominikalne jednego i tego samego posiadacza w obrębie jednej gminy katastralnej położone, uważane będą za jedną całość.

Posiadłości wyłączone ze związku gminnego a położone w obrębie jednej i tej samej gminy katastralnej stanowią jeden obszar dworski.

Wszystkie inne posiadłości na gruntach niegdyś dominikalnych, tak istniejące obecnie jak i te, które w przyszłości powstaną, wcielone będą do związku gminy miejscowej.

Posiadłości niegdyś dominikalne położone w obrębie miasta w każdym razie należą do związku gminy tego miasta.

§. 2.

Wcielenie do gminy.

Posiadłość do związku gminnego w myśl §. 1. nie należąca, może na żądanie posiadacza za zgodą gminy po wysłuchaniu zdania reszty posiadaczy posiadłości wchodzących w skład obszaru dworskiego zostać do związku gminy wcieloną, jeżeli przeciw takiemu żądaniu ani polityczna władza krajowa, ani Wydział krajowy nie nie zarzuci.

§. 3.

Umowa z gminą.

Posiadacz obszaru dworskiego lub części jego, żądający wcielenia, może zawrzeć z gminą umowę względem wymiaru ciężarów i sposobu uiszczania powinności mających ze związku gminnego przypaść na jego posiadłość.

Do ważności takiej umowy potrzebnem jest zatwierdzenie politycznej władzy krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 4.

Wcielenie do związku gminy w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy przewidziane zarządzi polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

O powstawaniu nowych posiadłości, które w myśl §. 1. wcielone być mają do gminy, zawiadamiać będzie c. k. Urząd podatkowy polityczną władzę krajową za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej.

Po dokonaniu wcielenia do gminy nabywają posiadacze wcielonych posiadłości prawa i obowiązki członków gminy, nie nabywają jednak przez samo to wcielenie prawa użytkowania z dobra gminnego.

§. 8.

Przełożony.

Każdy obszar dworski ma przełożonego dla załatwiania spraw ustawami obszarom dworskim przydzielonych.

Posiadacz obszaru dworskiego może albo sam objąć urząd przełożonego, albo też zdać ten urząd, pod swoją odpowiedzialnością innej osobie.

Współposiadacze równie posiadacze części obszaru dworskiego tworzących odrębne ciała tabularne mianują przełożonym jednego z pośród siebie, albo inną osobę. W braku porozumienia mianowany jest przełożonym ten, za kim oświadczy się część współposiadaczy lub posiadaczy częściowych, na którą przypada więcej niż połowa podatków realnych rządowych na obszarze przypisanych. Za osoby nie używające własnowolności wykonuje prawa powyższe ich zastępca prawny.

§. 11.

Mianowanie przez Rząd.

Nazwisko i stałe zamieszkanie przełożonego ma być podane do wiadomości politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego. Jeżeli przełożony nie posiada warunków według §. 10. wymaganych, polityczna władza powiatowa wezwie posiadacza względnie posiadaczy na obszarze dworskim do mianowania przełożonego powołanych, aby innego przełożonego mianowali a jeżeli wezwani mimo powtórnego napomnienia, takimn wezwanin zadość nie uczynią, lub w ogóle z jakichkolwiekbądź powodów nie podadzą nazwiska przełożonego w naznaczonym przez władzę terminie, polityczna władza powiatowa zamianuje przełożonego na koszt i stratę posiadaczy.

§. 14.

Przełożony zastępuje obszar dworski na zewnątrz we wszystkich sprawach ustawami obszarom dworskim przydzielonych. Wszelako, jeżeli przełożony nie jest posiadaczem całej majątności tabularnej. obszar dworski stanowiącej, nie może bez przyzwolenia wszystkich posiadaczy przyjmować stałych na obszar zobowiązań.

§. 15.

Utrata urzędu.

Posiadacz, względnie posiadacze obszaru dworskiego mogą w każdym czasie oddać osobę, która za nich urząd przełożonego sprawuje, winni jednak zawiadomić o tem polityczną władzę powiatową i Wydział powiatowy.

Przełożony traci urząd, jeżeli zaszła lub wiadomą się stała okoliczność, dla której nie mógłby być dopuszczonym do objęcia urzędu, może jednak objąć urząd na nowo po usunięciu przeszkody.

Za ciężkie przekroczenie lub ciągle zaniedbywanie obowiązków może przełożony być usuniętym od urzędowania czasowo przez polityczną władzę powiatową na zawsze przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. II.

Rozkład wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie tegoż położone.

W wypadkach, w których obszar dworski składa się z dwu lub większej liczby samoistnych posiadłości, tworzących odrębne ciało tabularne, posiadacze tych samoistnych posiadłości mają ponosić w stosunku do wysokości opłacanych rocznie przez każdego z nich podatków bezpośrednich zarówno właściwe wydatki administracyjne obszaru dworskiego, jako też opłaty i prestacye ciężające na obszarze dworskim z mocy specjalnych ustaw, o ile te ustawy nie postanawiają odmiennego stosunku rozkładu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Romanowicz i p. Antoniewicz.

Podczas przemówienia p. Antoniewicza Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka kraj. Najp. ks. Metropolita Sembratowicz.

P. Antoniewicz zapowiada poprawki w dyskusyi szczegółowej.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

§. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr. zostaje uchylonym w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

§. 16.

Radni bez wyboru.

Każdy członek gminy opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych, niemniej każdy posiadacz wcielonej do gminy posiadłości tabularnej osobne ciało hipoteczne stanowiącej, od którego roczna należytość w podatkach rządowych realnych, t. j. domowym i gruntowym najmniej kwotę dwadzieścia pięć zł. w. a. wynosi, ma prawo bez wyboru być członkiem Rady gminnej, jeżeli jest obywatelem Państwa austriackiego i nie zachodzi względem niego żadna okoliczność wykluczająca lub wyłączająca wskazana w §§. 3, 10 i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin.

Za osobę nieużywającą własnowolności wykonywa to prawo jej prawny zastępca lub tegoż pełnomocnik.

Wojskowi w czynnej służbie i kobiety, jeżeli chcą z tego prawa korzystać muszą, wszystkie zaś inne osoby mające to prawo, mogą je wykonywać przez pełnomocników.

Współposiadacze realności umocowują do wejścia w skład Rady gminnej jednego z pośród siebie lub inną osobę.

Radnego bez wyboru nie może zastępować, kto nie jest obywatelem Państwa austriackiego, nie używa własnowolności lub względem kogo zachodzą okoliczności, wykluczające lub wyłączające w §§. 3, 10 i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazane. Zastępca może tylko jedną osobę zastępować. Jeżeli zastępca już co do swej osoby należy do Rady gminnej, głos jego przy głosowaniu podwójnie ma być liczony.

Przemawia p. Antoniewicz.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

P. Antoniewicz stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę do §. 16. „Radni bez wyboru“.

§. 16.

Radni bez wyboru.

Każdy członek gminy opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych, niemniej każdy posiadacz wielkiej do gminy posiadłości tabularnej osobne ciało hipoteczne stanowiącej, od której roczna należność w podatkach rządowych realnych t. j. domowym i gruntowym najmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych wynosi, ma prawo bez wyboru być członkiem Rady gminnej, jeżeli (i t. d. według wniosku komisji).

Dr. Antoniewicz w. r.

Przemawia p. Fruchtmann i p. Antoniewicz powtórnie.

Po przemówieniu sprawozdawcy JE. Marszałek poddaje pod głosowanie §. 16. według wniosku komisji z opuszczeniem wyrazów „najmniej kwotę 25 zł. w. a.“ Izba uchwala §. 16. zgodnie z wnioskiem komisji z opuszczeniem powyższych wyrazów.

Następnie poddaje JE. Marszałek pod głosowanie poprawkę p. Antoniewicza. Izba odrzuca tę poprawkę i uchwala wyrazy najmniej 25 zł. a. w. objęte wnioskiem komisji t. j. przyjmuje cały §. 16. w brzmieniu przez komisję proponowanem.

Sprawozdawca czyta Art. II. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem :

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19. Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam jak następuje :

Art. I.

§. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr. zostaje uchylonym w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje :

Izba uchwała Art. II. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwalivszy następnie na wniosek Sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3. czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienie §. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam jak następuje:

Art. I.

§. 16. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr. zostaje uchylonym w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

§. 16.

Radni bez wyboru.

Każdy członek gminy opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich w gminie do opłaty przypisanych, niemniej każdy posiadacz wielonej do gminy posiadłości tabularnej osobne ciało hipoteczne stanowiącej, od której roczna należytość w podatkach rządowych realnych t. j. domowym i gruntowym najmniej kwotę dwadzieścia pięć zł. w. a. wynosi, ma prawo bez wyboru być członkiem Rady gminnej, jeżeli jest obywatelem Państwa austriackiego i nie zachodzi względem niego żadna okoliczność wykluczająca lub wyłączająca wskazana w §§. 3, 10 i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin.

Za osobę nieużywającą własnowolności wykonywa to prawo jej prawny zastępca lub tegoż pełnomocnik.

Wojskowi w czynnej służbie i kobiety, jeżeli chcą z tego prawa korzystać, muszą, wszystkie zaś inne osoby mające to prawo, mogą je wykonywać przez pełnomocników.

Współposiadacze realności umocowują do wejścia w skład Rady gminnej jednego z pośród siebie lub inną osobę.

Radnego bez wyboru nie może zastępować, kto nie jest obywatelem Państwa austriackiego, nie używa własnowolności lub względem kogo zachodzą okoliczności, wykluczające lub wyłączające w §§. 3, 10 i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazane. Zastępca może tylko jedną osobę zastępować. Jeżeli zastępca już co do swojej osoby należy do Rady gminnej, głos jego przy głosowaniu podwójnie ma być liczony.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnetrznych.

Sprawozdawca p. Pilat po sprostowaniu drobnej omyłki druku czyta Art. I. §. 1. projektu ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy o obsz. dw. w brzmieniu następującem:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 8, 11, 14 i 15. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 20. Dz. u. kr. zostają uchylone w dotychczasowej osnowie a w ich miejsce wstępują następujące postanowienia.

§. 1.

Obszary dworskie.

Posiadłości ziemskie, niegdyś dominikalne, obecnie do związku gminnego nie należące, które już przed dniem wejścia w życie ustawy z d. 1 Listopada 1868 Nr. 25. Dz. u. kr. t. j. przed dniem 8. Grudnia 1868 istniały jako odrębne posiadłości tabularne, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego. Z posiadłości, które na gruntach niegdyś dominikalnych powstały po wejściu w życie rzeczonyj ustawy, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego te posiadłości od których roczna należytość w rządowych podatkach realnych t. j. gruntowym i domowym wynosi co najmniej 25 zł. w. a.

Przy obliczeniu powyższej kwoty dwadzieścia pięć zł. podatków realnych, posiadłości niegdyś dominikalne jednego i tego samego posiadacza w obrębie jednej gminy katastralnej położone, uważane będą za jedną całość.

Posiadłości wyłączone ze związku gminnego a położone w obrębie jednej i tej samej gminy katastralnej stanowią jeden obszar dworski.

Wszystkie inne posiadłości na gruntach niegdyś dominikalnych, tak istniejące obecnie jak i te, które w przyszłości powstaną, wcielone będą do związku gminy miejscowej.

Posiadłości niegdyś dominikalne położone w obrębie miasta w każdym razie należą do związku gminy tego miasta.

Przemawia p. Lasocki i wnosi następujące dostatecznie poparte poprawki do §. 1. ustępu 1. 3 i 4. wniosku komisji.

Paragraf I. ustęp 1. wypuścić wyraz, „t. j. gruntowym i domowym“, a zatrzymać „t. j. gruntowym“.

Ustęp III. w miejsce wyłączone, „nie wcielone do“.

Ustęp IV. dodać po wyrazach „które w przyszłości powstaną“. wyłączone będą z obszaru dworskiego a wcielone do i t. d.

Przemawia JE. p. Namiestnik jako komisarz rządowy. i zwraca uwagę na potrzebę zastąpienia wyrazów „gminy katastralnej“ w §. 1. projektu, innym odpowiedniejszym wyrazem.

Przemawia następnie p. hr. Kazimierz Badeni i stawia imieniem komisji gminnej następującą dostatecznie popartą poprawkę do §. 1. wniosku komisji mianowicie: ażeby w alinei 2-giej i 3-ciej tegoż paragrafu wyrazy „gminy katastralnej“ zastąpić wyrazem „miejscowości“.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi zwrócenie całego projektu ustawy na powrót do komisji celem przedsięwzięcia obrad nad proponowanymi poprawkami.

Po przemówieniu p. hr. Kazimierza Badeniego cofa p. Abrahamowicz powyższy wniosek. Przemawia Sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. hr. Kazimierza Badeniego.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie §. 1. z opuszczeniem wyrazów zakwestyonowanych przez p. Lasockiego w poprawce odnoszącej się do §. 1. ustępu 1. mianowicie z opuszczeniem wyrazów „i domowym“.

Izba uchwała ustęp 1. §. 1. w brzmieniu przez JE. Marszałka pod głosowanie poddanem. JE. Marszałek objaśnia p. Lasockiego co do stylizacji jego poprawki.

Następnie odrzuca Izba poprawkę p. Lasockiego ażeby opuścić wyraz „i domowym“ a zatrzymać tylko wyraz „gruntowym“ i uchwała zatrzymanie obu tych wyrazów do §. 1. ustępu 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 2. §. 1. z poprawką przez p. hr. Kazimierza Badeniego przez komisję przyjętą.

Izba uchwała ustęp 2. §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. K. Badeniego

Następnie poddaje JE. Marszałek pod głosowanie ustęp 3. §. 1. do którego p. Lasocki zgłosił również poprawkę, mianowicie z opuszczeniem wyrazów „wyłączone ze“ Izba uchwała ten ustęp w brzmieniu pod głosowanie poddanemu.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Lasockiego izby w miejsce wyrazu „wyłączone“ umieścić wyrazy „nie wcielone do“.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Lasockiego i przyjmuje wyraz „wyłączone“ w tym ustępie zgodnie z wnioskiem komisji.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 4. §. 1. z dodatkiem proponowanym przez p. Lasockiego mianowicie po wyrazach „które w przyszłości powstaną“ dodać „wyłączone będą z obszaru dworskiego a wcielone i t. d.“

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Lasockiego, a przyjmuje ustęp 4. §. 1. w brzmieniu przez komisję proponowanym.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 5. §. 1.

Izba uchwała ustęp 5. §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pilat czyta §. 2. projektu ustawy w brzmieniu następującem:

§. 2.

Wcielenie do gminy.

Posiadłość do związku gminnego w myśl §. 1. nie należąca, może na żądanie posiadacza za zgodą gminy po wysłuchaniu zdania reszty posiadaczy posiadłości wchodzących w skład obszaru dworskiego zostać do związku gminy wcieloną, jeżeli przeciw takiemu żądaniu ani polityczna władza krajowa, ani Wydział krajowy nie nie zarzuci.

Izba uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Umowa z gminą.

Posiadacz obszaru dworskiego lub części jego, żądający wcielenia, może zawrzeć z gminą umowę względem wymiaru ciężarów i sposobu niszczenia powinności mających ze związku gminnego przypaść na jego posiadłość.

Do ważności takiej umowy potrzebnem jest zatwierdzenie politycznej władzy krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Izba uchwała §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Wcielenie do związku gminy w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy przewidziane zarządzi polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

O powstawaniu nowych posiadłości, które w myśl §. 1. wcielone być mają do gminy, zawiadamiać będzie c. k. Urząd podatkowy polityczną władzę krajową za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej.

Po dokonaniu wcielenia do gminy nabywają posiadacze wcielonych posiadłości prawa i obowiązki członków gminy, nie nabywają jednak przez samo to wcielenie prawa użytkowania z dobra gminnego.

Przemawia p. Lasocki i zgłasza do końcowego ustępu tego §-fu następującą dostatecznie popartą poprawkę.

W miejsce zdania końcowego ustępu 3. §. 4. „nie odbywają itd.“, użyć słów: „a to w myśl odnośnych przepisów ustawy gminnej z r. 1866“.

Po przemówieniu sprawozdawcy JE. Marszałek poddaje pod głosowanie dwa pierwsze ustępy §. 4. Izba w głosowaniu uchwała oba te ustępy zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie w głosowaniu nad ustępem 3. tegoż paragrafu odrzuca Izba poprawkę p. Lasockiego i przyjmuje ten ustęp w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Na zapytanie JE. Marszałka zgadza się Izba na przerwanie dalszych obrad nad powyższym przedmiotem i zamknięcie posiedzenia dla spóźnionej pory.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

W n i o s e k

posłów Madeyskiego, St. Badeniego, Bobrzyńskiego i towarzyszy w sprawie reformy naczelnej Władzy szkolnej krajowej.

Zważywszy, że z powodu szybkiego przyrostu szkół ludowych i znacznego rozwoju szkół średnich czynności Rady szkolnej krajowej się mnożą, a utrzymanie ich w ciągłej i jednolitej łączności, zwłaszcza w kraju tak rozległym jak Galicyi, nie da się zapewnić bez poruczenia kierownictwa zarządu szkolnego osobie zadaniu temu stale i wyłącznie oddanej, z zastrzeżeniem praw c. k. Namiestnika jako przewodniczącego Rady szkolnej krajowej;

zważywszy, że wtenczas dopiero kraj będzie mógł oczekiwać od Rady szkolnej krajowej równie trudnej jak pożądaney inicjatywy w organizacyi i kierunku wychowania publicznego, jeżeli rozstrzelona i szczegółowa czynność wszystkich członków Rady szkolnej krajowej, referentów administracyjnych i inspektorów szkolnych krajowych skupi się około kierownika, któryby w sprawach szkolnych posiadał fachowe wykształcenie i powagę, a tem samem mógł za nie przyjąć moralną odpowiedzialność;

zważywszy wreszcie, że ustanowienie takiego stałego zastępcy c. k. Namiestnika ułatwiłoby także wewnętrzny rozkład czynności Rady szkolnej tego rodzaju, ażeby jej członkowie w mniejszych kompletach wspólnie z tym zastępcą podejmowali bieżącą część pracy, zaś Rada szkolna w całości mogła uważać za główny obowiązek załatwiania spraw zasadniczej natury, oraz tem lepiej czuwać nad wykształceniem publicznem w duchu rzeczywistych potrzeb i powszechnych życzeń naszego kraju, Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby u Najjaśniejszego Pana wyjednał Najwyższe postanowienie, przyzwalające na ustanowienie przy Radzie szkolnej krajowej zastępcy Namiestnika, któryby kierownictwu spraw szkolnych stale i wyłącznie się oddawał.

Wnioskodawcy:

Madeyski w. r., Stanisław Badeni w. r., Bobrzyński w. r.

Władysław Badeni w. r., J. Popiel w. r., Bobczyński w. r., Alfred Potocki w. r., Jaworski w. r.,

Męciński w. r., Szeptycki w. r., Słonecki w. r., Artur Potocki w. r., M. Rey w. r., W. Dzieduszycki w. r., Małecki w. r., Mayer w. r., Czerkawski w. r., Kazimierz Badeui w. r., Gross w. r., A. Jędrzejowicz w. r., Gorajski w. r., Jan Stadnicki w. r., Tyszkiewicz w. r., Zoll w. r., Chrzanowski w. r., Wodzicki w. r.

J. E. Marszałek oświadcza iż wniosek ten traktowany będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następującą interpelację do J. E. p. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a !

Do Jego Ekscelencji Paua Namiestnika jako komisarza rządowego:

Zmarły w 1880 roku, w Bachureu kanonik Staszewski zapisał kwotę 20.000 zł. w. a. na stypendya dla uczącej się młodzieży;

Pomimo że od śmierci fundatora 8. lat upływa fundacya ta nie weszła dotychczas w życie, zapytują podpisani:

- 1) Z jakich powodów wymieniona fundacya nie weszła w życie.
- 2) Jak sprawa ta obecnie stoi i co Rząd zarządzić zamierza, aby aktywowanie tej fundacyi przyspieszyć?

Lwów 9. Grudnia 1887.

Teofil Żurowski w. r.

Tom. Rozwadowski w. r., St. Starowiejski w. r., Bobczyński w. r., Mikołaj Wolański w. r., Żuk W. Skarszewski w. r., Słonecki w. r., Onyszkiewicz w. r., Zamoyski w. r., Mioszowski w. r., Romer w. r., Tyszkiewicz w. r., Augustynowicz w. r., Tyszkowski w. r., Heuzel w. r., Mazaraki w. r., Struszkiewicz w. r.

J. E. Marszałek oświadcza iż interpelacya ta zostanie zakomunikowaną J. E. p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta następującą interpelację do J. E. p. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a !

Czy wiadomo c. k. Rządowi, jakim sposobem zawiadywano dotychczas funduszem, utworzonym dla wsparcia wdów i sierót pozostałych po księżach obrządku gr. katolickiego.

Czy wiadomo c. k. Rządowi, że dotychczasowa administracya w zupełności nie odpowiadała celom, obmyślonym w początkach, a dążącym jedynie i wyłącznie do polepszenia smutnej doli wdów i sierót?

Czy wiadomy c. k. Rządowi fakt, że przed kilkunastu laty każda wdowa w dyecezyi Przemyskiej pobierała z tego funduszu 80 zł.; obecnie zaś po 20. latach, kiedy fundusze humanitarne, nawet miernie administrowane z odsetkami odeń płynącymi powinny były podwoić się, zapomoga wynosi 50 zł. A przecież duchowni wszelkich kategorii wpłacają rocznie 12 zł. ewentualnie, jeśli wpłacili jednorazową wkładkę przy ordynacyi 100 albo 200 lub 300 zł 7 zł.

Czy wiadomo c. k. Rządowi, że w „Obszczo rolnyczom Zawedeniju“ przepada olbrzymia stosunkowo suma 101.000. zł. w. a. z sierocego funduszu obydwóch, a względnie wszystkich trzech dyecezyi gr. katolickich; i czy Wysoki c. k. Rząd uważa się kompetentnym, celem odzyskania tej sumy stanąć w obronie funduszu wdów? nakoniec,

Czy i jakie środki zechce przedsięwziąć Wysoki c. k. Rząd, żeby zabezpieczyć fundusz wdów i sierót od tak niekorzystnej gospodarki.

Dnia 8. Grudnia 1887.

Ks. Tytus Kowalski, F. Biliński, Jan Kochanowski, Władysław Żuk Skarszewski, Bobczyński, Mikołaj Wolański, Wł. Koziebrodzki, Wernicki, Jaworski, Torosiewicz, Męciński, Augustynowicz, Wasilewski, Onyszkiewicz, Jan Gnoiński, Kapri, Małecki, Waygart, Weigel, Romanowicz, Płaziński, Struszkiewicz, Teofil Żurawski, Tom. Rozwadowski, Scipio, Łoziński, Żywicki, Romer, Wodziecki, S. Koziebrodzki, Bobrzyński, Weissmann, Mazaraki, Tad. Langie, Szeptycki, Borkowski, Dembowski, J. Korytowski, Artur Potocki, Mroczkowski, Gorecki, T. Merunowicz, ks Sawa, Goldman, Wierzbicki, E. Uderski, W. Rogoyski, Skałkowski, Czerkawski, Madeyski, Abrahamowicz, Wrotnowski, Pławiki, Strasser, Rosner, W. Dzieduszycki, Zborowski, Wład. Sapięha, Smarzewski, Tyszkowski, Polanowski, St. Badeni, Tyszkiewicz, Rey, W. Brykczyński, J. Popiel, Max, Mieroszewski, Lasocki, L. Sapięha, Kaszewko, Bolesław Rozwadowski w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż interpelacya powyższa udzieloną będzie JE. p. Namiestnikowi.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i oświadcza iż na prośbę pp. Przewodniczących komisyi dla pozostawienia czasu do obrad naznacza następnie na dzień 10. Grudnia b. r. godz. 12. w południe z następującym porządkiem dziennym:

P o r z ą d e k d z i e n n y

9. posiedzenia, 5. sesyi. V. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w Sobotę dnia 10. Grudnia 1887 o godzinie 12. w południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego złożonego w uzupełnieniu sprawozdania z czynności swoich urzędowych za rok 1886|87.

Sprawozdawca p. Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy nakładającej na Towarzystwa ubezpieczeń od ognia operujące w Galicyi, obowiązek przyczyniania się do kosztów utrzymania służby pożarnej.

Sprawozdawca p. Smolka.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektami ustaw o policyi ogniowej: A) dla miast i miasteczek; B) dla wsi.

Sprawozdawca p. Smolka.

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyjednania dla gminy Zaborze powiatu Bialskiego przyzwolenia na pobór 53⁰/₁₀ dodatku do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Smolka,

5. Wybór komisyi dla spraw przemysłowych z 9. członków.

6. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisyi gminnej o wnioskach Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy o obszarach dworskich oraz §. 16. ustawy gminnej.

Sprawozdawca p. Pilat.

7. Sprawozdanie komisyi szkolnej:

- a) z petycyi kierownika przy szkole w Zawałowie Jana Kurmana, o przydzielenie trzeciego nauczyciela;
- b) z petycyi miejscowej Rady szkolnej w Sidzinie, o przeistoczenie szkoły ludowej jednoklasowej na dwuklasową;
- c) z petycyi konkurencyi szkolnej w Wyciążach, o przekształcenie tamtejszej szkoły na dwuklasową;
- d) z petycyi miejscowej Rady szkolnej w Strzeliskach nowych, o przekształcenie tamtejszej szkoły na czteroklasową.

Sprawozdawca p. Małecki.

8. Sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych niższych szkół rolniczych.

Sprawozdawca p. Struszkiewicz.

9. Sprawozdanie komisji prawniczej:

- a) o petycji Lwowskiego Towarzystwa politechnicznego w sprawie nadania głosu wirylnego każdoczesnemu Rektorowi c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie, następnie o petycji tego samego Towarzystwa w sprawie przyznania technikom prawa wyborczego z tytułu osobistej kwalifikacji, wreszcie o petycji gminy miasta Podgórze o nadanie jej prawa odrębnego wyboru posła na Sejm krajowy;
- b) o petycji Towarzystwa politechnicznego we Lwowie w sprawie nadania statutu organizacyjnego Szkole politechnicznej we Lwowie w drodze ustawodawczej.

Sprawozdawca p. Zoll.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. m. 30. po południu.

Marszałek krajowy

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 9. Grudnia 1887.

407. Wydział pow. w Jaśle, przez p. Adama Jędrzejowicza, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
408. Wydział powiatowy w Czortkowie, przez p. Jana Gnoińskiego, w sprawie zmiany noweli drogowej.
409. Wydział powiatowy w Żydaczowie, przez p. Wernickiego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
410. Wydział powiatowy w Trembowli, przez p. Bereźnickiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia gminom za dostarczone z urzędu podwoły.
411. Rada powiatowa w Cieszanowie, przez p. Wład. Sapięgę, w sprawie ustanowienia sądu kolegialnego z siedzibą w Rawie ruskiej.
412. Zwierzchność gminna w Rawie ruskiej, przez p. Bilińskiego, w sprawie jak wyżej.
413. Gmina Pawłokowa pow. Brzozowskiego, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę i pożyczkę na wystawienie szkoły.
414. Gmina Białoboki powiatu Łańcuckiego, przez p. Scipiona, o bezprocentową pożyczkę i bezwrotną zapomogę na budowę szkoły.
415. Mieszkańcy miasta Horodeńki, przez p. Romanowicza, w sprawie nadużyć gminnych.
416. Gmina Mizuń powiatu Dolińskiego, przez p. Romańczuka, w sprawie szkód wyrządzanych przez dzikie zwierzęta i udzielenia paszportów na broń.
417. Członkowie gminy Bereźnicy koło Stryja, przez p. Antoniewicza, w sprawie jak wyżej.
418. Naczelnik gminy Gołaj, przez p. Mazarakię, o wyjednanie poboru surowicy solnej dla bydła.
419. Gr. kat. parafianie w Mostkach z Malinówką, przez p. Romańczuka, o przyznanie im prawa prezentowania księży.
420. Rada szkolna miejscowa w Libiążu małym, przez p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy nauczycielskiej przy tamtejszej szkole.
421. Rada szkolna miejscowa w Libiążu wielkim, przez p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy nauczyciela tamtejszego.
422. Rada szkolna miejscowa w Rokietnicy, przez p. Dębowskiego, o fundusze na systemizowanie dwuklasowej szkoły tamże.
423. Rada szkolna miejscowa w Dmytrze, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi miejscowemu.
424. Rada szkolna miejscowa w Bóbrec, przez p. Henzla, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
425. Rada szkolna miejscowa w Płokach, przez p. Pławickiego, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.
426. Zarząd szkoły ludowej w Domacynach, przez p. Reya, z podaniem Stefana Wolińskiego nauczyciela, o udzielenie dalszego pięciolecia.

427. Przełożęństwo gminy izraelskiej w Strzeliskach nowych, przez p. Henzla, o zreorganizowanie szkoły ludowej na 4-klasową.
428. Zwierzchność gminna i obszar dworski w Mostach wielkich, przez p. Lenińskiego, o przestoczenie tamtejszej szkoły na 4-klasową.
429. Szkoła koszykarska w Jaśle, przez p. Adama Jędrzejowicza, o podwyższenie subwencji w celu zaprowadzenia nauki kołodziejstwa.
430. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez p. Wierzbickiego, z prośbą Dyrekcji szkoły przemysłowej w Drohobyczu, o subwencją zwykłą i dodatkową na r. 1888.
431. Zarząd krakowskiego oddziału Towarzystwa pedagogicznego, przez p. Dra Majera, o zmianę ustawy o prawnych stosunkach nauczycieli w publicznych szkołach ludowych.
432. Tarnowski oddział Tow. pedagogicznego, przez p. Bobrzyńskiego, w sprawie dodatków pięcioletnich dla nauczycieli ludowych.
433. Wydział gospodarczy dla przyjęcia Zjazdu lekarzy we Lwowie, przez p. Artura Potockiego, o subwencję na cele zjazdu i wystawy.
434. Zarząd zakładu św. Józefa dla nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie, przez p. Stanisława Tarnowskiego juniora, o powiększenie subwencji na bieżące wydatki.
435. Wydział Towarzystwa Bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy lwowskiej, przez p. Czerkawskiego, o subwencją w kwocie 500 złr.
436. Wydział Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, przez p. Czerkawskiego, o subwencją.
437. Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie, przez p. Struszkiewicza, o subwencją 600 złr. na „Tygodnik rolniczy“.
438. Pisarczuk Emil, emeryt nauczyciel, przez p. Romańczuka, o wliczenie 11 lat służby nauczycielskiej i wyznaczenie emerytury.
439. Antoni Klebowicz emerytowany nauczyciel, przez p. Romańczuka. o wliczenie 2 pięciolecia do emerytury i asygnowanie należącego się pięciolecia za 9 miesięcy.
440. Wojciech Dobrzański emerytowany nauczyciel, przez p. Szeptyckiego, o powiększenie emerytury lub o zapomogę.
441. Nauczyciele pow. Turka, przez p. Łozińskiego, o podwyższenie płacy, niżenie lat służby i o dodatek drożyzniany.
442. Zygmunt Wierzechowski nauczyciel w Ropczycach, przez p. Leona Sapięgę, o zapomogę.
443. Michał Kusznierenko nauczyciel ludowy, przez p. Wład. Wolańskiego, o jednorazową zapomogę w kwocie 60 złr.
444. Rozalia Pisarczuk była nauczycielka szycia, przez p. Romańczuka, o wynagrodzenie za 3-letnią naukę szycia w szkołach ludowych.
445. Bolesław Jocz, właśc. obszaru dworskiego i mieszkańcy gminy Krzyweza, przez p. Góreckiego, o zasiłek na uskutecznione i uskutecznić się mające roboty na Sanie.
446. Michalina Włyńska, właśc. dóbr Janowice, przez p. Wereszczyńskiego, o przyczynienie się w $\frac{1}{3}$ części do kosztów budowy robót ochronnych na Dunaju.
447. Edmund hr. Krasiecki, właśc. dóbr Lesko, przez p. Żurowskiego, o przyspieszenie analizy słodzonych wódek przesłanych w tym celu do Krakowa.
448. Kajetan Babecki, przez p. Leona Sapięgę, z ofertą na sprzedaż realności we Lwowie pod budowę kossar dla c. k. żandarmeryi.
449. Wydział krajowy z petycją Dra Juliusza Aua profesora szkoły Dublańskiej, o zaliczkę na płacę.
450. Jan Zieliński etatowy pisarz szpitala krakowskiego, przez p. Bobrzyńskiego, o zaliczkę na płacę.
451. Władysław Jamiński, przez p. Pietruskiego, o subwencją na kształcenie się w śpiewie.

452. Leo Mieczysław Zawiejski uczeń akademii sztuk pięknych we Florencyi, przez p. Męcińskiego, o subwencyą na ukończenie szkoły rzeźbiarskiej.
453. Kazimierz Chodziński rzeźbiarz, przez p. Scipiona, o zapomogę na dalsze kształcenie się w akademii sztuk pięknych w Wiedniu.
454. Karol Wierzuchowski, przez p. Zolla, o zapomogę na kształcenie się w grze na skrzypcach.
455. Kazimierz Spoliński słuchacz uniwersytetu w Oberstrass-Zürich, przez p. Merunowicza, o zapomogę.
456. Teofila Zielińska kierowniczką szkoły sztucznych kwiatów we Lwowie, przez p. Starowiejskiego, o stypendyum dla uczennicy Julii Mleczek.
457. Ks. Józef Porębski proboszcz łaciński w Sasowie. przez p. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę na wewnętrzne urządzenie kościoła.
458. Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia w Krakowie. przez p. Weigla, o subwencyą dla niektórych zakładów.
459. Teofila Kordasiewicz wdowa po gr. kat. parochu, przez p. Stanisława Stadnickiego, o jednorazową zapomogę.
460. Julia Szaszkieviczowa, wdowa po gr. kat. księdzu. przez p. Romańczuka, jak wyżej.
461. Włościanie gminy Staryni powiatu Bohorodczańskiego, przez p. Romańczuka, o zatrzymanie prawa prezentowania nauczyciela przez gminy.
462. Ci sami, przez p. Romańczuka, o przyznanie prawa polowania gminom i gospodarzom.
463. Ci sami, przez p. Romańczuka, o nieuchwalenie ustawy o przymusowej asekuracji od ognia.
464. Gmina Prysie, przez p. Bilińskiego, o zapomogę.
465. Gmina miasta Stauisławowa, przez p. Mroczkowskiego, w sprawie szkół miejscowych.
466. Rada szkolna miejscowa w Biłohorszczu, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi miejscowemu.
467. Józef Keffermüller nauczyciel w Rzęśni ruskiej. przez p. Merunowicza, o zaliczkę w kwocie 50 zlr.
468. Antoni Senica, nauczyciel w Żydaticzach, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy.
469. Bolesław Gelb, uczeń szkoły Lutnia we Lwowie, przez p. Merunowicza, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
470. Eugeniusz Steinsberg uczeń akademii sztuk pięknych w Monachium, przez p. Hausnera, o jednorazowy zasiłek na ukończenie studyów.
471. Gmina Mostki z Malinówką, przez p. Romańczuka, w sprawie swobodnego zbierania grzybów w lasach.
472. Ta sama, przez p. Romańczuka, w sprawie wynagrodzenia szkód popełnianych przez dzikie zwierzęta.
473. Wydział krajowy odstępuje prośbę Wydz. pow. w Husiatynie popierającą petycyę Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
474. Wydział krajowy odstępuje podanie Wydziału powiatowego w Nadwórnie popierające prośbę Wydziału powiatowego w Horodence, w sprawie jak wyżej.
75. Ten sam, odstępuje podanie Wydziału powiatowego w Trembowli, popierające prośbę Wydziału pow. w Horodence w sprawie jak wyżej.
76. Ten sam, odstępuje podanie Wydziału powiatowego w Brzozowie popierające prośbę Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie jak wyżej.

Protokół

9. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 10. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 12. minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obechnych posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie, oraz oznajmia, że protokół z ósmego posiedzenia złożonym jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej starał się przeprowadzić postanowienia, aby żadna pretensya, wynikająca z drobnej sprzedaży gorących napojów w gminach wiejskich, nie mogła być sądownie dochodzoną.

We Lwowie, 10. Grudnia 1887.

Konstanty Bobczyński

wnioskodawca.

Solecki, T. Rozwadowski, Borkowski, Wereszczyński, Majer, Smarzewski, Kapri, Antoniewicz, Skalkowski, Koziembrodzki, Tyszkowski, Klucki, Władysław Żuk-Skarszewski, Żurowski, Płaziński, Henzel, Korytowski, Starowiejski, Max, Uderski, Siczynski, ks. Isakowicz, Gnoiński, Sembratowicz, Mieroszowski, ks. Spis, Małecki, Kochanowski, Mroczkowski, Romanowicz, Kowalski, Biłiński, Romańczuk, T. Merunowicz, Leniński.

Wniosek.

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, iżby przeprowadził w drodze ustawodawstwa zmianę ustawy o „ulgach podatkowych“, spowodowanych klęskami elementarnymi w tym kierunku, aby po

każdorazowem sprawdzeniu na gruncie klęsk przez ustawę uznanych, były e. k. urzęda podatkowe powiatowe umocowane do odpisywania opustów przy pierwszej płacie się mającej racie kwartalnej — bez odnoszenia się do wyższych e. k. władz skarbowych.

Lwów, dnia 10. Grudnia 1887.

Władysław Żuk Skarszewski
wnioskodawca.

Bobczyński, St. Tarnowski jun., T. Rozwadowski, Struszkiewicz, Sieczyński, Biliński, T. Merunowicz, Zoll, Rogoyski, Weygel, Koziobrodzki, Kapri, Mieroszowski, Żurowski, Żywiecki.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wnioski powyższe traktowane będą podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. ks. Sieczyński czyta następującą interpelację do J. E. p. komisarza rządowego.

Interpelacja.

Do Jego Ekszelleney Jaśnie Wielmożnego Pana e. k. Namiestnika
jako Komisarza rządowego.

Wasza Ekszellenco!

Moralność i ściśle z nią połączona religijność są bez wątpienia głównymi podstawami rodziny, a tem samem kraju i państwa. Dla tego każde uporządkowane państwo swojemi prawami i rozporządzeniami nie tylko że nie osłabia, lecz owszem pielęgnuje i wzmacnia rzeczne cnoty.

I my żyjemy w takim państwie, które zawsze kierowało się i kieruje takimi zasadami.

Albowiem jeszcze w przedkonstytucyjnych czasach było surowo zakazanem wzywianie stron w dniu świąt uroczystych na termina do wszelkiego rodzaju urzędów.

Ponieważ dawniej święta obrządku grecko-katolickiego nie zawsze były uwzględniane i z tego powodu Rusini często na to narzekali, przeto przyznał im Wysoki e. k. Rząd dekretem Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 20. Stycznia 1849 zupełne równouprawnienie pod tym względem.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości zakazało dekretem z dnia 25. Stycznia 1849 wzywać wyznawców obrządku grecko-katolickiego w ich uroczyste święta do sądów, a e. k. Ministerstwo skarbu dekretem z dnia 1. Lutego 1849 do podległych sobie urzędów.

Dziś jednak zdarza się często, że powyższe dekreta nie bywają uwzględniane, jak to z rozmaitego rodzaju skarg i korespondencyj naszych czasopism wypływa, mianowicie: „Nowyj Prołom“ w Nrach 469, 472, 473, 475 i 477 i t. d. b. r., niemniej „Diło“ w licznych numerach bieżącego roku.

Przypuszczając, że to po większej części nie dzieje się umyślnie, lecz tylko w skutek niewiadomości lub nieuwagi, podpisani ośmielają się zainterpelować Waszą Ekszellencą:

1. Czy wypadki tego rodzaju doszły do wiadomości Wysokiego e. k. Rządu?

2. Czy Wysoki e. k. Rząd zdecydowany przedsięwziąć odpowiednie środki, aby prawom i rozporządzeniom przeciwne zdarzenia się nie powtarzały?

We Lwowie dnia 9. Grudnia 1887.

Dr. N. Antoniewicz.

Sembratowicz, I. Popiel, Solecki, Bobczyński, Kapri, Kaczała, Romanowicz, Leniński, F. Biliński, Bereźnicki, Jul. Romanczuk, Sieczyński, Waygart, Tyszkowski, Ochrymowicz, Mandyczewski.

J. E. Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje J. E. p. Namiestnikowi.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 10. Grudnia b. r. od Nr. 477 do Nr. 523 włącznie, które przydzielono następującym komisjom.

Komisji administracyjnej l. 477, 478, 479, 480, 482, 483, 484, 518.

Komisji gminnej l. 481.

- „ budżetowej l. 485, 486, 497, 499, 503, 504, 508 do 512 włącznie, 515, 516, 517.
- „ prawniczej l. 487, 519.
- „ drogowej l. 488.
- „ szkolnej l. 489 do 496 włącznie, 498, 500, 501, 502, 520, 522, 523.
- „ przemysłowej l. 505, 521.
- „ górniczej l. 506.
- „ gospodarstwa krajowego l. 507.
- „ petycyjnej l. 513, 514.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego złożonego w uzupełnieniu sprawozdania z czynności swoich urzędowych za rok 1886/87.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy, nakładającej na Towarzystwa ubezpieczeń od ognia operujące w Galicyi, obowiązek przyezumiania się do kosztów utrzymania straży pożarnej.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji asekuracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektami ustaw o policyi ogniowej: A) dla miast i miasteczek; B) dla wsi.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyjednanania dla gminy Zaborze, powiatu Bialskiego, przyzwolenia na pobór 53% dodatku do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta powyższe sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy przyzwolić gminie Zaborze powiatu Bialskiego pobierać w roku 1887 53% dodatek do podatków bezpośrednich na pokrycie potrzeb gminnych.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Wybór komisji dla spraw przemysłowych z 9 członków.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do tego wyboru i zaprasza na skrutatorów pp. Lasockiego, Rosnera, Ohrymowicza, Mieroszowskiego i Weissmana.

Na wniosek J. E. p. L. Wodzickiego uchwała Izba przeniesienie następujących petycji z komisji gospodarstwa kraj. do obrać się mającej komisji przemysłowej mianowicie L. p. 135/S. 204 pet. 273/S. 354, i pet. 306/S. 387. Zanim skrutynium ukończonem zostanie, wzywa J. E. Marszałek Izbę do przystąpienia do punktu 6 porządku dziennego którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji gminnej o wnioskach Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy o obszarach dworskich oraz §. 16. ustawy gminnej.

Sprawozdawca poseł Pilat czyta §. 8 projektu ustawy w brzmieniu następującem:

§. 8.

Przełożony.

Każdy obszar dworski ma przełożonego dla załatwiania spraw ustawami obszarom dworskim przydzielonych.

Posiadacz obszaru dworskiego może albo sam objąć urząd przełożonego, albo też zdać ten urząd pod swoją odpowiedzialnością innej osobie.

Współposiadacze równie posiadacze części obszaru dworskiego tworzących odrębne ciała tabularne mianują przełożonym jednego z pośród siebie, albo inną osobę. W braku porozumienia mianowany jest przełożonym ten, za kim oświadczy się część współposiadaczy lub posiadaczy częściowych, na którą przypada więcej niż połowa podatków realnych rządowych na obszarze przypisanych. Za osoby nie używające własno-wolności wykonuje prawa powyższe ich zastępca prawny.

Izba w głosowaniu uchwała §. 8 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. hr. Kazimierz Badeni i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek jako dodatek do projektu ustawy proponowanego przez komisję:

§. 9.

Można być przełożonym w kilku obszarach dworskich, jeżeli takowe leżą w jednym i tym samym powiecie politycznym.

Jeżeli posiadacz obszaru dworskiego posiada w sąsiedniej gminie katastralnej, należącej do tego samego powiatu politycznego, posiadłość, stanowiącą część innego obszaru dworskiego, wolno mu³ za uwiadomieniem politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego poddać tę posiadłość pod zarząd przełożonego swego obszaru dworskiego. Połączona posiadłość nie będzie uwzględnioną przy mianowaniu przełożonego dla obszaru dworskiego, w którego skład wchodzi (§. 8. ustęp trzeci).

Następnie uprasza wnioskodawca o otwarcie dyskusji nad powyższym wnioskiem.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę nad proponowanym wnioskiem, w której jednak nikt głosu nie żąda.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który imieniem komisji przyjmuje proponowany dodatek przez p. K. hr. Badeniego z zastrzeżeniem atoli zastąpienia w alinei 2. 1. wiersza wyrazu: „gminie“ wyrazem „miejscowości“ — którą to poprawkę wnioskodawca przyjmuje. — Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. Kazimierza hr. Badeniego jako §. 9. do projektu komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 11.

Mianowanie przez Rząd.

Nazwisko i stałe zamieszkanie przełożonego ma być podane do wiadomości politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego. Jeżeli przełożony nie posiada warunków według §. 10. wymaganych, polityczna władza powiatowa wezwie posiadacza względnie posiadaczy na obszarze dworskim do mianowania przełożonego powołanych, aby innego przełożonego mianowali, a jeżeli wezwani mimo powtórnego napomnienia takiemu wezwaniu zadość nie uczynią, lub w ogóle z jakiegokolwiek bądź powodów nie podadzą nazwiska przełożonego w naznaczonym przez władzę terminie, polityczna władza powiatowa zamianuje przełożonego na koszt i stratę posiadaczy.

Izba w głosowaniu uchwała §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 14.

Przełożony zastępuje obszar dworski na zewnątrz we wszystkich sprawach ustawami obszarem dworskim przydzielonych. Wszelako, jeżeli przełożony nie jest posiadaczem całej majątności tabularnej, obszar dworski stanowiącej, nie może bez przyzwolenia wszystkich posiadaczy przyjmować stałych na obszar zobowiązań.

Izba w głosowaniu uchwała §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 15.

Utrata urzędu.

Posiadacz, względnie posiadacze obszaru dworskiego mogą w każdym czasie oddać osobę, która za nich urząd przełożonego sprawuje, winni jednak zawiadomić o tem polityczną władzę powiatową i Wydział powiatowy.

Przełożony traci urząd, jeżeli zaszła lub wiadomą się stała okoliczność, dla której nie mógłby być dopuszczonym do objęcia urzędu, może jednak objąć urząd na nowo po usunięciu przeszkody.

Za ciężkie przekroczenie lub ciągle zaniedbywanie obowiązków, może przełożony być usuniętym od urzędowania czasowo przez polityczną władzę powiatową, na zawsze przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Izba w głosowaniu uchwała §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w obec uchwalonego powyżej wniosku p. Kazimierza hr. Badeńskiego — ulega również Art. I. projektu ustawy stosownej zmianie, i uprasza o zarządzenie głosowania nad Art. I. projektu — który odczytuje w brzmieniu następującem:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 14 i 15. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Sierpnia 1886 Nr. 20. Dz. u. k. zostają uchylone w dotychczasowej osnowie, a w ich miejsce wstępują następujące postanowienia.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. projektu w brzmieniu powyżej proponowanem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Rozkład wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie tegoż położone.

W wypadkach, w których obszar dworski składa się z dwu lub większej liczby samoistnych posiadłości, tworzących odrębne ciała tabularne, posiadacze tych samoistnych posiadłości mają ponosić w stosunku do wysokości opłacanych rocznie przez każdego z nich podatków bezpośrednich zarówno właściwe wydatki administracyjne obszaru dworskiego, jako też opłaty i prestacje ciężące na obszarze dworskim z mocy specjalnych ustaw, o ile te ustawy nie postanawiają odmiennego stosunku rozkładu.

Izba w głosowaniu uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. III. Tytuł i wstęp w brzmieniu następującem:

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

U S T A W A

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o obszarach dworskich z 12. Sierpnia 1866, oraz stanowiąca o rozkładzie wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie obszaru tegoż położone.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Izba w głosowaniu uchwała Art. III. Tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż z powodu uchwalonych przez Izbę zmian w projekcie ustawy obecnie do trzeciego czytania projektu przystąpić nie można.

J. E. Marszałek oświadcza, iż trzecie czytanie uchwalonego w drugim czytaniu projektu powyższej ustawy zamieszczonem zostanie na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Z kolei następuje:

Sprawozdania komisji szkolnej:

a) z petycji miejscowej Rady szkolnej w Strzeliskach nowych, o przekształcenie tamtejszej szkoły na czteroklasową.

b) z petycji konkurencyi szkolnej w Wyciążach, o przekształcenie tamtejszej szkoły na dwuklasową;

c) z petycji miejscowej Rady szkolnej w Sidzinie, o przeistoczenie szkoły ludowej jednoklasowej na dwuklasową;

d) z petycji kierownika przy szkole w Zawałowie Jana Kurmana, o przydzielenie trzeciego nauczyciela.

Sprawozdawca poseł Małecki czyta:

S p r a w o z d a n i e

komisji szkolnej o petycji l. 224 sejm. 295 Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych, o przekształcenie tamtejszej szkoły na czteroklasową.

S p r a w o z d a n i e

komisji szkolnej o petycji l. 182 sejm. 251 konkurencyi szkolnej w Wyciążach o przekształcenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.

S p r a w o z d a n i e

komisji szkolnej o petycji l. 157 Sejm. 226 miejscowej Rady szkolnej w Sidzinie o przeistoczenie tamtejszej szkoły ludowej jednoklasowej na dwuklasową.

S p r a w o z d a n i e

komisji szkolnej o petycji do l. 156 Sejm. 225 Jana Kurmana, kierownika prow. przy szkole w Zawałowie o przydzielenie trzeciego nauczyciela.

Z następującym wnioskiem w załatwieniu wszystkich powyższych petycji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę powyżej odczytane odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i w myśl art. 4 ustawy z dnia 2. Lutego 1885 r. do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych niższych szkół rolniczych.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania. Po przemówieniu p. Antoniewicza co do niektórych szczegółów sprawozdania — sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 8. Listopada 1887 l. 54.721, z czynności dotyczących się krajowych niższych szkół rolniczych.

II. Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu, aby postarał się o jak najrychlejsze ułożenie i wydanie podręczników naukowych dla szkół rolniczych niższych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zakupił dla krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy do 15 morgów gruntu, i otwiera mu na ten cel krędyt do wysokości 1.200 zł.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na grunt, który będzie zakupionym dla krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, pożyczki hipotecznej do wysokości 1.200 zł., i użycia tej kwoty na pokrycie reszty ceny kupna tegoż gruntu.

V. Sejm uchwała 1.000 zł. jako wydatek nadzwyczajny tytułem połowy kosztów budowy drogi, łączącej zakład krajowej szkoły niższej rolniczej w Jagielnicy, z gościńcem rządowym, pod warunkiem, że Rada powiatowa Czortkowska drugą połowę tych kosztów z funduszków powiatowych pokryje.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym wnioskiem komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawiają pp. Wł. Koziembrodzki, Jan Stadnicki, Gnoiński Jan, Antoniewicz, Abrahamowicz, Wereszczyński i Gnoiński Jan powtórnie.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca. W czasie przemawiania sprawozdawcy przewodnictwem obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Po przemówieniu sprawozdawcy i p. Antoniewicza dla sprostowania faktu Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji.

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 8. Listopada 1887 l. 54.721, z czynności dotyczących się krajowych niższych szkół rolniczych.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu, aby postarał się o jak najrychlejsze ułożenie i wydanie podręczników naukowych dla szkół rolniczych niższych.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zakupił dla krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy do 15 morgów gruntu i otwiera mu ten cel kredyt do wysokości 1.200 zł.

Przemawia p. hr. J. Stadnicki i wnosi przejście do porządku dziennego nad ustępem III. wniosku komisji.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi przejście do porządku dziennego nad ustępem III. i IV. wniosku komisji oraz głosowanie razem nad oboma powyższymi ustępami.

P. hr. St. Badeni przemawia pod względem formalnym.

Następnie przemawia p. ks. Siczynski.

Przemawia sprawozdawca.

W czasie przemówienia sprawozdawcy J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. hr. Jana Stadnickiego t.j. przejście do porządku dziennego nad ustępem III. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. hr. J. Stadnickiego i uchwała ustęp III. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na grunt, który będzie zakupionym dla krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, pożyczki hipotecznej do wysokości 1.200 zł., i użycia tej kwoty na pokrycie reszty ceny kupna tegoż gruntu.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V. Sejm uchwała 1.000 zł. jako wydatek nadzwyczajny tytułem połowy kosztów budowy drogi, łączącej zakład krajowej szkoły niższej rolniczej w Jagielnicy z gościńcem rządowym, pod warunkiem, że Rada powiatowa Czortkowska drugą połowę tych kosztów z funduszków powiatowych pokryje.

Przemawia p. Męciński i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek w miejsce ustępu V. wniosku komisji.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbadać stosunki odnośnie drogi dojazdowej od gościńca rządowego do szkoły w Jagielnicy i zarządzić co należy, aby droga ta w najkrótszym czasie doprowadzona była do należytego stanu.

Przemawia p. Popiel, następnie p. Korytowski, który wnosi przejście do porządku dziennego nad ustępem V. wniosku komisji.

Przemawia p. Wereszczyński i przystępuje do wniosku p. Męcińskiego. Przemawia wreszcie p. Gnoiński Jan.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który przyjmuje wniosek p. Męcińskiego i cofa ustęp V. wniosku komisji przystępuje Izba do głosowania.

J. E. Marszałek podnosi, iż w obec cofnięcia przez sprawozdawcę ustępu V. wniosku komisji odpada potrzeba głosowania nad wnioskiem p. Korytowskiego, że zatem jako ustęp V. do wniosków komisji podda pod głosowanie wniosek p. Męcińskiego, z którym zidentyfikował się sprawozdawca.

Przemawia p. Korytowski co do formalnego traktowania.

Przemawiają następnie pp. Badeni Stanisław i p. Hausner obaj dwukrotnie również pod względem formalnym, zaś p. Hausner podnosząc wniosek p. Korytowskiego wnosi przejście do porządku dziennego również nad wnioskiem p. Męcińskiego. Przemawia jeszcze p. Korytowski.

W głosowaniu Izba odrzuca wniosek przejścia do porządku dziennego, natomiast uchwała jako ustęp V. wniosek p. Męcińskiego względnie komisji.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba następnie przystąpić do trzeciego czytania wniosków komisji i przyjmuje takowe w 3-ciem czytaniu w brzmieniu następującem:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 8. Listopada 1887 l. 54.721, z czynności tyjących się krajowych niższych szkół rolniczych.

II. Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu, aby postarał się o jak najrychlejsze ułożenie i wydanie podręczników naukowych dla szkół rolniczych niższych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zakupił dla krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy do 15 morgów gruntu, i otwiera mu na ten cel kredyt do wysokości 1.200 zł.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na grunt, który będzie zakupionym dla krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, pożyczki hipotecznej do wysokości 1.200 zł., i użycia tej kwoty na pokrycie reszty ceny kupna tegoż gruntu.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbadać stosunki odnośnie drogi dojazdowej od gościńca rządowego do szkoły w Jagielnicy i zarządzić co należy, aby droga ta w najkrótszym czasie doprowadzoną była do należytego stanu.

Posel Rosner ogłasza wynik skrutynium wyboru komisji przemysłowej.

Głosujących 83.

Wybrani:

Abrahamowicz
Bobrzyński
Chrzanowski
Dzieduszycki Tadeusz
Golejewski
Romanowicz
Sanguszko
Weigel
Wierzbicki

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji Lwowskiego Towarzystwa politechnicznego w sprawie nadania głosu wirylnego każdoczesnemu Rektorowi c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie, następnie o petycji tego samego Towarzystwa w sprawie przyznania technikom prawa wyborczego z tytułu osobistej kwalifikacji, wreszcie o petycji gminy miasta Podgórze o nadanie jej prawa odrębnego wyboru posła na Sejm krajowy;

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji w załatwieniu petycji powyższych do L. S. 95 pet. 50.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby dokładnie zbadał potrzebę zmiany obecnie obowiązującej ordynacji wyborczej i sprawozdanie w tym przedmiocie złożył na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy. Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o petycji Towarzystwa politechnicznego we Lwowie w sprawie nadania statutu organizacyjnego Szkole politechnicznej we Lwowie w drodze ustawodawczej.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji w załatwieniu petycji powyższej do L. S. 96 pet. 51.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po dokładnem zbadaniu okoliczności podanych w petycji lwowskiego Towarzystwa politechnicznego o nadanie w drodze ustawodawczej organizacyjnego statutu Szkole politechnicznej we Lwowie — przedłożył sprawozdanie o tej petycji na najbliższej sesji sejmowej.

Przemawia p. Romanowicz i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Rząd, aby projekt organizacyjnego statutu Szkoły politechnicznej we Lwowie Sejmowi na najbliższej sesji do ustawodawczego postępowania przedłożył.

Po przemówieniu sprawozdawcy J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw powyższy wniosek p. Romanowicza.

Izba w dwukrotnym głosowaniu, przy którym okazała się potrzeba skonstatowania kompletu i po sprawdzeniu przez Sekretarzy wymaganej liczby posłów, uchwała większością głosów wniosek p. Romanowicza, uchylając tem samem wniosek komisyjny.

Po wyczerpaniu porządku dziennego J. E. Marszałek naznacza następne posiedzenie na dzień 13. Grudnia b. r. godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym, który sekretarz p. St. Badeni odczytuje:

Porządek dzienny

10. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we środę dnia 14. Grudnia 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego złożonego dodatkowo do sprawozdania o popieraniu kultury krajowej na polu budowl wodnych. Sprawozdawca p. Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Żuka Skarszewskiego w przedmiocie zmian w ustawie o ulgach podatkowych spowodowanych klęskami elementarnymi.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego w przedmiocie wezwania c. k. Rządu, by się postarał o przeprowadzenie postanowień, aby żadna pretensya wynikająca z drobnej sprzedaży gorących napojów w gminach wiejskich nie mogła być dochodzoną sądownie.

4. Pierwsze czytanie wniosku posłów Madeyskiego, Stanisława Badeniego, Bobrzyńskiego i towarzyszy w sprawie reformy naczelnej władzy szkolnej krajowej.

5. Sprawozdanie komisji edukacyjnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Sprawozdawca p. Bobrzyński.

J. E. Marszałek oświadcza, iż gdyby prócz odczytanych powyżej przedmiotów wpłynęły jeszcze dalsze prace komisji, zarządzi dodatkowe zamieszczenie takowych na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 m. 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycji

wnieionych po dzień 10. Grudnia 1887.

477. Wydział Rady powiatowej w Tarnowie, p. p. Rogoyskiego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Samborze w sprawie zakładania i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnie chorych.
478. Wydział Rady powiatowej w Kolbuszowie, p. p. Tyszkiewicza, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Samborze w sprawie jak wyżej.
479. Wydział Rady powiatowej w Kamionce Strumiłowej, p. p. Stanisława Badeniego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
480. Wydział Rady powiatowej w Kolbuszowie, p. p. Tyszkiewicza, w sprawie jak wyżej.
481. Wydział Rady powiatowej w Samborze, p. p. Hausnera, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Horodence, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucji politycznej.
482. Gmina miasta Trembowli, p. p. Bolesława Rozwadowskiego, o bezprocentową pożyczkę na budowę koszar.
483. Gmina Kudryńce powiatu Borszczowskiego i obszary dworskie tamże, p. p. Borkowskiego, w sprawie ustanowienia w Kodryńcach posterunku c. k. żandarmeryi.
484. Gmina Pakoszówka powiatu Sanockiego, p. p. Słoneckiego, o odpisanie zwrotu kosztów szupasowania rodziny Romańczyków w kwocie 40 zł. 45 ct. a. w.
485. Ta sama, p. p. Słoneckiego, o subwencję na budowę nowego budynku szkolnego.
486. Gmina Kobylnica ruska powiatu Cieszanowskiego, p. p. Władysława Sapięgę, o zapomogę na dokończenie budynku szkolnego.
487. Radni i członkowie gminni w Łyścu, p. p. Strassera, o pozostawienie tej gminy nadal w okręgu Bohorodczańskiego c. k. Sądu powiatowego.
488. Gmina Zołotniki, Burkanów, Sokolniki, Chatki i Sokołów, powiatu Podhajeckiego, p. p. Syczyńskiego, o zmianę ustawy drogowej z 7. Lipca 1885.
489. Zwierzchność gminy Horodżowa, w powiecie Rawskim, p. p. Antoniewicza, w sprawie niedogodności co do tamtejszej szkoły.
490. Rada szkolna miejscowa wraz ze zwierzchnością gminną w Stynawie niżnej, powiatu Stryjskiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie podwyższenia płacy tamtejszego nauczyciela.
491. Rada szkolna miejscowa w Raciborowicach, p. p. Augustynowicza w sprawie jak wyżej.
492. Rada szkolna miejscowa w Majdanie, p. p. Tyszkiewicza, o podwyższenie płacy nauczycielom.
493. Rada szkolna miejscowa w Kolbuszowie, p. p. Tyszkiewicza, w sprawie jak wyżej.
494. Rada szkolna miejscowa w Niżankowicach, p. p. Waygarta, w sprawie jak wyżej.
495. Zarząd szkoły filialnej w Raciechowicach p. p. Płazińskiego, o przeistoczenie tamtejszej szkoły na etatową.
496. Grono nauczycieli szkoły ludowej w Tarnobrzegu, p. p. Stanisława Badeniego, o podwyższenie płac.

497. Józef Bielawski nauczyciel w Stynawie niższej, p. p. Ohrymowicza, o zapomogę.
498. Ten sam, p. p. Ohrymowicza, o wliczenie 5 lat 1 miesiąca i 25 dni do lat stałej służby nauczycielskiej.
499. Jan Sokalski nauczyciel w Olesku, p. p. Tadeusza Dzieduszyckiego, o zaliczkę na płacę.
500. Apolinary Staszewski, nauczyciel w Przemyśle, p. p. Romanowicza, o dodatek 50 zł. lub zapomogę.
501. Józef Kobosowicz, nauczyciel w Czarny pow. Ropeczyce, p. p. Tyszkiewicza, o przyznanie prawa do dodatków pięcioletnich.
502. Nauczycielki szkoły żeńskiej w Kołomyi, p. p. Kuczkowskiego, o podwyższenie płacy.
503. Michał Boratyński, nauczyciel w Wybranówce, p. p. Stanisł. Badeniego, o zapomogę.
504. Michał Wiszniewski, nauczyciel w Niżankowicach, p. p. Waygarta, o zapomogę.
505. Fabryka cykoryi (Fast Mayerhof et Wittmeyer) w Tarnowie, p. p. Rogoyskiego, o pożyczkę 25.000 zł. na cele fabryki.
506. Jan Michalik, właściciel fabryki narzędzi wiertniczych w Krośnie, p. p. Gorayskiego, o pożyczkę 3.000 zł.
507. Zarząd główny Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie, p. p. Augustynowicza, o subwencyę 4.000 zł.
508. Wydział czytelní polskiej akademików górniczych w Leoben, p. p. Romanowicza, o zapomogę.
509. Ten sam, p. p. Romanowicza, o utworzenie stałego stypendyum dla Polaków kształcących się w tamtejszej akademii górniczej.
510. Towarzystwo „Szkolna Pomoc“ we Lwowie, p. p. Kowalskiego, o subwencyę na rok 1888 w kwocie 300 zł.
511. Grzegorz Wrzeciono, redaktor „Szkolnej Czasopysi“, p. p. Ohrymowicza, o subwencyę 500 zł. na wydawnictwo.
512. Amalia Abendroth, p. p. Borkowskiego, o subwencyę na kształcenie córki Ireny w śpiewie.
513. Edmund Münzger, węg. król. mierniczy w Gyöngyös, p. p. Romanowicza, o wyjednanie u c. k. Rządu przeniesienia go do Galicyi.
514. Ks. Michał Soltys, kooperator gr. kat. z Królika ad Rymanów, p. p. Siczynskiego, o wyjednanie by go Konsystorz umieścił w spisie kandydatów na probostwo.
515. Henryk Hupezye, protokolista oddz. rachunk. Wydziału krajowego, p. p. Goldmanna, o zaliczkę na płacę.
516. Maryanna Zakrzewska, wdowa po byłym sekretarzu Wydziału krajowego, p. p. Łozińskiego, o dar z łaski.
517. Antonina Oźwadowa, opiekunka małoletniego sieroty po Oźwadzie Emilu, koncepcie Wydziału kraj., p. p. Stanisława Badeniego, o podwyższenie pensyi sierocińskiej.
518. Jan Galica i kilkudziesięciu innych włościan z Białego Dunajca, p. p. Pławickiego, o wydzielenie osady Małe-Ciche ze związku gminy Bukowina i przydzielenie do gminy Biały Dunajec.
519. Zwierzchność gminy Chyrów, p. p. Tyszkowskiego, o przyłączenie do c. k. Starostwa i Sądu w Dobromilu.
520. Nauczyciele z Mikuliniec, p. p. Korytowskiego, o podwyższenie pensyi.
521. Antoni Rybaczyk, kierownik szkoły ludowej w Mikulińcach, p. p. Korytowskiego, o subwencyę na zwiedzenie szkoły sokalskiej w celu studyowania nauki zręczności.
522. Ten sam, p. p. Korytowskiego, o policzenie 10-letniej służby wojskowej do lat służby nauczycielskiej.
523. Antoni Rybaczyk, kierownik szkoły ludowej w Mikulińcach, p. p. Korytowskiego, o podwyższenie płacy młodszym nauczycielom.

Protokół

10. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11 minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczyński, Władysław ks. Sapieha.

Obechnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z dziewiątego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu p. Ohrymowiczowi urlopu na dzień jeden, zaś p. Struszkiewiczowi na dni trzy.

J. E. Marszałek przy powstaniu Izby oddaje cześć pamięci zmarłego posła ś. p. Henryka Janki, a Izba na zapytanie Marszałka zgadza się, by wyrazy te czci i uznania zasług zmarłego zapisano do protokołu dzisiejszego posiedzenia.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 14. Grudnia b. r. od Nr. 524 do Nr. 638 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji asekuracyjnej: L. 524.

Komisji administracyjnej: L. 525, 533, 537, 578, 581, 583, 585, 621, 625.

Komisji szkolnej: L. 526, 535, 536, 541, 543, 565, 566, 567, 568, 574, 594, 596, 597, 599, 600 do 608 włącznie, 626 i 637.

Komisji gospodarstwa krajowego: L. 527, 528, 529, 564, 569, 570, 584, 586, 588, 636.

Komisji prawniczej: L. 530, 531, 587, 618.

Komisji budżetowej: L. 532, 540, 542, 544, 546, 547, 548, 550 do 559 włącznie, 573, 575, 593, 595, 598, 609, 610, 611, 616, 617, 620, 629 do 635 włącznie, 638.

Komisji drogowej: L. 534, 549, 576.

Przy odczytaniu petycyi Nr. 576 przemawia p. Żuk Skarszewski, daje pewne wyjaśnienia i popiera takową.

Następnie przekazuje Izba komisji drogowej jeszcze petycje do L. 580, 589 do 592 włącznie, 624 i 628.

Komisji gminnej: L. 538, 560, 563, 579, 582.

Komisji petycyjnej: L. 539, 572, 619, 622.

Komisji przemysłowej: L. 545, 571, 577, 612, 613, 614, 615.

Komisji podatkowej: L. 561, 562, 623.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycję do L. 627.

Na wniosek p. Męcińskiego uchwała Izba przeniesienie petycji l. sejm. 467 pet. 375 z komisji drogowej do komisji petycyjnej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji mieszkańców kolonii niemieckiej w Boryni o wyłączenie ze związku rustykalnej gminy Borynia i utworzenie z tej kolonii niemieckiej gminy samoistnej.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego złożonego dodatkowo do sprawozdania o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie c. k. Skarbowi wojskowemu prawa do pobierania opłaty mytniczej od mostu na rzece Wiśle.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu c. k. Skarkowi wojskowemu prawa do pobierania myta od mostu na rzece Wiśle pod Krakowem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

C. k. Skarbowi wojskowemu nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta od mostu na rzece Wiśle pod Krakowem, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie własnym kosztem.

Art. II.

Przy poborze myta obowiązywać ma następująca taryfa:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $1\frac{1}{2}$ (półtora) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże opłaty.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Żuka Skarszewskiego w przedmiocie zmian w ustawie o ulgach podatkowych spowodowanych klęskami elementarnymi.

P. Żuk Skarszewski uzasadnia swój wniosek.

W czasie przemawiania wnioskodawcy przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Żuk Skarszewski odesłanie tego wniosku do komisji podatkowej z poleceniem, iżby komisya ta sprawozdanie swoje w tym przedmiocie wniosła jeszcze w ciągu bieżącej sesyi sejmowej.

W głosowaniu Izba uchwała odesłanie wniosku p. Żuka Skarszewskiego do komisji podatkowej, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego w przedmiocie wezwania c. k. Rządu, by się postarał o przeprowadzenie postanowień, aby żadna pretensya wynikająca z drobnej sprzedaży gorących napojów w gminach wiejskich, nie mogła być dochodzoną sądownie.

P. Bobczyński uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

P. Łubieński wnosi odesłanie wniosku p. Bobczyńskiego do komisji prawniczej.

J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Przemawia p. Bobczyński powtórnie, i wnosi wybór i odesłanie swego wniosku do komisji specjalnej, gdyby wniosek odesłania do komisji gospodarstwa krajowego się nie utrzymał.

Przemawia p. Hausner i przyłącza się do wniosku pana Łubieńskiego.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Łubieńskiego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek, uchylając tem samem oba powyżej postawione wnioski p. Bobczyńskiego.

Następuje z kolei:

Pierwsze czytanie wniosku posłów Madeyskiego, Stanisława Badeniego, Bobrzyńskiego i towarzyszy w sprawie reformy naczelnej władzy szkolnej krajowej.

P. Madeyski uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Trzecie czytanie ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy o obszarach dworskich z 12. Sierpnia 1866, oraz stanowiącej o rozkładzie wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie obszaru tegoż położone.

Na wniosek sprawozdawcy p. Pilata, Izba zgadza się na odczytanie tylko tych paragrafów projektu ustawy, które uległy zmianie w drugim czytaniu, mianowicie §§. 1. i 9. i uchwała następnie cały projekt ustawy w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o obszarach dworskich z 12. Sierpnia 1866. oraz stanowiąca o rozkładzie wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie obszaru tegoż położone.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 14 i 15 ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 20 Dz. u. kr. zostają uchylone w dotychczasowej osnowie, a w ich miejsce wstępują następujące postanowienia:

§. 1.

Obszary dworskie.

Posiadłości ziemskie, niegdyś dominikalne obecnie do związku gminnego nie należące, które już przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 1. Listopada 1868 Nr. 25. dz. u. kr. t. j. przed dniem 8. Grudnia 1868 istniały jako odrębne posiadłości tabularne, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego. Z posiadłości, które na gruntach niegdyś dominikalnych powstały po wejściu w życie rzeczonej ustawy, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego te posiadłości, od których roczna należność w rządowych podatkach realnych, t. j. gruntowym i domowym wynosi co najmniej 25 zł. w. a.

Przy obliczeniu powyższej kwoty dwadzieścia pięć zł. podatków realnych, posiadłości niegdyś dominikalne jednego i tego samego posiadacza, w obrębie jednej miejscowości położone, uważane będą za jedną całość.

Posiadłości wyłączone ze związku gminnego, a położone w obrębie jednej i tej samej miejscowości stanowią jeden obszar dworski.

Wszystkie inne posiadłości na gruntach niegdyś dominikalnych, tak istniejące obecnie jak i te, które w przyszłości powstaną, wcielone będą do związku gminy miejscowej.

Posiadłości niegdyś dominikalne położone w obrębie miasta w każdym razie należą do związku gminy tego miasta.

§. 2.

Wcielenie do gminy.

Posiadłość do związku gminnego w myśl §. 1. nie należąca, może na żądanie posiadacza za zgodą gminy po wysłuchaniu zdania reszty posiadaczy posiadłości wchodzących w skład obszaru dworskiego zostać do

związku gminy wcieloną, jeżeli przeciw takiemu żądaniu ani polityczna władza krajowa, ani Wydział krajowy nic nie zarzuci.

§. 3.

Umowa z gminą.

Posiadacz obszaru dworskiego lub części jego, żądający wcielenia, może zawrzeć z gminą umowę względem wymiaru ciężarów i sposobu uiszczania powinności mających ze związku gminnego przypaść na jego posiadłość.

Do ważności takiej umowy potrzebnem jest zatwierdzenie politycznej władzy krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 4.

Wcielenie do związku gminy w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy przewidziane zarządzi polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

O powstawaniu nowych posiadłości, które w myśl §. 1. wcielone być mają do gminy, zawiadamiać będzie c. k. Urząd podatkowy polityczną władzę krajową za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej.

Po dokonaniu wcielenia do gminy nabywają posiadacze wcielonych posiadłości prawa i obowiązki członków gminy, nie nabywają jednak przez samo to wcielenie prawa użytkowania z dobra gminnego.

§. 8.

Przełożony.

Każdy obszar dworski ma przełożonego dla załatwiania spraw ustawami obszarom dworskim przydzielonych.

Posiadacz obszaru dworskiego może albo sam objąć urząd przełożonego, albo też zdać ten urząd pod swoją odpowiedzialnością innej osobie.

Współposiadacze równie jak posiadacze części obszaru dworskiego tworzących odrębne ciała tabularne mianują przełożonym jednego z pośród siebie, albo inną osobę. W braku porozumienia mianowany jest przełożonym ten, za kim oświadczy się część współposiadaczy lub posiadaczy częściowych, na którą przypada więcej niż połowa podatków realnych rządowych na obszarze przypisanych. Za osoby nie używające własnowolności wykonuje prawa powyższe ich zastępca prawny.

§. 9.

Można być przełożonym w kilku obszarach dworskich, jeżeli takowe leżą w jednym i tym samym powiecie politycznym.

Jeżeli posiadacz obszaru dworskiego posiada w sąsiedniej miejscowości, należącej do tego samego powiatu politycznego, posiadłość, stanowiącą część innego obszaru dworskiego, wolno mu za uwiadomieniem politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego poddać tę posiadłość pod zarząd przełożonego swego obszaru dworskiego. Połączona posiadłość nie będzie uwzględnioną przy mianowaniu przełożonego dla obszaru dworskiego, w którego skład wchodzi (§. 8. ustęp trzeci).

§. 11.

Mianowanie przez Rząd.

Nazwisko i stałe zamieszkanie przełożonego ma być podane do wiadomości politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego. Jeżeli przełożony nie posiada warunków według §. 10. wymaganych, polityczna władza powiatowa wezwie posiadacza względnie posiadaczy na obszarze dworskim do mianowania przełożonego powołanych, aby innego przełożonego mianowali, a jeżeli wezwani, mimo powtórnego napomnienia, takiemu wezwaniu zadość nie czynią, lub w ogóle z jakiegokolwiek bądź powodów nie podadzą nazwiska przełożonego w naznaczonym przez władzę terminie, polityczna władza powiatowa zamianuje przełożonego na koszt i stratę posiadaczy.

§. 14.

Przełożony zastępuje obszar dworski na zewnątrz we wszystkich sprawach ustawami obszarom dworskim przydzielonych. Wszelako jeżeli przełożony nie jest posiadaczem całej majątności tabularnej, obszar dworski stanowiącej, nie może bez przyzwolenia wszystkich posiadaczy przyjmować stałych na obszar zobowiązań.

§. 15.

Utrata urzędu.

Posiadacz, względnie posiadacze obszaru dworskiego mogą w każdym czasie oddalić osobę, która za nich urząd przełożonego sprawuje, winni jednak zawiadomić o tem polityczną władzę powiatową i Wydział powiatowy.

Przełożony traci urząd, jeżeli zaszła, lub wiadomą się stała okoliczność, dla której nie mógłby być dopuszczonym do objęcia urzędu, może jednak objąć urząd na nowo po usunięciu przeszkody.

Za ciężkie przekroczenie lub ciągłe zaniedbywanie obowiązków może przełożony być usuniętym od urzędowania czasowo przez polityczną władzę powiatową, w porozumieniu z Wydziałem powiatowym, na zawsze przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. II.

Rozkład wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie tegoż położone.

W wypadkach, w których obszar dworski składa się z dwu lub większej liczby samoistnych posiadłości, tworzących odrębne ciała tabularne, posiadacze tych samoistnych posiadłości mają ponosić w stosunku do wysokości opłacanych rocznie przez każdego z nich podatków bezpośrednich zarówno właściwe wydatki administracyjne obszaru dworskiego, jako też opłaty i prestacje ciężące na obszarze dworskim z mocy specjalnych ustaw, o ile te ustawy nie postanawiają odmiennego stosunku rozkładu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Następuje:

Sprawozdanie komisji edukacyjnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca poseł Bobrzyński zostaje uwolniony od czytania sprawozdania — prostuje następujące omyłki druku zawarte w takowem mianowicie:

na str. 3. ustęp 3. przed wyrazami „w miasteczkach“ należy umieścić wyraz „głównie“, oraz przedstawia następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Tytuł I.

O mianowaniu nauczycieli.

Art. 1.

Posady nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych nadaje stale Bada szkolna krajowa, a to:

- a) bezpośrednio, jeżeli posadę utrzymuje wyłącznie fundusz szkolny krajowy;
- b) na podstawie prezenty udzielonej przez uprawnionych do jej udzielania (art. 2.);
- c) we wszystkich innych przypadkach na podstawie terna przedstawionego przez Radę szkolną okręgową, która je ułoży po wysłuchaniu Rady szkolnej miejscowej.

Art. 2.

Jeżeli gmina, obszar dworski, powiat, korporacya, instytucya lub inna osoba prywatna utrzymuje szkołę wyłącznie własnym nakładem, służy prawo prezentowania nauczyciela w tejże szkole temu, kto ją utrzymuje.

Jeżeli gmina z obszarem dworskim, lub kilka gmin z jednym lub kilkoma obszarami dworskimi albo powiat wspólnie z gminami lub obszarami dworskimi utrzymują szkołę wyłącznie własnym nakładem, natenczas prawo prezentowania nauczyciela służy im wspólnie. Gdyby jednogodna prezenta nie została przedłożoną w terminie przepisany, natenczas Rada szkolna okręgowa przedstawia Radzie szkolnej krajowej wszystkie odnośne propozycye wraz ze swoim wnioskiem.

Prawo prezentowania nauczyciela ma także gmina lub obszar dworski w tej szkole, w której uiszcza na płacę nauczycieli prestacyę w wysokości pokrywającej przynajmniej 75% wydatku na płacę nauczycieli, a prestacya ta jest przynajmniej dwa razy wyższą od tej prestacyi, którąby z mocy ustawy płacić miała.

Dawniejsze prawa prezentowania nauczycieli, pochodzące z czasów przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 (nr. 251 Dz. u. kr.) a przyznane na podstawie aktów fundacyjnych osobom, które przyczyniły się do zakładowego majątku szkoły, albo też przynajmniej w $\frac{1}{10}$ części

przyczyniają się stale do ogólnych rocznych wydatków na szkołę, pozostają nienaruszone.

Art. 3.

Skoro posada nauczycielska w publicznej szkole ludowej się opróżni, winna Rada szkolna miejscowa bezwzględnie zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową, która ogłosi konkurs najdalej do dnia 14.

Obwieszczenie konkursu powinno być zamieszczone w dzienniku urzędowym.

W konkursie należy:

a) wymienić miejsce i kategorię posady, połączone z nią korzyści, nakoniec stopień wymaganego uzdolnienia, którego dowody wraz z podaniem mają być wniesione do Rady szkolnej okręgowej;

b) oznaczyć do wniesienia podań termin sześciotygodniowy, licząc od pierwszego umieszczenia konkursu w dzienniku urzędowym. Kandydaci będący już w służbie, mają wnosić podania swoje za pośrednictwem swych przełożonych i tych Rad szkolnych okręgowych, pod których są zwierzchnictwem.

Podania spóźnione lub nieopatrzone w potrzebne dowody nie będą uwzględniane.

Art. 4.

Rada szkolna okręgowa odrzuca podania tych kandydatów, którzy skutkiem wyroku karnego są wykluczeni od wybieralności do Reprezentacyi gminnej, oraz takich, na którychby ciążyły postęпки niemoralne lub zdróżności, narażające mianowanego nauczyciela na usunięcie z posady.

Z reszty podań układa Rada szkolna okręgowa najdalej w trzy tygodnie po upływie terminu konkursowego listę kompetentów według formularza przepisanego przez Radę szkolną krajową i przesyła ją miejscowej Radzie szkolnej do zaopiniowania, zaś w wypadkach art. 2. mającym prawo prezentowania do prezenty; poczem przedkłada terno (względnie prezentę) wraz z wnioskiem swoim jakoteż z podaniami wszystkich kompetentów i dokumentami Radzie szkolnej krajowej.

Art. 5.

Rada szkolna miejscowa przedłożyć ma opinię a uprawnieni do prezentowania prezentę, najdalej do sześciu tygodni od dnia doręczenia im listy kompetentów, okręgowej Radzie szkolnej.

W razie spóźnienia nieusprawiedliwionego ważnemi powodami, przedłoży krajowej Radzie szkolnej propozycyę terna okręgowa Rada szkolna z pominięciem Rady szkolnej miejscowej, a względnie uprawnionych do prezentowania.

Art. 6.

Rada szkolna krajowa mianuje nauczyciela (art. 1. i 2.), wydaje mu patent nominacyjny, poleca, aby nowomianowany nauczyciel wykonał przysięgę przed delegatem Rady szkolnej okręgowej według przepisanej roty, i zarządza wprowadzenie go do szkoły tudzież w używanie należącego mu się uposażenia.

Jeżeli Rada szkolna krajowa uzna, że kandydat prezentowany, a w razie terna przez Radę szkolną okręgową przedstawionego, żaden z przedstawionych nie jest odpowiedni, zwróci akta okręgowej Radzie szkolnej z przytoczeniem powodów, dla których patentu nominacyjnego odmawia i wezwie ją, aby zażądała innej prezenty, względnie ułożyła inne terno z pośród ubiegających się kandydatów.

Jeżeli powtórnie czy to ci sami, czy też inni na tę posadę nieodpowiedni zostaną przedstawieni albo prezentowani, Rada szkolna krajowa zamianuje jednego z kompetentów podług swojego wyboru.

Art. 7.

Jeżeli się na konkurs nie zgłosi trzech kandydatów odpowiadających jego warunkom, Rada szkolna okręgowa może nowy konkurs ogłosić a obowiązana jest uczynić to na żądanie uprawnionych do prezentowania. Dalszych obwieszczeń konkursu nie dopuszcza się.

Brak odpowiedniej liczby kandydatów na ułożenie terna nie przeszkadza propozycji do nominacji względnie aktowi prezenty.

Art. 8.

W szkołach o dwóch lub więcej klasach postanawia Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej, który z nowomianowanych nauczycieli ma pełnić stale obowiązki kierownika szkoły.

Do zakresu działania Rady szkolnej krajowej należy także posuwanie nauczycieli na wyższe stopnie płacy w szkołach tej samej kategorii.

Art. 9.

Każde mianowanie nauczyciela jakiegokolwiek kategorii, dokonane w powyższy sposób, jest stałem. Stała nominacja nie wyklucza przecież możności przeniesienia ze względów służbowych na inną posadę i to tak nauczyciela mianowanego z terna, jak mianowanego na podstawie prezenty, byleby przy tem, w razie jeżeli to przeniesienie nie jest skutkiem jego winy (Art. 23.), nie ponosił uszczerbku w pobieranej przez niego płacy.

Nauczyciela przeniesionego z urzędu lub za karę nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych należy się z funduszu szkolnego krajowego zwrot kosztów przeniesienia, których wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa.

Rekurs lub przedstawienie przeciw przeniesieniu ze względów służbowych nie mają mocy odraczającej.

Art. 10.

Tymczasowe nadawanie posad nauczycielskich jako też wyznaczenie tymczasowych kierowników należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgowa zarówno stale jako też prowizorycznie, a to bądź wprost bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszy swych całkowicie utrzymują.

Tytuł II.

O płacach i innych służbowych korzyściach nauczycieli.

Art. 11.

a) Roczne płace nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) W szkołach pospolitych.

I. klasa we Lwowie i w Krakowie, w połowie posad 900 zł.; w drugiej połowie 800 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000—600 zł.

III. klasa z ludnością od 6.000 do 10.000 — 500 zł.

IV. klasa z ludnością od 2.000 do 6.000

a) w gminach miejskich 450 zł.

b) w gminach wiejskich 400 zł.

V. klasa z ludnością niżej 2.000 — 300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitami:

I. klasa we Lwowie i Krakowie 900 zł.

II. klasa w gminach z ludnością ponad 10.000—800 zł.

III. klasa w gminach z ludnością od 6.000 do 10.000 — 700 zł.

IV. klasa w gminach z ludnością niżej 6.000 — 600 zł.

Podział ten uskutecznia Rada szkolna krajowa na podstawie urzędownie ogłoszonych rezultatów ostatniego spisu ludności i rewiduje go bezpośrednio po każdym ponownym spisie.

W klasach drugiej trzeciej i czwartej szkół pospolitych pobiera nauczyciel dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

b) Płaca młodszego nauczyciela wynosi 60% płacy starszego nauczyciela szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. W żadnym razie jednak nie może być niższą od 200 zł. rocznie.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą posiłkową ustanawia się na 250 zł. rocznie.

c) Nauczyciel tymczasowo ustanowiony pobiera płacę nauczyciela stałego, którego miejsce zastępuje, jeżeli zaś ustanowiony jest na posadzie nadetatowej, w każdym razie płacą młodszego nauczyciela.

Art. 12.

Jeżeli w skutek niniejszej ustawy, albo wskutek rewizji klas po spisie ludności nauczyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerbek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopóty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie zostanie.

Uwzględniając szczególne stosunki pojedynczych miejscowości, może Sejm krajowy uchwałą powziętą na propozycję Wydziału krajowego, którą tenże przedłoży po porozumieniu się z Radą szkolną krajową, dla nauczycieli tychże miejscowości ustanowić dodatek miejscowy, do emerytury nie wliczalny.

Art. 13.

Oprócz płacy przyznawać będzie Rada szkolny krajowa nauczycielom na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych. Dodatek ten wynosi dla wszystkich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolitych, stale zamianowanych, bez różnicy 50 zł.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do lat trzydziestu służby na posadzie stałego nauczyciela.

Jeżeli nauczyciel przenosząc się do innej miejscowości, otrzyma posadę do której przywiązana jest płaca wyższa od jego płacy dotychczasowej, wówczas z uzyskanych poprzednio dodatków pięcioletnich potrąca mu się ta kwota, o którą płaca jego się podwyższyła. Zresztą uzyskanie wyższej posady nie wpływa na liczenie mu dalszych pięcioletnich dodatków.

Nauczycielom młodszym, mianowanym stale przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pięciolecie liczyć należy od chwili, kiedy ustawa ta wejdzie w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadują szkołą filialną i którym prawo do pięciolecia przyznanem już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 27.), pierwsze pięciolecie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy powyższej ustawy nabyli.

Nauczycielom mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. u. kraj. Nr. 251. którzy otrzymali następnie stałe posady z płacą wymierzoną podług co tylko przytoczonej lub według niniejszej ustawy, należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby, lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należący do I. lub II. klasy płacy, takiż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą III. lub następnej klasy, 50 zł. rocznie

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remuneracja w wysokości dodatku za kierownictwo przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

Art. 15.

W każdej szkole wydziałowej tudzież w każdej szkole ludowej pospolitej o 4 lub więcej klasach, katecheta pobierać będzie za regularne udzielanie nauki religii stałe wynagrodzenie, jeżeli liczba uczniów jego wyznania w tej szkole lub łącznie z innymi szkołami ludowymi w tej samej miejscowości, w której ma udzielać naukę religii, przenosi 80.

Wynagrodzenie to wynosić ma w szkołach wydziałowych od 200 do 350 zł., a w szkołach pospolitych od 100 do 240 zł. rocznie i będzie przy-

znawanem, jeżeli katecheta udziela nauki religii w liczbie godzin przeznaczonych na tę naukę planem szkoły i miewa nauki niedzielne i świąteczne. Jeżeli liczba ta godzin zwiększy się przez utworzenie w szkole klas równorzędnych, wtenczas katecheta pobierać będzie za zwiększoną liczbę godzin nauki osobne wynagrodzenie w stosunku liczby tych godzin do przyznanego mu stałego wynagrodzenia.

Nauczycielom religii wyznania mojżeszowego może być wynagrodzenie za naukę religii jedynie wtedy przyznane, kiedy udowodnią, że ukończyli szkoły rabinackie i z dobrym skutkiem złożyli egzamin dla rabinów przepisany, lub że uzyskali patent kwalifikacyjny na nauczycieli szkół ludowych i zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Udzielanie nauki religii przez świeckich nauczycieli szkół ludowych wlicza się tymże do obowiązkowych godzin nauki.

Wynagrodzenie za naukę religii oznacza Rada szkolna krajowa po zasięgnięciu zdania władz kościelnych w każdym poszczególnym wypadku w granicach niniejszą ustawą przepisanych na wniosek Rad szkolnych okręgowych w miarę godzin nauki religii faktycznie udzielanych.

Radzie szkolnej krajowej służy prawo w razie stwierdzonej potrzeby i na żądanie gminy lub ordynaryatów biskupich ustanowić posadę etatową katechety dla jednej lub kilku szkół w jednej miejscowości.

Art. 16.

Każdemu dyrektorowi, kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi (także młodszemu nauczycielowi), który sam jeden w szkole naucza, należy się stosowne bezpłatne pomieszkanie ile możliwości w budynku szkolnym. W braku pomieszkania należy im się z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym szczególnym wypadku, porozumiawszy się ze stronami obowiązanymi do dostarczenia pomieszkania nauczycielowi.

W gminach wiejskich należy wyznaczać nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy kosztą wydzierżawienia gruntu dla nauczyciela.

Art. 17.

Nauczyciel pobiera $\frac{1}{2}\%$ płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki udzielanej po nad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana po nad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. 18.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych pobierają wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszków.

Art. 19.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym wypadku zbada, czyli zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a niemniej udzielanie korepetycyj szkolnych, jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronione.

Art. 20.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydatnych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami do płacy nauczyciela.

Art. 21.

Płace i dodatki dyrektorów i nauczycieli stale zamianowanych tudzież emerytury mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Art. 22.

Powyższe postanowienia o płacach nauczycieli tyczą się także nauczycielek.

Tytuł III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórnie przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego po za szkołą, uwłaczające powadze stanu i ndaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana;
- b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;
- c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą lub przeniesienie starszego nauczyciela na posadę młodszego nauczyciela;
- d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;
- e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata; pod innymi względami zaś po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci ona mu nagana swoje znaczenie,

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju odracza przyznanie dodatku pięcioletniego o lat pięć.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może komisya śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Sprawdzonej istotę czynu należy przedstawić obżałowanemu i usprawiedliwienie się jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów.

Jeśli usprawiedliwienie to będzie uznane dostatecznym, należy uwiadomić go na piśmie, że jest niewinnym zarzuconego mu przestępstwa.

Art. 28.

W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych lub tymczasowych jako też stałych nauczycieli, tudzież o wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego w każdym razie, orzeka Rada szkolna krajowa.

Sprawy dyscyplinarne nauczycieli tymczasowych należą do Rad szkolnych okręgowych, które mogą zastosowywać kary powyżej wymienione pod lit. *a*, *c*, *d*.

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzonym śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwaj nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorzienie, może być wydalony ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania zachowaniem swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sądownie na karę połączoną z utratą prawa obieralności do Reprezentacji gminnej, wydali Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmie mu Rada szkolna okręgowa na czas śledztwa urządzenie i płacę.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśli wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urzędowania i płacy zawiadamia Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urzędowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urzędowanie i płacę, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urzędowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{2}$ do $\frac{2}{3}$ płacy przedtem pobieranej, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby.

Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należność.

Art. 33.

O każdym wydaleniu ze służby (art. 24. lit. e) należy donieść Ministrowi wyznań i oświecenia celem uwiadomienia o tem władz innych krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Tytuł IV.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierot po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych, stwierdzonej niezdatności lub też z innych powodów ważnych okaże się niezdołnym do dalszego pełnienia swych obowiązków, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Art. 35.

Po 35-letniej nienaganej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady, lub wydalenie ze służby (Art. 24. lit. d. e) pozbawia prawa do emerytury jako też do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscyplinarne przeciw nauczycielowi, nie może tenże zrzekać się posady.

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie zrzec się posady albo przejść w stan spoczynku.

Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia.

Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków niezebranych z pól i ogrodów, należy postąpić jak w razie śmierci nauczyciela (Art. 47.)

Art. 38.

Stale mianowani nauczyciele i nauczycielki wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a wdowy i sieroty po takich nauczycielach prawo do zaopatrzenia.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości płacy i od lat służby.

Co się tyczy pierwszej, będzie podstawą wymiaru płaca ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi, jako też z dodatkami za kierownictwo (Art. 14.), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy drugich, policzy mu się wszystkie lata spędzone przy szkołach etatowych, poczynawszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej,

Przerwa w służbie, która zaszła bez winy nauczyciela, nie pozbawia go prawa policzenia wszystkich lat wysłużonych.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma on stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać półtorarocznej należitości, obliczonej według artykułu poprzedniego.

Po wysłużonych dziesięciu latach dostaje emeryt $\frac{10}{35}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{35}$ część należitości obliczonej jak wyżej.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub zmysły, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{10}{35}$ pobieranej płacy jako emeryturę, chociaż dziesięciu lat nie wysłużył.

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo stałe albo czasowe. W ostatnim razie, jeżeli przyczyna, dla której przeniesienie to nastąpiło, została uchylona, powinien ten, którego to dotyczy, na wezwanie Rady szkolnej krajowej albo wstąpić na nowo do służby szkolnej, albo też zrzec się emerytury.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę tego czasu przypadła.

Art. 43.

Wdowy i sieroty po stałych nauczycielach wszelkich kategorii mają tylko wtedy prawo do zaopatrzenia, jeżeli ich mężowie i ojcowie mieli prawo do emerytury.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięć, dostaną tytułem odprawy $\frac{1}{4}$ część należitości męża obliczonej podług Art. 40.

Taka sama część należy się sierotom po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu.

Jeżeli prócz wdowy pozostało potomstwo niżej lat dwudziestu życia, otrzyma wdowa dla tegoż potomstwa połowę należitości, którą otrzymała jako wdowa.

Art. 44.

Wdowie po nauczycielu, który służył lat dziesięć, albo więcej, należy się roczne zaopatrzenie wynoszące $\frac{1}{3}$ część ostatniej jego płacy rocznej, o ile się ona miała liczyć przy wymiarze emerytury.

W tej samej wysokości otrzyma zaopatrzenie wdowa po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku, jeżeli jego emerytura przynajmniej tyle wynosiła.

W przeciwnym zaś razie otrzyma wdowa zaopatrzenie, równające się emeryturze zmarłego męża.

Jeżeli zaś małżeństwo było zawarte już po przeniesieniu w stan spoczynku nauczyciela, lub jeżeli z winy żony nastąpiła separacja sądowa od stołu i łoża lub rozwód, nie ma wdowa prawa do zaopatrzenia.

W razie ponownego małżeństwa może sobie wdowa albo zastrzedz zaopatrzenie na wypadek powtórnego owdowienia, albo żądać tytułem odprawy dwuletniego zaopatrzenia swego.

Art. 45.

Wdowa mająca prawo do zaopatrzenia otrzyma na każde po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie, który tak należy wymierzyć, aby zaopatrzenie wdowy wraz z wszystkimi dodatkami nie przewyższało połowy ostatniej płacy męża.

Wysokość dodatku na wychowanie każdego dziecka oznacza Rada szkolna krajowa.

Dodatek na wychowanie ustaje, gdy dziecko ukończy lat dwadzieścia lub uzyska inne utrzymanie. Zaopatrzenie wdowy wraz z dodatkiem na wychowanie nie może być w żadnym razie wyższe od kwoty emerytalnej, jaką pobierał zmarły w stanie spoczynku nauczyciel.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje lub nie ma prawa do zaopatrzenia, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, zasiłek na wychowanie, obliczony według tego, czy wdowie dostałaby się tylko odprawa, czy też zaopatrzenie.

W pierwszym wypadku dostają dzieci taką samą odprawę, a w drugim pobierają wszystkie razem corocznie $\frac{1}{6}$ część ostatniej płacy ojca.

Udzielenie tego zasiłku ustaje wtedy dopiero, gdy już nie ma ani jednego dziecka, które nie doszło lat dwudziestu.

Powyższe postanowienia stosują się i do sierót po nauczycielce, mającej prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. Czerwca a 31. Października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 47.

Jeżeli spadek nie wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu, należy się wdowie a w braku tego dzieciom $\frac{1}{4}$ część onej płacy jako kwartał pozgonny.

Art. 48.

Nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 49.

Nauczyciele, którzy z powodu przeistoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracą swe posady a w nowym etacie stałej posady nie otrzymają, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przejściowy, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służby ma płać, którą pobierali w ostatnim roku jako stale umieszczeni nauczyciele.

Wdowy i sieroty pobierać będą takie jedynie zapomogi, jakie im się należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 50.

Na pokrycie wydatków wpływających z tytułu IV. niniejszej ustawy służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;
- c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;

d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;

e) spłaty kwot dwuprocentowych powyżej oznaczonych w artykule 49;
 f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu teje 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;

g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 35-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit. f) wymienionych.

Art. 51.

Jeżeli nauczyciel umrze przed skończeniem lat 10 służby dającej prawo do emerytury, albo też oddalony zostanie przed tym czasem (Art. 24. d. e.) lub otrzyma odprawę, należy jemu lub spadkobiercom jego zwrócić wkładki jakie do funduszu emerytalnego uiszcł.

Art. 52.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należności funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencyjom nauczycielskim przedkładać wykaz stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa przeszle co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz z swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielenie absolutorium z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 53.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz szkolny emerytalny; mają jednak przy wymierzeniu odpraw i emerytur nauczycieli, jakoteż zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 50. od c) do f) wymienione mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu a udzielenie absolutorium do Rady miejskiej.

Art. 54.

Dochody funduszu emerytalnego należy przedewszystkiem obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany; resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Art. 55.

Z wejściem w wykonanie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe ustawy i rozporządzenia odnoszące się do przedmiotów, objętych tą ustawą.

Art. 56.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi wyznań i oświecenia.

JE. Marszałek otwiera rozprawę ogólną, nad powyższym przedmiotem.

Przemawia p. Popiel.

JE. Marszałek oznajmia iż do głosu w rozprawie ogólnej zapisani są pp. ks. Kowalski, Stadnicki Jan, Zoll i Wojciech Dzeduszycki i udziela głosu p. ks. Kowalskiemu.

Podczas przemawiania ks. Kowalskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przewodnictwo odbiera JE. Marszałek napowrót i poddaje pod głosowanie wniosek zamknięcia posiedzenia postawiony ze strony kilku pp. posłów.

Izba w głosowaniu nie przychyła się do tego wniosku.

Przemawia zapisany do głosu p. hr. Jan Stadnicki i stawia następujący wniosek:

Sejm poleca komisji edukacyjnej, aby się zastanowiła, czy nie należałoby wezwać Rząd ażeby:

1. przez rozszerzenie ram ustawy państwowej umożliwić krajowi naszemu przeprowadzenie różnicy pomiędzy szkołą początkową stanowiącą przygotowanie do szkół średnich, a szkołą ludową mającą samodzielnie spełnić zadanie wykształcenia najliczniejszej warstwy ludności.

2. Ażeby zostawił ustawodawstwu krajowemu należący mu się wpływ także i na uregulowanie sprawy wykształcenia nauczycieli ludowych.

J. Stadnicki w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy podda pod głosowanie Izby dopiero przy rozprawie szczegółowej z czem wnioskodawca się zgadza.

Następnie Izba uchwała zamknięcie posiedzenia i odroczenie powyższego przedmiotu obrad do następnego posiedzenia.

JE. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji przemysłowej, która obrała

Przewodniczącym: p. ks. E. Sanguszkę

Zastępcą: p. Chrzanowskiego

Sekretarzem: p. Romanowicza

JE. Marszałek zamykając posiedzenie oświadcza, iż następne naznacza na dzień 15. Grudnia b. r. godzinę 12. w południe, a to dla dania więcej czasu komisjom do prac przydzielonych.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący porządek dzienny tego posiedzenia.

Porządek dzienny

11 posiedzenia, 5 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Czwartek dnia 15. Grudnia 1887 o godzinie 12. w południe.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy zaprowadzającej przymusowe ubezpieczenie od ognia w całym kraju. Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem o przeniesienie miejscowości Kosztowa z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzozowie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Przemyślu. Sprawozdawca poseł Bereźnicki.

3. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem Komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

4. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie gwarancji dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze. Sprawozdawca poseł Popiel.

5. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

- a) z petycji myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu. Sprawozdawca poseł Kapri.
- b) z petycji Edmunda hr. Krasickiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wódek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.
- c) z petycji Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjeżdżanie u c. k. Rządu przeniesienia petenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.
- d) z petycji gminy Stasiówka powiatu Ropeczyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach. Sprawozdawca poseł Rosner.
- e) z petycji gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego, a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego. Sprawozdawca poseł Strasser.

6. Sprawozdanie komisji prawniczej:

- a) z petycji gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załósciach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.
- b) z petycji zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim, a przedewszystkiem w Nowej Turce. Sprawozdawca poseł Fruchtman.

Koniec posiedzenia o godz. 2. m. 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych po 14. Grudnia 1887.

524. Wydział powiatowy w Kałuszu, p. p. Mazarakięgo, w sprawie zaprowadzenia przymusowego ubezpieczenia budynków od ognia.
525. Ten sam p. p. Mazarakięgo, w sprawie urządzenia szpitali dla nieuleczalnie chorych.
526. Wydział Rady powiatowej w Tarnowie, p. p. Władysława Koziębrodzkiego, z poparcięm petycyi Wydziału powiatowego buczackiego, w sprawie nieprzeciężania gmin w razie stawiania budynków szkolnych.
527. Gmina miasta Halicza i poszczęgólni właściciele gruntów tamże, p. p. Goreckiego przeciw projektowi regulacyi rzeki Gnięj Lipy.
528. Szymon Tkaczunek, proboszcz w Bołszowie, p. p. Abrahamowicza, w sprawie jak wyżej.
529. Właściciele gruntów w Bołszowcach, p. p. Abrahamowicza, w sprawie jak wyżej.
530. Gmina Borek fałęcki, p. p. Płazińskiego o wyłączenie z c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, a przydzięlenie do takiegoż c. k. Sądu w Podgórzu.
531. Gmina Jugowice, p. p. Płazińskiego, w sprawie jak wyżej.
532. Gmina Pałalucze, powiatu Tłumackiego, p. p. Ks. Sawę, o zapomogę na budowę nowej szkoły.
533. Mieszkańcy gminy Zabłotowa, p. p. Kaprięgo, o ustanowienie urzędu podatkowego w Zabłotowie.
534. Filip Dąbrowski, p. p. Michałowskiego, w sprawie napisów na słupach kilometrowych przy drogach.
535. Grono nauczycieli ludowych w Drohobyczu p. p. Ohrymowicza, o systemizowanie posad starszego i dwóch młodszych nauczycieli.
536. Rada szkolna miejscowa w Prusach, p. p. Skalkowskiego, o przekształćcenie tamtejszej szkoły filialnej na etatową.
537. Wydział powiatowy w Myślenicach, p. p. Lassoockiego, z poparcięm petycyi Rady powiat. w Buczaczu, o podwyższenie wynadgodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
538. Ten sam, p. p. Lassoockiego z poparcięm petycyi Rady powiatowej w Horodence, o przyznanie kasom pożyczkowym gminnym prawa egzekucyi politycznej.
539. Zwierzchność gminna Rabki, powiatu Myślenickiego, p. p. Lasoockiego, o zwrot niesłusznie zapłaconych kosztów leczenia za nieprzynależnego do tamtejszej gminy.
540. Tomasz Chochołousek emerytowany nauczyciel, p. p. Russoockiego, o dodatek osobisty do emerytury.
541. Stanisław Dwernicki, nauczyciel w Izdebniku p. p. Zolla, o podwyższenie pensyi lub o dodatek osobisty.

542. Stanisław Wronowski, kierujący nauczyciel w Dąbrowie, p. p. Romanowicza, o jednorazową zapomogę.
543. Jan Wasung, nauczyciel w Błażowie, p. p. Wojciecha Dzieduszyckiego, o wliczenie dwóch lat i dwóch miesięcy do służby nauczycielskiej.
544. Kuratorya prywatnego kursu handlowego w Stanisławowie, p. p. Mroczkowskiego, o subwencyę.
545. Pinkas Kramper, właściciel fabryki haftów w Stanisławowie, p. p. Mroczkowskiego, o pożyczkę w kwocie 6.000 zł. lub o subwencyę w kwocie 1,000 zł.
546. Towarzystwo Tatrzańskie w Krakowie, p. p. Merunowicza, o subwencyę na rok 1888. w kwocie 400 zł.
547. To samo p. p. Merunowicza o pożyczkę bezprocentową 3.000 zł. na wybudowanie domu gościnnego przy Morskim oku w Tatrach.
548. To samo p. p. Merunowicza, o zapomogę 1.200 zł. na utrzymanie szkoły Jachowej dla przemysłu drzewnego w Zakopanem.
549. To samo p. p. E. Sanguszkę, o uznanie drogi gminnej z Nowego Targu do Zakopanego za drogę krajową.
550. Dyrekcya galicyjskiego Stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie, p. p. Merunowicza, o stałą zapomogę lub o jednorazowy datek.
551. Zarząd centralny Stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników galic. we Lwowie, p. p. Skałkowskiego, o zasilenie funduszów Stowarzyszenia względnie funduszu pensyjnego.
552. Karol Dworski, p. p. Romanowicza, o dar z łaski dla córki Olimpij na kształcenie w śpiewie.
553. Zefir Cwikliński, p. p. Skałkowskiego, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie.
554. Bernard Jarosiewicz, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, p. p. Smolkę, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie.
555. Władysław Ligęza Łomiński, artysta opery lwowskiej, p. p. Goldmana, o zapomogę na wyjazd za granicę dla wykształcenia się w śpiewie.
556. Michał Jaroń, słuchacz uniwersytetu we Lwowie, p. p. Abrahamowicza, o zapomogę.
557. Bronisława Jakimowska, wdowa po nauczycielu, p. p. Mroczkowskiego, o zapomogę.
558. Julia Jankowska, wdowa po nauczycielu, p. p. Kowalskiego, o dożywotni dar z łaski lub o zapomogę.
559. Róża Łysakowska, wdowa po wychodźcy z r. 1863., p. p. Romanowicza, o zapomogę.
560. Wydział krajowy odstępuje petycyę Wydziału Rady pow. w Brzeżanach popierającą prośbę Rady pow. w Horodence o przyznanie kasom pożyczkowym gminnym prawa egzekucyi politycznej.
561. Wydział pow. w Zbarażu, p. p. Siczynskiego, w sprawie przymusowego ściągania należności prawnych przed rozstrzygnięciem wniesionych zażaleń i rekursów.
562. Ten sam p. p. Siczynskiego, o obniżenie odsetków, zwłoki od niezapłaconych w terminie podatków i innych należności rządowych.
563. Ten sam p. p. Siczynskiego, w sprawie kas pożyczkowych gminnych.
564. Wydział Rady pow. w Buczaczu, p. p. Władysława Wolańskiego, w sprawie uprawy tytoniu.
565. Rada szkolna miejsc. w Rzęśnie ruskiej pow. Lwów, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.

566. Rada szkolna miejsc. w Turynce, p. p. Lenińskiego, o podwyższenie płacy tamtejszej nauczycielce.
567. Rada szkolna miejsc. w Malechowie koło Lwowa, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
568. Rada szkolna miejsc. w Ciężkowicach powiat Chrzanów, p. p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
569. Izba inżynierska rządownie upoważnionych cywilnych inżynierów, architektów i geometrów we Lwowie, p. p. Struszkiewicza, o polecenie władzom autonom. używania tychże we wszystkich czynnościach technicznych.
570. M. A. Barta, p. p. Merunowicza, o zasiłek na wydawnictwo „Biblioteczki popularnych wiadomości rolniczych.“
571. Antoni Pfeiffer, cukiernik we Lwowie, p. p. Smolkę, o pożyczkę do rozszerzenia fabryki wyrobów cukierniczych.
572. Teofil Podlaszecki, gr. kat. pleban w Pruchniku, p. p. Władysława Koziębrodzkiego, o wynagrodzenie strat poniesionych przez wygięcie inwentarza.
573. Ks. Hipolit Pohorecki, gr. kat. katecheta i nauczyciel w Zbarażu, p. p. Stanisława Tarnowskiego jun. o remunerację.
574. Anastazyja Broszówna, nauczycielka w Tarnowie, p. p. Struszkiewicza, o zrównanie płacy z innymi nauczycielkami tamtejszymi.
575. Erazm Podgórski, nadzorca kolei Karola Ludwika, p. p. Pietruskiego, o stypendyum dla córki Wandy na kształcenie w muzyce.
576. Wydział Rady pow. w Grybowie, p. p. Żuk-Skarszewskiego, o subwencyę z funduszów krajowych w kwocie 15.200 zł. na rekonstrukcyę drogi Korzenna-Wojnarowa.
577. Ten sam, p. p. Żuk-Skarszewskiego przedkłada petycyę Zwierzchności gminnej tamże, o subwencyę na utworzenie w Grybowie szkoły kołodziejsko-bednarskiej.
578. Ten sam, p. p. Żuk-Skarszewskiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
579. Ten sam, p. p. Żuk-Skarszewskiego, z poparciem petycyi Wydziału pow. w Horodence, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi polit.
580. Wydział Rady powiatowej w Zaleszczykach, p. p. Chamca, w sprawie poparcia petycyi Wydziału powiatowego w Horodence co do budowy kolei żelaznej Kołomyja-Horodenka-Zaleszczyki.
581. Ten sam, p. p. Chamca, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Samborze, w sprawie zakładania i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnych chorych.
582. Ten sam, p. p. Chamca, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
583. Ten sam, p. p. Chamca przedkłada petycyę m. Zaleszczyk o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
584. Ten sam, p. p. Chamca, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie, w sprawie uprawy tytoniu.
585. Zwierzchność gminy Chyrów, p. p. Zurowskiego, w sprawie uregulowania wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
586. Włościanie gminy wsi Chorostkowa, p. p. Goreckiego, przeciw projektowi regulacyi rzeki Gniłej Lipy.
587. Gmina Kobierzyn, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie reformy ustawodawstwa sądowego.

588. Gmina Kobierzyn, p. p. ks. Kopycińskiego, o zniesienie rewizorów bydła.
589. Gmina Wołoszczyn pow. Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, o zmianę ustawy drogowej.
590. Gmina Bożyków pow. Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
591. Gmina Litwinów pow. Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
592. Gmina Trościaniec pow. Brzeżańskiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
593. Gmina Tarnawica polna pow. Tłumackiego, p. p. ks. Sawę, o jednorazową zapomogę w kwocie 200 zł. na zakupno sikawki i innych narzędzi pożarniczych.
594. Rada szkolna miejscowa w Łuczycach pow. Sokalskiego, p. p. Kowalskiego, o przeistoczenie szkoły filialnej w Bobiatynie na etatową.
595. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu, p. p. Gniewosza, z podaniem Zofii Iwanickiej, kierowniczką prywatnej szkoły wydziałowej, o subwencyę na rok szkolny 1887/8.
596. Rada szkolna miejscowa w Raciechowicach, p. p. Płazińskiego, z petycją gminy Mierzeń, o wyłączenie jej ze związku szkolnego w Gruszowie a przyłączenie do Raciechowic.
597. Ta sama, p. p. Płazińskiego o przyłączenie wszystkich gmin tamtejszej parafii do tamtejszego związku szkolnego i przeistoczenie szkoły filialnej w Raciechowicach na etatową.
598. Rada szkolna miejscowa w Zakliczynie, p. p. ks. Kopycińskiego, o subwencyę na spłacenie reszty kosztów budowy szkoły.
599. Rada szkolna miejscowa w Oświęcimie, p. p. Kluckiego, o podwyższenie płac miejscowemu nauczycielstwu.
600. Rada szkolna miejscowa w Zakliczynie, p. p. ks. Kopycińskiego w sprawie, jak wyżej.
601. Rada szkolna miejscowa w Bielanych, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
602. Grono nauczycieli szkoły 4 klasowej w Rzeszowie, p. p. Zolla, o podwyższenie płac.
603. Grono nauczycielskie szkoły żeńskiej w Rzeszowie, p. p. Kopycińskiego, jak wyżej.
604. Łukasz Czabak, nauczyciel w Stynawie wyżnej, p. p. Ohrymowicza, o policzenie mu lat służby nauczycielskiej spędzonych przed uzyskaniem patentu.
605. Karol Jabłoński, nauczyciel w Rosochowańcu, p. p. ks. Kopycińskiego, o przyznanie trzeciego dodatku pięcioletniego w kwocie 25 zł.
606. Niceton Forostyn, emerytowany nauczyciel, p. p. Romańczuka, o wliczenie mu w służbie lat spędzonych lub o przyznanie dodatków pięcioletnich.
607. Teofila Bieniedzka, nauczycielka w Żmigrodzie, p. p. Starowiejskiego, o przyznanie dodatku pięcioletniego i o jednorazową zapomogę.
608. Bazyli Starosielski, nauczyciel z Żukowa, p. p. Augustynowicza, o uzupełnienie lat służby od pierwszego objęcia posady nauczycielskiej począwszy.
609. Malwina Janowska, nauczycielka w Krakowie, p. p. Romanowicza, o zasiłek dla syna Stanisława, ucznia Akademii monachijskiej.
610. Janina Babińska, artystka opery lwowskiej, p. p. Pietruskiego, o subwencyę na dalsze kształcenie się w śpiewie.
611. Piotr Karpiński, artysta opery we Lwowie, p. p. Merunowicza, jak wyżej.
612. Józef Grywański z Sromowiec wyżnych, p. p. Żuk Skarszewskiego, o zapomogę dla syna Macieja, na kształcenie w szkole stolarstwa w Zakopanem.
613. Mikołaj Kurpiel z Czorsztyna, p. p. Żuk Skarszewskiego, o zapomogę dla córki Hali na kształcenie w szkole koronkarstwa w Zakopanem.
614. Paweł Kaczmarczyk z Sromowiec wyżnych, p. p. Żuk Skarszewskiego, o zapomogę dla syna Jana, na kształcenie w szkole stolarstwa i snycerstwa w Zakopanem.

615. Stanisław Bandrowski, p. p. Romanowicza, o subwencyę na urządzenie fabryki i narzędzi w Krakowie, dla rozszerzenia wynalazku gaszenia ognia.
616. Paulina Biechońska, właścicielka zakładu wychowawczego w Brzeżanach, p. p. Torosiewicza, o subwencyę na zakupno narzędzi fizykalnych, rysunkowych i zoologicznego gabinetu.
617. Tytus Zieńkowiez, emerytowany adjunkt konceptowy Wydziału krajowego, p. p. Romanowicza, o dar z łaski dla córki Maryi aż do jej pełnoletności i o jednorazową zapomogę na kuracyę.
618. Mieczysław z Lubomierza Treter, były dziedzic dóbr Dźwiniacz górny, p. p. Bobrzyńskiego, w sprawie nielegalnie przeprowadzonej likwidacyi za zniesione powinności urbarialne.
619. Ks. J. M. Majka, p. p. ks. Kopycińskiego, o przywrócenie mu stałej posady duchownej.
620. Jurko Zieleniak, zarobnik we Lwowie, p. p. Romańczuka, o zapomogę.
621. Wydział Rady powiatowej w Tarnowie, p. p. Bereźnickiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Buczaczu, o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwoły.
622. Rada powiatowa Jasielska, p. p. Adama Jędrzejowicza, w sprawie przepustów i ramp przy kolei transwersalnej.
623. Ta sama, p. p. Adama Jędrzejowicza, o spowodowanie c. k. Rządu, by dotknięci powodzią i niezmiarką bezzwłocznie doznali ulgi w podatkach.
624. Ta sama, p. p. Adama Jędrzejowicza, o zmianę nowelli drogowej z dnia 7. lipca 1885.
625. Gmina miasta Bełża, p. p. Polanowskiego, o utworzenie Urzędu podatkowego w Bełzie.
626. Mieszczanie przemyscy p. p. Waygarta, o zatrzymanie szkoły wydziałowej męskiej w Przemysłu.
627. Reprezentacya gminy m. Kulikowa, p. p. Lenińskiego, o wyjednanie dozwozenia poboru dodatku konsumcyjnego od mięsa i napoi słodzonych.
628. Gminy Sosnów, Rakowce i Semikowce, powiatu podhajeckiego, p. p. Siczynskiego, o zmianę ustawy drogowej z 7. lipca 1885 r.
629. Komitet parafialny gr. kat. w Nadwórninie, p. p. ks. Mandyczewskiego, o bezzwrotną zapomogę na odnowienie miejscowej cerkwi.
630. Komitet muzyki miejskiej w Tarnopolu, p. p. Maxa, o zapomogę.
631. Stanisław Konopka, recytator i deklamator polski, p. p. ks. Sawę, o subwencyę na założenie szkoły deklamacyi i krasomowstwa we Lwowie.
632. Antoni Bielewicz, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, p. p. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę.
633. Natalia Łuniewska, wdowa po inżynierze Wydziału krajowego, p. p. Męcińskiego, o podwyższenie pensyi wdowiej.
634. Klementyna Porąbalska, bezpłatna praktykantka przy szkole Czaczkiego we Lwowie, p. p. ks. Sawę, o jednorazową zapomogę.
635. Gminy Jastrzębia i Kąsna górna powiatu Grybowskiego, p. p. Żuk Skarszewskiego, o subwencyę na wykończenie budynku szkolnego.
636. Towarzystwo gorzelników polskich, p. p. Polanowskiego, o subwencyę w rocznej kwocie 400 zł. na wydawnictwo czasopisma „Gorzelnik.“
637. Nauczyciele szkół ludowych we Lwowie, p. p. Stanisława Badeniego, o przyznanie im 10/0₀ dodatku na pomieszkanie.
638. Galicyjskie Towarzystwo leśne we Lwowie, p. p. Romana Potockiego, o subwencyę w kwocie 400 zł. na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan.“

Protokół

11. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 12. minut 15.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. Badeni, A. Jędrzejowicz, ks. Siczynski, Wł. ks. Sapieha.

Obecnych posłów 126.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowki.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość osób, zagaja posiedzenie i oznajmia, iż protokół z 10. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze Sejmowem.

JE. Marszałek oddaje cześć pamięci zmarłego posła ś. p. księdza Buchwalda, którą Izba przez powstanie wyraża.

Na wniesioną prośbę udziela Izba p. Rybickiemu urlopu do 7. Stycznia 1888.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujące pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

LS. 853.

Z Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Do Jego Excelencyi JW. Jana hr. Tarnowskiego, Marszałka krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem etc. etc. w miejscu.

E k s c e l e n c y o !

Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 6. Grudnia 1887. Najmiłościwiej udzielić Najwyższej Sankeyi, uchwalonej przez Wysoki Sejm ustawie, zmieniającej ustawę z dnia 30. Października 1880 r. Nr. 43. Dz. u. kr. tudzież niektóre postanowienia ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. r. Dz. u. kr. Nr. 255. o władzach nadzorezych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Mam zaszczyt zawiadomoć o tem Waszą Ekscelencyę wskutek rekryptu JE. Pana Ministra wyznań i oświecenia z dnia 9. Grudnia b. r. L. 24747.

Przy tej sposobności raczy Wasza Ekscelencya przyjąć zapewnienie o mojem wysokiem poważaniu.

Lwów dnia 14. Grudnia 1887.

C. k. Namiestnik
Z a l e s k i w. r.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycji wniesionych po dzień 15. Grudnia b. r. Nr. 639 do Nr 699 włącznie które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. 639, 640, 645, 653.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 641, 642, 643.

Komisji administracyjnej L. 644, 646, 699.

Komisji szkolnej L. 647, 655, 657 do 663 włącznie, 665 do 669 włącznie, 671, 674, 675, 677, 681, 697.

Komisji drogowej L. 648, 656.

Komisji asekuracyjnej L. 649.

Komisji budżetowej L. 650, 652, 670, 672, 673, 676, 678, 679, 680, 682 do 696 włącznie 698.

Komisji prawniczej L. 651.

Komisji petycyjnej L. 654.

Komisji przemysłowej L. 664.

Na wniosek p. ks. Czartoryskiego uchwala Izba przeniesienie petycji do LS. 291|220 pet. z komisji szkolnej do komisji budżetowej.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy zaprowadzającej przymusowe ubezpieczenie od ognia w całym kraju.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji asekuracyjnej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem o przeniesienie miejscowości Kosztowa z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzozowie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Przemyślu.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca p. Bobrzyński

JE. Marszałek oświadcza iż do głosu w powyższym przedmiocie w rozprawie ogólnej zapisani są pp. Zoll, Wojciech Dzieduszycki, St. Badeni, Hausner i Romanowicz.

JE. Marszałek oznajmia iż w skutek porozumienia się mowców pp. Zolla i St. Badeniego, przemawiać będzie pierwszy p. St. Badeni, któremu też udziela głosu.

Przemawia następnie p. W. Dzieduszycki.

W czasie przemawiania p. Dzieduszyckiego przewodnictwo obejmnie Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Zoll, p. Hausner.

Podczas przemawiania p. Hausnera JE. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Przemawia p. Popiel dla sprostowania faktu.

Następnie również dla sprostowania faktu przemawia p. ks. Kowalski.

Przemawia p. Romanowicz, i p. ks. Kopyciński.

Podczas przemówienia p. ks. Kopycińskiego obejmuje Przewodnictwo Zastępca Marszałka krajowego.

Na wniosek p. hr. St. Badeniego uchwala Izba zamknięcie rozprawy ogólnej.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót i oznajmia iż do głosu zapisani są jeszcze następujący mowcy, p. Jan Stadnicki, p. Popiel, p. ks. Czartoryski i p. Golejewski.

Przemawia p. Abrahamowicz pod względem formalnym i wnosi nie wybieranie mowców generalnych lecz wysłuchanie wszystkich mowców po kolei.

Na zapytanie JE. Marszałka Izba zgadza się na wniosek p. Abrahamowicza.

Przemawiają tedy pp. Jan Stadnicki, Popiel, ks. Czartoryski.

Po zrzeczeniu się przemawiania zapisanego do głosu p. Golejewskiego. przemawia p. Zoll dla sprostowania faktu.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej na zapytanie JE. Marszałka Izba zgadza się na zamknięcie posiedzenia dla spóźnionej pory, i odroczenie przemówienia sprawozdawcy, jako też rozpraw szczegółowych w powyższym przedmiocie do następnego posiedzenia.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte wnioski.

W n i o s e k

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby rozpiisał konkurs na wynalezienie środka do zaprawy gontów i strzechy słomianej, zapewniającego bezpieczeństwo ogniowe. przy możliwie przystępnej cenie dla mniej zamożnej ludności.

Sejm wyznacza w powyższym celu z funduszu melioracyjnego 1888 r. kwotę 500 zł.

Lwów dnia 15. Grudnia 1887.

Wnioskodawca Władysław Żuk Skarszewski w. r.

Żurowski, Bobczyński, Tom. Rozwadowski, Struszkiewicz, M. Siczynski, J. Biliński, T. Merunowicz, Zoll, Rogoyski, W. Koziebrodzki, Kapri, Mieroszowski, Klucki, Żywicki, Weigel, Michalowski.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej przeprowadził ustawę dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mocą której żadna realność tabularna, z której opłaca się złotych 6 a. w. lub mniej podatku gruntowego wraz z podatkiem domowo-klasowym, nie podlegała egzekucyi sądowej z tytułu długu prywatnego.

We Lwowie, 15. Grudnia 1887.

Wnioskodawca Konstanty Bobczyński w. r.

Solecki, ks. Isaakowicz, Rozwadowski Tom., Sembratowicz, Borkowski, Weigel, Kapri, Henzel, S. Tarnowski, W. Koziebrodzki, Mieroszowski, ks. Dr. Spiss, Starowiejski, Tyszkowski, Klucki, Płaziński, Gnoiński, Korytowski, Małecki, Mayer, Max, Kochanowski, Wł. Żuk, Skarszewski, Antoniewicz, Kowalski, Biliński, Romańczuk, Siczynski, Leniński, Merunowicz, Uderski.

JE. Marszałek oświadcza iż wnioski te wejdą na porządek dzienny najbliższego posiedzenia.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 16. Grudnia b. r. godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

P o r z ą d e k d z i e n n y

12. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Piątek dnia 16. Grudnia 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego:

- a) w przedmiocie wyjednania dla gminy miasta Rzeszowa zezwolenia na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina w latach 1888 aż po koniec 1893.
- b) w przedmiocie wyjednania dla gminy miasta Czortkowa zezwolenia na pobór 100% dodatku przez 5 lat począwszy od 1. Stycznia 1887 r. od podatku konsumcyjnego od mięsa

- e) w przedmiocie wyjednania dla gminy miasta Ciężkowice ustawodawczego zezwolenia na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i od piwa w latach 1888 aż po koniec 1893 r.

Sprawozdawca p. Smolka.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie rozprawy rozpisania konkursu na wynalezienie środka do zaprawy gontów i strzechy słomianej, zapewniającego bezpieczeństwo ogniowe.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego w przedmiocie wezwania c. k. Rządu o przeprowadzenie w drodze właściwej ustawy uwalniającej od egzekucyi sądowej z tytułu długu prywatnego te realności, z których się opłaca 6 zł. w. a. lub mniej podatku gruntowego wraz z podatkiem domowo-klasowym.

4. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca p. Bobrzyński.

5. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie gwarancji dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Sprawozdawca p. Popiel.

9. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowaniu nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu.

Sprawozdawca poseł Kapri.

b) z petycji Edmunda hr. Krasickiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wódek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.

c) z petycji Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjednanie u c. k. Rządu przeniesienia patentu do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.

d) z petycji gminy Stasiowka powiatu Ropczyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach.

Sprawozdawca p. Rosner.

e) z petycji gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego.

Sprawozdawca p. Strasser.

7. Sprawozdanie komisji prawniczej:

a) z petycji gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Założcach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.

b) z petycji zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim a przedewszystkiem w Nowej Turce.

Sprawozdawca p. Fruchtman.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. min. 20. popołudniu.

J a n T a r n o w s k i w. r.

St. Badeni w. r.
Wł. Sapięha w. r.

S p i s p e t y c y j

wniesionych po dzień 15. Grudnia 1887.

639. Wydział pow. w Kolbuszowie, pp. Tyszkiewicza w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
640. Wydział pow. w Kossowie, pp. Merunowicza z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Horodence, w sprawie jak wyżej.
641. Tem sam. pp. Merunowicza z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie, w sprawie bezprawnego spalwania kłoców na rzece Czeremoszu.
642. Ten sam, pp. Merunowicza, w sprawie nprawy tyteniu we wschodnio-południowej Galicyi.
643. Wydział powiatowy w Kołomyi, pp. Kapriego, w sprawie jak wyżej.
644. Wydział powiatowy w Myślenicach, pp. Lasockiego z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Samborze, w sprawie urządzenia zakładu dla ubogich chorych nieuleczalnych.
645. Wydział powiatowy w Nowym Sączu, pp. Romanowicza, w sprawie zmiany §. 10. ordyn. wyborczej gminnej z r. 1866.
646. Wydział powiatowy w Staremmieście, pp. Bereźnickiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwojdy.
647. Ten sam pp. Bereźnickiego, o zmianę postanowień artykułu 14, 15 i 24. ust. szkolnej z 2. Lutego 1885.
648. Ten sam pp. Bereźnickiego, o zmianę ustawy w sprawie sadzenia drzewek przy drogach.
649. Ten sam. pp. Bereźnickiego, w sprawie przymusowej aseknracyi budynków włościańskich i miejskich od ognia.
650. Gmina Ustrzyki dolne, pp. Gniewosza, o zapomogę na budowę szkoły.
651. Gmina Muszyna, pp. Romera, w sprawie przeniesienia sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny.
652. Gmina Stronibaby pp. Gnoińskiego, o zapomogę na budowę cerkwi.
653. Reprezentacya m. Tarnowa, pp. Rogoyskiego, w sprawie organizacyi gmin miejskich.
654. Gmina Ruda powiatu Mieleckiego, pp. Reya, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Hani Strahm.
655. Gmina Podbórze, pp. Męcińskiego, w sprawie sprostowania sprawozdania Rady szkolnej kraj. odnośnie do prestacyj szkolnych tej gminy.
656. Gmina Sielec Bełzki, pp. Lenińskiego, w sprawie prestacyi drogowych.
657. Gmina Medynia. pp. Kaczalę w sprawie prezentowania nauczycieli.
658. Gmina Rakowiec, pp. Merunowicza, o założenie szkoły.
659. Rada szkolna miejsowa, w Peczyniżynie pp. Kuczkowskiego o zreorganizowanie tamtejszej szkoły na 4. klasową i podwyższenie płac nauczycielom.
660. Rada szkolna miejsowa w Mikołajowie, pp. Henzla, o reorganizacyę szkoły i podwyższenie płac nauczycielom.

661. Rada szkolna miejscowa w Kleparowie, pp. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
662. Rada szkolna miejscowa w Olszanicy, pp. Mieroszowskiego jak wyżej.
663. Rada szkol. miejsc., w Wolezkowcach. pp. Kapriego jak wyżej.
664. Rada szkolna miejscowa w Duleczy wielkiej. pp. Reya, o stypendyum dla Zygmunta Ziobronia, celem frekwentowania szkoły kolodziejstwa w Kamionce strum.
665. Konkurencyja szkolna w Półwsiu zwierzynieckim, pp. Mieroszowskiego, o przyspieszenie reorganizacyi tamtejszej szkoły.
666. Zarząd szkoły w Pikulicach. pp. Waygarta, o wliczenie lat służby tamtejszemu nauczycielowi.
667. Zarząd szkoły w Mikłaszowie, pp. Merunowicza, o przyznanie tamtejszemu nauczycielowi dodatku za kierownictwo.
668. Nauczyciele szkoły w Półwsia zwierzynieckim, pp. Mieroszowskiego, o przyznanie dodatków służbowych lub zapomogę.
669. Piotr Banaszewski, nauczyciel w Drohobyżu, pp. St. Tarnowskiego juniora, o urządzenie kursu ferialnego sadownictwa i pszczelnictwa dla nauczycieli wiejskich.
670. Jan Kurmann nauczyciel w Zawałowie, pp. Romańczuka, o zapomogę.
671. Jan Bałtarowicz nauczyciel w Glinianach, pp. Romańczuka, o wliczenie mu lat służby do emerytury.
672. Emil Miskiewicz nauczyciel w Przewłocze, pp. ks. Kopycińskiego, o zapomogę.
673. Nauczyciele: Wojciech Topolski, z Brzyszczyk i Władysław Eban, pp. Kopycińskiego, o zapomogę.
674. Matylda Held, nauczycielka w Śniatynie, pp. Kapriego, o podwyższenie płacy.
675. Ks. Michał Lakosta, w Peczyńżynie, pp. Kuzkowskiego, o remuneracyę za udzielanie nauki religii.
676. Ludwik Ambroży Śnieszek, nauczyciel w Panasówce, pp. Stanisława Badeniego, o zapomogę.
677. Julian Fiałkowski, nauczyciel w Bohorodczanach, pp. Strassera, o przyznanie pięciolecia.
678. Komitet parafialny w Stryju, pp. Pietruskiego, o zapomogę na odbudowanie kościoła.
679. Komitet cerkiewny w Kozowy, pp. Siczynskiego, o zapomogę na dokończenie cerkwi.
680. Rada zawiadowcza straży ochotniczej w Tarnowie, pp. Rogoyskiego, o subwencyę dla szkoły muzycznej tegoż stowarzyszenia.
681. Wydział ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, pp. Romańczuka, o zmianę ustawy szkolnej.
682. Wydział ruskiej bursy w Tarnopolu. pp. Kaczałę o zapomogę.
683. Internat OO. Zmartwychwstańców we Lwowie, pp. Bobrzyńskiego ze sprawozdaniem z użycia subwencyi sejmowej.
684. Tytus Adam Sławik, chemik, pp. Starowiejskiego, o zapomogę na podróż naukową.
685. Patkiewicz Teresa, pp. Stanisława Badeniego, o subwencyę dla córki Herminy na kształcenie w śpiewie.
686. Helena Szipera, pp. Rogoyskiego, o subwencyę na kształcenie się w muzyce i śpiewie.
687. Ksawery Laskowski, artysta opery lwowskiej. pp. Stanisława Badeniego o zapomogę na kształcenie się w śpiewie.
688. Antoni Goligowski, art. rzeźbiarz, pp. Augustynowicza, o stypendyem.
689. Ks. Michał Węgrzynowicz gr. kat. proboszcz w Ułazowie, pp. Wł. Sapiehy, o zapomogę.
690. Maciej Błoński, powroźnik z Radymna, pp. Koziebrodzkiego o zapomogę.
691. Elżbieta Klimkiewicz, pp. Tom. Rozwadowskiego, o zapomogę.
692. Aloiza Batowska, wdowa po nauczycielu, pp. Mieroszowskiego, o dar z łaski

693. Apolonia Łabaj, wdowa po nauczycielu, pp. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę.
694. Marya Lewicka, wdowa po nauczycielu, pp. Chamca o zapomogę.
695. Katarzyna Starowiecka, wdowa po lampiarzu szpitalnym, pp. Romanowicza o dar z łaski.
696. Marya Ukraińska, wdowa po gr. kat. kapelanie więziennym, pp. Szczyńskiego o zapomogę.
697. Wydział Rady powiatowej w Kossowie, pp. Merunowicza, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Sanoku, w sprawie zaprowadzenia języka niemieckiego od II. klasy szkół ludowych.
698. Wydział krajowy przedkłada petycyę Dra Edwarda Sawickiego, prymaryusza szpitala o zaliczkę na płacę.
699. Petycyę urzędników i sług Wydziału krajowego i zakładów krajowych, pp. Alfreda Potockiego, o ustanowienie statutu emerytalnego.

Protokół

12. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 16. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11 minut 3.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. hr. Badeui, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski, książę Wł. Sapieha.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radea Nam. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z dziesiątego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciwnie nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 11. posiedzenia złożonym został w biurze Sejmowym do przejrzenia.

JE. Marszałek przedstawia następujący wniosek naglący który Izba stojąc wysłuchała:

Zanim przystąpimy do porządku dziennego pozwoli Wysoka Izba, że z tego miejsca postawię wniosek który, pewien jestem, przez Wys. Izbę jednomyślnie przyjęty zostanie, bo odpowie zarówno przekonaniu jak uczuciom wszystkich posłów i członków tej Wysokiej Izby.

Wysoki Sejmie!

W dniu 2-gim grudnia 1888 r., przypada 40 rocznica wstąpienia na tron Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Najjaśniejszego Cesarza i Króla, a dzień ten pamiętny będzie przez wszystkie ludy Monarchii uroczyście obchodzony.

Kraj nasz przejęty najżywszą i najgorętszą wdzięcznością za tyle doznanych łask, za ojcowską opiekę jaką najmiłościwiej nam panujący Monarcha zawsze go otaczał, pragnie z danej sposobności skorzystać i w chwili tak uroczystej złożyć u stóp Tronu nowy dowód swej miłości do Monarchy, przywiązania do Dynastyi, wdzięczności za przeszłość a wiary i zaufania w przyszłość. Z uczuciem niezachwianej wierności łączy się w sercach naszych ufność, z jaką widzimy nasze losy przez Opatrzność w Jego ręku złożone.

Ażebym tym uczuciom dać wyraz jednomyślny i objawić je w sposób podniosły, stawiamy wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wybiera się komisję z 12 członków składać się mającą, której zadaniem będzie zastanowić się nad sposobem uczczenia 40 rocznicy wstąpienia na tron Jego Ces. Król. Mości Najjaśniejszego Pana i postawić Sejmowi odpowiednie wnioski.

Jan Tarnowski w. r.

Sylwester Sembratowicz w. r.

Następnie poddaje JE. Marszałek pod głosowanie nagłość wniosku.

Izba w głosowaniu uchwała jednomyślnie nagłość wniosku powyższego, następnie uchwała jednogłośnie tak wniosek jakoteż wybór komisji w proponowanej ilości członków.

JE. Marszałek oświadcza iż wybór komisji tej postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

JE. Marszałek oznajmia iż p. Merunowicz złożył dla użytku komisji administracyjnej zbiór aktów odnoszących się do sprawy regulacji szupaśnictwa.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycji wniesionych po dzień 16. Grudnia b. r. od Nr. 700 do Nr. 738 włącznie które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. 700, 731.

Komisji administracyjnej L. 701, 703, 711, 716, 733, 736.

Komisji drogowej L. 702, 707, 708, 735, 737.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 704, 710, 732, 738.

Komisji budżetowej L. 705, 709, 715, 717, 718, 719, 721, 722, 724, 726 do 730 włącznie 734.

Komisji szkolnej L. 706, 713, 720, 723, 725,

Komisji petycyjnej L. 712.

Komisji przemysłowej L. 714.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyjednania dla gminy miasta Rzeszowa zezwolenia na pobór 100%₀ dodatku do podatku konsumcyjnego od wina w latach 1888 aż po koniec 1893.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy zezwolić na pokrycie potrzeb gminy miasta Rzeszowa, na pobór przez gminę miasta Rzeszowa 100%₀ dodatku do podatku konsumcyjnego od wina w latach 1888. aż po koniec 1893 roku.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie wyjednania dla gminy miasta Czortkowa zezwolenia na pobór 100%₀ dodatku przez 5 lat począwszy od 1. Stycznia 1888 r. od podatku konsumcyjnego od mięsa.

Sprawozdawca JE. p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy udzielić gminie miasta Czortkowa zezwolenie na pobór 100%₀ dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa w latach 1888. aż po koniec 1892 roku.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie wyjednania dla gminy miasta Ciężkowice ustawodawczego zezwolenia na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i od piwa w latach 1888 aż po koniec 1893 r.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Ciężkowice zezwala się pobierać w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 i 1893. opłat gminnych od napojów spirytusowych i od piwa wedle następującej taryfy:

- 1) od hektolitra piwa 1 zł. 70 ct.
 - 2) od litra wódki 50 stopni Tralesa 10 ct.
 - 3) od litra wódki 75 „ „ 16 ct.
 - 4) od spirytusu nad 75 „ „ 20 ct.
 - 5) od litra araku, rumu, esencyi ponczowej, rozolisu, likieru i wszelkich napojów spirytusowych słodzonych po 20 ct.
 - 6) od litra wiśniaku, miodu, dereniaku i maliniaku po 4 ct.
- w obręb gminy wprowadzonych, bądź na wyszynk, bądź na własny użytek.

Art. II.

Wolne jednakże są trunki w Art. I. poszczególnione od opłat gminnych, wprowadzone do domów w gminie Ciężkowice położonych *Pański dom* i *Wygoda* zwanych pod Nr. 53 i 177., będących obecnie własnością Anny Trzecieskiej.

Art. III.

Opłata ta cięży tylko na konsumcyi, a nie obciąża ani produkeji ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Obręb poboru tej opłaty zamyka się w granicach gminy miasta Ciężkowice.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu tej opłaty zarządzi c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. JE. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. I, II, III, IV, V i VI. Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I, II, III, IV, V i IV. oraz Tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie rozprawy rozpisania konkursu na wynalezienie środka do zaprawy gontów i strzechy słomianej, zapewniającego bezpieczeństwo ogniowe

P. Żuk Skarszewski uzasadnia swój wniosek prostuje wyraz „melioracyjnego“ w takowym zawarty na wyraz „krajowego“, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Wydziału krajowego jako komisiwi z polecenia zdania sprawy na najbliższej sesyi Sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Żuka-Skarszewskiego bez rozprawy.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku p. Bobczyńskiego w przedmiocie wezwania c. k. Rządu o przeprowadzenie w drodze właściwej ustawy uwalniającej od egzekucyi sądowej z tytułu długu prywatnego te realności, z których się opłaca 6 zł. w. a. lub mniej podatku gruntowego wraz z podatkiem domowo-klasowym.

JE. Marszałek oświadcza iż na prośbę wnioskodawcy cofa punkt ten z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia i postawi go na porządku obrad następnego posiedzenia.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Sprawozdawca p. Bobrzyński.

JE. Marszałek podnosi iż rozprawa ogólna w tym przedmiocie na poprzednim posiedzeniu zamkniętą została, i udziela głosu sprawozdawcy, który przemawia.

Po zrzeczeniu się przemówienia zapisanego do głosu w kwestyi formalnej p. Popiela przystąpiono do rozpraw szczegółowych.

JE. Marszałek oznajmia, iż do głosu przy rozprawie nad Art. I. zapisanym jest p. Roman-czuk.

Sprawozdawca wnosi, ażeby z powodu ścisłego związku Art. 1. i 2. głosowano nad oboma tymi artykułami w rozprawie szczegółowej równocześnie.

JE. Marszałek za zgodą Izby otwiera rozprawę szczegółową nad Art. 1. i 2. które sprawozdawca odczytuje w brzmieniu następującem:

T Y T U Ł

O mianowaniu nauczycieli.

Art. 1.

Posady nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych nadaje stale Rada szkolna krajowa, a to:

- a) bezpośrednio, jeżeli posadę utrzymuje wyłącznie fundusz szkolny krajowy;
- b) na podstawie prezenty udzielonej przez nprawionych do jej udzielenia (art. 2);
- c) we wszystkich innych przypadkach na podstawie ternu przedstawionego przez Radę szkolną okręgową, która je ułoży po wysłuchaniu Rady szkolnej miejscowej.

Art. 2.

Jeżeli gmina, obszar dworski, powiat, korporacya, instytucya lub inna osoba prywatna utrzymuje szkołę wyłącznie własnym nakładem, służy prawo prezentowania nauczyciela w tejże szkole temu, kto ją utrzymuje.

Jeżeli gmina z obszarem dworskim, lub kilka gmin z jednym lub kilkoma obszarami dworskimi albo powiat wspólnie z gminami lub obszarami dworskimi, utrzymują szkołę wyłącznie własnym nakładem, natenczas prawo prezentowania nauczyciela służy im wspólnie. Gdyby jednozgodna prezenta nie została przedłożoną w terminie przepisany, natenczas Rada szkolna okręgową przedstawia Radzie szkolnej krajowej wszystkie odnośne propozycje wraz ze swoim wnioskiem.

Prawo prezentowania nauczyciela ma także gmina lub obszar dworski w tej szkole, w której uiszczą na płacę nauczycieli prestacyę w wysokości pokrywającej przynajmniej 75% wydatku na płacę nauczycieli a prestacya

ta jest przynajmniej dwa razy wyższą od tej prestacyi, którąby z mocy ustawy płacić miała.

Dawniejsze prawa prezentowania nauczycieli, pochodzące z czasów przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 (nr. 251 dz. u. kr.), a przyznane na podstawie aktów fundacyjnych osobom, które przyezyniły się do zakładowego majątku szkoły. albo też przynajmniej w 1/10 części przyezyniają się stałe do ogólnych rocznych wydatków na szkołę, pozostają nienaruszone.

JE. Marszałek udziela głosu p. Romańczukowi który przemawia i stawia następujący wniosek:

Art. I. Opuścić w artykule Iem ustęp c.

Art. II. W artykule II. w ustępie drugim zamiast słów „Gdyby jednozgodna“ — do „ze swoim wnioskiem“ zastąpić słowami: i rozporządzają przy udzielaniu prezenty taką ilością głosów, jaka odpowiada stosunkowi wartości pieniężnej od prestacyi do sumy wszelkich nakładów na szkołę“.

W ustępie 3cim zamiast 75% powiedzieć 1/3, a słowa „przynajmniej dwa razy“ i „prestacyi“ opuścić.

Po tym ustępie 3im wstawić słowa: „We wszystkich innych razach służy prawo prezentowania Radzie szkolnej miejscowej“.

Romańczuk w. r.

Następnie przemawia zapisany do głosu p. Popiel i stawia następujący wniosek: Art. I i II. odsyła się napowrót do komisji.

Przemawia p. hr. Baderi i ks. Siczynski.

Przemawiają następnie pod względem formalnym pp. Chrzanowski i Popiel który uzupełnia swój wniosek poprzednio postawiony mianowicie, iżby ten brzmiał jak następuje:

Sprawozdanie odsyła się do komisji szkolnej celem obszerniejszego motywowania §. 1, i 2.

Popiel w. r.

Przemawia zapisany do głosu p. Merunowicz i przystępuje do wniosku p. Popiela.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

JE. Marszałek podaje do poparcia zmodyfikowany wniosek p. Popiela. Izba nie popiera dostatecznie tego wniosku.

JE Marszałek podaje do poparcia wniosek p. Romańczuka.

Przemawia p. Romańczuk co do formalnego traktowania swego wniosku dwukrotnie, zaś po objaśnieniu JE. Marszałka po raz trzeci.

Na prośbę p. Romańczuka zgadza się JE. Marszałek iżby wniosku jego nie poddawać do poparcia i pod głosowanie w całości lecz pojedynczemi ustępami przy głosowaniu nad ustępami Art. 1. i 2. projektu ustawy do których poszczególne poprawki zawarte we wniosku p. Romańczuka się odnoszą.

Przystąpiono do głosowania.

Ponieważ w pierwszej poprawce popartej dostatecznie p. Romańczuk wnosi opuszczenie ustępu e) z Art. I. wniosku komisji. przeto JE. Marszałek podaje pod głosowanie ustępy a) i b) Art. I.

Izba w głosowaniu nchwala ustęp a) i b) Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie poddaje JE. Marszałek pod głosowanie ustęp c) wniosku komisji.

Izba w głosowaniu oświadcza się większością głosów za zatrzymaniem tego ustępu, nchylając tem samem wniosek p. Romańczuka.

Przemawia p. Romańczuk pod względem formalnym.

JE. Marszałek podaje do poparcia poprawkę p. Romańczuka do Art. 2. zgłoszoną. Izba popiera dostatecznie tę poprawkę.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. Art. 2. do którego nie zgłoszono poprawki. Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1. Art. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Romańczuka do ustępu 2. Art. 2.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Romańczuka i uchwala ustęp 2. Art. 2. w brzmieniu przez komisję proponowanem.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Romańczuka zgłoszoną do ustępu 3. Art. 2.

Izba w głosowaniu odrzuca tę poprawkę i uchwala ustęp 3. art. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 4. art. 2.

Izba uchwala ustęp 4. art. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Skoro posada nauczycielska w publicznej szkole ludowej się opróżni, winna Rada szkolna miejscowa bezzwłocznie zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową, która ogłosi konkurs najdalej do dni 14.

Obwieszczenie konkursu powinno być zamieszczone w dzienniku urzędowym.

W konkursie należy:

a) wymienić miejsce i kategorię posady, połączone z nią korzyści, nakoniec stopień wymaganego uzdolnienia, którego dowody wraz z podaniem mają być wniesione do Rady szkolnej okręgowej;

b) oznaczyć do wniesienia podań termin 6-tygodniowy, licząc od pierwszego umieszczenia konkursu w dzienniku urzędowym. Kandydaci będący już w służbie mają wносить podania swoje za pośrednictwem swych przełożonych i tych Rad szkolnych okręgowych, pod których są zwierzchnictwem.

Podania spóźnione lub nieopatrzone w potrzebne dowody nie będą uwzględniane.

Izba w głosowaniu uchwala Art. III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. IV.

Rada szkolna okręgową odrzuca podania tych kandydatów, którzy, skutkiem wyroku karnego są wykluczeni od wybieralności do reprezentacji gminnej, oraz takich, na którychby ciążyły postęпки niemoralne lub zdradności, narażające mianowanego nauczyciela na usunięcie z posady.

Z reszty podań układa Rada szkolna okręgową najdalej w 3 tygodnie po upływie terminu konkursowego listę kompetentów według formularza przepisanego przez Radę szkolną krajową i przesyła ją miejscowej Radzie szkolnej do zaopiniowania, zaś w wypadkach art. 2. mającym prawo prezentowania do prezenty; poczem przedkłada terno (względnie prezentę) wraz z wnioskiem swoim jako też z podaniami wszystkich kompetentów i dokumentami Radzie szkolnej krajowej.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi głosowanie en bloc nad resztą paragrafów Tytułu I-go.

Po objaśnieniu JE. Marszałka iż do następnych paragrafów Tytułu I-go niekt do głosu się nie zapisał Izba zgadza się na głosowanie „en bloc” nad Art. 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10. i przyjmuje Art. 4. powyżej odczytany oraz następnę aż do Art. 10. włącznie, w brzmieniu następującem:

Art. V.

Rada szkolna miejscowa przedłożyć ma opinię a uprawnieni do prezentowania prezente, najdalej do sześciu tygodni od dnia doręczenia im listy kompetentów, okręgowej Radzie szkolnej.

W razie spóźnienia nieusprawiedliwionego ważnemi powodami, przedłoży krajowej Radzie szkolnej propozycyę terna okręgowa Rada szkolna z pominięciem Rady szkolnej miejscowej, a względnie nprawnionych do prezentowania.

Art. VI.

Rada szkolna krajowa mianuje nzuczyciela (art. 1. i 2.), wydaje mu patent nominacyjny, poleca, aby nowomianowany nanczyciel wykonał przysięgę przed delegatem Rady szkolnej okręgowej według przepisanej roty, i zarządza wprowadzenie go do szkoły tudzież w używanie należącego mu się uposażenia.

Jeżeli Rada szkolna krajowa uzna, że kandydat prezentowany, a w razie terna przez Radę szkolną okręgową przedstawionego żaden z przedstawionych nie jest odpowiedni, zwróci akta okręgowej Radzie szkolnej z przytoczeniem powodów. dla których patentu nominacyjnego odmawia i wezwie ją, aby zażądała innej prezenty, względnie ułożyła inne terno z pośród ubiegających się kandydatów.

Jeżeli powtórnie ezy to ei sami, ezy też inni na tę posadę nieodpowiedni zostaną przedstawieni albo prezentowani, Rada szkolna krajowa zamianuje jednegó z kompetentów podług swojego wyboru.

Art. VII.

Jeżeli się na konkurs nie zgłosi trzech kandydatów odpowiadających jego warunkom, Rada szkolna okręgowa może nowy konkurs ogłosić a obowiązana jest uczynić to na żądanie nprawnionych do prezentowania. Dalszych obwieszczeń konkursu nie dopuszcza się.

Brak odpowiedniej liczby kandydatów na ułożenie terna nie przeszkadza propozycyi do nominacyi względnie aktowi prezenty.

Art. VIII.

W szkołach o dwóch lub więcej klasach postanawia Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej, który z nowomianowanych nuczycieli ma pełnić stale obowiązki kierownika szkoły.

Do zakresu działania Rady szkolnej krajowej należy także posuwanie nuczycieli na wyższe stopnie płacy w szkołach tej samej kategorii.

Art. IX.

Każde mianowanie nuczyciela jakiegokolwiek kategorii, dokonane w powyższy sposób, jest stałem. Stała nominacya nie wyklucza przecież możności przeniesienia ze względów służbowych na inną posadę i to tak nuczyciela mianowanego z terna, jak mianowanego na podstawie prezenty,

byleby przy tem, w razie jeżeli to przeniesienie nie jest skutkiem jego winy (Art. 23.), nie ponosił uszczerbku w pobieranej przez niego płacy.

Nauczyciela przeniesionego z urzędu lub za karę nie można umieścić na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych należy się z funduszu szkolnego krajowego zwrot kosztów przeniesienia, których wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa.

Rekurs lub przedstawienie przeciw przeniesieniu ze względów służbowych nie mają mocy odraczającej.

Art. X.

Tymczasowe nadawanie posad nauczycielskich jako też wyznaczanie tymczasowych kierowników należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgowa zarówno stale jako też prowizorycznie, a to bądź, wprost bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszy swych całkowicie utrzymują.

Sprawozdawca czyta:

T Y T U Ł II.

O płacach i innych służbowych korzyściach nauczycieli.

Art. XI

a) Roczne płace nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) W szkołach pospolitych.

I. klasa we Lwowie i Krakowie, w połowie posad 900 zł.; w drugiej połowie 800 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000—600 zł.

III. klasa z ludnością od 6.000 do 10.000—500 zł.

IV. klasa z ludnością od 2.000 do 6.000

a) w gminach miejskich 450 zł.

b) w gminach wiejskich 400 zł.

V. klasa z ludnością niżej 2.000—300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa we Lwowie i Krakowie 900 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000 — 800 zł.

III. klasa w gminach z ludnością od 6.000 do 10.000 — 700 zł.

IV. klasa w gminach z ludnością niżej 6.000 — 600 zł.

Podział ten nskutecznia Rada szkolna krajowa na podstawie urzędowo ogłoszonych rezultatów ostatniego spisu ludności i rewiduje go bezpośrednio po każdym ponownym spisie.

W klasach drugiej, trzeciej i czwartej szkół pospolitych pobiera nauczyciel dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

b) Płaca młodszego nauczyciela wynosi 60%⁰ płacy starszego nauczyciela szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. W żadnym razie jednak nie może być niższą od 200 zł. rocznie.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą filialną ustanawia się na 250 zł. rocznie.

c) Nauczyciel tymczasowo ustanowiony pobiera płacę nauczyciela stałego, którego miejsce zastępuje, jeżeli zaś ustanowiony jest na posadzie nadetatowej, w każdym razie płacę młodszego nauczyciela.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę do art. 11. Poprawka do §. 11. B.

W miejsce ustępu 3. „W klasach drugiej i t. d.“ proponuję tekst następujący:

W miastach i miasteczkach pobiera nauczyciel w klasach II, III, IV i V. szkół pospolitych dodatek na mieszkanie, wynoszący 10%⁰ stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

Abrahamowicz w. r.

Po przemówieniu sprawozdawcy który przyjmuje imieniem komisji powyższą poprawkę, przemawia p. Zoll i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę.

Za podstawę do obliczenia płacy młodszego nauczyciela w szkołach pospolitych klasy I. przyjmuje się płacę starszego nauczyciela w kwocie 800 zł.

Sprawozdawca przyjmuje imieniem komisji powyższą poprawkę.

Przystąpiono do głosowania.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp A. art 11.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp B. Art. 11. z poprawką p. Abrahamowicza.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp B. zgodnie z wnioskiem komisji względnie poprawką p. Abrahamowicza.

Następnie poddaje JE. Marszałek ustęp b) Art. 11. z poprawką p. Zolla.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp b) zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Zolla.

W skutek tedy uchwalonych poprawek Art. 11. przyjęto w brzmieniu następującem:

Art. 11.

a) Roczne płace nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) W szkołach pospolitych.

I. klasa we Lwowie i Krakowie, w połowie posad 900 zł.; w drugiej połowie 800 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000 — 600 zł.

III. klasa z ludnością od 6.000 do 10.000 — 500 zł.

IV. klasa z ludnością od 2.000 do 6.000

a) w gminach miejskich 450 zł.

b). w gminach wiejskich 400 zł.

V. klasa z ludnością niżej 2.000 — 300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa we Lwowie i Krakowie 900 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000 — 800 zł.

III. klasa w gminach z ludnością od 6.000 do 10.000 — 700 zł.

IV. klasa w gminach z ludnością niżej 6.000 — 600 zł.

Podział ten uskutecznia Rada szkolna krajowa na podstawie urzędowo ogłoszonych rezultatów ostatniego spisu ludności i rewiduje go bezpośrednio po każdym ponownym spisie.

W miastach i miasteczkach pobiera nauczyciel w klasach drugiej, trzeciej, czwartej i piątej szkół pospolitych dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

b) Płaca młodszego nauczyciela wynosi 60% płacy starszego nauczyciela szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. W żadnym razie jednak nie może być niższą od 200 zł. rocznie.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą filialną ustanawia się na 250 zł. rocznie.

Za podstawę do obliczenia płacy młodszego nauczyciela w szkołach pospolitych klasy pierwszej przyjmuje się płacę starszego nauczyciela w kwocie 800 zł.

c) Nauczyciel tymczasowo ustanowiony pobiera płacę nauczyciela stałego, którego miejsce zastępuje, jeżeli zaś ustanowiony jest na posadzie nadetatowej, w każdym razie płacę młodszego nauczyciela.

Wreszcie poddaje JE. Marszałek ustęp c) Art. 11.

Izba w głosowaniu uchwala ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 12.

Jeżeli wskutek niniejszej ustawy, albo wskutek rewizji klas po spisie ludności nauczyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerbek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopłaty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie zostanie.

Uwzględniając szczególnie stosunki pojedynczych miejscowości, może Sejm krajowy uchwałą powziętą na propozycję Wydziału krajowego, którą tenże przedłożył po porozumieniu się z Radą szkolną krajową, dla nauczycieli tychże miejscowości ustanowić dodatek miejscowy, do emerytury niewliczalny.

Izba uchwala Art. 12. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca zwraca uwagę Izby na zmodyfikowany w dodatkowym sprawozdaniu komisji ustęp 1, Art. 13. i odczytuje Art. ten w brzmieniu następującem.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Każdy dodatek pięcioletni, zarówno przyznany przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jakoteż na przyszłość przyznać się mający, wynosi od wejścia tej ustawy dla wszystkich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolitych, stale zamianowanych, bez różnicy 50 zł. rocznie.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do lat trzydziestu służby na posadzie stałego nauczyciela.

Jeżeli nauczyciel przenosząc się do innej miejscowości, otrzyma posadę, do której przywiązana jest płaca wyższa od jego płacy dotychczasowej, wówczas z uzyskanych poprzednio dodatków pięcioletnich potrąca mu się ta kwota, o którą płaca jego się podwyższyła. Zresztą uzyskanie

wyższej posady nie wpływa na liczenie mu dalszych pięcioletnich dodatków.

Nauczycielom młodszym, mianowanym stale przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pięciolecie liczyć należy od chwili, kiedy ustawa ta wejdzie w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadują szkołą filialną i którym prawo do pięciolecia przyznanem już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 27.), pierwsze pięciolecie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy powyższej ustawy nabyli.

Nauczycielom mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 251, którzy otrzymali następnie stale posady z płacą wymierzoną podług co tylko przytoczonej lub według niniejszej ustawy, należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby, lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

JE. Marszałek oświadcza iż do głosu przy Art. 13. zapisanym jest p. Abrahamowicz.

P. Wolański Władysław wnosi zamknięcie posiedzenia.

JE. Marszałek zwraca uwagę Izby na pozostającą znaczną jeszcze ilość Artykułów niniejszego projektu ustawy do uchwały, których uchwalenie wobec licznych zgłoszeń mowców do poszczególnych ustępów dłuższego czasu wymagać będzie, i zapytuje czy wobec tego Izba zgadza się na zawieszenie posiedzenia do godz. 8. wieczorem.

Izba zgadza się na zawieszenie posiedzenia.

JE Marszałek zawiesza posiedzenie o godz. 3. min. 20. po południu do godziny 8. wieczorem.

Ciąg dalszy 12. posiedz. z dnia 16. grudnia 1887.

Początek o godzinie 8. minut 35. wieczór.

JE. Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i podejmuje posiedzenie na nowo.

Przemawia zapisany do głosu p. Abrahamowicz i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę jako dodatek po ustępie 3. wniosku komisji.

„Dodatek 5-letni przyznawanym być może najwięcej razy pięć“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała Art. 13. zgodnie z wnioskiem komisji i z dodatkiem p. Abrahamowicza w brzmieniu następującem:

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienaganej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Każdy dodatek pięcioletni, zarówno przyznany przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jakoteż na przyszłość przyznać się mający, wynosi od wejścia tej ustawy dla wszystkich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolitych, stale zamianowanych bez różnicy 50 zł. rocznie.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do lat trzydziestu służby na posadzie stałego nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznawanym być może najwięcej razy pięć.

Jeżeli nauczyciel przenosząc się do innej miejscowości, otrzyma posadę, do której przywiązana jest płaca wyższa od jego płacy dotychczasowej, wówczas z uzyskanych poprzednio dodatków pięcioletnich potrąca mu się ta kwota, o którą płaca jego się podwyższyła. Zresztą uzyskanie wyższej posady nie wpływa na liczenie mu dalszych pięcioletnich dodatków.

Nauczycielom młodszym, mianowanym stale przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pięcioletnie liczyć należy od chwili, kiedy usta^{wa} ta wejdzie w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadują szkołą filialną i którym prawo do pięcioletnia przyznane już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 27.), pierwsze pięcioletnie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy powyższej ustawy nabyli.

Nauczycielom mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 251, którzy otrzymali następnie stale posady z płacą wymierzoną podług co tylko przytoczonej lub według niniejszej ustawy, należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby, lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

Sprawozdawca prostuje omyłkę druku w Art. 14. i odczytuje takowy w brzmieniu następującem :

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należący do I. lub II. klasy płacy, takż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą III. lub następnych klas 50 zł. rocznie.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remunercya w wysokości dodatku za kierownictwo przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

Przemawia p. Zoll i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę do powyższego Artykułu, jeżeli w szkole takiej oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy.

Po przemówieniu Sprawozdawcy który przyjmuje imieniem komisji powyższy wniosek p. Zolla uchwała Izba w głosowaniu Art. 14. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Zolla w brzmieniu następującem.

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należący do I lub II. klasy płacy, takż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą III. lub następnych klas 50 zł. rocznie, jeżeli w szkole takiej oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remunercya w wysokości dodatku za kierownictwo przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

Sprawozdawca czyta :

§. 15.

W każdej szkole wydziałowej tudzież w każdej szkole ludowej popolitej o 4 lub więcej klasach, katecheta pobierać będzie za regularne udzielanie nauki religii stałe wynagrodzenie, jeżeli liczba uczniów jego wyznania w tej szkole lub łącznie z innymi szkołami ludowymi w tej samej miejscowości, w której ma udzielać naukę religii, przenosi 80.

Wynagrodzenie to wynosić ma w szkołach wydziałowych od 200 do 350 zł., a w szkołach popolitych od 100 do 240 zł. rocznie i będzie przyznawaniem jeżeli katecheta udziela nauki religii w liczbie godzin przeznaczonych na tę naukę planem szkoły i miewa nauki niedzielne i świąteczne. Jeżeli liczba ta godzin zwiększy się przez utworzenie w szkole klas równorzędnych, wtenczas katecheta pobierać będzie za zwiększoną liczbę godzin nauki osobne wynagrodzenie w stosunku liczby tych godzin do przyznanego mu stałego wynagrodzenia.

Nauczycielom religii wyznania mojżeszowego może być wynagrodzenie za naukę religii jedynie wtedy przyznane, kiedy udowodnią, że ukończyli szkoły rabinackie i z dobrym skutkiem złożyli egzamin dla rabinów przepisany, lub że uzyskali patent kwalifikacyjny na nauczycieli szkół ludowych i zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Udzielanie nauki religii przez świeckich nauczycieli szkół ludowych wlicza się tymże do obowiązkowych godzin nauki.

Wynagrodzenie za naukę religii oznacza Rada szkolna krajowa po zasięgnięciu zdania władz kościelnych w każdym poszczególnym wypadku w granicach niniejszą ustawą przepisanych na wniosek Rad szkolnych okręgowych w miarę godzin nauki religii faktycznie udzielanych.

Radzie szkolnej krajowej służy prawo w razie stwierdzonej potrzeby i na żądanie gminy lub ordynaryatów biskupich ustanowić posadę etatową katechety dla jednej lub kilku szkół w jednej miejscowości.

Przemawia c. k. Radea Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski jako komisarz rządowy.

Przemawia zapisany do głosu p. ks. Kopyciński i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę.

Art. 15.

D o d a t e k.

„Rada szkolna krajowa jest obowiązana ustanowić posadę etatową katechety dla jednej lub kilku szkół w jednej miejscowości, jeżeli liczba godzin nie jest mniejsza od 20, nie wliczając w to nauk niedzielnych i świątecznych.“

Wszyscy katecheci, nawet po miasteczkach i wsiach, są co do prawa zabierania głosu i głosowania na wszelkich konferencyach nauczycielskich na równi postawieni z nauczycielami zeczywistymi“.

Ks. Kopyciński.

Przemawia p. Goldman i wnosi do Art. 15 następującą dostatecznie popartą poprawkę.

W pierwszych 5ciu latach po wejściu w życie niniejszej ustawy mogą korzystać z wynagrodzenia przyznanego w tym ustępie nauczyciele religii wyznania mojżeszowego, którzy zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Goldman w. r.

Przemawia sprawozdawca i sprzeciwia się poprawce p. ks. Kopycińskiego — przyjmuje poprawkę p. Goldmana.

Przemawia p. radca Laskowski jako komisarz rządowy.

Przemawia Członek Sejmu ks. Biskup Solecki i wnosi następującą poprawkę dostatecznie popartą.

Rada szkolna krajowa w razie stwierdzonej potrzeby i na żądanie gminy lub ordynaryatów biskupich ustanowić winna posadę etc.

Przemawia p. Bedeni Stanisław, przemawiają następnie ks. Biskup Solecki i p. Goldman powtórnie. P. Goldman modyfikuje swoją poprawkę powyżej postawioną w sposób następujący.

W braku kandydatów posiadających wymagane w powyższym ustępie kwalifikacje mogą korzystać z wynagrodzenia przyznanego w tym ustępie, nauczyciele religii wyznania mojżeszowego, którzy zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Goldman w. r.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustępy 1, 2, i 3. Art. 15.

Izba w głosowaniu uchwała powyższe ustępy zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Goldmana.

Izba w głosowaniu odrzuca tę poprawkę.

Następnie uchwała Izba ustęp 4 i 5 art. 15 zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę ks. Biskupa Soleckiego.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę ks. Biskupa Soleckiego i uchwała ustęp 6. (ostatni) zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek podaje pod głosowanie poprawkę p. ks. Kopycińskiego jako dodatek do Art. 15. Izba w głosowaniu odrzuca tę poprawkę.

Sprawozdawca czyta:

Art. 16.

Każdemu dyrektorowi, kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi (także młodszemu nauczycielowi), który sam jeden w szkole naucza, należy się stosowne bezpłatne pomieszkanie ile możliwości w budynku szkolnym. W braku pomieszkania należy im się z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym szczególnym wypadku, porozumiewszy się ze stronami obowiązani do dostarczenia pomieszkania nauczycielowi.

W gminach wiejskich należy wyznaczyć nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy koszta wydzierżawienia gruntu dla nauczyciela.

Przemawia zapisany do głosu p. Wł. Koziębrodzki.

Podczas przemawiania p. Koziębrodzkiego, przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

P. Wł. Koziębrodzki stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę.

Gdyby w pojedynczych wypadkach dostarczenie lub wynajęcie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwe — lub zbyt wielkimi wydatkami obciążało fundusz szkolny miejscowy, co przez radę szkolną okręgową ma być stwierdzone przysłuży nauczycielowi prawo do żądania wynagrodzenia z funduszu szkolnego miejscowego, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa.

Przemawiają, pp. Abrahamowicz, p. St. Badeni, Wł. Koziebrodzki (powtórnie).

P. ks. Czartoryski wnosi odroczenie posiedzenia dla braku kompletu.

Zastępca Marszałka zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 17. Grudnia b. r. godzinie 11tą przed południem z następującym porządkiem dziennym.

P o r z ą d e k d z i e n n y

13. posiedzenia, 5. sesji. V. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w Sobotę dnia 17. Grudnia 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Wybór 12 członków do komisji, której zadaniem będzie zastanowić się nad sposobem uczczenia 40-tej rocznicy wstąpienia na tron Jego Cesarskiej Królewskiej Mości Najjaśniejszego Pana i postawić Sejmowi odpowiednie wnioski.

2. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

3. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie gwarancyi dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Sprawozdawca poseł Popiel.

4. Sprawozdanie komisji budżetowej o projekcie Wydziału krajowego wybudowania gmachu dla c. k. żandarmerji we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni.

5. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Władysława Koziebrodzkiego co do uregulowania kosztów podróży pp. posłów.

Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz.

6. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu wydatków i dochodów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1888.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1886.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

8. Sprawozdanie komisji gminnej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie reformy sądownictwa policyjno-karnego w gminach i na obszarach dworskich.

Sprawozdawca poseł Wasilewski.

9. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu. Sprawozdawca poseł Kapri.

b) z petycji Edmunda hr. Krasieckiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wodek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.

c) z petycji Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjeżdżanie u c. k. Rządu przeniesienia patenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.

- d) z petycyi gminy Stasiowka powiatu Ropezyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach.

Sprawozdawca poseł Rosner.

- e) z petycyi gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego.

Sprawozdawca poseł Strasser.

10. Sprawozdanie komisji prawniczej:

- a) z petycyi gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załóżcach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.

- b) z petycyi zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim a przedewszystkiem w Nowej Turce.

Sprawozdawca poseł Fruchtman.

11. Sprawozdanie komisji podatkowej z petycyi stowarzyszenia tkackiego w Błażowej o wzięcie go w opiekę przed Władzą skarbową z powodu niesłusznego wymiaru wygórowanych podatków.

Sprawozdawca poseł Płaziński.

Koniec posiedzenia o godzinie 10. m. 40. w nocy.

Marszałek krajowy

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapieha w. r.

S p i s p e t y c y i

wniesionych pod dzień 16. Grudnia 1887.

700. Wydział pow. w Sanoku, pp. Słoneckiego w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
701. Ten sam pp. Słoneckiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
702. Ten sam pp. Słoneckiego, w sprawie zasadzania drzewek przy drogach publicznych.
703. Wydział pow. w Rudkach, pp. Skałkowskiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
704. Gminy Kurostowice i Stasiowa Woła powiatu Rohatyńskiego, pp. Abrahamowicza o zaniechanie regulacyi rzeki Gnilej Lipy.
705. Gmina Ulieko seretkowiecz, powiatu Rawskiego, pp. Bilińskiego o zapomogę na dokończenie szkoły.
706. Gminy Siedlee, Librantowo, Słowikowa, Janczowa, Milkowa i Łęka ad Siedlee, pp. Żuk Skarszewskiego o zastosowanie pewnych ulg w obowiązku posyłania dzieci do szkoły.
707. Reprezentacya gminy m. Jasła pp. Struszkiewicza, w sprawie budowy kolei lokalnej z Dębicy do Jasła.
708. Gmina Tryńcza pp. Scipiona o zmianę ustawy drogowej.
709. Gmina Chmielnik pod Rzeszowem pp. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę na budowę szkoły
710. Gmina Balicze podróżne pow. Żydaczowskiego pp. Bereźnickiego o zasiłek w kwocie 600 zł. na naprawę robót ochronnych na rzece Swicy.
711. Gminy i mieszkańcy okręgu sądowego Mszana dolna, pp. Struszkiewicza w sprawie zaprowadzenia urzędu podatkowego w Mszanie dolnej.
712. Naczelnik gminy Niechobrza pp. Adama Jędrzejowicza, w sprawie pokrycia kwoty 160 zł. za utrzymanie Ludwika i Maryi Gołab.
713. Rada szkolna miejsc. w Mostkach pp. Czerkawskiego, o podwyższenie płacy nauczycielom szkół ludowych.
714. Dyrekcya szkoły przemysłowej w Rzeszowie, pp. Adama Jędrzejowicza o subwencję.
715. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ w Stanisławowie, pp. Mroczkowskiego o subwencję.
716. Rada zawiadowcza krajowego Związku ochotniczych straży ogniowych we Lwowie, pp. Polanowskiego z poparciem projektu ustawy o policyi ogniowej i ponoszenia kosztów utrzymania służby pożarnej, przez Towarzystwa assekuracyjne.
717. Zarząd krajowego Związku ochotniczych straży ogniowych we Lwowie, pp. Polanowskiego o subwencję roczną 2000 zł. na podstawie podniesienia obrony od pożarów w kraju.
718. Michał Krupnicki, nauczyciel w Blichu pow. Brodzkiego, pp. Kaszewską o zapomogę.
719. Erazm Jasiewicz, nauczyciel w Łęczynach, pp. ks. Kopycińskiego o zapomogę.
720. Julia z Delatrów Kossobódzka. kierowniczka szkoły żeńskiej w Przeworsku, pp. Scipiona o wymiar emerytury.
721. Szymon Pituszewski gr. kat. proboszcz w Sasowie, pp. Kowalskiego o zapomogę na budowę cerkwi i budynków croke.

722. Władysław Dębski, ukończony słuchacz praw, pp. Goldmanna o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
723. Marcei Gilewicz, opiekun Włodzimierza Pellecha, sieroty po nauczycielu pp. Maxa, o zaopatrzenie dla tegoż sieroty.
724. Paweł Podkowiec, zawiadowca parafii gr. kat. w Ładańcach, pp. Polanowskiego o zopomogę
725. Agata Ferenciewicz, wdowa po nauczycielu pp. Żuk Skarszewskiego o przyznanie wdowiego zaopatrzenia i dodatku na utrzymanie dzieci.
726. Marya Pawlewicz wdowa, pp. Smolkę o zapomogę.
727. Matylda Masser wdowa, pp. Goldmanna o zapomogę.
728. Albina Stanis, wdowa po litografie, pp. Smolkę o zapomogę.
729. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie, pp. Romanowicza, o podwyższenie subwencyi na r. 1888.
730. Zgromadzenie P. P. Kanoniczek w Krakowie, pp. Spisa o podwyższenie subwencyi na utrzymanie szkoły.
731. Wydział pow. w Tarnowie, pp. Władysława Koziebrodzkiego, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
732. Wydział pow. w Tarnobrzegu, pp. Madejskiego w sprawie organizacyi kredytu dla spółek wodnych w Banku krajowym.
733. Ten sam pp. Madejskiego, w sprawie ustanowienia posterunku c. k. Żandarmeryi w Nadbrzeziu
734. Zwierzchność gminna w Makowie, pp. Lasockiego o subwencyę na zakupno dwóch sikawek dla straży ochotniczej ogniowej.
735. Rada gminna m. Krosna, pp. Starowiejskiego o zaliczenie tego miasta do tych, które niszczą prestacye drogowe w pieniądzech.
736. Ta sama pp. Starowiejskiego w sprawie zmienienia postanowień §. 74. al. 3. i §. 75 ustawy budowlanej z 28. kwietnia 1882.
737. Gmina Bonarówka i obszar dworski, pp. Starowiejskiego w sprawie komunikacyjnej.
738. Wydział spółki wodnej dla regulacyi rzeki Łęgu w Tarnobrzegu, pp. Madejskiego w sprawie organizacyi kredytu dla spółek wodnych w Banku krajowym.

Protokół

13. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 17. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11. minut 50.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Sieczyński.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 11. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 12. posiedzenia został złożony do przejrzania w biurze sejmowem.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 17. Grudnia b. r. od Nr. 739 do Nr. 762 włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji gminnej l. 739.

„ administracyjnej l. 740, 741, 744.

„ asekuracyjnej l. 742, 743.

„ budżetowej l. 745, 747, 748, 750, 751, 753, 754, 757, 758, 759, 761, 762.

„ petycyjnej l. 746.

„ szkolnej l. 749.

„ prawniczej l. 752.

„ gospodarstwa krajowego l. 755, 756, 763.

Przy odczytywaniu petycyi do l. 760 przemawia p. Polanowski i wnosi wybór osobnej komisji z 7 członków dla spraw gorzelnianych, dalej wnosi postawienie wyboru tej komisji na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Polanowskiego.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wybór komisji uchwalonej postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Wybór 12 członków do komisji, której zadaniem będzie zastanowić się nad sposobem uczczenia 40-tej rocznicy wstąpienia na tron Jego Cesarskiej Królewskiej Mości Najjaśniejszego Pana i postawić Sejmowi odpowiednie wnioski.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru powyższej komisji i zaprasza na skrutatorów pp. Łozińskiego, Kluckiego, Langiego, Kaszewkę i Goldmana.

Zanim skrutatorowie ukończą skrutynium przystępuje Izba na wezwanie J. E. Marszałka do następnego punktu porządku dziennego obrad, którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

J. E. Marszałek udziela głosu zapisanemu do Art. 16. mowcy p. Abrahamowiczowi, który przemawia.

Przemawia następnie p. Płaziński, który wnosi przejście do porządku dziennego nad ustępem 2 i 3 Art. 16.

Po wrzeczeniu się przemawiania zapisanego do głosu p. Romanowicza, przemawia p. Wł. Koziebrodzki, cofa swój poprzednio postawiony i przedstawia następujący dostatecznie poparty wniosek jako alinea 4. Art. 16.:

Gdyby w pojedynczych wypadkach dostarczenie lub wynajęcie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwym co przez Radę szkolną okręgową ma być stwierdzone, nie służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu żadnego odszkodowania lub wynagrodzenia.

Przemawia p. Bobczyński i wnosi poprawkę do alinei 2. art. 16., żeby ten morg pola był położonym obok szkoły, jeżeli takowy obok szkoły już się nie znajduje. Izba nie popiera poprawki p. Bobczyńskiego.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje w swoim imieniu poprawkę p. Koziebrodzkiego.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. Art. 16. jako niekwestjonowany.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1. Art. 16. zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek poddaje wniosek p. Płazińskiego przejście do porządku dziennego nad ustępami 2. i 3. Art. 16.

Z powodu niemożności dokładnego skonstatowania wyniku głosowania p. hr. Łubieński wnosi imienne głosowanie nad wnioskiem p. Płazińskiego.

Izba uchwala imienne głosowanie, a sekretarz p. St. Badeni odczytuje nazwiska pp. posłów.

W imiennym głosowaniu Izba 58 głosami przeciw 42 odrzuca wniosek p. Płazińskiego.

J. E. Marszałek objaśnia porządek w jakim zamierza zarządzić głosowanie.

Przemawia p. Abrahamowicz pod względem formalnym.

Następnie po wrzeczeniu się przemawiania zapisanego do głosu pod względem formalnym p. Wł. Koziebrodzkiego przemawia p. St. Badeni również pod względem formalnym.

Przemawia p. Abrahamowicz powtórnie co do formalnego traktowania. Przemawia dalej p. Chrzanowski, Romanowicz również w kwestyi formalnej.

Po uchwaleniu przez Izbę zamknięcia dyskusji przemawiają p. ks. Czartoryski, p. Zoll, i Chrzanowski w kwestyi formalnej.

Przemawia jeszcze zapisany do głosu dla sprostowania faktu p. Stanisław Badeni.

P. Henzel żąda głosu.

J. E. Marszałek objaśnia p. Henzla, iż w obec zamkniętej dyskusyi w kwestyi formalnej nie może udzielić głosu, i zapytuje Izbę czy zgadza się na ponowne otwarcie rozprawy formalnej. Izba nie zgadza się na otwarcie ponownej dyskusyi.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. St. Badeniego t. j. izby przedsięwzięto głosowanie nad oboma pozostałymi ustępami art. 16. (t. j. 2. i 3.) razem z poprawką p. W. hr. Koziembrodzkiego przyjętą przez sprawozdawcę jako dodatkawy ustęp do §. 16.

Izba w głosowaniu oświadcza się 73 głosami za proponowanym przez p. St. Badeniego sposobem głosowania, i uchwała następnie ustęp 2. i 3. art. 16. wraz z dodatkiem p. hr. Koziembrodzkiego, który wchodzi jako ustęp 4. do art. 16. wniosku komisyi.

Sprawozdawca czyta:

Art. 17.

Nauczyciel pobiera $1\frac{1}{2}\%$ płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki udzielanej po nad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana po nad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Izba uchwała Art. 17. zgodnie z wnioskiem Komisyi bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 18.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych pobierają wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszków.

Izba w głosowaniu uchwała Art. 18. zgodnie z wnioskiem Komisyi bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 19.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym wypadku zbada, czyli zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a niemniej udzielanie korepetycyj szkolnych, jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronione.

Izba uchwała Art. 19. zgodnie z wnioskiem Komisyi bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 20.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydanych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami do płacy nauczyciela.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi głosowanie „en bloc“ nad Art. 21. do 33. włącznie.

J. E. Marszałek objaśnia, iż do tych artykułów nikt nie zapisał się do głosu.

Izba przyjmuje w głosowaniu en bloc Art. 21. do 33. włącznie, zgodnie z wnioskiem Komisyi bez rozprawy w brzmieniu następującem:

Art. 21.

Płace i dodatki dyrektorów i nauczycieli stale zamianowanych tudzież emerytury mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Art. 22.

Powyższe postanowienia o płacach nauczycieli tyczą się także nauczycielek.

TYTUŁ III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły, a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórnem przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego po za szkołą, uwłaczające powadze stanu i udaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana;
- b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;
- c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą lub przeniesienie starszego nauczyciela na posadę młodszego nauczyciela;
- d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;
- e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata; pod innymi względami zaś po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci dana mu nagana swoje znaczenie.

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju odracza przyznanie dodatku pięcioletniego o lat pięć.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może Komisya śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Sprawdzonej istotę czynu należy przedstawić obżałowanemu i usprawiedliwienie się jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów.

Jeśli usprawiedliwienie to będzie uznane dostatecznem, należy uwiadomić go na piśmie, że jest niewinnym zarzuconego mu przestępstwa.

Art. 28.

W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych lub tymczasowych jako też stałych nauczycieli, tudzież o wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego w każdym razie, orzeka Rada szkolna krajowa.

Sprawy dyscyplinarne nauczycieli tymczasowych należą do Rad szkolnych okręgowych, które mogą zastosowywać kary powyżej wymienione pod lit. a, c, d.

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzonym śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwaj nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorszenie, może być wydany ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania zachowaniem swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sądownie na karę połączoną z utratą prawa obieralności do Reprezentacyi gminnej, wydali Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmie mu Rada szkolna okręgowa na czas śledztwa urządowanie i płacę.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśliby wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urządowania i płacy zawiadamia Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urządowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urządowanie i płacę, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urządowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{3}$ do $\frac{2}{3}$ płacy przedtem pobieranej, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby.

Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należytość.

Art. 33.

O każdym wydaleniu ze służby (art. 24. lit. e) należy donieść Ministrowi wyznań i oświecenia celem uwiadomienia o tem władz innych krajów reprezentowanych w Radzie Państwa.

Sprawozdawca czyta:

TYTUŁ IV.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierót po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych, stwierdzonej niezdolności lub też z innych powodów ważnych, okaże się niezdolnym do dalszego pełnienia swych obowiązków, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Izba w głosowaniu uchwala Art. 34. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 35.

Po 35-letniej nienagannej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady lub wydalenie ze służby (Art. 24 lit. d, e) pozbawia prawa do emerytury jako też do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscyplinarne przeciw nauczycielowi, nie może tenże zrzekać się posady.

Przemawia p. Adam Jędrzejowicz.

W czasie przemawiania p. Jędrzejowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. A. Jędrzejowicz stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę mianowicie: iżby liczba lat 35 podniesioną była do 40.

Przemawia p. Pietruski i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę, mianowicie wyrazy „nienagannej“ opuścić, natomiast przyjąć wyrazy „nie przerwanej“.

Przemawia p. Romanowicz, p. Męciński i przystępują do wniosku p. Adama Jędrzejowicza. Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

Zastępca Marszałka oznajmia, iż zapisani są do głosu p. p. Romańczuk i Romanowicz za wnioskiem Komisji, zaś p. Abrahamowicz i Adam Jędrzejowicz przeciw wnioskowi Komisji.

Na wniosek p. Łubicińskiego uchwała Izba wybór jeneralnych mowców.

Przemawia p. Romanowicz jako jeneralny mowca za wnioskiem Komisji.

Podczas przemawiania p. Romanowicza J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Przemawia p. Abrahamowicz jako mowca jeneralny przeciw wnioskowi Komisji.

Przemawia sprawozdawca i podnosi, iż wnioskodawca p. Pietruski upoważnił go do zmodyfikowania swego wniosku w ten sposób: iż wnosi tylko opuszczenie słowa „nienagannej“.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. 35. z poprawką p. Jędrzejowicza z opuszczeniem wyrazu „nie nagannej“.

Izba w głosowaniu uchwała Art. 35 z cyfrą lat zgodnie z wnioskiem p. Jędrzejowicza, — następnie uchwała wniosek p. Pietruskiego t. j. opuszczenie w tym artykule wyrazu „nie nagannej“.

W skutek uchwalonej w §. powyższym zmiany w liczbie lat prostuje sprawozdawca cyfry zawarte w Art. 40, mianowicie w miejsce ułamka $\frac{10}{35}$ ma być $\frac{10}{40}$, w miejsce $\frac{1}{35}$ ma być $\frac{1}{40}$, w miejsce $\frac{10}{35}$ ma być $\frac{10}{40}$, zaś w Art. 50 alinei ostatniej po wyrazie „Po“ ma być liczba 40 zamiast 35.

P. hr. St. Badeni z uwagi, że do dalszych paragrafów nikt z poprawkami się nie zgłosił, a zapisany do głosu p. Abrahamowicz zrzekł się przemawiania, wnosi głosowanie „en bloc“ nad resztą artykułów projektu ustawy t. j. od art. 36 do art. 56 włącznie. Izba przyjmuje wniosek głosowania „en bloc“ nad resztą artykułów projektu ustawy i uchwała następnie Art. 36 do 56 włącznie zgodnie z wnioskiem Komisji w brzmieniu następującem:

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie zrzec się posady albo przejść w stan spoczynku.

Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia.

Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków niezabranych z pól i ogrodów, należy postąpić jak w razie śmierci nauczyciela (Art. 46).

Art. 38.

Stale mianowani nauczyciele i nauczycielki wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a wdowy i sieroty po takich nauczycielach prawo do zaopatrzenia.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości płacy i od lat służby.

Co się tyczy pierwszej, będzie podstawą wymiaru płaca ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi, jako też z dodatkami za kierownictwo (Art. 14), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy drugiej, policzy mu się wszystkie lata spędzone

przy szkołach etatowych, począwszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej.

Przerwa w służbie, która zaszła bez winy nauczyciela, nie pozbawia go prawa policzenia wszystkich lat wysłużonych.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma on stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać półtorarocznej należitości, obliczonej według artykułu poprzedniego.

Po wysłużonych dziesięciu latach dostaje emeryt $\frac{10}{40}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{40}$ część należitości obliczonej jak wyżej.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub zmysły, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{10}{40}$ pobieranej płacy jako emeryturę, chociaż dziesięciu lat nie wysłużył.

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo stałe albo czasowe. W ostatnim razie, jeżeli przyczyna, dla której przeniesienie to nastąpiło, została uchylona, powinien ten, którego to dotyczy, na wezwanie Rady szkolnej krajowej albo wstąpić na nowo do służby szkolnej, albo też zrzec się emerytury.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę tego czasu przypadała.

Art. 43.

Wdowy i sieroty po stałych nauczycielach wszelkich kategorii mają tylko wtedy prawo do zaopatrzenia, jeżeli ich mężowie i ojcowie mieli prawo do emerytury.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięć, dostaną tytułem odprawy $\frac{1}{4}$ część należitości męża, obliczonej podług art. 40.

Taka sama część należy się sierotom po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu.

Jeżeli prócz wdowy pozostało potomstwo niżej lat dwudziestu życia, otrzyma wdowa dla tegoż potomstwa połowę należitości, którą otrzymała jako wdowa.

Art. 44.

Wdowie po nauczycielu, który służył lat dziesięć albo więcej, należy się roczne zaopatrzenie wynoszące $\frac{1}{3}$ część ostatniej jego płacy rocznej, o ile się ona miała liczyć przy wymiarze emerytury.

W tej samej wysokości otrzyma zaopatrzenie wdowa po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku, jeżeli jego emerytura przynajmniej tyle wynosiła.

W przeciwnym zaś razie otrzyma wdowa zaopatrzenie, równające się emeryturze zmarłego męża.

Jeżeli zaś małżeństwo było zawarte już po przeniesieniu w stan spoczynku nauczyciela, lub jeżeli z winy żony nastąpiła separacya sądowa od stołu i łoża lub rozwód, nie ma wdowa prawa do zaopatrzenia.

W razie ponownego małżeństwa może sobie wdowa albo zastrzedz zaopatrzenie na wypadek powtórnego owdowienia, albo żądać tytułem odprawy dwuletniego zaopatrzenia swego.

Art. 45.

Wdowa mająca prawo do zaopatrzenia otrzyma na każde po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie, który tak należy wymierzyć, aby zaopatrzenie wdowy wraz z wszystkimi dodatkami nie przewyższało połowy ostatniej płacy męża.

Wysokość dodatku na wychowanie każdego dziecka oznacza Rada szkolna krajowa.

Dodatek na wychowanie ustaje, gdy dziecko ukończy lat dwadzieścia lub nyzyska inne utrzymanie. Zaopatrzenie wdowy wraz z dodatkiem na wychowanie nie może być w żadnym razie wyższe od kwoty emerytalnej, jaką pobierał zmarły w stanie spoczynku nauczyciel.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje lub nie ma prawa do zaopatrzenia, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, zasiłek na wychowanie, obliczony według tego, czy wdowie dostałaby się tylko odprawa, czy też zaopatrzenie.

W pierwszym wypadku dostają dzieci taką samą odprawę, a w drugim pobierają wszystkie razem corocznie $\frac{1}{6}$ część ostatniej płacy ojca.

Udzielenie tego zasiłku ustaje wtedy dopiero, gdy już nie ma ani jednego dziecka, które nie doszło lat dwudziestu.

Powyższe postanowienia stosują się i do sierót po nauczycielce, mającej prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. Czerwca a 31. Października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 47.

Jeżeli spadek nie wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu, należy się wdowie a w braku tego dzieciom $\frac{1}{4}$ część onej płacy jako kwartał pozgonny.

Art. 48.

Nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 49.

Nauczyciele, którzy z powodu przeistoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracą swe posady a w nowym etacie stałej posady nie otrzymają, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przeniesieni, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służyć ma płaca, którą pobierali w ostatnim roku jako stałe umieszczeni nauczyciele.

Wdowy i sieroty pobierać będą takie jedynie zapomogi, jakie się im należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 50.

Na pokrycie wydatków wypływających z tytułu IV. niniejszej ustawy służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;

c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;

d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle, albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;

e) spłaty kwot dwuprocentowych powyżej oznaczonych w artykule 49;

f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu teje 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;

g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 40-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit. f) wymienionych.

Art. 51.

Jeżeli nauczyciel umrze przed skończeniem lat 10 służby dającej prawo do emerytury, albo też oddalony zostanie przed tym czasem (Art. 24. d. e.) lub otrzyma odprawę, należy jemu lub spadkobiercom jego zwrócić wkładki, jakie do funduszu emerytalnego uiszcili.

Art. 52.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należitości funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencyom nauczycielskim przedkładać wykaz stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa przeszle co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz z swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielenie absolutorium z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 53.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz szkolny emerytalny; mają jednak przy wymierzaniu odpraw i emerytur nauczycieli, jakoteż zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 50. od c) do f) wymienione mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu a udzielenie absolutorium do Rady miejskiej.

Art. 54.

Dochody funduszu emerytalnego należy przedewszystkiem obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany; resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Art. 55.

Z wejściem w wykonanie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe ustawy i rozporządzenia odnoszące się do przedmiotów, objętych tą ustawą.

Art. 56.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi wyznań i oświecenia.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Izba w głosowaniu uchwala tytuł i wstęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę nad rezolucją p. J. Stadnickiego w brzmieniu następującem:

Sejm poleca komisji edukacyjnej, aby się zastanowiła, czy nie należałoby wezwać Rząd, ażeby:

1. Przez rozszerzenie ram ustawy państwowej umożliwić krajowi naszemu przeprowadzenie różnicy pomiędzy szkołą początkową stanowiącą przygotowanie do szkół średnich, a szkołą ludową mającą samodzielnie spełnić zadanie wykształcenia najliczniejszej warstwy ludności;

2. Ażeby zostawił ustawodawstwu krajowemu należący mu się wpływ także i na uregulowanie sprawy wykształcenia nauczycieli ludowych.

W rozprawie nikt głosu nie żąda, a po przemówieniu sprawozdawcy który wnosi odesłanie tej rezolucji do komisji szkolnej, uchwala Izba powyższą rezolucję zgodnie z wnioskiem p. Jana Stadnickiego względnie sprawozdawcy.

J. E. Marszałek oświadcza, iż w obec uchwalonych poprawek w projekcie ustawy, obecnie do 3. czytania takowego przystąpić nie można.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie gwarancyi dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Sprawozdawca poseł Popiel uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważnia niniejszem Wydział krajowy do zawarcia i podpisania ugody z Towarzystwem akcyjnym żeglugi parowej na Dniestrze na podstawie warunków poniżej umieszczonych, zostawuje jednak Wydziałowi krajowemu swobodę poczynienia w nich na żądanie rzeczzonego Towarzystwa takich zmian, jakie Towarzystwo to uważałoby w interesie rzeczy za pożądane, a zarazem Wydział krajowy za zgodne z dobrem i bezpieczeństwem funduszu krajowego.

Terminem prekluzyjnym do podpisania ugody jest dzień 1. Stycznia 1889 r.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do ewentualnego wstawienia w preliminarz 1889 roku kwoty 6.250 zł. jako pierwszą roczną ratę gwarancyi.

Warunki

umowy, określającej stosunek Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze do Reprezentacji kraju i gwarantującej temuż roczny dochód pięcioprocentowy od częściowego kapitału zakładowego, w kwocie 125.000 zł. w. a. na lat dwadzieścia.

1. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w zastępstwie Reprezentacji krajowej, poręcza na lat dwadzieścia Towarzystwu żeglugi parowej na Dniestrze, na prrestrzeni Niżniów-Okopy, względnie Halicz-Niżniów-Okopy, ukonstytuowanemu w myśl statutów zatwierdzonych przez c. k. Rząd na mocy najwyższego upoważnienia z dnia 5. Października 1885 r. pięcioprocentową dywidendę od 1.250 wyrażnie: Tysiąc dwieście pięćdziesiąt sztuk akcji po sto (100) zł. a. w. pierwszej emisji, wypuszczonych w myśl §. 7. statutów wspomnianych, a to w miarę ich wpłaty i użycia uzyskanego ztąd kapitału na urządzenie żeglugi parowej na Dniestrze i w tym celu obowiązuje się uiszczać stosowne dopłaty, do wysokości kwoty 6.250 zł. w. a. w jednym roku, o ileby dochody roczne Towarzystwa pomienionego ze wszystkich przedsięwzięć Towarzystwa wyszczególnionych w §. 5. jego

statutów, nie wystarczyły na pokrycie z wyżej wymienionych kosztów prowadzenia ruchu i na zapłacenie dywidendy powyższej.

2. Do wspomnianych wyżej kosztów prowadzenia ruchu należą także wydatki na fundusz asekuracyjny, tworzyć się mający w myśl §. 44. Statutów Towarzystwa, tudzież roczne odpisy z wartości majątku Towarzystwa, wszakże te ostatnie obliczone być mają przy oznaczaniu rocznych dopłat krajowych nie w stosunku określonym §. 43. statutów Towarzystwa, ale podług skali następującej:

od wartości parostatków	6%
„ „ żelaznych gabarów	5%
„ „ drewnianych gabarów	25%
„ „ inwentarza parostatków i gabarów	10%
„ „ inwentarza warstatów i stacyj	10%
„ „ budynków	5%

Procenta te obowiązują przez pierwsze 10 lat istnienia Towarzystwa, następnie obowiązują procenta jak niżej:

od wartości parostatków	5%
„ „ żelaznych gabarów	3%
„ „ drewnianych gabarów	6%
„ „ inwentarza parostatków i gabarów	4%
„ „ inwentarza warstatów i stacyj	2%
„ „ budynków	4%

3. Fundusz, powstały z odpisów z wartości majątku Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze, jest funduszem samoistnym, który podobnie jak fundusz asekuracyjny ma być odrębnie administrowany i fruktyfikowany, a jako fundusz odnowienia służyć winien tylko na uzupełnienie braków, powstałych w przedmiotach w punkcie drugim. wyszczególnionych skutkiem naturalnego tychże zużycia.

Skoro wysokość tego funduszu dosięgnie kwoty użytej w pierwszym, a względnie drugim roku administracyjnym, na nabycie powyższych przedmiotów, natenczas należy zaprzestać dalszych odpisów z wartości majątku Towarzystwa.

4. Procenta od zaciągniętych przez Towarzystwo pożyczek, również tanyemy wszelkie remuneracye dla urzędników i sług, datki na rzecz ich funduszu pensyjnego oraz straty poniesione z powodu sprzeniewierzenia lub niedbalstwa funkcyonaryuszów Towarzystwa, nie mogą być zaliczone do zwyczajnych kosztów prowadzenia ruchu wspomnianych w punkcie 1., a mających pierwszeństwo przed wydatkami na 5 pret. dywidendę od 1.250 sztuk akcji po 100 zł. emisji pierwszej.

5. W razie dalszej emisji akcji Towarzystwa w myśl §. 7. statutów po nad kwotę 125.000 zł., nastąpi rozkład z wyżej wymienionych w punkcie 1. i 2. określonych kosztów prowadzenia ruchu w stosunku 1250 sztuk akcji emisji pierwszej do ilości takichże akcji emisji następnych.

6. Uiszczone przez Wydział krajowy w myśl punktu 1. dopłaty roczne mają być uważane jako udzielone Towarzystwu bezprocentowe zaliczki, które zwracane być winny z procentami funduszowi krajowemu z ewentualnych nadwyżek dochodów Towarzystwa w latach następnych, po pokryciu wydatków wymienionych w punktach 1. i 2.

Przy użyciu dochodów Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze winien być przeto przestrzegany następujący porządek wydatków, z zachowaniem pierwszeństwa dla poprzednich pozycy przed następnymi:

- a) zwyczajne koszty prowadzenia ruchu,
- b) wydatki na fundusz asekuracyjny,

- e) odpisy z wartości majątku Towarzystwa podług skali oznaczonej w punkcie 2.,
- d) 5% dywidenda od kapitału akcyjnego w kwocie 125.000 zł.,
- e) zwroty zaliczek otrzymanych z funduszu krajowego,
- f) nadzwyczajne koszta prowadzenia ruchu,
- g) $\frac{1}{5}$ część kosztów założenia i urządzenia, (§. 41. statutów Towarzystwa).
- h) inne wydatki wskazane w §. 41. statutów.

7. Określona w poprzednich punktach gwarancya kraju zaczyna się w dniu, w którym w zupełności wejdzie w ruch żegluga parowa na Dniestrze (§. 70.), co nastąpić winno najdalej we dwa lata od dnia podpisania ugody z Wydziałem krajowym przez Towarzystwo.

8. Do zaciągania pożyczek z terminem dłuższym niż półrocznym lub przenoszących łącznie z długami poprzednio zaciągniętymi $\frac{1}{5}$ część wartości majątku Towarzystwa, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

9. Zmiana statutów Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze lub zlanie się tegoż z innym Towarzystwem, albo też odstąpienie przedsiębiorstwa innemu Towarzystwu, nastąpić może tylko za zgodą Wydziału krajowego.

10. Towarzystwo jest obowiązane urządzić żeglugę na Dniestrze w ten sposób, iż kursować mają najmniej dwa parowce o stosownej sile koni, które to parostatki łącznie odbyć winny przestrzeń najmniej 20.000 km. w ciągu jednego roku, każdy wraz z kompletem gabarów, a trzeci takiż statek wraz z gabarami ma być w odwodzie od wypadku dla pełnienia służby nadzwyczajnej, w razie obfiej ofiarowanej ładugi.

Parostatki winny być w dobrym używalnym stanie, gabary zaś całkiem nowe.

11. Towarzystwo obowiązuje się tak przy założeniu i urządzeniu żeglugi parowej na Dniestrze, jako też przy prowadzeniu ruchu i załatwianiu spraw poszczególnionych w §. 5. statutów, postępować z jak największą oględnością, dbałością i oszczędnością oraz prowadzić dokładne i sumienne rachunki według wzorów ułożonych w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

12. Wydział krajowy wykonywa nadzór nad całą administracją Towarzystwa i w tym celu może żądać od tegoż lub od poszczególnionych organów jego zarządu, wszelkich wyjaśnień, może wysyłać delegatów swoich, którzy mają prawo brania udziału we wszystkich zebraniach organów zarządu, poszczególnych w §. 16. statutów, wglądać w księgi i akta Towarzystwa; niemniej też badać i sprawdzać, o ile po za granicami kraju na koszt Towarzystwa, stan wszystkich przedmiotów stanowiących ruchomy i nieruchomy majątek Towarzystwa.

Zarazem służy Wydziałowi krajowemu prawo zatwierdzania preliminarzy dochodów i wydatków Towarzystwa. Plany i kosztorysy wszystkich robót i budowli potrzebnych do urządzenia i prowadzenia żeglugi parowej na Dniestrze, tudzież plany i kosztorysy na nabycia parostatków i gabarów przez Towarzystwo użyć się mających, muszą być przedłożone Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia, a to przed ich wykończeniem lub zakupnem przez Towarzystwo. Z każdego przekroczenia wydatków zatwierdzonych przez Wydział krajowy obowiązane jest Towarzystwo usprawiedliwić się należycie przed Wydziałem krajowym. Wydatki nieuzasadnione nie będą przyjęte przez Wydział krajowy.

Wydział krajowy sprawdza wszelkie rachunki odnoszące się do założenia, urządzenia i prowadzenia spraw Towarzystwa.

Rachunki te winne być należycie udokumentowane t. j. oparte na dowodach i sprawdzone być mogą w każdym czasie, a w szczególności sprawdzane być muszą przez Wydział krajowy przy zatwierdzaniu bilansów rocznych, które przedkładane być mają niezwłocznie po zbadaniu ich przez komisję rewizyjną w myśl §. 36 statutów Towarzystwa.

13. Taryfy przewozowe i wszelkie opłaty pobierane przez Towarzystwo winny być ustanowione za zgodą Wydziału krajowego, który zatwierdza również wszelkie niżenia oraz refakeye taryf i opłat ustanowionych.

14. Na każde żądanie Wydziału krajowego odbyć się winno nadzwyczajne walne zgromadzenie akcyonaryuszów Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze.

Protokół każdego Walnego zgromadzenia ma być podany niezwłocznie do wiadomości Wydziału krajowego.

15. Towarzystwo żeglugi parowej na Dniestrze obowiązuje się przedkładać Wydziałowi krajowemu w należyтым czasie wszystkie dane i akta, potrzebne do wykonywania praw przysługujących Wydziałowi krajowemu, a względnie reprezentacyi krajowej, w myśl układu niniejszego.

Jeśliby działanie Towarzystwa było tego rodzaju, iż słuszne ztąd rosłyby obawy o bezpieczeństwo sum gwarantowanych przez kraj, a więc funduszowi krajowemu od Towarzystwa należących, natenczas wolno będzie Wydziałowi krajowemu ustanowić drogą administracyjną na koszt i rachunek Towarzystwa sekwestratora dla administrowania majątku Towarzystwa, aż do ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

17. Gwarancya kraju określona w punkcie 1-ym ustaje już przed upływem dwudziestoletniego okresu gwarancyjnego, jeżeli żegluga parowa na Dniestrze w całości lub części zaniechana będzie, również jeżeli Towarzystwo tej żeglugi rozwiąże się w sposób przewidziany w §. 46 swych statutów lub nastąpi jego rozwiązanie w myśl §. 48 tychże statutów albo wreszcie, jeżeli Towarzystwo rzeczzone nie dopełni któregokolwiek warunku niniejszym układem zawarowanego.

Jeśliby Towarzystwo przed upływem terminu gwarancyi, spłaciwszy krajowi wszystkie zaliczki, oświadczyło Wydziałowi krajowemu, iż się dalszej gwarancyi zrzeka, umowa niniejsza tem samem się rozwiązuje, ale §. 13. pozostaje w swej mocy aż do rozwiązania się Towarzystwa.

18. Jeżeli po upływie dwudziestoletniego okresu gwarancyjnego Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze będzie zalegało ze zwrotem 40% zaliczek otrzymanych z funduszu krajowego w myśl punktu 6-go, natenczas nadzór Wydziału krajowego nad administracją Towarzystwa trwać będzie dalej i tak długo, dopóki zwrot powyższych zaliczek nie nastąpi w całości.

W razie likwidacyi Towarzystwa w myśl §. 46 statutów, w pierwszym rzędzie pokryte być mają zaliczki przez fundusz krajowy poczynione, a tylko Sejm krajowy może zrzec się w całości lub części zwrotu zalegających 4% zaliczek na rzecz akcyonaryuszów, o ileby cały majątek Towarzystwa w czasie likwidacyi nie dosięgał sumy wpłaconego kapitału akcyjnego pierwszej emisyi.

19. Wszelkie spory pomiędzy Wydziałem krajowym a Towarzystwem, z powodu niniejszego układu wyniknąć mogące, rozstrzygać będzie sąd polubowny, składać się mający z trzech członków, z których jednego wybiera Wydział krajowy, jednego Towarzystwo żeglugi parowej na Dniestrze, a obaj wybrani, superarbitra. W razie, gdyby na wezwanie Wydziału krajowego Towarzystwo żeglugi parowej na Dniestrze w przeciągu dni sześćdziesięciu od otrzymania tegoż wezwania z przysługującego mu prawa wyboru jednego członka sądu polubownego nie zrobiło użytku, albo o wyborze tym w powyższym terminie Wydziału krajowego nie uwiadomiło, Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wyznaczy także i tego członka sądu polubownego, którego Towarzystwo żeglugi parowej miało wybrać. Gdyby arbitrowie na superarbitra zgodzić się nie mogli, Sejm superarbitra wybiera.

W ten sposób złożony sąd polubowny ma prawo oznaczyć porządek, w którym strony mają być przesłuchane i cały spór przeprowadzony, a odnośne postanowienia procedury cywilnej ani dla niego ani dla stron nie mają mocy obowiązującej.

Wyrok przez sąd polubowny wydany jest stanowczy, gdyż obydwie strony układ niniejszy zawierające obowiązują się temuż wyrokowi poddać i zrzekają się prawa wnoszenia przeciw temuż jakiegokolwiek odwołania.

20. Postanowienia statutów Towarzystwa, zatwierdzonych dnia 5. Października 1885., o ile nie są zgodne z warunkami niniejszego układu, lub z powodu tychże wymagają uzupełnienia,

winny być stosownie zmienione w porozumieniu z Wydziałem krajowym w ciągu pierwszego roku administracyjnego, a to pod rygorem nieważności układu niniejszego.

21. Koszta prawne ugody, i należność skarbową od aktu, ciężą na Towarzystwie.

W rozprawie ogólnej nad powyżej odczytany wnioskami komisji przemawiają p. p. hr. Wł. Badeni i hr. Golejewski.

Przemawia J. E. Marszałek.

Przemawia p. Golejewski.

J. E. Marszałek przemawia.

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia p. Wł. Badeni.

Przemawia p. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp I. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji.

J. E. Marszałek poddaje ustęp II. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji.

P. Goldmann ogłasza wynik wyboru komisji do wniosku J. E. Marszałka krajowego.

Głosujących 83 wybrani:

Czartoryski Jerzy
Czerkawski
Gross
Ks. Mandyczewski
Polanowski
Potocki Alfred
Potocki Artur
Sanguszko
Sapieha Adam
Sembratowicz
Tarnowski Jan
Wodzicki Ludwik.

J. E. Marszałek wzywa obraną Komisję do spieszego ukonstytuowania się.

Na zapytanie J. E. Marszałka Izba zgadza się na zamknięcie posiedzenia dla pory spóźnionej.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

Wniosek.

Wysoki Sejm powziąć raczy następującą uchwałę:

W ludowych i średnich szkołach męskich Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ma być zaprowadzoną, jako część składowa nauki gimnastyki, nauka ćwiczeń wojskowych.

Wzywa się e. k. Władze szkolne, ażeby co do metody i rozkładu nauki tego przedmiotu, jak również co do przysposobienia instruktorów odpowiednie zarządzenia poczyniły.

We Lwowie, 17. Grudnia 1887.

Teofil Merunowicz w. r.
wnioskodawca.

Mroczkowski, Hausner, Hozzard, Łubieński, Gross, Dr. Majer, Bobczyński, Czerkawski, Wierzbicki, Gnoiński, Sieczyński, ks. Sawa, Fruchtman, Biliński, Wł. Struszkiewicz, E. Uderski, Lenartowicz, Skałkowski, Waygart, Weigel, Kowalski, Goldman, Romanowicz.

Wniosek.

Zważywszy, że opodatkowanie stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych na podstawie patentu z roku 1849 jest dla tych stowarzyszeń tak uciążliwym, iż rozwój tych instytucyj jest niemożliwy bez zmiany obowiązujących dotychczas przepisów podatkowych
podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze ustawodawczej wyjednał rozszerzenie ustaw z dnia 27. Grudnia 1880 i z dnia 14. Kwietnia 1885 także na stowarzyszenia produkcyjne i handlowe, opierające się na ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873, których zakres działania obejmuje członków i nieczłonków, — a to nie czekając na wniesienie projektów do zmiany ogólnej systemu podatkowego.

Lwów, dnia 17. Grudnia 1887.

Skalkowski w. r.

Wnioskodawca.

E. Uderski, Mroczkowski, Goldmam, Rosner, P. Gross, Waygart, Fruchtmann, Romanowicz T. Merunowicz, Lenartowicz, Koziębrodzki, M. Rey, Wasilewski, Max, Hoszard, Kapri.

Wniosek.

W obec uchwalenia ustawy, zmieniającej prawne postanowienia o obszarach dworskich, tudzież w obec utrudnień wynikających z obowiązującej ustawy o księgach hipotecznych co do postępowania przy parcelacji i komasacji — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą zmianę ustawy z dnia 20. Marca 1874 o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych jako dodatek do §. 3. tej ustawy:

Posiadłości ziemskie na gruntach niegdyś dominikalnych, które w myśl ustawy krajowej z dnia zmieniającej postanowienia ustawy o obszarach dworskich wcielone zostaną do związku gminnego, mają być przeniesione z wykazów hipotecznych dla posiadłości tabularnych przy sądach kolegialnych prowadzonych, do wykazów hipotecznych dla dotyczących gmin katastralnych, przy właściwych sądach powiatowych.

Do utworzenia osobnego ciała tabularnego z gruntów wydzielonych z kompleksu posiadłości tabularnej, potrzebne jest przyzwolenie c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

Przyzwolenie to nie jest potrzebne, jeżeli wydzielone z kompleksu posiadłości tabularnej grunta przeniesione być mają do wykazu hipotecznego, przeznaczonego dla posiadłości nietabularnych. Grunta, należące do posiadłości nietabularnych, mogą być wcielone do kompleksu tabularnego, jeżeli udowodnionem zostanie, że równocześnie lub przed tem wcieleniem wydzielono z tegoż kompleksu tabularnego i przeniesiono do wykazów hipotecznych dla nietabularnych posiadłości przestrzeń gruntów opłacającą podatek gruntowy przynajmniej w takiej samej kwocie, jak przestrzeń wcielić się mająca do posiadłości tabularnej.

Lwów, 17. Grudnia 1887.

Skalkowski w. r.

Wnioskodawca:

Fruchtmann, Russocki, T. Merunowicz, Goldman, Lenartowicz, Czerkawski, Max, Romanowicz, Żywicki, Waygart, Mroczkowski, Kapri, Wasilewski, Onyszkiewicz, Struszkiewicz, Gniewosz, Rey, Scipio, Rosner, S. Tarnowski (jun.), Wład. Wolański.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wnioski te traktowane będą podług przepisów regulaminu.

J. E. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. Grudnia b. r. godz. 11 przedpołudniem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny

14. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, który się odbędzie w Poniedziałek dnia 19. Grudnia 1887. o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi gminy miasta Zaleszczyk w sprawie ustawodawczego zezwolenia na pobór opłaty od psów. Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego o wezwanie c. k. Rządu, by przeprowadził w drodze właściwej ustawę uwalniającą od egzekucyi sądowej z tytułu długu prywatnego te realności, z których się opłaca 6 zł. lub mniej podatku gruntowego wraz z podatkiem domowo-klasowym.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 20. Marca 1874 o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych.

4. Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie zaprowadzenia w szkołach męzkich ludowych i średnich nauki ćwiczeń wojskowych, jako części składowej nauki gimnastyki.

5. Pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego o wyjednanie w drodze ustawodawczej rozszerzenia ustaw z dnia 27. Grudnia 1880 i z dnia 14. Kwietnia 1885 także na stowarzyszenia produkcyjne i handlowe, opierające się na ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873.

6. Wybór komisji do spraw gorzelnianych z 7 członków.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o projekcie Wydziału krajowego wybudowania gmachu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie. Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Władysława Koziębrodzkiego co do uregulowania kosztów podróży pp. posłów. Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz.

9. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu wydatków i dochodów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1888. Sprawozdawca poseł Skałkowski.

10. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1886. Sprawozdawca poseł Skałkowski.

11. Sprawozdanie komisji gminnej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie reformy sądownictwa policyjno-karnego w gminach i na obszarach dworskich.

Sprawozdawca poseł Wasilewski.

12. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w sprawie petycyi gmin Mostki i Malinówki o prawne zezwolenie zbierania grzybów po lasach prywatnych.

Sprawozdawca poseł Leon Sapięha.

13. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyi gminy Zakliczyn względem utworzenia Sądu powiatowego tamże.

Sprawozdawca poseł Fruchtman.

14. Sprawozdanie komisji prawniczej:

a) z petycyi gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załoścach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.

b) z petycyi zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim a przedewszystkiem w Nowej Turce.

Sprawozdawca poseł Fruchtman.

15. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycyi Sędziszowa względem ustanowienia trzeciego c. k. Sądu powiatowego w obwodzie c. k. Starostwa Ropczyckiego, z siedzibą w mieście Sędziszowie.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

16. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Horodyszcze z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Łące, c. k. Starostwa Sambor-

skiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego w Samborze tegoż samego c. k. Starostwa.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

17. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyi gminy Torskie i tamtejszego obszaru dworskiego o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego, a przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

18. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycyi myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu. Sprawozdawca poseł Kapri.

b) z petycyi Edmunda hr. Krasickiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wódek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.

c) z petycyi Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjednanie u c. k. Rządu przeniesienia petenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.

d) z petycyi gminy Stasiowka powiatu Ropeczyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach.

Sprawozdawca poseł Rosner.

e) z petycyi gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego.

Sprawozdawca poseł Strasser.

19. Sprawozdanie komisji podatkowej z petycyi stowarzyszenia tkackiego w Błazowej o wzięcie go w opiekę przed Władzą skarbową z powodu niesłusznego wymiaru wygórowanych podatków.

Sprawozdawca poseł Płaziński.

20. Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycyi Hipolita Dolińskiego, byłego nauczyciela szkół ludowych w Ohladowie, o udzielenie emerytury lub posady;

b) z petycyi Julii Selingerowej, byłej kierowniczki szkoły wydziałowej w Tarnopolu, o dodatek, któryby się równał półtora rocznej kwocie z płacy, którą pobierała jako kierowniczka, tudzież z petycyi Rozalii Pisarczukowej, byłej nauczycielki szycia, o wynagrodzenie za naukę szycia w szkole ludowej w Dublinach.

c) z petycyi Rady szkolnej miejscowej w Kołaczycach o wyznaczenie remuneracyi dla nadetatowej siły nauczycielskiej, tudzież z petycyi Rady szkolnej miejscowej w Zamarstynowie o zreorganizowanie tamtejszej szkoły.

Sprawozdawca poseł Zoll.

Koniec posiedzenia o godz. 3. m. 20 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 17. Grudnia 1887.

739. Wydział powiatowy w Przemyślanach, p. p. Smolkę, z poparciem petycji w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzek. politycznej.
740. Wydział powiatowy w Brodach, p. p. Bereźnickiego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
741. Wydział powiatowy w Mielcu, p. p. Reya, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie jak wyżej.
742. Ten sam p. p. Reya z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie przymusowej asekuracji budynków od ognia.
743. Gminy parafii Siedlce, w powiecie Sądeckim, p. p. Żuk Skarszewskiego o przymusowe ubezpieczenie nieruchomości.
744. Te same p. p. Żuk Skarszewskiego o zaprowadzenie ręcznych sikawek dla użytku wiejskiego.
745. Gmina Izdebki, powiatu Brzozowskiego, p. p. Stanisława Badeniego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
746. Zwierzchność gminna Trzebuska, powiatu Kolbuszowskiego, p. p. Tyszkiewicza, o pokrycie z funduszów krajowych kosztów utrzymania Macieja Kozła w Budapeszcie.
747. Wincenta Bielańska, p. p. Pilata, o subwencyę na kształcenie się w spiewie.
748. Antoni Rosa, nauczyciel w Bobrowej p. p. Kochanowskiego o zapomogę.
749. Ks. Józef Krechowicz, kapelan obrz. łac. w Koszlakach p. p. Kopycińskiego o remuneracyę za naukę religii.
750. Konwent PP. Bazylianek rusk. we Lwowie, jako zakład wychowawczy żeński, p. p. Siczynskiego, o zapomogę.
751. Wydział krajowy przedkłada prośbę Wincentego Brzyskiego, praktykanta rachunkowego, o zaliczkę na płacę.
752. Krewni z Dobrzyńskich Skałkowskiej żony Stanisława Strzałkowskiego fundatora stypendyów, p. p. Siczynskiego, o przyznanie pierwszeństwa tymże przy rozdaniu stypendyów.
753. Rudolf Bernhardt, p. p. Smolkę, o subwencyę na dalsze kształcenie się w spiewie.
754. Bolesław Godlewicz, p. p. Goreckiego, o subwencyę na dokończenie kształcenia się w spiewie.
755. Wydział powiatowy w Dąbrowie, p. p. Męcińskiego, o rozszerzenie działalności Banku kraj. w kierunku udzielania kredytu przedsiębiorstwom melioracyjnym.

756. Wydział powiatowy w Horodence, p. p. Lenartowicza o przyznanie uczniom szkoły rolniczej prawa jednorocznej służby przy linii.
757. Stowarzyszenie rękodzielników „Skała“ we Lwowie p. p. Małeckiego o subwencję na potrzeby stowarzyszenia.
758. Stowarzyszenie kowali lwowskich, p. p. Goldmanna o kilka stypendyów dla czeladników kowalskich, kształcących się w kuciu koni.
759. Straż ochotnicza ogniowa w Mogilanach, p. p. Płazińskiego o zapomogę.
760. Stała Komisya gorzelniana, p. p. Polanowskiego, w sprawie projektowanej przez c. k. Rząd zmiany ustawy o opodatkowaniu spirytusu.
761. Stanisław Fanti, rządcą zakładu kulparkowskiego, p. p. Scipiona o udzielenie mu bezpłatnego wikt.
762. Zakład sierót ś. p. ks. Ziemiańskiego w Przemyśle, p. p. Artura Potockiego, o subwencję w kwocie 500 zł.
763. C. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie, p. p. Leona ks. Sapiehę, o poparcie u c. k. Rządu memoryału względem reformy manipulacyi przy odbiorze tytoniu.
-

Protokół

14. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 19. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11 minut 45.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 116.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

J. E. Marszałek odczytuje przy powstaniu Izby następujący wniosek:

Wysoka Izbo!

Chrześcianański świat składa Głowie Kościoła katolickiego Jego Świątobliwości panującemu dziś Papieżowi Leonowi XIII. hołdy i życzenia z powodu Jego kapłańskiego Jubileuszu.

Przeszłość nasza na wskrós katolicka, tradycyjna wierność i przywiązanie do stolicy Piotrowej winny w tej chwili pamiętnej znaleźć wyraz jawny i uroczysty w uchwale Wys. Sejmu.

Reprezentacya kraju, Polacy i Rusini, stwierdzą tym sposobem, że ich przekonani nie zmieniły wieki ani wypadki.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zechce zapewne złożyć Jego Świątobliwości Leonowi XIII. biskupowi rzymskiemu z powodu 50-tej rocznicy Jego kapłaństwa hołd najgłębszej czci, synowskiej miłości i uległości oraz niewzruszonej dla Jego osoby i stolicy Piotrowej wierności wraz z życzeniami długiego i pełnego chwały panowania.

W przypuszczeniu, że Wysoka Izba nasze zapatrywania podziela, proszę by raczyła przez powstanie upoważnić Prezydum do złożenia imieniem Sejmu drogą jaką uzna za najwłaściwszą objawu tych uczuć u stóp Jego Świątobliwości.

Jan Tarnowski w. r.

Sylwester Sembratowicz w. r.

Izba w głosowaniu uchwala jednomyślnie wniosek powyższy.

J. E. Marszałek uznaje protokół z 12. posiedzenia za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Do protokołu z 13. posiedzenia, który został wyłożony do przeglądu w biurze sejmowem, udziela J. E. Marszałek głosu p. Golejewskiemu.

Potem przemawia J. E. Marszałek.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 19. Grudnia b. r. od nr. 764 do nr. 801 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

- Komisji gminnej l. 764, 766, 784, 795, 796.
 „ drogowej l. 765, 767, 768, 793, 794.
 „ szkolnej l. 769, 770, 771, 774, 789, 791, 801.
 „ budżetowej l. 772, 773, 775, 776, 777, 779, 780, 782, 783, 788, 790, 798, 799.
 „ przemysłowej l. 778, 781, 800.
 „ gospodarstwa krajowego l. 785, 786, 797.
 „ administracyjnej l. 787, 792.

Na wniosek p. Szczęsnego Koziębrodzkiego uchwała Izba powiększenie liczby członków Komisji jubileuszowej o trzech. Następnie uchwała Izba nagłość powyższego wniosku i zarządzenie wyboru jeszcze na dzisiejszem posiedzeniu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi gminy miasta Zaleszczyk w sprawie ustawodawczego zezwolenia na pobór opłaty od psów.

Sprawozdawca poseł Smolka uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadająca gminie miasta Zaleszczyki prawo pobierania opłaty od psów w obrębie miasta Zaleszczyki i przedmieść jego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mezo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1.

Od każdego psa w obrębie miasta Zaleszczyki i przedmieść jego utrzymanego wolno pobierać gminie miasta Zaleszczyki przez przeciąg lat dziesięciu, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, opłatę w kwocie jednego zł. 50 ct. (1 zł. 50 ct.) w. a. w dwóch półrocznych ratach na dniu 1. Stycznia i 1. Lipca każdego roku uiszczając się mającą.

§. 2.

Wolne od opłaty są:

- a) szczenięta nie mające więcej nad dni dziesięć;
- b) psy, które służą do strzeżenia, o ile przez dzień są trzymane na uwierzy; z tych psów jeden u każdego właściciela wolny jest od opłaty;
- c) psy należące do osób niemiejsowych, t. j. osób, które mają stałe swe zamieszkanie po za obrębem Zaleszczyk, a przytem dłużej nad jeden miesiąc w Zaleszczykach się nie zatrzymują.

§. 3.

Spis psów odbywa się corocznie. Tak posiadacze domów jak i posiadacze psów, obowiązani są do zgłoszenia psów.

W tym celu zgłosi się w urzędzie gminnym każdy posiadacz domu lub jego zarządca o dwie karty zgłoszenia, jedną na psy podlegające opłacie, drugą na psy od niej uwolnione.

Karty te po wypełnieniu przez posiadaczy psów winny być w terminie dni ośmiu przez posiadacza lub zarządcę domu podpisane i urzędowi gminnemu zwrócone a to pod karą 2 do 5 zł. w. a.

Jeżeli posiadacz psa nie wypełni karty, skutecznia to za niego posiadacz lub zarządca domu i zrobi stósowną wzmiankę w rubryce uwagi. Posiadacz psa wzbraniający się wypełnić karty, ulegnie karze 2 do 5 zł. w. a.

§. 4.

W karcie zgłoszenia dla psów uwolnionych od opłaty, wyrazić należy przyczynę uwolnienia.

§. 5.

W ciągu dni 14 po rozpoczęciu półrocza t. j. po 1. Stycznia i po 1. Lipca, każdy posiadacz psa obowiązany jest uiszczyć półroczną opłatę, na którą odbiera pokwitowanie wraz ze znakiem, wyrażającym rok i liczbę porządkową spisu psów.

Posiadacze psów uwolnionych od opłaty, winni zgłosić się w powyższym terminie o kartę uwolnienia, wyrażającą czas i dom, dla którego służy. Dla psów należących do osób bawiących czasowo w Zaleszczykach, wydawane będą za opłatą 10 ct. w. a. marki odmiennego kształtu.

§. 6.

Szczenięta, które mają więcej jak dni dziesięć, winny być po upływie tego terminu, najdalej w dni ośm, ustnie lub pisemnie do opłaty zgłoszone.

Również i psy, które po upływie peryodycznego terminu na własność nowego posiadacza przechodzą, winny być najdalej w ciągu dni ośmiu ustnie lub pisemnie na nowo zgłoszone i opłata od nich za bieżące półrocze złożoną, o ile już przedtem uiszczoną nie była.

Jeżeli posiadacz psa zgłoszonego, który w ciągu półrocza padł, zaginął, sprzedanym został lub w inny sposób wyszedł z jego posiadania, chce uwolnić się od obowiązku poniesienia opłaty za następujące półrocze, winien w terminie dni 14 od rozpoczęcia nowego półrocza rachując, donieść o ubytku psa dla uwidocznienia w spisie. Zaniechanie tego doniesienia pociąga za sobą obowiązek uiszczenia półrocznej opłaty.

§. 7.

Uiszczone opłaty nie będą zwracane.

§. 8.

Kto psa przed opłatą ukrywa lub cudzej marki używa, ulegnie karze w wysokości potrójnej opłaty.

§. 9.

Marka winna być przymocowana na obróży psa. Psy nieopatrzone marką, będą przez oprawcę chwywane, a po upływie trzech dni zgładzone, jeżeli się posiadacz nie zgłosi.

Schwytane psy wydawać będzie oprawca zgłaszającemu się posiadaczowi tylko po udowodnieniu uiszczenia opłat lub kary w §. 8. przepisanej i zapłaceniu oprawcy kwoty 1 zł. w. a.

Psy, które służą do strzeżenia a nie trzymane są na uwięzi, będą jako wałęsające się chwywane; posiadacze żądający w powyższym terminie

ich zwrotu, winni będą wykazać się kartą uwolnienia, a nadto ulegną karze 1 zł. w. a.

§. 10.

W razie zgubienia marki, można z opłatą 20 ct. otrzymać nową markę, przedtem atoli udowodnić należy, że opłata uiszczoną została.

§. 11.

Kary z mocy postanowień §§. 3, 8 i 9 orzeka Zwierzchność gminna. Od takich orzeczeń odwoływać się można w terminie dni 14 do politycznej władzy powiatowej. Kary te wpływają do funduszu miejscowych ubogich lub funduszu zapomogi w gminie.

§. 12.

Bliższe instrukcje co do sposobu pobierania tej opłaty, kontrolowania i środków zaradzenia nadużyciom, określi bliżej regulamin, wydać się mający przez właściwe organa Reprezentacyi miasta Zaleszczyk.

§. 13.

Ustawa niniejsza ma moc obowiązującą z początkiem najbliższego półroczia po jej ogłoszeniu.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej:

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie §§. 1. do włącznie 14 — Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 1 do 14 włącznie oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania — uchwała Izba cały powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego o wezwanie c. k. Rządu, by przeprowadził w drodze właściwej ustawę uwalniającą od egzekucyi sądowej z tytułu długu prywatnego te realności, z których się opłaca 6 zł. lub mniej podatku gruntowego wraz z podatkiem domowo-klasowym.

P. Bobczyński uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie swego wniosku do Komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Skalkowskiego w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 20. Marca 1874 o założeniu i wewnętrznym urządzeniu ksiąg hipotecznych.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Posel Skalkowski uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego po Komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie zaprowadzenia w szkołach

męzkich ludowych i średnich nauki ćwiczeń wojskowych, jako części składowej nauki gimnastyki.

Przemawia p. Merunowicz w uzasadnieniu swego wniosku, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego o wyjednanie w drodze ustawodawczej rozszerzenia ustaw z dnia 27. Grudnia 1880 i z dnia 14. Kwietnia 1885 także na stowarzyszenia produkcyjne i handlowe, opierające się na ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873.

P. Skałkowski uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Komisji przemysłowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Wybór Komisji do spraw gorzelnianych z 7 członków.

Zastępca Marszałka krajowego wzywa Izbę do przystąpienia do tego wyboru, i zaprasza na skrutatorów pp.: Kochanowskiego, Michałowskiego, Lasockiego, Antoniewicza i Merunowicza.

J. E. Marszałek krajowy odbiera przewodnictwo napowrót, i wzywa Izbę do przystąpienia do dalszego punktu obrad, zanim Komisja skrutacyjna ukończy swe czynności.

Punktem tym jest sprawozdanie Komisji budżetowej o projekcie Wydziału krajowego wybudowania gmachu dla c. k. żandarmerji we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwałę sejmową z dnia 14. Stycznia 1887, dotyczącą wybudowania własnego domu na potrzeby c. k. żandarmeryi we Lwowie, zmienia się o tyle, że koszt budowy tego domu wraz z gruntem i ubocznymi wydatkami wynosić może co najwyżej kwotę 150.000 zł., które z pozostałości pożyczki krajowej z roku 1883 pokryte być mają.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy, i przyjmuje do wiadomości załatwienie takowym petycji do L. 489/pet. 393 i 548/pet. 448 w tym przedmiocie wniesionych.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji budżetowej o wniosku posła Władysława Koziębrodzkiego co do uregulowania kosztów podróży pp. posłów.

Sprawozdawca poseł Stan. Jędrzejowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Postanowienia dotąd obowiązujące o wynagradzaniu kosztów podróży pp. posłów znosi się, a natomiast ustanawia się, że począwszy od przyszłej sesji sejmowej koszta podróży pp. posłów liczone będą od miejsca wyboru, ordynacją wyborczą oznaczonego do L w o w a i z powrotem po 10 centów za kilometr.

W rozprawie przemawia poseł Hausner i wnosi przywrócenie drugiego ustępu wniosku posła Wł. Koziębrodzkiego: „Posłowie we Lwowie stale zamieszkali nie pobierają kosztów podróży“. Izba popiera dostatecznie ten wniosek. Przemawia poseł Bobczyński i stawia wniosek przejścia do porządku dziennego nad całym wnioskiem Komisji.

Izba uchwała na wniosek posła Romanowicza zamknięcie rozprawy. Przemawia zapisany do głosu poseł Wł. Koziębrodzki i T. Rozwadowski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek podaje pod głosowanie najpierw wniosek posła Bobczyńskiego t. j. przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Komisji.

Izba odrzuca wniosek posła Bobczyńskiego.

Przemawiają posłowie Bobczyński, Rozwadowski i St. Badeni pod względem formalnym.

Przemawiają jeszcze: poseł Bobczyński, a po objaśnieniu J. E. Marszałka co do sposobu głosowania, poseł Abrahamowicz również pod względem formalnym.

Wreszcie przemawiają: poseł St. Badeni, a po uchwaleniu zamknięcia rozprawy w kwestyi formalnej, poseł ks. Sawa i Golejewski.

J. E. Marszałek zapytuje posła Abrahamowicza co do szczegółów głosowania nad wnioskiem Komisji.

Przemawiają posłowie Chrzanowski i Abrahamowicz co do sposobu głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie część wniosku komisyjnego od słowa „Postanowienie“ do wyrazu „Lwowa“.

Izba w głosowaniu uchwała większością głosów ten ustęp wniosku Komisji.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie dalszy ustęp wniosku Komisji od łącznika „i“ do „kilometr“.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem Komisji.

Następnie poddaje J. E. Marszałek pod głosowanie wniosek posła Hausnera.

Izba uchwała w głosowaniu zgodnie z wnioskiem p. Hausnera.

Uchwalony tedy wniosek Komisji z poprawką posła Hausnera brzmi jak następuje:

Postanowienia dotąd obowiązujące o wynagradzaniu kosztów podróży pp. posłów znosi się, a natomiast ustanawia się, że począwszy od przyszłej sesji sejmowej koszta podróży pp. posłów liczone będą od miejsca wyboru, ordynacją wyborezą oznaczonego do Lwowa i z powrotem po 10 centów za kilometr.

Posłowie we Lwowie stale zamieszkali nie będą pobierać kosztów podróży.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji budżetowej o preliminarzu wydatków i dochodów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1888. Sprawozdawca poseł Skalkowski.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca uwolniony od czytania sprawozdania, czyta poszczególne pozycje wydatków i dochodów preliminarza, które Izba oddzielnie uchwała w brzmieniu następującem:

Wydatki:

Rubryka I. Płace nauczycieli.

Poz.	1. profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca z dodatkiem aktywalnym i osobistym, tudzież dwoma pięciolecciami	2.960 zł.
„	2. drugi profesor fachowy, płaca z dodatkiem aktywalnym i dwoma pięciolecciami	1.940 „
„	3. trzeci profesor fachowy, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.240 „
„	4. płaca adjunkta	800 „
„	5. płaca docenta matematyki i fizyki	800 „
„	6. „ „ rysunków	400 „
„	7. „ „ chemii	300 „

Poz. 8.	„	„	stylistyki	300 zł.
„	9.	„	ekonomii politycznej i administracji	200 „

Rubryka II. Zaslugi.

Poz. 10.	dozorca	300 zł.
„	11. pomocnik	240 „

Rubryka III. Koszta administracji.

Poz. 12.	podatki	20 zł.
„	13. asekuracja budynków	45 „
„	14. opał i oświetlenie	400 „
„	15. potrzeby kancelaryjne	200 „
„	16. pomniejsze potrzeby admin. (utrzymanie budynku)	195 „

Rubryka IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 17.	środki naukowe (biblioteka, prenumerata czasopism fachowych, uzupełnienie zbiorów muzealnych)	720 „
„	18. wycieczki naukowe	600 „
„	19. utrzymanie ogrodu szkolnego	100 „

Rubryka V. Spłata pożyczki.

Poz. 20.	dwie raty pożyczki z Banku krajowego	400 zł.
	Suma wydatków	<u>12.160 zł.</u>

Sprawozdawca czyta:

Dochody:

Rubryka I. poz. 1.	subwencja ze Skarbu Państwa	5.000 zł.
„ II. „ 2.	wpisowe od uczniów	60 „
„ „ „ 3.	czesne	240 „
„ III. „ 4.	czynsz z ogrodu doświadczalnego	100 „
	Suma dochodów	<u>5.400 „</u>

Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego 6.760 zł.

Izba w głosowaniu uchwała sumę wydatków w kwocie	12.160 zł.
i sumę dochodów w kwocie	<u>5.400 „</u>
i przyjmuje niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w sumie	6.760 „

Na wezwanie J. E. Marszałka Izba przystępuje do obrad nad punktem 11. porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie Komisji gminnej o wniosku posła Merunowicza w przedniocie reformy sądownictwa policyjno-karnego w gminach i na obszarach dworskich.

Sprawozdawca poseł Wasilewski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek Komisji:

Komisja gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Merunowicza w następującej osnowie:

I. O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§. 27. ust. gm. 12. Sierpnia 1886. nr. 21. dz. ust. kr.) wyrzeczoną jest sankcja karna i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, ma być wykonywaną władza karna w gminach i na obszarach dworskich łącznie przez osobne w tym celu ustanowione sądy gminne, zreorganizowane wedle następujących zasad:

1. Sąd gminny składa się z trzech mężów zaufania czyli asesorów, z których jednego wybiera Rada gminna, drugiego mianuje właściciel lub współwłaściciel obszaru dworskiego, trzeciego zaś właściwy Wydział powiatowy z terna, ułożonego przez naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego. Wszyscy trzej mężowie zaufania, wybierają ze swojego grona przewodniczącego sądu gminnego.

Gdzie jest jeden właściciel obszaru dworskiego, może on pełnić urząd asesora sądu gminnego osobiście, gdy do tego chęć i wolę wobec politycznej władzy powiatowej oświadczy i przepisana przysięgę złoży; jednakże w każdym razie ma on wyznaczyć zastępcę dla siebie, jak w ogóle każdy inny członek sądu gminnego ma mieć zastępcę.

Członkowie sądu gminnego mają liczyć co najmniej 24 lat wieku, być nioposzlakowanej sławy, używać w pełni praw obywatelskich i mieć swoje stałe zamieszkanie w obrębie sądu gminnego.

Mandat członków sądu gminnego trwa trzy lata. Nikogo nie można zmusić do przyjęcia tego urzędu. Kto jednak mandat przyjmie, obowiązany jest wypełniać dokładnie połączone z nim obowiązki — a to pod zagrożeniem grzywnien aż do 20 zł. — mianowicie w takim razie, gdyby dla braku kompletu terminu roków mijały bezskutecznie.

2. Okręg urzędowania sądu gminnego rozciąga się na gminę i obszar dworski tej miejscowości, dla której jest ustanowiony; wolno jednak i kilku gminom łącznie z przynależnymi obszarami dworskimi poddać się na przeciąg jednej kadencji jurysdykcji jednego sądu gminnego — a to za wiedzą i przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej.

W takim razie Rady gminne, a względnie właściciele obszarów dworskich, przynależni do okręgu tego wspólnego sądu gminnego wybierają swoich mężów zaufania tak, jak gdyby jedną stanowili gminę.

3. Kompetencya gminnego sądu pod względem przedmiotu urzędowania obejmuje te sprawy, co do których w myśl §. 60. ust. gm. z 12. Sierpnia 1866 nr. 21. dz. ust. kr. i §. 38. ustawy o ochronie własności polowej z 17. Lipca 1876. nr. 28. dz. nst. kr. przysługuje dotychczas prawo orzekania kar naczelnikowi gminy — a to zarówno co do zakresu władzy, jak nie mniej także z zachowaniem tego samego toku instancyi.

Do sądów gminnych należeć ma także jednanie stron, dobrowolnie zgłaszających się do nich do ugody — z ważnością ugody sądowej (§. 27. lit. *m* ust. gm.).

4. Sądy gminne urzędują ustnie i jawnie zazwyczaj w stałe oznaczonych terminach roków, jednakże nie rzadziej jak raz na tydzień.

5. Orzeczenia sądu gminnego mają być wpisywane w porządku chronologicznym, jak następują, jedno po drugim w przeznaczoną na ten cel księgę w oznaczony ustawą sposób.

Na żądanie stron za opłatą wedle taksy, oznaczonej przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, mogą być wydawane im wypisy wierzytelne z księgi orzeczeń sądu gminnego, które posiadają ważność dokumentów publicznych.

6. Nad prawidłowym postępowaniem co do wyboru, a względnie nominacji członków sądów gminnych czuwać mają władze polityczne w analogiczny sposób, jak wykonywaną bywa kontrola nad wyborami członków Rad gminnych lub mianowaniem przełożonych obszarów dworskich.

Co do asesorów, których mianowanie zastrzeżone jest dla Wydziałów powiatowych, przysługuje prawo wnoszenia reklamacji przeciwko nieprawidłowemu ich wyborowi do Wydziału krajowego, który takowe podania rozstrzyga w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

7. Uczestnik sądu gminnego nie może brać udziału w rozstrzyganiu sprawy, w której sam albo jego najbliżsi krewni i powinowaci są interesowani.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wedle powyższych zasad ułożony projekt ustawy przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

Przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem zdania z niego sprawy na następnej sesyi sejmowej.

W rozprawie nikt głosu nie żąda.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie Izby powyższy wniosek Komisji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

J. E. Marszałek zwraca uwagę, iż obecnie następuje pominięty ustęp 10. porządku obrad, którym jest:

10. Sprawozdanie Komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1886.

Sprawozdawca poseł Skałkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków funduszu propinacyjnego za rok 1886 przedłożone przez Wydział krajowy, przyjmuje Sejm do wiadomości.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego w sprawie petycji gmin Mostki i Malinówki o prawne zezwolenie zbierania grzybów po lasach prywatnych.

Sprawozdawca poseł Leon Sapięha czyta sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego w sprawie petycji L. S. 574/L. p. 471 gmin Mostki i Malinówka o prawne dozwoleń zbierania grzybów po lasach prywatnych.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją gmin Mostki i Malinówka o przyznanie prawa zbierania grzybów w lasach, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o petycji gminy Zakliczyn względem utworzenia Sądu powiatowego tamże.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odstępuje petycję gminy Zakliczyn o utworzenie tamże nowego Sądu powiatowego c. k. Rządowi z wezwaniem, by w myśl uchwał sejmowych z dnia 28. Sierpnia 1877 i 21. Października 1882 jak najrychlej nowy Sąd powiatowy w Zakliczynie utworzył.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej:

- a) z petycji gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załoścach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.
- b) z petycji zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim, a przedewszystkiem w Nowej Turce.

Sprawozdawca poseł Fruchtman czyta sprawozdanie Komisji prawniczej o petycyach L. S. 123 i 124/87 L. pet. 78 i 79 gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załóżcach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.

Komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odstępuje petycyę gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załóżcach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach Wydziałowi krajowemu do zbadania i uczynienia wniosku na następnej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Fruchtman czyta sprawozdanie Komisji prawniczej z petycyi L. S. 50 i 159/87 L. pet. 20 i 103 Zwierzchności gminnej w Turce i „zarządu powiatowego“ w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim, a przedewszystkiem w samej Turce.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odstępuje petycyę gminy Turka do L. S. 50 i petycyę powiatu Turczańskiego do L. S. 159 o rychłe założenie ksiąg gruntowych w tymże powiecie, a przedewszystkiem w gminie Turka, c. k. Rządowi do spieszego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycyi Sędziszowa względem ustanowienia trzeciego c. k. Sądu powiatowego w obwodzie c. k. Starostwa Ropezyckiego, z siedzibą w mieście Sędziszowie.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycyą gminy Sędziszowa, proszącej o ustanowienie tam nowego c. k. Sądu powiatowego, przechodzi do porządku dziennego.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał, w której miejscowości na obszarze okręgu c. k. Sądu powiatowego Ropezyckiego należałoby utworzyć drugi nowy Sąd powiatowy i żeby sprawozdanie w tym przedmiocie przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp I. i II. wniosku Komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I. i II. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Horodyszcze z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Łące, c. k. Starostwa Samborskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego w Samborze tegoż samego c. k. Starostwa.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 75. ustawy z dnia 11. Czerwca 1868 (Dz. u. p. N. 59.) oświadcza c. k. Rządowi opinię, iż dla dobra mieszkańców miejscowości Horodyszcze pożądanem jest, aby została wyłączoną z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Łące, a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego w Samborze.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o petycji gminy Torskie i tamtejszego obszaru dworskiego o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego, a przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Komisji:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o petycji L. sej. 166/pet. 109 gminy Torskie i tamtejszego obszaru dworskiego o wyłączenie jej z okręgu sądowego Zaleszczyckiego a przydzielenie do okręgu sądowego Tłusteckiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy i obszaru dworskiego w Torskiem o wyłączenie jej z okręgu sądowego w Zaleszczykach i przydzielenie do okręgu sądowego w Tłustem udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia swego sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

P. Lasocki ogłasza rezultat głosowania co do wyboru Komisji gorzelnianej.

Głosujących 78 wybrani:

1. Czaykowski
2. Gross
3. Jaworski
4. Rosenstok
5. Stadnicki Jan
6. Stadnicki Stanisław
7. Starowiejski.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji petycyjnej z petycji myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu.

Sprawozdawca poseł Kapri czyta sprawozdanie Komisji petycyjnej z pet. L. sej. 364/pet. 283 Myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach przez 40. gmin tego powiatu.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Myślenickiego Wydziału powiatowego odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i rychłego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru 3. członków do Komisji jubileuszowej uchwalonego na wstępie posiedzenia dzisiejszego — i na skrutatorów zaprasza pp.: Rozwadowskiego Bolesława, Kuzkowskiego, Ks. Kopycińskiego, Augustynowicza i Skrzyńskiego.

Na wezwanie Marszałka Izba przystępuje do obrad nad dalszym punktem porządku dziennego, którym jest sprawozdanie z petycji Edmunda hr. Krasieckiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wódek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.

z petycji Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjednanie u c. k. Rządu przeniesienia patenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.

z petycji gminy Stasiówka powiatu Ropeczyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach.

Sprawozdawca poseł Rozner czyta sprawozdanie Komisji petycyjnej z petycji L. sej. 547 pet. 447 Edmunda hr. Krasickiego, właściciela dóbr Lisko o przyspieszenie analizy słodzonych wódek jeszcze pod dniem 16. Marca 1886, celem przeprowadzenia tejże analizy do Krakowa wysłanych.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Edmunda hr. Krasickiego odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i rychłego odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Rozner czyta sprawozdanie Komisji petycyjnej z petycji L. sej. 621 pet. 513 Edmunda Münzgera, król. węg. mierniczego w Gyöngyös, komitat Heves w Węgrzech o wyjednanie u c. k. Rządu przeniesienia petenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Edmunda Münzgera o wyjednanie przeniesienia petenta do Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Rosner czyta sprawozdanie Komisji petycyjnej z petycji L. sej. 217 pet. 148 gminy Stasiówki pow. Ropeczyce o zwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach.

Komisya petycyjna wnosi:

Petycję gminy Stasiówka w sprawie zwolnienia od obowiązku uiszczania mesznego na rzecz każdorazowego rzymsko-katolickiego proboszcza w Gumniskach odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie:

Z petycji gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego.

Sprawozdawca poseł Strasser czyta sprawozdanie Komisji petycyjnej o petycji L. S. 72 L. pet. 42 gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego, a wcielenie ich do gminy Stanisławia dolnego.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję do L. S. 72 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji podatkowej z petycji stowarzyszenia tkackiego w Błażowej o wzięcie go w opiekę przed Władzą skarbową z powodu niesłusznego wymiaru wygórowanych podatków.

Sprawozdawca poseł Płaziński czyta sprawozdanie Komisji podatkowej o petycji L. S. 35 L. pet. 9. Stowarzyszenia tkackiego w Błażowie o wzięcie takowego w opiekę przed Władzą skarbową, która mu wymierza niesłuszne i wygórowane podatki.

Komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zażalenie Stowarzyszenia tkackiego w Błażowie o wymierzanie podatku dochodowego i zarobkowego na niewłaściwych i niesłusznych podstawach, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i dalszego odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Ks. Kopyciński ogłasza wynik wyboru 3 członków do komisji jubileuszowej.

Głosujących 91, wybrani:

J. E. ks. Arcybiskup Isakowicz

” ” ” Morawski

Ks. Biskup Solecki

Następuje:

Sprawozdanie Komisji szkolnej:

Z petycji Hipolita Dolińskiego, byłego nauczyciela szkół ludowych w Ohladowie, o udzielenie emerytury lub posady.

Z petycji Julii Selingerowej, byłej kierowniczkii szkoły wydziałowej w Tarnopolu, o dodatek któryby się równał półtorarocznej kwocie z płacy, którą pobierała jako kierowniczka, tudzież z petycji Rozalii Pisarczukowej, byłej nauczycielki szycia, o wynagrodzenie za naukę szycia w szkole ludowej w Dublanach.

Z petycji Rady szkolnej miejscowej w Kołaczycach o wyznaczenie remuneracyi dla nadetatowej siły nauczycielskiej, tudzież z petycji Rady szkolnej miejscowej w Zamarstynowie o zreorganizowanie tamtejszej szkoły.

W miejsce sprawozdawcy p. Zolla, poseł Romańczuk czyta sprawozdanie Komisji szkolnej o petycji L. S. 241 L. pet. 172 Hipolita Dolińskiego, byłego nauczyciela szkół ludowych w Ohladowie, o udzielenie emerytury lub posady.

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję byłego nauczyciela w Ohladowie, Hipolita Dolińskiego, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Romańczuk czyta sprawozdanie komisji szkolnej o petycji L. S. 488.544 L. pet. 392.444 Julii Selingerowej byłej kierowniczkii szkoły wydziałowej w Tarnopolu o dodatek, któryby się równał półtorarocznej kwocie z płacy, którą pobierała jako kierowniczka L. S. 488 L. pet. 392, tudzież o petycji Rozalii Pisarczukowej, byłej nauczycielki szycia o wynagrodzenie za naukę szycia w szkole ludowej w Dublanach. (L. s. 544/pet. 444).

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Julii Selingerowej, byłej kierowniczkii szkoły wydziałowej w Tarnopolu o dodatek, któryby się równał półtorarocznej kwocie z płacy, którą pobierała jako kierowniczka tudzież petycję Rozalii Pisarczukowej, byłej nauczycielki szycia o wynagrodzenie za naukę szycia w szkole ludowej w Dublanach odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Romańczuk czyta sprawozdanie Komisji szkolnej o petycji L. s. 298 L. pet. 227 L. s. 490 L. pet. 394 Rady szkolnej miejscowej w Kołaczycach o wyznaczenie remu-

neracyi dla nadetatowej siły nauczycielskiej (L. s. 298/pet. 227), tudzież o petycyi Rady szkolnej miejscowej w Zamarstynowie o zreorganizowanie tamtejszej szkoły (L. s. 490/pet. 394).

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Rady szkolnej miejscowej w Kołaczycach o wyznaczenie remuneracyi dla nadetatowej siły nauczycielskiej (L. s. 298/pet. 227), oraz petycyę Rady szkolnej miejscowej w Zamarstynowie o zreorganizowanie tamtejszej szkoły (L. s. 490/pet. 394), odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Na wniesioną prośbę w drodze telegraficznej udziela Izba P. J. E. Julianowi Dunajewskiemu urlopu do końca bieżącej sesyi sejmowej.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następującą Interpelacyę do J. E. p. Komisarza rządowego.

Interpelacya

do Jego Excelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana c. k. Namiestnika Filipa Zaleskiego, jako komisarza rządowego.

Podpisani mają zaszczyt zapytać się:

1. czy doszło do wiadomości Wysokiego c. k. Rządu, że w wielu gminach górskich powiatów Nowy Sącz i Grybów, znajduje się w każdej gminie po kilkanaście do wyżej 20 rodzin do tego stopnia biednych, że ci górscy mieszkańcy pożywiają się tylko jałowym suchym owsianym plackiem i takimi ziemniakami, którym często brak soli i mleka, dla braku środków materyalnych i zarobku w miejscu lub najbliższej okolicy; podczas gdy okrycie ich stanowi, na każdą głowę licząc: pojedyncze płócienne ubranie, na całą zaś rodzinę łącznie parę obowią i wełniana siermięga;

2. Czy wiadomo Wysokiemu c. k. Rządowi, że do tak ubogich gmin zaliczają się w powiecie Sądeckim gminy: Barnowice, Łączne (ruskie), Składziste, Roztoka mała, Roztoka wielka, Łabowice, Uchryn, Kotów i Krzyżówka i t. d., w Grybowski zaś Berest, Czyrna, Czarna, Bincarowa, Królowa ruska i wiele innych;

3. Czy nie wiadomo Wysokiemu c. k. Rządowi, aby podobny stan ubóstwa istniał także w innych powiatach kraju, wzdłuż stoków i na tychże, gór karpackich położonych;

4. Jak zbiory ziemiopłodów w ogóle w górskich okolicach kraju w r. b. wypadły, a mianowicie, czy nie ma uzasadnionej obawy, by skutkiem długo trwających deszczów w czasie późniejszych żniw, ziemiopłody uległy częściowemu lub zupełnemu zniszczeniu, skutkiem czego w nieuniknionem następstwie głód, nakoniec

5. Czy Wysoki c. k. Rząd nie uważa za stósowne podać przez zarządzenie publicznych robót wywymienionym gminom pomocnej ręki, nie mniej obmyśleć na przyszłość środki zaradcze niesienia pomocy tam, gdzie potrzeba uzasadnioną się okaże, oraz środki ku podniesieniu dobrobytu mieszkańców górskich w ogóle?

Lwów dnia 19. Grudnia 1887

Władysław Żuk Skarszewski, Uderski, ks. Dr. Kopyciński, Waygart, Kapri, Bobczyński, Borkowski, Rogoyski, Mazaraki, Mroczkowski, Korytowski, Fruchtman, Koziobrodzki, Wasilewski, Rosner, Biłiński, Romanowicz, ks. Sawa, Brykezyński, Szeptycki, Weigel, Struszkiewicz, Siczyński, Michałowski, Mieroszowski, Żywicki, Lenartowicz, Kowalski, Ochrymowicz, Kaczała, Merunowicz, ks.

Dr. Spis, Gniewosz w. r.

J. E. Marszałek oznajmia, iż interpelacya powyższa zakomunikowaną zostanie J. E. p. Namiestnikowi.

Sekretarz poseł A. Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, iżby zarządził, co należy w tym celu:

1. aby wszelkie roboty, wykonywane przez państwowe jak również i prywatne ze skarbu publicznego subwencyonowane koleje żelazne w kraju, rozdawane były przez miejscowe dyrekcye ruchu i przedsiębiorstwom krajowym;

2. aby wszelkie budowy wykonywane w Galicyi z ramienia Ministerstwa wojny poruczone były przedsiębiorstwom krajowym;

3. aby wszelkie wyroby rękodzielnicze na potrzeby c. k. wojsk, stale załogujących w kraju, mogły być dostarczane przez rękodzielników i przemysłowców krajowych; aby dostawy wojskowe oddawane były nie jednemu, lecz większej ilości przedsiębiorstw, i aby w kraju założone zostały komisye mundurowe a przynajmniej tymczasowo komisye odbiorcze.

We Lwowie, 19. Grudnia 1887.

Uderski

wnioskodawca.

Kapri, ks. Kopyciński, Ohrymowicz, Bereźnicki, Rosner, Gross, Simon, Waygart, Czerkawski, Goldman, Bobczyński, Rogoyski, Siczynski, Romanowicz, Mroczkowski, Fruchtmann, Lenartowicz, Skałkowski, Merunowicz.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej wyjednał uproszczenie i zniżenie kosztów wpisu w księgi gruntowe drobiazgowych zmian w posiadaniu realności n. p. poniżej 300 zł. wartości.

Lwów, dnia 19. Grudnia 1887.

Lenartowicz

wnioskodawca.

St. Tarnowski jun., Roman Potocki, Wernicki, Weigel, Wł. Koziembrodzki, A. Zborowski, Skałkowski, Siczynski, ks. Kopyciński, Kowalski, Stan. Badeni, Fruchtmann, Wł. Sapięha, ks. Sawa, Gorecki, Struszkiewicz, Wasilewski, Hoszard, Małęcki, Kapri, Łoziński, Żuk Skarszewski, Rey, Romanowicz, Kuczkowski, Tyszkiewicz, Mazaraki, Stan. Polanowski, Stan. Jędrzejowicz, Weissman, Gorayski, T. Merunowicz, Zoll, Hausner, Bolesł. Rozwadowski, Starowiejski, Strasser, Płaziński, Kochanowski, Szeptycki, Mikołaj Wolański, Artur Potocki, Tyszkowski, Borkowski, J. Gnoiński, Gniewosz, Gross, Wład. Wolański.

J. E. Marszałek oświadcza, iż wnioski powyższe traktowane będą podług przepisów regulaminu.

J. E. Marszałek uprasza obranych członków do Komisji jubileuszowej do ukonstytuowania się.

Po wyczerpaniu porządku dziennego J. E. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 20. Grudnia 1887 godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny

15. posiedzenia, 5. sessyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Wtorek dnia 20. Grudnia 1887 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na rok 1888.
Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie podwyższenia kredytu w Rub. X. poz. 12 preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1888.

Sprawozdawca poseł Pietruski.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Uderskiego o wezwanie c. k. Rządu w przedmiocie:

- a) rozdawania przedsiębiorcom krajowym robót przy kolejach państwowych jakoteż przy kolejach subwencyonowanych ze Skarbu Państwa;
- b) poruczanie przedsiębiorstwom krajowym robót wykonywanych w Galicyi z ramienia c. k. Ministerstwa wojny;
- c) w przedmiocie dostaw wyrobów rękodzielniczych dla c. k. armii w kraju konsystującej, założenia w kraju komisyj mundurowych a przynajmniej komisyj odbiorczych.

4. Sprawozdanie Komisji gminnej o przedłożeniu rządowym w przedmiocie prawa nakładania w gminach dodatków do podatków i innych opłat nie należących do tej kategorii.

Sprawozdawca poseł Starowiejski.

5. Sprawozdanie Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszy indemnizacyjnych za rok 1886.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

6. Sprawozdanie Komisji bankowej o Banku krajowym.

Sprawozdawca poseł Łubieński.

7. Sprawozdanie Komisji szkolnej z petycyj:

- a) rady szkolnej miejscowej w Łuczycach powiatu Sokalskiego o przeistoczenie szkoły filialnej ludowej w Bobiatynie na szkołę etatową;
- b) zarządu szkoły filialnej w Raciechowicach o przeistoczenie tamtejszej szkoły filialnej na etatową;
- c) przełożenia gminy izraelickiej w Strzeliskach nowych o zreorganizowanie szkoły ludowej na czteroklasową;
- d) rady szkolnej miejscowej w Zubrzy o przeistoczenie etatowej jednoklasowej szkoły na etatową dwuklasową;
- e) rady szkolnej miejscowej w Prusach o przekształcenie tamtejszej szkoły na etatową;
- f) rady szkolnej miejscowej w Moszczanicy Niżnej o przeistoczenie szkoły na etatową;

Sprawozdawca poseł Małecki.

8. Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie petycji gminy Hołyń o pozwolenie używania surowicy dla bydła.

Sprawozdawca poseł Leon Sapieha.

9. Sprawozdanie Komisji petycyjnej z petycji gminy miasta Wieliczki, proszącej o poparcie prośby wniesionej do c. k. Namiestnictwa o zniesienie pewnej części położonego kondyktu na czynsz dzierżawny z propinacyi w rocznej kwocie 14.575 zł. na pokrycie zaległych należności szkolnych.

Sprawozdawca poseł Płaziński.

10. Sprawozdanie Komisji petycyjnej:

a) z petycji Towarzystwa Politechnicznego w sprawie rozdawnictwa robót przy budowach galicyjskich kolei;

b) z petycji Ludwika Korybuta Jakubowskiego o polecenie wypłacenia mu zapomogi jednorazowej w kwocie 100 zł.

Sprawozdawca poseł Kapri.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. 45 minut po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyj

wniezionych po dzień 19. Grudnia 1887.

764. Wydział powiatowy w Dąbrowie, p. p. Smolkę, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucji politycznej.
765. Wydział powiatowy w Kołomyi, p. p. Kapriego, o podwyższenie subwencji na budowę drogi powiatowej Kołomyjsko-Obertyńskiej.
766. Rada miejska w Wadowicach, p. p. Smolkę, o uchyleniu projektu noweli do ustawy gminnej dla 28 miast przeznaczonych.
767. Reprezentacja gminy m. Kołaczyce, p. p. Struszkiewicza, z poparciem prośby o budowę kolei z Dębicy do Jasła.
768. Reprezentacja gminy m. Jarosławia, p. p. Władysława Badeniego, o częściową zmianę §. 31. ustawy z dnia 7. lipca 1885.
769. Rada szkolna miejscowa w Lipniku, p. p. Kluckiego, w sprawie podwyższenia płac tamtejszych nauczycieli.
770. Michał Koczorowski i Stefan Bojcun nauczyciele dwuklasowej szkoły w Mikołajowie, p. p. Henzla, o podwyższenie płac lub udzielenie zapomogi.
771. Aleksander Gofryk nauczyciel w Firlejówce, p. p. Augustynowicza, o zorganizowanie tamtejszej szkoły na dwuklasową i o przyznanie dodatku osobistego.
772. Ten sam, p. p. Augustynowicza, o zaliczkę na płacę lub o jednorazową zapomogę.
773. Władysław Pollan nauczyciel w Strzegocicach, p. p. ks. Kopycińskiego, o zaliczkę na płacę.
774. Nauczyciele szkoły ludowej w Mszanie dolnej, p. p. Struszkiewicza, o podwyższenie płac.
775. Błażej Wojnarowski nauczyciel w Palezyńcach, p. p. Syczyńskiego, o zapomogę.
776. Jan Komarnicki nauczyciel w Zielonej, powiatu Skałackiego, p. p. ks. Kopycińskiego, o zapomogę.
777. Jan Nep. Łaski nauczyciel w Mszanie dolnej, p. p. Struszkiewicza, o zapomogę.
778. Kółko rolnicze w Niwiskach pow. Kolbuszowskiego, p. p. Tyszkiewicza, o założenie szkoły garniearskiej tamże.
779. Zgromadzenie ŚŚ. Miłosierdzia przy szpitalu w Nowosiólkach, p. p. Hausnera, o subwencyę na utrzymanie szpitala.
780. Stowarzyszenie młodzieży handlowej izraelskiej w Brodach, p. p. Hausnera, o jednorazową zapomogę.
781. Adam Łokocz konwisarz we Lwowie, p. p. Merunowicza, o subwencyę w kwocie 500 zł. lub pożyczkę w kwocie 1.000 zł. na podniesienie przemysłu konwisarskiego.
782. Hermina Assing, p. p. Pietruskiego, o subwencyę na wykształcenie się w śpiewie.
783. Władysław Czechowicz funkcyjonyusz Wydziału krajowego, p. p. Pietruskiego, o subwencyę na dalsze kształcenie się w malarstwie.

784. Wydział powiatowy w Buczaczu, p. p. Władysława Wolańskiego, w sprawie kas pożyczkowych gminnych.
785. Wydział spółki wodnej dla regulacji rzeki „Gniłej Lipy“ w Przemyślanach, p. p. Czajkowskiego, o uchwalenie kredytu melioracyjnego na pożyczki dla przedsięwzięciw melioracyjnych.
786. Wydział powiatowy w Przemyślanach, p. p. Czajkowskiego, w sprawie jak wyżej.
787. Gmina Daszawa powiatu Stryjskiego, p. p. Romańczuka, w sprawie szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta.
788. Ochronka dziewcząt sierót w Stanisławowie, p. p. Brykczyńskiego, o subwencyą w kwocie 500 zł.
789. Rada szkolna miejscowa w Brodach powiatu Chrzanowskiego, p. p. Artura Potockiego, o przeistoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
790. Rada szkolna miejscowa w Horodnicy, p. p. Romańczuka, o zapomogę na fundusz stypendyjny dla ubogich uczni wsi tamtejszej.
791. Alojzy Witoszyński, nauczyciel w Hajworonce powiatu Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, o przyznanie mu pięcioleci.
792. Wydział krajowy odstępuje petycyę Wydziałów powiatowych: w Czortkowie, Tarnopolu, Pilźnie, Stanisławowie, Brodach, Grybowie, Husiatynie, Nowym Targu i Lisku, popierające prośbę Wydziału powiatowego w Samborze w sprawie zakładania i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnie chorych.
793. Gmina Szczepanów powiatu Podhajeckiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie zmiany ustawy drogowej.
794. Gmina Teliacze powiatu Podhajeckiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
795. Ta sama, p. p. Ohrymowicza, w sprawie przekazania postępowania sądowego w sprawach, karnych i drobiazgowych sądom gminnym.
796. Gmina Szczepanów, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
797. Towarzystwo rolnicze okręgowe w Brzesku, p. p. Wereszczyńskiego, w sprawie organizacyi w Banku krajowym kredytu melioracyjnego.
798. Józefa Bokałowa wdowa po nauczycielu, p. p. Bereźnickiego, o wyznaczenie płacy rocznej w drodze łaski.
799. Wydział powiatowy w Łańcucie, p. p. Scipiona, z poparciem petycyi Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku o stałą roczną subwencyę dla koronkarni przeworskiej.
800. Związkowa pracownia robotników szewskich „Równość“ we Lwowie, p. p. Merunowicza o subwencyą lub bezprocentową pożyczkę.
801. Adam Czarnek nauczyciel ludowy w Zagorzynie, p. p. Romanowicza, o policzenie do emerytury nie przyznanych przez Radę szkolną krajową lat służby.

Protokół

15. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 20. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. hr. Badeni, Wł. ks. Sapieha, A. Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 118.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Rada Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie. JE. Marszałek oznajmia iż protokół z 14. posiedzenia wyłożony do przeglądu.

JE. Marszałek oznajmia iż komisya jubileuszowa ukonstytuowała się obierając przewodniczącym Marszałka krajowego. Zastępcą ks. Metropolitę Sembratowicza Sekretarzem p. Piotra Grossa.

Dalej uwiadamia JE. Marszałek Izbę o ukonstytuowaniu się komisji gorzelanej która obrala Przewodniczącym p. Starowiejskiego, Zastępcą i Sekretarzem p. St. Stadnickiego.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyi wniesionych po dzień 20. Grudnia b. r. Nr. 802. do Nr. 832. włącznie, które przydzielono następującym komisjom.

Komisji gminnej L. 802, 808, 815.

Komisji administracyjnej L. 803, 804, 805, 810.

Komisji asekuracyjnej L. 806 i 807.

Komisji szkolnej L. 809, 817 do 821 włącznie.

Komisji drogowej L. 811, 812, 814.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 813.

Komisji przemysłowej L. 816.

Komisji budżetowej L. 822 do 832 włącznie.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na rok 188-8

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na r. 1888.

Wysoki Sejmie!

Wobec tego, że Wysoki Sejm nie będzie w możności uchwalenia budżetu krajowego na rok przyszedły, przed dniem 1. Stycznia 1888, pozwala sobie Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu

Sejmowi wniosek, zmierzający do uchwalenia prowizoryum budżetowego na tak długo, dopóki uchwała finansowa na rok 1888 przez Wysoki Sejm powziętą nie będzie.

Raczy przeto Wysoki Sejm uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do pobierania od 1. Stycznia 1888 dochodów funduszu krajowego na podstawie budżetu, uchwalonego na rok 1887 i do czynienia od 1. Stycznia 1888 wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego w granicach określonych projektem budżetu na rok 1888, przedłożonym przez Wydział krajowy.

Upoważnienie to traci moc obowiązującą w chwili, w której uchwała finansowa na r. 1888 zostanie przez Sejm powziętą.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 18. Grudnia 1887.

Marszałek krajowy Tarnowski w. r.

Sprawozdawca Wereszezyński w. r. Członek Wydz. kraj.

Następnie wnosi sprawozdawca na zasadzie §. 46. regulaminu przystąpienie natychmiast do 2. czytania, i uchwalenia powyższego wniosku Wydziału krajowego.

Izba w głosowaniu uchwała nagłość powyższego wniosku, oraz cały wniosek Wydziału krajowego bez rozprawy i przyjmuje go następnie na wniosek Sprawozdawcy w trzecim czytaniu.

Z kolei następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie podwyższenia kredytu w Rubr. X. poz. 12 prelinarza wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1888.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Uderskiego o wezwanie c. k. Rządu w przedmiocie:

a) rozdawania przedsiębiorstwom krajowym robót przy kolejach państwowych jakoteż przy kolejach subwencyonowanych ze Skarbu Państwa;

b) poruczania przedsiębiorstwom krajowym robót wykonywanych w Galicyi z ramienia c. k. Ministerstwa wojny;

c) w przedmiocie dostaw wyrobów rękodzielniczych dla c. k. armii w kraju konsystującej, założenia w krajn komisij mundurowych a przynajmniej komisij odbiorezych.

P. Uderski uzasadnia swój wniosek.

Podczas przemawiania p. Uderskiego Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wuosi p. Uderski odesłanie swego wniosku do komisji przemysłowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gminnej o przedłożeniu rządowem w przedmiocie prawa nakładania w gminach dodatków do podatków i innych opłat nie należących do tej kategorii.

Sprawozdawca p. Starowiejski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą zmienione zostają §§. 80. i 81. galicyjskiej ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19 względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51.

Za zgodą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

§§. 80. i 81. galicyjskiej ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. ust. kraj. Nr. 19 względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51 zostają w obecnem brzmieniu uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 80.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20—50%₀, podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia dodatków przenoszących 5%₀ podatków bezpośrednich, jeżeli tego wymaga jeden z członków należących do Rady gminnej według §. 16 (radny bez wyboru).

Żądanie to musi jednak być wniesione do Rady gminnej na tem posiedzeniu, na którem dodatek uchwalony został, lub też do Zwierzchności gminy najpóźniej w ciągu 8 dni po tem posiedzeniu.

Dodatki do podatków bezpośrednich albo do podatku konsumcyjnego przenoszące 50—100%₀ dozwolone być mogą przez Wydział krajowy za zgodą politycznej władzy krajowej, jednakże najdłużej tylko na okres 5 lat.

Gdyby porozumienie między temi dwoma władzami do najbliższej sesyi sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub dodatki przenoszące 100%₀ podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

§. 81.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju potrzebna jest ustawa krajowa.

Zezwolenie dalszego poboru tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą z polityczną władzą krajową, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotyczącą ustawą dotąd dozwolone były. Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez Reprezentacją gminną w zakresie jej kompetencji udzielane uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy, za zgodą

z polityczną władzą krajową, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

Zastępca Marszałka krajowego otwiera rozprawę ogólną nad powyższym projektem ustawy. Przemawia p. Komisarz rządowy e. k. Radea Laskowski.

Przemawia p. Fruchtmann i wnosi następującą poprawkę do §. 81. projektu ustawy.

„W § 81. zamiast słów „lub do podatku konsumcyjnego“ umieścić słowa:

„lub dodatków do podatku konsumcyjnego w §. 79 wymienionych“.

oraz wnosi p. Fruchtmann odesłanie tej poprawki wraz z projektem napowrót do komisji gminnej celem bliższego zastanowienia się nad takową.

Przemawia Sprawozdawca, i nie sprzeciwia się wnioskowi p. Fruchtmana. Pod względem formalnym przemawia p. hr. St. Badeni.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek odraczający p. Fruchtmana.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Fruchtmana.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych za rok 1886.

Sprawozdawca p. Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania prostuje drobną omyłkę druku w takowem zawartą i czyta następujący wniosek komisji.

„Wzywa się e. k. rząd, aby polecił, iżby całą pozostałość z rachunków cz. li resztę kasową funduszu indemnizacyjnego pozostałą przy zamknięciu rachunków z końcem roku budżetowego, wykazywano oddzielnie i zapisywano wyraźnie jako zapas kasowy funduszu indemnizacyjnego pozostały z końcem roku budżetowego“.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalszy wniosek komisji.

„Wzywa się e. k. rząd, aby reszty kasowe i zapasy kasowe funduszów indemnizacyjnych umieszczać polecił Dyrekeyi funduszów indemnizacyjnych, na procent w kasie państwa albo też na rachunek bieżący w bankach i aby dochód z tegoż umieszczenia zapisywano w rubryce dochodów odnośnego funduszu indemnizacyjnego“.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Wreszcie czyta sprawozdawca następujący wniosek komisji budżetowej.

„Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego za rok 1886 a przyjmuje tylko je do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesjach sejmowych.“

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji bankowej o Banku krajowym.

Sprawozdawca p. Łubieński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy:

1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.

2. Udzielić Dyrekeyi Banku krajowego absolutorium z rachunków za czas od 1. Stycznia 1886, do 31. Grudnia 1886 r

Przemawia p. Gniewosz i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża Dyrektorowi banku krajowego W. Ant. Wrotnowskiemu za gorliwą i skuteczną pracę przy organizacyi i kierownictwie Banku krajowego uznanie.

Przemawiają p. ks. Siczynski, p. Golejewski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie ustęp 1. wniosku komisji.

Przemawia p. Golejewski, Gorayski, Żywicki, Abrahamowicz, Golejewski powtórnie, Żywicki powtórnie.

Izba na wniosek p. Wł. Koziembrodzkiego uchwała zamknięcie rozprawy. Przemawia zapisany do głosu p. Goldmann, zaś dla sprostowania faktu p. Gorayski i sprawozdawca.

Dla sprostowania faktu przemawia jeszcze p. Golejewski.

W głosowaniu uchwała Izba ustęp 1. wniosku w brzmieniu przez komisję proponowanem.

Następnie uchwała Izba także ustęp 2. powyższego wniosku komisji

Zastępca Marszałka krajowego poddaje pod głosowanie wniosek p. Gniewosza powyżej postawiony.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Przemawia p. Wrotnowski: Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyi:

a) rady szkolnej miejscowej w Łuczycach powiatu Sokalskiego o przeistoczenie szkoły filialnej ludowej w Bobiatynie na szkołę etatową.

b) zarządu szkoły filialnej w Raciechowicach o przeistoczenie tamtejszej szkoły filialnej na etatową;

c) przełożęństwa gminy izraelskiej w Strzeliskach nowych o zreorganizowanie szkoły ludowej na czteroklasową;

d) rady szkolnej miejscowej w Zubrzy o przeistoczenie etatowej jednoklasowej szkoły na etatową dwuklasową;

e) rady szkolnej miejscowej w Prusach o przekształcenie tamtejszej szkoły na etatową;

f) rady szkolnej miejscowej w Moszczanicy Niżnej o przeistoczenie szkoły na etatową.

Sprawozdawca p. Małcki.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Sprawozdawca p. Małcki czyta sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie petycyi L. sej. 713. pet. 594. Rady szkolnej miejscowej w Łuczycach o przeistoczenie szkoły filialnej w Bobiatynie na etatową.

Sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie petycyi L. sej. 599 pet. 495. Zarządu szkoły w Raciechowicach o przeistoczenie tamtejszej szkoły na etatową.

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyi L. sej. 527. pet. 427. Przełożęństwa gminy izraelskiej w Strzeliskach nowych o zreorganizowanie tamtejszej szkoły ludowej na 4. klasową.

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyi L. s. 399. pet. 317. Rady szkolnej miejscowej w Zubrzy o przeistoczenie szkoły etatowej jednoklasowej na dwuklasową.

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyi L. s. 651. pet. 536. Rady szkolnej miejscowej w Prusach o przekształcenie szkoły filialnej tamże na etatową.

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyi L. s. 332. pet. 252. Rady szkolnej miejsc. w Moszczanicy niżej o przeistoczenie tamtejszej szkoły na etatową i podwyższenie płacy nauczycielowi.

Z następującym wnioskiem komisji w załatwieniu powyższych sześciu petycyj.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę te odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia“.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie petycji gminy Hołyn o pozwolenie używania surowicy dla bydła.

Sprawozdawca p. Leon Sapięha czyta sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w sprawie petycji L. s. 518. pet. 418 gminy Hołyn o pozwolenie używania surowicy dla bydła.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Hołyn odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia“.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy miasta Wieliczki LS. 372 prosiącej o poparcie próby wniesionej do c. k. Namiestnictwa o zniesienie pewnej części położonego kondyktu na czynsz dzierżawny z propinacyi w rocznej kwocie 14.575 zł. na pokrycie zaległych należności szkolnych.

Sprawozdawca p. Płaziński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Prosbę gminy miasta Wieliczki o uwolnienie części czynszu dzierżawnego z prawa propinacyi w kwocie 3000 zł. w. a. rocznie z pod sekwestru na pokrycie zaległości szkolnej, zarządzonego przez c. k. Starostwo w Wielicze a zatrzymanie na pokrycie tej zaległości kwoty rocznej 11575 zł. 33 ct. odstępuje się c. k. Namiestnictwu do uwzględnienia.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę „ażeby po wyrazach „odstępuje się zamiast Namiestnictwu umieścić c. k. Radzie szkolnej“ zaś po wyrazie uwzględnienia, warazy „w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Po przemówieniu Sprawozdawcy który przyjmuje powyższą poprawkę p. Romanowicza.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Romanowicza.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji Towarzystwa Politechnicznego w sprawie rozdawnictwa robót przy budowach galicyjskich kolei;

b) z petycji Ludwika Korybuta Jakubowskiego o polecenie wypłacenia mu zapomogi jednorazowej w kwocie 100 zł.

Sprawozdawca p. Kapri czyta sprawozdanie komisji petycyjnej L. s. 361. pet. 280. Towarzystwa politechnicznego w sprawie rozdawnictwa robót przy budowach galicyjskich kolei.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Towarzystwa politechnicznego odstępuje się c. k. Rządowi do uwzględnienia.

Przemawia p. Fruchtmann i wnosi dostatecznie poparty odesłanie tej petycji do komisji przemysłowej.

Po przemówieniu sprawozdawcy który zgadza się na wniosek p. Fruchtmanna, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Fruchtmanna.

Sprawozdawca p. Kapri czyta sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji L. s. 402. pet. 320. Ludwika Korybuta Jakubowskiego o polecenie wypłacenia mu zapomogi jednorazowej w kwocie 100 zł.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą p. Ludwika Korybuta Jakubowskiego przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następującą interpelację do Wydziału krajowego.

Interpelacya
do Wydziału krajowego.

Zważywszy, iż uchwałą z dnia 22. Stycznia 1886 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu po raz drugi zająć się sprawą wprowadzenia jak najrychlej w życie składów zbożowych i po przeprowadzeniu odpowiednich rokowań przedłożyć sejmowi na najbliższej sesji wnioski co do sposobu, w jaki założenie składów publicznych przy udziale gwarancyi ewentualnie zasiłku z funduszu krajowego mogłoby w czasie najkrótszym nastąpić. Zważywszy dalej, że odnośne sprawozdanie Wydziału krajowego nie zawiera dostatecznych wyjaśnień co do osiągniętych rezultatów z rokowań tudzież jakichkolwiek merytorycznych wniosków, podpisani zapytują:

Co Wydział krajowy uczynił, lub uczynić zamierza w sprawie utworzenia składów publicznych na produkta rolnicze?

Potocki Artur w. r.
Augustynowicz w. r.

W. Dzieduszycki, Bobczyński, Abrahamowicz, Jaworski, M. Wolański, Wł. Wolański, Scipio, Borkowski, Klucki, Weissmann, Guiewosz, Golejewski, Michałowski, Starowiejski, Szeptycki, Słonecki, Zborowski St. Jędrzejowicz, Onyszkiewicz, Czaykowski, Simon, Fruchtmann, Chrzanowski, Hausner, W. Koziębrodzki, Mazaraki, Romanowicz, Antoniewicz, Torosiewicz, W. Sapieha, Weigel, St. Tarnowski jun., A. Jędrzejowicz, K. Badeni, J. Stadnicki.

JE Marszałek oświadcza iż interpelację powyższą zakomunikuje Wydziałowi krajowemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następane na dzień 22. Grudnia b. r. o godzinie 11. przed południem.

JE Marszałek oznajmia, iż porządek dzienny tego posiedzenia pp. posłom rozesłanym zostanie.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. popołudniu.

Marszałek krajowy
Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:
St. Badeni w. r.
Wł. Sapieha w. r.

S p i s p e t y c y j

wniesionych po dzień 20. Grudnia 1887.

802. Wydział pow. w Sniatynie, pp. Ochrymowicza w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
803. Ten sam pp. Ochrymowicza w sprawie zakładania i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnych i ubogich chorych.
804. Wydział powiatowy w Mościskach, pp. Stanisława Stadnickiego, w sprawie jak wyżej.
805. Ten sam, pp. Stanisława Stadnickiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
806. Ten sam, pp. Stanisława Stadnickiego, w sprawie zaprowadzenia przymusowej asekuracyi budynków wiejskich i miejskich.
807. Wydział pow. w Stryju, pp. Ochrymowicza, w sprawie jak wyżej.
808. Ten sam, pp. Ochrymowicza, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych, w drodze egzekucyi politycznej.
809. Ten sam, pp. Ochrymowicza, o zmianę artykułu 14. 15 i 24. ustawy szkolnej z 2. Lutego 1885 roku.
810. Ten sam, pp. Ochrymowicza, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
811. Wydział powiatowy w Mościskach, pp. Stanisława Stadnickiego, w sprawie sadzenia drzewek przy drogach publicznych.
812. Wydział powiatowy w Przemyślanach, pp. Ochrymowicza, o udzielenie tamtejszemu powiatowi myta drogowego na utrzymanie drogi powiatowej Przemyślańsko-Świrskiej.
813. Wydział powiatowy w Brzesku, pp. J. Stadnickiego, o zreorganizowanie kredytu w Banku krajowym dla przedsiębiorstw melioracyjnych.
814. Wydział powiatowy w Stryju, pp. Ochrymowicza, w sprawie sadzenia i pielęgnowania drzewek przy drogach publicznych.
815. Gmina miasta Podgórze, pp. Płazińskiego, przeciw projektowi nowej ustawy gminnej dla 28. miast większych w Galicyi.
816. Gmina miasta Krakowa, pp. Chrzanowskiego, o subwencyę dla szkoły artystycznego przemysłu.
817. Zwierzchność gminna i Rada szkolna miejscowa w Uisołach, pow. Żywieckiego, pp. Michalowskiego, o przekształcenie szkoły o trzech nauczycielach.
818. Rada szkolna miejscowa w Grzybowicach wielkich, pp. Merunowicza, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
819. Rada szkolna miejscowa w Kwaczale powiatu Chrzanowskiego, pp. Artura Potockiego jak wyżej.

820. Rada szkolna miejsc. w Ohładowie, powiatu Kamioneckiego, pp. Ochrymowicza jak wyżej.
821. Nauczyciele miasteczka Peczyniżyna i tegoż okolicy, pp. Kuczковского, o podwyższenie płacy.
822. Władysław Zaleski, nauczyciel ludowy w Knihyniczach, pp. Ohrymowicza o zapomogę.
823. Wincenty Woźny, nauczyciel w Kwaczale, pp. Artura Potockiego, o zapomogę lub zaliczkę na płacę.
824. Antoni Dziopiński emeryt. nauczyciel w Grzymałowie, pp. Michałowskiego, o zapomogę.
825. Antonina Curkowska, żona emeryt. nauczyciela ludowego w Wełdziżu, pp. ks. Sawę o podwyższenie emerytury mężowi.
826. Towarzystwo imienia Adama Mickiewicza, pp. Chrzanowskiego, o zasiłek 200 zł. na wydawnictwo „Pamiętnika“.
827. Stowarzyszenie rękodzielników „Zorza“ w Brodach, pp. Rozenstocka, o subwencyę lub zapomogę na podtrzymanie muzyki.
828. Zgromadzenie sióstr Miłosierdzia od „Matki Bożej Miłosierdzia“ w Krakowie, pp. Kazimierza Badeniego, o zapomogę.
829. Teodor Demków, malarz w Monachium, pp. Polanowskiego, o subwencyę na urządzenie pracowni malarskiej.
830. Fryderyka Silberstein, pianistka i spiewaczka we Lwowie, pp. Abrahamowicza, o subwencyę na wydoskonalenie się w muzyce i spiewie.
831. Gmina Sonina, pow. Łańcuckiego, pp. Scipiona, o bezprocentową pożyczkę i bezzwrotną zapomogę na budowę szkoły.
832. Gmina Głuchów pow. Łańcuckiego, pp. Scipiona, w sprawie jak wyżej.
-

Protokół

16. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 22. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 12. minut —.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, ks. Sieczyński.

Obeenyeh posłów 87.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły z 13, 14. i 15. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Sekretarz p. St. Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 22. Grudnia b. r. od Nr. 833 do Nr. 859 włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji gminnej l. 833, 848, 852.

„ drogowej l. 835, 840, 849, 850.

„ budżetowej l. 836, 838, 843, 844, 845, 846, 847, 853, 854, 855, 856, 858.

„ gospodarstwa krajowego l. 837, 851.

„ administracyjnej l. 839.

„ szkolnej l. 841, 842.

„ petycyjnej l. 857, 859.

Na wniosek p. Alfonsa Czaykowskiego uchwała Izba pomnożenie członków Komisji gminnej o dwóch.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie:

zezwozenia gminie miasta Nadwórny na pobór opłat od napojów spirytusowych;

Sprawozdawca J. E. p. Smolka czyta Sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zezwoleniu gminie miasteczka powiatowego Nadwórnej na pobór opłaty od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasteczka powiatowego Nadwórnej zezwala się pobierać przez przeciąg lat trzech od wejścia ustawy w życie, opłaty od napojów w obręb gminy wprowadzanych i w niej zużywanych, a mianowicie:

od jednego litra wódki i spirytusu po	1·4 ct. w. a.
„ „ „ słodzonych napojów spirytusów i rumu po 2·8 „ „ „	
„ „ hektolitra piwa po	26·7 „ „ „

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Nadwórnej.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi, w obrębie gminy, nie można obciążać nią produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. hr. Wł. Wolańskiego uchwała Izba przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3 czytaniu.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie udzielenia gminie Wola Krecowska zezwolenia na pobór 57% dodatku do podatków bezpośrednich w 1888 roku;

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy udzielić gminie Wola Krecowska (powiatu sanockiego) przyzwolenia na pobór w roku 1888. 57% dodatku do podatków bezpośrednich na pokrycie potrzeb gminnych.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie wyjednania dla gminy Kopeczyńce powiatu husiańskiego zezwolenia na pobór w latach 1888, i 1889 i 1890 dodatku 100% do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina;

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy zezwolić gminie Kopyczyńce powiatu husiatyńskiego, pobierać w latach 1888, 1889 i 1890 -- 100% dodatek od podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie wyjednania dla gminy Będzieszyna zezwolenia na pobór 62% dodatku do podatków bezpośrednich za rok 1888.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy zezwolić pobierać w gminie Będzieszyna w powiecie brzeskim położonej w roku 1888, 62% dodatek do podatków bezpośrednich na opędzenie potrzeb gminnych.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Lenartowicza o wezwanie c. k. Rządu, aby w drodze właściwej wyjednał uproszczenie i zniżenie kosztów wpisu w księgi gruntowe drobiazgowych zmian w posiadaniu realności.

P. Lenartowicz uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do Komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Lenartowicza.

Następuje:

Dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisji gminnej o przedłożeniu rządowem w przedmiocie prawa nakładania w gminach dodatków do podatków i innych opłat nie należących do tej kategorii.

Sprawozdawca poseł Starowiejski przedstawia ustne sprawozdanie z polecenia udzielonego Komisji w przedmiocie zastanowienia się nad poprawką przez p. Fruchtmanna postawioną.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym przedmiotem.

Przemawia c. k. Radea Nam. Laskowski jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§. 80.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia dodatków przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego wymaga jeden z członków należących do Rady gminnej podług §. 16. (Radny bez wyboru).

Żądanie to musi jednak być wniesione do Rady gminnej na tem posiedzeniu, na którym dodatek uchwalonym został, lub do Zwierzchności gminy, najpóźniej w ciągu 8 dni po tem posiedzeniu.

Dodatki do podatków bezpośrednich albo do podatku konsumcyjnego, przenoszące 50% — 100%, dozwolone być mogą przez Wydział krajowy, za zgodą politycznej władzy krajowej, jednakże najdłużej tylko na okres 5 lat.

Gdyby porozumienie między temi dwoma władzami do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub dodatki przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

Przemawia p. Fruchtman i stawia następujący dostatecznie poparty dodatek do ustępu 5. wniosku komisji:

Alinea 5. §. 80. wniosku komisji ma być uchylona, a natomiast ma ona opiewać:

Odmowa na prośby o dozwole nie dodatków do podatków bezpośrednich albo do podatku konsumcyjnego przenoszące 50% do 100% może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego

Dr. Fruchtman.

Przemawia p. Pilat; p. Fruchtman powtórnie.

Podczas przemawiania p. Fruchtmana — przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który nie przyjmuje poprawki p. Fruchtmana — w razie jednak uchwalenia tej poprawki, proponuje następującą modyfikację takowej, przyjętą przez wnioskodawcę:

Jeżeli do najbliższej sesji sejmowej porozumienie między temi dwoma władzami nie nastąpi, albo jeżeli się zgodzą, aby odmówić żądanego przyzwolenia na powyższe dodatki, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Izba przystępuje do głosowania.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie Izby §. 80., z wyjątkiem ustępu, do którego zgłoszoną była poprawka.

Izba w głosowaniu uchwała poddane pod głosowanie ustępy §. 80. zgodnie z wnioskiem komisji.

Po przemówieniach p. Czaykowskiego Alf. i St. Badenigo pod względem formalnym, odrzuca następnie Izba w głosowaniu poprawkę p. Fruchtmana i przyjmuje zakwestyonowany ustęp §. 80. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 81.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jako też do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebna jest ustawa krajowa.

Zezwolenie dalszego poboru tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą z polityczną władzą krajową, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotyczącą ustawą dotąd dozwolone były. Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez Reprezentacją gminną w zakresie jej kompetencji udzielane uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy, za zgodą z polityczną władzą krajową, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

Izba uchwała §. 81. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. III. oraz Tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem:

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą zmienione zostają §§. 80. i 81. galicyjskiej ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51.

Za zgodą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

§§. 80. i 81. galicyjskiej Ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19., względnie Art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51. zostają w obecnem brzmieniu uchylone i mają opiewać jak następuje:

Izba w głosowaniu uchwala Art. III. oraz Tytuł i wstęp projektu ustawy i Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwala Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą zmienione zostają §§. 80. i 81. galicyjskiej ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. względnie art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51.

Za zgodą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

§§. 80. i 81. galicyjskiej Ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19., względnie Art. I. ustawy z dnia 17. Czerwca 1874 Dz. u. kr. Nr. 51. zostają w obecnem brzmieniu uchylone i mają opiewać jak następuje:

§. 80.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej,

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia dodatków przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego wymaga jeden z członków należących do Rady gminnej podług §. 16. (Radny bez wyboru).

Żądanie to musi jednak być wniesione do Rady gminnej na tem posiedzeniu, na którem dodatek uchwalonym został, lub do zwierzchności gminy, najpóźniej wciągu 8 dni po tem posiedzeniu.

Dodatki do podatków bezpośrednich albo do podatku konsumcyjnego przenoszące 50%—100% dozwolone być mogą przez Wydział krajowy, za zgodą politycznej władzy krajowej, jednakże najdłużej tylko na okres 5 lat.

Gdyby porozumienie między temi dwoma władzami do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub dodatki przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

§. 81.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jako też do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebna jest ustawa krajowa.

Zezwolenie dalszego poboru tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą z polityczną władzą krajową, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotyczącą ustawą dotąd dozwolone były. Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez Reprezentację gminną w zakresie jej kompetencyi udzielane uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy za zgodą z polityczną władzą krajową, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Z kolei następuje:

Trzecie czytanie ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrot.

W zastępstwie sprawozdawcy p. St. Badeni wnosi odczytanie tylko tych paragrafów projektu ustawy, które w drugim czytaniu uległy zmianie.

Izba zgadza się na ten wniosek.

Poseł St. Badeni odczytuje §§. 11, 13, 14, 16, 35, 37, 40 i 50.

Izba w głosowaniu uchwała powyższe paragrafy w brzmieniu odczytanem bez rozprawy, i uchwała następnie cały projekt ustawy w 3 czytaniu w brzmieniu następującem:

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

TYTUŁ I.

O mianowaniu nauczycieli.

Art. I.

Posady nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych nadaje stale Rada szkolna krajowa a to:

- a) bezpośrednio, jeżeli posadę utrzymuje wyłącznie fundusz szkolny krajowy;
- b) na podstawie prezenty udzielonej przez uprawnionych do jej udzielania (art. 2.);
- c) we wszystkich innych przypadkach na podstawie terna przedstawionego przez Radę szkolną okręgową, która je ułoży po wysłuchaniu Rady szkolnej miejscowej.

Art. 2.

Jeżeli gmina, obszar dworski, powiat, korporacya, instytucya lub inna osoba prywatna utrzymuje szkołę wyłącznie własnym nakładem, służy prawo prezentowania nauczyciela w tejże szkole temu, kto ją utrzymuje.

Jeżeli gmina z obszarem dworskim, lub kilka gmin z jednym lub kilkoma obszarami dworskimi albo powiat wspólnie z gminami lub obszarami dworskimi, utrzymują szkołę wyłącznie

własnym nakładem, natenczas prawo prezentowania nauczyciela służy im wspólnie. Gdyby jednogodna prezenta nie została przedłożoną w terminie przepisany, natenczas Rada szkolna okręgowa przedstawia Radzie szkolnej krajowej wszystkie odnośne propozycje wraz ze swoim wnioskiem

Prawo prezentowania nauczyciela ma także gmina lub obszar dworski w tej szkole, w której uiszcza na płacę nauczycieli prestacyę w wysokości pokrywającej przynajmniej 75% wydatku na płacę nauczycieli a prestacya ta jest przynajmniej dwa razy wyższą od tej prestacyi, którą z mocy ustawy płacić miała.

Dawniejsze prawa prezentowania nauczycieli, pochodzące z czasów przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 (nr. 251 dz. u. k.), a przyznane na podstawie aktów fundacyjnych osobom, które przyczyniły się do zakładowego majątku szkoły, albo też przynajmniej w $\frac{1}{10}$ części przyczyniają się stale do ogólnych rocznych wydatków na szkołę, pozostają nienaruszone.

Art. 3.

Skoro posada nauczycielska w publicznej szkole ludowej się opróżni, winna Rada szkolna miejscowa bezzwłocznie zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową, która ogłosi konkurs najdalej do dni 14.

Obwieszczenie konkursu powinno być zamieszczone w dzienniku urzędowym.

W konkursie należy:

a) wymienić miejsce i kategorię posady, połączone z nią korzyści, nakoniec stopień wymaganego uzdolnienia, którego dowody wraz z podaniem mają być wniesione do Rady szkolnej okręgowej;

b) oznaczyć do wniesienia podań termin 6-tygodniowy, licząc od pierwszego umieszczenia konkursu w dzienniku urzędowym. Kandydaci będący już w służbie mają wnosić podania swoje za pośrednictwem swych przełożonych i tych Rad szkolnych okręgowych, pod których są zwierzchnictwem.

Podania spóźnione lub nieopatrzone w potrzebne dowody nie będą uwzględniane.

Art. 4.

Rada szkolna okręgowa odrzuca podania tych kandydatów, którzy skutkiem wyroku karnego są wykluczeni od wybieralności do reprezentacji gminnej, oraz takich, na którychby ciążyły postęпки niemoralne lub zdrożności, narażające mianowanego nauczyciela na usunięcie z posady.

Z reszty podań układa Rada szkolna okręgowa najdalej w 3 tygodnie po upływie terminu konkursowego listę kompetentów według formularza przepisanego przez Radę szkolną krajową i przesyła ją miejscowej Radzie szkolnej do zaopiniowania, zaś w wypadkach art. 2. mającym prawo prezentowania do prezenty; poczem przedkłada terno (względnie prezentę) wraz z wnioskiem swoim jakoteż z podaniami wszystkich kompetentów i dokumentami Radzie szkolnej krajowej.

Art. 5.

Rada szkolna miejscowa przedłożyć ma opinię a uprawnieni do prezentowania prezentę, najdalej do sześciu tygodni od dnia doręczenia im listy kompetentów, okręgowej Radzie szkolnej.

W razie spóźnienia nieusprawiedliwionego ważnemi powodami, przedłoży krajowej Radzie szkolnej propozycję terna okręgowa Rada szkolna z pominięciem Rady szkolnej miejscowej, a względnie uprawnionych do prezentowania.

Art. 6.

Rada szkolna krajowa mianuje nauczyciela (art. 1. i 2.), wydaje mu patent nominacyjny, poleca, aby nowomianowany nauczyciel wykonał przysięgę przed delegatem Rady szkolnej okrę-

gowej według przepisanej roty, i zarządza wprowadzenie go do szkoły tudzież w używanie należącego mu się uposażenia.

Jeżeli Rada szkolna krajowa uzna, że kandydat prezentowany, a w razie terna przez Radę szkolną okręgową przedstawionego, żaden z przedstawionych nie jest odpowiedni, zwróci akta okręgowej Radzie szkolnej z przytoczeniem powodów, dla których patentu nominacyjnego odmawia i wezwie ją, aby zażądała innej prezenty, względnie ułożyła inne terno z pośród ubiegających się kandydatów.

Jeżeli powtórnie czy to ci sami, czy też inni na tę posadę nieodpowiedni zostaną przedstawieni albo prezentowani, Rada szkolna krajowa zamianuje jednego z kompetentów podług swojego wyboru.

Art. 7.

Jeżeli się na konkurs nie zgłosi trzech kandydatów odpowiadających jego warunkom, Rada szkolna okręgową może nowy konkurs ogłosić a obowiązana jest uczynić to na żądanie uprawnionych do prezentowania. Dalszych obwieszczeń konkursu nie dopuszcza się.

Brak odpowiedniej liczby kandydatów na ułożenie terna nie przeszkadza propozycyi do nominacyi względnie aktowi prezenty.

Art. 8.

W szkołach o dwóch lub więcej klasach postanawia Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej, który z nowomianowanych nauczycieli ma pełnić stale obowiązki kierownika szkoły.

Do zakresu działania Rady szkolnej krajowej należy także posuwanie nauczycieli na wyższe stopnie płacy w szkołach tej samej kategorii.

Art. 9.

Każde mianowanie nauczyciela jakiegokolwiek kategorii, dokonane w powyższy sposób, jest stałem. Stała nominacya nie wyklucza przecież możności przeniesienia ze względów służbowych na inną posadę i to tak nauczyciela mianowanego z terna, jak mianowanego na podstawie prezenty, byleby przy tem, w razie jeżeli to przeniesienie nie jest skutkiem jego winy (Art. 23.), nie ponosił uszczerbku w pobieranej przez niego płacy.

Nauczyciela przeniesionego z urzędu lub za karę nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych należy się z funduszu szkolnego krajowego zwrot kosztów przeniesienia, których wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa.

Rekurs lub przedstawienie przeciw przeniesieniu ze względów służbowych nie mają mocy odraczającej.

Art. 10.

Tymczasowe nadawanie posad nauczycielskich jako też wyznaczanie tymczasowych kierowników należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgową zarówno stale jako też prowizorycznie, a to bądź wprost, bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszy swych całkowicie utrzymują.

TYTUŁ II.

O płacach i innych służbowych korzyściach nauczycieli.

Art. 11.

a) Roczne płace nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) W szkołach pospolitych.

- I. klasa we Lwowie i w Krakowie, w połowie posad 900 zł.; w drugiej połowie 800 zł.
- II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000 — 600 zł.
- III. klasa z ludnością od 6.000 do 10.000 — 500 zł.
- IV. klasa z ludnością od 2.000 do 6.000
 - a) w gminach miejskich 450 zł.
 - b) w gminach wiejskich 400 zł.
- V. klasa z ludnością niżej 2.000 — 300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:

- I. klasa we Lwowie i Krakowie 900 zł.
- II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000 — 800 zł.
- III. klasa w gminach z ludnością od 6.000 do 10.000 — 700 zł.
- IV. klasa w gminach z ludnością niżej 6.000 — 600 zł.

Podział ten uskutecznia Rada szkolna krajowa na podstawie urzędownie ogłoszonych rezultatów na podstawie ostatniego spisu ludności i rewiduje go bezpośrednio po każdym ponownym spisie.

W miastach i miasteczkach pobiera nauczyciel w klasach II., III., IV. i V. szkół pospolitych dodatek na mieszkanie, wynoszący 10°/_o stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

b) Płaca młodszego nauczyciela wynosi 60°/_o płacy starszego nauczyciela szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. W żadnym razie jednak nie może być niższą od 200 zł. rocznie.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą filialną, ustanawia się na 250 zł. rocznie. Za podstawę do obliczenia płacy młodszego nauczyciela w szkołach pospolitych klasy I. przyjmuje się płacę starszego nauczyciela w kwocie 800 zł. w. a.

c) Nauczyciel tymczasowo ustanowiony pobiera płacę nauczyciela stałego, którego miejsce zastępuje, jeżeli zaś ustanowiony jest na posadzie nadetatowej, w każdym razie płacę młodszego nauczyciela.

Art. 12.

Jeżeli w skutek niniejszej ustawy, albo w skutek rewizji klas po spisie ludności nauczyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerbek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopóty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie zostanie.

Uwzględniając szczególne stosunki pojedynczych miejscowości, może Sejm krajowy uchwałą powziętą na propozycję Wydziału krajowego, którą tenże przedłoży po porozumieniu się z Radą szkolną krajową, dla nauczycieli tychże miejscowości ustanowić dodatek miejscowy, do emerytury nie wliczalny.

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Każdy dodatek pięcioletni, zarówno przyznany przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jakoteż na przyszłość przyznać się mający, wynosi od wejścia tej ustawy dla wszystkich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolitych, stale zamianowanych, bez różnicy 50 zł. rocznie.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do lat trzydziestu służby na posadzie stałego nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznawany być może najwięcej razy pięć.

Jeżeli nauczyciel przenosząc się do innej miejscowości, otrzyma posadę, do której przywiązaną jest płaca wyższa od jego płacy dotychczasowej, wówczas z uzyskanych poprzednio dodatków pięcioletnich potrąca mu się ta kwota, o którą płaca jego się podwyższyła. Zresztą uzyskanie wyższej posady nie wpływa na liczenie mu dalszych pięcioletnich dodatków.

Nauczycielom młodszym, mianowanym stale przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pięciolecie liczyć należy od chwili, kiedy ustawa ta wejdzie w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadują szkołą filialną i którym prawo do pięciolecia przyznanem już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 27.), pierwsze pięciolecie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy powyższej ustawy nabyli.

Nauczycielom mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. u. kraj. Nr. 251, którzy otrzymali następnie stale posady z płacą wymierzoną podług co tylko przytoczonej lub według niniejszej ustawy, należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należący do I. lub II. klasy płacy, takż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą III. lub następnych klas 50 zł. rocznie, jeżeli w szkole takiej oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remuneracya w wysokości dodatku za kierownictwo przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

Art. 15.

W każdej szkole wydziałowej, tudzież w każdej szkole ludowej pospolitej o 4 lub więcej klasach, katecheta pobierać będzie za regularne udzielanie nauki religii stałe wynagrodzenie, jeżeli liczba uczniów jego wyznania w tej szkole lub łącznie z innymi szkołami ludowymi w tej samej miejscowości, w której ma udzielać naukę religii, przenosi 80.

Wynagrodzenie to wynosić ma w szkołach wydziałowych od 200 do 350 zł., a w szkołach pospolitych od 100 do 240 zł. rocznie i będzie przyznawanem, jeżeli katecheta udziela nauki religii w liczbie godzin przeznaczonych na tę naukę planem szkoły i miewa nauki niedzielne i świąteczne. Jeżeli liczba ta godzin zwiększy się przez utworzenie w szkole klas równorzędnych, wtenczas katecheta pobierać będzie za zwiększoną liczbę godzin nauki osobne wynagrodzenie w stosunku liczby tych godzin do przyznanego mu stałego wynagrodzenia.

Nauczycielom religii wyznania mojżeszowego może być wynagrodzenie za naukę religii jedynie wtedy przyznane, kiedy udowodnią, że ukończyli szkoły rabinackie i z dobrym skutkiem złożyli egzamin dla rabinów przepisany, lub że uzyskali patent kwalifikacyjny na nauczycieli szkół ludowych i zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Udzielanie nauki religii przez świeckich nauczycieli szkół ludowych wlicza się tymże do obowiązkowych godzin nauki.

Wynagrodzenie za naukę religii oznacza Rada szkolna krajowa po zasięgnięciu zdania władz kościelnych w każdym poszczególnym wypadku w granicach niniejszą ustawą przepisanych, na wniosek Rad szkolnych okręgowych w miarę godzin nauki religii faktycznie udzielanych.

Radzie szkolnej krajowej służy prawo w razie stwierdzonej potrzeby i na żądanie gminy lub ordynaryatów biskupich ustanowić posadę etatową katechety dla jednej lub kilku szkół w jednej miejscowości.

Art. 16.

Każdemu dyrektorowi, kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi (także młodszemu nauczycielowi), który sam jeden w szkole naucza, należy się stosowne bezpłatne pomieszkanie ile możności w budynku szkolnym. W braku pomieszkania należy im się z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym szczególnym wypadku, porozumiawszy się ze stronami obowiązany do dostarczenia pomieszkania nauczycielowi.

W gminach wiejskich należy wyznaczyć nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy kosztą wydzierżawienia gruntu dla nauczyciela.

Gdyby w pojedynczych wypadkach dostarczenie lub wynajęcie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwym, co przez Radę szkolną okręgową ma być stwierdzonym, nie służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu żadnego odszkodowania lub wynagrodzenia.

Art. 17.

Nauczyciel pobiera $\frac{1}{2}\%$ płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki udzielanej po nad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana po nad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. 18.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych pobierają wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszków.

Art. 19.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym wypadku zbada, czyli zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a nie mniej udzielanie korepetycyj szkolnych, jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronione.

Art. 20.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydanych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami do płacy nauczyciela.

Art. 21.

Płace i dodatki dyrektorów i nauczycieli stale zamianowanych tudzież emerytury mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Art. 22.

Powyższe postanowienia o płacach nauczycieli tyczą się także nauczycielek.

TYTUŁ III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórnem przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego po za szkołą, uwłaczające powadze stanu i udaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana;
- b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;
- c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą lub przeniesienie starszego nauczyciela na posadę młodszego nauczyciela;
- d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;
- e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata; pod innymi względami zaś po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci ona mu nagane swoje znaczenie.

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju odracza przyznanie dodatku pięcioletniego o lat pięć.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może komisja śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Sprawdzonej istotę czynu należy przedstawić obżałowanemu i usprawiedliwienie się jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów.

Jeśli usprawiedliwienie to będzie uznane dostatecznym, należy uwiadomić go na piśmie, że jest niewinnym zarzuconego mu przestępstwa.

Art. 28.

W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych lub tymczasowych jako też stałych nauczycieli, tudzież o wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego w każdym razie, orzeka Rada szkolna krajowa.

Sprawy dyscyplinarne nauczycieli tymczasowych należą do Rad szkolnych okręgowych, które mogą zastosowywać kary powyżej wymienione pod lit. a, c, d.

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzonym śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwaj nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorszenie, może być wydalony ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania zachowaniem swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sędownie na karę połączoną z utratą prawa obieralności do Reprezentacyi gminnej, wydali Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmię mu Rada szkolna okręgowa na czas śledztwa urzędowanie i płacę.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśli by wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urzędowania i płacy zawiadamia Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urzędowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urzędowanie i płacę, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urzędowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{3}$ do $\frac{2}{3}$ płacy przedtem pobieranej, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby.

Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należność.

Art. 33.

O każdym wydaleniu ze służby (art. 24. lit. e) należy donieść Ministrowi wyznań i oświecenia celem uwiadomienia o tem władz innych krajów reprezentowanych w Radzie Państwa.

TYTUŁ IV.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierót po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych, stwierdzonej niezdatności lub też z innych powodów ważnych, okaże się niezdolnym do dalszego pełnienia swych obowiązków, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Art. 35.

Po 40-letniej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady lub wydalenie ze służby (Art. 24. lit. d, e) pozbawia prawa do emerytury jako też do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscyplinarne przeciw nauczycielowi, nie może tenże zrzekać się posady.

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia, uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie zrzec się posady albo przejść w stan spoczynku.

Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia.

Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków niezembranych z pól i ogrodów, należy postąpić jak w razie śmierci nauczyciela (Art. 46.).

Art. 38.

Stale mianowani nauczyciele i nauczycielki wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a wdowy i sieroty po takich nauczycielach prawo do zaopatrzenia.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości płacy i od lat służby.

Co się tyczy pierwszej, będzie podstawą wymiaru płacy ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi, jakoteż z dodatkami za kierownictwo (Art. 14.), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy drugiej, policzy mu się wszystkie lata spędzone przy szkołach etatowych, począwszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej.

Przerwa w służbie, która zaszła bez winy nauczyciela, nie pozbawia go prawa policzenia wszystkich lat wysłużonych.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma on stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać półtorarocznej należności, obliczonej według artykułu poprzedniego.

Po wysłużonych dziesięciu latach dostaje emeryt $\frac{10}{40}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{40}$ część należności obliczonej jak wyżej.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub zmysły, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{10}{40}$ pobieranej płacy jako emeryturę, chociaż dziesięciu lat nie wysłużył.

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo stałe albo czasowe. W ostatnim razie, jeżeli przyczyna, dla której przeniesienie to nastąpiło, została uchylona, powinien ten, którego to dotyczy, na wezwanie Rady szkolnej krajowej albo wstąpić na nowo do służby szkolnej, albo też rzec się emerytury.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę tego czasu przypadła.

Art. 43.

Wdowy i sieroty po stałych nauczycielach wszelkich kategorii mają tylko wtedy prawo do zaopatrzenia, jeżeli ich mężowie i ojcowie mieli prawo do emerytury.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięć, dostaną tytułem odprawy $\frac{1}{4}$ część należności męża, obliczonej podług art. 40.

Taka sama część należy się sierotom po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu.

Jeżeli prócz wdowy pozostało potomstwo niżej lat dwudziestu życia, otrzyma wdowa dla tegoż potomstwa połowę należności, którą otrzymała jako wdowa.

Art. 44.

Wdowie po nauczycielu, który służył lat dziesięć albo więcej, należy się roczne zaopatrzenie wynoszące $\frac{1}{3}$ część ostatniej jego płacy rocznej, o ile się ona miała liczyć przy wymiarze emerytury.

W tej samej wysokości otrzyma zaopatrzenie wdowa po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku, jeżeli jego emerytura przynajmniej tyle wynosiła.

W przeciwnym zaś razie otrzyma wdowa zaopatrzenie, równające się emeryturze zmarłego męża.

Jeżeli zaś małżeństwo było zawarte już po przeniesieniu w stan spoczynku nauczyciela, lub jeżeli z winy żony nastąpiła separacya sądowa od stołu i łoża lub rozwód, nie ma wdowa prawa do zaopatrzenia.

W razie ponownego małżeństwa może sobie wdowa albo zastrzedz zaopatrzenie na wypadek powtórnego owdowienia, albo żądać tytułem odprawy dwuletniego zaopatrzenia swego.

Art. 45.

Wdowa mająca prawo do zaopatrzenia otrzyma na każde po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie, który tak należy wymierzyć, aby zaopatrzenie wdowy wraz z wszystkimi dodatkami nie przewyższało połowy ostatniej płacy męża.

Wysokość dodatku na wychowanie każdego dziecka oznacza Rada szkolna krajowa.

Dodatek na wychowanie ustaje, gdy dziecko ukończy lat dwadzieścia lub uzyska inne utrzymanie. Zaopatrzenie wdowy wraz z dodatkiem na wychowanie nie może być w żadnym razie wyższe od kwoty emerytalnej, jaką pobierał zmarły w stanie spoczynku nauczyciel.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje lub nie ma prawa do zaopatrzenia, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, zasiłek na wychowanie, obliczony według tego, czy wdowie dostałaby się tylko odprawa, czy też zaopatrzenie.

W pierwszym wypadku dostają dzieci taką samą odprawę, a w drugim pobierają wszystkie razem corocznie $\frac{1}{4}$ część ostatniej płacy ojca.

Udzielenie tego zasiłku ustaje wtedy dopiero, gdy już nie ma ani jednego dziecka, które nie doszło lat dwudziestu.

Powyższe postanowienia stosują się i do sierót po nauczycielce, mającej prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. Czerwca a 31. Października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 47.

Jeżeli spadek nie wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu, należy się wdowie, a w braku tego dzieciom $\frac{1}{4}$ część onej płacy jako kwartał pozgonny.

Art. 48.

Nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 49.

Nauczyciele, którzy z powodu przeistoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracą swe posady a w nowym etacie stałej posady nie otrzymają, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przeniesieni, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służyć ma płaca, którą pobierali w ostatnim roku jako stale umieszczeni nauczyciele.

Wdowy i sieroty pobierać będą takie jedynie zapomogi, jakie im się należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 50.

Na pokrycie wydatków wypływających z tytułu IV. niniejszej ustawy służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;
- c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;
- d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;
- e) spłaty kwot dwuprocentowych powyżej oznaczonych w artykule 49;
- f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu teje 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;
- g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 40-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit. f) wymienionych.

Art. 51.

Jeżeli nauczyciel umrze przed skończeniem lat 10 służby dającej prawo do emerytury, albo też oddalony zostanie przed tym czasem (Art. 24 *d. e.*), lub otrzyma odprawę, należy jemu lub spadkobiercom jego zwrócić wkładki, jakie do funduszu emerytalnego uiszcili.

Art. 52.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należności funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencyjom nauczycielskim przedkładać wykaz stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa przesła co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz z swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielenie absolutoryum z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 53.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz szkolny emerytalny; mają jednak przy wymierzaniu odpraw i emerytur nauczycieli, jakoteż zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 50 od *e)* do *f)* wymienione mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu a udzielenie absolutorium do Rady miejskiej.

Art. 54.

Dochody funduszu emerytalnego należy przedewszystkiem obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany; resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Art. 55.

Z wejściem w wykonanie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe ustawy i rozporządzenia odnoszące się do przedmiotów, objętych tą ustawą.

Art. 56.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi wyznań i oświecenia.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie popierania kultury krajowej na polu budowl wodnych.

Sprawozdawca poseł Sanguszko uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 22. Listopada 1887 L. 55.668 o popieranie kultury krajowej na polu budowl wodnych.

II. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wzmoenił siły techniczne przy c. k. Starostwach w miarę potrzeby tak, aby wymogom rozwijających się regulacyi wód w kraju zadosyć uczynionym było.

III. Sejm przyzwala na regulację rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. Października 1882 w rubr. XIII. poz. 155 na rok 1888 następnne dalsze zasiłki:

a)	na regulację Dunajca od mostu krajowego pod Godkowicami do mostu kolejowego pod Nowym Sączym (I. rata)	2.000 zł.
d)	na roboty ochronne na Dunajcu pod Olszynomami	798 "
e)	" " " " " " " Rostoką	124 "
f)	" budowę opaski kamiennej na Dunajcu pod Strugą ad Tęgoborze	1.295 "
g)	" roboty ochronne na Sanie pod Krzywezą	1.625 "
h)	" obwałowanie Wisły pod Chwałowicami (II. i ostatnia rata)	1.500 "
i)	" regulację Wisłoki pod Mokrzcem	2.131 "
k)	" " Sanu pod Sobiecinem	7.000 "
l)	" " Dunajca pod Wróblowicami	3.000 "
m)	" " Raby pod Stadnikami (I. rata)	813 "
n)	" " Dunajca pod Wielogłowami	666 "
o)	" " " " Kurowem	975 "
p)	" " " " Czorsztynem	1.075 "
r)	" " Popradu pod Biegonicami	1.267 "
s)	" " Sanu pod Składem solnym (I. rata)	4.150 "
t)	" " Wisłoka pod Wiśniową (I. rata)	488 "
u)	" " " " Markuszową (I. rata)	569 "
w)	" " " " Dobrzechowem (I. rata)	488 "
x)	do dyspozycyi Wydziału krajowego	5.000 "

IV. Sejm przyzwala na założenie krajowych stacyj wodoskazowych kredyt dodatkowy na rok 1888 (rubr. XIII. poz. 154 a) w kwocie 2.000 zł.

- V. Sejm przyzwala na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatów, spółek wodnych i gmin, po myśli uchwały swej z 27. Września 1882 dotacją na rok 1888 w kwocie 3.000 zł.
- VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot w rubr. XIII. uchwalonych, a mianowicie: kwot uchwalonych na rok 1887 aż do końca Marca 1888, kwot zaś preliminowanych na rok 1888 aż do końca Marca 1890, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.
- VII. Sejm uchwała załączony projekt do ustawy o regulacji środkowej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

U S T A W A

z dnia o regulacji środkowej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Regulacya rzeki Gniłej na przestrzeni od mostu na drodze państwowej w Rudzie do mostu na drodze gminnej w Bursztynie, w powiecie Rohatyńskim, ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa projekt Wydziału krajowego z roku 1886., preliminujący koszta robót na 285.000 zł.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z administracją Państwa, w obrębie granic powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji, włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczyniać:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów:

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ust. I. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. Czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów:

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych, w §. 3. c) wymienionych, zawiązaną będzie przez administrację Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki, określi statut, przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Czas trwania budowy ustanawia się na lat sześć. Termin rozpoczęcia budowy oznaczy Wydział krajowy, w porozumieniu z administracją Państwa.

§. 6.

Zasiłki krajowe i państwowe, oraz prestaeye konkurencyjne mają być uiszczone w czasie budowy w sześciu równych ratach rocznych z góry.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy ma być utworzony osobny fundusz. Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów;
2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń, potrzebnych dla konserwacji budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 8.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych, zarówno jak i administracją funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego, obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Merunowicz i zapowiada następującą dostatecznie popartą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

VIII. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przyspieszył przygotowawcze roboty inżynierskie do regulacji Pełtwi i Bugu.

T. Merunowicz, w. r.

Przemawia Rada Namiestnictwa Kazimierz Laskowski, jako komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp I, II, III, z podziałami a do x, dalej IV, V, VI wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I do włącznie VI zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Henzel.

Następnie odczytuje sprawozdawca następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia o regulacji środkowej sekeyi rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Gniłej Lipy na przestrzeni od mostu na drodze państwowej w Rudzie od mostu na drodze gminnej w Bursztynie, w powiecie Rohatyńskim ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa projekt Wydziału krajowego z r. 1886., prelininujący koszta robót na 285.000 zł.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z administracją Państwa, w obrębie granic powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji, włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczyniać:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. I. ust. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. Czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą prelininowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. c) wymienionych, zawiązaną będzie przez administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Blizsze szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki, określi statut, przez władzę polityczną ułożony się mający.

§. 5.

Czas trwania budowy ustanawia się na lat sześć. Termin rozpoczęcia budowy oznaczy Wydział krajowy, w porozumieniu z administracją Państwa.

§. 6.

Zasiłki krajowe i państwowe, oraz prestacje konkurencyjne mają być uiszczone w czasie budowy w sześciu równych ratach rocznych z góry.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy ma być utworzony osobny fundusz. Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów;
2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń, potrzebnych dla konserwacji budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 8.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych, zarówno jak i administracją funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego, obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i stronom interesowanym przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych. W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Henzla uchwała Izba przyjęcie en bloc całego projektu ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następnie odczytuje sprawozdawca rezolucję proponowaną powyżej przez p. Merunowicza. Izba w głosowaniu uchwała tę rezolucję zgodnie z wnioskiem.

Następnie przyjmuje Izba wniosek, iż uchwaleniem wniosków komisji i projektu ustawy, załatwione zostały petycje: L. s. 643, 494, 493, 495, 498, 644, 703, 642, 837.

Następuje:

Sprawozdanie komisji górniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca p. Skrzyński uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłki druku i czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych przyjmuje się do wiadomości.

2. Wstawia się w budżet na rok 1888:

a) na badania głębszych pokładów ziemi i przyswojenie krajowi wydoskonalonych systemów wiertniczych, oraz na urządzenie praktycznej nauki używania tych przyrządów 5.000 zł.

b) na wydanie atlasu geologicznego kraju wraz z tekstem 1.000 zł.;

c) na badanie kraju celem zestawienia użytecznych kopalni i popularnego opisu ich występowania 500 zł.;

d) na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego 500 zł.;

e) na stację doświadczalną produktów naftowych 900 zł.;

f) na stypendya dla górników i uczniów szkół praktycznych kanadyjskiego wiercenia 2.000 zł.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Podczas przemawiania p. Abrahamowicza, J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót. P. Abrahamowicz zapowiada następujący dostatecznie poparty wniosek:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) ażeby przeprowadził dokładne obliczenie z panem Władysławem Fibichem i spółką, jako właścicielami szybu na Feciowem w Ropiance, i wynik tego obliczenia wraz z sprawozdaniem przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej.

Przemawia p. Wereszczyński, p. Golejewski.

Przemawia sprawozdawca.

P. Abrahamowicz żąda głosu. — Po objaśnieniu Marszałka Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. wniosku Komisji.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi do p. a) ustępu 2 następującą poprawkę:

Na urządzenie praktycznej nauki systemów wiertniczych i użycia przyrządów wiertniczych 1000 zł. w. a.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. wniosku Komisji.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1. zgodnie z wnioskiem Komisji.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 2 a wniosku Komisji.

Przemawia p. Golejewski, Wereszczyński, Abrahamowicz — powtórnie.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 2 a zgodnie z wnioskiem Komisji, uchylając temsamem poprawkę p. Abrahamowicza.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp b, c, d, e, f.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie lit. b, c, d, e, i f, zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę nad rezolucją p. Abrahamowicza.

Po rozprawie nikt głosu nie żąda.

Po przemówieniu sprawozdawcy który przyjmuje powyższą rezolucję, uchwala Izba takową zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza, w brzmieniu następującem:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

Ażeby przeprowadził dokładne obliczenie z panem Władysławem Fibichem i spółką, jako właścicielami szybu na Feciowem w Ropiance, i wynik tego obliczenia wraz z sprawozdaniem przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej.

Na zapytanie J. E. Marszałka zgadza się Izba na przerwanie obrad i zamknięcie posiedzenia dla spóźnionej pory.

J. E. Marszałek zamyka posiedzenie życzeniem pp. posłom świąt wesołych, i naznacza następne na dzień 3. Stycznia 1888 r. godzinę 11 przed południem oznajmiając, iż porządek dzienny tego posiedzenia pp. posłom rozesłanym zostanie.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. minut 20 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 22. Grudnia 1887.

833. Wydział krajowy odstępuje petycyę Wydziału powiatowego w Tarnopolu w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
835. Wydział powiatowy w Horodence, p. p. Chamea, o przeniesienie mostu łyżwowego z Zaleszczyk do Siemiakowiec.
836. Zwierzchność gminy w Zuchorzycach, p. p. Merunowicza o wsparcie na rozszerzenie szkoły na dwuklasową.
837. Gmina Sulatycze powiatu Żydaczowskiego, p. p. Wernickiego, o subwencję 1.000 zł. dla regulacyi rzeki Swicy w tej gminie.
838. Rada gminna w Mikołajowicach, p. p. ks. Kopycińskiego o zapomogę na budowę szkoły.
839. Gmina miasteczka Jagielnicy, p. p. Mikołaja Wolańskiego, o przeniesienie e. k. urzędu podatkowego z przysiółka Nagórzanki do Jagielnicy.
840. Członkowie gminy Stroniatyna p. p. Lenińskiego, przeciw ustawie drogowej z 7. Lipca 1885.
841. Rada szkolna miejscowa w Hermanowie, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
842. Rada szkolna miejscowa w Zuchorzycach, p. p. Merunowicza, o podwyższanie płacy nauczycielowi.
843. Józef Duzel uuczyciel w Rzęśnie polskiej, p. p. Merunowicza, o jednorazową zapomogę.
844. Dyrekcya Tow. pomocy naukowej we Lwowie, p. p. Tomisława Rozwadowskiego, o subwencję lub zasiłek na utrzymanie dwóch kandydatów stanu nauczycielskiego we Lwowie.
845. Komitet mający się założyć w Czerniowieach drukarni narodowej polsko-ruskiej, p. p. Małeckiego o pomoc.
846. Bolesław Smagłowski, p. p. Dr. Majera, o subwencję na koszta publikacyi „Projekt reformy podatkowej“.
847. Jan Meissel-Helter, p. p. Goldmanna, o zapomogę na dalsze kształcenie się w spiewie.
848. Wydział powiatowy w Rohatynie, p. p. Onyszkiewicza w sprawie utworzenia instytucyi dla kształcenia pisarzy gminnych.
849. Gmina miasta Rohatyna, p. p. Onyszkiewicza w sprawie ukończenia budowy drogi krajowej z Rohatyna do Chodorowa.
850. Członkowie gmin włościańskich powiatu Łańcuckiego, p. p. Scipiona w sprawie zmiany ustawy drogowej.

851. Gmina Tatarsko powiatu Stryjskiego, p. p. Abrahamowicza o zapomogę na ubezpieczenie brzegów rzeki Stryj.
 852. Reprezentacya gminy miasta Brzeżan, p. p. Czerkawskiego, w przedmiocie organizacyi gmin miejskich i wniesionego projektu dla 28. miast.
 853. Bursa nauczycielska w Tarnopolu, p. p. Maxa, o zasiłek.
 854. Helena Skwarczyńska wdowa po pomocniku conceptowym Wydziału krajowego, p. p. Onyszkiewicza, o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej.
 855. Marya Przedźymirska wdowa po nauczycielu ludowym, p. p. Merunowicza, o zapomogę.
 856. Rozalia Lewkowicz, p. p. Smolkę, przedkłada dodatkowo do wniesionej prośby o wsparcie świadectwo ubóstwa.
 857. Anna Smarzewska właścicielka dóbr w Kobyli, p. p. Żywickiego o spowodowanie u c. k. Starostwa w Tarnopolu zwrotu nadpłaconej kwoty 270 zł. na budowę dróg powiatowych.
 858. Wydział spółki wodnej w Jaśle, p. p. Żuk Skarszewskiego, w sprawie odpisania resztującej należności z pożyczki krajowej na regulacyę Wisłoka i budowie wodne.
 859. Marcin Sajdak włościanin w Laskowy powiatu Limanowskiego, p. p. Żuk Skarszewskiego, w sprawie likwidacyi Zakładu kredytowego włościańskiego.
-

Protokół

17. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 3. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 11. minut 45.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Wł. Ks. Sapieha.

Obecnych posłów 76.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 16-go posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę, że p. St. Madeyski usprawiedliwił chorobą swą nieobecność.

J. E. Marszałek podaje do wiadomości Izby następujące pismo, które sekretarz p. St. Badeni odczytuje:

ODPIS

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie z d. 17. Grudnia 1887 L. 12.850/pr. wystósowanej do Wydziału krajowego we Lwowie.

Dodatkowo do mojego pisma z dnia 14. b. m. L. 12850/pr. wystosowanego do Jego Excelencyi JW. Marszałka krajowego w sprawie sankeyonowania projektu ustawy zmieniającej ustawę z d. 30. Października 1880 dz. u. kr. Nr. 43 oraz niektóre postanowienia ustawy z d. 25. Czerwca 1873 dz. u. kr. Nr. 2550 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych, mam zaszczyt oznajmić Świątnemu Wydziałowi krajowemu wskutek reskryptu Jego Excelencyi Pana Ministra wyznań i oświecenia z d. 9. b. m. L. 24.747, że co do uchwalonej przez Sejm krajowy równocześnie z sankeyonowaną ustawą rezolucyi, wzywającej Rząd, ażeby w drodze właściwej przeprowadził stabilizację posad okręgowych inspektorów szkolnych, także i obecnie stoją na przeszkodzie powody, dla których zmierzające do powyższego celu wnioski c. k. kraj. Rady szkolnej reskryptami Wys. c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 10. Lutego 1887. L. 2.623 31. Maja 1880 L. 4766 uwzględnione być nie mogły. Powody te są finansowej i przedmiotowej

natury, gdyż po pierwsze stan finansów państwowych nie pozwala na tak daleko sięgające przekształcenie okręgowego inspektoratu szkolnego a powtóre stabilizacya posad okręgowych inspektorów szkolnych musiałaby osłabić interes dla tych posad w kołach nauczycieli seminariów nauczycielskich i szkół średnich, na których pozyskaniu dla pomienionych posad wiele zależy.

D. j. w. Zaleski m. p.

J. E. Marszałek udziela głosu p. komisarzowi rządowemu Radcy Kazimierzowi Laskowskiemu, który odpowiada na następujące interpelacye:

1. P. Romanowicza i towarzyszy w sprawie fundacyi Tomasza Bodziocha.
2. P. Teofila Żurowskiego i towarzyszy, w sprawie fundacyi ks. Stanisława Staszewskiego.
3. P. Antoniewicza i towarzyszy, w przedmiocie wyznaczenia terminów sądowych w dnie świąteczne obrz. gr. kat.
4. Na interpelacyę p. Żuka-Skarszewskiego i towarzyszy, w sprawie niedostatku panującego między ludnością w górskich powiatach.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie oddzielenia osady Cuculin od gminy Siemiakowce (powiatu kołomyjskiego) i utworzenia z tej osady samoistnej gminy. Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej. Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie dodatkowego kredytu na bezprocentowe pożyczki dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska.

Sprawozdawca poseł Smolka prostuje omyłkę druku zawartą w sprawozdaniu mianowicie na 2-giej stronie w 3 wierszu od dołu zamiast Jarosław ma być „Jaworów“ i wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Rohatyna na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującem projektem ustawy.

U S T A W A

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca gminie miasta Rohatyna pobierać opłaty od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Rohatyna zezwala się pobierać w latach 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 opłaty od napojów spirytusowych, piwa i miodu w gminie wytwarzanych, lub do gminy sprowadzanych i w niej zużywanych pod warunkiem utrzymania nadal ugody zawartej ze skarbem państwa Rohatyna jako właścicielem prawa propinacyi z d. 23. Maja 1844, zatwierdzonej dekretem gubernialnym z d. 4. Listopada 1844 L. 68.746 co do wspólnej administracyi, a względnie wydzierżawienia prawa propinacyi i opłat gminnych, a to według następującej taryfy:

1. od litra okowity po	8 ⁵ / ₁₀ ct.
2. od litra szumówki po	6 „
3. od litra słodzonych napojów jako to: rumu araku, śliwowicy, rozolisu, likieru, ponczowej esencyi, wiśniaku i maliniaku po	19 „

4. od hektolitra piwa po	1 zł. 40 ct.
5. od hektolitra miodu po	1 „ 87 „

Art. II.

Do uiszczenia tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumpcji miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasta Rohatyna z przedmieściem Babińce.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcji w obrębie gminy, nie można obciążać nią produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

Blizsze postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje pojedyncze ustępy tytuł i wstęp projektu ustawy, które Izba uchwala bez rozprawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyjednania dla gminy Felicenthal zezwolenia na pobór dodatków do podatków bezpośrednich w wysokości 71% na rok 1888.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

W. Sejm przyzwala gminie Felicenthal w powiecie Stryjskim położonej pobierać w 1888 r. na pokrycie potrzeb gminnych 71% dodatek do podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa na pobór opłat mytniczych:

1. 1. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Niegowcach, powiatu kałuskiego, od mostu na rzece Bolechówce;

2. obszarowi dworskiemu w Manastercu, powiatu rudeńskiego, od mostu na rzece Dniestrze;

3. obszarowi dworskiemu w Terszakowie, powiatu rudeńskiego, od mostu na rzece Dniestrze;

4. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Mostach, powiatu rudeńskiego, od mostu na rzece Dniestrze;

5. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Wełdzirzu, powiatu dolińskiego, od mostu na rzece Świcy;

6. obszarowi dworskiemu w Kapkach, powiatu nizańskiego, od przewozu przez rzekę San;

7. obszarowi dworskiemu w Dołhem, powiatu tłumackiego, od przewozu przez rzekę Dniestr;

8. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Ilinicach, powiatu śniatyńskiego, od przewozu przez rzekę Prut.

II. 1. Wydziałowi powiatowemu w Nisku, na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa;

2. Wydziałom powiatowym w Jaśle i w Gorlicach, na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki;

3. Wydziałowi powiatowemu w Mielcu, na drodze gminnej Bugaj-Otałęż.

III. Wydziałowi powiatowemu w Skalacie, na drodze gminnej Podwołoczyska-Grzymałów.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni.

W zastępstwie sprawozdawcy p. hr. Wł. Badeniego p. Wereszczyński czyta:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi mytnicznych:

1. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Niegowcach, od mostu na rzece Bołochówce, w Niegowcach;

2. Obszarowi dworskiemu w Manastercu, od mostu na rzece Dniestrze, w Manastercu;

3. Obszarowi dworskiemu w Terszakowie, od mostu na rzece Dniestrze, w Terszakowie;

4. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Mostach, od mostu na rzece Dniestrze w Mostach;

5. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Węldzirzu, od mostu na rzece Świcy w Węldzirzu;

6. Obszarowi dworskiemu w Kopkach, od przewozu przez rzekę San w Kopkach;

7. Obszarowi dworskiemu w Dołhem, od przewozu przez rzekę Dniestr w Dołhem;

8. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie, wspólnie z obszarem dworskim w Kińcach, od przewozu przez rzekę Prut w Zabłotowie,

z następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyj mytnicznych:

1. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Niegowcach od mostu na rzece Bołochówce w Niegowcach;

2. Obszarowi dworskiemu w Manastercu od mostu na rzece Dniestrze, w Manastercu;

3. Obszarowi dworskiemu w Terszakowie od mostu na rzece Dniestrze, w Terszakowie;

4. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Mostach od mostu na rzece Dniestrze, w Mostach;

5. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Węldzirzu od mostu na rzece Świcy w Węldzirzu;

6. Obszarowi dworskiemu w Kopkach od przewozu przez rzekę San w Kopkach;

7. Obszarowi dworskiemu w Dołhem od przewozu przez rzekę Dniestr w Dołhem;

8. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Kińcach od przewozu przez rzekę Prut w Zabłotowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do poboru opłat mytnicznych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Niegowcach, powiatu kałuskiego, od mostu na rzece Bołochówce w Niegowcach.

2. Obszarowi dworskiemu w Manastercu, powiatu rudeńskiego, od mostu na rzece Dniestrze w Manastercu.

3. Obszarowi dworskiemu w Terszakowie, powiatu rudeńskiego, od mostu na rzece Dniestrze w Terszakowie.

4. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Mostach, powiatu rudeńskiego, od mostu na rzece Dniestrze w Mostach.

Od każdego z tych czterech myt (pod poz. 1, 2, 3, 4, poszczególnionych) pobierać należy opłaty, podług następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) cent,

2. od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) cent,

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) cent,

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) cent.

5. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Wełdzirzu, powiatu dolińskiego, od mostu na rzece Świcy w Wełdzirzu, podług następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 2 (dwa) ct.,

2. od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 2 (dwa) ct.,

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.,

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

6. Obszarowi dworskiemu w Kopkach, powiatu Niżańskiego, od przewozu przez rzekę San w Kopkach.

7. Obszarowi dworskiemu w Dołhem, powiatu tłumackiego, od przewozu przez rzekę Dniestr w Dołhem.

Od każdego z tych dwóch myt (pod poz. 6 i 7 poszczególnionych) pobierać należy opłaty podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.,

d) od każdej osoby, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cieleta, źrebięta, owce, kozy i świny do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

8. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Kińcach, powiatu śniatyńskiego, od przewozu przez rzekę Prut w Zabłotowie według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.,

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, od których nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.,

d) od każdej osoby, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.

Art. II.

Mieszkańcy gminy Terszakowa wolni są od opłaty myta mostowego dla tamtejszego obszaru dworskiego ustanowionego.

Art. III.

Mieszkańcy gminy w Mostach wolni są od opłaty myta mostowego tamtejszemu obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą przysługującego.

Art. IV.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu „en bloc“ przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania; bez czytania uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta:

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Wrzeszowa;

2. na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki;

3. na drodze gminnej Bugaj—Otałęż;

z następującym projektem uchwały:

Uchwała:

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa;

2. na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki;

3. na drodze gminnej Bugaj—Otałęż.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. 1.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta:

1. na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa, Wydziałowi powiatowemu w Nisku, jako władzy nadzorującej, na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie w Rudniku, Groblach i w Jeżowym uiszczać prestacje w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Myto drogowe na stacyi pod Rudnikiem:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

2. Myto mostowe na stacyi przy moście Nr. 1. na granicy gmin Jeżowego i Grobel:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Mieszkańcy gmin i obszarów dworskich w Rudniku, Groblach i w Jeżowym, wolni są od opłaty myta, tylko w terytorium swojej miejscowości.

2. na drodze gminnej z Siefertnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki, Wydziałom powiatowym w Jasle i w Gorlicach, jako władzom nadzorującym na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytorium omycona droga przechodzi uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Dochód z myta przypadać ma w $\frac{8}{10}$ częściach na powiat Jasielski, a w $\frac{2}{10}$ częściach na powiat Gorlicki. Dochód ten pobierać ma Wydział powiatowy Jasielski, który obowiązany jest wyżej oznaczoną część dochodu przypadającą na powiat Gorlicki wypłacać Wydziałowi tegoż powiatu.

Mieszkańcy gmin i obszarów dworskich, przez których terytorium omycona droga przechodzi, wolni są od opłaty ustanowionego myta tylko w obrębie swojej miejscowości.

3. na drodze gminnej Bugaj — Otałęż, Wydziałowi powiatowemu w Mielcu jako władzy nadzorującej, na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie przez których terytorium omycona droga przechodzi uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Myto na stacyi w Krzemienicy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2. Myto na stacyi w Górkach:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Art. II.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.
Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu „en bloc“ przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. Wereszezyński czyta:

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu koncesji do pobierania myta na drodze gminnej Podwołoczyska-Grzymałów z następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesji do pobierania myta na drodze gminnej Podwołoczyska-Grzymałów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej Podwołoczyska-Grzymałów Wydziałowi powiatowemu w Skałacie jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytorium droga przechodzi uiszczać prestacje w myśl postanowień ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) et.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały traci moc obowiązującą koncesya z dnia 15. Lutego 1887. dz. ust. i rozp. kr. Nr. 16., którą nadane było Wydziałowi powiatowemu w Skałacie prawo do poboru myta na rzecz utrzymania drogi gminnej Podwołoczyska-Grzymałów.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże opłaty.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu „en bloc“ przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w 3. czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1888.
Sprawozdawca p. Madeyski.

W zastępstwie chorego sprawozdawcy -- obejmuje referat w powyższym przedmiocie poseł St. hr. Badeni.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad tym przedmiotem.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Romańczuk i komisarz rządowy Radea c. k. Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. St. Badeni czyta:

A. Wydatki.

krajowego funduszu szkolnego na rok 1888.

Dział 1. Zasiłki dla funduszy szkolnych okręgowych.

<i>Rubr. I. poz. 1. i 2.</i> Na pokrycie niedoboru z powodu płac nauczycieli i nauczycielek etatowych, tudzież z powodu remuneracyj dla katechetów na rok 1888. wedle preliminarzy Rad szkolnych okręgowych	300.937 zł.
<i>Rubr. II. poz. 3.</i> Na mniejsze potrzeby szkolne	36.430 „
<i>Rubr. III. poz. 4.</i> Na przybory naukowe	11.450 „
<i>Rubr. IV. poz. 5.</i> Na konferencye okręgowe	16.547 „
<i>Rubr. 5. poz. 6.</i> Na biblioteki okręgowe	1.950 „

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr I. do włącznie V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

<i>Rubr. VI. poz. 7.</i> Na rozmaite wydatki	3.800 zł.
--	-----------

Przemawia c. k. komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala Rubr. VI. wydatków zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

<i>Rubr. VII. poz. 8. i 9.</i> Na utrzymanie szkół nowych.	13.435 „
<i>Rubr. VIII. poz. 10.</i> Na płace nauczycieli i nauczycielek nadetatowych na r. 1888.	150.000 „
<i>Rubr. IX. poz. 11.</i> Zaliczki zwrotne dla funduszy szkolnych okręgowych	20.000 „

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. VII. do włącznie IX. zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dział II. Wydatki własne krajowego funduszu szkolnego.

<i>Rubr. X. poz. 12. i 13.</i> Substytucye	7.000 zł.
--	-----------

Przemawia p. komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala Rubr. X. zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta:

<i>Rubr. XI. poz. 14—17.</i> Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	3.775 zł.
<i>Rubr. XII. poz. 18.</i> Adjuta	5.000 „
<i>Rubr. XIII. poz. 19—21.</i> Remuneracye i zapomogi	29.000 „
<i>Rubr. XIV. poz. 22.</i> Remuneracye zmienne dla inspektorów okręgowych	2.000 „

<i>Rubr. XV. poz. 23. i 24.</i> Podatki i daniny	650 zł.
<i>Rubr. XVI. poz. 25.</i> Koszta podróży i dyety	500 „
<i>Rubr. XVII. poz. 26—28.</i> Dodatki pięcioletnie	84.199 „
<i>Rubr. XVIII. poz. 29.</i> Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800 „
<i>Rubr. XIX. poz. 30.</i> Emerytura	5.900 „
<i>Rubr. XX. poz. 31—49.</i> Dary z łaski	3.492 „
<i>Rubr. XXI. poz. 50.</i> Potrzeby szkół ogólnej natury	1.000 „
<i>Rubr. XXII. poz. 51. i 52.</i> Rozmaite wydatki	4.200 „
<i>Rubr. XXIII. poz. 53. i 54.</i> Zasiłki na budowę szkół	15.000 „

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie *Rubr. XI.* do włącznie *XXIII.* Działu *II.* wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. St. Badeni czyta:

B. Dochody
krajowego funduszu szkolnego na rok 1888.

<i>Rubr. I. poz. 1—10.</i> Odsetki od kapitałów	14.037 zł.
<i>Rubr. II. poz. 11—15.</i> Dochody z dóbr, realności i innych praw	171 „
<i>Rubr. III. poz. 16—18.</i> Dodatki	530 „

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie *Rubr. I.* do włącznie *Rubr. III.* „Dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

<i>Rubr. IV. poz. 19.</i> Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835 zł.
---	-----------

Przemawia p. Małecki i wnosi następującą dostatecznie popartą rezolucję:

Wys. Sejm raczy uchwalić rezolucję do c. k. Rządu, ażeby układ z Zakładem narodowym imienia Ossolińskich co do nakładu oraz sprzedaży książek szkolnych dla okręgu administracyjnego galicyjskiej krajowej Rady szkolnej w myśl reskryptu c. k. Mlnisteryum wyznań i oświecenia z dnia 20. Października r. 1887 do l. 20.257 jak najspieszniej został zawarty.

Małecki w. r.

Przemawia p. Golejewski, p. książę Czartoryski.

Podczas przemawiania p. ks. Czartoryskiego, przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

P. ks. Czartoryski wnosi, ażeby rezolucya p. Małeckiego odesłaną została do komisji budżetowej.

Przemawia p. Małecki i wnosi, iżby rezolucya powyższa odesłaną została do komisji szkolnej.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia jeszcze p. Małecki dla sprostowania faktu.

Zastępca Marszałka krajowego poddaje pod głosowanie poprawkę p. Małeckiego, iżby rezolucję powyższą odesłać do komisji szkolnej.

Izba w głosowaniu odrzuca tę poprawkę i uchwała odesłanie rezolucyi do komisji budżetowej.

Następnie uchwała Izba sumę *Rubr. IV.* zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

<i>Rubr. V. poz. 20.</i> Zapisy i darowizny	— zł.
<i>Rubr. VI. poz. 21.</i> Taksy od spadków	9.700 „

<i>Rubr. VII. poz. 22—26.</i> Rozmaite wpływy	53.215 zł.
<i>Rubr. VIII. poz 27.</i> Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943 „
<i>Rubr. IX. poz. 28.</i> Zwroty zaliczek gminom, na budynki szkolne udzielonych	16.000 „

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. V. do włącznie IX. „Dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, i przyjmuje niedobór w kwocie 577.634 zł. w trzecim czytaniu.

Następnie przyjmuje Izba następującą rezolucję:

„Sejm przyzwala na przenoszenie kredytów w Rubrykach XVI. i XXI. Działu II. wydatków A) uchwalonych.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Józefówka ze związku gminy Kupeczyńce i utworzenia samoistnej gminy. Sprawozdawca poseł Leniński, uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu przysiółka Józefówka ze związku gminy Kupeczyńce w powiecie tarnopolskim i utworzeniu gminy samoistnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Przysiółek Józefówka wyłącza się ze związku gminy Kupeczyńce w powiecie tarnopolskim i ma odtąd stanowić gminę samoistną.

Art. II.

Granicę między gminami Józefówka a Kupeczyńcami mają stanowić parcele graniczne należące z jednej strony do Józefówki a mianowicie:

1.937/3, 2.165/3, 2.179, 2.289, 2.290, 2.291, 2.402, 2.401, 2.240/2, 2.400/1, 2.399/2, 2.399/1, 2.398, 2.397, 2.396, 2.395, 2.394, 2.393/2, 2.393/1, 2.392/2, 2.392/1, 2.391/2, 2.391/1, 2.390/2, 2.390/1, 2.389/2, 2.389/1, 2.388, 2.387, 2.386, 2.384, 2.382, 2.381/2, 2.381/1, 2.380/2, 2.380/1, 2.379, 2.378/2, 2.378/1, 2.483, 2.479, 2.484, 4.401, 4.397, 4.398, 4.399, 4.400, 4.394, 4.393; z drugiej zaś strony do Kupeczyńce parcele: 1.937/2, 1.942, 1.944, 1.941, 2.165/2, 2.166/1, 2.166/2, 2.171, 2.178/3, 2.177/3, 2.176/3, 2.118, 2.117/2, 2.117/1, 2.116, 2.115, 2.114/2, 2.114/1, 2.113, 2.112, 2.111, 2.110, 2.109, 2.406/1, 2.406/2, 2.407/1, 2.407/2, 2.408/1, 2.408/2, 2.410, 2.411/1, 2.411/2, 2.412, 2.414, 2.415, 2.416, 2.421, 2.422/1, 2.422/2, 2.423, 2.424, 2.425, 2.426, 2.431, 2.432/1, 2.432/2, 2.433, 2.434, 2.444, 2.445, 2.446/1, 2.446/2, 2.448, 2.451, 2.452, 2.453, 2.454/1, 2.454/2, 2.454/3, 2.465/1, 2.465/2, 2.466/1, 2.466/2, 2.467, 2.468, 2.469, 2.470/1, 2.471/3, 2.472/1, 2.472/6, 2.473/1, 2.478, 2.477, 2.476, 2.464/2, 2.464/1, 2.486, 2.485, 4.396, 4.395, 4.372/1, 4.372/2, 4.373/3, 4.373/4, 4.373/5, 4.374, 4.375/1, 4.375/2, 4.376, 4.377, 4.378, 4.379, 4.380/1, 4.380/2, 4.381, 4.383, 4.384, 4.385, 4.386, 4.387, 4.388/2, 4.388/1, 4.389, 4.390, 4.391, 4.392/1, 4.392/2, 4.392/3, 4.311/2, 4.311/1, 4.307/5, 4.307/4, 4.307/3, 4.307/2, 4.307/1, 4.306/2, 4.306/1,

Art. III.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych Reprezentacyj gminnych w Kupeczyńcach i Józefówce pozostaje dotychczasowa wspólna Reprezentacya gminna w urzędowaniu.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I., Art. II., Art. III., Art. IV., Art. V., Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Art. I. do włącznie V. oraz tytuł i wstęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Na zapytanie JE. Marszałka zgadł się Izba na przerwanie posiedzenia dla pory spóźnionej Sekretarz p. ks. Wł. Sapieha czyta następujące interpelacye do JE. p. komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a

do J. Ekscelencyi Pana Namiestnika, jako komisarza rządowego.

Jak nam wiadomo, zamierza dyrekeya kolei galicyjskiej Arcyksięcia Karola Ludwika swój plan jazdy w najbliższym czasie w ten sposób zmienić, że opuszczając zupełnie dotychczasowe pospieszne pociągi z Krakowa o godzinie 9. minut 20. wieczór (Nr. I.) ze Lwowa zaś o godzinie 10. min. 24. (Nr. II.) wieczór wychodzący, chce zaprowadzić dzienny pociąg pospieszny.

Nie ma wątpliwości, że ulepszenie dotychczasowego połączenia kolejowego między Lwowem a Krakowem jest pożądanem a nawet koniecznem, zważywszy jednak, że dotychczasowy pociąg pospieszny wieczorny jest dla ruchu międzynarodowego bardzo ważnym ze względu na połączenie bezpośrednio z Podwołoczyskami z jednej a Jassami i Bukaresztem z drugiej strony;

zważywszy, że po zniesieniu tego pociągu połączenia te byłyby zerwane, a przynajmniej komunikacya dla podróżnych jadących w tych kierunkach tak utrudnioną i tyle przedstawiającą niedogodności, że utrzymanie jej na czas dłuższy byłoby prostą niemożliwością;

zważywszy, że ten dotychczasowy pociąg pospieszny, o którego opuszczeniu mowa, jest i dla komunikacyi wewnątrz kraju nieodbitnie potrzebnym, bo pomijając już dogodne połączenia jakie stanowi dla ludności wszystkich zawodów mieszkającej wzdłuż kolei Karola-Ludwika stanowi on najdogodniejsze połączenia dla kolei sąsiednich, prostopadle do kolei Arcyksięcia Karola-Ludwika wpadających jak: Tarnów-Leluchów, Przemyśl-Łupków, Lwów-Stryj, a więc nieodbitnie potrzebne dla ruchu przemysłowego i handlowego wzdłuż tych linii silnie rozwiniętego;

zważywszy, że sąsiednie koleje te chcą odpowiedzieć słusznie do nich stawianym wymaganiom, zastosowania swoich planów jazdy do ruchu pociągów na kolei Karola-Ludwika jako głównej w kraju naszym arteryi komunikacyjnej, musiałyby w razie zniesienia pociągu pospiesznego o którym mowa, albo zaprowadzić dużo kosztowniejsze plany jazdy na swoich liniach — coby niepotrzebnie obciążyło Skarb Państwa, albo też musiałyby dotychczasowe względnie dogodne połączenia zdaniem naszym bardzo niekorzystnej uleść zmianie;

wreszcie zważywszy, że konieczne więcej dogodne połączenie między Lwowem a Krakowem zapomocą odpowiedniego urządzenia pociągów dziennych, wskutek którego i znakomicie lepsze połączenie ruchu na linii Jarosław Sokal, osiągnąć by się dało — nie konieczne by powinno pociągnąć za sobą zniesienie, z wyżej wykazanych względów tak potrzebnego pociągu pospiesznego nocnego;

Zapytujemy Jego Ekscelencyę:

I. W jakim stadyum znajduje się obecnie sprawa nowego porządku jazdy na kolei Karola-Ludwika,

II. Czy Wysoki e. k. Rząd nie zechciałby użyć przysługującego Mu wpływu w tym kierunku, aby bez zniesienia dotychczasowego pospiesznego nocnego pociągu (N. I. i II) kolei galicyjskiej

Arceksięcia Karola-Ludwika, dogodniejsze i szybsze jak dotąd połączenie dzienne między Lwowem a Krakowem zostało przeprowadzonym.

Lwów dnia 3. Stycznia 1888.

Władysław Struszkiewicz w. r.

Simon, Czartoryski, Scipio, Skałkowski, Langie, Skrzyński, Mazaraki, Bereźnicki, W. Koziębrodzki, Polanowski, Russocki, Łubieński, Artur Potocki, Henzel, Hoszard, Żywicki, Wasilewski, Waygart, Czerkawski, Gross, Męciński, Gniewosz, Jaworski, Abrahamowicz, Pilat, Gorayski, Gnoiński, Onyszkiewicz, L. Sapieha, w. r.

Interpelacya

do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika, jako komisarza rządowego.

Na posiedzeniu Wys. Sejmu odbytem w dniu 22. Stycznia 1887. odpowiedział Jego Ekscelencyja Pan Namiestnik na interpelacyę posłów Żurowskiego i towarzyszy co do rozkładu jazdy na kolei transwersalnej: „Mam zaszczyt oświadczyć, że w skutek nader słabej frekwencyi z jesienia, ruch pociągów na kolei transwersalnej został zredukowany, i ztąd powstały niedogodności. Z upoważnienia J. E. pana Ministra handlu, mogę dać Wysokiej Izbie zapewnienie, że z dniem 1. Marca nowy porządek jazdy będzie zaprowadzony i niedogodności o ile możności zostaną usunięte.

Oświadczenie to J. E. Pana Namiestnika się nie spełniło, bo porządek jazdy od 1. Marca 1887. nie został zmieniony. Prawie po roku t. j. od 1. Stycznia 1888. został wprowadzony nowy porządek jazdy, lecz i ten niedogodności szczególnie w połączeniu z Krakowem nie usunął.

Mieszkańcy zachodniej części kraju, wzdłuż przestrzeni kolei transwersalnej są licznymi interesami złączeni z Krakowem; tam jest siedziba sądu wyższego, władz Towarzystwa rolniczego, uniwersytet; stosunki handlowe koncentrują się na targach w Krakowie; wszystkim też mieszkańcom tych okolic zależy na możliwie najłatwiejszem i najspieszniejszym połączeniu z Krakowem.

Droga kolejowa do Krakowa prowadzi albo koleją transwersalną na Suchą i Skawinę, albo koleją transwersalną i Karola Ludwika na Tarnów.

Odległości są następujące:

	Do Krakowa	via Sucha	via Tarnów
	Z Krosna	279 klm.	214 klm.
	z Jasła	254 „	189 „
	z Gorlic	233 „	168 „
	z Grybowa	205 „	140 „
	z Nowego Sącza	177 „	168 „

Do przebycia tej przestrzeni potrzeba:

Do Krakowa	Pociągiem dziennym		Pociągiem nocnym	
	na Suchę	na Tarnów	na Suchę	na Tarnów
	godz. min.	godz. min.	godz. min.	godz. min.
Z Krosna	13·11	7·26	16·43	12·44
z Jasła	12·27	6·42	15·27	11·28
z Gorlic	12·23	6·38	14·51	10·52
z Grybowa	11·01	5·16	14·21	10·22
z Nowego Sącza . .	12·01	6·16	15·35	11·36

Dla porównania może posłużyć, że odległość z Gorlic do Krakowa via Tarnów równa się mniej więcej odległości z Krakowa do Rzeszowa, do przebycia której potrzeba pociągiem osobowym 4 godzin 47 minut, z pociągiem pospiesznym 3 godziny 25 minut. Za pomocą kolei transwersalnej potrzeba do przebycia tej samej przestrzeni 6 godzin 38 minut, a nocnym pociągiem 10 godzin 52 minut, koleją transwersalną i Karola Ludwika.

Cyfry te przemawiają dostatecznie i wskazują dobitnie niedogodności nowego rozkładu jazdy. To też są powodem, że wielu mieszkańców zachodniej części kraju dla oszczędzenia czasu nie używa jazdy na kolei transwersalnej, lecz końmi dojeżdża do stacji kolei Karola Ludwika jak: Tarnów, Czarna, Dembica, żeby się mógł spieszniej dostać do Krakowa.

Kraj przyczyniając się datkiem dobrowolnym 1,100.000 złr. do wybudowania tej kolei, miał na celu stworzyć wygodną i uregulowaną komunikację, cel ten jednak wskutek nieracjonalnych rozkładów jazdy zostaje uniemożliwionym.

Z tych powodów zapytują podpisani:

1. Dlaczego mimo zapewnienia Wysokiego Rządu dotychczasowe niedogodności nie zostały usunięte;

2. czy i w jakim czasie zechce Wysoki Rząd usunąć te niedogodności pochodzące z obecnego rozkładu jazdy i przeprowadzić dogodną i szybką komunikację zachodniej części kraju, położonej wzdłuż linii kolei transwersalnej z Krakowem.

A. Skrzyński w. r.

S. Tarnowski (junior), Słonecki, Gniewosz, Stan. Jędrzejowicz, Gorayski, K. Badeni, Wrotnowski, Wład. Wolański, R. Potocki, S. Badeni, Zamoyski, J. Stadnicki, L. Sapieha, Łubieński, Jaworski, W. Sapieha, J. Gnoiński, Łoziński, Romanowicz, Tom. Rozwadowski, Męciński, Scipio, Tad. Langie, S. Henzel, Mazaraki, *w. r.*

JE. Marszałek oświadcza, iż interpelacye te zakomunikowane zostaną JE. p. Namiestnikowi.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 4. Stycznia b. r. o godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny

18. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Środę dnia 4. Stycznia 1888 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Puków, powiatu Rohatyńskiego, na pobieranie w latach 1888, 1889, 1890 i 1891 stoprocentowego dodatku do podatków bezpośrednich.
Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminom Kielanowice, Nowodworze i Rudka (powiatu Tarnowskiego) na pobór w 1888. roku dodatków do podatków bezpośrednich, 50%, przewyższających, na pokrycie potrzeb gminnych.
Sprawozdawca poseł Smolka.

3. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasta Kałusza zezwolenia na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i od piwa przez sześć lat, począwszy od 14. Sierpnia 1888 roku.
Sprawozdawca poseł Smolka.

4. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z memoriału Centralnego Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, popartego petycyami pięciu Rad powiatowych, w sprawie podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi.
Sprawozdawca poseł Leon Sapieha.

5. Sprawozdanie Komisji szkolnej z petycyi:

a) gminy Hranki Kuty, powiatu Bóbrka, o wyłączenie ze związku szkolnego w Brzodowcach, a ustanowienie szkoły we własnej gminie;

11. Sprawozdanie Komisji prawniczej z petycyj Wydziałów Rad powiatowych w Rawie Ruskiej, Sokalu i Cieszanowie, tudzież petycji Rady gminnej Rawy Ruskiej, w sprawie ustanowienia dla okolicy tej nowego c. k. Sądu kolegiального z siedzibą w Rawie Ruskiej.

Sprawozdawca poseł Gniewosz.

12. Sprawozdanie Komisji prawniczej z petycji Zwierzchności gminnej Chyrowa względem wydzielenia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starej Soli i przyłączenia do okręgu takiegoż c. k. Sądu w Dobromilu.

Sprawozdawca poseł Gniewosz.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Protokół

18. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. Stycznia 1888. roku.

Początek o godzinie 12.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze pp.: Wł. ks. Sapieha, St. hr. Badeni i Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 85.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Radea Nam. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 17. posiedzenia złożonym jest do przejrzania w biurze sejmowem.

J. E. Marszałek oznajmia, iż udzielił p. ks. Eustachemu Sanguszcze urlopu na dni pięć.

Sekretarz p. Stanisław Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 4. Stycznia b. r. od nr. 860 do nr. 961 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. 860, 866, 875, 876, 877, 894 i 895.

Komisji administracyjnej L. 861, 908, 909, 910, 911, 912 i 913.

Komisji drogowej L. 862, 863, 865, 896 do 907 włącznie 920, 921, 925 i 926.

Komisji szkolnej L. 864, 867, 869, 870, 878, 914 do 919 włącznie, 923, 943, 952 i 957.

Komisji budżetowej L. 868, 871, 872, 886, 887, 888, 922, 944, 945, 948, 949, 950, 951, 953, 954, 955, 960 i 961.

Komisji petycyjnej L. 873 i 890.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 874, 924 i 958.

Komisji przemysłowej L. 879 do 885 włącznie, 889, 891, 892, 893, 927 do 942 włącznie, 946 i 947.

Komisji gminnej L. 956.

Komisji gorzelanej 959.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o wniesieniu następującej interpelacyi, którą sekretarz p. Stanisław Badeni odczytuje:

L. s. 1.153.

Interpelacya

do Wydziału krajowego na ręce Jego Ekscelencyi pana Marszałka krajowego.

Dnia 19. Grudnia roku ubiegłego chory od niedawna umieszczony w zakładzie kulparkowskim na I. klasie doznał od posługacza ciężkiego uszkodzenia ciała przez złamanie czterech żeber, skutkiem czego znajduje się w niebezpieczeństwie życia.

Zarząd zakładu zaś doniósł c. k. Prokuratorji Państwa o tym czynie karygodnym dopiero dnia 29. Grudnia r. z., to jest o 10 dni później, i tą opieszałością ułatwił ucieczkę winowajcy.

Przy tej sposobności okazało się, że w ubiegłym roku doniesiono Prokuratorji o 10 podobnych wypadkach w zakładzie kulparkowskim.

Niżej podpisani są przekonani, że Wydział krajowy spełni swój obowiązek i poczyni wszelkie kroki, aby zapobiedz powtórzeniu się podobnych zajęć smutnych.

Ponieważ jednak opinia publiczna tym wypadkiem słusznie zaniepokojoną została, niżej podpisani zapytują:

1. czy Wydział krajowy zarządził obok dochodzenia sądowego śledztwo dyscyplinarne, aby wszystkich winnych pociągnąć do odpowiedzialności?

2. czy Wydział krajowy nie uważa za stosowne wydać nowe dokładniejsze instrukcje względem ścisłego nadzoru służby szczególnie przy chorych szalowych i w porze nocej?

3. Czy Wydział krajowy nie zamierza postarać się za pomocą wyższej płacy o uzyskanie lepszych i bardziej na zaufanie zasługujących dozorców dla zakładu kulparkowskiego.

We Lwowie dnia 4. Stycznia 1888.

Otton Hausner w. r.

Skałkowski Abrahamowicz, St. Jędrzejowicz, Scipio, Goldman, Artur Potocki, K. Badeni, J. Stadnicki, W. Sapięha, Wł. Wolański, Golejewski, St. Gniewosz, W. Koziębrodzki, Augustynowicz, Wincenty Gnoiński, Tom. Rozwadowski, Max, Torosiewicz, Łoziński, Stan. Tarnowski junior, Feliks Biliński, Chrzanowski, Stan. Stadnicki, Romanowicz, Fruchtman, w. r.

J. E. Marszałek oznajmia, iż szczegółową odpowiedź na powyższą interpelacyę przedstawi szef departamentu sanitarnego na najbliższem posiedzeniu sejmu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Puków, powiatu Rohatyńskiego, na pobieranie w latach 1888., 1889., 1890. i 1891. stoprocentowego dodatku do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się gminie Puków, w powiecie rohatyńskim położonej, zezwolenia do pobierania 100 proc. dodatku gminnego do podatków bezpośrednich w latach 1888., 1889., 1890. i 1891., na pokrycie potrzeb administracyjnych gminy, jakoteż na spłacenie reszty długu za kupiony na rzecz gminy las „Wersadki“ zwany.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminom Kielanowice, Nowodworze i Rudka (powiatu Tarnowskiego) na pobór w 1888. roku dodatków do podatków bezpośrednich, 50 proc. przewyższających, na pokrycie potrzeb gmianych.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującem wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminom w powiecie tarnowskim położonym pozwala się pobierać w 1888. roku na pokrycie potrzeb gminnych dodatków do podatków bezpośrednich, a to:

- 1) gminie Kielanowice 62 proc. dodatek:
- 2) gminie Nowodwórze 69 proc. dodatek, i
- 3) Gminie Rudka 72 proc. dodatek.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasta Kałusza zezwolenia na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i od piwa przez sześć lat, począwszy od 14. Sierpnia 1888. roku.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującem projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta powiatowego Kałusza zezwala się pobierać przez sześć lat począwszy od 14. Sierpnia 1888. roku opłaty gminne od napojów spirytusowych i od piwa wedle następującej taryfy:

- 1) od hektolitra piwa 1 zł. 70 ct.
- 2) od litra wódki 50 stopni Tralesa 8 ct.
- 3) od litra wódki 62·5 stopni Tralesa 9 ct.
- 4) od litra wódki 75 stopni Tralesa 11 ct.
- 5) od litra wódki 87·5 stopni Tralesa 13 ct.
- 6) od litra wódki 100 stopni Tralesa 15 ct.
7. od litra araku, likieru, rozolisów i innych słodzonych przez kupców wprowadzonych, lub w butelkach sprzedawanych napojów spirytusowych 16 ct.
- 8) od litra miodu, wiśniaku, dereniaku i maliniaku 6 ct.
- 9) od litra moszczu z jabłek 2 ct.

Art. II.

Do uiszczania tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy poszczególnione w Art. I napoje dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręgiem poborowym jest obręb miasta Kałusza z przedmieściami.

Art. IV.

Opłata ta obciąża tylko konsumcyę w obrębie gminy, a nie można nią obciążać ani produkcji ani też obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia dotyczące sposobu tego poboru postanowi c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje pojedyncze ustępy, tytuł i wstęp projektu ustawy, które Izba uchwala.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwala Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z memoriału centralnego komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, popartego petycyami pięciu Rad powiatowych, w sprawie podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi.

Sprawozdawca p. Leon Sapieha, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, aby wziął w opiekę upadającą w Galicyi produkcję tytoniu.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl uwag zawartych w powyższym sprawozdaniu, zbadał stan obecny i przyczyny upadku uprawy tytoniu w kraju naszym i wniósł na najbliższej sesji sejmowej swe wnioski.

J. E. Marszałek przedstawia Izbie p. radcę skarbu Kasprzyszaka, który przemawia.

W rozprawie ogólnej przemawiają pp. książę Adam Sapieha i br. Kapri.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1szy wniosku.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1szy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 2gi wniosku.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 2gi wniosku komisji bez rozprawy.

Następuje z kolei:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji:

a) gminy Hranki Kuty, powiatu Bóbrka, o wyłączenie ze związku szkolnego w Brzozdowcach, a ustanowienie szkoły we własnej gminie.

Sprawozdawca p. Małecki czyta:

L. s. 434, pet. 342. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Hranki Kuty, o założenie tamże szkoły ludowej.

Z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Przemawia p. Henzel.

Po zrzeczeniu się przemówienia przez sprawozdawcę Izba w głosowaniu uchwala wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej z petycji:

b) Rady szkolnej miejscowej w Rokietnicy, o przyzwolenie funduszu na systemizowanie szkoły jednoklasowej w Rokietnicy na dwuklasową;

- c) zwierzchności gminnej w Mostach Wielkich o przeistoczenie tamtejszej dwuklasowej szkoły ludowej na szkołę czteroklasową;
- d) grona nauczycieli etatowej męskiej IV-klasowej szkoły w Drohobyczu, o systemizowanie czwartej posady starszego nauczyciela, jako też dwu posad nauczycieli młodszych;
- e) Rady szkolnej miejscowej w Raciechowicach, z prośbą gminy Mieżeń, o wyłączenie jej ze związku szkolnego w Gruszowie, a przyłączenie do szkoły w Raciechowicach;
- f) Rady szkolnej miejscowej w Raciechowicach, o przyłączenie wszystkich gmin należących do parafii do związku szkolnego w miejscu i przeistoczenie szkoły filialnej w Raciechowicach na etatową;
- g) gminy Rakowiec o założenie szkoły tamże;
- h) Rady szkolnej miejscowej w Peczeniżynie, o zreorganizowanie tamtejszej szkoły na czteroklasową i podwyższenie płac nauczycielom miejscowym;
- i) konkurencyi szkolnej w Półwsiu Zwierzynieckiem pod Krakowem, o przyspieszenie organizacji szkoły w Półwsiu z dwuklasowej na trzyklasową;
- k) Rady szkolnej miejscowej w Brodłach, o przeistoczenie tamtejszej szkoły jednoklasowej na dwuklasową w Brodłach.

Sprawozdawca p. Małecki czyta:

L. s. 522, pet. 422. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Rady szkolnej miejsc. w Rokietnicy o przeistoczenie szkoły tamże na dwuklasową.

L. s. 528, pet. 428. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji zwierzchności gminnej w Mostach Wielkich o przeistoczenie tamtejszej dwuklasowej szkoły na czteroklasową.

L. s. 650, pet. 535. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji grona nauczycieli ludowej szkoły w Drohobyczu, o systemizowanie tamże jednego nauczyciela starszego i dwóch młodszych.

L. s. 715, pet. 596. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Rady szkolnej miejscowej w Raciechowicach o wyłączenie gminy Mieżeń ze związku szkolnego w Gruszowie a przydzielenie do związku szkolnego w Raciechowicach.

L. s. 716, pet. 597. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Rady szkolnej miejscowej w Raciechowicach o przyłączenie wszystkich gmin należących do parafii tamtejszej do związku szkolnego tamże i o przeistoczenie szkoły filialnej na etatową.

L. s. 780, pet. 658. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Rakowiec o założenie tamże szkoły ludowej.

L. s. 781, pet. 659. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Rady szkolnej miejsc. w Peczeniżynie o zreorganizowanie szkoły tamże na czteroklasową i o podwyższenie płac nauczycielom.

L. s. 787, pet. 665. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji konkurencyi szkoły w Półwsiu Zwierzynieckiem o zreorganizowanie szkoły tamże na trzyklasową.

L. s. 936, pet. 789. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Rady szkolnej miejsc. w Brodach o przeistoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową — z następującym wnioskiem komisji w załatwieniu wszystkich powyższych petycji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycje powyższe odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych o przyznanie subwencji z funduszków krajowych w kwocie 4.000 zł.

Sprawozdawca poseł Jan Gnoiński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

I. Towarzystwu Kółek rolniczych wyznacza się na rok 1888 subwencję z funduszków krajowych w kwocie 2.000 zł. do dyspozycji Zarządu głównego.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu ponowienie usilnych starań u Wysokiego Rządu o udzielenie odpowiedniej subwencji na ustanowienie stałych lustratorów gospodarstw włościańskich, pod kierownictwem Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych.

Przemawia p. Augustynowicz i wnosi dostatecznie poparte podniesienie kwoty 2.000 zł. przez komisję proponowanej do 2.500 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Podezas przemawiania sprawozdawcy przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Sprawozdawca wnosi poprawkę do wniosku p. Augustynowicza: iżby w takowym było wyrażone, że kwota 2.000 zł. ma być użytą na cele lustracji a 500 zł. w. a. naniżenie ceny kupna nasion.

Oraz oświadcza sprawozdawca iż na taką modyfikacją wniosku p. Augustynowicza zgodziłby się ze swej strony.

Po przemówieniu p. Augustynowicza przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Zastępca Marszałka podaje pod głosowanie ustęp 1 wniosku komisji z poprawką p. Augustynowicza t. j. z cyfrą 2.500 zł. w. a.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Augustynowicza i uchwała ustęp 1 wniosku zgodnie z cyfrą przez komisję proponowaną.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 2 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 2gi zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji członków gminy miejskiej Horodenki w sprawie przeciw Zwierzchności gminnej o różne nadużycia.

Sprawozdawca poseł Zborowski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja członków gminy miejskiej Horodenki w sprawie przeciw Zwierzchności gminnej o różne nadużycia, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego zarządzenia.

Przemawia p. Lasocki i wnosi zwrócenie sprawozdania w powyższym przedmiocie komisji petycyjnej.

Przemawia p. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy, zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek p. Lasockiego.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Lasockiego, i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje.

Sprawozdanie komisji administracyjnej o czynnościach Departamentu VI. Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1886 po koniec Czerwca 1887.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie petycji gminy Raby wyżnej o wyłączenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Jordanowie i c. k. Starostwa w Myślenicach a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu i c. k. Starostwa w Nowym Targu.

Sprawozdawca poseł Gniewosz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją gminy Raby wyżnej o wyłączenie jej z okręgu Sądu powiatowego w Jordanowie i c. k. Starostwa w Myślenicach a przyłączenie jej do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Nowym Targu — przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z przedłożenia Wydziału krajowego o petycjach:

1. Gminy Podkamień w przedmiocie utworzenia w tej miejscowości Sądu powiatowego.
2. Gminy Opaki o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Olesku a przydzielenie do okręgu takiegoż c. k. Sądu w Złoczowie.
3. Gminy Werchobuż jak wyżej.
4. Z protestem gminy Sassów przeciw wyłączeniu z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Złoczowie.
5. Gminy Bołożynów i Pzwełoczna z Kobylem czyli Bajmakami, o nie uwzględnienie poprzednio wniesionej petycji tych gmin, względem przyłączenia ich do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Brodach.
6. Gminy i obszaru dworskiego Łabacz o przyłączenie ich do okręgu c. k. Sądu i Starostwa w Brodach.

Sprawozdawca poseł Gniewosz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Nad petycją gminy i obszaru dworskiego Podkamień, względem utworzenia w tej miejscowości Sądu powiatowego, przechodzi się do porządku dziennego.

2) Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza w myśl §. 2. ustawy z dnia 11. Czerwca 1868. Nr. 59. Dz. u. p. c. k. Rządowi opinią:

- a) iż miejscowości Opaki, Werchobuż i Huta Werchobuska należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Olesku, a przydzielić do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego w Złoczowie;
- b) zaś miejscowości Sokółwka i Łabacz należy wydzielić z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Olesku i c. k. Starostwa w Złoczowie, a przydzielić do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Brodach.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielenie ustępu 1. i 2. b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Wydziałów Rad powiatowych w Rawie Ruskiej, Sokalu i Cieszanowie, tudzież petycji Rady gminnej Rawy Ruskiej, w sprawie ustanowienia dla okolicy tej nowego c. k. Sądu kolegialnego z siedzibą w Rawie Ruskiej.

Sprawozdawca poseł Gniewosz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziałów Rad powiatowych w Rawie Ruskiej, Cieszanowie i Sokalu, niemniej Rady gminnej Rawy ruskiej o utworzenie w tamtejszej okolicy nowego Trybunału I. Instancji z siedzibą w Rawie ruskiej, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do wszechstronnego zbadania i przedłożenia odnośnego sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycyi Zwierzchności gminnej Chyrowa względem wydzielenia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starej Soli i przyłączenia do okręgu takiegoż c. k. Sądu w Dobromilu.

Sprawozdawca poseł Gniewosz czyta:

L. s. 627, pet. 519. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyi Zwierzchności gminnej Chyrowa względem wydzielenia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starej Soli i przyłączenia do okręgu takiegoż c. k. Sądu w Dobromilu, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyą gminy Chyrowa o wydzielenie tejże z okręgu Sądu pow. w Starej Soli i przyłączenie do okręgu c. k. Sądu w Dobromilu, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Zastępca Marszałka krajowego wzywa za zgodą Izby do przystąpienia do wyboru dwóch członków komisji gminnej i powołuje na skrutatorów pp. Tomisława Rozwadowskiego, Lasockiego, Kapriego, Łubieńskiego i Bilińskiego.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. T. Rozwadowski ogłasza wynik wyboru.

Głosujących 85.

Wybrani pp. Romanowicz i Chrzanowski.

JE. Marszałek wzywa wybranych Członków do wzięcia udziału w obradach komisji gminnej.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE. Marszałek zapytuje Izbę w kwestyi następnego posiedzenia a to z powodu świąt obrządku gr. katolickiego.

Przemawiają pp. T. Rozwadowski, Romańczuk i Golejewski.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 10. Stycznia b. r. godzina 11 przed południem, oświadczając iż porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 1 m. 45 z południa.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

W. Sapięha w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 4. Stycznia 1888.

860. Gmina miasta Przemyśla, p. p. Waygarta, w sprawie ustawy budowlanej dla 28 miast.
861. Gmina miasta Sniatyna p. p. Kapriego w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczane z urzędu podwody i kwatery dla wojska.
862. Gmina miasta Śniatyna p. p. Kapięgo o zmianę §. 13. ust. 2. i §. 14. ust. 4. ustawy drogowej,
863. Gmina Krasnostawce powiatu Śniatyńskiego, p. p. Ochrymowicza, o niżenie prestaeyi drogowej.
864. Gmina Straszęcın powiatu Ropczyckiego, p. p. Ochrymowicza, o zmianę ustawy co do wydatków na utrzymanie szkoły.
865. Reprezentacya gminy m. Łañcuta, p. p. Ochrymowicza, o zmianę ustawy drogowej.
866. Wyborey I., II. i III koła gminy m. Stanisławowa, p. p. Merunowicza, w sprawie reformy ustawy gminnej dla miast kraju.
867. Grono nauczycielskie 6-klasowej szkoły żeńskiej w Drohobyczu, p. p. Ochrymowicza, o pomnożenie liczby stałych posad przy teyże szkole.
868. Joachim Szaraniewicz, nauczyciel w Żulinie, p. p. Antoniewicza, o zapomogę lub zaliczkę na płacę.
869. Jan Gogoń, nauczyciel w Skawinie, p. p. Ochrymowicza, o przyznanie dodatku pięcioletniego i osobowego i podwyższenia płacy.
870. Michał Mekełyta, nauczyciel w Dźwinogrodzie, powiatu bobreckiego, p. p. Henzla, o wliczenie mu 5 lat, 2 miesięcy i 10 dni do emerytury.
871. Tomko i Semko Czop i Hryńko Hajda, pogorzeley z Bzowicy, p. p. Kaszewkę, o zapomogę.
872. Marya Szelestakówna, sierota po nauczycielu ludowym, p. p. Romańczuka, o stały dar z łaski.
873. Wydział krajowy przedkłada prośbę Aleksandra br. Lewartowskiego, dyetaryusza oddz. rachunkowego o veniam aetatis.
874. Wydział powiatowy w Czortkowie, p. p. Gnońskiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie, w sprawie uprawy tytoniu.
875. Ten sam, p. p. Gnońskiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Horodence, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
876. Wydział krajowy odstepuje petycyę Wydziału powiatowego a względnie zwierzchności gminnej m. Rohatyna, o wliczenie jej do rzędu miast, dla których osobna ustawa budowlana wydana została.
877. Wydział krajowy przedkłada petycyę Wydziału powiatowego w Jarosławiu do L. 3449, popierającą petycyę Wydziału pow. w Horodence w sprawie kas pożyczkowych gminnych.

878. Rada szkolna miejscowa w Bóbrce (okręg Jasło), p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy tamtejszego nauczyciela.
879. Towarzystwo zaliczkowe w Krakowie, p. p. Romanowicza, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z dnia 27 grudnia 1880. i z 14. kwietnia 1885.
880. To samo w Limanowy p. p. Struszkiewicza w sprawie jak wyżej.
881. To samo w Drohobyczu. p. p. Merunowicza, w sprawie jak wyżej.
882. Towarzystwo Ochrony własności ziemskiej w Limanowy, p. p. Struszkiewicza, w sprawie jak wyżej.
883. Towarzystwo handlu skór w Drohobyczu, p. p. Merunowicza, w sprawie jak wyżej.
884. Towarzystwo kowali w Sułkowicach, p. p. Merunowicza, w sprawie jak wyżej.
885. Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie, p. p. Merunowicza, w sprawie jak wyżej.
886. Jan Czubski, nauczyciel śpiewu i muzyki, p. p. Dr. Majera, o subwencyę na wydawnictwo śpiewnika dla szkół średnich i seminariów nauczycielskich.
887. Wiktorya Mudryk, żona byłego laboranta przy szkole rolniczej w Dublanach, p. p. Wereszczyńskiego, o przyznanie rocznego zaopatrzenia.
888. Wydział lwowskiego Towarzystwa oświaty ludowej p. p. Merunowicza, o subwencyę na rok 1888.
889. Towarzystwo kasy zaliczkowej w Szczercu, p. p. Merunowicza, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z r. 1880. i 1885.
890. S. G. Kotwicz Kalicki, lekarz, p. p. Smolkę, w sprawie dziełka o chlebie Grahama.
891. Stowarzyszenie bankowe dla handlu i przemysłu w Przemyślu, p. p. Waygarta, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. grudnia 1880. i 14. kwietnia 1885.
892. Towarzystwo zaliczkowe w Łańcucie, p. p. Scipiona, w sprawie jak wyżej.
893. Towarzystwo handlu skór w Łańcucie, p. p. Scipiona, w sprawie jak wyżej.
894. Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej, p. p. Smolkę, z poparciem petycji Wydziału powiatowego w Horodence, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
895. Rada gminna miasta Sanoka, p. p. Słoneckiego, w sprawie projektu do ustawy o organizacji gmin miejskich.
896. Gmina Kańczuga, p. p. Scipiona, w sprawie zmiany ustawy drogowej.
897. Gmina Kustyn, powiatu brodzkiego, p. p. Lenińskiego, o zmianę ustawy drogowej.
898. Gmina Zawidze pow. brodzkiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
899. Gmina Chmielno pow. brodzkiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
900. Gmina Rudenko ruskie pow. brodzkiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
901. Gmina Rudenko łackie pow. brodzkiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
902. Gmina Udnów pow. żółkiewskiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
903. Gmina Doroszów mały pow. żółkiewskiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
904. Gmina Koszelów pow. żółkiewskiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
905. Gmina Nowe Sióło pow. żółkiewskiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
906. Gmina Mierzwica pow. żółkiewskiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
907. Gmina Nadycze pow. żółkiewskiego, p. p. Lenińskiego, w sprawie jak wyżej.
908. Gmina Honiatyce pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie polowania na gruntach gmin i szkód wyrządzanych przez dzikie zwierzęta.
909. Gmina Werbiż pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
910. Gmina Kahujowa pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
911. Gmina Nowosiółka oparska pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.

912. Gmina Horożana mała pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
913. Gmina Ryczychów pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
914. Gmina Honiatycze pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie prezentowania nauczycieli przez Rady szkolne miejscowe.
915. Gmina Werbiż pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
916. Gmina Kahujów pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
917. Gmina Nowosiółka oparska pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
918. Gmina Horożana mała pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
919. Gmina Ryczychów pow. rudeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
920. Gmina m. Brzostka p. p. Struszkiewicza, w sprawie budowy kolei lokalnej Dembica-Jasło.
921. Gminy Januszkiewice, Błażkowa, Klecie, Jaworze górne i Jaworze dolne, p. p. Struszkiewicza, w sprawie jak wyżej.
922. Rada gminna wspólnie z Radą szkolną miejscową w Strzeliskach nowych, p. p. Henzla, o pożyczkę na budowę szkoły.
923. Gmina Nowosielica pow. dolińskiego, p. p. Mazarakiiego, o zreorganizowanie szkoły i nadanie egzaminowanego nauczyciela.
924. Gmina Mizuń pow. dolińskiego, p. p. Mazarakiiego, o wyjednanie prawa poboru surowicy solnej dla bydła
925. Gmina Podgrodzie, p. p. Zborowskiego, w sprawie ulg w ciężarach publicznych, podźwignienia gospodarstw włościńskich, zmiany ustawy drogowej i udzielania sprawozdań z czynności sejmowych.
926. Gmina Zaczernie, p. p. Stanisława Jędrzejowicza, w sprawie jak wyżej.
927. Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
928. Towarzystwo zaliczkowe pow. lwowskiego, p. p. Abrahamowicza, w sprawie jak wyżej.
929. Towarzystwo zaliczkowe w Krakowie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
930. To samo w Cieszanowie, p. p. Wł. Sapięgę, w sprawie jak wyżej.
931. To samo w Stryju, p. p. Fruchtmana, w sprawie jak wyżej.
932. To samo w Dąbrowie, p. p. Męcińskiego, w sprawie jak wyżej.
933. To samo w Bełzie, p. p. Polanowskiego, w sprawie jak wyżej.
934. To samo w Jarosławiu, p. p. Dembowskiiego, w sprawie jak wyżej.
935. To samo w Zakopanem, p. p. Pławickiego, w sprawie jak wyżej.
936. To samo w Jasle, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
937. To samo w Rohatynie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
938. To samo w Podhajcach, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
939. Towarzystwo wzajemnego kredytu we Lwowie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
940. Spółka handlowa w Rudkach, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
941. Towarzystwo tkaczy w Komarnie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
942. Towarzystwo powroźnicze w Radymnie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
943. Rada szkolna miejsc. w Miłkaszowie, p. p. Merunowicza, o przekształcenie szkoły na trzyklasową etatową.
944. Komitet budowy kościoła rzym. kat. w Krynicy, p. p. Męcińskiego, o zapomogę.
945. Komitet wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, p. p. Skałkowskiego, o subwencję na rok 1888.
946. Towarzystwo bratniej pomocy uczniów filozofii uniwersytetu wiedeńskiego, p. p. Merunowicza, o zapomogę.
947. Kazimierz Rojowski, właściciel dóbr Humenów, p. p. Romańczuka, o subwencję 1.000 zł. na zaprowadzenie szkółek haftu wiejskiego.

948. C. Borys Jankowski, artysta malarz w Krakowie, p. p. Merunowicza, o subwencyą na dalsze kształcenie się.
949. Barbara Linkowska, była artystka sceny lwowskiej i dyrektorka teatru prowincjonalnego, p. p. Gnoińskiego o zapomogę.
950. Rozalia Charewicz, p. p. Wład. Sapiehę, o zapomogę na kształcenie się w krawieczyźnie.
951. Andrzej Bryk, nauczyciel ludowy, p. p. Bereźnickiego, o zapomogę.
952. Mieczysław Lenartowicz, nauczyciel ludowy, p. p. Skałkowskiego, o zapomogę.
953. Wydział pow. w Nisku, p. p. Stan. Jędrzejowicza, z prośbą spółki wodnej, dla osuszenia bagien Niskich, o pożyczkę w kwocie 12.000 zł.
954. Ten sam, p. p. Stanisława Jędrzejowicza, z prośbą spółki wodnej dla osuszenia bagien rudnickich, o pożyczkę w kwocie 63 000 zł.
955. Dzierżawcy myta na drodze krajowej Rzeszów-Nadbrzezie, p. p. Stan. Jędrzejowicza, w sprawie opustu czynszu dzierżawnego.
956. W. Teisseyre, dr. filozofii, p. p. Merunowicza, dodatkowo do petycji l. p. 372, o udzielenie stypendyum na kształcenie się w górnictwie.
957. Wydział pow. w Podhajcach, p. p. Czajkowskiego, w sprawie polepszenia stosunków szkolnych w tamtejszem powiecie.
958. Juliusz Koppens, właściciel wsi Ruda, p. p. Czajkowskiego, w sprawie regulacyi rzeki Gniłej Lipy.
959. Oddział c. k. Towarzystwa gospodarskiego sanocko-jarosławskiego, p. p. Władysława Koziębrodzkiego w sprawie gorzelnianej.
960. Komitet wystawy krajowej rolniczo przemysłowej i sztuki polskiej w Krakowie, p. p. Artura Potockiego o przyznanie funduszu na pokrycie niedoboru wystawy.
961. Gminy Godzisko, Tropie i Łętownia, przez p. Wodzickiego, o zapomogę z powodu gradobicia.
-

Protokół

19. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 10. Stycznia 1888. roku.

Początek o godz. 11 minut 30.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: St. hr. Badeni, ks. Wł. Sapieha, Adam Jędrzejowicz i p. ks. Siczyński.

Obecnych posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radea Nam. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 17. i 18. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek oznajmia, iż udzielił p. hr. Szcześnemu Koziebrodzkiemu i p. Brykczyńskiemu urlopu na dni 5.

Członek Wydziału krajowego, p. Hoszard, czyta odpowiedź Wydziału krajowego na interpelację przez p. Hausnera i towarzyszy wniesioną na 18. posiedzeniu Sejmu — treści następującej:

W dniu 4. Stycznia b. r. wniósł poseł Hausner i 25 innych posłów interpelacją do Wydziału krajowego na ręce J. E. Pana Marszałka krajowego następującej treści:

„Dnia 19. Grudnia roku ubiegłego chory od niedawna umieszczony w Zakładzie kulparkewskim na I. klasie, doznał od posługacza ciężkiego uszkodzenia ciała przez złamanie czterech żeber, skutkiem czego znajduje się w niebezpieczeństwie życia.

Zarząd Zakładu zaś doniósł c. k. Prokuratorji Państwa o tym czynie karygodnym dopiero dnia 29. Grudnia r. z. — to jest o dziesięć dni później i tą opieszałością ułatwił ucieczkę winowajcy.

Przy tej sposobności okazało się, że w ubiegłym roku doniesiono Prokuratorji o dziesięciu podobnych wypadkach w Zakładzie kulparkowskim.

Niżej podpisani są przekonani, że Wydział krajowy spełni swój obowiązek i poczyni wszelkie kroki, aby zapobiedz powtórzeniu się podobnych zajęć smutnych.

Ponieważ jednak opinia publiczna tym wypadkiem słusznie zaniepokojoną została, niżej podpisani zapytują:

1) Czy Wydział krajowy zarządził obok dochodzenia sądowego śledztwo dyscyplinarne, aby wszystkich winnych pociągnąć do odpowiedzialności?

2) Czy Wydział krajowy nie uważa za stosowne wydać nowe, dokładniejsze instrukcje względem ścisłego nadzoru służby, szczególnie przy chorych szalowych i w porze nocnej?

3) Czy Wydział krajowy nie zamierza postarać się za pomocą wyższej płacy o uzyskanie lepszych i bardziej na zaufanie zasługujących dozorców dla Zakładu kulparkowskiego?"

Na tę interpelację Wydział krajowy ma zaszczyt odpowiedzieć jak następuje:

W Piątek d. 30. Grudnia roku ubiegłego już po sesji Wydziału krajowego doniósł dyrektor Zakładu kulparkowskiego referentowi spraw szpitalnych ustnie: że w Zakładzie wydarzył się poważniejsza godny fakt porażenia żeber choremu na umyśle oddanemu do Zakładu w dniu 13. Grudnia na I. klasę i że o tem nieszczęściu zawiadomił c. k. Prokuratorę Państwa przed dwoma dniami, t. j. dnia 28. Grudnia r. z.

Zaraz na drugi dzień, t. j. w sobotę dnia 31. Grudnia uchwalił Wydział krajowy na posiedzeniu umyślnie dla tej sprawy zwołanem, wydelegować referenta spraw szpitalnych wraz z przydzielonym mu urzędnikiem na miejsce do Kulparkowa dla lewowania faktu, zbadania jak się stać mogło, iż chory był oddany pod opiekę brutalnego dozorey, czy nie zaszedł brak nadzoru i czemu Wydział krajowy nie miał pisemnego doniesienia szczegółowego o tym wypadku.

Tego samego dnia, t. j. w sobotę ostatniego grudnia po południu, spełnił referent spraw szpitalnych polecenie Wydziału krajowego, a w Niedzielę dnia 1. Stycznia r. b. zdał Wydziałowi krajowemu sprawę z tej swojej czynności.

Z dochodzenia okazało się:

1. że choremu, na szal porażonemu, umieszczonemu na I. klasie złamano kilka żeber po lewej stronie klatki piersiowej;
2. że sprawcą tego ciężkiego, zagrażającego życiu uszkodzenia cieleśnego jest prawdopodobnie posługacz Piotr Dziuga;
3. że fakt uszkodzenia zaszedł w nocy z 17. na 18. Grudnia, prawdopodobnie podczas szamotania się chorego z dozorcą przez zgniecenie klatki piersiowej czy to kolanem dozorey czy w inny sposób;
4. że w owej fatalnej nocy — jak równie od dwóch dni poprzednich — było przy chorym nieustannie we dnie i w nocy po dwóch posługaczy;
5. że posługacz Piotr Dziuga jako dawniej słuujący po dwerach, z profesji intronigatorem, zostający od 4 miesięcy w Zakładzie, uważany był za człowieka inteligentniejszego i łagodnego, tak dalece, że prymaryusz zamierzał go zrobić felerem;
6. że oprócz tych dwóch stale doglądających chorego posługaczy, odwiedzali chorego bardzo często starszy dozorca oddziałowy i nadzorca służby;
7. że lekarze oddziałowi zarówno jak dyrektor odwiedzali chorego kilkakrotnie na dobę;
8. że lekarze przed 28. nie skonstatowali złamania żeber, aczkolwiek bolesność klatki piersiowej takie uszkodzenie ciała od dnia 18. przypuszczać nakazywała, a to, jak twierdzą, z powodu gwałtownego szału chorego, który miał im uniemożliwić dokładne zbadanie;
9. że dnia 27. Grudnia zawiadomił sekundaryusz dyrektora, że mu się zdaje, iż u chorego są porażone żebra, na co dyrektor polecił panom lekarzom, aby wszelkich dolożyli starań w celu dokładnego zbadania chorego;
10. że prymaryusz i sekundaryusz zawiadomili dyrektora o skonstatowaniu złamania dopiero dnia 28. Grudnia pisemnie, a dyrektor odesłał ich doniesienie tego samego dnia do c. k. Prokuratorji Państwa;
11. nsreszcie, że domniemany sprawca Piotr Dziuga, oddalił się z Zakładu dnia 31. Grudnia, w chwili, kiedy lekarze, przez rodzinę chorego zawezwani, przybyli do Kulparkowa.

Wydział krajowy po wysłuchaniu tego sprawozdania uznał za stosowne oddzielić sprawę ciężkiego uszkodzenia chorego od sprawy zaniedbania obowiązków służbowych przez funkcyjnaryusza Zakładu.

Dochodzenie i wyjaśnienie pierwszej sprawy, niemniej ukaranie winnego, pozostawione być musi c. k. Sądowi, jako do jego kompetencji wyłącznie należące. — Co zaś do drugiej sprawy, t. j. co do zaniedbania obowiązków służbowych przez lekarzy Zakładu, uchwalił Wydział krajowy wytoczyć śledztwo dyscyplinarne dyrektorowi, primaryuszowi i sekundaryuszowi Zakładu.

Śledztwo to ma wyjaśnić:

- 1) dla czego panowie lekarze nie skonstatowali (jak twierdzą) owego złamania żeber pomiędzy dniem 18. a 28. Grudnia?
- 2) czy w tych dziesięciu dniach zarządzili odpowiednie środki lecznicze nie tylko przeciwko chorobie umysłowej, lecz także przeciwko domniemanemu złamaniu żeber?
- 3) nareszcie, dlaczego dyrektor Zakładu nie zawiadomił o wypadku wcześniej właściwe władze i rodzinę chorego?

Do śledztwa tego przeznaczył J. E. hr. Marszałek członków Wydziału krajowego Bereźnickiego i Hoszarda, oraz konceptistę Abgarowicza.

Śledztwo to jest w pełnym toku, odbywa się z całą ścisłością i dokładnością od kilku dni; przesłuchani już byli obżałowani — a świadkowie i znawcy niebawem przesłuchani będą; — rezultat zaś śledztwa będzie po ukończeniu podany Wysokiemu Sejmowi do wiadomości.

Dodać tu muszę, co Panom już jest wiadomem, że chory tak brutalnie i ciężko obrażony cielesnie zmarł w dniu 5 Stycznia o 1/4 na 12 w nocy. — Sekcja sądowo-lekarska wykazała mnóstwo zmian chorobowych w zwłokach, a między temi złamanie 4 żeber po stronie lewej, które nie było przyczyną śmierci.

Taki jest dotychczasowy przebieg tej smutnej i pożałowania godnej sprawy.

Przechodząc do samej interpelacji przedewszystkiem sprostować muszę dwa ustępy interpelacji.

Pierwszy ustęp: „że zarząd Zakładu opieszałością w doniesieniu o wypadku ułatwił ucieczkę winowajcy“, prostuję o tyle, że domniemany winowajca zostawał na usługach chorego do dnia 31. Grudnia, a więc 14 dni po uszkodzeniu, że przez ten czas chory był z niego zadowolony, nazywając go swym przybrany synem, że doniesienie dyrektora nosi datę 28. Grudnia a winowajca oddalił się z Zakładu 31. Grudnia w południe, kiedy lekarze zawezwani przez rodzinę przyjechali do Zakładu, że wydalając się pozostawił swoje rzeczy i książeczkę służbową w Zakładzie; że nareszcie dnia 2. Stycznia powrócił dobrowolnie do Zakładu i został z polecenia dyrektora przez woźnego i parobka odstawiony do c. k. Sądu, gdzie dotychczas pozostaje.

Zarzut więc ułatwienia ucieczki odpada.

Drugi ustęp interpelacji: „że w ubiegłym roku doniesiono Prokuratorji o 10 podobnych wypadkach w Zakładzie kulparkowskim potrzebuje także częściowego sprostowania.

W roku 1887. doniosła dyrekcya zakładu c. k. Prokuratorji Państwa 19 razy o różnych czy to cięższych czy lżejszych uszkodzeniach chorych. Pomędzy temi 19-ma było 5 wypadków uszkodzeń w samym zakładzie; a w jednym tylko tj. w wypadku, który jest przedmiotem niniejszej interpelacji, był sprawcą nieszczęścia posługacz zakładu; w innych uszkodzili się albo sami chorzy albo ich uszkodzili drudzy chorzy. I tak: Kupferowi złamał dwa żebra chory Stępek. Swierzawski uderzył się w napadzie gwałtownego szału tak nieszczęśliwie o kant łózka, że złamał sobie 3 żebra. Sonnenblik morderca swej macochy uznany przez sąd za nie poczytalnego wyskoczył przez oberlicht okna z drugiego piętra, prawdopodobnie w zamiarze ucieczki i zabił się na miejscu.

Elżbieta Górniak słuściła się w nocy wśród burzy i nawalnicy na prześcieradle z drugiego piętra i oprócz lekkich starć i potłuczeń nie doznała żadnego szwanku.

Wszystkie inne doniesienia, a było ich 14 odnosiły się do uszkodzeń, z którymi chorzy do zakładu przybyli, a które przy pierwszym badaniu przez lekarzy zakładowych skonstatowane zostały. Były między temi uszkodzeniami połamane żebra, złamana kość sprychowa, rany i starcia skóry od krępowania powrozami, i rozliczne sińce, guzy i wizody urazowe.

O wszystkich tych wypadkach doniosła dyrekcja c. k. Prokuratorji Państwa, która po przeprowadzeniu komisji sądowo-lekarskiej we wszystkich 14 wypadkach nie znalazła powodu do postępowania karnego.

Na poszczególnie pytania interpelacyi Wydział krajowy ma zaszczyt odpowiedzieć :

Na pierwsze: czy Wydział krajowy zarządził obok dochodzenia sądowego śledztwo dyscyplinarne, aby wszystkich winnych pociągnąć do odpowiedzialności, zawartą jest twierdząca odpowiedź w tem, co dopiero przeczytałem. Śledztwo jest w toku, a rezultat będzie podany do wiadomości Wys. Izby.

Wydział krajowy z oburzeniem dowiedział się o tym brutalnym czynie, a ubolewając nad tak dotkliwym nieszczęściem, pragnie jak najdokładniej wyświecić wszystkie okoliczności tego smutnego wypadku, nietylko aby winnych pociągnąć do surowej odpowiedzialności, ale także ażeby na przyszłość zapobiedz — o ile to leży w ludzkiej mocy — tak pożałowania godnym nieszczęściom.

Czy zmiana instrukcyi potrzebną jest do zapobieżenia takim nieszczęśliwym wypadkom, okaże się ze śledztwa. Jeżeli braki w instrukcyi były przyczyną złego, to Wydział krajowy bez wątpienia wprowadzi takie reformy, któreby celowi odpowiadały.

I to jest odpowiedzią na drugie zapytanie.

Trzecie pytanie: „czy Wydział krajowy nie zamierza postarać się za pomocą wyższej płacy o uzyskanie lepszych i bardziej na zaufanie zasługujących dozorców? wymaga głębszego zastanowienia się.

Wedle teraz obowiązujących norm ma być w zakładzie kulparkowskim na 6 chorych II. i III. klasy jeden dozorca, a dla każdego chorego I. klasy także jeden osobny dozorca, w Wiedniu i w Charanton jest 1. posługacz na 4 chorych; w Illenau na 3 chorych; w angielskich zakładach miewa każdy chory osobnego dozorcę. Obecnie mamy w Kulparkowie na oddziale mężczyzn 254 chorych, powinno zatem być 41 dozorców dla chorych II. i III., zaś dla 4 chorych I. klasy 4 służących, razem powinno być 45 służących, a jest ich w rzeczywistości tylko 38. Brakuje więc 7 i pomimo poszukiwań i zabiegów zarządu nikt się teraz na posługacza nie zgłasza. Stosunek ten stanie się wkrótce jeszcze niekorzystniejszym z powodu, że kilku z terażniejszej służby już zostało, a inni będą powołani do wojska.

Między terażniejszą służbą są tacy, którzy już od lat 10 nienagannie służą zakładowi i zdołali nietylko pozyskać zadowolenie przełożonych ale i przywiązanie chorych — większość służby składa się z ludzi pracowitych i ludzkich — trudno im tylko przyzwyczaić się do ciężkiej i przykraj służby.

Wyjątkowo zdarza się jaki brutal, a tacy bywają zaraz ze służby wydalani. Nie niska płaca, lecz służba bardzo uciążliwa i sprężysty rygor są przyczyną, że się tak mało na posługaczy zgłasza i w służbie wytrwa. Posługacze oddziałowi są wraz z chorymi zamknięci w zakładzie nieustannie tak we dnie jak i w nocy — zaledwie raz we dwa tygodnie bywa taki służący na pół dnia dla wytechnienia od służby uwolniony. Musi znosić pokornie i z łagodnością wszelkie insuldy chorych, a gdyby się odważył przekroczyć w tym względzie instrukcyę byłby natychmiast karany czy to pieniężnie, czy oddaleniem ze służby. Ewidencją kar utrzymuje się w protokole podawczym zakładu. Płacy swej służba nie ma nawet czasu wydać. Można by ich zachęcić do przyjęcia służby i pozostania w zakładzie, czy to polepszeniem wikt, czy kwinkweniami, czy zapewnieniem emerytury, tak jak to jest w niektórych zagranicznych zakładach n. p. w Illenau i Siegburg.

I w tym kierunku Wydział krajowy nie omieszka przedłożyć Wysokiemu Sejmowi odpowiednich wniosków przy preliminarzu zakładu kulparkowskiego na rok następny.

Skończyłem.

P. Hausner wnosi otwarcie rozprawy nad powyższą odpowiedzią Wydziału krajowego.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Hausnera i uchwała następnie w głosowaniu przeprowadzenie tej rozprawy.

JE. Marszałek oświadcza iż rozprawę powyższą otworzy po wyczerpaniu porządku dziennego.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycji wniesionych po dzień 10. Stycznia b. r. od Nr. 962 do Nr. 1.013 włącznie które przydzielono następującym komisjom.

Komisji podatkowej L. 962.

Komisji gminnej L. 963, 1.000, 1.009, 1.010.

Komisji gorzelnianej L. 964, 991, 996, 997, 1.003, 1.004, 1.005, 1.006, 1.012.

Komisji drogowej L. 965, 967, 992.

Komisji budżetowej L. 966, 969 976 do 983 włącznie, 988, 993, 994, 999, 1.002, 1.008.

Komisji przemysłowej L. 968, 984 do 987 włącznie, 995, 1.007.

Komisji szkolnej L. 970, do 975 włącznie, 989, 990.

Komisji petycyjnej L. 998

Komisji administracyjnej L. 1.001, 1.011.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 1.013.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany postanowień §§. 3, 50, 51, 52 i 63 statutu Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyznaczenia emerytury dla p. Dr. Władysława Skałkowskiego, lekarza krajowej szkoły rolniczej w Dublanach.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy o przeniesieniu gminy i obszaru dworskiego Pokropiwna z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzeżanach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu.

Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie gminom miast Brzeżan, Stanisławowa, Przemyśla, Rzeszowa, Tarnopola i Kołomyi, koncesyi na dalszy pobór myta kopytkowego.

Sprawozdawca p. Władysław Badeni czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

o udzielenie gminom miast Brzeżan, Stanisławowa, Przemyśla, Rzeszowa, Tarnopola i Kołomyi koncesyi na dalszy pobór myta kopytkowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg wiejskich, udziela się pod warunkami poniżej określonymi prawo pobierania myta kopytkowego na lat trzy następującym gminom.

- a) gminie miasta Brzeżan ;
- b) gminie miasta Stanisławowa ;
- c) gminie minie miasta Przemyśla ;
- d) gminie miasta Rzeszowa ;
- e) gminie miasta Tarnopola ;
- f) gminie miasta Kołomyi.

Art. II.

a) Gmina miasta Brzeżan pobierać ma myto kopytkowe na sześciu rogatkach miejskich a mianowicie :

1. na drodze ku Posuchowu za ostatnimi chałupami przedmieścia Adamówki ;
 2. na rządowym gościńcu, wiodącym z Adamówki do Potutor za mostem pod Lipą, pod folwarkiem zwanym Marcelówką ;
 3. na gościńcu ku Rajowi obok bramy żelaznej za cmentarzem ;
 4. na przedmieściu Miasteczku przy drodze do Leśnik za ostatnimi chałupami przedmieścia ;
 5. na gościńcu rządowym, wiodącym do Lwowa, przy rogatce lwowskiej ;
 6. na drodze krajowej ku Złoczowu i Tarnopolowi, przy rogatce Złoczowsko-Tarnopolskiej ;
- Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko, przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru :

1. Od każdej sztuki bydła pociągowego 2 (dwa) et. ;
2. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et. ;
3. od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą są wolne od opłaty myta kopytkowego.

b) Gmina miasta Stanisławowa pobierać ma myto kopytkowe na następujących dziewięciu do miasta prowadzących drogach :

1. Mykietyńce-Knihynin.
2. Krechowce-Knihynin.
3. Pasieczna-Knihynin.
4. Opryszowce-Knihynin.
5. Czokałówka-Knihynin.
6. Krechowce-Knihynin (ulica Lipowa).
7. Zagwoźdź-Knihynin.
8. Wołczynica-Knihynin.
9. Na drodze do kolei żelaznej.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko, przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru :

1. od konia, osła lub mała w zaprzęgu 3 (trzy) et. ;
2. od każdej sztuki bydła rogatego w zaprzęgu 2 (dwa) et. ;
3. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et. ;
4. od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty myta kopytkowego.

c) Gmina miasta Przemyśla pobierać ma myto kopytkowe na ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta a mianowicie:

1. przy rogate Lwowskiej,
2. przy rogate Dobromilskiej,
3. przy rogate Jarosławskiej,
4. przy rogate na węgierskim trakcie,
5. na drodze do Pratkowic,
6. na drodze miejskiej od Buszkowic z zaporą na Zaraniu,
7. na drodze od Krownik z zaporą na tej drodze,
8. na drodze od Cybulanki z zaporą tamże na terytorium miejskiem.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko, przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty kopytkowego.

d) Gmina miasta Rzeszowa pobierać ma myto kopytkowe przy siedmiu rogatkach miejskich a mianowicie:

1. na drodze zwanej Łańcucko-Tyczyńska,
2. " " Ruska-wieś,
3. " " Sandomierska,
4. " " Krakowska,
5. " " Stajnie,
6. " " Psiarniska,
7. " " Staroniwa.

Rogatka na drodze zwanej Ruska wieś, tudzież rogatka na drodze Łańcucko-Tyczyńskiej, mają być postawione w takich punktach, ażeby na pierwszej, przejazd pomiędzy miastem a dworcem kolejowym i magazynami kolejowymi, na drugiej zaś — komunikacya pomiędzy Tyczynem a Łańcuckiem wolna była od myta kopytkowego.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko, przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

1. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
2. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
3. od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty myta kopytkowego.

e) Gmina miasta Tarnopola pobierać ma myto kopytkowe przy ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta, a mianowicie:

1. na Lwowskiej,
2. „ Stawowej,
3. „ Przewalisze,
4. „ Brodzkiej,
5. „ Zbarazkiej,
6. „ Smykowskiej,
7. „ Mikulinieckiej,
8. „ Petrykowieckiej.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko, przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jako to: od koni, wołów, bujaków, mułów i osłów, niemniej od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju, 1 (jeden) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, wszelkiego rodzaju, za które nie opłaca się myta kopytkowego.

- c) od każdej sztuki bydła pędzonego, jako to: cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jak również od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

f) Gmina miasta Kołomyi pobierać ma myto kopytkowe przy dwunastu rogatkach, ustawionych w miejscach, gdzie w obręb miasta wchodzi następujące drogi:

1. Werbiąż-Kołomyja
 2. Okrzecinieć-Kołomyja,
 3. Korelówka-Kołomyja,
 4. Cieniawa-Kołomyja w punkcie dotychczasowym,
 5. Piadyki-Kołomyja,
 6. Kamioneczki-Kołomyja,
 7. Słobódka leśna-Kołomyja
 8. Rakowczyk-Kołomyja
 9. Szeparowce-Kołomyja,
 10. Diatkowce-Kołomyja,
 11. Sopów-Kołomyja,
 12. Ispas-Kołomyja.
- } w punktach dotychczasowych,

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko, przy wstępie do miasta, a to według następującego wymiaru:

- a) od konia, osła lub muła w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od sztuki bydłęcia rogatego w zaprzęgu 1 (jeden) ct.;
- c) od bydła luzem idących, od konia, osła lub muła 1 (jeden) ct.;
- d) od sztuki owiec, kóz, nierogacizny, jagnięcia, kozłęcia, źrebienia $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Bydłeta ssące wszelkiego rodzaju, które z matkami idą, tak samo cielęta, owce, kozy, nierogacizna, jagnięta, kozłeta na wozie lub na plecach prowadzone, są wolne od opłaty kopytkowej.

Art. III.

Przy poborze opłaty kopytkowej mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych, lub o niżeniu takowych.

Art. IV.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie ulic, placów i dróg miejskich i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. V.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg miejskich nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle i w dobrym stanie i używania na ten cel prestacyi mieszkańców miasta według postanowień ustawy drogowej.

Art. VI.

Każdego roku przedłoży gmina pobierająca myto kopytkowe, przed rozpoczęciem roku budżetowego, Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego art. V.

Art. VII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego, wykaże gmina, pobierająca myto kopytkowe, Wydziałowi powiatowemu, czyli i o ile preliminowane na ten rok z funduszu poboru myta kopytkowego roboty, uskutecznione zostały i czy cały dochód, który z poboru myta kopytkowego wpłynął, był na ten cel obrócony i wyczerpany.

Art. VIII.

Kontrola nad robotami i około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego, służy Wydziałowi powiatowemu a względnie Wydziałowi krajowemu.

Art. IX.

Gdyby gmina pobierająca myto kopytkowe, wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa środki przymusowe, wskazane ustawą drogową z 7. Lipca 1885, i wykonawczym regulaminem drogowym z 24. Września 1886. Jeżeliby zwykłe środki przymusowe nie skutkowały, a organa miejskie nie utrzymywały ulic, placów i dróg miejskich w dobrym stanie, lub używały w sposób nieodpowiedni funduszu pochodzącego z poboru myta kopytkowego lub innych dochodów miejscowego funduszu dróg gminnych, natenczas obejmie Wydział powiatowy bezpośredni zarząd wyżej wymienionych placów, ulic i dróg, niemniej też funduszy w myśl postanowień §. 28. ust. 5. drogowej ustawy.

Art. X.

Od zwierząt wyżej poszczególnionych, tj. opłatą kopytkowego objętych, nie będzie gmina, pobierająca myto kopytkowe pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XI.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozpraw szczegółowych.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie Art. I. projektu ustawy.

Izba w głosowaniu przyjmuje Art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy. Przemawia p. Waygart i wnosi dodatek do lit. c Art. II, którego Izba jednak nie popiera. Przemawia p. ks. Siczynski do lit. e) Art. II. projektu ustawy.

Po przemówieniu sprawozdawcy JE. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. II. projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała cały Art. II. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca wnosi głosowanie *en bloc* nad resztą Artykułów projektu ustawy t. j. od Art. III. do włącznie XI.

Izba w głosowaniu *en bloc* przyjmuje Art. III. do włącznie XI. bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba cały projekt ustawy w 3 czytaniu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji komitetu pierwszej kolonii leczniczej w Rymanowie o udzielenie subwencji.

Sprawozdawca poseł Hausner uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Komitetowi pierwszej krajowej kolonii leczniczej w Rymanowie udziela się na budowę własnego pawilonu jednorazowy datek w kwocie 300 zł.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej w przedmiocie projektu Wydziału kraj. do zmiany niektórych postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Sprawozdawca poseł Jaworski uwolniony od czytania sprawozdania prostuje drobne omyłki druku i czyta następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o publicznych dojazdach kolejowych,

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mezo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje :

Art. I.

Postanowienia §. 1. 4. i 5. ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881. Dz. u. kr. Nr. 46 w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają opiewać jak następuje :

§. I. Dojazdami kolejowymi są drogi publiczne, które łączą dworce i stacje kolei żelaznej z najbliższymi miastami lub miasteczkami, z drogami państwowymi, krajowymi lub powiatowymi.

Dojazd łączący dworzec lub stację kolei żelaznej z miastem lub miasteczkiem ma być doprowadzony do tego punktu w mieście lub miasteczku, który ze względu na potrzeby miejscowego ruchu handlowego i komunikacji z koleją żelazną, uznany zostanie za najodpowiedniejszy przez władze orzekające o kierunku dojazdu w myśl §. 5. — Jeżeli jednak przez miasto lub miasteczko przechodzi droga państwowa, krajowa lub powiatowa, natenczas dojazd kolejowy ma być połączony, z drogą należącą do jednej z trzech kategorii powyższych, a gdzieby takich dróg było więcej niż jedna z tą, którą z pomiędzy nich uznają władze powyżej wskazane za najbardziej odpowiednią.

Place przed dworcami i stacyami przeznaczone dla ruchu osób i wozów równie jak rampy kolejowe, łączące te place z dojazdami, przejazdy i w ogóle wszystkie w obrębie obszaru stacyjnego położone do powszechnego użytku służące drogi i przedmioty drogowe, o ile stanowią własność przedsiębiorstwa kolejowego, nie mają być uważane za części dojazdów kolejowych.

§. 4. Koszta budowy, równie jak koszta zakupna gruntów i wszelkie inne odszkodowania, ponoszą strony konkurujące w następującym stosunku :

1. Jedną trzecią część wszystkich kosztów ponosi przedsiębiorstwo kolejowe.

2. Jedną trzecią część ponoszą powiaty, przez które dojazd kolejowy przechodzi.

3. Część kosztów pokrywają prestatycje i dodatki do podatków bezpośrednich przez gminy i obszary dworskie osobno uiszczające się mające, a wysokość onych i sposób ich uiszczenia oznacza Rada powiatowa, nie przekraczając jednak połowy wymiaru ustanowionego na rzecz dróg gminnych §§. 12. i 31. ustawy drogowej z dnia 7. Lipca 1885.

Prestacye te i dodatki do podatków w żadnym razie nie mogą przewyższać jednej szóstej części kosztów budowy dojazdów w obrębie gminy wraz z obszarem dworskim jedną stanowiących miejscowość.

4. Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową winien się starać o doprowadzenie dobrowolnej ugody ze stronami konkurującymi, wymienionemi w §. 3. lit. d), oznaczającej stosunek, w jakim mają się przyczyniać do kosztów budowy dróg dojazdowych i sposób uiszczania tej konkurencyi.

Jeśliby ugoda nie doszła do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, a w braku takiego porozumienia Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

Tak samo postąpić należy przy oznaczeniu sposobu uiszczania konkurencyi przypadającej na przedsiębiorstwa kolejowe.

5. Koszta nie pokryte przez strony konkurujące wymienione w §. 3. lit. a), b), c) i d), ponosi fundusz krajowy.

§. 5. O potrzebie budowy nowego dojazdu do dworca lub stacji kolejowej równie jak o potrzebie przełożenia lub rekonstrukcyi dojazdów istniejących, jakoteż o kierunku tych dojazdów, orzeka na wniosek Rady powiatowej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, a w braku takiego porozumienia, Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

W razie, gdyby Rada powiatowa mimo wezwania c. k. Namiestnictwa lub Wydziału krajowego w przeciągu 30 dni nie przedstawiła wniosku co do potrzeby budowy nowego dojazdu kolejowego, równie jak co do potrzeby przełożenia lub rekonstrukcyi dojazdów istniejących, o potrzebie budowy takiego dojazdu, przełożenia lub rekonstrukcyi orzeka na wniosek Wydziału krajowego c. k. Namiestnictwo.

Bez wniosku Rady powiatowej lub Wydziału krajowego, żadna droga publiczna za dojazd kolejowy w myśl niniejszej ustawy uznana być nie może.

Art. II.

Wykonanie ustawy niniejszej polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

W rozprawie ogólnej przemawia p. hr. Wł. Badeni.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta Art. I. projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. II. Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. II. oraz Tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, bez czytania uchwała Izba cały projekt ustawy w 3 czytaniu w brzmieniu następującem :

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 1. 4. i 5. ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881. Dz. u. kr. Nr. 46 w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają opiewać jak następuje :

§. I. Dojazdami kolejowymi są drogi publiczne, które łączą dworce i stacje kolei żelaznej z najbliższymi miastami lub miasteczkami, z drogami państwowymi, krajowymi lub powiatowymi.

Dojazd łączący dworzec lub stację kolei żelaznej z miastem lub miasteczkiem ma być doprowadzony do tego punktu w mieście lub miasteczku, który ze względu na potrzeby miejscowego ruchu handlowego i komunikacji z koleją żelazną, uznany zostanie za najodpowiedniejszy przez władze orzekające o kierunku dojazdu w myśl §. 5. — Jeżeli jednak przez miasto lub miasteczko przechodzi droga państwowa, krajowa lub powiatowa, natenczas dojazd kolejowy ma być połączony, z drogą należącą do jednej z trzech kategorii powyższych, a gdzieby takich dróg było więcej niż jedna z tą, którą z pomiędzy nich uznają władze powyżej wskazane za najbardziej odpowiednią.

Place przed dworcami i stacyami przeznaczone dla ruchu osób i wozów równie jak rampy kolejowe, łączące te place z dojazdami, przejazdy i w ogóle wszystkie w obrębie obszaru stacyjnego położone do powszechnego użytku służące drogi i przedmioty drogowe, o ile stanowią własność przedsiębiorstwa kolejowego, nie mają być uważane za części dojazdów kolejowych.

§. 4. Koszta budowy, równie jak koszta zakupna gruntów i wszelkie inne odszkodowania, ponoszą strony konkurujące w następującym stosunku :

1. Jedną trzecią część wszystkich kosztów ponosi przedsiębiorstwo kolejowe.
2. Jedną trzecią część ponoszą powiaty, przez które dojazd kolejowy przechodzi.
3. Część kosztów pokrywają prestacje i dodatki do podatków bezpośrednich przez gminy i obszary dworskie osobno uiszczając się mające, a wysokość onych i sposób ich uiszczania oznacza Rada powiatowa, nie przekraczając jednak połowy wymiaru ustanowionego na rzecz dróg gminnych §§. 12. i 31. ustawy drogowej z dnia 7. Lipca 1885.

Prestacje te i dodatki do podatków w żadnym razie nie mogą przewyższać jednej szóstej części kosztów budowy dojazdu w obrębie gminy wraz z obszarem dworskim jedną stanowiących miejscowość.

4. Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową winien się starać o doprowadzenie dobrowolnej ugody ze stronami konkurującymi, wymienionymi w §. 3. lit. d), oznaczającej stosunek, w jakim mają się przyczyniać do kosztów budowy dróg dojazdowych i sposób uiszczania tej konkurencji.

Jeśli ugoda nie doszła do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, a w braku takiego porozumienia Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

Tak samo postąpić należy przy oznaczeniu sposobu uiszczania konkurencji przypadającej na przedsiębiorstwa kolejowe.

5. Koszta nie pokryte przez strony konkurujące wymienione w §. 3. lit. a), b), c) i d), ponosi fundusz krajowy.

§. 5. O potrzebie budowy nowego dojazdu do dworca lub stacji kolejowej równie jak o potrzebie przełożenia lub rekonstrukcji dojazdów istniejących, jakoteż o kierunku tych dojazdów, orzeka na wniosek Rady powiatowej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, a w braku takiego porozumienia, Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

W razie, gdyby Rada powiatowa mimo wezwania c. k. Namiestnictwa lub Wydziału krajowego w przeciągu 30 dni nie przedstawiła wniosku co do potrzeby budowy nowego dojazdu kolejowego, równie jak co do potrzeby przełożenia lub rekonstrukcji dojazdów istniejących, o potrzebie budowy takiego dojazdu, przełożenia lub rekonstrukcji orzeka na wniosek Wydziału krajowego c. k. Namiestnictwo.

Bez wniosku Rady powiatowej lub Wydziału krajowego, żadna droga publiczna za dojazd kolejowy w myśl niniejszej ustawy uznana być nie może.

Art. II.

Wykonanie ustawy niniejszej polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublinach.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących się szkół krajowych rolniczych w Dublinach i folwarku Dublańskiego z dnia 22. Listopada 1887 do L. Wydziału krajowego 57.302.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w roku 1888 przystąpił do wymurowania budynku mieszkalnego dla uczniów szkoły wyższej kosztem najwyżej 20.000 zł. Budynek ma mieścić około 30 uczniów a mieszkania być im wynajmowane za odpowiednią opłatę.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na ten cel pożyczki hipotecznej, spłacalnej w ratach amortyzacyjnych, na majątek Dublany do wysokości 20.000.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby dochody uzyskane z opłat pobieranych od uczniów za mieszkania, obracane były na pokrycie rat amortyzacyjnych.

Przewodnictwo obejmuje zastępcę Marszałka krajowego.

Przemawia p. Wł. Koziębrodzki i stawia następujące wnioski dostatecznie poparte:

I. Do ustępu 2.

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby dla pomieszczenia około 20 uczniów szkoły wyższej przystąpił w roku 1888. do wymurowania budynku mieszkalnego kosztem nieprzekraczającym sumy 15.000 zł. Ubikacje w tym budynku mają być uczniom wynajmowane jedynie za odpowiednią opłatą“.

Poprawka do ustępu 4.

II. „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby rachunki tego domu oddzielnie były prowadzone, a czysty zysk otrzymany obracany był na pokrycie rat amortyzacyjnych“.

Dodatek po ustępie 4. jako 5.

III. „Dla odpowiedniego umeblowania ubikacyj przeznaczonych do wynajęcia dla uczniów, Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 1.000 zł.“

Przemawia poseł Jan Gnoiński i stawia następujący wniosek:

II. „Sejm uznaje konieczną potrzebę postawienia domu dla pomieszczenia uczniów szkoły wyższej w Dublinach i poleca Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesji sejmowej planu i kosztorysów postawić się mającego budynku i obmyślenie sposobu pokrycia kosztów budowy“.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji.

Przemawia p. hr. Wł. Koziębrodzki.

Podczas przemówienia p. Wł. Koziębrodzkiego J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 2. wniosku komisji.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawiają: J. E. hr. Ludwik Wodzicki i p. Wereszczyński.

Na wniosek p. St. Badeniego Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Abrahamowicz.

J. E. Marszałek konstatuje, iż przeoczył zapisanie się do głosu jeszcze przed zamknięciem dyskusji p. J. Gnoińskiego i za zgodą Izby udziela mu głosu.

P. Gnoiński przedstawia na wypadek utrzymania się jego wniosku w miejsce ustępu 2. wniosków komisyjnych jeszcze następujący dalszy wniosek:

III. „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbadanie, o ile pomieszczenie w tym domu zawisłem być miało od poddania się pewnemu regulaminowi, ewentualnie unormowania tego regulaminu“.

Przemawia p. hr. Wł. Koziębrodzki.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Gnoińskiego w miejsce ustępu 2.

Izba w głosowaniu oświadcza się 52 głosami przeciw 25 za poprawką p. Gnoińskiego.

J. E. Marszałek oświadcza, iż przez uchwalenie powyższego wniosku p. Gnoińskiego odpadają ustępy 3. i 4. wniosku komisji.

J. E. Marszałek poddaje następnie do poparcia dalszy ewentualny wniosek p. Gnoińskiego.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Gnoińskiego, w głosowaniu jednak takowy odrzuca.

W skutek uchwalenia przez Izbę poprawki p. Gnoińskiego przedstawia się uchwała Sejmu nad sprawozdaniem komisji gospodarstwa kraj. w przedmiocie szkół rolniczych i folwarku w Dublanach w brzmieniu następującem:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących się szkół krajowych rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego z dnia 22. Listopada 1887. do L. Wydziału krajowego 57.302.

II. Sejm uznaje konieczną potrzebę postawienia domu dla pomieszczenia uczniów szkoły wyższej w Dublanach i poleca Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesji sejmowej planu i kosztorysów postawić się mającego budynku i obmyślenie sposobu pokrycia kosztów budowy.

Na zapytanie J. E. Marszałka Izba zgadza się na zawieszenie posiedzenia dla pory późniejszej do godziny 8. wieczorem.

Koniec posiedzenia o godz. 3 min. 30 po południu.

Ciąg dalszy 19. posiedzenia.

z dnia 10. Stycznia 1888.

Początek o godz. 8. wieczór.

J. E. Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej:

a) o preliminarzu szkół rolniczych w Dublanach na r. 1888;

b) o preliminarzu kursu gorzelnictwa w Dublanach na r. 1888;

c) o preliminarzu folwarku Dublańskiego na r. 1888.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

J. E. Marszałek oznajmia, iż złożonym został wniosek naglący, który po wyczerpaniu porządku dziennego odczytany zostanie.

W rozprawie ogólnej nad punktem 8. porządku przemawia p. Struszkiewicz i zapowiada poprawki do poszczególnych rubryk budżetu.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Szkoła wyższa rolnicza.

Wydatki.Liczba
rubr. poz.

I.		Płace profesorów i docentów.		
		Zwyczajne	Nadzwycz.	Razem
			zł. w. a.	
1)	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca 2.360 zł., dodatek pięcioletni 200 zł.	2.560		
2)	Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla dwóch po 400 zł., dla trzech po 244 zł., dla jednego 118 zł. i dodatek osobisty dla jednego 300 zł.	10.590		
3)	Dwóch adjunktów, płaca po 800 zł., dodatek oso- bisty dla jednego 200 zł.	1.800		
4)	Trzech asystentów, płaca po 600 zł.	1.800		
5)	Docent fizyki	800		
6)	„ weterynaryi	480		
7)	„ leśnictwa	240		
8)	„ ustaw rolnych	360		
9)	„ ogrodnictwa	200		
10)	„ melioracyi	240		
11)	„ zoologii	360		
12.	„ historii i literatury polskiej	600		
		<u>Suma Rubryki I.</u>	<u>20.030</u>	<u>20.030</u>

Izba uchwała Rubr. I. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II		Inne płace.		
13)	Lekarz zakładowy	400		
14)	Kapelan	300		
15)	Kasyer, zarazem rachmistrz	600		
16)	Pisarz dyrekcji	480		
		<u>Suma Rubryki II.</u>	<u>1.780</u>	<u>1.780</u>

Izba uchwała Rubr. II. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

III.		Zasługi.		
17)	Stuga szkolny	240		
18)	Dwóch stróżów domowych	420		
19)	Usługa dla uczniów w laboratoryach	780		
20)	Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	180		
		<u>Suma Rubryki III.</u>	<u>1.620</u>	<u>1.620</u>

Przemawia p. Struszkiewicz i wnosi podwyższenie poz. 20 w Rubr. III. do kwoty 240 zł., tj. ogólnej sumy rubr. III. do kwoty 1.860 zł.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu 40 głosami przeciw 36 uchwała sumę rubr. III. zgodnie z wnioskiem p. Struszkiewicza.

Sprawozdawca czyta:

Liczba rubr.	poz.	Koszta administracyjne.		Zwyczajne	Nadzwyczaj. zł. w. a.	Razem
IV.						
21)	Zarząd:					
	a) potrzeby kancelaryjne	100	zł.			
	b) druki i inseraty	100	"			
	c) portorya i posyłki	70	"			
	d) koszta podróży dyrekeyi	150	"	420		
22)	Opał			700		
23)	Oświetlenie			300		
24)	Utrzymanie budynków i ogrodzeń			1.000	270	
25)	Utrzymanie dziedzińca			300		
26)	Ubezpieczenie budynków			400		
27)	Najem pomieszczeń:					
	a) dla kasyera	180	zł.			
	b) dla sługi szkolnego	40	"	220		
28)	Płaca kominiarza			90		
29)	a) Sprzęty i ruchomości			120		
	b) Uzupełnienie szaf, stołów i innych sprzętów			—	858	
30)	Koszta przewozu prelegentów i kapelana			1.000	300	
31)	" lustracyi zakładu			100		
32)	" nabożeństwa			50		
33)	Apteka i rozmaite inne			100		
	Suma Rubr. IV.			4 800	1.428	6.228

Izba w głosowaniu uchwała sumę Rubr. IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V. Potrzeby naukowe:

34)	Eksperymenta przy wykładach:					
	a) dla profesora rolnictwa	25	zł.			
	b) " " hodowli zwierząt	10	"			
	c) " " anatomii i fizyologii	25	"			
	d) " " weterynaryi	25	"			
	e) " " botaniki	25	"			
	f) " " chemii rolniczej	25	"			
	g) " " chemii zwierząt	20	"			
	h) " " fizyki	20	"			
	i) " " miernictwa	15	"	190		
35)	Zbiory i muzea, mianowicie utrzymanie i uzupełnienie:					
				zwyczaj. nadzwyczaj.		
	a) zbioru rolniczego	50	zł.	256	zł.	
	b) " hodowlanego	60	"	160	"	

Liczba			Zwycz.	Nadzwycz.	Zwyczajne	Nadzwycz.	Razem
rubr.	poz.						
V.	35)	c) zbioru fizykalnego	150 zł.	— zł.			
		d) „ botanicznego	75 „	50 „			
		e) „ zoologicznego	150 „	— „			
		f) „ mechanicznego	150 „	— „			
		g) „ mineralogicznego	20 „	— „			
		h) „ technologicznego	60 „	— „			
		i) „ okazów leśnych	10 „	— „			
		k) „ „ ogrodniczych	10 „	— „			
		l) „ „ weterynarskich	25 „	— „			
		m) „ instrumentów mierni- czych	10 „	— „			
		n) „ modeli do budownictwa	10 „	100 „			
		o) „ okazów do geografii fizy- cznej	10 „	— „			
		p) „ okazów melioracyjnych	10 „	— „	800	566	
	36)	Laboratorya :					
		a) laboratorium rolnicze	225 zł.	560 zł.			
		b) „ chemiczne	600 „	150 „			
		c) „ roślinno-fizyo- logiczne	250 „	150 „			
		d) „ zoologiczne	100 „	— „	1.175	860	
	37)	Biblioteka i czytelnia :					
		a) na przykupno dzieł	400 zł.				
		b) na oprawę książek	50 „				
		c) na czasopisma	300 „		750		
	38)	Utrzymanie pola doświadczalnego			250	100	
	39)	Wycieczki naukowe profesorów z uczniami			500		
	40)	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki			30		
	41)	Ogród :					
		a) płaca ogrodnika	600 zł.	— zł.			
		b) utrzymanie ogrodu botaniczne- go i uzupełnienie sadu szkó- łek, jakoteż ogrodu warzyw- nego	400 „	280 „			
		c) druk katalogu i jego rozesłanie	25 „	— „	1.025	280	
	42)	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone w skutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb szkoły			1 000		
		Suma Rubr. V.			5.720	1.806	7.526

Przemawia p. Struszkiewicz i wnosi dostatecznie poparte podwyższenie poz. 38. w Rubr. V. o 100 zł.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Struszkiewicza i uchwała Rubr. V. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Liczba		Zwyczajne	Nadzwyczaj.	Razem
rubr.	poz	zł.	zł. w. a.	
Podatki i opłaty.				
VI.	43)	Podatek gruntowy i domowy	66	
	44)	Opłata od przeniesienia szkół dublańskich na własność kraju, dziewiąta rata	—	227
		Suma Rubryki VI.	66	227
VII.	45)	Stacya kontroli nasion	100	100
		Suma wydatków	34.116	3 461 37 577

Izba w głosowaniu uchwała sumę Rubr. VI. i VII. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I.	1)	Subwencya c. k. Skarbu Państwa	5 500	5.500
II.	2)	Subwencya z funduszu kultury krajowej	3.439	3.439
III.	Opłaty od uczniów.			
	3)	Wpisowe od 70 uczniów po 5 zł.	350	
	4)	Czesne od 70 uczniów po 100 zł.	7.000	
	5)	Opłaty za ćwiczenia w laboratorium:		
	a)	chemicznym od 25 uczniów po 10 zł. 250 zł.		
	b)	roślinno-fizyologicznem od 25 uczniów po 5 zł.	125 „	
	c)	zootomicznem od 25 uczniów po 5 zł. 125 „	500	
	6)	Na bibliotekę od 70 uczniów po 4 zł.	280	
	7)	Na usługę	780	
		Suma Rubryki III.	8 910	8.910
IV.	8)	Dochód z pasieki	230	230
V.	9)	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	250
VI.	10)	Dochód ze stacyi kontroli nasion	65	65
		Suma dochodów	18.394	18.394

Sprawozdawca podnosi, iż przez uchwalenie wniosku p. Struszkiewicza przy Rubr. III. wydatków okazuje się niedobór do pokrycia z funduszy krajowych w kwocie 19.423 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie sumy Rubr. I. do VI. włącznie „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje sumę niedoboru w kwocie 19.423 zł. do pokrycia z funduszu krajowego bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Liczba
rubr. poz.

Zwyczajne Nadwyzcz.
zł. w. a. Razem

Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.

Wydatki.

I.		Płace nauczycieli.			
	1) a) Nauczyciel fachowy		—		
	b) Zastępstwo nauczyciela fachowego		—	1.300	
	2) Dwóch nauczycieli pomocniczych, płaca 600 zł. i 500 zł., dodatek osobisty dla jednego 200 zł.		1.300		
	3) Docent weterynaryi		150		
	4) Katecheta		200		
	5) Instruktor robót ręcznych		540		
		Suma Rubr. I.	2 190	1.300	3.490
<hr/>					
II.		Koszta administracyjne.			
	6) Zarząd:				
	a) remuneracya dyrektora 400 zł.				
	b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 „		500		
	7) Opał i oświetlenie		240		
	8) Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubez- pieczenie i kominiarz		300		
	9) Koszta nabożeństwa obrządku gr. kat.		300		
		Suma Rubryki II.	1.340		1.340
<hr/>					
III.		Utrzymanie uczniów.			
	10) Stołowanie 36 uczniów po 144 zł.		5.184		
	11) Odzież, pościel i pranie dla 36 uczniów po 60 zł.		2 160		
		Suma Rubryki III.	7.344		7.344
<hr/>					
IV.		Potrzeby naukowe.			
	12) Zaprzęgi do demonstracyi		80		
	13) Przybory do pisania i nauki uczniów		120		
	14) Przyknpno zwierząt do sekcyi		30		
	15) „ modeli, machin i narzędzi		200		
		Suma Rubryki IV.	430		430
		Suma wydatków	11 304	1 300	12.604

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I. do włącznie IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I.	1) Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	1.500
<hr/>			
II.	Opłaty i datki.		
	2) Opłaty na utrzymanie uczniów	480	
	3) Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i innych	360	
		Suma Rubryki II.	840

Liczba rubr.	poz.	Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
III.	4) Zarobek 36 uczniów po 18 zł.	648		648
	Suma dochodów	2 988		2.988
	W porównaniu z wydatkami	—		12.604
	okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu kraj.	—		9.616

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie III. „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje niedobór do pokrycia z funduszy krajowych w sumie 9.616 zł. bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu kursu gorzelnictwa w Dublanach na r. 1888.
Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

I.	Płace nauczycieli.		
	1. Kierownik kursu	250	
	2. Prelegenci za wykłady:		
	a) arytmetyki, geometrii i stereometrii	115	
	b) fizyki	75	
	c) chemii	100	
	d) gorzelnictwa	300	
	e) o maszynach i kotłach	150	
	f) o opodatkowaniu	80	
	g) o rachunkowości	60	
	h) za ćwiczenia w laboratorium	150	
	Suma Rubryki I.	1.280	1.280
II.	Koszta administracyjne.		
	3. Druki, inseraty, portorya itp.	15	
	4. Koszta przewozu prelegentów	30	
	Suma Rubryki II.	45	45
III.	Potrzeby naukowe.		
	5. Szkole rolniczej w Dublanach za użycie laboratorium	40	
	6. Wycieczki profesorów z uczniami	100	
	7. Książki i czasopisma	45	
	Suma Rubryki III.	185	185
IV.	8. Zapomogi dla uczniów	250	250
V.	9. Rozmaite drobne	5	5
	Suma wydatków	1 765	1 765

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie rubr. I. do włącznie V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Liczba rubr.	poz.	Zwyczajne	Nadzwyczajne zł. w. a.	Razem
Dochody.				
I.	1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.000		1.000
II.	2. Opłaty od uczniów	240		240
III.	3. Rozmaite przypadkowe	—		—
Suma dochodów		1.240		1.240
W porównaniu z wydatkami		—		1.765
okazuje się niedobór do pokrycia z funduszków krajowych		—		525

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I. do Rubr. III. włącznie „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji oraz przyjmuje niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w sumie 525 zł. bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu folwarku Dublańskiego na r. 1888.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

I. Wydatki na gospodarstwo.				
	1. Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora i częścią płacy kasyera	1.600		
	2. Najem robotnika	2.400		
	3. Dokupno i zmiana nasienia	250		
	4. „ nawozów dopełniających	300		
	5. „ karmy, owsa, grysu i makuchów	2.000		
	6. Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	300		
	7. Utrzymanie budynków i ogrodów	150	600	
	8. Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	260		
	9. Utrzymanie rowów i dróg	50		
	10. Wywóz stawarki i urządzenie stawów	—	300	
	11. Melioracye łąk	—	209	
	12. Drenowanie pól	—	572	
	13. Zabezpieczenie od pożaru i zarazy	300		
	14. Kuchnia folwarczna	200		
	15. Koszta kancelaryjne	25		
	16. Światło i smarowidło	50		
	17. Kultura lasu	50		
	18. Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	100		
Suma rubryki I.		8.035	1.681	9.716
II.	19. Cegielnia	900	—	900
III. Podatki i opłaty.				
	20. Podatek gruntowy i domowy	550		
	21. „ dochodowy z młyna i propinacyi	60		

Liczba rubr.	poz.	Zwyczajne	Nadzwyczajne zł. w. a.	Razem
III.	22. Należytość od przeniesienia własności folwarku, czwarta rata	—	268	
	23. Na naprawę kościoła i budynków plebańskich	—	243	
	Suma Rubryki III.	610	511	1.121
IV.	Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.			
	24. Bankowi krajowemu we Lwowie: umorzenie pożyczki 16.500 zł. — 1 i 2 rata kapi- tału wraz z odsetkami	825		
	25. Renta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	1.600		
	Suma Rubryki IV.	2.425	—	2.425
V.	26. Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
	Suma wydatków	12 020	2.192	14 212

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. V. „wydatków“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I.	Dochody z gospodarstwa.			
	1. { a) ze sprzedaży ziemiopłodów	5.500 zł.		
	{ b) Za owies i siano dostarczone szkołom	600 „	6.100	
	2. Z wynajętych ról, łąk i pastwisk		900	
	3. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
	a) krowiarnia: α) mleko	4.000 zł.		
	β) przychówek	400 „		
	γ) sprzedane brakii opasy	400 „	4.800 zł.	
	b) Nierogaczna	120 „		
	c) Owce	40 „		
	d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół	1.000 „	5.960	
	4. Z lasu i stawów		280	
	Suma Rubryki I.		13.240	13.240
II.	5. Z cegielni		1.000	1.000
III.	Dochody z propinacyi i polowania.			
	6. Z propinacyi		420	
	7. Z polowania		50	
	Suma Rubryki III.		470	470
IV.	8. Rozmaite nieprzewidziane		50	50
	Suma dochodów		14 760	14.760
	W porównaniu z wydatkami			14.212
	okazuje się nadwyżka dochodów			548

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie rubr. I. do włącznie rubr. IV. „Dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, że sprawa przedsiębiorstwa torfiarni oddzieloną została od preliminarza folwarku Dublańskiego i traktowaną będzie osobno, rubryka zaś dochodów z takowego objętą będzie osobnem przedłożeniem.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania i czyta:

I. Szkoła w Horodence.

Wydatki.

Liczba rubr. poz.		Zwyczajne	Nadzwyczajne zł. w. a.	Razem
I.	Płace nauczycieli.			
1.	Nauczyciel kierownik, płaca	1.200 zł.		
	dodatek aktywalny	140 „		
		<hr/>	1.340 zł.	
2.	Nauczyciel fachowy, pomocniczy, płaca	720 zł.		
	dodatek aktywalny	60 „		
		<hr/>	780 „	
3.	Instruktor: a) płaca	480 zł.		
	b) dodatek na wikt	120 „		
		<hr/>	600 „	
4.	Nauczyciel do nauk elementarnych	350 „		
5.	Kapelan i katecheta	150 „		
6.	Nauczyciel weterynaryi	150 „		
		<hr/>	<hr/>	
		3.370 zł.	—	3.370 zł.

II. Koszta administracyi.

7.	Zarząd:			
	a) koszta kancelar., inseraty, druki i port.	100 zł.		
	b) sługa szkolny	240 „		
	c) utrzymanie jednej pary koni	200 „		
		<hr/>	540 zł.	
8.	Opał		500 „	
9.	Oświetlenie		100 „	
10.	Utrzymanie budynków	}		
11.	Ubezpieczenie „			200 „
12.	Płaca kominiarza			
13.	Sprzęty i ruchomości		100 „	
14.	Zakupno i utrzymanie narzędzi rolniczych		30 „	
15.	Dopłata przy zamianie konia szkolnego		—	60 zł.
16.	Należytość rządowa od przeniesienia własności gruntów szkolnych z wymierzonych 463 zł. 75 ct., spłacalnych w 10 latach, trzecia roczna rata		46 „	
17.	Lekarz, apteka i inne		100 „	
			<hr/>	
		1.616 zł.	60 zł.	1.676 zł.

III. Utrzymanie uczniów.

18.	Stołowanie	}		
19.	Odzież, pościel i pranie			
			dla 30 uczniów po 150 zł.	
			<hr/>	
			4.500 zł.	— 4.500 „

Liczba rubr. poz.		Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
IV.	Potrzeby naukowe.			
	20. Przybory do pisania i nauki uczniów	120 zł.		
	21. Przykupno środków naukowych	200 „	—	320 zł.
	Suma wydatków	<u>9 806 zł.</u>	60	<u>9 866 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Dochody,

I.	1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2 000 zł.	—	2.000 zł.
II.	2. Opłaty na utrzymanie uczniów :			
	a) Oddział horodeński c. k. galic. Towarz. gospodar., 3 stypendya po 150 zł.	450 zł.		
	b) Rada pow. horodeńska 3 stypendya po 100	300 zł.		
	Rada powiat. horodeńska 1 stypendyum na 150 zł.	150 „	450 „	
	c) Rada pow. tłumacka, 1 stypendyum	150 „		
	d) Gmina miasta Horodenki	100 „	1.150 zł.	—
III.	3. Czysty dochód z gruntów szkol. (6 morg.)	<u>60 zł.</u>	—	60 „
IV.	4. Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360 zł.	—	360 „
	Suma dochodów	<u>3.570 zł.</u>	—	<u>3.570 zł.</u>
	W porównaniu z wydatkami	—	—	9.866 „
	okazuje się niedobór do pokrycia z funduszów krajowych.	—	—	<u>6 296 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje niedobór do pokrycia z fund. kraj. w sumie 6.296 zł. bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

II. Szkoła w Jagielnicy.

Wydatki.

I.	Płace nauczycieli.			
1.	Nauczyciel kierownik, płaca	1.200 zł.		
	dodatek aktywalny	140 „	1.340 zł.	
2.	Instruktor fachowy pomocniczy, płaca	720 zł.		
	dodatek aktywalny	60 „	780 „	
3.	Instruktor, płaca	480 zł.		
	wikt	85 „	565 „	
4.	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	300 zł.		
	wikt	85 „	385 „	
5.	Kapelan i katecheta	150 „		
6.	Nauczyciel weterynaryi	150 „		
		<u>3.370 zł.</u>	—	<u>3.370 zł.</u>

Liczba rubr. poz.		Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
II.	Koszta administracyi.			
7.	Zarząd :			
	a) koszta kancelar., inseraty, druki i port.	100 zł.		
	b) sługa szkolny	240 „		
	c) zakupno i utrzymanie narzędzi ręcznych rolniczych	30 „	370 zł.	
8.	Opał		400 „	
9.	Oświetlenie		100 „	
10.	Utrzymanie budynków			
11.	Ubezpieczenie „		250 „	
12.	Płaca kominiarza			
13.	Ruchomości i sprzęty		100 „	
14.	Lekarz, apteka i różne inne ,		100 „	
		<u>1 320 zł.</u>	—	<u>1.320 zł.</u>

III.	Utrzymanie uczniów.			
15.	Stołowanie			
16.	Odzież, pościeli i pranie	dla 30 uczniów po 150 zł. .	<u>4.500 zł.</u>	— 4.500 „
IV.	Potrzeby naukowe.			
17.	Potrzeby do pisania i nauki uczniów	120 zł.		
18.	Przykupno środków naukowych	200 „	—	320 „
V.	19.	Czynsz dzierżawny za grunta używane przez szkołę	50 zł.	— 50 „
		Suma wydatków	<u>9 560 zł.</u>	— <u>9.560 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Dochody.

I.	1.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2 000 zł.	—	2.000 zł.
II.	2.	Opłaty na utrzymanie uczniów:			
	a)	c. k. gal. Tow. gosp. oddział (Podolski) Buczacz- Czortków-Zaleszczyki	300 zł.		
	b)	Rada powiatowa Czortkowska	300 „		
	c)	„ „ Borszczowska	300 „		
	d)	„ „ Zaleszczycka	100 „		
	e)	ks. Czartoryska Romanowa	450 „		
	f)	P. Piotr Platner	150 „	—	1.600 „
III.	3.	Czysty dochód z 24 morg. pola szkolnego	120 zł.	—	120 „
IV.	4.	Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360 „	—	360 „
		Suma dochodów	<u>4.080 zł.</u>	—	<u>4.080 zł.</u>
		W porównaniu z wydatkami	—	—	9 560 „
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszy krajowych	—	—	<u>5.480 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje niedobór do pokrycia z fund. kraj. w sumie 5.480 zł. bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

III. Szkoła w Kobiernicach.

Wydatki.

Liczba rubr. poz.		Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
I.	Płace nauczycieli.			
1.	Nauczyciel fachowy, zarazem kierow., płaca 1.300 zł. dodatek aktywalny	240 „		1.540 zł.
2.	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca dodatek aktywalny	720 „ 60 „		780 „
3.	Instruktor			480 „
4.	Nauczyciel do nauk elementarnych			350 „
5.	Kapelan i katecheta			100 „
6.	Nauczyciel weterynaryi			250 „
		<u>3.500 zł.</u>	—	<u>3.500 zł.</u>
II.	Koszta administracji.			
7.	Zarząd :			
	a) koszta kancelar., inseraty, druki i port.	100 zł.		
	b) służa szkolny	240 „		
	c) utrzymanie jednej pary koni szkolnych	400 „		
	d) zakupno i utrzymanie narzędzi ręcznych rolniczych	30 „		770 zł.
8.	Opał			400 „
9.	Oświetlenie			100 „
10.	Utrzymanie budynków			200 „
11.	Ubezpieczenie „			
12.	Płaca kominiarza			
13.	Sprzęty i ruchomości			100 „
14.	Lekarz, apteka i różne inne			100 „
		<u>1.670 zł.</u>	—	<u>1.670 „</u>
III.	Utrzymanie uczniów.			
15.	Stołowanie			4.500 „
16.	Odzież, pranie i pościel } dla 30 uczniów po 150 zł.	4.500 zł.	—	
IV.	Potrzeby naukowe.			
17.	Przybory do pisania i nauki uczniów	150 zł.		
18.	Przykupno środków naukowych	200 „	—	350 „
	Suma wydatków	<u>10.020 zł.</u>	—	<u>10.020 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Liczba
rubr. poz.

Zwyczajne Nadzwycz.
zł. w. a. Razem

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I.	1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	3.000 zł.	—	3.000 zł.
II.	2. Opłaty na utrzymanie uczniów:			
	a) Rada powiatowa Bialska	420 zł.		
	b) " " w Wadowicach	140 "		
	c) Gmina miasta Kęty	50 "		
	d) p. Gabryela Wrotnowska	140 "		
	e) p. hr. Dębińska	150 "		
	f) p. Stanisław Klucki	140 "		
	g) p. Oskar z Rudna Rudziński	150 "		
	h) Towarzystwo rolnicze okręgowe w Wie- liczce	150 "	1.340 zł.	1.340 "
III.	3. Czysty dochód z pola szkol. (4 ¹ / ₂ morg.)	45 zł.	—	45 "
IV.	4. Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360 zł.	—	360 "
	Suma dochodów	4.745 zł.	—	4.745 zł.
	W porównaniu z wydatkami	—	—	10.020 "
	okazuje się niedobór	—	—	5.275 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje niedobór do pokrycia z fund. kraj. w sumie 5.275 zł. bez rozprawy.

Następuje z porządku:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosków Wydziału krajowego w sprawie petycji mieszkańców miejscowości Huta Samokłęska o wyłączenie tejże ze związku gminy Folusz.

Sprawozdawca p. Henzel uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje drobną omyłkę druku i czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu miejscowości Huta Samokłęska w powiecie Jasielskim ze związku gminy Folusz, a przyłączenie jej do związku gminy Pielgrzymka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Miejscowość Huta Samokłęska w powiecie Jasielskim położona w granicach gminy katastralnej Pielgrzymka wyłącza się ze związku gminy Folusz, a wciela się do związku gminy Pielgrzymka.

Art. II.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych reprezentacji gminnych w Foluszu i Pielgrzymce, pozostają dotychczasowe reprezentacje gminne w urzędowaniu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. hr. Stan. Badeni wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba w głosowaniu *en bloc* przyjmuje cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia ... obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu miejscowości Huta Samokłęska w powiecie Jasielskim ze związku Gminy Folusz, a przyłączenie jej do związku gminy Pielgrzymka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Miejscowość Huta Samokłęska w powiecie Jasielskim położona w granicach gminy katastralnej Pielgrzymka wyłącza się ze związku gminy Folusz, a wciela się do związku gminy Pielgrzymka.

Art. II.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych reprezentacyj gminnych w Folszu i Pielgrzymce, pozostają dotychczasowe reprezentacje gminne w urzędowaniu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej:

a) z petycji obszaru dworskiego Kulczyce wspólnie z gminą Kulczyce w powiecie Trembowelskim o wyłączenie tej osady z gminy Łaskowiec i utworzenie z niej samoistnej gminy.

b) z petycji mieszkańców gminy Biały Dunajec w powiecie Nowo-Tarskim w sprawie wydzielenia osady Małe-Ciche ze związku gminy Bukowina i przydzielenie takowej do gminy Biały Dunajec.

Sprawozdawca poseł Henzel czyta:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji obszaru dworskiego Kulczyce wspólnie z gminą Kulczyce w powiecie Trembowelskim o wyłączenie tej osady z gminy Łaskowiec i utworzenie z niej samoistnej gminy — z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję przysiółka Kulczyce w powiecie Trembowelskim o wyłączenie go z gminy Łaskowiec i utworzenie samoistnej gminy administracyjnej, odstępuje się Wydziałowi krajowemu celem bliższego zbadania tej sprawy i przedłożenia odpowiednich wniosków na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Henzel czyta:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji mieszkańców gminy Biały-Dunajec w powiecie Nowo-Tarskim w sprawie wydzielenia osady Małe-Ciche ze związku gminy Bukowina i przydzielenie takowej do gminy Biały-Dunajec — z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycją kilkudziesięciu gospodarzy gminy Biały-Dunajec w powiecie Nowotargkim odstępuje się Wydziałowi krajowemu celem bliższego zbadania naprowadzonych w niej faktów, poczynienia odpowiednich zarządzeń i przedłożenia wniosków na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie uznania Szpitala powiatowego w Żywcu za publiczny i powszechny.

Sprawozdawca poseł Max uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy na zasadzie artykułu II. ustawy z 12. Grudnia 1869. Dz. u. k. Nr. 8. z r. 1870. do uznania szpitala powiatowego w Żywcu za publiczny i powszechny pod warunkiem:

1. jeżeli Rada powiatowa w Żywcu umontuje szpital stosownie do przyjętego na siebie aktem fundacyjnym zobowiązania we wszystkie potrzebne przyrządy, sprzęty, utensilia, bieliznę, pościel, odzież i t. p. przynajmniej na razie na 30 łóżek i tego się przed Wydziałem krajowym wykaże;
2. jeżeli zarząd szpitala i pielęgnowanie chorych objęte zostaną faktycznie przez Siostry Miłosierdzia, nakoniec
3. jeżeli c. k. Namiestnictwo jako najwyższa władza fundacyjna, zatwierdzi akt fundacyjny z dnia 18. Listopada 1887 r., zeznany przez Żywiecką Radę powiatową na rzecz tamtejszego szpitala powiatowego.

Przemawia p. Kozłowski.

Przemawiają pp. Hoszard i Płaziński, p. Kozłowski powtórnie.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania. JE. Marszałek podaje pod głosowanie ustęp I. wniosku komisji objaśniając, iż ustępy dalsze stanowią tylko warunki do uchwały w ustępie 1. proponowanej.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. z poddziałami 1—3 zgodnie z wnioskiem komisji.

P. Henzel wnosi przystąpienie już teraz tj. przed wyczerpaniem porządku dziennego do rozprawy nad odpowiedzią Wydziału krajowego wniesioną na porannem posiedzeniu.

Na zapytanie i po objaśnieniu JE. Marszałka Izba zgadza się na wniosek p. Henzla.

JE. Marszałek oznajmia, iż do głosu w rozprawie zapisani są pp. Hausner, Popiel, hr. Wolański Władysław, hr. Dzieduszycki Wojciech, JE. hr. Ludwik Wodzicki.

Przemawia p. Hausner.

JE. Marszałek oświadcza, iż wskutek zamiany między mówcami zapisanymi do głosu obecnie przemawiać będzie p. hr. Wojciech Dzieduszycki, któremu też udziela głosu.

Przemawia następnie p. hr. Władysław Wolański.

Przemawia p. J. Popiel. Przemawia JE. p. hr. Wodzicki. Przemawia p. Mroczkowski.

Na wniosek p. Wrotnowskiego uchwała Izba zamknięcie dyskusji.

Przemawia zapisany do głosu p. hr. Borkowski.

Przemawia p. Hoszard.

Przemawia jeszcze p. Popiel dla sprostowania faktu.

JE. Marszałek oznajmia, że złożonym został do łaski marszałkowskiej wniosek naglący, który sekretarz p. Stanisław Badeni odczytuje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zważywszy, że chorzy w zakładzie Kulparkowskim narażeni są na smutne przypadki, czy to skutkiem brutalnego postępowania dozorców, czy też skutkiem niedbałości szpitalnego nadzoru,

z czego wnosić można, że organizacya obecna zakładu w Kulparkowie jest nieodpowiednią; poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przystąpił do zbadania przyczyn złego i do jak najrychlejszej a skutecznej naprawy stosunków w zakładzie Kulparkowskim. *Artur Potocki w. r.*

A. Sapieha, Sew. Henzel, Czartoryski, Madeyski, Wład. Struszkiewicz, Pilat, Romer, Edw. Jędrzejowicz, Zoll, Chamiec, Majer, A. Jędrzejowicz, Sanguszko, Chrzanowski, Żurowski, Łoziński, Wodzieki, Abrahamowicz, Wład. Wolański, Polanowski, Borkowski, Scipio, Gniewosz, Hausner, Goldman, Czerkawski, Wł. Sapieha, Gross, Bobrzyński, Czajkowski, Sembratowicz, Wrotnowski,

Tom. Rozwadowski, w. r.

JE. Marszałek podaje do poparcia nagłość wniosku.

Izba popiera nagłość tego wniosku.

JE. Marszałek udziela głosu wnioskodawcy p. Arturowi Potockiemu do uzasadnienia wniosku.

Przemawia p. A. Potocki, i wnosi żeby wniosek powyższy bez drukowania i odesłania do komisji załatwionym był w drugim czytaniu.

Izba w głosowaniu uchwała nagłość wniosku.

W rozprawie przemawia p. hr. Artur Potocki i zaleca wniosek swój do uchwały.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 11. Stycznia br. godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 20. posiedzenia, 5. sesji, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Środę dnia 11. Stycznia 1888 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia stałego funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych. *Sprawozdawca poseł Wereszczyński.*

2. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów;
2. Radzie powiatowej w Dąbrowie na drogach powiatowych Dąbrowa-Żabno-Otfinów i Szczucin-Otuląż;
3. Radzie powiatowej w Białej od mostu powiatowego na rzece Białce w Uniowie Starym;
4. Radzie powiatowej w Tarnopolu na drodze Tarnopol-Brody;
5. Radzie powiatowej w Rzeszowie od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Zarnowcy;
6. Radzie powiatowej w Śniatynie na drodze powiatowej z Załucza do Rożnowa;
7. Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Załośce;
8. Radzie powiatowej w Krośnie od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Bratkowce;
9. Radzie powiatowej w Kamionce Strumiłowej na drodze powiatowej Jabłonówka-Busk-Rukobuty;
10. Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej Kolbuszowsko-Majdańskiej.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni.

3. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1886. funduszu krajowego oraz funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Sprawozdawca poseł Goldman.

4. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie utworzenia stałego jednomilionowego funduszu pożyczkowego na budowę koszar.

Sprawozdawca poseł Pilat.

5. Sprawozdanie komisji edukacyjnej w sprawie reorganizacji męskich szkół wydziałowych.

Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

6. Sprawozdanie komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

(Część I. — Sprawy szkół przemysłowych).

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

7. Sprawozdanie komisji prawniczej z wniosku posła Romanowicza w przedmiocie zwolnienia corocznie Sejmu na czas dłuższy.

Sprawozdawca poseł Weigel.

8. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców we Lwowie o zmianę ordynacji wyborczej. Sprawozdawca poseł Zoll.

9. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji wielu Rad miejscowych szkolnych, gmin, nauczycieli i nauczycielek o podwyższenie płac nauczycielom, względnie nauczycielkom w odnośnych szkołach ludowych. Sprawozdawca poseł Zoll.

10. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Jana Lubienieca, nauczyciela szkoły ludowej w Bueniowie; Jana Skowrońskiego w Ładyczynie, Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych, Wincentego Bierońskiego, nauczyciela w Poroninie; Apolinarego Staszewskiego, b. kierownika szkoły ludowej w Dobromiłu, obecnie nadetatowego nauczyciela w Przemyśle; wreszcie Zarządu trzechklasowej szkoły ludowej w Mikłaszowie, o przyznanie kierownikom tych szkół dodatku w myśl Art. 13. Ust. z dnia 2. Maja 1873. Sprawozdawca poseł Zoll.

11. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Feliksa Łukomskiego, nauczyciela w Kleparowie; Zarządu szkoły ludowej w Byczynie; Wiktoryna Hestynka, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej we Lwowie; Antoniego Zborowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Przykowiecach, Kazimierza Puchały, nauczyciela szkoły ludowej w Kosinie; Rady szkolnej miejscowej w Wołczkowcach, względnie nauczyciela tamtejszego Antoniego Billieha; ks. Michała Lakusty, gr. kat. kooperatora jako katechety w Pecenizynie; wreszcie ks. Józefa Krechowicza, kapelana obrządku łacińskiego w Koszlakach o zaliczki, dodatki drożyzniane, zapomogi lub remuneracye.

Sprawozdawca poseł Zoll.

12. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Aleksandra Gofryka, nauczyciela szkoły jednoklasowej w Firlejowie, o zorganizowanie tej szkoły jako dwuklasowej i przyznanie mu dodatku osobistego. Sprawozdawca poseł Zoll.

13. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji ks. Michała Sołtyśa, gr. kat. kooperatora w Króliku Wołoskim o ułatwienie mu uzyskania samoistnej posady duszpasterskiej.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

14. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji gminy Husiatyn o opust z czynszu dzierżawnego za myto na stacyi w Husiatynie.

b) z petycji Izraela Zimmermana, b. dzierżawcy myt krajowych w Podwołoczyskach i Białej Karczynie o zwrot zatrzymanej kaucyi i opuszczenie zaległego czynszu dzierżawnego. Sprawozdawca poseł Pławicki.

15. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy miasta Stanisławowa: a) o zwrócenie gminie miasta Stanisławowa z funduszków krajowych wydanej do teraz z funduszu miejskiego na utrzymanie 4 klas wyższej szkoły żeńskiej kwotę 62.661 zł. 18 et. w. a.; b) o udzielenie subwencyi na utrzymanie tej szkoły na płace nauczycielskie rocznie po 5.801 zł.; c) w razie niewygodności o pozwolenie zwinienia 4-klasowej wyższej szkoły żeńskiej w Stanisławowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

16. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Wydziału Rady powiatowej w Podhajcach w sprawie polepszenia stosunków szkolnictwa w powiecie Podhajeckim.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

17. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji zarządów VII. i VIII. szkoły pospolitej w Krakowie; Joanny Hodackiej, nauczycielki młodszej przy szkole 4-klasowej żeńskiej w Tarnowie; Stanisławy Nowakowej, Stanisławy Zajmowej, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Bochni; Ernestyny Bartkowskiej i Julii Steinberg, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Brodach; Anastazy Brosch, nauczycielki młodszej przy szkole żeńskiej w Tarnowie; Michała Niemirowskiego, młodszego nauczyciela przy szkole w Przemyśle; Bazylego Korenca, nauczyciela szkoły w Stryju; Matyldy Heldówny, nauczycielki w Śniatynie i Julii Gołębianki,

nauczycielki młodszej szkoły żeńskiej w Nowym Targu o zrównanie ich płac i poborów jako nauczycieli młodszych z płacami nauczycieli starszych, o nadanie posad nauczycieli starszych lub o utworzenie nowych posad nauczycieli starszych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

18. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyj nauczycieli szkół ludowych: Em. Pisarczuka, Antoniego Klebowicza, Wojciecha Dobrzańskiego, Józefa Bielawskiego, Jana Wasunga, Łukasza Czabaka, Nicetona Forestyna, Bazylego Starosielskiego, Rudolfa Veita, Jana Bałtarowicza i Adama Czarneka w sprawach emerytalnych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

19. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyj nauczycieli szkół ludowych: Bazylego Lewickiego, Grzegorza Czyszyło, Stefana Wolińskiego, Józefa Kobusowicza, Karola Jabłońskiego, nauczycielki Teofili Bieniedzkiej, nauczycieli Juliusza Fijałkowskiego i Alojzego Witoszyńskiego o przyznanie pięcioletnich dodatków.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

Koniec posiedzenia o godz. 11 m. 45.

Maszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

Spis petycji

wniesionych po dzień 10. Stycznia 1888.

962. Wydział pow. w Dobromilu przez Wydział krajowy z poparciem petycyi Wydziału pow. w Sanoku, w sprawie obniżenia procentów zwłoki od zaległych podatków i innych należności rządowych, w sprawie powstrzymania egzekucyi przed ostatecznem załatwieniem rekursu i w sprawie uchylenia języka greckiego w gimnazyach.
963. Wydział pow. w Podhajcach, p. p. Abrahamowicza, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
964. Wydział pow. w Mielcu, p. p. Abrahamowicza, w sprawie gorzelnianej.
965. Gmina Batyów pow. brodzkiego, p. p. Lenińskiego, o zmianę ustawy drogowej.
966. Gmina Bełzec pow. złoczowskiego, p. p. Augustynowicza, o zapomogę dla tamtejszych pogorzelców.
967. Członkowie gminy Dębno pow. łańcuckiego, p. p. Stan. Jędrzejowicza, o zmianę ustawy drogowej.
968. Wasyl Cybulka, rolnik z Żulina, i gmina Żulin pow. stryjskiego, p. p. Abrahamowicza, w sprawie niesłusznych pretensyi Urzędu podatkowego w Drohobyczu do zapłacenia kwoty 38 zł. 40 ct.
969. Rada szkolna miejsc. w Babicach, p. p. Artura Potockiego, o zapomogę dla nauczyciela.
970. Ta sama, p. p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy miejscowemu nauczycielowi.
971. Rada szkolna miejsc. w Srokach ad Szczerzec, p. p. Merunowicza, w sprawie jak wyżej.
972. Rada szkolna miejsc. w Bełczu pow. złoczowskiego, p. p. Augustynowicza, o zreorganizowanie tamtejszej szkoły.
973. Wawrzyniec Zaremba nauczyciel w Mikołajowie, p. p. Abrahamowicza, o wliczenie lat służby.
974. Alojzy Sokoliński nauczyciel w Samborze, p. p. Uderskiego, w sprawie uregulowania dodatków pięcioletnich.
975. Ten sam, p. p. Uderskiego, o przyznanie pretensyj wynikłych ze stosunków służbowych szkolnych.
976. Sebastyan Mściwujewski kierownik szkoły w Nawaryi, p. p. Pietruskiego, o jednorazową zapomogę.
977. Grzegorz Kaim b. nauczyciel szkół ludowych, p. p. ks. Sawę, o przyznanie datku tytułem odprawy.
978. Bursa im. Jakubowicza w Brzeżanach, p. p. Romana Potockiego, o subwencję.
979. Aleksander Folusiewicz, uczeń akademii górniczej w Leoben, p. p. Sembratowicza, o zapomogę.
980. Klementyna Picyk, wdowa po nauczycielu ludowym, p. p. Abrahamowicza, o wyznaczenie zaopatrzenia wdowiego lub zapomogę.

981. Walerya Bojarska, Józefa Bojarska i Adolfiny Dydyńska, sieroty po Janie N, Bojarskim, sekretarzu galic. Stanów, p. p. Merunowicza, o podwyższenie ich zaopatrzenia.
982. Ludwina Bedlińska, wdowa po oficjaluście prywatnym, p. p. Uderskiego, o wsparcie.
983. Elżbieta Popielowa, p. p. Pietruskiego, o jednorazową zapomogę.
984. Towarzystwo zaliczkowe w Brzesku, p. p. Smolkę, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
985. To samo w Glinianach, p. p. Augustynowicza, w sprawie jak wyżej.
986. To samo w Mościskach, p. p. Stadnickiego, w sprawie jak wyżej.
987. Towarzystwo kredytowe „Oszczędność“ w Tłumaczu, p. p. ks. Sawę, w sprawie jak wyżej.
988. Mieczysław Stojalowski nauczyciel ludowy w Maniowie, p. p. Goldmana, o zapomogę.
989. Rada szkolna miejsc. w Buczaczu, p. p. Władysława Wolańskiego, w sprawie przeniesienia Rady szkolnej okręgowej z Czorkowa do Buczacza.
990. Aleksander Pragłowski, nauczyciel w Tarnopolu, p. p. Bobrzyńskiego, o przyznanie dwóch dodatków pięcioletnich.
991. Wydział pow. w Lisku, p. p. Żurowskiego, w sprawie gorzelnianej.
992. Właściciele dóbr Kasinka, Skawa i Naprawa, p. p. Lasockiego, o przeniesienie trasy drogi krajowej wiodącej do Nowego Targu.
993. Izydor Wein, p. p. Pietruskiego, o subwencyę dla syna Leona na kształcenie się w marlarstwie.
994. Marya Stażewska, p. p. Smolkę, o wsparcie.
995. Stowarzyszenie pożyczkowe „Praca i Oszczędność“ w Jordanowie, p. p. Lasockiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14 Kwietnia 1885.
996. Wydział powiatowy w Samborze, p. p. Hausnera, w sprawie gorzelnianej.
997. Oddział łańcucko-jarosławskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, p. p. Władysława Koziębrodzkiego, w sprawie gorzelnianej.
998. Iwan Moroz, zwany Tyrnowy, gospodarz z Woli Małnowskiej powiatu mościskiego, w sprawie przeciw wójtowi Stefanowi Petyhowi, p. p. Władysława Koziębrodzkiego.
999. Teofila Spirydowicz, nauczycielka w Miłowaniu powiatu tłumackiego, p. p. ks. Sawę, o zapomogę.
- 1.000. Gmina m. Tarnopola, p. p. Maxa, w przedmiocie zamierzonej reformy ustawy gminnej dla miast.
- 1.001. Gmina miasta Podgórze, p. p. Płazińskiego, o bezprocentową pożyczkę na budowę koszar wojskowych.
- 1.002. Straż ochotnicza ogniowa w Łapanowie, p. p. Płazińskiego, o zapomogę.
- 1.003. Rada Oddziału Towarzystwa gospodarskiego Sanok-Lisko, p. p. Gniewosza, w sprawie gorzelnianej.
- 1.004. Wydział powiatowy w Zaleszczykach, p. p. Chameca, z poparciem petycyi Rady powiatowej w Gródku w sprawie gorzelnianej.
- 1.005. Ten sam, p. p. Chameca, w sprawie gorzelnianej.
- 1.006. Towarzystwo rolnicze Nowosądeckie, p. p. Żuk Skarszewskiego, z poparciem petycyi Towarzystwa rolniczego Przemyskiego w sprawie gorzelnianej.
- 1.007. Stanisław Kotwicz Kalieki, lekarz, p. p. Smolkę, o pożyczkę 1.500 zł. na podtrzymanie fabrykacyi tłuszczu na skóry.
- 1.008. Spółka wodna po lewej stronie drogi Dembicko-Nadbrzeskiej, p. p. Stadnickiego, o subwencyę 8.000 zł. na wykończenie robót około kanałów.

- 1.009. Gmina miasta Kołomyi, p. p. Wierzbickiego, w sprawie organizacyi gmin miejskich i projektu ustawy dla 28 miast.
 - 1.010. Wydział powiatowy w Nisku, p. p. Stan. Jędrzejowicza, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
 - 1.011. Ten sam, p. p. Stanisława Jędrzejowicza, w sprawie zakładania i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnie chorych.
 - 1.012. Wydział powiatowy w Nisku, p. p. Stanisława Jędrzejowicza, w sprawie opodatkowania gorzelnii rolniczych.
 - 1.013. Towarzystwo rolnicze w Krakowie. p. p. Struszkiewicza, w sprawie założenia szkoły gospodyń i subwencyonowania tejże.
-

Protokół

20. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Se'mu galicyjsk ego z dnia 11. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: p. p. St. hr. Badeni, A. Jędrzejowicz, ks. Wł. Sapieha, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Załuski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów zagaja posiedzenie, i oznajmia iż Protokół z 19. posiedzenia złożonym jest do przeglądu w biurze Sejmowem.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 11. Stycznia b. r. od Nr. 1014 do Nr. 1077 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji przemysłowej L. 1015 do 1019 włącznie 1068, 1072, 1075.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 1020, 1026.

Komisji asekuracyjnej L. 1021.

Komisji drogowej L. 1022, 1045, 1046, 1054, 1060, 1061.

Komisji administracyjnej L. 1023, 1055, 1056, 1076.

Komisji szkolnej L. 1024, 1043, 1050, 1057, 1065, 1073.

Komisji gminnej L. 1025, 1042, 1051, 1052, 1077.

Komisji gorzelnianej L. 1014, 1027 do 1041 włącznie.

Komisji budżetowej L. 1044, 1048, 1049, 1058, 1059, 1062, 1064, 1066, 1067, 1069, 1070, 1071, 1074.

Komisji petycyjnej L. 1047, 1053.

Komisji prawniczej L. 1063.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia stałego funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia koncesyi na pobór opłat mytnicznych :

1. Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów ;
2. Radzie powiatowej w Dąbrowie na drogach powiatowych Dąbrowa-Żabno-Otfinów i Szczucin-Otałów ;
3. Radzie powiatowej w Białej od mostu powiatowego na rzece Białce w Uniowie Starym ;
4. Radzie powiatowej w Tarnopolu na drodze Tarnopol-Brody ;
5. Radzie powiatowej w Rzeszowie od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Żarnowcy ;
6. Radzie powiatowej w Śniatynie na drodze powiatowej z Załucza do Rożnowa ;
7. Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Załośce ;
8. Radzie powiatowej w Krośnie od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Bratkówce ;
9. Radzie powiatowej w Kamionce Strumiłowej na drodze powiatowej Jabłonówka-Busk-Rakobuty ;
10. Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej Kolbuszowsko-Majdańskiej.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem uchwały :

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytnicznych.

1. Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów ;
2. Radzie powiatowej w Dąbrowy na drogach powiatowych Dąbrowa-Żabno-Otfinów i Szczucin-Otałów ;
3. Radzie powiatowej w Białej od mostu powiatowego na rzece Białce w Kaniowie starym ;
4. Radzie powiatowej w Tarnopolu na drodze powiatowej Tarnopol-Brody ;
5. Radzie powiatowej w Rzeszowie od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Żarnowcy ;
6. Radzie powiatowej w Śniatynie na drodze powiatowej z Załucza do Rożnowa ;
7. Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Załośce ;
8. Radzie powiatowej w Krośnie od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Bratkówce ;
9. Radzie powiatowej w Kamionce Strumiłowej na drodze powiatowej Jabłonówka-Busk-Rakobuty ;
10. Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej Kolbuszowsko-Majdańskiej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje :

Art. I.

Radom powiatowym w Trembowli, Dąbrowy, Białej, Tarnopolu, Rzeszowie, Śniatynie, Brodach, Krośnie, Kamionce Strumiłowej i w Kolbuszowej, nadaje się na lat pięć, od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania opłat mytnicznych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszków powiatowych — a mianowicie :

1. Radzie powiatowej w Trembowli prawo do pobierania myta drogowego i mostowego, na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów, na jednej stacyi w Zieleńcu.
2. Radzie powiatowej w Dąbrowy prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Szczucin-Otałów, na jednej stacyi mytniczej.

Od każdego z tych dwóch myt (pod poz. 1. i 2. poszczególnionych) pobierać należy opłaty według następującego wymiaru :

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu : drogowego 2 (dwa) ct., mostowego 2 (dwa) ct.;

- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych: drogowego 1 (jeden) ct., mostowego 1 (jeden) ct.;
 - c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego: drogowego $\frac{1}{2}$ (pół) ct., mostowego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.
- Właściciele i Zarząd dóbr w Semenówce wolni są od opłaty myta Radzie powiatowej w Trembowli przysługującego.
- 3. Radzie powiatowej w Dąbrowy prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Dąbrowa-Żabno-Otfinów, na jednej stacji mytniczej.
 - 4. Radzie powiatowej w Białej prawo do pobierania myta od mostu powiatowego na rzece Białce w Kaniowie starym.
 - 5. Radzie powiatowej w Tarnopolu prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Tarnopol-Brody, na jednej stacji mytniczej.
 - 6. Radzie powiatowej w Rzeszowie prawo do pobierania myta od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Żarnowy.
 - 7. Radzie powiatowej w Śniatynie prawo do pobierania myta na drodze powiatowej z Załużcza do Rożnowa a to: myta drogowego na dwóch stacjach z zachowaniem odległości 15. kilometrów między jedną a drugą stacją i myta mostowego od mostu na rzece Rybnicy w Rożnowie.

Od każdego z tych pięć myt (pod poz. 3, 4, 5, 6 i 7, poszczególnionych) pobierać należy opłaty według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Pobór myta na drodze powiatowej Tarnopol-Brody rozpocznie się dopiero po oddaniu do użytku publicznego wybudowanej drogi na łącznej przestrzeni 17. kilometrów 645 metrów.

- 8. Radzie powiatowej w Brodach prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Brody-Załośce, na jednej stacji mytniczej.
- 9. Radzie powiatowej w Krośnie, prawo do pobierania myta od mostu powiatowego na rzece Wisłoku w Bratkówce.
- 10. Radzie powiatowej w Kamionce Strumiłowej, prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Jabłonówka-Busk-Rakobuły, na jednej stacji mytniczej.

Od każdego z tych trzech myt (pod poz. 8, 9 i 10, poszczególnionych) pobierać należy opłaty według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Pobór myta na drodze powiatowej Jabłonówka-Busk-Rakobuły rozpocznie się dopiero po oddaniu do użytku publicznego wybudowanej drogi na minimalnej przestrzeni 8 kilometrów.

Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego w Bratkówce wolni są od opłaty myta mostowego dla Rady powiatowej w Krośnie ustanowionego.

11. Radzie powiatowej w Kolbuszowy prawo do pobierania myta od mostu na drodze powiatowej Kolbuszowsko-Majdańskiej w Dubasie, według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Art. II.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu *en bloc* przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za r. 1886. funduszu krajowego oraz funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Sprawozdawca poseł Goldman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

(Uchwała A.)

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby rachunkowość funduszy szkolnych okręgowych w ten sposób zmieniła, aby rok budżetowy tych funduszy obejmował ten sam peryod czasu, jaki obejmują rachunki funduszu szkolnego krajowego.

(Uchwała B.)

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby wydatki czynione przez nią dla funduszy szkolnych okręgowych wprost z działu I. funduszu szkolnego krajowego przeprowadziła także przez księgi odnośnych funduszy szkolnych okręgowych.

Sprawozdawca odczytuje dalej następujące wnioski komisji:

(Uchwała A.)

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków za r. 1886 funduszu krajowego i funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

(Uchwała B.)

Absolutorium udzielone Wydziałowi krajowemu z rachunków funduszu krajowego i funduszy ze skarbu krajowego uposażonych za r. 1886, obejmuje także absolutorium dla Rady szkolnej krajowej z rachunków działu wydatków funduszu szkolnego krajowego za r. 1886, z tem jednak zastrzeżeniem, że pod to absolutorium nie podpada kwota 6.090 zł. wydana z funduszu szkolnego krajowego tytułem wynagrodzenia za prowadzenie rachunków funduszy szkolnych okręgowych z r. 1886.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Antoniewicz.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

(Uchwała A.)

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby rachunkowość funduszy szkolnych okręgowych w ten sposób zmieniła, aby rok budżetowy tych funduszy obejmował ten sam peryod czasu, jaki obejmują rachunki funduszu szkolnego krajowego.

Izba w głosowaniu przyjmuje tę uchwałę zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

(Uchwała B.)

Sejm wzywa c. k. Radę szkolną krajową, aby wydatki czynione przez nią dla funduszków szkolnych okręgowych wprost z działu I. funduszu szkolnego krajowego przeprowadziła także przez księgi odnośnych funduszków szkolnych okręgowych.

W dziale II. funduszu szkolnego krajowego dwie rubryki wykazują znaczniejsze przekroczenia, a mianowicie: rubr. X. „subsytucye“, na które preliminowano 7.000 zł. a wydano 10.437 zł., a to z powodu zaprowadzenia półdiennej nauki w wielu szkołach i rubr. XXII. „rozmaite wydatki“, w których pod nazwą „rozmaite inne“ wydano 11.515 zł. w budżecie nieprzewidziane, a to wedle tłumaczenia Rady szkolnej krajowej z powodu mylnych zarachowań przez c. k. urzędy podatkowe, które to wydatki przypisane zostały do zwrotu w r. 1887.

Izba w głosowaniu przyjmuje tę uchwałę zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

(Uchwała A.)

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków za rok 1886 funduszu krajowego i funduszków uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Izba w głosowaniu przyjmuje tę uchwałę zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

(Uchwała B.)

Absolutorium udzielone Wydziałowi krajowemu z rachunków funduszu krajowego i funduszków ze skarbu krajowego uposażonych za r. 1886, obejmuje także absolutorium dla Rady szkolnej krajowej z rachunków działu wydatków funduszu szkolnego krajowego za r. 1886, z tem jednak zastrzeżeniem, że pod to absolutorium nie podpada kwota 6.090 zł. wydana z funduszu szkolnego krajowego tytułem wynagrodzenia za prowadzenie rachunków funduszków szkolnych okręgowych z r. 1886.

Izba w głosowaniu przyjmuje tę uchwałę zgodnie z wnioskami komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie utworzenia stałego jednomilionowego funduszu pożyczkowego na budowę koszar.

Sprawozdawca poseł Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm ustanawia osobny fundusz w wysokości jednego miliona zł., przeznaczony na udzielanie pożyczek bezprocentowych na budowę koszar dla stałej załogi wojskowej w kraju.

II. Fundusz ten składać się będzie z kwot w myśl uchwał Sejmu z d. 21. Października 1881, z d. 28. Września 1882 i z d. 27. Września 1884 rozpożyczonych z funduszu krajowego gminom na budowę koszar a po koniec r. 1887 nie zwróconych — z kwot, które w myśl wspomnianych uchwał Sejmu, tytułem pożyczek na budowę koszar zostały po koniec r. 1887. gminom przyznane lecz nie wypłacone, — wreszcie z sumy 395.085 zł., która ma w ciągu roku 1888 wpłynąć do tego funduszu celem uzupełnienia go do wysokości jednego miliona zł.

III. Funduszem tym zarządzać będzie Wydział krajowy w myśl przytoczonych (pod II.) uchwał Sejmu w przedmiocie udzielania pożyczek na budowę koszar, z tą jedynie odmianą, że zwroty pożyczek udzielonych przez Wydział krajowy, począwszy od 1. Stycznia 1888 wpłynąć mają do rzeczzonego funduszu.

IV. Sejm poleca komisji budżetowej obmyśleć pokrycie dla wydatku 395.085 zł. pod II. uchwalonego.

V. Petycyje miast Jaworowa i Trembowli do L. 391 i 586, o udzielenie z funduszu krajowego bezprocentowych pożyczek na budowę koszar przekazuje Sejm, ze względu na powyższe uchwały, Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Fruchtmann.

Przemawiają: JE. p. Smolka, Chrzanowski, Onyszkiewicz, Płaziński, Chrzanowski (powtórnie), Fruchtman (powtórnie), Kozłowski, Romanowicz.

Po uchwaleniu przez Izbę zamknięcia rozprawy przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp I. wniosku komisji:

I. Sejm ustanawia osobny fundusz w wysokości jednego miliona zł., przeznaczony na udzielenie pożyczek bezprocentowych na budowę koszar dla stałej załogi wojskowej w kraju.

Przemawia p. Chrzanowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji:

Sprawozdawca czyta:

II. Fundusz ten składać się będzie z kwot w myśl uchwał Sejmu z d. 21. Października 1881, z d. 28. Września 1882 i z d. 27. Września 1884 rozpożyczonych z funduszu krajowego gminom na budowę koszar a po koniec roku 1887 nie zwróconych — z kwot, które w myśl wspomnianych uchwał Sejmu, tytułem pożyczek na budowę koszar zostały po koniec r. 1887 gminom przyznane lecz nie wypłacone, — wreszcie z sumy 395.085 zł., która ma w ciągu r. 1888 wpłynąć do tego funduszu celem uzupełnienia go do wysokości jednego miliona zł.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

III. Funduszem tym zarządzać będzie Wydział krajowy w myśl przytoczonych pod II. uchwał Sejmu w przedmiocie udzielania pożyczek na budowę koszar, z tą jedynie odmianą, że zwroty pożyczek udzielonych przez Wydział krajowy, począwszy od 1. Stycznia 1888 wpłynąć mają do rzeczzonego funduszu.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm poleca komisji budżetowej obmyślić pokrycie dla wydatku 395.085 zł. pod II. uchwalonego.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V. Petycyje miast Jaworowa i Trembowli do L. 391 i 586, o udzielenie z funduszu krajowego bezprocentowych pożyczek na budowę koszar przekazuje Sejm, ze względu na powyższe uchwały, Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji edukacyjnej w sprawie reorganizacji męskich szkół wydziałowych.

Sprawozdawca poseł Bobrzyński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Szkoły wydziałowe męskie istniejące w Tarnowie, Przemyślu, Samborze, Śniatynie, Bochni, Wieliczce i Gródku mają być z końcem roku szkolnego 1887/8 zwinięte a względnie zamienione na szkoły ludowe pospolite o tylu klasach, ile tego wymaga liczba uczniów i miejscowa potrzeba.

II. Wzywa się c. k. Rząd a względnie c. k. Radę szkolną krajową, ażeby stałych nauczycieli męskich szkół wydziałowych, którzy wskutek zwinięcia tych szkół spadną z etatu, umieścić na innych posadach nauczycielskich, zachowując im w każdym razie pobory ich dotychczasowe.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z krajową Komisją dla spraw przemysłu przedsięwziął starania celem zaprowadzenia już z rokiem szkolnym 1888/9 przemysłowych szkół uzupełniających w tych miastach, w których szkoły wydziałowe męskie zostaną zniesione, a w których dotychczas szkoły przemysłowe uzupełniające nie istnieją.

IV. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby z c. k. Rządem przeprowadził rokowania celem określenia zasad organizacyi uzupełniających szkół przemysłowych w Galicyi w drodze ustawodawstwa krajowego. Organizacya taka powinna:

1. postanowić, że szkoły tego rodzaju zaprowadzone być powinny we wszystkich miastach i miasteczkach Galicyi, w których potrzebę ich uzna c. k. Rząd i Wydział krajowy;

2. określić stosunek, w którym odliczywszy zasiłki zapewnione przez państwo, powiat, korporacye i osoby prywatne, do pokrycia reszty kosztów utrzymania tych szkół przyczynić się mają kraj i gmina, oraz nałożyć na gminę obowiązek dostarczenia lokalu, opału, światła i usługi;

3. określić sposób wykonywania przymusu uczęszczania do takiej szkoły, (opierającego się na art. 41. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873 w brzmieniu określonem ustawą z d. 2. Lutego 1885, oraz §. 75. a. i 100. ustawy państwowej przemysłowej);

4. oznaczyć minimum i maximum godzin nauki oraz czas odbywania nauki, zostawiając szczegóły statutowi każdej szkoły;

5. ograniczyć przyjmowanie do tej szkoły tych uczniów, którzy ukończyli szkołę pospolitą z dobrym postępem lub złożyli egzamin wstępny, szkole tej odpowiadający;

6. ustanowić przy c. k. Namiestnictwie lub przy c. k. Radzie szkolnej krajowej organ nadzoreczy dla tych szkół, złożony z czynników rządowych i autonomicznych, oraz osobnego dla tych szkół inspektora;

7. postanowić, że dla tej młodzieży rzemieślniczej, która szkoły pospolitej ludowej z dobrym postępem nie ukończyła, zaprowadzone będą przy tej szkole ludowej, w ścisłym z nią związku kursa wieczorne, udzielające nauki zakreślonej szkole ludowej pospolitej.

W rozprawie ogólnej przemawia p. ks. Kopyciński.

Podczas przemawiania p. ks. Kopycińskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. Kopyciński wnosi opuszczenie w ustępie I. wniosku komisji miasta „Tarnowa“ — i ażeby w tej miejscowości przystąpiono do zreorganizowania szkoły wydziałowej.

Przemawia p. hr. Rey.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp I. wniosku komisji.

Zastępca Marszałka podaje pod głosowanie ten ustęp z poprawką p. ks. Kopycińskiego.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. ks. Kopycińskiego i uchwała ust. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ust. II. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ust. III. wniosku komisji.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi następującą poprawkę do ust. III. wniosku komisji:

Wysoka Izba raczy dodać przy końcu tego ustępu następujące słowa:

Jak również i w tych miejscowościach, które z chęcią założenia szkół wydziałowych przemysłowych do Wydziału krajowego zgłosiły się.

Przemawia p. ks. Czartoryski, Merunowicz (powtórnie).

Po zamknięciu rozprawy i przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala ust. III, zgodnie z wnioskiem komisji i odrzuca dodatek p. Merunowicza.

Sprawozdawca czyta ustęp IV. z podziałami 1 do włącznie 7 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp IV. z podziałami 1 do włącznie 7 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

(Część I. — Sprawy szkół przemysłowych.)

Sprawozdawca poseł Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie szkół przemysłowych.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przyspieszając sprawę subwencyonowania ze Skarbu państwa uzupełniających szkół przemysłowych, utrzymał autonomiczny wpływ własny, tudzież krajowej komisji dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego co do urzędzenia, planów naukowych, kierunku, zarządu tych szkół i nadzoru nad nimi.

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego:

a) przedsięwziął dalsze starania celem zapewnienia uzupełniającym szkołom przemysłowym uzdolnionych nauczycieli rysunków, do czego między innymi, zaleca się zobowiązanie nauczycieli rysunków w seminariach nauczycielskich do uczęszczania na naukę rysunków w wyższych szkołach przemysłowych,

b) urządził fachową inspekcję dla przemysłowych szkół uzupełniających, zwłaszcza co do nauki rysunków.

4) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby założoną i utrzymywaną przez gminę miasta Krakowa szkołę artystycznego przemysłu połączył z wyższą szkołą przemysłową w Krakowie.

5) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przyspieszył wprowadzenie w życie stacyi doświadczalnej chemiczno-technologicznej dla przerobów nafty.

6) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby fachowym szkołom przemysłowym i rękodzielniczym, utrzymywanym z funduszków krajowych, przyznał charakter szkół publicznych i prawo wydawania świadectw uzdolnienia do samoistnego prowadzenia przemysłu, w myśl ustawy przemysłowej.

7) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyznaczył odpowiednią ilość stypendyów z funduszków państwowych dla wykształcenia kandydatów na nauczycieli i instruktorów fachowych szkół przemysłowych w Galicyi, tudzież na nauczycieli wędrownych.

8) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zapewnił odpowiednią subwencję ze skarbu państwa na utrzymanie fachowej szkoły garncarstwa w Porębie, w powiecie chrzanowskim.

9) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. Stycznia 1874. i pod warunkami tą uchwałą określonymi, wymierzał Józefie ze Stelcerów Neužilowej, kierowniczce krajowej szkoły koronkarstwa w Zakopanem i Maksymilianowi Czyrniańskiemu, kierownikowi krajowego zakładu dla nauki kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce strumiłowej — pięciolecie po 80 zł. w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby, nieprzerwanie przy tych samych poborach na powyższych posadach pełnionej; pięciolecie rozpoczyna się liczyć dla Józefy Neužilowej od 1. Września 1887, a dla Maksymiliana Czyrniańskiego od 1. Kwietnia 1884.

10) Sejm przyznaje prawo emerytury Józefie ze Stelcerów Neužilowej i Maksymilianowi Czyrniańskiemu, oraz w razie śmierci Maksymiliana Czyrniańskiego wdowie jego prawo do

pensyi wdowiej i dodatków na wychowanie sierót po nim pozostałych, a to w równej mierze z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi. Służba policzalna do emerytury liczyć się będzie od dnia nominacyi.

11) Petycye :

LL. 387/pet. 306 gminy Mostki z Malinówką — o założenie szkoły garncarskiej ;

LL. 529/pet. 429 szkoły koszykarskiej w Jasle — o subwencyę w celu zaprowadzenia nauki kołodziejstwa ;

L. S. 694/pet. 577. Wydziału powiatowego w Grybowie o subwencyę na utworzenie szkoły kołodziejsko-bednarskiej ;

L. S. 922/pet. 778. Kółka rolniczego w Niwiskach o założenie tamże szkoły garncarskiej ;

L. S. 976/pet. 816. gminy miasta Krakowa o subwencyę dla szkoły artystycznego przemysłu — i

L. S. 1133/pet. 947. Kazimierza Rojowskiego z Humenowa o subwencyę na założenie szkółek haftu wiejskiego

przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do ścisłego zbadania w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego, i zdania Sejmowi sprawy na następnej sesyi.

12) Petycye :

L. S. 629/pet. 521. Antoniego Rybaczyka o subwencyę na zwiedzenie szkoły sokalskiej nauki zręczności,

L. S. 731/pet. 612. Józefa Grywalskiego o stypendyum dla syna, celem pobierania nauki stolarstwa w Zakopanem,

L. S. 732/pet. 613. Mikołaja Kurpiela o zapomogę dla córki, celem pobierania nauki koronkarstwa w Zakopanem,

L. S. 733/pet. 614. Pawła Karczmarczyka o zapomogę dla syna, celem pobierania nauki stolarstwa w Zakopanem — i

L. S. 786/pet. 664. Rady szkolnej miejscowej w Dólczy wielkiej, o zapomogę dla Zygmunta Ziobronia, celem pobierania nauki kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce Strumiłowej,

przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia w granicach budżetu w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Waygart wnosi głosowanie *en bloc* nad całym wnioskiem komisyi.

Izba przyjmuje wniosek głosowania *en bloc* i uchwała następnie cały wniosek komisyi bez rozprawy.

Wreszcie przyjmuje Izba następujący wniosek komisyi, który sprawozdawca odczytuje.

Powyższem sprawozdaniem są zarazem załatwione petycye L. s. 530, pet. 430 i L. s. 870 pet. 714 o subwencye dla istniejących szkół przemysłowych w Drohobyczu i Rzeszowie.

Z kolei następuje sprawozdanie komisyi prawnej z wniosku posła Romanowicza w przedmiocie zwoływania corocznie Sejmu na czas dłuższy.

Sprawozdawca p. Weigel uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisyi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z powołaniem się na rezolucyą swoję z dnia 12. Stycznia 1887. do L. 853 i obszerne sprawozdanie komisyi

prawniczej, na którym się oparła, wyraża c. k. Rządowi ponowne usilne życzenie, aby sesye Sejmu corocznie w właściwej porze tak zwoływane były, iżby Sejm bez kolizyi z innymi ciałami ustawodawczymi mógł obradować przez dłuższy niż dotąd czas, a w razie niewystarczenia tegoż do spełnienia ważnych zadań Sejmowi poruczonych, aby nie następowało zamknięcie ale tylko odroczenie Sejmu.

Izba w głosowaniu uchwala wnioszek powyższy bez rozprawy.

Na zapytanie JE. Marszałka Izba zgadza się na zamknięcie posiedzenia dla pory spóźnionej.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 12. Stycznia b. r. z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 21. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Czwartek d. 12. Stycznia 1888 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie próby gminy miasta Gorlic o przyzwolenie na pobór opłat gminnych od trunków spirytusowych i od piwa.

Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie ustawy budowniczey dla miast i miasteczek.

Sprawozdawca poseł Romer.

3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy dla wsi.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz.

4. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycyi krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców we Lwowie o zmianę ordynacyi wyborczej.

Sprawozdawca poseł Zoll.

5. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyj wielu Rad miejscowych szkolnych, gmin, nauczycieli i nauczycielek o podwyższenie płac nauczycielom, względnie nauczycielkom, w odnośnych szkołach ludowych.

Sprawozdawca poseł Zoll.

6. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyj Jana Lubienieca, nauczyciela szkoły ludowej w Bucniewie, Jana Skowrońskiego w Ładyczynie, Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych, Wincentego Bierońskiego, nauczyciela w Poroninie, Apolinarego Staszewskiego, b. kierownika szkoły ludowej w Dobromilu, obecnie nadetatowego nauczyciela w Przemyśle, wreszcie Zarządu trzechklasowej szkoły ludowej w Mikłaszowie o przyznanie kierownikom tych szkół dodatku w myśl Art. 13. Ust. z dnia 2. Maja 1873.

Sprawozdawca poseł Zoll.

7. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyi Feliksa Łukomskiego, nauczyciela w Kleparowie, Zarządu szkoły ludowej w Byczynie, Wiktoryna Hostynka, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Bochni, Włodzimierza Witoszyńskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Zboiskach, Antoniego Zborowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Przytkowicach, Kazimierza Puchały, nauczyciela szkoły ludowej w Kosinie, Rady szkolnej miejscowej w Wołczkowie, względnie nauczyciela tamtejszego Antoniego Bilicha, ks. Michała Lakusty, gr. kat. kooperatora jako katechety w Peczeniżynie, wreszcie ks. Józefa Krechowicza, kapelana obrządku łacińskiego w Koszlakach o zaliczki, dodatki drożyniane, zapomogi lub remuneraeye.

Sprawozdawca poseł Zoll.

8. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyi Aleksandra Gofryka, nauczyciela szkoły jednoklasowej w Firlejowie o zorganizowanie tej szkoły jako dwuklasowej i przyznanie mu dodatku osobistego.

Sprawozdawca poseł Zoll.

9. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi ks. Michała Sołtysa, gr. kat. kooperatora w Króliku Wołoskim, o ułatwienie mu uzyskania samostnej posady duszpasterskiej.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

10. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycyi gminy Husiatyn o opust z czynszu dzierżawnego za myto na stacyi w Husiatynie;

b) z petycji Izraela Zimmermana, b. dzierżawcy myt krajowych w Podwoleczyskach i Białej Karczynie, o zwrot zatrzymanej kaucyi i opuszczenie zaległego czynszu dzierżawnego.
Sprawozdawca poseł Pławicki.

11. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy miasta Stanisławowa: a) o zwrócenie gminie miasta Stanisławowa z funduszów krajowych wydanych do teraz z funduszu miejskiego na utrzymanie 4 klas wyższej szkoły żeńskiej kwoty 62.661 zł. 18. ct. w. a.; b) o udzielenie subwencji na utrzymanie tej szkoły na płace nauczycielskie rocznie po 5.801 zł.; c) w razie nieuwzględnienia o pozwolenie zwinienia 4-klasowej wyższej szkoły żeńskiej w Stanisławowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

12. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Wydziału Rady powiatowej w Podhajeach w sprawie polepszenia stosunków szkolnictwa w powiecie Podhajeckim.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

13. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji zarządów VII. i VIII. szkoły pospolitej w Krakowie; Joanny Hodackiej, nauczycielki młodszej przy szkole 4-klasowej żeńskiej w Tarnowie; Stanisławy Nowakowej, Stanisławy Zajmowej, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Bochni; Ernestyny Bartkowskiej i Julii Steinberg, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Brodach; Anastazy Brosch, nauczycielki młodszej przy szkole żeńskiej w Tarnowie; Michała Niemirowskiego, młodszego nauczyciela przy szkole w Przemyśle; Bazylego Korenea, nauczyciela szkoły w Stryju; Matyldy Heldówny, nauczycielki w Śniatynie i Julii Gołębianki, nauczycielki młodszej szkoły żeńskiej w Nowym Targu o zrównanie ich płac i poborów jako nauczycieli młodszych z płacami nauczycieli starszych, o nadanie posad nauczycieli starszych lub o utworzenie nowych posad nauczycieli starszych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

14. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji nauczycieli szkół ludowych: Em. Pisarczuka, Antoniego Klebowicza, Wejciecha Dobrzańskiego, Józefa Bielawskiego, Jana Wasunga, Łukasza Czabaka, Nicetona Forostyna, Bazylego Starosielskiego, Rudolfa Veita, Jana Bałtarowicza i Adama Czarneka w sprawach emerytalnych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

15. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji nauczycieli szkół ludowych: Bazylego Lewickiego, Grzegorza Czyszyło, Stefana Wolińskiego, Józefa Kobusowicza, Karola Jabłońskiego, nauczycielki Teofili Bieniedzkiej, nauczycieli Juliusza Fijałkowskiego i Alojzego Witoszyńskiego o przyznanie pięcioletnich dodatków.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 m. 45 po południu.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

Ks. Siczynski w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 11. Stycznia 1888.

1014. Wydział powiatowy w Jaśle, p. p. Gorayskiego, w sprawie opodatkowania gorzelń rolniczych.
1015. Towarzystwo zaliczkowe w Mielcu, p. p. Reya, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880. i 14. Kwietnia 1885.
1016. To samo w Tarnowie, p. p. Rogoyskiego, w sprawie jak wyżej.
1017. Dyrekcya kasy zaliczkowej w Maryampolu, p. p. Romera, w sprawie jak wyżej.
1018. Dyrekcya Stowarzyszenia pożyczkowego i oszczędności w Krynicy, p. p. Męcińskiego, w sprawie jak wyżej.
1019. Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek w Pilźnie, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie jak wyżej.
1020. Wydział powiatowy w Nowym Targu, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie regulacyi Czarnego Dunajca.
1021. Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, p. p. Madeyskiego, w sprawie przymusowej asekuracyi budynków włościańskich i małomiejskich.
1022. Ten sam, p. p. Madeyskiego, w sprawie sadzenia drzewek przy drogach publicznych.
1023. Ten sam, p. p. Madeyskiego, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
1024. Ten sam, p. p. Madeyskiego, w sprawie zmiany postanowień art. 14., 15. i 24. ust. szk. z 2. Lutego 1885.
1025. Wydział powiatowy w Mielcu, p. p. Reya, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczk. gmin. w drodze egzekucyi politycznej.
1026. Ten sam, p. p. Reya, w sprawie organizacyi kredytu dla spółek wodnych i melioracyjnych.
1027. Ten sam, p. p. Reya, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1028. Wydział powiatowy w Sokalu, p. p. Polanowskiego, w sprawie jak wyżej.
1029. Wydział powiatowy w Żółkwi, p. p. Ohrymowicza, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1030. Wydział powiatowy w Sanoku, p. p. Słoneckiego, w sprawie jak wyżej.
1031. Ten sam, p. p. Słoneckiego, w sprawie jak wyżej.
1032. Wydział powiatowy w Grybowie, p. p. Żuk Skarszewskiego, w sprawie jak wyżej.
1033. Towarzystwo rolnicze w Krakowie, p. p. Adama Jędrzejowicza, w sprawie jak wyżej.
1034. Oddział Towarzystwa gospodarskiego w Borszczowie, p. p. Borkowskiego, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1035. Właściciele propinacyi i gorzelni rolniczych powiatu grybowskiego, p. p. Żuk Skarszewskiego, w sprawie jak wyżej.
1036. Henryk Szeliga Szeliski, Józefa Rylska i Marya Szeliska właściciele gorzelni, p. p. Żurrowskiego, w sprawie jak wyżej.

1037. Laura hr. Dembińska, p. p. Męcińskiego, w sprawie jak wyżej.
1038. Kazimierz Wodzicki, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
1039. Franciszek Kunz, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
1040. Ignacy Pieniążek i inni, p. p. Reya, w sprawie jak wyżej.
1041. Mieczysław Rey i Zatorski, p. p. Reya, w sprawie jak wyżej.
1042. Wydział powiatowy w Rudkach, p. p. Skalkowskiego, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gm. w drodze egzek. politycz.
1043. Rada szkolna miejscowa w Harcie powiatu brzozowskiego, p. p. Bobczyńskiego, o przestoczenie tamtejszej szkoły na dwuklasową.
1044. Gmina Raba Wyżnia, powiatu myślenickiego, p. p. Lasockiego, o pożyczkę bezprocentową 1.000 zł. na wybudowanie szkoły.
1045. Gmina Łysa Góra, p. p. Ohrymowicza, w sprawie ulg w ciężarach publicznych, podźwignienia gospodarstw włościańskich, zmiany ustawy dróg i udzielania sprawozdań z czynności sejmowych.
1046. Gmina Zakozówek, p. p. Płazińskiego, w sprawie jak wyżej.
1047. Gmina m. Doliny, p. p. Mazarakięgo, w sprawie przeniesienia zapory mytniczej.
1048. Ta sama, p. p. Mazarakięgo, o subwencyę i bezprocentową pożyczkę na pobudowanie lud. szkoły żeńskiej.
1049. Gmina Maruszyna w powiecie Nowotarskim, p. p. Pławickiego, o jednorazowy zasiłek na ukończenie i urządzenie budynku szkolnego.
1050. Gmina Zaskale pow. Nowotarskiego, p. p. Pławickiego, o odłączenie od związku szkolnego w Szaflarach i zorganizowanie własnej szkoły.
1051. Gmina miasta Rzeszowa, p. p. Rybickiego, w sprawie projektowanej ustawy gminnej dla 28 miast.
1052. Gmina m. Jasła, p. p. Rogoyskiego, w sprawie jak wyżej.
1053. Gmina Starego Sioła powiatu Cieszanowskiego, p. p. Wład. Sapięę, w sprawie podatków gruntowych.
1054. Gmina Kulików, p. p. Romańczuka, w sprawie zmiany ustawy drogowej.
1055. Gmina Wiszniów powiatu Rohatyńskiego, p. p. Romańczuka, w sprawie ochrony od dzikiej zwierzyny, o nadanie gminom prawa prezentowania nauczycieli i o zmianę ustawy drogowej.
1056. Gmina Drohowyże pow. Zydzaczowskiego, p. p. Romańczuka, w sprawie polowania na gminnych gruntach i szkód wyrządzanych przez dzikie zwierzęta.
1057. Ta sama, p. p. Romańczuka, o zatrzymanie Radom szkolnym miejsc. prawa prezentowania nauczycieli.
1058. Gmina Rychwałd powiatu Żywieckiego, p. p. Michałowskiego, o zapomogę na budowę szkoły.
1059. Gmina Kewalowa pow. Tarnowskiego, p. p. ks. Kopycińskiego, o zasiłek na dokończenie budowy szkoły.
1060. Obszar dworski w Toporowie powiatu Brodzkiego, p. p. Stanisława Badeniego, w sprawie ustawy drogowej.
1061. Obszar dworski w Iwli i Pólanach pow. Krośnieńskiego, p. p. Starowiejskiego, o zapomogę na wybudowanie drogi Iwla-Krępną.
1062. Filip Kielawa, właściciel Dąbrowy pow. Nowosandeckiego, p. p. Romera, o subwencyą za roboty wykonane na Dunajcu.
1063. Piotr Gąsior z Czudeza, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie pokrzywdzenia przez władze sądowe.

1064. Klasztor pp. Bazylianek w Jaworowie, p. p. Szeptyckiego, o subwencyą na rozszerzenie konwiktu.
1065. Paweł Lorch, emeryt. nauczyciel, p. p. Tad. Dzieduszyckiego, o podwyższenie emerytury i policzenie lat służby wojskowych.
1066. Ludwik Gorzka, nauczyciel w Okocimie, p. p. Ohrymowicza, o zapomogę lub podwyższenie płacy.
1067. Władysław Starowiejski, nauczyciel w Okocimie, p. p. Ohrymowicza o zapomogę.
1068. Antoni Roman Popiel, uczeń szkoły przemysłowej w Wiedniu, p. p. Romanowicza, o stypendyum.
1069. Wojciech Lepianka, introligator w Stanisławowie, p. p. biskupa Issakowicza, o zasiłek na kształcenie syna Kazimierza w grze na skrzypcach.
1070. Karolina Kessler, uczennica II. roku szkoły robót w Tarnowie, przez posła Rogoyskiego, o zapomogę.
1071. Marya Fornagiel, wdowa po nauczycielu, p. p. Weigla o wsparcie.
1072. Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc“ w Makowie, p. p. Lasockiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
1073. Gr. kat. księża z dekanatu Skole, p. p. Antoniewicza, o przyznanie im remuneracyi za udzielanie nauki religii w dotyczących szkołach ludowych.
1074. Towarzystwo muzyczne w Krakowie, p. p. Zolla, o wypłacenie subwencyi z lat poprzednich i przyznanie na rok bieżący.
1075. Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ w Mikołajowie, p. p. Ohrymowicza, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
1076. Gmina miasta Jarosławia, p. p. Władysława Badeniego, w sprawie ustawodawczego unormowania ciężarów stałego kwaterunku wojska.
1077. Ta sama, p. p. Władysława Badeniego, w sprawie organizacyi gmin miejskich i projektu ustawy dla 28 miast.

Protokół

21. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. Stycznia 1888. roku.

Początek o godzinie 11. minut 45.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze pp.: St. hr. Badeni, Wł. ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz i ks. Siezyński.

Obeenyh posłów 119.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Radca Nam. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie.

Protokół z 19. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów, protokół zaś z 20. posiedzenia został złożony do przeglądu w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Stanisław Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 12. Stycznia b. r. od nr. 1078 do nr. 1118 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. 1078, 1090, 1091, 1092.

Komisji gorzelanej L. 1079, do 1083 włącznie 1105.

Komisji przemysłowej L. 1084 do 1089 włącznie.

Komisji drogowej L. 1093, 1094, 1095, 1100, 1102, 1115, 1116.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 1096, 1103.

Komisji budżetowej L. 1097, 1098, 1104, 1107, 1111, do 1114 włącznie.

Komisji petycyjnej L. 1099.

Komisji szkolnej L. 1101, 1108, 1109, 1110, 1117.

Komisji podatkowej L. 1106,

Komisji prawniczej L. 1118.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy miasta Gorlic o przyzwolenie na pobór opłat gmianych od trunków spirytusowych i od piwa.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy :

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zezwalająca gminie miasta Gorlice pobierać opłaty od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I.

Gminie miasta Gorlice zezwala się pobierać w latach 1889, 1890, 1891, 1892, 1893 i 1894, następujące opłaty od napojów spirytusowych, piwa i miodu, w gminie wytwarzanych, lub do gminy sprowadzanych i w niej zużywanych a mianowicie :

Od hektolitra piwa 1 zł. 70 ct.;

Od litra wódki do 50 stopni Tralesa 10 ct.;

Od litra wódki do 75 stopni Tralesa 16 ct.;

Od litra spirytusu nad 75 stopni Tralesa 20 ct.;

Od litra araku, rumu, esencji ponczowej, rozolisu, likierów i wszelkich spirytusowych napojów słodzonych 20 ct.;

Od litra miodu, wiśniaku, dereniaku i maliniaku 4 ct. w. a.

Art. II.

Do uiszczania tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają bądźto na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy; nie można obciążać nią produkcji ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Blizsze postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. I, II, III, IV i V.

Izba w głosowaniu uchwala Art. I. do włącznie V. projektu ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały projekt ustawy w 3 czytaniu.

Z porządku dziennego następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie ustawy budowniczej dla miast i miasteczek.

Sprawozdawca poseł Romer, uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje drobne omyłki druku i przedstawia projekt ustawy.

Co do porządku dziennego przemawia p. hr. Męciński i wnosi odroczenie rozpraw tak nad punktem 2. jak i 3. porządku dziennego na dni kilka dla dokładniejszego przestudowania przedmiotów obrad przez posłów.

JE. Marszałek objaśnia p. Męcińskiego w tym przedmiocie.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi odroczenie obrad nad punktem 2. i 3. dzisiejszego porządku dziennego do Soboty.

Po zrzeczeniu się przemawiania zapisanego do głosu p. Struszkiewicza i przystąpieniu posła Męcińskiego do wniosku p. Abrahamowicza, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców we Lwowie o zmianę ordynacji wyborczej.

Sprawozdawca p. Zoll czyta:

L. s. 482, pet. 386. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców we Lwowie o zmianę ordynacji wyborczej.

Komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję krajowego Towarzystwa kupców i przemysłowców we Lwowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, iżby ją objął w sprawozdanie, które w przedmiocie zmiany ordynacji wyborczej na mocy uchwały Sejmu z dnia 10. Grudnia 1887. przedłożył ma na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje z kolei:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji wielu Rad miejscowych szkolnych, gmin, nauczycieli i nauczycielek o podwyższenie płac nauczycielom, względnie nauczycielkom w odnośnych szkołach ludowych.

Sprawozdawca poseł Zoll, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1. Aby wszystkie petycje o podwyższenie płac nauczycielskich zbadał i o tych petycjach, któreby zgodnie z c. k. Radą szkolną krajową dla wyjątkowych stosunków miejscowych uznał za godne do uwzględnienia, przedłożył odpowiednie wnioski na następnej sesji sejmowej.
2. Aby wszystkie inne petycje odstąpił c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia przy rozdzielaniu jednorazowych zapomóg tam, gdzieby tego istotnie zachodziła potrzeba.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. i 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Jana Lubienieca, nauczyciela szkoły ludowej w Bucniowie, Jana Skowrońskiego w Ładyczynie, Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych, Wincentego Bierońskiego, nauczyciela w Poroninie, Apolinarego Staszewskiego, b. kierownika szkoły ludowej w Dobromilu, obecnie nadetatowego nauczyciela w Przemyślu, wreszcie Zarządu trzechklasowej szkoły ludowej w Mikłaszowie o przyznanie kierownikom tych szkół dodatku w myśl Art. 13. Ust. z dnia 2. Maja 1873.

Sprawozdawca poseł Zoll czyta:

L. s. 235, pet. 166. Sprawozdanie o petycjach Jana Lubienieca, nauczyciela szkoły ludowej w Bucniowie, Jana Skowrońskiego w Ładyczynie, Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach

nowych, Wincentego Bierońskiego, nauczyciela w Poroninie, Apolinarego Staszewskiego, b. kierownika szkoły ludowej w Dobromilu, obecnie nadetatowego nauczyciela w Przemyślu, wreszcie Zarządu trzechklasowej szkoły ludowej w Mikłaszowie (L. s. 235 pet. 166, s. 236 p. 167, s. 294 p. 223, s. 455 p. 363, s. 604 p. 500, s. 789 p. 667) o przyznanie kierownikom tych szkół dodatku w myśl Art. 13. Ust. z d. 2. Maja 1873.

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje Jana Lubienieca, nauczyciela szkoły ludowej w Bucniowie, Jana Skowrońskiego w Ładyczynie, Rady szkolnej miejscowej w Strzeliskach nowych, Wincentego Bierońskiego, nauczyciela w Poroninie, Apolinarego Staszewskiego, b. kierownika szkoły ludowej w Dobromilu, obecnie nadetatowego nauczyciela w Przemyślu, wreszcie Zarządu trzechklasowej szkoły ludowej w Mikłaszowie (L. s. 235 p. 166, s. 236 p. 167, s. 294 p. 223, s. 455 p. 363, s. 604 p. 500, s. 789 p. 667) o przyznanie kierownikom tych szkół dodatku w myśl Art. 13. Ust. z d. 2. Maja 1873), odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Następuje z kolei:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Feliksa Łukomskiego, nauczyciela w Kleparowie, Zarządu szkoły ludowej w Byczynie, Wiktoryna Hostynka, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Bochni, Antoniego Zborowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Przytkowicach, Kazimierza Puchały, nauczyciela szkoły ludowej w Kosinie, Rady szkolnej miejscowej w Wołczkowcach, względnie nauczyciela tamtejszego Antoniego Billicha, ks. Michała Łakusty, gr. kat. kooperatora jako katechety w Peczeniżynie, wreszcie ks. Józefa Krechowicza, kapelana ob. łać. w Koszlakach o zaliczki, dodatki drożyzniane, zapomogi lub remuneracye.

Sprawozdawca poseł Zoll czyta:

L. s. 74, p. 44. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyach Feliksa Łukomskiego, nauczyciela w Kleparowie, Zarządu szkoły ludowej w Byczynie, Wiktoryna Hostynka, nauczyciela szkoły wydziałowej męskiej w Bochni, Włodzimierza Witoszyńskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Zboiskach, Antoniego Zborowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Przytkowicach, Kazimierza Puchały, nauczyciela szkoły ludowej w Kosinie, Rady szkolnej miejscowej w Wołczkowcach względnie nauczyciela tamtejszego Antoniego Billicha, ks. Michała Łakusty, gr. kat. kooperatora jako katechety w Peczeniżynie, wreszcie ks. Józefa Krechowicza, kapelana ob. łać. w Koszlakach, (L. s. 74 p. 44, s. 97 p. 52, s. 150 p. 94, s. 184 p. 127, s. 269 p. 199, s. 306 p. 235, s. 785 p. 663, s. 797 p. 675, s. 893 p. 749) o zaliczki, dodatki drożyzniane, zapomogi lub remuneracye.

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje Feliksa Łukomskiego, nauczyciela w Kleparowie, Zarządu szkoły ludowej w Byczynie, Wiktoryna Hostynka, nauczyciela wydziałowej szkoły męskiej w Bochni, Włodzimierza Witoszyńskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Zboiskach, Antoniego Zborowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Przytkowicach, Kazimierza Puchały, nauczyciela szkoły ludowej w Kosinie, Rady szkolnej miejscowej w Wołczkowcach, względnie nauczyciela tamtejszego Antoniego Billicha, ks. Michała Łakusty, gr. kat. kooperatora jako katechety w Peczeniżynie, wreszcie ks. Józefa Krechowicza, kapelana obrz. łać. w Koszlakach (L. s. 74 p. 44, s. 97 p. 52, s. 150 p. 94, s. 184 p. 127, s. 269 p. 199, s. 306 p. 235, s. 785 p. 663, s. 797 p. 675, s. 893 p. 749) o zaliczki, dodatki drożyzniane, zapomogi lub remuneracye odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i w miarę wykazanych zasług lub potrzeb pojedynczych petentów do możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Aleksandra Gofryka, nauczyciela szkoły jednoklasowej w Firlejowie, o zorganizowanie tej szkoły jako dwuklasowej i przyznanie mu dodatku osobistego.

Sprawozdawca poseł Zoll czyta:

L. s. 915, p. 771. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Aleksandra Gofryka, nauczyciela szkoły jednoklasowej w Firlejowie, o zorganizowanie tej szkoły jako dwuklasowej i przyznanie mu dodatku osobistego (L. s. 915, p. 771), z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Aleksandra Gofryka, nauczyciela szkoły jednoklasowej w Firlejowie o zorganizowanie tej szkoły jako dwuklasowej i przyznanie mu dodatku osobistego, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji ks. Michała Sołtysa, gr. kat. kooperatora w Króliku Wołoskim o ułatwienie mu uzyskania samoistnej posady duszpasterskiej.

Sprawozdawca p. Merunowicz czyta:

L. s. 622, pet. 514. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji ks. Michała Sołtysa gr. kat. kooperatora w Króliku Wołoskim — z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją ks. Michała Sołtysa przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji gminy Husiatyn o opust z czynszu dzierżawnego za myto na stacji w Husiatynie;

b) z petycji Izraela Zimmermana, b. dzierżawcy myt krajowych w Podwołoczyskach i Białej Karczynie o zwrot zatrzymanej kaucji i opuszczenie zaległego czynszu dzierżawnego.

Sprawozdawca p. Pławicki czyta:

L. s. 430, pet. 338. Sprawozdanie do petycji gminy Husiatyn o opust z czynszu dzierżawnego za myto na stacji w Husiatynie — z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Husiatyn o opust w drodze łaski z czynszu za wydzierżawione myto w Husiatynie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pławicki czyta:

L. s. 249, pet. 180. Sprawozdanie do petycji p. Izraela Zimmermana, byłego dzierżawcy myt krajowych w Podwołoczyskach i Białej Karczynie o zwrot zatrzymanej kaucji i opuszczenie zaległego czynszu dzierżawnego — z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją p. Izraela Zimmermana, b. dzierżawcy myt na drodze kraj. w Podwołoczyskach i Białej Karczynie o zwrot i opuszczenie zaległego czynszu dzierżawnego, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy miasta Stanisławowa a) o zwrócenie gminie miasta Stanisławowa z funduszków krajowych wydanej do teraz z funduszu miejskiego na

utrzymanie 4 klas wyższej szkoły żeńskiej kwoty 62.661 zł. 18 ct. w. a.; b) o udzielenie subwencji na utrzymanie tej szkoły na płace nauczycielskie rocznie po 5801 zł.; c) w razie nieuwzględnienia o pozwolenie zwinienia 4-klasowej wyższej szkoły żeńskiej w Stanisławowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni czyta :

L. s. 568, pet. 465. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji gminy miasta Stanisławowa : a) zwrócenie gminie miasta Stanisławowa z funduszków krajowych wydanej do teraz z funduszu miejskiego na utrzymanie 4 klas wyższej szkoły żeńskiej kwoty 62.661 zł. 18 ct. a. w.; b) o udzielenie subwencji na utrzymanie tej szkoły na płace nauczycielskie rocznie po 5.801 zł. w. a.; c) w razie nieuwzględnienia o pozwolenie zwinienia 4-klasowej wyższej szkoły żeńskiej w Stanisławowie.

Komisja szkolna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję gminy miasta Stanisławowa : a) o zwrócenie gminie miasta Stanisławowa z funduszków krajowych wydanej do teraz z funduszu miejskiego na utrzymanie 4. klas wyższej szkoły żeńskiej kwoty 62.661 zł. 18 ct. w. a.; b) o udzielenie subwencji na utrzymanie tej szkoły na płace nauczycielskie rocznie po 5.801 zł. w. a.; c) w razie nieuwzględnienia o pozwolenie zwinienia 4-klasowej wyższej szkoły żeńskiej w Stanisławowie — odstępuje się Wydziałowi kraj. do wyczerpującego zbadania, następnie załatwienia we własnym zakresie działania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową a ewentualnie do przedłożenia Sejmowi odpowiednich wniosków.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Wydziału Rady powiatowej w Podhajeckach w sprawie polepszenia stosunków szkolnictwa w powiecie Podhajeckim.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni czyta :

L. s. 1148, pet. 957. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Wydziału Rady powiatowej w Podhajeckach w sprawie polepszenia stosunków szkolnictwa w powiecie Podhajeckim.

Komisja szkolna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycję Wydziału powiatowego w Podhajeckach odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej z wezwaniem, by

1) c. k. Rada szkolna krajowa dołożyła wszelkich starań dla zorganizowania w powiecie Podhajeckim szkół ludowych we wszystkich tych gminach, w których stosunki miejscowe na to pozwalają,

2) by wzięła pod rozwagę sprawę utworzenia osobnej szkoły żeńskiej w Podhajeckach i zorganizowania szkół dwuklasowych w Wiśniowczyku i Dobrowodach.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje z kolei :

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Zarządów VII. i VIII. szkoły pospolitej w Krakowie ; Joanny Hodackiej, nauczycielki młodszej przy szkole 4-klasowej żeńskiej w Tarnowie ; Stanisławy Nowakowej, Stanisławy Zajmowej, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Bochni ; Ernestyny Bartkowskiej i Julii Steinberg, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Brodach ; Anastazji Brosch, nauczycielki młodszej przy szkole żeńskiej w Tarnowie ; Michała Niemirowskiego, młodszego nauczyciela przy szkole w Przemyśle ; Bazylego Korenca, nauczyciela szkoły w Stryju ; Matyldy Heldówny, nauczycielki w Świątynie i Julii Gołębianki, nauczycielki młodszej szkoły żeńskiej w Nowym Targu o zrównanie ich płac i poborów jako nauczycieli młodszych z płacami nauczycieli starszych, o nadanie posad nauczycieli starszych lub o utworzenie nowych posad nauczycieli starszych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni czyta:

L. s. 233, pet. 164 Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyach Zarządu VII. i VIII. szkoły pospolitej w Krakowie: Joanny Hodackiej, nauczycielki młodszej przy szkole 4-klasowej żeńskiej w Tarnowie; Stanisławy Nowakowej i Stanisławy Zejmowej, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Bochni; Ernestyny Bartkowskiej i Julii Steinberg, nauczycielek młodszych przy szkole żeńskiej w Brodach; Anastazy Brosch, nauczycielki młodszej przy szkole żeńskiej w Tarnowie; Michała Niemirowskiego, młodszego nauczyciela przy szkole w Przemyśle; Bazylego Koreńca, nauczyciela szkoły w Stryju; Matyldy Heldówniej, nauczycielki w Śniatynie i Julii Gołębianki, nauczycielki młodszej szkoły żeńskiej w Nowym Targu, o zrównanie ich płac i poborów jako nauczycieli młodszych z płacami nauczycieli starszych, o nadanie posad nauczycieli starszych, lub o utworzenie nowych posad nauczycieli starszych.

Komisja szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Zarządów VII. i VIII. szkoły pospolitej w Krakowie; Joanny Hodackiej, nauczycielki młodszej przy szkole 4-klasowej żeńskiej w Tarnowie; Stanisławy Nowakowej i Stanisławy Zejmowej, młodszych nauczycielek przy szkole żeńskiej w Bochni; Ernestyny Bartkowskiej i Julii Steinberg nauczycielek młodszych przy szkole żeńskiej w Brodach; Anastazy Brosch, nauczycielki młodszej przy szkole żeńskiej w Tarnowie; Michała Niemirowskiego, młodszego nauczyciela przy szkole w Przemyśle; Bazylego Koreńca, nauczyciela szkoły w Stryju; Matyldy Heldówniej, nauczycielki w Śniatynie i Julii Gołębianki, nauczycielki młodszej szkoły żeńskiej w Nowym Targu, o zrównanie ich płac i poborów jako nauczycieli młodszych z płacami nauczycieli starszych o nadanie posad nauczycieli starszych, lub o utworzenie nowych posad nauczycieli starszych, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyi nauczycieli szkół ludowych: Em. Pisarczuka, Antoniego Klebowicza, Wojciecha Dobrzańskiego, Józefa Bielawskiego, Jana Wassunga, Łukasza Czabaka, Nicetona Forostyna, Bazylego Starosielskiego, Rudolfa Veita, Jana Bałtarowicza i Adama Czarneka w sprawach emerytalnych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz czyta:

L. s. 538, pet. 438. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyach: L. s. 538, p. 438 Emila Pisarczuka, L. s. 539, p. 439 Antoniego Klebowicza, L. s. 540, p. 440 Wojciecha Dobrzańskiego, L. s. 602, p. 498 Józefa Bielawskiego, L. s. 659, p. 543 Jana Wasunga, L. s. 723, p. 604 Łukasza Czabaka, L. s. 725, p. 606 Nicetona Forostyna, L. s. 727, p. 608 Bazylego Starosielskiego, L. s. 788, p. 666 Rudolfa Veita, L. s. 793 p. 671 Jana Bałtarowicza, L. s. 954, p. 801 Adama Czarneka, L. s. 1042, p. 869 Jana Gigionia i L. s. 1043, p. 870 Michała Mekieliyty w sprawach emerytalnych.

Komisja szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Emila Pisarczuka, Antoniego Klebowicza, Wojciecha Dobrzańskiego, Józefa Bielawskiego, Jana Wasunga, Łukasza Czabaka, Nicetona Forostyna, Bazylego Starosielskiego, Rudolfa Veita, Jana Bałtarowicza, Adama Czarneka, Jana Gigionia i Michała Mykieliyty, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyi nauczycieli szkół ludowych: Bazylego Lewickiego, Grzegorza Czyszyło, Stefana Wolińskiego, Józefa Kobusowicza, Karola Jabłońskiego, nauczycielki Teofli Bieniedzkiej, nauczycieli Juljusza Fijałkowskiego i Alojzego Witoszyńskiego o przyznanie pięcioletnich dodatków.

Sprawozdawca poseł Romanowicz czyta:

L. s. 339, pet. 259. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycjach: L. s. 339, p. 259 Bazylego Lewickiego, L. s. 396, p. 315 Grzegorza Czyczyło, L. s. 526, p. 426 Stefana Wolińskiego, L. s. 605, p. 501 Józefa Kobosowicza, L. s. 724, p. 605 Karola Jabłońskiego, L. s. 726, p. 607 Teofili Bieniedzkiej, L. s. 799, p. 677 Juliana Fijałkowskiego i L. s. 938, p. 791 Alojzego Witoszyńskiego o przyznanie pięcioletnich dodatków.

Komisja szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycje Bazylego Lewickiego, Grzegorza Czyczyło, Stefana Wolińskiego, Józefa Kobosowicza, Karola Jabłońskiego, Teofili Bieniedzkiej, Juliana Fijałkowskiego i Alojzego Witoszyńskiego odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, zamyka J.E. Marszałek posiedzenie i oznajmia, iż porządek dzienny następnego posiedzenia, które się odbędzie 14. Stycznia o godz. 11tej z rana, będzie rozestawianym pp. posłom wraz z drukami do spraw, które po za dwoma sprawami dzisiaj odroczone, t. j. projektami ustaw budowniczych stanowić będą substrat obrad przyszłego posiedzenia.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 40 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Wł. Sapięha w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 12. Stycznia 1888.

1078. Wydział powiatowy w Rawie, p. p. Bilińskiego, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
1079. Wydział powiatowy w Żydaczowie, p. p. Wernickiego, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1080. Wydział powiatowy w Rawie, p. p. Bilińskiego, w sprawie jak wyżej.
1081. Wydział pow. w Mościskach, p. p. Stanisława Stadnickiego, w sprawie jak wyżej.
1082. Towarzystwo gospodarskie w Przemyśle, p. p. Stan. Stadnickiego, w sprawie jak wyżej.
1083. Tow. gospod. w Stryju, p. p. Pietruskiego, w sprawie jak wyżej.
1084. Towarzystwo zaliczk. w Rozdole, p. p. Wernickiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
1085. To samo w Złoczowie, p. p. Augustynowicza, w sprawie jak wyżej.
1086. Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu, p. p. Gniewosza, w sprawie jak wyżej.
1087. To samo w Zakliczynie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
1088. Towarzystwo oszczędności i pożyczek w Oświęcimiu, p. p. Kluckiego, w sprawie jak wyżej.
1089. Towarzystwo szewców w Dąbrowie, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie jak wyżej.
1090. Gmina Nowego Sącza, p. p. Żuk Skarszewskiego, w sprawie organizacyi gmin miejskich i projektu do ustawy dla 28 miast.
1091. Gmina miasta Krosna, przez p. p. Romanowicza, w sprawie jak wyżej.
1092. Gmina miasta Biała, p. p. Rosnera, w sprawie jak wyżej.
1093. Ta sama, p. p. Rosnera, w sprawie zmiany ustawy drogowej.
1094. Gmina Mużyłów pow. podhajeckiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
1095. Gmina Krynica powiatu drohobyckiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
1096. Gmina Słoboda niebyłowska pow. kałuskiego, p. p. Romanowicza, o wyjednanie pozwolenia bezpłatnego poboru ropy solnej dla bydła.
1097. Ta sama, p. p. Romanowicza, o pomoc w sprawie założenia i urządzenia szkoły ludowej.
1098. Gmina Bartkówka, p. p. Bobczyńskiego, o zapomogę na wybudowanie szkoły.
1099. Członkowie gminy Jaworowa pow. turezańskiego, p. p. Antoniewicza, w sprawie nadużyć naczelnika gminy.
1100. Członkowie gmin pow. jarosławskiego, p. p. Zamoyskiego, o zmianę ustawy drogowej.
1101. Gmina Baryczka, pow. rzeszowskiego, p. p. Edwarda Jędrzejowicza, o uwolnienie od prestatycyi na utrzymanie nauczyciela.
1102. Gminy Radymno, Zamiechów, Kaszyce i Skołoszów, p. p. Wład. Koziębrodzkiego o budowę drogi Radymno-Krzyweca.
1103. C. k. galic. Towarzystwo gospod., p. p. Grossa, w sprawie subwencyi na tępienie chrząszcza majowego.
1104. Galic. Towarzystwo pszczelniczo-ogrodnicze, p. p. Skałkowskiego, o subwencyę na r. 1888.
1105. Edmund hr. Krasicki, właściciel gorzelni w Posadzie Leskiej, p. p. Żurowskiego, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.

1106. Mateusz Jastrzebski i towarzysze, mieszkańcy Howiłowa wielk. pow. husiatyńskiego, p. p. Chameca, o wyjednanie u Rządu odpisania podatku zarobkowego.
1107. Wojciech Szajna, nauczyciel w Domaradzu, p. p. Bobczyńskiego, o jednorazową zapomogę.
1108. Rudolf Willimek, naucz. w Żarkach pow. Chrzanowskiego, p. p. Artura Potockiego, o wliczenie mu 3 lat 9 miesięcy i 29 dni do stałej służby.
1109. Jakób Pieyk, naucz. z Derżewa, p. p. Wernickiego, o wliczenie lat służby wojskowej do emerytury.
1110. Ludwik Gorzka, nauczyciel w Okocimie, p. p. Ohrymowicza, o zrehabilitowanie na posadę w Jarosławiu.
1111. Stanisław Fabiański, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, p. p. Romanowicza, o zapomogę na dalsze kształcenie się w malarstwie.
1112. Kornela Trembicka, wdowa po nauczycielu, p. p. Romanowicza, o zapomogę.
1113. Katarzyna Lewicka, wdowa po nauczycielu, p. p. Czerkawskiego, o stały dar z łaski.
1114. Amalia Kwiatkowska, wdowa po inżynierze prywatnym, p. p. Rogoyskiego, o zapomogę.
1115. Gmina Kobyłwłoki pow. Trembowelskiego, p. p. Sieczyńskiego o zmianę ustawy, drogowej.
1116. Gmina Stechnikowce pow. Tarnopolskiego, p. p. Sieczyńskiego, jak wyżej.
1117. Grono nauczycieli szkoły wydziałowej w Sokalu, p. p. Polanowskiego, o dodatek kwatery lub drożyzniany.
1118. Gmina Krynica, p. p. Męcińskiego, o pozostawienie siedziby c. k. Sądu pow. tamże.

Protokół

22. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. Stycznia 1888. roku.

Początek o godz. 11 minut 50.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: P. St. hr. Badeni, i p. ks. Siczynski.

Obecnym posłów 117.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły z 20. i 21. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Rapaportowi urlopu na dni 8.

Sekretarz p. ks. Siczynski czyta spis petycyi wniesionych po dzień 14. Stycznia b. r. od nr. 1119 do nr. 1154 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gorzelanej L. 1119, 1120, 1142 i 1143.

Komisji prawniczej L. 1121 i 1147.

Komisji drogowej L. 1122, 1124, 1125 i 1145.

Komisji szkolnej L. 1123, 1128, 1130, 1140 i 1151.

Komisji budżetowej L. 1126, 1136, 1137, 1139, 1148, 1149 i 1153.

Komisji administracyjnej L. 1127, 1138 i 1150.

Komisji przemysłowej L. 1129, 1131 do 1135 włącznie i 1146.

Komisji petycyjnej L. 1144.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 1152.

Komisji podatkowej L. 1154.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycyę do L. W. kr. 1141.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gminy i obszaru dworskiego Iskań z okręgu e. k. sądu powiatowego w Birczy, e. k. Sądu obwodowego w Sanoku, i e. k. Starostwa w Dobromilu, a przydzielenia do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, e. k. Sądu obwodowego i e. k. Starostwa w Przemyślu.

Sprawozdawca poseł Bereźnicki wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie ustawy budowniczej dla miast i miasteczek.

Sprawozdawca p. Romer uwolniony od czytania sprawozdania przedstawia następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem wydaję załączoną ustawę, zawierającą przepisy bułownicze dla znaczniejszych miejscowości w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem i rozporządzam co następuje:

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości (miasta i miasteczka): Bełz, Biecz, Bircza, Bóbrka, Bohorodeczany, Bolechów, Borszczów, Brzesko, Brzozów, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobczyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Głaiiany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarnac, Kopeczyńce, Kossów, Kozowa, Krystynopol, Kulików, Kutry, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łysiec, Maków, Mielec, Mielnica, Mikołajów, Mikulińce, Monasterzyska, Mościska, Muszyna, Myślenice, Nadwórna, Niepołomice, Niżniów, Niżankowice, Nowy targ, Obertyn, Olesko, Oświęcim, Ottynia, Peczaniżyn, Pilzno, Pistryń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień, Podwoleczyska, Pomorzany, Potok złoty, Przemyślany, Przeworsk, Radomyśl (w pow. Mieleckim), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropezyce, Rozdół, Rudki, Rudnik, Rymanów, Sassów, Sieniawa, Skala, Skalał, Skole, Sokółów, Sołotwina, Staremiasto, Stary Sącz, Strusów, Sucha, Szczerzec, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów, Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uchań, Ulanów, Uszrzyki dolne, Wiśnicz nowy, Wiśnica Sądowa, Wojnicz, Zabłotów, Załośce, Zator, Zbaraż, Zborów, Zmigród, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

Art. II.

Postanowienia §§. 2. do 15. ustawy ogniowej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy ces. patentu z dnia 28. Lipca 1786. zostają uchylone.

Art. III.

Ustawa niniejsza zacznie obowiązywać w dni dziewięćdziesiąt po jej ogłoszeniu.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa budownicza dla znaczniejszych miejscowości.

Rozdział I.

O pozwoleniu na budowę (konsensie).

§. 1.

Budowy wymagające konsensu w ogóle.

Do budowy nowego lub przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku zmian, które wpłynąć mogą na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitarne lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest zezwolenie Zwierzchności gminnej (konsens).

Temu obowiązkowi nie podlegają budowle wykonywane na cele publiczne przez państwo, kraj lub powiat, niemniej budowle kolei żelaznych i obok kolei żelaznych (§§. 16 i 17).

§. 2.

Roboty szczegółowe wymagające konsensu.

W szczególności wymagają konsensu w §. 1. przepisanego następujące roboty :

- a) dobudowania nowej części do istniejącego budynku, lub dobudowanie nowej części nad nim (nadbudowanie);
- b) budowa studni i piwnic;
- c) budowa nowego lub zmiana istniejącego kanału, ścieku, jamy kloacznej, wychodków, zbiorników na wodę lub nawóz;
- d) budowa nowych lub zmiana istniejących ognisk i kominów;
- e) przeistoczenie pomieszczeń na sklepy, szopy, warsztaty, budynki gospodarskie lub łazienki i odwrotnie;
- f) przeistoczenie niezamieszkałych budynków lub ich części na mieszkania;
- g) wyprowadzenie lub zniesienie murów ogniowych, wyprowadzenie lub zniesienie wszelkich ścian;
- h) zmiana frontu od ulicy;
- i) wybicie drzwi lub okien ku ulicy lub ku domom sąsiednim i urządzenie wystawy sklepowej;
- k) przeistoczenie lub podwyższenie dachu;
- l) zmiana powały, belków, wiązań, sklepień i t. p.;
- m) stawianie słupów przy ulicy lub placu publicznym, oraz ustawianie ciężkich przedmiotów (posągów, kopuł itp.) nad gzymsami okapowymi;
- n) wszelkie roboty połączone z wykopami ziemnymi;
- o) odgraniczenie i odgradzanie gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych.

§. 3.

Pomniejsze zmiany.

Pomniejsze zmiany w istniejącym budynku, które nie należą do rzędu robót w §. 2. wymienionych, nie wpływają na trwałość budynku, jego bezpieczeństwo od ognia, ani warunki sanitarne, wreszcie nie dotyczą praw sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli Zwierzchność gminna, którą strona interesowana o tem naprzód ustnie lub pisemnie uwiadomić winna, do trzech dni po uwiadomieniu nie oznajmi, że potrzebnym jest konsens do wykonania zamierzonej zmiany.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej, uznającemu potrzebę konsensu, rekurs nie ma miejsca.

§. 4.

Utrzymywanie budynków w dobrym stanie.

Bez uwiadomienia Zwierzchności gminnej (§. 3.) mogą być tylko takie roboty wykonane, które mają na celu utrzymanie budynku w dobrym stanie, a w szczególności: zewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa komina bez zmiany konstrukcyi jego wewnętrznej lub zewnętrznej, wreszcie przestawianie pieców i ognisk na dotychczasowem miejscu.

§. 5.

Linia regulacyjna i poziom.

Jeżeli nowy budynek ma stanąć przy ulicy lub placu publicznym, budujący jest obowiązany wyjednać sobie u Zwierzchności gminnej przed wniesieniem podania o konsens, albo równocześnie z tem podaniem, oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu.

W tym celu załączyć należy do podania plan sytuacyjny i niwelacyjny w dwóch egzemplarzach.

Na planie sytuacyjnym mają być dokładnie oznaczone granice ulicy lub placu publicznego i granice sąsiednich realności.

Zwierzchność gminna zarządzi w skutek takiego podania oględziny w obecności zawezwanych sąsiadów, którym służy prawo wnoszenia zarzutów do protokołu. Na podstawie takiego dochodzenia oznaczy Zwierzchność gminna w ciągu dni ośmiu linię regulacyjną i poziom zamierzonej budowy.

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy poza dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas, w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, pokąd nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365 ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przyszła, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi, jak należy oznaczyć linię regulacyjną, i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczona jest droga sądowa.

§. 7.

Plan budowy.

Plan budowy, na którym winni podpisać się jego autor i budujący, ma być sporządzony w dwu egzemplarzach i ma obejmować:

a) plan sytuacyjny uwidoczniający położenie i granice gruntu, zabudować się mającego przyszłego budynku, starych zabudowań istniejących na gruncie budowlanym, dziedzińców i ogrodów, sąsiednich realności z wymiennieniem ich właścicieli i oznaczeniem liezb konskrypcyjnych

lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek przylegającej ulicy lub placu publicznego, z oznaczeniem ich szerokości i linii frontowych;

b) jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, plan niwelacyjny, wykazujący przekrój podłużny i poprzeczny przez środek ulicy lub placu, z dokładnem oznaczeniem liczbami wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy; w innych wypadkach wystarczy oznaczenie poziomu gruntu budowlanego i wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy;

c) plany poziome wszystkich piąter, piwnic i poddasza, przekrój podłużny i poprzeczny, fasadę budynku, tudzież, jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, oznaczenie wysokości domów sąsiednich.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, ich połączenie z kanałem głównym, przekrój poprzeczny i spadek, wreszcie ścieki i studnie.

Na planie poddasza przedstawić należy wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe.

Niezwykłe konstrukcye, mianowicie żelazne, przedstawić należy rysunkami szczegółowymi.

Wszystkie plany winne być rysowane według miary metrycznej; a mianowicie:

a) plany sytuacyjne, obejmujące większą przestrzeń, według skali 1:500 albo 10 cm.=50 m. naturalnej wielkości, przy mniejszych przestrzeniach według skali 1:250 albo 10 cm.=25 m. naturalnej wielkości;

b) plany poziome mają być rysowane w wymiarach długości według skali planu sytuacyjnego, w wymiarach wysokości zaś według dziesięć razy większej skali;

c) plany budowli mają być sporządzane według skali 1:100 albo 10 cm.=10 m. naturalnej wielkości.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być wykonywane według skali, którąby ich dokładne zbadanie umożliwiła, a mianowicie w stosunku jak 1:10, 1:20, 1:50.

Jeżeli chodzi o budowę zwykłego włościańskiego lub małomieszczańskiego domu mieszkalnego, albo też o zwykłe budynki gospodarskie w tych częściach gminy, gdzie według §. 24. wolno jest stawiać budynki z drzewa lub pruskiego muru, wystarczy przedłożenie prostego szkicu budowy i planu sytuacyjnego, oznaczającego położenie budynku tudzież położenie i odległość najbliższych sąsiednich budynków.

Zwierzchność gminna osądzi, czyli plan przedłożony jest wystarczający, czyli też ma być zwrócony do uzupełnienia.

§. 8.

Komisyjne zbadanie planów.

W przeciągu dni ośmiu po wniesieniu podania o konsens, odpowiadającego wszelkim wymaganiom niniejszej ustawy, Zwierzchność gminna zarządzi zbadanie planów przez organa swoje techniczne i administracyjne w obecności budującego lub pełnomocnika jego, sąsiadów i fachowego kierownika budowy, jeżeli ustanowionym został.

W braku własnego organu technicznego powoła Zwierzchność gminna do komisyjnego badania planów znawcę nieinteresowanego w tej sprawie. Koszta, jakieby z tem powołaniem znawcy połączone były, ponosi podający o konsens. Naczelnik gminy oznacza termin komisyjnego zbadania planów, wzywa do udziału osoby wyżej wskazane i deleguje do tego innego członka Zwierzchności gminnej, gdyby sam nie mógł kierować czynnością.

§. 9.

Postępowanie przy badaniu planów.

Komisya mająca zbadać plan budowy, spisze ze swej czynności protokół.

Czynność rozpoczyna się od technicznego zbadania planu i wyświecenia zachodzących wątpliwości.

Następnie przystępuje komisya do przesłuchania sąsiadów, zapytując ich, czy i jakie zarzuty czynią przeciw zamierzonej budowie.

W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów, zawezwie komisya zamierzającego budować do oświadczenia się na nie, starać się będzie o usunięcie ich w drodze ugody a podniesione zarzuty i wynik rekowań zapisze do protokołu.

Protokół ten, podpisany przez wszystkich uczestników komisji, lub zawierający wymienienie podpisane przez członków komisji, którzy z uczestniczących w komisji i z jakiego powodu odmówili podpisu, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony Zwierzchności gminnej, która w przeciągu 10 dni po odbyciu komisji wydać ma orzeczenie pisemne, pozwalające na zamierzoną budowę, lub odmawiające pozwolenia.

Względy bezpieczeństwa ogniowego, względy sanitarne i inne publiczne są dostatecznymi powodami do odmówienia konsensu.

Warunki lub zmiany przez Zwierzchność gminną zastrzeżone, winne być w orzeczeniu dokładnie wskazane i ile możności w planach oznaczone. Jeden egzemplarz planu w każdym razie zwrócić należy podającemu, a drugi zachować w aktach.

W wypadkach w §. 3. wymienionych, winno załatwienie nastąpić w ciągu trzech dni.

§. 10.

Prawa prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, i takowe przy komisyjnym zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może być udzielony konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie. Co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego podniesionych, ma Zwierzchność gminna odesłać strony do drogi prawa. W uchwale konsensu na budowę udzielającej, należy wyraźnie wymienić zarzuty z tytułu prawa prywatnego podniesione i do drogi prawa odesłać.

Sąd rozstrzyga, czy budowa dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, ma być wstrzymana aż do rozstrzygnięcia sporu, czy też i pod jakimi warunkami tymczasem prowadzoną być może (§§. 340, 341 i 342 ust. cywil.). O innych zarzutach rozstrzyga Zwierzchność gminna.

§. 11.

Zawiadomienie o konsensie.

Zwierzchność gminna zawiadomi pisemnie budującego i te strony interesowane, które w terminie właściwym poczyniły zarzuty o załatwieniu podania o konsens (§§. 9, 10), a dowód doręczenia tych pisemnych zawiadomień przechowa w aktach.

§. 12.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być rozpoczęta dopiero wtedy, gdy konsens dany stał się prawomocnym. Prawomocnym staje się konsens, gdy do 14 dni po jego doręczeniu nie wniesiono żadnego rekursu.

§. 13.

Gaśnięcie i odnawianie konsensu.

Konsens na budowę gaśnie, jeżeli budowa dozwolona nie została rozpoczęta w ciągu dwóch lat od prawomocności konsensu.

W razie przerwania przez przeciąg dwóch lat budowy, rozpoczętej przed upływem powyższego terminu, należy naprzód uwiadomić Zwierzchność gminną o zamierzonym dalszym prowadzeniu budowy i oczekiwać jej rostrzygnięcia, czy budowa może być dokończoną na podstawie

pierwotnego planu, czyli też ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizji planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie przy odnawianiu konsensu przeprowadzać należy podług postanowień §§. 8, 9, 10 i 11.

§. 14.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na cele przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, należy ile możności łączyć rozprawę budowniczą z rozprawą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę udzielonym być może dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 15.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych, mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej 2 metry. Wyjątek stanowią w tej mierze ulice i place, mające ustalone linie regulacyjne.

O rozprawie zarządzonej względem udzielenia konsensu na budowę przy drogach krajowych względnie powiatowych, należy co najmniej na trzy dni przed terminem badania planu uwiadomić władzę zarządzającą temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnie wniosku swojego.

W razie zamierzonej budowy na nadanem połu górnikiem lub naftowem, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §§. 8 i 9, zawezwać także przedsiębiorcę górniczego względnie naftowego. Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na ustroniu w nie większem odдалeniu jak dwu kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsens uwiadomić c. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przedstawić swe uwagi w tej mierze.

§. 16.

Budowy kolejowe i obok kolei żelaznych.

Przy budowach na gruntach kolei żelaznych (w myśl §. 2. ust. o budowie kolei żelaznych z dn. 19. Maja 1874. Nr. 70 Dz. u. p.) i przy nowych budowach, dobudowaniach i przebudowaniach budynków, obok kolei żelaznych już istniejących, lub w budowie będących, względnie w ich rejonie pożarnym, należy się stosować do osobnych przepisów w tej mierze istniejących.

Do przedsiębrania czynności urzędowych przy budowach w rejonie pożarnym kolei, powołaniem jest stosownie do ustawy z d. 26. Grudnia 1882. Nr. 3. Dz. u. kr. z r. 1883 c. k. Starostwo, przyczem zastosowane być mają prócz szczegółowych w tej mierze obowiązujących przepisów, także postanowienia niniejszej ustawy.

§. 17.

Budowy publiczne wykonywane przez państwo, kraj lub powiat.

Przy budowach na cele publiczne, przedsiębranych przez państwo, kraj lub powiat, powołaniem jest do przeprowadzenia komisji (§. 8.) tudzież do przesłuchania sąsiadów i innych osób interesowanych, c. k. Starostwo, które co do linii regulacyjnej i poziomu przesłucha Zwierzchność gminną.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie nie wniesiono zarzutów, lub jeżeli wniesione w toku rozprawy usuniętymi zostały, uwiadomi o tem e. k. Starostwo władzę budującą.

Zarzuty nieusunięte, nie pochodzące z tytułu prawa prywatnego, rozstrzyga e. k. Namiestnictwo w porozumieniu z władzą, która budowę wykonuje. Co do zarzutów opartych na tytule prawa prywatnego, postąpi e. k. Namiestnictwo według §. 10. ustawy.

§. 18.

Zabudowanie znaczniejszego obszaru.

Jeżeli na budowę ma być użytą część obszaru znaczniejszego, do zabudowania przeznaczonego, właściciel tego obszaru jest obowiązany najpierw postarać się o zatwierdzenie podziału obszaru tego na parcele budowlane. W tym celu winien przedłożyć Zwierzchności gminnej w dwóch egzemplarzach plan podziału na parcele z oznaczeniem wymiaru całego obszaru i poszczególnych parceli, niemniej plan sytuacyjny i niwelacyjny. Zwierzchność gminna zarządzi oględziny, a spisany protokół przedłoży Radzie gminnej, która projektowany podział zatwierdzi bezwarunkowo lub pod pewnemi zastrzeżeniami.

Przy zatwierdzaniu planów takiego podziału powinny być uwzględnione potrzeby komunikacji publicznej, bezpieczeństwo przyszłych budynków na wypadek pożaru i ich warunki sanitarne.

Jeżeli celem stosownego podziału gruntu na parcele budowlane nastąpić ma na żądanie właściciela sprostowanie lub rozszerzenie przylegającej albo utworzenie nowej ulicy, grunt ten przerysowanej, właściciel obowiązany jest bezpłatnie odstąpić gminie przestrzeń gruntu na to potrzebną, jednak nie w większej szerokości jak metrów dwudziestu.

Gdyby zaś ze względów publicznych uznana została potrzeba utworzenia nowej ulicy przez grunta prywatne albo sprostowania lub rozszerzenia istniejącej ulicy, winien będzie właściciel gruntu odstąpić potrzebną na to przestrzeń za wynagrodzeniem. Wysokość wynagrodzenia będzie sądownie oznaczoną, jeżeli strony o nią nie zgodzą się.

§. 19.

Odbudowanie zniszczonych części miasta lub miasteczka.

W razie zniszczenia całej części obszaru miejskiego przez pożar, wylew lub inne wypadki elementarne, winna Zwierzchność gminna przed odbudowaniem domów zniszczonych sporządzić plan regulacyjny tej części.

W tym celu Zwierzchność gminna zarządzi oględziny części mającej być odbudowaną. W skład komisji wchodzi naczelnik gminy lub jego zastępca z asesarami i znawcami. Strony interesowane winne otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzi Zwierzchność gminna plan regulacyjny i przedłoży go Radzie gminnej do zatwierdzenia.

§. 20.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzaniu tego planu regulacyjnego przestrzegać należy głównie:

- a) aby w części, mającej być odbudowaną, usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości grozić mogło ponowieniem klęski,
- b) aby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym,
- c) aby ścieki, kanały i w ogóle środki odprowadzania nieczystości zostały w system ujęte,
- d) aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

Rozdział II.

Szczegółowe przepisy o budowlach.

§. 21.

Kierownictwo budowy.

Budujący winni przy prowadzeniu budowy posługiwać się tylko osobami do tego prawnie upoważnionymi. Postanowienie to obowiązuje zwłaszcza przy budowlach na cele publiczne, przemysłowe i wszelkich znaczniejszych budowlach prywatnych.

Do wykonywania wszelkich budowli parterowych, o pojedynczych konstrukcyach bez sklepień i urządzeń podziemnych (suterenu) wolno używać osób, posiadających dla wykonywania przemysłu budowlanego koncesyę najniższej kategorii. Wreszcie o ile w miejscu budowy nie znajdują się tacy przemysłowcy, może władza udzielająca konsensu przy budowlach nieznacznych (chaty, budynki włościańskie) nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy.

Nazwisko kierownika budowy należy zawsze podać do wiadomości Zwierzchności gminnej i uwiadomić ją o wszelkich zmianach w tej mierze zachodzących.

Kierownik budowy jest zarówno jak budujący odpowiedzialnym za wszelkie naruszenia warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonych planów, i w ogóle za wszelkie uchybienie przepisom tej ustawy. Nie wyklucza to jednak odpowiedzialności innych w budowie udział biorących osób, o ile na nich cięży wina.

Odstąpienie od zatwierdzonych planów jest tylko w takich wypadkach dozwolone, w których według §. 3. wystarcza uwiadomienie Zwierzchności gminnej. Każde odstąpienie od zatwierdzonego planu winno być jednak podane do wiadomości Zwierzchności gminnej.

§. 22.

Skład materiałów budowlanych.

Bez pozwolenia Zwierzchności gminnej nie wolno składać na ulicy lub placu publicznym ani rumowiska, ani materiału budowlanego.

Udzielając takie pozwolenie, może Zwierzchność ustanowić opłatę stosowną, która wpływać ma do kasy gminnej na rzecz utrzymania ulic i placów w stanie odpowiednim.

Pozwolenie na zajęcie kawałka ulicy lub placu nie powinno atoli żadną miarą powodować ujemną dotkliwą dla komunikacji publicznej.

§. 23.

Środki utrzymania porządku.

Miejsce budowy przy ulicach i placach publicznych należy na czas trwania jej oddzielić od nich parkanem lub w inny stosowny sposób. Dla podania możności zarządzenia środków ostrożności potrzebnych do utrzymania porządku przy budowie, obowiązany jest budujący uwiadomić Zwierzchność gminną o rozpoczęciu budowy na dni trzy przed przystąpieniem do niej.

Przy budowlach i naprawie ścian przypierających do ulic i placów publicznych, winien budujący ustawić przepisane znaki ostrzeżenia, a nadto w przypadkach, w których nieuniknionem staje się chwilowe chociażby częściowe przerwanie komunikacji publicznej, dać baryerę, w nocy zaś oświetlić miejsce budowy latarnią.

§. 24.

Materyał do budowy.

W ogóle do budowy używać wolno tylko materiału ogniotrwałego.

Wyjątkowo na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie domy oddzielone są od siebie dziedzińcami, pustymi placami lub drzewami, wolno używać do budowy pruskiego muru lub drzewa.

W gminach, w których zachodzą pomienione stosunki, Rada gminna oznaczy część obszaru miejskiego, w których domy tylko z materiału ogniotrwałego stawiane być mogą.

W gminach położonych w okolicy, w której trudno o kamień i cegłę lub inny materiał ogniotrwały do budowy domów, lub też zamieszkałych przez ludność niezamożną, może Rada gminna postanowić, że w całym obszarze miejskim stawiane być mogą budowy z pruskiego muru lub drzewa.

Jednak nawet w tych miejscowościach budynki przeznaczone na cele publiczne, tudzież budynki piętrowe bezpośrednio położone przy ulicach lub placach publicznych, wreszcie budynki parterowe, więcej jak dwadzieścia metrów długości mające, a bezpośrednio leżące przy ulicy lub placu publicznym, bezwarunkowo stawiane być winne z materiału ogniotrwałego. Inne budynki zaś położone przy rynku głównym, lub innym placu głównym, jakoteż przy innych ulicach i placach publicznych, które Rada gminna oznaczy, winny być stawiane przynajmniej na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokości. Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową i nie może obowiązywać przez dłuższy przeciąg czasu jak lat dziesięć od zatwierdzenia jej przez Radę powiatową. Po upływie tego czasu może jednak, w razie dalszego trwania stosunków, które spowodowały taką uchwałę, odnośne postanowienie być ponowionem nową uchwałą Rady gminnej, zatwierdzoną przez Radę powiatową.

W miejscach kąpielowych budynki przeznaczone na mieszkania dla gości kąpielowych, chociażby piętrowe, mogą być budowane z drzewa lub muru pruskiego.

W budynkach z pruskiego muru lub drewnianych, ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska, winne być w przestrzeni przynajmniej metra od komina, a dwu metrów od pieca lub ogniska zupełnie murowane z cegieł lub kamieni.

§. 25.

Grubość murów.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy. Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna uleść zmianie. Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych niepiętrowych i jedno-piętrowych, powinna wynosić przy ścianach zewnętrznych co najmniej 45 cm., a 30 cm. przy ścianach wewnętrznych, na których pułapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych, mających więcej pięter, dwa piętra najwyżej położone, winne mieć grubość murów takich samych rozmiarów, to jest: najmniej 45 względnie 30 cm., w każdych zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach grubość murów o 15 cm. powiększoną być musi.

Mury fundamentów winne być o 15 cm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów niewyprawionych w stanie surowym.

§. 26.

Odpowiedzialność za gatunek materiału budowlanego.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za użycie tylko dobrego i trwałego materiału, odpowiadającego wymaganiom konstrukcyi.

§. 27.

Wysokość pokoi, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne winny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła. Wysokość pokoi wynosić winna przynajmniej 2·50 m., wysokość okna najmniej 1 m., szerokość najmniej 60 cm., wysokość drzwi wehodowych w pokojach najmniej 2 m., szerokość 1 m.

§. 28.

Podłoga parterowych pokoi.

Podłoga parterowych pokoi powinna w budynkach mieszkalnych leżeć przynajmniej 30 cm. ponad powierzchnią terenu budowlanego, a w budynkach mieszkalnych, położonych w miejscu wystawionem na wylew wód, winna sień i podłoga w parterze być najmniej 32 cm. wzniesioną nad najwyższy stan wody, a gdyby to niemożliwem było, najmniej 32 cm. nad stan wody, powtarzający się w krótszych odstępach czasu.

Do powyższego przepisu należy według możliwości stosować się także przy przebudowywaniu takich budynków.

§. 29.

Piwnice.

Piwnice pod budynkami mieszkalnymi winny być sklepione. Nie wolno budować piwnic pod ulicą lub placem publicznym, ani urządzać leżących drzwi do piwnic.

Okna z piwnic ku ulicy lub placowi publicznemu należy tak urządzać, aby nie przeszkadzały komunikacji publicznej, nie zagrażały bezpieczeństwu publicznemu i nie szpeciły ulicy lub placu.

§. 30.

Zamieszkanie piwnic.

Urządzenie pomieszczeń w piwnicach jest wzbronione. Sklepione piwnice mogą tylko w takim razie być użyte na warsztaty, kuchnie i stajnie, jeżeli wysokość ich od podłogi do podniebienia w sklepieniu wynosi 2·50 m., a najwyższy punkt sklepienia góruje o 75 cm. nad poziomem. Do takich piwnic winno powietrze i światło mieć dostateczny przystęp za pomocą okien do otwierania.

§. 31.

Schody i klatka schodowa.

W domach piętrowych powinna istnieć za pomocą schodów komunikacja do wszystkich mieszkań, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę. Schody mają być przynajmniej na jeden meter szerokie. Wysokość stopnia na schodach nie powinna wynosić więcej jak 16 cm., szerokość zaś nie mniej jak 29 cm. w linii podziałowej. Linia podziałowa przyjmuje się w obrębie 45 cm. od ściany. Poręcze muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwem. W domach piętrowych przynajmniej główne schody winne być ogniotrwałe.

Władza może stosownie do przeznaczenia i rozmiarów budynku zarządzić wybudowanie jednych lub kilku ogniotrwałych schodów ubocznych. Schody z góry i z dołu sklepione uważane będą za ogniotrwałe, chociażby miały stopnie drewniane.

Komórek pod schodami, ani też ognisk, otworów kominowych i t. p. w klatce schodowej urządzać nie wolno.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona, a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą. Drzwi na strych prowadzące w domach murowanych powinny być żelazne, albo pobite żelazną blachą od strony strychu; drzwi te należy umieszczać w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

§. 32.

Powała.

Powała strychowa w budynkach mieszkalnych winna być ogniotrwałe urządzona z cegły albo polepy glinianej 8 cm. grubej.

Podłogę w piętrowych budynkach mieszkalnych należy w każdym piętrze oddzielać warstwą suchego nasypu od niższej powały.

§. 33.

Pomieszkania na poddaszu.

Pomieszkań w obrębie poddasza czyli strychu urządzać nie wolno. Wyjątek stanowią odosobnione pokoje w domach, których dachy mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednak tylko wtedy, jeżeli te domy są na mieszkanie dla jednej rodziny urządzone, od najbliższej granicy sąsiedniej najmniej 10 m. oddalone, a pokoje te murowanymi lub przynajmniej ryglowanymi i tynkowanymi ścianami oddzielone od strychu i sieni i odpowiadają wymogom sanitarnym.

§. 34.

Latarnie w dachu.

Latarnie czyli klatki okien w dachu do oświetlenia schodów z góry, winny być w budynkach murowanych całkowicie z cegły murowane i ogniotrwale zamknięte od poddasza.

Ramy i pręty przedziałowe u okien w takich latarniach należy sporządzać z żelaza.

§. 35.

Kominy.

Budowania domów mieszkalnych bez kominów zabrania się bezwarunkowo.

Kominy winne być murowane: ściany kominów najmniej 15 cm. grube, wnętrze komina gładko wytynkowane, a zewnętrzna część w obrębie strychu wyprawiona.

Kominów na belkach lub pokładach drewnianych zakładać nie wolno. Wszelkie drzewo winno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina. Drzewa w ściany kominowe wpuszczać nie wolno.

§. 36.

Otwory kominów.

Otwór wewnętrzny kominów przełącznych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wąskich (cylindrowych) najmniej 15 cm. średnicy. Jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wąskich ma wynosić najmniej 20 cm. Każdy komin ma wystawać po nad szczyt dachu, a to, jeżeli dach jest ogniotrwałym, najmniej 50 cm., a jeżeli nie jest ogniotrwałym, najmniej 1 m.

§. 37.

Kierunek kominów.

Wszystkie kominy, a szczególnie wąskie (cylindrowe), winny być ile możności w pionowym kierunku stawiane. Większe pochylenie do poziomu jak 60 stopni jest zabronione. Jeżeli z konieczności zezwolono na takie wyjątkowe pochylenie kominów wąskich, należy w miejscach, gdzie kierunek komina się zmienia, urządzić otwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby nie uszkadzały go kule do czyszczenia kominów.

§. 38.

Kominy fabryczne.

Kominy fabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk należy tak urządzać, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy, albo dla sąsiadów dokuźliwy.

§. 39.

Kominy wąskie (cylindrowe).

Wąskie cylindrowe kominy winny poczynać się w piwnicy, a gdzie piwnic nie ma, w parterze.

Nad podłogą, gdzie te kominy się poczynają, również na strychu, winny być zaopatrzone 1.50 m. nad posadzką lub polepą w podwójne żelazne drzwiczki do czyszczenia, dające się szczelnie na klucz zamykać. Materiał drewniany, znajdujący się w pobliżu tych drzwiczek, powinien być ogniochronnie osłonięty.

§. 40.

Płóć kominów.

W budynkach piętrowych nie powinien dym z ognisk należących do różnych piąter wchodzić do tego samego przewodu kominowego.

Jeżeli każde piętro ma swój własny przewód kominowy, przewód ten może się rozpoczynać na właściwym piętrze.

§. 41.

Piece piekarskie. Wędzarnie.

Piece piekarskie przemysłowe i w ogóle piece dla celów przemysłowych, należy umieszczać w lokalu sklepionym. Podłoga przed ogniskiem winna być ogniotrwale urządzoną.

Ściany w wędzarniach muszą być sporządzone z materiału ogniotrwałego i zaopatrzone w drzwi żelazne lub przynajmniej blachą od środka obite. Wędliny tylko na hakach lub prętach żelaznych zawieszać wolno.

§. 42.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe należy stawiać, jeżeli tylko można, w odrębnym zabudowaniu. Stanowczo wzbronionem jest jednak ustawianie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, równie jak urządzenie sklepień lub pował nad niemi. Tylko w razie udowodnionej konieczności dopuszczona być może lekka powała.

§. 43.

Piece pokojowe.

Piece pokojowe, stojące bezpośrednio na podłodze nieogniotrwałej, winny być podmurowane na 30 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę zabezpieczyć od ognia.

Pieców żelaznych nie wolno tam używać, gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo zapaleniu podlegający. Nie wolno także zastępywać kominów murowanych rurami blaszanymi wewnątrz budynku, ani też przeprowadzać takich rur przez ściany drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzania dymu nie mogą wychodzić na dziedziniec ani na ulicę.

§. 44.

Kuchnie.

Podłoga w kuchni winna być dokoła ogniska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartem należy tak umieścić kapę murowaną lub blaszaną, by po wszystkich stronach o 30 cm. wystawała poza krawędź kuchni.

Dym z otwartych ognisk tylko przełazowymi kominami odprowadzać wolno.

W kuchniach, angielskimi zwanych, należy dla odprowadzania pary urządzać otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznymi.

§. 45.

Stodoły, szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne budynki, przeznaczone na przechowywanie łatwo zapalnych materiałów, jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwałego lub nieogniotrwale pokryte, muszą być

od budynku mieszkalnego, równie jak od kuchni, przestrzenią 10 m. oddzielone. Takie budynki tylko wówczas przybudować można do domu mieszkalnego lub do kuchni, jeżeli przyległe izby mieszkalne, względnie kuchnie od nich oddzielone zostaną trwałym murem ogniochronnym. Izb mieszkalnych zaś ani kuchni do takich budynków dobudowywać nie wolno.

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winne być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

§. 47.

Pokrywanie dachów.

Dachy na takich budynkach, które według przepisów §. 24. z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, winny być pokrywane łupkiem, dachówką, blachą lub innym materiałem ogniotrwałym.

W gminach, zamieszkałych przez ludność niezamożną, gdzie pokrywanie dachów ogniotrwałym materiałem spotkałoby się na razie z przeszkodami trudnemi do zwalczenia, może Rada gminna postanowić, iż dachy, nawet w takich budynkach, które z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, nieogniotrwałym materiałem pokrywane być mogą. Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową, i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć od zatwierdzenia jej przez Radę powiatową. Po upływie tego czasu może jednak, w razie dalszego trwania stosunków, które spowodowały taką uchwałę, odnośne postanowienie być ponowionem nową uchwałą Rady gminnej, zatwierdzoną przez Radę powiatową.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Słomą dachów pokrywać nie wolno. Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może Zwierzchność gminna zezwalać słomą pokrywać dachy, jeżeli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 12 m., albo jeżeli budynek, słomą pokryty być mający, oddzielonym jest szeregiem drzew od budynków bliżej położonych.

Przepis ten odnosi się także do pokrywania dachów trzcinaą lub szuwarem.

§. 49.

Mur ogniochronny.

W budynku murowanym, długości przynajmniej 25 m., przedzielać należy strych murem ogniochronnym.

Mur ogniochronny winien także oddzielać dachy budynków łączących się z sobą, lub oddzielonych przestrzenią nie przewyższającą 10 m.

Mur ogniochronny winien o 35 cm. sięgać nad dach. Przejścia umieszczone w ogniochronnym murze w obrębie strychu, należy opatrzyć żelaznemi, ogniotrwale osadzonemi drzwiami, któreby się same zamykały.

§. 50.

Wiązanie dachu.

Wiązanie dachu należy oddzielnie budować od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę, ani też w mur, nie wolno wpuszczać żadnej drewnianej części konstrukcji dachu.

Przy zastosowaniu potrzebnych środków bezpieczeństwa można wówczas od tego przepisu odstąpić, jeżeli według §. 24 ustawy może być użytym do budowy domu materiał nieogniotrwały, lub tam, gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

§. 51.

Rynwy.

Dachy budynków od ulic i placów publicznych mają być zaopatrzone w rynwy odpowiednich rozmiarów, z kruszcu lub innego nieprzemakalnego materiału. Rury spustowe winny być jak najbliżej muru urządzone i wedle możności wprost do kanału wprowadzone. Gdyby to połączone było z trudnościami, zasługującymi na uwzględnienie, należy wylot najwyżej 30 cm. nad chodnikiem umieścić.

§. 52.

Wychodki i zbiorniki kloaczne.

W każdym domu mieszkalnym mają być urządzone wychodki.

W domach piętrowych wychodki umieszczone być muszą w bezpośrednim połączeniu z budynkiem. W parterowych można urządzić je obok w bliskości budynku, tak jednak, ażeby nie były widoczne od ulicy lub placu publicznego. Wychodki należy budować według prawideł higienicznych i takiej objętości, ażeby na każde dwa mieszkania przynajmniej jedna komórka przypadała.

Zbiorniki dla nieczystości z wychodków winny mieć urządzony łatwy i trwały odpływ do jam kloacznych, kanałów lub przyrządów beczkowych, stosownie do systemu odpływu nieczystości w gminie zaprowadzonego.

Rada gminna wyda przepisy obowiązujące co do tego systemu.

Oddalenie zbiorników ma wynosić najmniej 2 m. od granicy sąsiedniej, a najmniej 8 m. od najbliższej studni. W częściach miastach gęsto zabudowanych zbiorniki te winny być murowane na cemencie z dnem nieprzepuszczalnym i zaopatrzone w odpowiednie nakrycie z otworem do czyszczenia.

Przy systemie kanałowym odpływu nieczystości obowiązany jest budujący urządzić w swojej realności kanały poboczne murowane i kryte, których wymiary wewnętrzne wynosić mają najmniej 60 cm. szerokości, a najmniej 80 cm. wysokości.

§. 53.

Odpływ nieczystości z budynków.

Nawet przy starych budynkach jest bezwarunkowo wzbronione odprowadzanie wszelkich nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne.

§. 54.

Balkony i ganki.

Przy budowie balkonów i ganków winna Zwierzchność gminna czuwać nad tem, by przez to nie ucierpiały ani komunikacya publiczna, ani regularność kierunku ulicy. Ganki w budynkach murowanych, służące za wyłączną komunikacyę do pomieszczeń, muszą być ogniotrwałe urządzone.

§. 55.

Przedmioty sięgające na linię frontową ulicy.

Schody przed domami, kraty i poręcze, jakoteż inne tego rodzaju przedmioty nie powinny wystawać po za linię frontową ulicy.

Okna lub okiennice wychodzące na ulicę, a nieumieszczone w wysokości przynajmniej 2 do 3 m. nad chodnikiem, należy do otwierania na wewnątrz, lub tak urządzić, aby zupełnie

do muru przylegały, i nie sterczały na ulicę. Tak samo mają być urządzone drzwi od ulicy na zewnątrz otwierane.

§. 56.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach i placach publicznych wolno na froncie stawiać tylko budynki główne. Inne budynki, służące na gospodarcze lub podobne cele, jako to: stajnie, wozownie i t. d. mają być w podwórzu umieszczone.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki takie tylko przy froncie ulicy postawionymi być mogły, a względy publiczne nie przemawiały przeciw temu, można na to wyjątkowo pozwolić. W takim wypadku jednak budynki te winny posiadać odpowiednią fasadę.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m., a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 57.

Domy parterowe przy głównych ulicach.

Rada gminna może oznaczyć okręg gminy, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno. W takim razie może Rada gminna wyjątkowo dozwolić budowy domu parterowego w tym okręgu, jednak tylko pod warunkiem wyprowadzenia murów w takiej grubości, ażeby w danym razie wybudowanie piętra było możliwem. Przepis ten nie odnosi się jednak do domów w ogrodzie położonych.

§. 58.

Cofnięcie budynków głównych od frontu.

Budynki główne przy ulicach głównych (§. 57.) należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej tych ulic.

Jeżeli przed takimi budynkami ma być urządzonym ogród lub zajazd, cofnięcie od frontu może być dozwolone pod następującymi warunkami:

- a) budynek cofnięty tak winien być budowany, jak to przepisano dla domów frontowych;
- b) odstęp budynku od ulicy nie może wynosić mniej jak 3 m., a placu tego nie wolno użyć na budynki podrzędne, magazyny, składy, lub w inny sposób szpecący;
- c) budynek należy od ulicy odgraniczyć sztachetami.

§. 59.

Chodniki.

Jeżeli w części miasta lub miasteczka, w której staje budynek, są urządzone chodniki, budujący jest obowiązany urządzić chodnik przed domem swoim. Późniejsze jednak utrzymanie chodnika w dobrym stanie należy do gminy.

Chodnik ma być ułożonym z takiego materiału, jaki Rada gminna dla danej ulicy lub części miasta oznaczy.

§. 60.

Grunta niezabudowane.

Przy ulicach i placach głównych winny być wszystkie grunta niezabudowane parkanem lub w inny stosowny sposób zamknięte.

Zwierzchność gminna może rozporządzić, ażeby niezabudowane grunta także przy innych ulicach i placach zostały oparkowane i ogrodzone.

§. 61.

Ogrodzenia, płoty i t. p.

Jaki materiał dozwolany być może do urządzenia ogrodzeń, zastosować się należy do zwyczajów miejscowych.

Odległość ogrodzeń od dróg krajowych, powiatowych i gminnych ma wynosić najmniej 30 centymetrów.

Na odgrodzeniach wzdłuż dróg publicznych, jakoteż na odgrodzeniach takich, które dotyczą zabudowań lub ogrodzeń sąsiednich, nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szuwaru, peżu, odpadków łądyg konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 62.

Fasady domów.

Fasady domów frontowych winny być ile możności zgodne z zasadami dobrego smaku. Wzbronionem jest używanie takich kolorów, które jaskrawością szpecą widok lub rażą oczy.

§. 63.

Studnie.

Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają, a nie zachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli można ją urządzić w odległości od jam kloacnych, kanałów i gnojowisk przepisanych w §. 52.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynku słomą, trzcina lub szuwarem pokryć się mającego, cięży na budującym obowiązek, oddzielenia go szeregiem drzew od budynków sąsiednich.

§. 65.

Plantacye.

Zwierzchność gminna jest obowiązana pielegnować starannie istniejące plantacye i urządzać ile możności nowe na pustych placach należących do gminy.

Gdzie na to stosunki miejscowe zezwalają, obowiązana jest Zwierzchność gminna sadzić i utrzymywać drzewa na placach publicznych budynkami otoczonych i przy ulicach obok chodników.

Rozdział III.

Zamieszkanie nowych budynków i utrzymanie istniejących.

§. 66.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani zamieszkane ani na inny cel użyte przed uzyskaniem pozwolenia Zwierzchności gminnej.

Przed daniem takiego pozwolenia musi odbyć się na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Komisyja badająca stan budynku składa się z naczelnika gminy lub jego zastępcy i znawcy technicznego. Komisyja zbada czy budowa wykonana zgodna jest z planem zatwierdzonym, czy odpowiada wymaganiom sanitarnym i warunkom bezpieczeństwa publicznego. Według wyniku tych oględzin załatwi Zwierzchność gminna odnośną prośbę budującego.

§. 67.

Termin zamieszkania.

Budynek murowany, podczas wiosny pod dach doprowadzony, a w jesieni narzucony, może być dopiero w następnej wiosnie zamieszkanym. Budynek zaś w jesieni pod dach doprowadzony,

a w następnej wiosnie narzucony, może dopiero w jesieni do zamieszkania być oddanym. Gdyby w powyższych okresach czasu tylko niektóre części domu zostały wykończonemi, może Zwierzchność gminna dać pozwolenie na częściowe zamieszkanie budynku, jeżeli zachodzą warunki określone w ostatnim ustępie § 66.

§. 68.

Taksy za oględziny.

Oględziny nowo wybudowanych domów odbywa Zwierzchność gminna bezpłatnie. Tylko dla znawców nie będących urzędnikami gminnymi uiszczyć ma budujący do rąk Zwierzchności gminnej taksę, której wysokość ustanowi Rada gminna.

§. 69.

Oczyszczenie placu budowy.

Właściciel budynku jest obowiązany własnym kosztem po wykonaniu budowy usunąć gruz, ziemię wykopaną i wszystkie inne przedmioty tamujące komunikacye, albo zanieczyszczające ulicę lub plac publiczny, zasypać doły, chodnik lub bruk nadwerężony naprawić, słowem przywrócić do pierwotnego stanu przyległy plac lub ulicę.

§. 70.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymać go w dobrym stanie, czysto i porządnie. Winien mianowicie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, lub zdrowiu mieszkańców, albo szpeciść ulicę lub plac publiczny.

§ 71.

Budynki grożące zawaleniem.

Jeżeli budynek grozi niebezpieczeństwem zawalenia, zarządzi Zwierzchność gminna komisyjne zbadanie stanu rzeczy i poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i zagrożeniem następstw prawnych (§. 82.) podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa, bądź to opróżnienie i zabezpieczenie budynku starego aż do wykonania potrzebnych napraw, bądź też częściowe albo nawet całkowite rozebranie budynku.

§. 72.

Naprawa dachów.

W tych częściach obszaru miejskiego, w których w przyszłości tylko domy z dachem ogniotrwałym mogą być budowane (§. 47.), łatanie istniejących dachów gontowych tylko w takich wypadkach jest dozwolone, jeżeli wiązanie stolca jest zdrowe, a pokrycie w tak dobrym stanie zachowane, że wystarczy jednorazowe wylatanie w granicach czwartej części dachu na każdej połaci.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać pozwolenie Zwierzchności gminnej.

Rozdział IV.

Władze wykonawcze.

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega, ażeby:

- a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu,
- b) zachowano linię regulacyjną i poziom,
- c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy,

d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21. i

e) tylko dobrego i trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminna w wypadkach pod a), b) i c) wymienionych, wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod d) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod e) zarządzić uprzątnienie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnosić rekurs do Rady gminnej w nieprzekraczalnym terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu rozporządzenia.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

- a) rozstrzyga rekursy wniesione od rozporządzeń Zwierzchności gminnej;
- b) zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta, zatwierdza go i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;
- c) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;
- d) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18);
- e) zatwierdza plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 19);
- f) oznacza części obszaru miejskiego, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użytym być może (§. 24);
- g) postanawia z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Radę powiatową, że w następującym przeciągu lat 10 prywatne budynki parterowe i prywatne budynki piętrowe, nieprzypierające bezpośrednio do ulicy lub placu publicznego, na całym obszarze gminy mogą być stawiane z materiału nieogniotrwałego (§. 24);
- h) uchwała w sprawie wyjątkowego uwolnienia gminy miejskiej od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem (§. 47);
- i) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacji (§. 52);
- k) oznacza okręg miasta, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§. 57);
- l) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68).

Rekurs w sprawach budowniczych wniesiony do Rady gminnej, winna gmina załatwić merytorycznie najdalej do czterech tygodni od dnia podania. Po upływie tego czasu i po bezskutecznym upływie terminu, naznaczonego Radzie gminnej przez Wydział powiatowy do rozstrzygnięcia rekursu, ma Zwierzchność gminna przedłożyć akta Wydziałowi powiatowemu, który wyda orzeczenie tak, jak gdyby po przystąpieniu Rady gminnej do orzeczenia Zwierzchności do niego rekurs został wniesiony.

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod b), c), d), e), f), i), k) określonych, winny być w obrębie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem Zwierzchności gminnej rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od ich ogłoszenia.

Do rekursu od uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod a) wymienionych służy termin dni 14 od doręczenia tej uchwały; ten rekurs również wnosić należy przez Zwierzchność gminną.

§. 75.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy załatwia rekursy przeciw uchwałam Rady gminnej.

§. 76.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostateczna instancja rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego i Rady powiatowej.

Rekurs ma być wniesiony za pośrednictwem Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od doręczenia orzeczenia.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami §§. 104, 105, 106 i 107 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19. Dz. u. kr. pozostają nienaruszone.

Rozdział V.

Postanowienia karne.

§. 78.

Przekroczenia objęte ustawą karną.

Przekroczenia przepisów budowniczych objęte ustawą karną, będą dochodzone i karane przez właściwe sądy.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma assessorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 5 do 100 zł. w. a., a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 80.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym, wydanym w myśl §. 79., mają być w terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu wnoszone do c. k. Starostwa za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

§. 81.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

Jeżeli budowa została całkiem lub częściowo wykonaną bez konsensu lub wbrew zatwierdzonemu planowi, winna Zwierzchność gminna, niezależnie od natychmiastowego wstrzymania budowy (§. 73) wydać orzeczenie, czyli i o ile wykonana budowa może być pozostawioną, czyli też ma być zmienioną, lub zupełnie zniesioną.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej służy zwykła droga rekursu wszystkim stronom interesowanym.

Niezależnie od tego może nastąpić ukaranie winnego, w myśli §§. 78. i 79.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynków pomimo nałożenia kary za niedotrzymanie pierwszego terminu nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Rozdział VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Obszary dworskie w tych miejscowościach, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

§. 84.

Zwierzchność gminna i Rada gminna.

Wykonywanie wszystkich czynności policyi budowniczej na tych częściach obszaru dworskiego, które leżą w obrębie zabudowań gminy, należy do zakresu działania gminy.

Co do karczem i szynkowni, w których stósownie do postanowienia §. 7, ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Maja 1866. Nr. 20 Dz. u. kr. sprawowanie policyi miejscowej należy do gminy, tudzież co do stajni, szop i tym podobnych zabudowań należących do karczem lub szynkowni tego rodzaju, należy również wykonanie przepisów niniejszej ustawy w całej pełni do Zwierzchności, względnie do Rady gminnej.

Nadto, jeżeli budynek na obszarze dworskim stawiany, lub już istniejący, mniej aniżeli o 30 m. oddalonym jest od zabudowanego terytorium gminy, a Zwierzchność gminy mniema, że budynek ten stawianym jest lub istnieje wbrew przepisom niniejszej ustawy i ztąd zagraża niebezpieczeństwo, może Zwierzchność gminna o tem donieść Wydziałowi powiatowemu, który powołanym jest na tej podstawie zbadać rzecz i wydać orzeczenie, tak, jak gdyby do niego rekurs w tej sprawie wniesionym został przeciw orzeczeniu w pierwszej instancyi wydanemu.

§. 85.

Przełożony obszaru dworskiego.

Na tych częściach obszaru dworskiego, które nie należą do zakresu działania gminy według §. 84 wypełnia przełożony obszaru dworskiego zakres działania Zwierzchności gminnej i Rady gminnej z wyjątkiem władzy karania w §. 79 określonej, która przesługiwać ma c. k. Starostwu.

JE. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym projektem usawy.

Przemawia p. Abrahamowicz i zapowiada postawienie poprawek do poszczególnych paragrafów przy dyskusyi szczegółowej.

JE. Marszałek oznajmia iż p. p. Jan Gnoiński i Wł. Koziembrodzki zgłosili również poprawki do pojedynczych paragrafów przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Merunowicz i zapowiada poprawki.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca.

Pod względem formalnym przemawia p. Wł. Wolański i wnosi głosowanie *en bloc* nad temi paragrafami co do których nie zgłoszono poprawek.

Po objawieniu JE. Marszałka przemawia p. Wł. Wolański powtórnie.

JE. Marszałek otwiera rozprawę szczegółową nad projektem ustawy.

Sprawozdawca czyta:

Rozdział I.

O pozwoleniu na budowę (konsensie).

§. 1.

Budowy wymagające konsensu w ogóle.

Do budowy nowego lub przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku zmian, które wpłynąć mogą na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitarne lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest zezwolenie Zwierzchności gminnej (konsens).

Temu obowiązkowi nie podlegają budowle wykonywane na cele publiczne przez państwo, kraj lub powiat, niemniej budowle kolei żelaznych i obok kolei żelaznych (§§. 16 i 17).

Izba w głosowaniu uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Roboty szczegółowe wymagające konsensu.

W szczególności wymagają konsensu w §. 1. przepisanej następujące roboty:

a) dobudowania nowej części do istniejącego budynku, lub dobudowanie nowej części nad nim (nadbudowanie);

b) budowa studni i piwnic;

c) budowa nowego lub zmiana istniejącego kanału, ścieku, jamy kloacznej, wychodków, zbiorników na wodę lub nawóz;

d) budowa nowych lub zmiana istniejących ognisk i kominów;

e) przeistoczenie pomieszczeń na sklepy, szopy, warsztaty, budynki gospodarskie lub łązienki i odwrotnie;

f) przeistoczenie niezamieszkałych budynków lub ich części na mieszkania;

g) wyprowadzenie lub zniesienie murów ogniowych, wyprowadzenie lub zniesienie wszelkich ścian;

h) zmiana frontu od ulicy;

i) wybicie drzwi lub okien ku ulicy lub ku domom sąsiednim i urządzenie wystawy sklepowej;

k) przeistoczenie lub podwyższenie dachu;

l) zmiana powały, belków, wiązań, sklepień i t. p.;

m) stawianie słupów przy ulicy lub placu publicznym, oraz ustawianie ciężkich przedmiotów (posągów, kopuł itp.) nad gzymsami okapowymi;

n) wszelkie roboty połączone z wykopami ziemnymi;

o) odgraniczenie i odgradzanie gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych.

Przemawia P. Uderski i wnosi do §. 2. następujący dodatek jako ustęp p):

„§. 2. lit. p) Wszelkie roboty objęte §. 3. i 4. niniejszej ustawy w tych realnościach lub w tych częściach realności, które mają uleść zmianie na podstawie planu regulacyjnego, uchwalonego przez Radę gminną na mocy §. 74. lit. b) niniejszej ustawy“.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który sprzeciwia się tej poprawce, Izba w głosowaniu uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji i odrzuca dodatek p. Uderskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Pomniejsze zmiany.

Pomniejsze zmiany w istniejącym budynku, które nie należą do rzędu robót w §. 2. wymienionych, nie wpływają na trwałość budynku, jego bezpieczeństwo od ognia, ani warunki sanitarne, wreszcie nie dotyczą praw sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli Zwierzchność gminna, którą strona interesowana o tem naprzód ustnie lub pisemnie uwiadomić winna, do trzech dni po uwiadomieniu nie oznajmi, że potrzebnym jest konsens do wykonania zamierzonej zmiany.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej, uznającemu potrzebę konsensu, rekurs nie ma miejsca.

Przemawia p. Jan Gnoiński i wnosi opuszczenie ustępu drugiego §. 3.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia sprawozdawca.

Po objaśnieniu Marszałka co do sposobu głosowania, Izba uchwała ustęp 1. §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

W głosowaniu nad ustępem 2. §. 3. Izba 40 głosami przeciw 36, uchwała ustęp 2. §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Utrzymywanie budynków w dobrym stanie.

Bez uwiadomienia Zwierzchności gminnej (§. 3.) mogą być tylko takie roboty wykonane, które mają na celu utrzymanie budynku w dobrym stanie, a w szczególności: zewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa kominów bez zmiany konstrukcji jego wewnętrznej lub zewnętrznej, wreszcie przestawianie pieców i ognisk na dotychczasowem miejscu.

Izba uchwała §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

Linia regulacyjna i poziom.

Jeżeli nowy budynek ma stanąć przy ulicy lub placu publicznym, budujący jest obowiązany wyjednać sobie u Zwierzchności gminnej przed wniesieniem podania o konsens, albo równocześnie z tem podaniem, oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu.

W tym celu załączyć należy do podania plan sytuacyjny i niwelacyjny w dwóch egzemplarzach.

Na planie sytuacyjnym mają być dokładnie oznaczone granice ulicy lub placu publicznego i granice sąsiednich realności.

Zwierzchność gminna zarządzi w skutek takiego podania oględziny w obecności zawezwanych sąsiadów, którym służy prawo wnoszenia zarzutów do protokołu. Na podstawie takiego dochodzenia oznaczy Zwierzchność gminna w ciągu dni ośmiu linię regulacyjną i poziom zamierzonej budowy.

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi następującą poprawkę dostatecznie popartą:

§. 5. Zamiast ustępu 2. i 3.:

„W tym celu należy wnieść podanie do Zwierzchności gminnej o zarządzenie oględzin na miejscu“.

Ustęp czwarty zostaje.

Przemawia p. Uderski i wnosi następującą poprawkę:

§. 5.

Projekt każdej budowy §. 2. objętej ma być zastosowany co do linii regulacyjnej i co do poziomu do ogólnego planu regulacyjnego, uchwalonego przez Radę gminną w myśl §. 74. lit. b).

Jeśliby takiego planu nie było, linia regulacyjna i poziom wykonać się mającej budowy mają być ustanowione po komisyjnym zbadaniu planów w myśl §. 8. niniejszej ustawy.

Izba nie popiera poprawki p. Uderskiego.

Przemawia sprawozdawca.

J. E. Marszałek oświadcza, iż w obec postawionych poprawek podda pod głosowanie Izby każdy ustęp z osobna.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie poddaje J. E. Marszałek pod głosowanie poprawkę p. J. Gnoińskiego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. J. Gnoińskiego i uchwała następnie ustęp 4. (ostatni) §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy poza dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas, w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, pokąd nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365 ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przysłała, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi, jak należy oznaczyć linię regulacyjną, i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczona jest droga sądowa.

Przemawia p. Uderski i stawia poprawkę, której Izba jednak nie popiera.

Następnie uchwała Izba §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 7.

Plan budowy.

Plan budowy, na którym winni podpisać się jego autor i budujący, ma być sporządzony w dwu egzemplarzach i ma obejmować:

a) plan sytuacyjny uwidoczniający położenie i granice gruntu, zabudować się mającego przyszłego budynku, starych zabudowań istniejących na gruncie budowlanym, dziedziców i ogrodów, sąsiednich realności z wymienieniem ich właścicieli i oznaczeniem liczb konskrypcyjnych lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek przylegającej ulicy lub placu publicznego, z oznaczeniem ich szerokości i linii frontowych;

b) jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, plan niwelacyjny, wykazujący przekrój podłużny i poprzeczny przez środek ulicy lub placu, z dokładnem oznaczeniem liczbami wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy; w innych wypadkach wystarczy oznaczenie poziomu gruntu budowlanego i wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy;

c) plany poziome wszystkich piąter, piwnic i poddasza, przekrój podłużny i poprzeczny, fasadę budynku, tudzież, jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, oznaczenie wysokości domów sąsiednich.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, ich połączenie z kanałem głównym, przekrój poprzeczny i spadek, wreszcie ścieki i studnie.

Na planie poddasza przedstawić należy wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe.

Niezwykle konstrukcyjne, mianowicie żelazne, przedstawić należy rysunkami szczegółowymi.

Wszystkie plany winne być rysowane według miary metrycznej; a mianowicie:

a) plany sytuacyjne, obejmujące większą przestrzeń, według skali 1:500 albo 10 cm. = 50 m. naturalnej wielkości, przy mniejszych przestrzeniach według skali 1:250 albo 10 cm. = 25 m. naturalnej wielkości;

b) plany poziome mają być rysowane w wymiarach długości według skali planu sytuacyjnego, w wymiarach wysokości zaś według dziesięć razy większej skali;

c) plany budowli mają być sporządzane według skali 1:100 albo 10 cm.=10 m. naturalnej wielkości.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być wykonywane według skali, któraby ich dokładne zbadanie umożliwiła, a mianowicie w stosunku jak 1:10, 1:20, 1:50.

Jeżeli chodzi o budowę zwykłego włościańskiego lub małomieszczańskiego domu mieszkalnego, albo też o zwykłe budynki gospodarskie w tych częściach gminy, gdzie według § 24. wolno jest stawiać budynki z drzewa lub pruskiego muru, wystarczy przedłożenie prostego szkicu budowy i planu sytuacyjnego, oznaczającego położenie budynku tudzież położenie i odległość najbliższych sąsiednich budynków.

Zwierzchność gminna osądzi, czyli plan przedłożony jest wystarczający, czyli też ma być zwrócony do uzupełnienia.

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi do ustępu I. §. 7. następną dostatecznie popartą poprawkę:

§. 7.

Do każdego podania o konsens ma być dołączony plan budowy w dwóch egzemplarzach, podpisany przez jego autora, i przez właściciela budowy.

Plan ten ma obejmować:

III. dalej bez zmiany, wyjąwszy połączenia ostatnich dwóch ustępów w jeden.

Przemawia p. Uderski.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Gnoińskiego z pewną modyfikacją, na którą wnioskodawca się zgadza.

Izba w głosowaniu uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. J. Gnoińskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 8.

Komisyjne zbadanie planów.

W przeciągu dni ośmiu po wniesieniu podania o konsens, odpowiadającego wszelkim wymaganiom niniejszej ustawy, Zwierzchność gminna zarządzi zbadanie planów przez organa swoje techniczne i administracyjne w obecności budującego lub pełnomocnika jego, sąsiadów i fachowego kierownika budowy, jeżeli ustanowionym został.

W braku własnego organu technicznego powoła Zwierzchność gminna do komisyjnego badania planów znawcę nieinteresowanego w tej sprawie. Koszta, jakieby z tem powołaniem znawcy połączone były, ponosi podający o konsens. Naczelnik gminy oznacza termin komisyjnego zbadania planów, wzywa do udziału osoby wyżej wskazane i deleguje do tego innego członka Zwierzchności gminnej, gdyby sam nie mógł kierować czynnością.

Izba w głosowaniu uchwała §. 8. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy:

Sprawozdawca czyta:

§. 9.

Postępowanie przy badaniu planów.

Komisja mająca zbadać plan budowy, spisze ze swej czynności protokół.

Czynność rozpoczyna się od technicznego zbadania planu i wysłuchania zachodzących wątpliwości.

Następnie przystępuje komisja do przesłuchania sąsiadów, zapytując ich, czy i jakie zarzuty czynią przeciw zamierzonej budowie.

W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów, wezwie komisya zamierzającego budować do oświadczenia się na nie, starać się będzie o usunięcie ich w drodze ugody a podniesione zarzuty i wynik rokowań zapisze do protokołu.

Protokół ten, podpisany przez wszystkich uczestników komisji, lub zawierający wymienienie nie podpisane przez członków komisji, którzy z uczestniczących w komisji i z jakiego powodu odmówili podpisu, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony Zwierzchności gminnej, która w przeciągu 10 dni po odbyciu komisji wydać ma orzeczenie pisemne, pozwalające na zamierzoną budowę, lub odmawiające pozwolenia.

Względy bezpieczeństwa ogniowego, względy sanitarne i inne publiczne, są dostatecznymi powodami do odmówienia konsensu.

Warunki lub zmiany przez Zwierzchność gminną zastrzeżone, winne być w orzeczeniu dokładnie wskazane i ile możności w planach oznaczone. Jeden egzemplarz planu w każdym razie zwrócić uależy podającemu, a drugi zachować w aktach.

W wypadkach w §. 3. wymienionych, winne załatwienie nastąpić w ciągu trzech dni.

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do ustępu piątego §. 9.:

§. 9. po ustępie piątym dodać:

„Orzeczeniem tem ma być dokładnie oznaczone:

- a) miejsce budowy;
- b) rodzaj budynku;
- c) materiał z którego ściany i dach mają być stawiane;
- d) długość szerokość i wysokość budynku w miarze metrycznej;
- e) ilość i wymiar okien i drzwi;
- f) ilość i rodzaj ognisk;

Dalej bez zmiany.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje dodatek p. Gnoińskiego jako ustęp szósty §. 9.

Wnioskodawca zgadza się na to.

Izba w głosowaniu uchwala §. 9. zgodnie z wnioskiem komisji i dodatkiem p. J. Gnoińskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 10.

Prawa prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, i takowe przy komisijnem zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może być udzielony konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie. Co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego podniesionych, ma Zwierzchność gminna odesłać strony do drogi prawa. W uchwale konsensu na budowę udzielającej, należy wyraźnie wymienić zarzuty z tytułu prawa prywatnego podniesione i do drogi prawa odesłane.

Sąd rozstrzyga, czy budowa dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, ma być wstrzymaną aż do rozstrzygnięcia sporu, czy też i pod jakimi warunkami tymczasem prowadzoną być może (§§. 340, 341 i 342 ust. cywil.). O innych zarzutach rozstrzyga Zwierzchność gminna.

§. 11.

Zawiadomienie o konsensie.

Zwierzchność gminna zawiadomi pisemnie budującego i te strony interesowane, które w terminie właściwym poczyniły zarzuty o załatwieniu podania o konsens (§§. 9, 10), a dowód doręczenia tych pisemnych zawiadomień przechowa w aktach.

§. 12.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być rozpoczętą dopiero wtedy, gdy konsens dany stał się prawomocnym. Prawomocnym staje się konsens, gdy do 14 dni po jego doręczeniu nie wniesiono żadnego rekursu.

§. 13.

Gaśnięcie i odnawianie konsensu.

Konsens na budowę gaśnie, jeżeli budowa dozwolona nie została rozpoczętą w ciągu dwóch lat od prawomocności konsensu.

W razie przerwania przez przeciąg dwóch lat budowy, rozpoczętej przed upływem powyższego terminu, należy naprzód uwiadomić Zwierzchność gminną o zamierzonym dalszym prowadzeniu budowy i oczekiwać jej rostrzygnięcia, czy budowa może być dokończoną na podstawie pierwotnego planu, czyli też ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizji planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie przy odnawianiu konsensu przeprowadzać należy podług postanowień §§. 8, 9, 10 i 11.

§. 14.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na cele przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, należy ile możności łączyć rozprawę budowniczą z rozprawą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę udzielonym być może dopiero po prawomocnym zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 10., 11., 12., 13. i 14., zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 15.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych, mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej 2 metry. Wyjątek stanowią w tej mierze ulice i place, mające ustalone linie regulacyjne.

O rozprawie zarządzonej względem udzielenia konsensu na budowę przy drogach krajowych względnie powiatowych, należy co najmniej na trzy dni przed terminem badania planu uwiadomić władzę zarządzającą temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnie wniosku swojego.

W razie zamierzonej budowy na nadanem polu górniczem lub naftowym, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §§. 8 i 9, zawezwać także przedsiębiorcę górniczego względnie naftowego. Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na ustroniu w nie większym oddaleniu jak dwu kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsens uwiadomić c. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przesłać swe uwagi w tej mierze.

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę:

§. 15. ustęp 2. ma brzmieć:

„Odległość budynku od drogi publicznej (krajowej, powiatowej, dojazdowej lub gminnej) wynosić ma trzy metry“.

Przemawia p. Wincenty Gnoiński i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę:

Do §. 15.:

„trzy metry od zewnętrznego kraju rowu drogowego, a od drogi etc.“

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi dalszą dostatecznie popartą poprawkę;

„§. 15. ustęp trzeci: 8 dni“.

Przemawia p. Pilat i proponuje modyfikacją poprawki p. J. Gnoińskiego, na którą wnioskodawca się zgadza.

Przemawia p. Uderski i przystępuje do wniosku p. Winc. Gnoińskiego.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. W. Gnoińskiego.

Izba odrzuca ten wniosek i odrzuca również poprawkę p. J. Gnoińskiego a uchwała ustęp drugi zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie odrzuca Izba dalszą poprawkę p. J. Gnoińskiego do ustępu trzeciego i uchwała ustępy 3. i 4. §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 16.

Budowy kolejowe i obok kolei żelaznych.

Przy budowach na gruntach kolei żelaznych (w myśl §. 2. ust. o budowie kolei żelaznych z dn. 19. Maja 1874. Nr. 70 Dz. u. p.) i przy nowych budowach, dobudowaniach i przebudowaniach budynków, obok kolei żelaznych już istniejących, lub w budowie będących, względnie w ich rejonie pożarnym, należy się stosować do osobnych przepisów w tej mierze istniejących.

Do przedsięwzięcia czynności urzędowych przy budowach w rejonie pożarnym kolei, powołaniem jest stosownie do ustawy z d. 26. Grudnia 1882. Nr. 3. Dz. u. kr. z r. 1883 c. k. Starostwo, przyczem zastosowane być mają prócz szczegółowych w tej mierze obowiązujących przepisów, także postanowienia niniejszej ustawy.

§. 17.

Budowy publiczne wykonywane przez państwo, kraj lub powiat.

Przy budowach na cele publiczne, przedsięwziętych przez państwo, kraj lub powiat, powołaniem jest do przeprowadzenia komisji (§. 8.) tudzież do przesłuchania sąsiadów i innych osób interesowanych, c. k. Starostwo, które co do linii regulacyjnej i poziomu przesłucha Zwierzchność gminną.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie nie wniesiono zarzutów, lub jeżeli wniesione w toku rozprawy usuniętymi zostały, uwiadomi o tem c. k. Starostwo władzę budującą.

Zarzuty nieusunięte, nie pochodzące z tytułu prawa prywatnego, rozstrzyga c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z władzą, która budowę wykonuje. Co do zarzutów opartych na tytule prawa prywatnego, postąpi c. k. Namiestnictwo według §. 10. ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 16. i 17. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 18.

Zabudowanie znaczniejszego obszaru.

Jeżeli na budowę ma być użytą część obszaru znaczniejszego, do zabudowania przeznaczonego, właściciel tego obszaru jest obowiązany najpierw postarać się o zatwierdzenie podziału

obszaru tego na parcele budowlane. W tym celu winien przedłożyć Zwierzchności gminnej w dwóch egzemplarzach plan podziału na parcele z oznaczeniem wymiaru całego obszaru i poszczególnych parceli, niemniej plan sytuacyjny i niwelacyjny. Zwierzchność gminna zarządzi oględziny, a spisany protokół przedłoży Radzie gminnej, która projektowany podział zatwierdzi bezwarunkowo lub pod pewnemi zastrzeżeniami.

Przy zatwierdzaniu planów takiego podziału powinny być uwzględnione potrzeby komunikacji publicznej, bezpieczeństwo przyszłych budynków na wypadek pożaru i ich warunki sanitarne.

Jeżeli celem stosownego podziału gruntu na parcele budowlane nastąpić ma na żądanie właściciela sprostowanie lub rozszerzenie przylegającej albo utworzenie nowej ulicy, grunt ten przerynkającej, właściciel obowiązany jest bezpłatnie odstąpić gminie przestrzeń gruntu na to potrzebną, jednak nie w większej szerokości jak metrów dwudziestu.

Gdyby zaś ze względów publicznych uznana została potrzeba utworzenia nowej ulicy przez grunta prywatne albo sprostowania lub rozszerzenia istniejącej ulicy, winien będzie właściciel gruntu odstąpić potrzebną na to przestrzeń za wynagrodzeniem. Wysokość wynagrodzenia będzie sądownie oznaczoną, jeżeli strony o nią nie zgodzą się.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi dostatecznie poparty opuszczenie słów w ustępie 3cim §. 18. ostatnim wierszu od wyrazu *j e d n a k* do *d w u d z i e s t u*.

Przemawia sprawozdawca.

Po objaśnieniu Marszałka p. Abrahamowicza który chciał przemawiać, Izba w głosowaniu uchwala §. 18. zgodnie z wnioskiem komisji a odrzuca poprawkę p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta:

§. 19.

Odbudowanie zniszczonych części miasta lub miasteczka.

W razie zniszczenia całej części obszaru miejskiego przez pożar, wylew lub inne wypadki elementarne, winna Zwierzchność gminna przed odbudowaniem domów zniszczonych sporządzić plan regulacyjny tej części.

W tym celu Zwierzchność gminna zarządzi oględziny części mającej być odbudowaną. W skład komisji wchodzi naczelnik gminy lub jego zastępca z asesorami i znawcami. Strony interesowane winne otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzi Zwierzchność gminna plan regulacyjny i przedłoży go Radzie gminnej do zatwierdzenia.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek w miejsce §. 19.

§. 19.

Odbudowanie zniszczonych części miasta lub miasteczka.

W razie zniszczenia całej miejscowości lub znaczniejszej części jej przez pożar, wylew, lub inne wypadki elementarne winna Zwierzchność gminna donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Wydział powiatowy zarządzi w przeciągu ośmiu dni od chwili zawiadomienia komisjonalne oględziny przestrzeni zniszczonej.

W skład komisji wchodzi delegat Wydziału powiatowego, naczelnik gminy lub jego zastępca tudzież powołani przez Wydział powiatowy rzeczoznawcy.

Strony interesowane winne otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzony zostanie plan regulacyjny, który przedłożony zostanie Radzie gminnej do uchwalenia, a następnie Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia.

Dopiero na podstawie uchwalonego a zatwierdzonego planu regulacyjnego, mogą być dawane konsensy do budowy na zniszczonej przestrzeni.

Izba popiera wniosek p. Abrahamowicza.

Przemawia p. Chamiec, p. Abrahamowicz, p. J. Gnoiński i wnosi poprawkę do wniosku p. Abrahamowicza treści następującej :

§. 19. W razie zniszczenia całej miejscowości lub znaczniejszej części przez pożar, wylew lub inne wypadki elementarne, winna Zwierzchność gminna donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Wydział powiatowy zarządzi w przeciągu ośmiu dni od chwili zawiadomienia komisjonalne oględziny przestrzeni zniszczonej. W skład komisji wchodzi delegat Wydz. powiat., naczelnik gminy lub jego zastępca wraz z assessorami, wreszcie przyzwani przez Wydział pow. znawcy.

Strony interesowane winny otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzi komisya plan regulacyjny i przedłoży go do uchwalenia Radzie gminnej, która do 6 tygodni uchwałą powzięć i Wydziałowi pow. do zatwierdzenia przedłoży ma.

Jeżeli Rada gm. w przepisany terminie uchwały nie poweźmie, albo poweźmie uchwałą odmowną, Wydział powiatowy zażąda przedłożenia sobie projektu regulacyjnego i przedłoży go do decyzji Rady powiatowej.

Dopiero na podstawie uchwalonego zatwierdzonego planu regulacyjnego mają być dawane konsensy do budowy na zniszczonej przestrzeni.

Przemawia p. Merunowicz i stawia wniosek formalny iżby cały §. 19. wraz z poprawkami odesłać do komisji celem bliższego zastanowienia.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek odraczający p. Merunowicza.

Następnie uchwała Izba wniosek p. Abrahamowicza w miejsce §. 19. wniosku komisji.

Pod względem formalnym przemawiają p. p. Abrahamowicz i St. Badeni.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. J. Gnoińskiego.

Izba odrzuca tę poprawkę.

Sprawozdawca czyta :

§. 20.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzaniu tego planu regulacyjnego przestrzegać należy głównie:

- a) aby w części, mającej być odbudowaną, usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości grozić mogło ponowieniem klęski,
- b) aby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym,
- c) aby ścieki, kanały i w ogóle środki odprowadzania nieczystości zostały w system ujęte,
- d) aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

Izba w głosowaniu uchwała §. 20. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Rozdział II.

Szczegółowe przepisy o budowlach.

§. 21.

Kierownictwo budowy.

Budujący winni przy prowadzeniu budowy posługiwać się tylko osobami do tego prawnie upoważnionemi. Postanowienie to obowiązuje zwłaszcza przy budowlach na cele publiczne, przemysłowe i wszelkich znaczniejszych budowlach prywatnych.

Do wykonywania wszelkich budowli parterowych, o pojedynczych konstrukcyach bez sklepień i urządzeń podziemnych (suterenu) wolno używać osób, posiadających dla wykonywania

przemysłu budowlanego koncesyę najniższej kategorii. Wreszcie o ile w miejscu budowy nie znajdują się tacy przemysłowcy, może władza udzielająca konsensu przy budowlach nieznacznych (chaty, budynki włościańskie) nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy.

Nazwisko kierownika budowy należy zawsze podać do wiadomości Zwierzchności gminnej i uwiadomić ją o wszelkich zmianach w tej mierze zachodzących.

Kierownik budowy jest zarówno jak budujący odpowiedzialnym za wszelkie naruszenia warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonych planów, i w ogóle za wszelkie uchybienie przepisom tej ustawy. Nie wyklucza to jednak odpowiedzialności innych w budowie udział biorących osób, o ile na nich ciąży wina.

Odstąpienie od zatwierdzonych planów jest tylko w takich wypadkach dozwolone, w których według §. 3. wystarcza uwiadomienie Zwierzchności gminnej. Każde odstąpienie od zatwierzonego planu winno być jednak podane do wiadomości Zwierzchności gminnej.

Przemawia p. Merunowicz i stawia wniosek którego Izba jednak nie popiera.

P. Abrahamowicz zrzeka się głosu.

Następnie uchwała Izba §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 22.

Skład materiałów budowlanych.

Bez pozwolenia Zwierzchności gminnej nie wolno składać na ulicy lub placu publicznym ani rumowiska, ani materiału budowlanego.

Udzielając takie pozwolenie, może Zwierzchność ustanowić opłatę stosowną, która wpływać ma do kasy gminnej na rzecz utrzymania ulic i placów w stanie odpowiednim.

Pozwolenie na zajęcie kawałka ulicy lub placu nie powinno atoli żadną miarą powodować ujemę dotkliwą dla komunikacji publicznej.

§. 23.

Środki utrzymania porządku.

Miejsce budowy przy ulicach i placach publicznych należy na czas trwania jej oddzielić od nich parkanem lub w inny stosowny sposób. Dla podania możności zarządzenia środków ostrożności potrzebnych do utrzymania porządku przy budowie, obowiązany jest budujący uwiadomić Zwierzchność gminną o rozpoczęciu budowy na dni trzy przed przystąpieniem do niej.

Przy budowlach i naprawie ścian przypierających do ulic i placów publicznych, winien budujący ustawić przepisane znaki ostrzeżenia, a nadto w przypadkach, w których nieuniknionem staje się chwilowe chociażby częściowe przerwanie komunikacji publicznej, dać baryerę, w nocy zaś oświetlić miejsce budowy latarnią.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 22. i 23. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 24.

Materyał do budowy.

W ogóle do budowy używać wolno tylko materiału ogniotrwałego.

Wyjątkowo na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie domy oddzielone są od siebie dziedzińcami, pustymi placami lub drzewami, wolno używać do budowy pruskiego muru lub drzewa.

W gminach, w których zachodzą pomienione stosunki, Rada gminna oznaczy część obszaru miejskiego, w których domy tylko z materiału ogniotrwałego stawiane być mogą.

W gminach położonych w okolicy, w której trudno o kamień i cegłę lub inny materiał ogniotrwały do budowy domów, lub też zamieszkałych przez ludność niezamożną, może Rada

gminna postanowić, że w całym obszarze miejskim stawiane być mogą budowy z pruskiego muru lub drzewa.

Jednak nawet w tych miejscowościach budynki przeznaczone na cele publiczne, tudzież budynki piętrowe bezpośrednio położone przy ulicach lub placach publicznych, wreszcie budynki parterowe, więcej jak dwadzieścia metrów długości mające, a bezpośrednio leżące przy ulicy lub placu publicznym, bezwarunkowo stawiane być winne z materiału ogniotrwałego. Inne budynki zaś położone przy rynku głównym, lub innym placu głównym, jakoteż przy innych ulicach i placach publicznych, które Rada gminna oznaczy, winny być stawiane przynajmniej na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokości. Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową i nie może obowiązywać przez dłuższy przeciąg czasu jak lat dziesięć od zatwierdzenia jej przez Radę powiatową. Po upływie tego czasu może jednak, w razie dalszego trwania stosunków, które spowodowały taką uchwałę, odnośne postanowienie być ponowionem nową uchwałą Rady gminnej, zatwierdzoną przez Radę powiatową.

W miejscach kąpielowych budynki przeznaczone na mieszkania dla gości kąpielowych, chociażby piętrowe, mogą być budowane z drzewa lub muru pruskiego.

W budynkach z pruskiego muru lub drewnianych, ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska, winne być w przestrzeni przynajmniej metra od komina, a dwu metrów od pieca lub ogniska zupełnie murowane z cegieł lub kamieni.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Podczas przemawiania p. Abrahamowicza przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

P. Abrahamowicz stawia następujący dostatecznie poparty wniosek w miejsce §. 24.

§. 24.

Materiał do budowy.

W regule ma być użyty do budowy materiał ogniotrwały.

Wyjątek od tego postanowienia stanowią:

- a) budowie parterowe na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie, dziedzińcami, ogrodami lub wolnymi placami,
- b) wszelkie budynki w miejscach kąpielowych lub klimatyczno-kuracyjnych przeznaczone stale na mieszkania dla gości.

Rada gminna obowiązana jest w ciągu roku licząc od dnia wejścia niniejszej ustawy w życie, oznaczyć część obszaru, w którym domy lub inne zabudowania tylko z materiału ogniotrwałego stawiane być mogą.

W gminach, w których materiał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność zamieszkała ubogą, może Rada gminna postanowić, iż z wyjątkiem domów piętrowych (które jedynie z materiału ogniotrwałego wznoszone być mają) wszystkie inne budowy na całym obszarze miejskim z muru pruskiego lub drzewa stawiane być mogą.

Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej, zatwierdzenia przez Radę powiatową i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć, licząc od dnia zatwierdzenia jej przez Radę powiatową.

Powyższe postanowienie może być jednak ponawiane w razie nie zaszłej zmiany w stosunkach które je pierwotnie spowodowały.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemawiania sprawozdawcy, JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napewrót.

Przystąpiono do głosowania.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza w miejsce §. 24.

Izba w głosowaniu uchwała §. 24. zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta :

§. 25.

Grubość murów.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy. Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna uleż zmianie. Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych niepiętrowych i jednopiętrowych, powinna wynosić przy ścianach zewnętrznych co najmniej 45 cm., a 30 cm. przy ścianach wewnętrznych, na których pułapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych, mających więcej pięter, dwa piętra najwyżej położone, winne mieć grubość murów takich samych rozmiarów, to jest: najmniej 45 względnie 30 cm., w każdych zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach grubość murów o 15 cm. powiększoną być musi.

Mury fundamentów winne być o 15 cm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów niewyprawionych w stanie surowym.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek w miejsce §. 25.

§. 25.

M u r y.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy.

Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna uleż zmianie.

Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych parterowych i jednopiętrowych, powinna wynosić przy ścianach zewnętrznych co najmniej 45 cm. a 30 cm. przy ścianach wewnętrznych na których pułapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych mających więcej pięter, dwa piętra najwyżej położone, winny mieć grubość murów takich samych rozmiarów, tj. najmniej 45 cm. względnie 30 cm. w każdych zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach, grubość murów o 15 cm. powiększoną być musi.

Budynki z materiału nieogniotrwałego wznoszone, a położone przy rynku lub placu głównym, tudzież innych ulicach i placach publicznych, które Rada gminna oznaczy, winny być stawiane na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokości.

Mury fundamentów mają być o 15. cm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów nie wyprawionych w stanie surowym.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Uderski i stawia następującą poprawkę dostatecznie popartą.

§. 25.

Grubość murów.

Ustęp 2. Przy budynkach mających więcej pięter, piętro najwyżej położone winno mieć grubość murów zewnętrznych najmniej 45 cm., każde zaś, następujące niższe piętro ma mieć mury o 0.15 grubsze.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się z wnioskiem p. Abrahamowicza.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Uderskiego.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Uderskiego i uchwała wniosek p. Abrahamowicza jako §. 25.

Sprawozdawca czyta :

§. 26.

Odpowiedzialność za gatunek materiału budowlanego.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za użycie tylko dobrego i trwałego materiału, odpowiadającego wymaganiom konstrukcyi.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek w miejsce §. 26.

§. 26.

Odpowiedzialność za gatunek materiału budowlanego.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za jakość i trwałość materiału użytego do budowy.

P. J. Gnciński zrzeka się głosu.

P. Uderski wnosi przejście do porządku dziennego nad §. 26.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Abrahamowicza.

J.E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Uderskiego.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek i uchwała wniosek p. Abrahamowicza jako §. 26.

Sprawozdawca czyta :

§. 27.

Wysokość pokoi, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne winny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła. Wysokość pokoi wynosić winna przynajmniej 2.50 m., wysokość okna najmniej 1 m., szerokość najmniej 60 cm., wysokość drzwi wchodowych w pokojach najmniej 2 m., szerokość 1 m.

Przemawia p. Uderski i stawia poprawkę, której Izba nie popiera i uchwała §. 27. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca prostuje cyfrę 40 cm. w §. 28. zawartą na 30 cm. i czyta :

§. 28.

Podłoga parterowych pokoi.

Podłoga parterowych pokoi powinna w budynkach mieszkalnych leżeć przynajmniej 30 cm. ponad powierzchnię terenu budowlanego, a w budynkach mieszkalnych, położonych w miejscu wystawionem na wylew wód, winna sieni i podłoga w parterze być najmniej 32 cm. wzniesioną nad najwyższy stan wody, a gdyby to niemożliwem było, najmniej 32 cm. nad stan wody, powtarzający się w krótszych odstępach czasu.

Do powyższego przepisu należy według możliwości stosować się także przy przebudowywaniu takich budynków.

Po zrzeczeniu się głosu przez p. J. Gncińskiego, Izba w głosowaniu uchwała §. 28. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 29.

Piwnice.

Piwnice pod budynkami mieszkalnymi winny być sklepione. Nie wolno budować piwnic pod ulicą lub placem publicznym, ani urządzać leżących drzwi do piwnic.

Okna z piwnic ku ulicy lub placowi publicznemu należy tak urządzać, aby nie przeszkadzały komunikacyi publicznej, nie zagrażały bezpieczeństwu publicznemu i nie szpeciły ulicy lub placu.

§. 30.

Zamieszkanie piwnic.

Urządzenie pomieszczeń w piwnicach jest wzbronione. Sklepione piwnice mogą tylko w takim razie być użyte na warsztaty, kuchnie i stajnie, jeżeli wysokość ich od podłogi do podniebienia

w sklepieniu wynosi 2·50 m., a najwyższy punkt sklepienia góruje o 75 cm. nad poziomem. Do takich piwnic winno powietrze i światło mieć dostateczny przystęp za pomocą okien do otwierania.

Po zrzeczeniu się głosu p. J. Gnoińskiego Izba w głosowaniu uchwała §§. 29. i 30. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 31.

Schody i klatka schodowa.

W domach piętrowych powinna istnieć za pomocą schodów komunikacja do wszystkich mieszkań, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę. Schody mają być przynajmniej na jeden meter szerokie. Wysokość stopnia na schodach nie powinna wynosić więcej jak 16 cm., szerokość zaś nie mniej jak 29 cm. w linii podziałowej. Linia podziałowa przyjmuje się w obrębie 45 cm. od ściany. Poręcze muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwym. W domach piętrowych przynajmniej główne schody winne być ogniotrwałe.

Władza może stosownie do przeznaczenia i rozmiarów budynku zarządzić wybudowanie jednych lub kilku ogniotrwałych schodów ubocznych. Schody z góry i z dołu sklepione uważane będą za ogniotrwałe, chociażby miały stopnie drewniane.

Komórek pod schodami, ani też ognisk, otworów kominowych i t. p. w klatce schodowej urządzać nie wolno.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona, a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą. Drzwi na strych prowadzące w domach murowanych powinny być żelazne, albo pobite żelazną blachą od strony strychu; drzwi te należy umieszczać w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Ustęp 3. ma brzmieć:

„Pod schodami, jakoteż w klatce schodowej nie wolno urządzać ognisk i otworów kominowych.“

Przemawia p. Uderski i przystępuje do tego wniosku.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała §. 31. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta:

§. 32.

Powała.

Powała strychowa w budynkach mieszkalnych winna być ogniotrwałe urządzona z cegły albo polepy glinianej 8 cm. grubej.

Podłogę w piętrowych budynkach mieszkalnych należy w każdym piętrze oddzielać warstwą suchego nasypu od niższej powały.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

§. 32.

Urządzenie wewnętrzne ogniochronne.

W budynkach z pruskiego muru lub drewnianych, ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska, mają być w przestrzeni przynajmniej metra od komina, a dwóch metrów od pieca lub ogniska zupełnie murowane z cegieł lub kamienia.

Powała strychowa w budynkach mieszkalnych ma być pokryta cegłą lub polepą glinianą 8 cm. grubą — podłogę w piętrowych budynkach mieszkalnych należy w każdym piętrze oddzielać warstwą suchego nasypu od niższej powały.

Przemawia p. Uderski i wnosi umieszczenie wyrazów „to jest pokryta“ po wyrazie urządzona“.

Izba popiera poprawkę p. Uderskiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy i p. Abrahamowicza pod względem formalnym Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Uderskiego i uchwała poprawkę p. Abrahamowicza do §. 32.

Sprawozdawca czyta:

§. 33.

Pomieszkania na poddaszu.

Pomieszkań w obrębie poddasza czyli strychu urządzać nie wolno. Wyjątek stanowią odosobnione pokoje w domach, których dachy mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednak tylko wtedy, jeżeli te domy są na mieszkanie dla jednej rodziny urządzone, od najbliższej granicy sąsiedniej najmniej 10 m. oddalone, a pokoje te murowanemi lub przynajmniej ryglowanemi i tykowanemi ścianami oddzielone od strychu i sieni i odpowiadają wymogom sanitarnym.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę:

W czwartym wierszu po słowach te domy są uchylić „na mieszkania dla jednej rodziny urządzone.“

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała §. 33. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta:

§. 34.

Latarnie w dachu.

Latarnie czyli klatki okien w dachu do oświetlenia schodów z góry, winny być w budynkach murowanych całkowicie z cegły murowane i ogniotrwale zamknięte od poddasza.

Ramy i pręty przedziałowe u okien w takich latarniach należy sporządzać z żelaza.

Izba w głosowaniu uchwała §. 34. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 35.

Kominy.

Budowania domów mieszkalnych bez kominów zabrania się bezwarunkowo.

Kominy winne być murowane: ściany kominów najmniej 15 cm. grube, wnętrze komina gładko wytynkowane, a zewnętrzna część w obrębie strychu wyprawiona.

Kominów na belkach lub pokładach drewnianych zakładać nie wolno. Wszelkie drzewo winno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina. Drzewa w ściany kominowe wpuszczać nie wolno.

Przemawia poseł Uderski i wnosi opuszczenie z ust. 3. §. 35. wyrazów wszelkie do k o m i n a.

Izba popiera tę poprawkę.

Po przemówieniu sprawozdawcy i p. Uderskiego pod względem formalnym i sprawozdawcy powtórnie Izba w głosowaniu uchwała §. 35. zgodnie z wnioskiem komisji a odrzuca poprawkę p. Uderskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 36.

Otwory kominów.

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wązkich (cylindrowych) najmniej 15 cm. średnicy. Jeżeli zaś do jednego przewodu

wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wąskich ma wynosić najmniej 20 cm. Każdy komin ma wystawać po nad szczyt dachu, a to, jeżeli dach jest ogniotrwałym, najmniej 50 cm., a jeżeli nie jest ogniotrwałym, najmniej 1 m.

§. 37.

Kierunek kominów.

Wszystkie kominy, a szczególnie wąskie (cylindrowe), winny być ile możności w pionowym kierunku stawiane. Większe pochylenie do poziomu jak 60 stopni jest zabronione. Jeżeliby z konieczności zezwolono na takie wyjątkowe pochylenie kominów wąskich, należy w miejscach, gdzie kierunek komina się zmienia, urządzić otwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby nie uszkadzały go kule do czyszczenia kominów.

§. 38.

Kominy fabryczne.

Kominy fabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk należy tak urządzać, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy, albo dla sąsiadów dokuczliwy.

§. 39.

Kominy wąskie (cylindrowe).

Wąskie cylindrowe kominy winny poczynać się w piwnicy, a gdzie piwnic nie ma, w parterze.

Nad podłogą, gdzie te kominy się poczynają, również na strychu, winny być zaopatrzone 1·50 m. nad posadzką lub polepą w podwójne żelazne drzwiczki do czyszczenia, dające się szczelnie na klucz zamykać. Materiał drewniany, znajdujący się w pobliżu tych drzwiczek, powinien być ogniochronnie osłonięty.

§. 40.

Ilość kominów.

W budynkach piętrowych nie powinien dym z ognisk należących do różnych pięter wchodzić do tego samego przewodu kominowego.

Jeżeli każde piętro ma swój własny przewód kominowy, przewód ten może się rozpoczynać na właściwem piętrze.

§. 41.

Piece piekarskie. Wędzarnie.

Piece piekarskie przemysłowe i w ogóle piece dla celów przemysłowych, należy umieszczać w lokalu sklepionym. Podłoga przed ogniskiem winna być ogniotrwale urządzoną.

Ściany w wędzarniach muszą być sporządzone z materiału ogniotrwałego i zaopatrzone w drzwi żelazne lub przynajmniej blachą od środka obita. Wędliny tylko na hakach lub prętach żelaznych zawieszać wolno.

§. 42.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe należy stawiać, jeżeli tylko można, w odrębnem zabudowaniu. Stanowczo wzbronionem jest jednak ustawianie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, równie jak urządzenie sklepień lub pował nad niemi. Tylko w razie udowodnionej konieczności dopuszczona być może lekka powała.

Izba w głosowaniu uchwala §§. 36., 37., 38., 39., 40., 41. i 42. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 43.

Piece pokojowe.

Piece pokojowe, stojące bezpośrednio na podłodze nieogniotrwałej, winny być podmurowane na 30 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę zabezpieczyć od ognia.

Pieców żelaznych nie wolno tam używać, gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo zapaleniu podlegający. Nie wolno także zastępować kominów murowanych rurami blaszanymi wewnątrz budynku, ani też przeprowadzać takich rur przez ściany drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzania dymu nie mogą wychodzić na dziedziniec ani na ulicę.

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę w miejsce ustępu 3.:

Rury do odprowadzania dymu muszą być wyprowadzone po nad dach.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. J. Gnoińskiego a uchwała §. 43, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 44.

Kuchnie.

Podłoga w kuchni winna być dookoła ogniska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartym należy tak umieścić kapę murowaną lub blaszaną, by po wszystkich stronach o 30 cm. wystawała poza krawędź kuchni.

Dym z otwartych ognisk tylko przełazowymi kominami odprowadzać wolno.

W kuchniach, angielskimi zwanych, należy dla odprowadzania pary urządzać otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznymi.

§. 45.

Stodoły, szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne budynki, przeznaczone na przechowywanie łatwo zapalnych materiałów, jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwałego lub nieogniotrwałe pokryte, muszą być od budynku mieszkalnego, równie jak od kuchni, przestrzenią 10 m. oddzielone. Takie budynki tylko wówczas przybudować można do domu mieszkalnego lub do kuchni, jeżeli przyległe izby mieszkalne, względnie kuchnie od nich oddzielone zostaną trwałym murem ogniochronnym. Izb mieszkalnych zaś ani kuchni do takich budynków dobudowywać nie wolno.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 44. i 45. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winne być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwałe zbudowanych.

Przemawia p. Wł. Koziembrodzki i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę:

Aliinea I.:

Dodać: i nie mogą być kryte słomą i trzcina lub szuwarem.

Alinea III.:

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 mtr. — muszą mieć komin murowany, nie mogą być pokryte słomą, trzcina lub szuwarem. Urządzenie kuźni przy domach mieszkalnych, może być dozwolone tylko w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Wł. Koziębrodzkiego a uchwała §. 46. zgodnie z wnioskiem komisji.

JE. Marszałek oznajmia, iż wobec pory spóźnionej i w skutek życezeń objawionych ze strony pp. posłów zarządzi przerwę w obradach.

Na zapytanie J. E. Marszałka Izba zgadza się na przerwanie posiedzenia do godziny 8. wieczorem.

JE. Marszałek zawiesza posiedzenie o godz. 3. po południu i naznacza dalszy ciąg takowego na godzinę 8. wieczór.

Ciąg dalszy 22. posiedzenia.

z dnia 14. Stycznia 1888.

Początek o godz. 8. m. 30 wieczór.

J. E. Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

JE. Marszałek oznajmia, iż zapisany do głosu p. J. Gnoiński zrzekł się przemawiania i udziela głosu sprawozdawcy, który odczytuje:

§. 47.

Pokrywanie dachów.

Dachy na takich budynkach, które według przepisów §. 24. z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, winny być pokrywane łupkiem, dachówką, blachą lub innym materiałem ogniotrwałym.

W gminach, zamieszkałych przez ludność niezamożną, gdzie pokrywanie dachów ogniotrwałym materiałem spotkałoby się na razie z przeszkodami trudnemi do zwalenia, może Rada gminna postanowić, iż dachy, nawet w takich budynkach, które z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, nieogniotrwałym materiałem pokrywane być mogą. Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową, i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć od zatwierdzenia jej przez Radę powiatową. Po upływie tego czasu może jednak, w razie dalszego trwania stosunków, które spowodowały taką uchwałę, odnośne postanowienie być ponowionem nową uchwałą Rady gminnej, zatwierdzoną przez Radę powiatową.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Słomą dachów pokrywać nie wolno. Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może Zwierzchność gminna zezwalać słomą pokrywać dachy, jeżeli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 12 m., albo jeżeli budynek, słomą pokryty być mający, oddzielonym jest szeregiem drzew od budynków bliżej położonych.

Przepis ten odnosi się także do pokrywania dachów trzcina lub szuwarem.

§. 49.

Mur ogniochronny.

W budynku murowanym, długości przynajmniej 25 m., przedzielać należy strych murem ogniochronnym.

Mur ogniochronny winien także oddzielać dachy budynków łączących się z sobą, lub oddzielonych przestrzenią nie przewyższającą 10 m.

Mur ogniochronny winien o 35 cm. sięgać nad dach. Przejścia umieszczone w ogniochronnym murze w obrębie strychu, należy opatrzyć żelaznemi, ogniotrwale osadzonemi drzwiami, któreby się same zamykały.

§. 50.

Wiązanie dachu.

Wiązanie dachu należy oddzielnie budować od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę, ani też w mur, nie wolno wpuszczać żadnej drewnianej części konstrukcyi dachu.

Przy zastosowaniu potrzebnych środków bezpieczeństwa można wówczas od tego przepisu odstąpić, jeżeli według §. 24 ustawy może być użytym do budowy domu materiały nieogniotrwałe, lub tam, gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

§. 51.

Rynwy.

Dachy budynków od ulic i placów publicznych mają być zaopatrzone w rynwy odpowiednich rozmiarów, z kruszcu lub innego nieprzemakalnego materiału. Rury spustowe winny być jak najbliżej muru urządzone i wedle możliwości wprost do kanału wprowadzone. Gdyby to połączone było z trudnościami, zasługującymi na uwzględnienie, należy wylot najwyżej 30 cm. nad chodnikiem umieścić.

§. 52.

Wychodki i zbiorniki kloaczne.

W każdym domu mieszkalnym mają być urządzone wychodki.

W domach piętrowych wychodki umieszczone być muszą w bezpośrednim połączeniu z budynkiem. W parterowych można urządzić je obok w bliskości budynku, tak jednak, ażeby nie były widoczne od ulicy lub placu publicznego. Wychodki należy budować według prawideł higienicznych i takiej objętości, ażeby na każde dwa mieszkania przynajmniej jedna komórka przypadała.

Zbiorniki dla nieczystości z wychodków winny mieć urządzony łatwy i trwały odpływ do jam kloacznych, kanałów lub przyrządów beczkowych, stosownie do systemu odpływu nieczystości w gminie zaprowadzonego.

Rada gminna wyda przepisy obowiązujące co do tego systemu.

Oddalanie zbiorników ma wynosić najmniej 2 m. od granicy sąsiedniej, a najmniej 8 m. od najbliższej studni. W częściach miastach gęsto zabudowanych zbiorniki te winny być murowane na cemencie z dnem nieprzepuszczalnym i zaopatrzone w odpowiednie nakrycie z otworem do czyszczenia.

Przy systemie kanałowym odpływu nieczystości obowiązującym jest budujący urządzić w swojej realności kanały poboczne murowane i kryte, których wymiary wewnętrzne wynosić mają najmniej 60 cm. szerokości, a najmniej 80 cm. wysokości.

§. 53.

Odpływ nieczystości z budynków.

Nawet przy starych budynkach jest bezwarunkowo wzbronione odprowadzanie wszelkich nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 47. do włącznie 53. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 54.

Balkony i ganki.

Przy budowie balkonów i ganków winna Zwierzchność gminna czuwać nad tem, by przez to nie ucierpiały ani komunikacja publiczna, ani regularność kierunku ulicy. Ganki w budynkach murowanych, służące za wyłączną komunikację do pomieszkań, muszą być ogniotrwałe urządzone.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi opuszczenie ustępu od wyrazu G a n k i do końca.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała §. 54. z opuszczeniem ustępu zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta:

§. 55.

Przedmioty sięgające na linię frontową ulicy.

Schody przed domami, kraty i poręcze, jakoteż inne tego rodzaju przedmioty nie powinny wystawać po za linię frontową ulicy.

Okna lub okiennice wychodzące na ulicę, a nieumieszczone w wysokości przynajmniej 2 do 3 m. nad chodnikiem, należy do otwierania na wewnątrz, lub tak urządzić, aby zupełnie do muru przylegały, i nie sterzczały na ulicę. Tak samo mają być urządzone drzwi od ulicy na zewnątrz otwierane.

Przemawia p. Uderski i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Należy urządzić tak, aby się otwierały na wewnątrz — lub aby w stanie otwartym zupełnie przylegały do muru i nie sterzczały nad ulicą.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który przyjmuje tę poprawkę, Izba w głosowaniu uchwała §. 55. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Uderskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 56.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach i placach publicznych wolno na froncie stawiać tylko budynki główne. Inne budynki, służące na gospodarcze lub podobne cele, jako to: stajnie, wozownie i t. d. mają być w podwórzu umieszczone.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki takie tylko przy froncie ulicy postawionymi być mogły, a względy publiczne nie przemawiały przeciw temu, można na to wyjątkowo pozwolić. W takim wypadku jednak budynki te winny posiadać odpowiednią fasadę.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m., a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

Izba w głosowaniu uchwała §. 56. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 57.

Domy parterowe przy głównych ulicach.

Rada gminna może oznaczyć okręg gminy, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno. W takim razie może Rada gminna wyjątkowo dozwolnić budowy domu parterowego w tym okręgu, jednak tylko pod warunkiem wyprowadzenia murów w takiej grubości, ażeby w danym razie wybudowanie piętra było możliwem. Przepis ten nie odnosi się jednak do domów w ogrodzie położonych.

§. 58.

Cofnięcie budynków głównych od frontu.

Budynki główne przy ulicach głównych (§. 57.) należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej tych ulic.

Jeżeli przed takimi budynkami ma być urządzonym ogród lub zajazd, cofnięcie od frontu może być dozwolone pod następującymi warunkami:

- a) budynek cofnięty tak winien być budowany, jak to przepisano dla domów frontowych;
- b) odstęp budynku od ulicy nie może wynosić mniej jak 3 m., a placu tego nie wolno użyć na budynki podrzędne, magazyny, składy, lub w inny sposób szpecący;
- c) budynek należy od ulicy odgraniczyć sztachetami.

§. 59.

Chodniki.

Jeżeli w części miasta lub miasteczka, w której staje budynek, są urządzone chodniki, budujący jest obowiązany urządzić chodnik przed domem swoim. Późniejsze jednak utrzymanie chodnika w dobrym stanie należy do gminy.

Chodnik ma być ułożonym z takiego materiału, jaki Rada gminna dla danej ulicy lub części miasta oznaczy.

§. 60.

Grunta niezabudowane.

Przy ulicach i placach głównych winny być wszystkie grunta niezabudowane parkanem lub w inny stosowny sposób zamknięte.

Zwierzchność gminna może rozporządzić, ażeby niezabudowane grunta także przy innych ulicach i placach zostały oparkanione i ogrodzone.

§. 61.

Ogrodzenia, płoty i t. p.

Jaki materiał dozwolany być może do urządzenia ogrodzeń, zastosować się należy do zwyczajów miejscowych.

Odległość ogrodzeń od dróg krajowych, powiatowych i gminnych, ma wynosić najmniej 30 centymetrów.

Na odgrodeniach wzdłuż dróg publicznych, jakoteż na odgrodeniach takich, które dotyczą zabudowań lub ogrodzeń sąsiednich, nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szwaru, pezu, odpadków łądy konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 62.

Fasady domów.

Fasady domów frontowych winny być ile możności zgodne z zasadami dobrego smaku. Wzbronionem jest używanie takich kolorów, które jaskrawością szpecą widok lub rażą oczy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 57. do 62. włącznie zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 63.

Studnie.

Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają, a nie zachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli można ją urządzić w odległości od jam kloacnych, kanałów i gnojowisk przepisanych w §. 52.

Przemawia p. Władysław Koziębrodzki i stawia następującą dostatecznie popartą poprawkę:

Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają, a niezachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli można ją urządzić w odległości od jam kloacznych, kanałów i gnojowisk przepisanych w §. 32 — „studnia powinna być ocembrowaną, a ocembrowanie to wznosić się po nad poziom terenu 80 cmtr.“—

Przemawia p. Uderski i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę:

w odległości 8 m. od jam kloacznych, kanałów i gnojowisk.

Po przemówieniu sprawozdawcy i p. Wł. Koziębrodzkiego który modyfikuje swą poprawkę stosownie do wniosku sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala §. 63. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Wł. Koziębrodzkiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynku słomą, trzciną lub szuwarem pokryć się mającego, cięży na budującym obowiązek, oddzielenia go szeregiem drzew od budynków sąsiednich.

§. 65.

Plantacye.

Zwierzchność gminna jest obowiązana pielegnować starannie istniejące plantacye i urządzić ile możności nowe na pustych placach należących do gminy.

Gdzie na to stosunki miejscowe zezwalają, obowiązana jest Zwierzchność gminna sadzić i utrzymywać drzewa na placach publicznych budynkami otoczonych i przy ulicach obok chodników.

Izba w głosowaniu uchwala §§. 64. i 65. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ III.

Zamieszkanie nowych budynków i utrzymanie istniejących.

§. 66.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani zamieszkane ani na inny cel użyte przed uzyskaniem pozwolenia Zwierzchności gminnej.

Przed daniem takiego pozwolenia musi odbyć się na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Komisya badająca stan budynku składa się z naczelnika gminy lub jego zastępcy i znawcy technicznego. Komisya zbada, czy budowa wykonana jest zgodna z planem zatwierdzonym, czy odpowiada wymaganiom sanitarnym i warunkom bezpieczeństwa publicznego. Według wyniku tych oględzin załatwi Zwierzchność gminna odnośną prośbę budującego.

§. 67.

Termin zamieszkania.

Budynek murowany, podczas wiosny pod dach doprowadzony, a w jesieni narzucony, może być dopiero w następnej wiosnie zamieszkanym. Budynek zaś w jesieni pod dach doprowadzony, a w następnej wiosnie narzucony, może dopiero w jesieni do zamieszkania być oddanym. Gdyby w powyższych okresach czasu tylko niektóre części domu zostały wykończonymi, może Zwierzchność gminna dać pozwolenie na częściowe zamieszkanie budynku, jeżeli zachodzą warunki określone w ostatnim ustępie §. 66.

§. 68.

Taksy za oględziny.

Oględziny nowo wybudowanych domów odbywa Zwierzchność gminna bezpłatnie. Tylko dla znawców nie będących urzędnikami gminnymi uiszczyć ma budujący do rąk Zwierzchności gminnej taksę, której wysokość ustanowi Rada gminna.

§. 69.

Oczyszczenie placu budowy.

Właściciel budynku jest obowiązany własnym kosztem po wykonaniu budowy usunąć gruz, ziemię wykopaną i wszystkie inne przedmioty tamujące komunikację, albo zanieczyszczające ulicę lub plac publiczny, zasypać doły, chodnik lub bruk nadwierzony naprawić, słowem przywrócić do pierwotnego stanu przyległy plac lub ulicę.

§. 70.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymać go w dobrym stanie, czysto i porządnie. Winien mianowicie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, lub zdrowiu mieszkańców, albo szpecić ulicę lub plac publiczny.

§. 71.

Budynki grożące zawaleniem.

Jeżeli budynek grozi niebezpieczeństwem zawalenia, zarządzi Zwierzchność gminna komisyjne zbadanie stanu rzeczy i poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i zagrożeniem następstw prawnych (§. 82.) podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa, bądź to opróżnienie i zabezpieczenie budynku starego aż do wykonania potrzebnych napraw, bądź też częściowe albo nawet całkowite rozebranie budynku.

§. 72.

Naprawa dachów.

W tych częściach obszaru miejskiego, w których w przyszłości tylko domy z dachem ogniotrwałym mogą być budowane (§. 47.), łatanie istniejących dachów gontowych tylko w takich wypadkach jest dozwolone, jeżeli wiązanie stocła jest zdrowe, a pokrycie w tak dobrym stanie zachowane że wystarczy jednorazowe wyłatanie w granicach czwartej części dachu na każdej połaci.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać pozwolenie Zwierzchności gminnej.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 66. do włącznie §. 72. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ IV.

Władze wykonawcze.

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega ażeby:

- a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu,
- b) zachowano linię regulacyjną i poziom.
- c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy,
- d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21 i
- e) tylko dobrego trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminna w wypadkach pod *a*), *b*) i *c*) wymienionych, wstrzymać dalszą budowę w wypadku pod *d*) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod *e*) zarządzić uprzątnienie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnosić rekurs do Rady gminnej w nieprzekraczalnym terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu rozporządzenia.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

Przemawia p. J. Gnoiński i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do ustępu 4. §. 73:

„Z wyjątkiem wypadków przewidzianych w §. 3 niniejszej ustawy.“

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała §. 73. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. J. Gnoińskiego.

Sprawozdawca prostuje wyraz pod lit. *e*) w §. 74. zawarty, a mianowicie: zamiast *z*atwierdza ma być „*u*chwala” i czyta §. 74:

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

- a*) rozstrzyga rekursy wniesione od rozporządzeń Zwierzchności gminnej;
- b*) zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta, zatwierdza go i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;
- c*) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;
- d*) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18.);
- e*) uchwała plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 19.);
- f*) oznacza części obszaru miejskiego, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użytym być może (§. 24.);
- g*) postanawia z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Radę powiatową, że w następującym przeciągu lat 10, prywatne budynki parterowe i prywatne budynki piętrowe, nieprzypierające bezpośrednio do ulicy lub placu publicznego, na całym obszarze gminy mogą być stawiane z materiału nieogniotrwałego (§. 24.);
- h*) uchwała w sprawie wyjątkowego uwolnienia gminy miejskiej od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem (§. 47);
- i*) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacji (§. 52);
- k*) oznacza okręg miasta, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§. 57);
- l*) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68).

Rekurs w sprawach budowniczych wniesiony do Rady gminnej, winna gmina załatwić merytorycznie najdalej do czterech tygodni od dnia podania. Po upływie tego czasu i po bezskutecznym upływie terminu, naznaczonego Radzie gminnej przez Wydział powiatowy do rozstrzygnięcia rekursu, ma Zwierzchność gminna przedłożyć akta Wydziałowi powiatowemu, który wyda orzeczenie tak, jak gdyby po przystąpieniu Rady gminnej do orzeczenia Zwierzchność i do niego rekurs został wniesiony.

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod *b*), *c*), *d*), *e*), *f*), *i*), *k*) określonych, winny być w obrębie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem Zwierzchności gminnej rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od ich ogłoszenia.

Do rekursu od uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod a) wymienionych, służy termin dni 14 od doręczenia tej uchwały; ten rekurs również wnosić należy przez Zwierzchność gminną.

§. 75.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy załatwia rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej.

§. 76.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostateczna instancja rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego i Rady powiatowej.

Rekurs ma być wniesiony za pośrednictwem Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od doręczenia orzeczenia.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami §§. 104, 105, 106 i 107 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kr. pozostają nienaruszone.

Izba w głosowaniu uchwała §. 74 do włącznie §. 77 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ V.

Postanowienia karne.

§. 78.

Przekroczenia objęte ustawą karną.

Przekroczenia przepisów budowniczych objęte ustawą karną, będą dochodzone i karane przez właściwe Sądy.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma assessorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 5 do 100 zł. w. a., a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 80.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym, wydanym w myśl §. 79. mają być w terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu wnoszone do e. k. Starostwa za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

§. 81.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

Jeżeli budowa została całkiem lub częściowo wykonaną bez konsensu lub wbrew zatwierdzonemu planowi, winna Zwierzchność gminna, niezależnie od natychmiastowego wstrzymania budowy (§. 73) wydać orzeczenie czyli i o ile wykonana budowa może być pozostawioną, czyli też ma być zmienioną, lub zupełnie zniesioną.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej służy zwykła droga rekursu wszystkim stronom interesowanym.

Niezależnie od tego może nastąpić ukaranie winnego, w myśl §§. 78. i 79.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynków pomimo nałożenia kary za niedotrzymanie pierwszego terminu, nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Izba w głosowaniu uchwala §. 78. do włącznie §. 82. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienie co do obszarów dworskich.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Obszary dworski w tych miejscowościach, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia w miejsce §. 83. następujący dostatecznie poparty wniosek.

Budowle na gruntach obszaru dworskiego położonych pośród zabudowań gminy, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom tej ustawy.

Przemawia p. J. Gnoiński:

Po przemówieniu sprawozdawcy. Izba w głosowaniu uchwala wniosek p. Abrahamowicza w miejsce §. 83.

Sprawozdawca czyta §. 84.

§. 84.

Zwierzchność gminna i Rada gminna.

Wykonywanie wszystkich czynności policji budowniczey na tych częściach obszaru dworskiego, które leżą pośród zabudowań gminy, należy do zakresu działania gminy.

Co do karczem i szynkowni, w których stosownie do postanowienia §. 7. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Maja 1866 Nr. 20 dz. u. kr. sprawowanie policji miejscowej należy do gminy, tudzież co do stajni, szop i tym podobnych zabudowań należących do karczem lub szynkowni tego rodzaju, należy również wykonanie przepisów niniejszej ustawy w całej pełni do Zwierzchności, względnie do Rady gminnej.

Nadto, jeżeli budynek na obszarze dworskim stawiany, lub już istniejący mniej aniżeli o 30 m. oddalonym jest od zabudowanego terytorium gminy, a Zwierzchność gminy mniema, że budynek ten stawianym jest lub istnieje wbrew przepisom niniejszej ustawy i ztąd zagraża niebezpieczeństwo, może Zwierzchność gminna o tem donieść Wydziałowi powiatowemu, który powołanym jest na tej podstawie zbadać rzecz i wydać orzeczenie, tak, jak gdyby w tej sprawie do niego rekurs wniesionym został przeciw orzeczeniu w pierwszej instancji wydanemu.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi w miejsce ustępu pierwszego następującą dostatecznie popartą poprawkę:

Wykonywanie wszystkich czynności policji budowniczey na tych częściach obszaru dworskiego, które leżą pośród zabudowań gminy, należy do zakresu Zwierzchności gminnej i Rady gminnej.

P. Abrahamowicz przemawia dalej i wnosi następującą poprawkę w miejsce ustępu 3 w §. 84.

Nadto, jeżeli budynek na obszarze dworskim stawiany, łączy się bezpośrednio z zabudowaniami na terytorium gminy, lub od tych zabudowań mniej niż o 30 metrów jest oddalony; ma prawo odnośna Zwierzchność gminna żądać, ażeby budowa zastosowaną została do postanowień niniejszej ustawy.

Żądanie to ma być przedłożone Wydziałowi Rady powiatowej, który je bada i o niem rozstrzyga z prawem powstrzymania zamierzonej lub rozpoczętej budowy.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Gnoiński i przyłącza się do poprawek p. Abrahamowicza oraz zapowiada ewentualną poprawkę gdyby wnioski p. Abrahamowicza się nie utrzymały.

Poprawka ta brzmi:

Opuścić słowa:

a) „lub już istniejący“.

b) „lub istnieje“.

Po przemówieniu sprawozdawcy który przystępuje do poprawek p. Abrahamowicza Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. §. 84. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Abrahamowicza.

Następnie uchwała Izba ustęp 2. §. 84. zgodnie z wnioskiem komisji. Wreszcie uchwała Izba w miejsce ustępu 3. §. 84. wniosek posła Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta §. 85.

§. 85.

Przełożony obszar dworskiego.

Na tych częściach obszaru dworskiego, które nie należą do zakresu działania gminy według §. 84. wypełnia przełożony obszar dworskiego zakres działania Zwierzchności gminnej i Rady gminnej z wyjątkiem władzy karania w §. 79. określonej, która przysługiwać ma e. k. Starostwu

Izba w głosowaniu uchwała §. 85. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustawę wprowadzczą treści następującej.

Ustawa

z dnia obowiązuje w Królestwie Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem wydaję załączoną ustawę, zawierającą przepisy budownicze dla znaczniejszych miejscowości w Królestwie Galicji i Lodomeryi wraz z Wielkim Krakowskiem i rozporządzam co następuje:

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości (miasta i miasteczka): Bełz, Biecz, Bircza, Bóbrka, Bohorodczany, Bolechów, Borszczów, Brzesko, Brzozów, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobczyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Gliniany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarno, Kopeczyńce, Kossów, Kozowa, Krystynopol, Kulików, Kutry, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łysiec, Maków, Mielec, Mielnica, Mikołajów, Mikulińce, Monasterzyska, Mościska, Muszyna, Myślenice, Nadworna, Niepołomice, Niżniów, Niżankowice, Nowy targ, Obertyn, Olesko, Oświęcim, Ottynia, Peczeniżyn, Pilzno, Pistryń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień, Podwoleczyska, Pomorzany, Potok złoty, Przemyślany, Przeworsk, Radomyśl, (w pow. Mieleckim), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropczyce, Rozdół, Rudki,

Rudnik, Rymanów, Sassów, Sieniawa, Skała, Skałat, Skole, Sokołów, Sołotwina, Staremiasto, Stary Sącz, Strusów, Sucha, Szczerzec, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uhnów, Ulanów, Ustrzyki dolne, Wiśnicz nowy, Wiśnia Sądowa, Wojnicz, Zabłotów, Załusce, Zator, Zbaraż, Zborów, Zmigród, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

Art. II.

Postanowienia §§. 2 do 15 ustawy ogniowej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy ces. patentu z dnia 28. Lipca 1786 zostają uchylone.

Art. III.

Ustawa niniejsza zacznie obowiązywać w dni dziewięćdziesiąt po jej ogłoszeniu.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia p. Uderski i wnosi wzięcie miejscowości „Borysław“ do szeregu miast wymienionych w art. I.

Izba nie popiera tej poprawki, i przystępuje do rozprawy szczegółowej nad powyższym projektem ustawy.

Sprawozdawca odczytuje art. I, II, III, IV, tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwala art. I, II, III, IV oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zbadał, które jeszcze miejscowości w kraju oprócz już w ustawie wymienionych, należałoby poddać nstawie budowniczey dla znaczniejszych miejscowości i aby swe wnioski w tej mierze Sejmowi przedłożył.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą rezolucję bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy dla wsi.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz, uwolniony od czytania sprawozdania przedstawia następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wydaję załączoną ustawę budowniczą dla wsi i rozporządzam:

Art. I.

Ustawa budownicza dla wsi obowiązuje we wszystkich gminach Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w których nie obowiązuje żadna inna dla tegoż Królestwa wydana ustawa budownicza.

Art. II.

Postanowienia §§. 1 do 10 włącznie ustawy ogniowej dla gmin wiejskich, wydanej na mocy Cesarskiego patentu z dnia 28. Lipca 1786 zostają uchylone.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie dnia dziewięćdziesiątego po jej ogłoszeniu.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa budownicza dla wsi.

ROZDZIAŁ I.

O pozwoleniu na budowę (konsensie).

§. 1.

Budowy wymagające konsensu.

Do budowy nowego przybudowania lub przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku zmian, które wpłynąć mogą na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitarne, lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest zezwolenie Zwierzchności gminnej (konsens).

Zezwolenie takie (konsens) potrzebnem jest także do urządzenia nowych odgrodzeń od dróg publicznych lub placów gminnych.

Wyjęte z pod tego obowiązku budowie wykonywane na cele publiczne przez państwo, kraj lub powiat, niemniej budowie kolei żelaznych i obok kolei żelaznych (§§. 12 i 13).

Odrębne postanowienia co do wydzielonych obszarów dworskich zawarte są w rozdziale VI.

§. 2.

Mniejsze zmiany, utrzymanie budynku.

Mniejsze zmiany w budynku istniejącym, które nie wpływają na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, ani warunki sanitarne, ani dotyczą praw sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli Zwierzchność gminna do trzech dni po uwiadomieniu, chociażby ustnem, o zamiarze przedsięwzięcia zmiany nie oznajmi, że potrzebnem jest konsens do wykonania zamierzonej zmiany. Przeciw takiemu orzeczeniu Zwierzchności gminnej rekurs nie ma miejsca.

Bez uwiadomienia Zwierzchności gminnej można tylko takie roboty wykonywać, które odnoszą się do utrzymania budynku w dobrym stanie, a w szczególności: naprawę dachu takim samym lub trwalszym materiałem, zewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa komina bez zmiany jego konstrukcyi wewnętrznej lub zewnętrznej, przestawienie pieców i ognisk na dotychczasowem miejscu i t. p.

§. 3.

Plan budowy.

Równocześnie z ustną lub pisemną prośbą o konsens przedłożyć należy Zwierzchności, gminnej podwójnie sporządzony plan budowy.

Jeżeli się rozchodzi o budowę zwykłego włościańskiego domu mieszkalnego albo też o zwykłe budynki gospodarskie bez ognisk, wystarczy przedłożenie prostego szkicu budowy i planu sytuacyjnego, oznaczającego położenie budynku, tudzież położenie i odległość najbliższych sąsiednich budynków.

We wszystkich innych wypadkach ma być plan sporządzony według miary metrycznej z oznaczeniem zastosowanej skali i mają być uwidocznione także plany poziome wszystkich piąter piwnie i poddasza, przekrój podłużny i przekrój poprzeczny i fasady budynku. Na planie piwnie powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały z przekrojem poprzecznym i spadkiem, ścieki i studnie. Na planie poddasza mury strychowe, kominowe i ogniowe.

§. 4.

Badanie planu.

W przeciągu dni ośmiu po otrzymaniu planu budowy, odpowiadającego przepisanyemu wyma-ganiom, Zwierzchność gminna zarządzi zbadanie planów w obecności budującego lub jego pełno-mocnika, sąsiadów a w razie potrzeby i znawcy biegłego w sprawach budowniczych, tudzież

kierownika budowy, jeżeli ustanowionym został. Znawca do komisji przywołany winien być nieinteresowanym w zamierzonej budowie. Koszta z jego powołaniem połączone ponosi podający o konsens.

Przed rozpoznaniem planu i podania o konsens zarządzi Zwierzchność gminna odczytanie odnośnych postanowień niniejszej ustawy, poczem komisja bada pod kierownictwem naczelnika gminy lub członka Zwierzchności gminnej, przez niego delegowanego, przedłożony plan na miejscu budowy, wyświeca zachodzące może wątpliwości i spisuje z całej czynności protokół.

Następnie przystępuje komisja do przesłuchania sąsiadów, zapytując ich, czy i jakie zarzuty czynią przeciw zamierzonej budowie. W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów zawezwie komisja zamierzającego budować do oświadczenia się na nie, starać się będzie o usunięcie ich w drodze ugody, a podniesione zarzuty i wynik rokowań zapisze do protokołu. Protokół ten podpisany przez wszystkich uczestników komisji, a w danym razie zawierający uwagę podpisaną przez członków komisji, którzy z uczestniczących i z jakich powodów odmówili podpisu, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony Zwierzchności gminnej, która w przeciągu dni dziesięciu po odbyciu komisji wydać ma orzeczenie pisemne, pozwalające na zamierzoną budowę lub odmawiające pozwolenia.

Względy bezpieczeństwa ogniowego, względy sanitarne i inne publiczne, są dostatecznymi powodami do odmówienia konsensu.

§. 5.

Konsens budowlany.

Konsens budowlany winien zawierać:

- a) dokładne oznaczenie miejsca budowy;
- b) wymienienie rodzaju budynku (np. dom mieszkalny, stajnia i t. p.);
- c) oznaczenie materiału, z którego ściany i dach na nich mają być stawiane;
- d) długość, szerokość i wysokość budynku oznaczone miarą metryczną;
- e) ilość i wymiar okien i drzwi;
- f) ilość i rodzaj ognisk;
- g) oznaczenie materiału, z którego w budynkach drewnianych komin i ściana do komina przyległa ma być budowaną.

Warunki lub zmiany przez Zwierzchność gminną zastrzeżone, winny być nietylko w konsensie dokładnie wymienione, ale nadto ile możliwości w planach oznaczone.

Jeden egzemplarz planu zwróci Zwierzchność gminna podającemu, a drugi zachowa w aktach.

§. 6.

Prawa prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty, pochodzące z tytułu prawa prywatnego i takowe przy komisijnem zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może być udzielony konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie. Co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego podniesionych, ma Zwierzchność gminna odesłać strony do drogi prawa. W uchwale, konsens na budowę udzielającej, należy wraźnie wymienić zarzuty z tytułu prywatnego podniesione i do drogi prawa odesłane.

Sąd rozstrzyga, czy budowa dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, ma być wstrzymana aż do rozstrzygnięcia sporu, czy też i pod jakimi warunkami tymczasem prowadzona być może (§. 340, 341 i 342 ust. cyw.)

O innych warunkach rozstrzyga Zwierzchność gminna.

§. 7.

Załatwienie podania o konsens.

Zwierzchność gminna zawiadomi pisemnie budującego i te strony interesowane, które w terminie właściwym poczyniły zarzuty, o załatwieniu podania o konsens (§§. 4 i 6) a dowód doręczenia tych pisemnych zawiadomień przechowa w aktach.

§. 8.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być dopiero wtedy rozpoczęta, gdy konsens stanie się prawomocnym, to jest, gdy od dnia doręczenia go wszystkim stronom interesowanym upłynęło dni czternaście, a żadna z nich nie wniosła rekursu przeciw odnośnemu rozporządzeniu.

§. 9.

Gaśnięcie i odnowienie konsensu.

Konsens na budowę gaśnie, jeżeli budowa dozwolona nie została rozpoczęta w ciągu trzech lat od prawomocności konsensu.

W razie przerwania przez przeciąg trzech lat budowy rozpoczętej, należy przed upływem powyższego terminu naprzód uwiadomić Zwierzchność gminną o zamierzonym dalszem prowadzeniu budowy i oczekiwać rozstrzygnięcia przez nią, czy budowa może być dokończoną na podstawie pierwotnego planu, czyli też ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizji planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie przy odnawianiu konsensu należy przeprowadzać podług postanowień §§. 4. 5. 6. i 7.

§. 10.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na cele przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, należy ile możności łączyć rozprawę budowniczą z rozprawą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę udzielonym być może dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 11.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowach w rajonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych, mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej dwa metry. Wyjątek stanowią ulice i place posiadające ustalone linie regulacyjne. O rozprawie zarządzonej względem udzielenia konsensu na budowę przy drogach krajowych, względnie powiatowych, należy przynajmniej na trzy dni przed terminem badania planu uwiadomić władzę zarządzającą temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź też wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnego wniosku.

W razie zamierzonej budowy na nadanem polu górniczym lub naftowem, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §. 4. zawezwać także przedsiębiorcę górniczego, względnie naftowego.

Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na ustroniu w niewiększem oddaleniu, jak dwu kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsens uwiadomić e. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przesłać swe uwagi w tej mierze.

§. 12.

Budowy kolejowe i obok kolei żelaznych.

Przy budowach na gruntach kolei żelaznych (w myśl §. 2. ustawy o budowie kolei żelaznych z dnia 19. Maja 1874. Nr. 70 Dz. u. p.) i przy nowych budowach, dobudowaniach i przebudowaniach obok kolei żelaznych już istniejących, lub w budowie będących, względnie w ich rajonie pożarnym, należy się stosować do osobnych przepisów w tej mierze istniejących.

Do przedsiębrania czynności urzędowych przy budowach w rajonie pożarnym kolei powołanem jest stosownie do ustawy z dnia 26. Grudnia 1882. Nr. 3 Dz. u. kr. z r. 1883. c. k. Starostwo, przyczem zastosowane być mają prócz szczegółowych w tej mierze przepisów także postanowienia niniejszej ustawy.

§. 13.

Budowy publiczne wykonywane przez państwo, kraj lub powiat.

Przy budowach na cele publiczne przedsiębranych przez państwo, kraj lub powiat, powołanem jest do przeprowadzenia czynności przepisanych w §. 4. c. k. Starostwo.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie nie wniesiono zarzutów, lub wniesiono w toku rozprawy usuniętymi zostały, uwiadomi o tem c. k. Starostwo władzę budującą.

Zarzuty nieusunięte, nie pochodzące z tytułu prawa prywatnego, rozstrzyga c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z władzą, która budowę wykonuje. Co do zarzutów opartych na tytule prawa prywatnego postąpi c. k. Namiestnictwo według §. 6. ustawy.

§. 14.

Odbudowanie zniszczonych części miejscowości.

W razie zniszczenia całej miejscowości lub znaczniejszej części jej przez pożar, wylew, lub inne wypadki elementarne, winna Zwierzchność gminna donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Wydział powiatowy zarządzi w przeciągu ośmiu dni od chwili zawiadomienia komisjonalne oględziny przestrzeni zniszczonej. W skład komisji wchodzi delegat Wydziału powiatowego i naczelnik gminy lub jego zastępca, wreszcie przyzwani znawcy. Strony interesowane winny otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzonym zostanie plan regulacyjny, który przedłożonym zostanie Radzie gminnej do uchwalenia a następnie Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia.

Dopiero na podstawie uchwalonego zatwierdzonego planu regulacyjnego mogą być dawane konsensy do budowy na zniszczonej przestrzeni.

§. 15.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzeniu tego planu regulacyjnego należy przestrzegać głównie:

a) aby na przestrzeni odbudować się mającej usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości mogło grozić wznowieniem klęski;

b) aby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym i ogniowopolicijnym;

c) aby ścieki i odprowadzenia nieczystości zostały ułatwione;

d) aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

ROZDZIAŁ II. Szczegółowe przepisy o budowlach.

§. 16.

Kierownictwo budowy.

Budujący winni przy prowadzeniu budowy posługiwać się tylko osobami do tego prawnie upoważnionymi.

Postanowienie to obowiązuje zwłaszcza przy budowlach na cele publiczne, przemysłowe i wszelkich znaczniejszych budowlach prywatnych.

Do wykonywania mniejszych budowli parterowych, o pojedynczych konstrukcyach, bez sklepień i urządzeń podziemnych (suterenu), wolno używać osób, posiadających dla wykonywania przemysłu budowlanego koncesyę najniższej kategorii.

Wreszcie, o ile w miejscu budowy nie znajdują się tacy przemysłowcy, może władza udzielająca konsens przy budowlach nieznacznych (chaty, budynki włościańskie) nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy.

Nazwisko kierownika budowy należy zawsze podać do wiadomości Zwierzchności gminnej i uwiadamiać ją o wszelkich zmianach w tej mierze zachodzących.

Za wszelkie naruszenia warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonego planu bez poprzedniego uzyskania przyzwolenia Zwierzchności gminnej, i w ogóle za wszelkie uchybienia przeciw przepisowi tej ustawy odpowiadają niepodzielnie kierownik budowy i budujący.

Nie wyklucza to jednak odpowiedzialności innych w budowie udział biorących osób, o ile na nich ciąży wina.

§. 17.

Materyał do budowy.

Do budowy budynków określonych w ustępie 2. §. 16. wolno używać tylko materyału ogniotrwałego. Wyjątkowo wolno używać do budowy takich domów muru pruskiego lub drzewa, jeśli są oddzielone od innych zabudowań obszernymi dziedzińcami, ogrodami lub innymi niezabudowanymi przestrzeniami.

W miejscach kąpielowych jakoteż w okolicach, w których trudno o kamień, cegłę lub inny materyał ogniotrwały, może Wydział powiatowy w poszczególnych wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, dozwalać budowania takich budynków z muru pruskiego lub drzewa nawet wówczas, gdy budynki te nie są znacznie oddalone od innych zabudowań.

Również i do budowy budynków określonych w ustępie 3, §. 16. używać należy z reguły materyału ogniotrwałego, zaś muru pruskiego lub drzewa tylko wówczas, jeśli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 10 metrów. W wyjątkowych okolicznościach służyć będzie Radzie gminnej prawo zwolnienia od tego warunku.

Jaki materyał dozwolony być może do budowy wszystkich innych budynków, zastosować się należy do stosunków i zwyczajów miejscowych, oraz zamożności budującego.

Jednak nawet w budynkach z materyału nieogniotrwałego ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska, winny być w przestrzeni metra od komina — a dwu metrów od pieca lub ogniska zupełnie murowane z cegieł, lub kamienia, lub cegły surowej na powietrzu suszonej (surówki).

§. 18.

Odpowiedzialność za gatunek materyału budowlanego.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za użycie tylko dobrego i trwałego materyału, odpowiadającego wymaganiom konstrukcyi.

§. 19.

Wysokość izb, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne winny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła. Wysokość izby winna wynosić przynajmniej 2·50 m., wysokość okna najmniej 80 cm., szerokość najmniej 50 cm., wysokość drzwi najmniej 2 m., szerokość najmniej 1. m.

W każdej izbie przynajmniej jedno okno winno być urządzone do otwierania.

§. 20.

Podłoga izb parterowych.

Podłoga izb parterowych w budynkach mieszkalnych winna leżeć przynajmniej 30 cm. ponad powierzchnią terenu budowlanego, a w miejscu wystawionem na wylew wód, najmniej 32 cm. wzniesioną nad najwyższy, a gdyby to niemożliwem było, nad stan wody powtarzający się w krótkich odstępach czasu.

Do tego przepisu stosować się należy według możliwości także przy przebudowaniu budynków mieszkalnych.

§. 21.

Piwnice.

Piwnice pod budynkami mieszkalnymi winny być sklepione.

§. 22.

Powała.

Powała strychowa w budynkach mieszkalnych winna być ogniotrwale urządzona z cegły albo polepy z gliny 8 cm. grubej.

§. 23.

Kominy.

Budowania domów i chat mieszkalnych bez kominów zabrania się bezwarunkowo.

Kominy winny być z reguły murowane z cegły palonej lub kamienia, ściany kominów najmniej 15 cm. grube i 80 cm. nad dach wyprowadzone, wewnątrz komina gładko wytynkowane, a część zewnętrzna w obrębie strychu wyprawiona.

Kominów na belkach lub pokładach drewnianych zakładać nie wolno.

Wszelkie drzewo winno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina. Drzewa w ściany kominowe wpuszczać nie wolno.

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wąskich (cylindrowych) najmniej 15 cm. średnicy. Jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk ma wynosić najmniej 20 cm.

Wszystkie kominy, a szczególnie wąskie (cylindrowe), winny być ile możliwości w pionowym kierunku stawiane.

Nad podłogą, gdzie kominy wąskie się poczynają, również na strychu winny być zaopatrzone 1·50 m. nad posadzką lub polepą w podwójne żelazne drzwiczki do czyszczenia, dające się szczelnie na klucz zamykać. Materiał drewniany, znajdujący się w pobliżu tych drzwiczek, powinien być ogniochronnie osłonięty.

Wyjątkowo można mniej zamożnym dozwalać budowania kominów z cegły surowej pod warunkiem, że kominy takie do wysokości 30 cm. nad poziom budowlany będą podmurowane z kamienia lub cegły palonej.

§. 24.

Piece piekarskie. Wędzarnie.

Piece piekarskie do celów przemysłowych należy umieszczać w lokalu sklepionym. Podłoga przed ogniskiem winna być ogniotrwale urządzoną.

Ściany w wędzarniach muszą być sporządzone z materiału ogniotrwałego i zaopatrzone w drzwi żelazne lub przynajmniej blachą od środka obite. Wędliny tylko na hakach lub prętach żelaznych zawieszać wolno.

§. 25.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe należy stawiać, jeżeli tylko można, w odrębnem zabudowaniu. Stanowczo wzbronionem jest jednak ustawianie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, równie jak urządzenie sklepień lub powała nad nimi.

Tylko w razie udowodnionej konieczności dopuszczoną być może lekka powała.

§. 26.

Piece w izbach.

Piece w izbach, stojące bezpośrednio na podłodze nieogniotrwałej, winny być podmurowane na 30 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę zabezpieczyć od ognia.

Pieców żelaznych nie wolno tam używać, gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo zapaleniu podlegający. Nie wolno także zastępywać kominów murowanych rurami blaszanemi wewnątrz budynku, ani też przeprowadzić takich rur przez ściany drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzenia dymu nie mogą wychodzić na dziedziniec lub na ulicę.

§. 27.

Kuchnie.

Pod ogniskiem i na 80 cm. w około ogniska nie wolno urządzać podłogi z desek.

Nad ogniskiem otwartem należy tak umieścić kapę, by po wszystkich stronach o 30 cm. wystawała nad krawędź kuchni. Dym z otwartych ognisk tylko przełazowymi kominami odprowadzać wolno.

W kuchniach angielskiemi zwanych należy dla odprowadzania pary urządzać otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznemi.

§. 28.

Stodoły, szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne tego rodzaju budynki, przeznaczone do przechowywania łatwo zapalnych przedmiotów, muszą być od budynków mieszkalnych i kuchni przynajmniej przestrzenia 10 mtr. oddzielone. Takie budynki tylko wówczas przybudować można do domu mieszkalnego lub kuchni, jeżeli przyległe izby mieszkalne względnie kuchnia oddzielone zostaną trwałym murem ogniochronnym wystającym przynajmniej 34 cm. nad szczyt dachu.

§. 29.

Suszarnie, cegielnie i piece do wypalania wapna.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowań.

§. 30.

Kuźnie.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

§. 31.

Pokrywanie dachów.

Budynki, które stosownie do postanowień §. 17. z materiału ogniotrwałego stawiane być mają, winny być ogniotrwale krytymi.

Używanie nieogniotrwałego materiału do pokrycia dachu — z wyjątkiem słomy, trzciny i szuwaru — jest tylko w tych wypadkach dozwolone, w których podług §. 17. tej ustawy wolno używać nieogniotrwałego materiału do budowy.

Pokrywania dachów chat włościańskich i zabudowań gospodarskich słomą, trzcina, szuwarem i t. p. może Zwierzchność gminna dozwalać tylko wówczas, jeśli zamierzona budowa od budynków zawierających ogniska — względnie zaś zamierzona budowa chaty z ogniskiem oddaloną będzie od innych budynków o 15 m., a nadto od budynków sąsiednich oddzieloną zostanie szeregiem drzew liściastych.

§. 32.

Odprowadzanie nieczystości od budynków.

Odprowadzanie nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne jest bezwarunkowo zabronione, nawet przy budynkach już istniejących.

§. 33.

Studnie.

Studnie mogą być urządzone tylko w odległości przynajmniej 15 m. od jam kloacznych, kanałów i gnojowisk.

§. 34.

Ogrodzenia, płoty.

Jaki materiał dozwolany być może do urządzania ogrodzeń, zastosować się należy do zwyczajów miejscowych.

Odległość ogrodzeń od dróg krajowych, powiatowych i gminnych ma wynosić najmniej 30 etmetrów.

Na ogrodzeniach wzdłuż dróg publicznych wszystkich kategorii i takich, które dotyczą zabudowań lub ogrodzeń sąsiednich, nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szuwaru, perzu, odpadków łądyg konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 35.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynku słomą, trzcina lub szuwarem pokrytym być mającego, cięży na budującym obowiązek oddzielenia go szeregiem drzew od budynków sąsiednich.

ROZDZIAŁ III.

Zamieszkanie nowych budynków i utrzymanie istniejących.

§. 36.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani na mieszkanie ani na inny cel użyte przed uzyskaniem pozwolenia Zwierzchności gminnej.

Przed daniem takiego pozwolenia musi odbyć się na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Według wyniku tych oględzin załatwi Zwierzchność gminna prośbę budującego.

§. 37.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymywać go w dobrym stanie, czysto i porządnie. Winien mianowicie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu lub zdrowiu mieszkańców.

§. 38.

Budynki grożące zawaleniem.

Jeżeli budynek grozi niebezpieczeństwem zawalenia, zarządzi Zwierzchność gminna komisyjne zbadanie stanu rzeczy i poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i zagrożeniem następstw prawnych (§. 48.) podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa, bądź to opróżnienie i zabezpieczenie budynku starego aż do wykonania potrzebnych napraw, bądź też częściowe albo nawet całkowite rozebranie budynku.

ROZDZIAŁ IV.

Władze wykonawcze.

§. 39.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega, ażeby:

- a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu;
- b) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy;
- c) do wykonywania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 16. — i
- d) tylko dobrego trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminna, w wypadkach pod a) i b) wymienionych, wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod c) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod d) zarządzić usunięcie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnosić rekurs do Rady gminnej w nieprzekraczalnym terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu rozporządzenia. Rekurs od zarządzenia wstrzymującego budowę rozpoczętą nie ma mocy odraczającej.

§. 40.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

- a) rozstrzyga rekursy, wniesione do rozporządzeń Zwierzchności gminnej;
- b) zatwierdza plany budynków przeznaczonych na cele gminne lub zakładów gminnych;
- c) uchwała z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wydział powiatowy plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miejscowości (§. 14).

Rekurs w sprawach budowlanych, wniesiony do Rady gminnej, winna Rada gminna załatwić merytorycznie najdalej do czterech tygodni od dnia podania. Po upływie tego czasu i po bezskutecznym upływie terminu naznaczonego Radzie gminnej przez Wydział powiatowy do rozstrzygnięcia rekursu, ma Zwierzchność gminna przedłożyć Wydziałowi powiatowemu, który wyda orzeczenie tak, jak gdyby po przystąpieniu Rady gminnej do orzeczenia Zwierzchności do niego rekurs został wniesiony.

Od uchwał Rady gminnej można wnosić rekursy do Wydziału powiatowego; rekursy te wnoszone być winny na ręce Zwierzchności gminnej w nieprzekraczalnym terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu uchwały.

§. 41.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy:

- a) rozstrzega rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej;
- b) współdziała przez swego delegata przy sporządzaniu planu regulacyjnego zniszczonej części wsi i zatwierdza plan regulacyjny przez Radę gminną uchwalony (§. 14);
- c) orzeka o dopuszczalności ulg określonych w §. 17. ustęp 2;
- d) czuwa nad tem, ażeby Zwierzchność gminna nie zaniedbywała obowiązków niniejszą ustawą na nią włożonych.

§. 42.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostateczna instancja rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego i Rady powiatowej.

Rekurs ma być wniesiony za pośrednictwem Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od doręczenia orzeczenia.

§. 43.

Władze polityczne,

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami §§. 104, 105, 106 i 107 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kr. pozostają nienaruszone.

ROZDZIAŁ V.

Postanowienia karne.

§. 44.

Przekroczenia objęte ustawą karną.

Przekroczenia przepisów budowniczych, objęte ustawą karną, będą dochodzone i karane przez właściwe Sądy.

§. 45.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie, służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma przysiężnymi. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 1 do 50 zł. w. a., a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztem od 24 godzin do dni 14.

§. 46.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym (§. 45) mają być w terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu wnoszone do c. k. Starostwa za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

§. 47.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

Jeśli budowa została całkiem lub częściowo wykonana bez konsensu lub wbrew zatwierdzonemu planowi, winna Zwierzchność gminna niezależnie od natychmiastowego wstrzymania budowy (§. 39) wydać orzeczenie czyli i o ile wykonana budowa może być pozostawiona czyli

też ma być zmienioną lub zniesioną. Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej służy zwykła droga rekursu wszystkim stronom interesowanym.

Niezależnie od tego może nastąpić ukaranie winnego w myśl §§. 44 i 45.

§. 48.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku, pomimo nałożenia kary za niedotrzymanie pierwszego terminu, nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 49.

Zasadnicze postanowienia.

Co do budowli na obszarach dworskich obowiązują te same postanowienia, jakie w niniejszej ustawie postanowione są dla budowli wiejskich. O ile następujące paragrafy nie stanowią w tej mierze wyjątku, wypełnia przełożony obszar dworskiego zakres działania Zwierzchności gminnej i Rady gminnej.

§. 50.

Zwierzchność gminna i Rada gminna.

Co do karczem i szynkowni, w których stosownie do postanowienia §. 7. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Maja 1866 Nr. 20 dz. u. kr. sprawowanie policyi miejscowej należy do gminy, tudzież co do stajni, szop i tym podobnych zabudowań należących do karczem lub szynkowni tego rodzaju, należy wykonanie przepisów niniejszej ustawy w całej pełni do Zwierzchności, względnie do Rady gminnej.

Nadto, jeżeli budynek na obszarze dworskim stawiany, lub już istniejący mniej aniżeli o 30 m. oddalonym jest od zabudowanego terytorium gminy, a Zwierzchność gminy mniema, że budynek ten stawianym jest lub istnieje wbrew przepisom niniejszej ustawy i stąd zagraża niebezpieczeństwo, może Zwierzchność gminna o tem donieść Wydziałowi powiatowemu, który powołanym jest na tej podstawie zbadać rzecz i wydać orzeczenie, tak jak gdyby w tej sprawie do niego rekurs wniesionym został przeciw orzeczeniu w pierwszej instancji wydanemu.

§. 51.

Wydział powiatowy.

Prócz zakresu działania wymienionego w §. 41 powołanym jest Wydział powiatowy przy budowlach na obszarze dworskim przez właściciela obszaru dworskiego wykonywanych a nie podlegających policyjnemu nadzorowi Zwierzchności gminnej, do pełnienia czynności w ustępach c i d §. 39, tudzież w §. 38. Zwierzchności gminnej przekazanych, z tym jedynie wyjątkiem, że o wykonanie przymusowe swych zarządzeń udać się ma do c. k. Starostwa.

§. 52.

Starostwo.

Co do budowli na obszarach dworskich powołanem jest c. k. Starostwo do wykonywania władzy karnej w §. 45. określonej, tudzież do wykonywania wstrzymania, względnie zniesienia budowy przez Wydział powiatowy zarządzanego na koszt i stratę właściciela budynku.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym projektem ustawy.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Starowiejski i stawia następujący wniosek:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Odsyła się Wydziałowi krajowemu przedłożenie komisji administracyjnej co do ustawy budowniczej dla wsi z poleceniem rozesłania jej Wydziałom Rad powiatowych; a po wysłuchaniu ich zdań przedstawienia ponownie Sejmowi krajowemu dotyczącej ustawy wyłączając z niej przepisy należące do rozporządzeń wykonawczych i administracyjnych.“

Przemawia p. J. Stadnicki, T. Rozwadowski.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej i przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. Starowiejskiego.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Dra. Skałkowskiego dotyczącym zmiany §. 3. ustawy hipotecznej z dnia 20. Marca 1874 l. 29 Dz. u. kr.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm odsyła Wydziałowi krajowemu wniosek p. Dr. Skałkowskiego dotyczący uchwalenia dodatku do §. 3. ustawy hipotecznej z dnia 20/3 1884. L. 29. dz. u. kr. z poleceniem, by po otrzymaniu zawiadomienia o sankcyonowaniu lub odmówieniu sankcyi projektu ustawy o wcieleniu mniejszych posiadłości tabularnych do związku gminnego — odpowiedni tendencyom tego wniosku projekt do ustawy wypracował i Wys. Sejmowi przedłożył.“

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Lenartowicza dotyczącym wezwania c. k. Rządu, aby w drodze właściwej wyjednał uproszczenie i zniżenie kosztów wpisu w księgi gruntowe drobiazgowych zmian w posiadaniu nieruchomości.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby w kierunkach powyższem sprawozdaniem wskazanych w drodze właściwej wyjednał uproszczenie i obniżenie kosztów wpisu w księgi gruntowe zmian w posiadaniu i własności nieruchomości wartości niżej 300 zł.

2. Sejm ponawia rezolucję z dnia 21. Maja 1871 i wzywa c. k. Rząd, aby w drodze właściwej przeprowadził jak najrychlej reformę ustawy o należnościach prawnych.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji p. Włodzimierza Lisowskiego w przedmiocie udzielenia subwencji 15.000 zł. dla gorzelnii buraczkowej w Jurkowie.

Sprawozdawca poseł Polanowski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przeznaczą sumę 5.000 zł. bezzwrotnej subwencji dla WP. Włodzimierza Lisowskiego, właściciela przywileju na ulepszenia gorzelnii buraczanej.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z WP. Lisowskim o zabezpieczenie sumy 10.000 zł. pożyczki zwrotnej i odnośne wnioski na najbliższej sesji Sejmowi przedłożył.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w obec ważności sprawy dla rolnictwa nie tylko w Galicyi, ale i całej monarchii, wszedł w rokowania z c. k. Rządem o udzielenie WP. Lisowskiemu z funduszów państwowych subwencji bezzwrotnej w kwocie 5.000 zł.

Przemawia p. Antoniewicz i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu petycję p. Lisowskiego do bliższego zbadania i zdania sprawy na następnej sesji sejmowej.

Po zrzeczeniu się przemawiania przez p. Struszkiewicza, zamknięciu rozprawy ogólnej i przemówieniu sprawozdawcy, JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Antoniewicza.

Przy głosowania okazał się brak kompletu.

J. E. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 16. Stycznia b. r. godzinę 11. przed południem — oznajmiając iż porządek dzienny tego posiedzenia pp. posłom rozesłanym zostanie.

Koniec posiedzenia godzina 10. minut 20. w nocy.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni.

Ks. Siczynski.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 14. Stycznia 1888.

1119. Wydział powiatowy w Rudkach, p. p. Skałkowskiego, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1120. Wydział powiatowy w Kolbuszowie, p. p. Władysława Koziębrodzkiego, w sprawie jak wyżej.
1121. Gminy i obszary dworskie okręgu sądowego w Krakowcu, p. p. Hausnera, o przeniesienie siedziby tegoż Sądu do Wielkich Ócz.
1122. Gmina Międzybrodzie, p. p. Kluckiego, w sprawie ulg w ciężarach publicznych, podźwignięcia gospodarstw włościańskich, zmiany ustawy drogowej i udzielania sprawozdań z czynności sejmowych.
1123. Gmina Śmierdząca pow. krakowskiego, p. p. Mieroszowskiego, w sprawie prestacyi na budowę szkoły.
1124. Gmina Ulanów p. p. Stan. Jędrzejowicza, o pomoc na dokończenie dróg Ulanów-Nisko i Ulanów-Rudnik.
1125. Gminy Starzawa, Czerniowa, Sułkowszczyzna i Hodynie, p. p. Stan. Stadnickiego, w sprawie utworzenia drogi z Starzawy do Radymna.
1126. Gmina Brzostowa Góra, p. p. Wład. Koziębrodzkiego, o zapomogę w kwocie 500 złr. na wystawienie budynku szkolnego.
1127. Gmina Cmolesie pow. Kolbuszowskiego, p. p. Wład. Koziębrodzkiego, w sprawie użycia kapitału serwitutowego na budowę szkoły.
1128. Zarząd szkoły ludowej w Łopatynie, p. p. Stan. Badeniego, o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielom.
1129. Spółka krajowa dla handlu hurtownego we Lwowie, p. p. Romanowicza, w sprawie przemysłu tkackiego.
1130. Gmina Rakowiec i Nowosiółka, pow. lwowskiego, pp. Abrahamowicza, w sprawie wybudowania budynku szkolnego.
1131. Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu, p. p. Skałkowskiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z dnia 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
1132. To samo w Sieniawie p. p. Skałkowskiego w sprawie jak wyżej.
1133. To samo w Kolbuszowie, p. p. Wł. Koziębrodzkiego, w sprawie jak wyżej.
1134. Bank zaliczkowy w Stanisławowie, p. p. Mroczkowskiego, w sprawie jak wyżej.
1135. Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemna Pomoc” w Podgórzu, p. p. Romanowicza, w sprawie jak wyżej.
1136. Bursa bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie, p. p. Mandyczewskiego, o zapomogę 500 zł.
1137. Józef Kokurewicz, nauczyciel w Koniuchach, p. p. Romana Potockiego, o remuneracyę i zapomogę.

1138. Andrzej Myszał przez Wydział krajowy, w sprawie organizacji straży ochotniczych ogniowych.
1139. Michalina Wajdowska, p. p. Alfreda Potockiego, o subwencyę dla córki Stanisławy na ukończenie nauki spiewu.
1140. Rada szkolna miejscowa w Szczercu, pow. lwowskiego, p. p. Merunowicza o podwyższenie płacy.
1141. Wydział pow. w Horodence, p. p. Lenartowicza, o wyjednanie dla tamtejszej gminy 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa.
1142. Wydział pow. w Brodach, p. p. Hausnera, w sprawie opodatkowania gorzeln rolniczych.
1143. Oddział galic. c. k. Towarzystwa gospodarskiego w Brodach, p. p. Hausnera, w sprawie jak wyżej.
1144. Rada gminna w Horodence, p. p. Lenartowicza, ze sprostowaniem zarzutów członków gm. Horodenka, przeciw burmistrzowi.
1145. Wydział pow. w Stryju, p. p. Abrahamowicza, w sprawie zniżenia taryf kolejowych na linii Stryj-Ławoczne i podwojenie kursu pociągów osobowych.
1146. Kasa Zaliczkowa w Zaleszczykach, p. p. Chameca, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z dnia 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
1147. Julia Bieryło i Katarzyna Soboń, p. p. Hausnera, w sprawie zwłoki w załatwieniu przez c. k. Sąd powiatowy w Starej Soli pertraktacyi spadkowej.
1148. Zenon Miłkowski, chemik, p. p. Stanisława Badeniego, o zapomogę dla dalszego kształcenia się w chemii za granicą.
1149. Marya Lam, wdowa po ś. p. Janie Lamie, p. p. Goldmanna, o subwencyę na kształcenie swej córki Zofii.
1150. Edmund Mochnacki, prezydent miasta Lwowa, p. p. Smolkę, o udzielenie urlopu.
1151. Gmina miasta Jasła, p. p. Żuk. Skarszewskiego, o przemianę szkoły żeńskiej prywatnej na etatową.
1152. Gmina Dzieduszyce pow. Stryjskiego, p. p. Ochrymowicza, o wyjednanie wolnego poboru surowicy.
1153. Gmina Dołhomociska pow. Mościskiego, p. p. Stan. Stadnickiego, o bezzwrotną zapomogę na dokończenie budynku szkolnego.
1154. Towarzystwo handlu skór w Sędziszowie, p. p. Zamoyskiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z dnia 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.

Protokół

23. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 16 Stycznia 1888.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący Marszałek krajowy JE. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: P. p. St. Badeni, ks. Siczynski, Wł. Sapieha.

Obecnych posłów 119.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 22. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

JE. Marszałek uwiadamia Izbę, iż udzielił następujących urlopów: pp. Jaworskiemu do końca bieżącego tygodnia. Rybickiemu 2 dni, Adamowi Jędrzejowiczowi 3 dni.

Sekretarz p. St. Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 16. Stycznia b. r. od Nr. 1.155 do Nr. 1.179 włącznie: które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej L. 1.155, 1.163, 1.177.

Komisji gminnej L. 1.156.

Komisji szkolnej L. 1.157, 1.162, 1.176.

Komisji gorzelanej L. 1.158, 1.159, 1.160, 1.161, 1.173, 1.174.

Komisji petycyjnej L. 1.164, 1.166, 1.167.

Komisji asekuracyjnej L. 1.165.

Komisji budżetowej L. 1.168, 1.169, 1.179.

Komisji przemysłowej L. 1.170, 1.171, 1.172, 1.175, 1.178.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego na rok 1888.

Sprawozdawca p. Chrzanowski.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji.

Sprawozdawca czyta:

Fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej.

A) Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	16.851 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	2,168.250 „

4. Renty dla uprawnionych	1,431.194 „
5. Na zaliczki zwrotne w latach późniejszych	3.200 „
6. Wydatki nadzwyczajne	150 „
Ogół więc wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w 1888 roku	3,619.645 zł.

Izba w głosowaniu uchwała sumę wydatków funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej zgodnie z wnioskiem komisji. bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B) Dochody.

1. Wpłata kapitałów	3 431 zł.
2. Wpłata rent	619 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	7.149 „
4. Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu	41.824 „

Sprawozdawca podnosi, że obecnie następuje pierwszej poz. 8., a później dopiero poz. 6., 7., następnie zaś poz. 5. i czyta:

8. Dodatek indemnizacyjny do podatków	2,057.352 zł.
6. Dochód z wylosowania obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu	50.645 „
7. Zwrot zaliczek danych w latach poprzednich	2.300 „
5. Za sprzedaną część obligacyj będących własnością funduszu	75.887 „
9. Z subwencji dawanej z skarbu państwa	1.380.438 „
Ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego wynosi	3,619.645 „

Przemawia JE. Namiestnik i prosi o przyjęcie cyfer budżetu przez Rząd preliminowanych. Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwała sumę dochodów zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej.

A) Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	8.044 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	1,213 800 „
4 Renty dla uprawnionych	847.132 „
5. Na zaliczki zwrotne w latach późniejszych	500 „
6. Wydatki nadzwyczajne	100 „
Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w 1888 roku, według wniosków komisji w powyższych sześciu pozycjach, wynosi	2,069.576 „

Izba w głosowaniu uchwała sumę wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego, zgodnie z wnioskiem komisji, bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B) Dochody.

1. Wpłata kapitałów	1.253 zł.
2. Wpłata rent	230 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	4.354 „
4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	29.009 „
5. Dochód za wylosowane obligacje indemnizacyjne będące własnością funduszu	32.427 „
7. Zwrocone zaliczki	140 „

8. Dodatek indemnizacyjny do podatków	769 500 zł.
5. Ze sprzedaży obligacji będących własnością funduszu	30.000 „
9. Z subwencji dawanej z skarbu państwa	1,244.562 „
Ogół dochodów funduszu indem. zachod. gal. w 1888 roku pre- liminowanych przez komisję budżetową w dziewięciu po- wyższych pozycjach	2,111.475 „

Izba w głosowaniu uchwala ogół dochodów funduszu indemn. zachodn. galic., zgodnie z wnioskiem komisji, bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą uchwałę finansową:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodniej części Galicyi i funduszu indemnizacyjnego zachodniej części Galicyi w 1888 roku, Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju, dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 27 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą uchwałę zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i na wniosek sprawozdawcy przyjmuje takową w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca czyta dalej następującą uchwałę dodatkową:

Dodatkowa uchwała finansowa na rok 1888.

„W razie zawarcia ugody pomiędzy c. k. administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, w imieniu Reprezentacji kraju, w celu usunięcia sporu o stosunki państwa do funduszy indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi, i po konstytucyjnym zatwierdzeniu tej ugody, należy pobierać w roku 1888 w powiatach wschodnio- i zachodnio-galicyskich, oprócz ustanowionego uchwałą z dnia dzisiejszego zwyczajnego dodatku indemnizacyjnego, dodatek indemnizacyjny nadzwyczajny po dwa centy do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich“.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą uchwałę zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, a na wniosek sprawozdawcy przyjmuje takową w 3ciem czytaniu.

Sprawozdawca czyta:

Fundusz indemnizacyjny Wielkiego Ks. Krakowskiego.

A) Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	651 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	121.800 „
3. Renty dla uprawnionych	62.114 „
4. Na zaliczki zwracane w latach następnych	210 „
5. Wydatki nadzwyczajne	50 „
Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1888 r. obrachowanych w powyższych pięciu pozycjach wynosi	184.825 „

Izba w głosowaniu uchwala sumę wydatków funduszu indemn. Wielkiego Ks. Krakowskiego zgodnie z wnioskiem komisji, bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B) Dochody.

1. Wpłata kapitału	13 zł.
2. Wpłata rent	1 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	246 „

4. Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu	6.953 „
5. Dochód za sprzedaną część obligacyj będących własnością funduszu	10.000 zł.
6. Dochód za wylosowane obligacje będące własnością funduszu	1.000 „
7. Z gotówki w zapasie kasowym	14.397 „
8. Ze zwrotu zaliczek danych w latach poprzednich	215 „
9. Dodatek indemnizacyjny do podatków	152.000 „
Ogół dochodów	184.825 „

Izba w głosowaniu uchwała sumę dochodów funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następująca uchwałę finansową :

Wysoki Sejm uchwalić raczy: na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1888 roku, Sejm ustanawia w Krakowskiem dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 16 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwała powyższą uchwałę, zgodnie z wnioskiem komisji, a na wniosek sprawozdawcy przyjmuje taką w 3ciem czytaniu.

JE. p. Smolka podnosi, iż w uchwalonym na wczorajszym posiedzeniu projekcie do ustawy budowniczej dla miast i miasteczek przez pomyłkę pominiętą została miejscowość Strzyżów, że zatem omyłka ta przy 3ciem czytaniu projektu sprostowaną będzie.

Następuje z kolei: Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyjednania dla gminy Chorostków w powiecie Husiatyńskim położonej, zezwolenia na pobór 100% dodatku do podatku konsumpcyjnego od mięsa i wina w latach 1888, 1889 i 1890.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy udzielić gminie Chorostków w powiecie Husiatyńskim położonej, zezwolenia na pobór w latach 1888, 1889 i 1890, 100% dodatku gminnego od podatku konsumpcyjnego od mięsa i wina, w które to 100% jednakże wliczone być mają owe 50% przez Radę powiatową Husiatyńską już przyzwolone.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje: Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji gospodarstwa krajowego z petycji pana Lisowskiego, w przedmiocie udzielenia subwenyi 15.000 zł. dla gorzelnii burakowej w Jurkowie. Sprawozdawca poseł Polanowski.

Przemawia poseł Struszkiewicz w sprawie formalnej i prosi o ponowne otwarcie rozprawy ogólnej w powyższym przedmiocie.

Po objaśnieniu JE. Marszałka pod względem formalnym, przemawia poseł Antoniewicz również pod względem formalnym.

Przemawia sprawozdawca.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek posła Struszkiewicza. Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem posła Struszkiewicza.

Wskutek tego JE. Marszałek otwiera ponownie rozprawę ogólną w powyższym przedmiocie.

Przemawia poseł Struszkiewicz. Podczas przemówienia posła Struszkiewicza, przewodnictwo odbiera zastępca Marszałka krajowego. Przemawiają poseł L. Wodziński, Antoniewicz, Struszkiewicz (powtórnie). Izba uchwała zamknięcie rozprawy. Przemawia zapisany do głosu poseł Kozłowski.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemawiania sprawozdawcy JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek posła Antoniewicza — treści następującej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu petycję pana Lisowskiego do bliższego zbadania i zdania sprawy na następnej sesji sejmowej. Antoniewicz w. r.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem posła Antoniewicza.

Następuje z kolei: Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posłów Madeyskiego, Stanisława Badeniego, Bobrzyńskiego i towarzyszy w sprawie reformy władzy szkolnej krajowej.

Sprawozdawca poseł Małecki podnosi, iż po porozumieniu się z komisją, upoważnionym jest do wstawienia do wniosku komisji po wyrazie „któryby“ wyrazów następujących:

„z zastrzeżeniem praw c. k. Namiestnika“.

Następnie sprawozdawca uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby n. Najjaśniejszego Pana wyjednał Najwyższe postanowienie, przyzwalające na ustanowienie przy c. k. Radzie szkolnej krajowej Zastępcy Namiestnika, z pośród osób światłych i poważnych w kraju przez Najjaśniejszego Pana mianowanego, jako Dyrektora, a zarazem członka Rady szkolnej krajowej, któryby z zastrzeżeniem praw c. k. Namiestnika, kierownictwu spraw szkolnych stale i wyłącznie się oddawał.

Przemawia poseł Antoniewicz.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji, w brzmieniu powyżej podanem.

Z porządku dziennego następuje: Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Jaworskiego w przedmiocie ceł zbożowych.

Sprawozdawca poseł Gorayski uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku, t. j. „że na pierwszej stronie sprawozdania komisyjnego w szóstym wierszu od dołu powinno być „hektolitrów“ a nie „hektarów“, i czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej wniósł zmianę ustawy cłowej z 27 Czerwea 1878 roku. względnie noweli cłowej z 21 Maja 1887 roku w tym kierunku, ażeby w klasie VI. w pozycjach taryfowych 23 do 27 cło od zboża i mącznych produktów podwyższone było do tej wysokości, w jakiej te cła w cesarstwie Niemieckiem zaprowadzone zostały.

Przemawia poseł Struszkiewicz.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje: Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie krajowej średniej szkoły rolniczej, folwarku i szkoły ogrodniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Langie uwolniony od czytania sprawozdania przedstawia następujące wnioski komisji:

I.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej, folwarku i szkoły ogrodniczej w Czernichowie z 15 Listopada 1887, L. 55.509.

II.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wydał rozporządzenie: że ci uczniowie będą mieli pierwszeństwo w przyjęciu do szkoły rolniczej czernichowskiej, którzy mimo ukończenia niższego gimnazjum, złożą dobrze egzamin wstępny.

III.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby postarał się w ciągu roku 1888 o Dyrektora szkoły Czernichowskiej w myśl §. 11. Statutu organizacyjnego tej szkoły.

IV.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, przenieść szkołę ogrodniczą Czernichowską do Tarnowa, zgadza się na uznanie szkoły ogrodniczej Tarnowskiej, po połączeniu jej ze szkołą ogrodniczą Czernichowską, za Zakład krajowy, i upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły ogrodniczej Tarnowskiej w zarząd kraju, pod warunkiem, że c. k. Rząd zapewni tej szkole zasiłki roczne na utrzymanie ze Skarbu państwa przynajmniej w tej samej wysokości, w jakiej udzielał takowe dotąd szkołom ogrodniczym w Czernichowie i Tarnowie.

V.

Sejm zatwierdza załączony projekt etatu osób i plac grona nauczycieli krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

VI.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1888 następujące kredyty:

- a) na przeniesienie szkoły ogrodniczej Czernichowskiej do Tarnowa i urządzenie przyszłej krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, do wysokości 1.500 zł. w. a.;
- b) na utrzymanie przyszłej krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie w r. 1888, do wysokości 1.500 zł. w. a. — razem do wysokości 3.000 zł. w. a.

E t a t

osób i plac grona nauczycieli krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

I.

Grono nauczycieli kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie składa się:

1. z dwóch nauczycieli fachowych (stałych), z których jeden jest zarazem kierownikiem szkoły;
2. z nauczycieli niestałych, t. j. z kapelana i docentów.

II.

Nauczyciele fachowi (stali) krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie są urzędnikami krajowymi, ze wszystkimi prawami i obowiązkami określonymi w ustanowie służby krajowej, tudzież uchwałą Wysokiego Sejmu o etacie i placach urzędników i sług Wydziału krajowego z dnia 3. Stycznia 1874.

III.

1. Pierwszy nauczyciel fachowy, -a zarazem kierownik zakładu, otrzymuje wolne pomieszkowanie, pobiera roczną stałą placę w kwocie 1.200 zł.
dodatek aktywalny 140 „
dodatek pięcioletni 200 „
2. Nauczyciel fachowy pomocniczy otrzymuje wolne pomieszkowanie i pobiera roczną stałą placę w kwocie 720 zł.
dodatek aktywalny w kwocie 60 „
dodatek pięcioletni w kwocie 100 „

IV.

1. Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli, podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie. Służba pełniona przy innych urzędach i szkołach lub szkołach niekrajowych, chociażby przyjęta została do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu nauczycielowi na tej samej posadzie częściej jak trzy razy, t. j. za 15 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Zaliczki na płacę udzielane na podstawie § 37 ustawy służby krajowej udzielane będą także na dodatki pięcioletnie.

2. Dodatek aktywalny nie może być policzonym do emerytury.

3. Co do dyet należy się stosować do §. 3. uchwały Sejmowej z d. 15 Października 1881.

V.

1. Nauczyciele niestali krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury, a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdorazowy budżet funduszu krajowego.

Stanowisko nauczycieli niestających, ich prawa i obowiązki określają bliżej statuty organizacji krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, tudzież regulamin i instrukcja wydane na podstawie tego statutu.

JE. Marszałek otwiera rozprawę nad powyższym przedmiotem.

Przemawia p. Antoniewicz, p. Wł. Koziębrodzki i wnosi następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby szczegółowe programy nauk wykładanych w Czernichowie poddał ocenieniu fachowemu — na podstawie którego programy te ostatecznie opracowane do szkoły wprowadził, i ścisłego wykonania ich przestrzegal. Wł. Koziębrodzki.

P. Wł. Koziębrodzki stawia następnie dalsze wnioski:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ściśle zbadał, czy ustanowienie stałej posady nadzorczy internatu przy szkole rolniczej w Czernichowie, nie byłoby dla dobra tej szkoły potrzebnem — i odpowiednio wnioski przedłożył na najbliższą sesję sejmową.

Sejm ponawia uchwałę swoją z roku 1884, w której polecił Wydziałowi krajowemu rozpiśnięcie konkursu na wypracowanie podręczników do nauki chowu zwierząt domowych i nauki rolnictwa dla uczniów krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie i otwiera na ten cel Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 1.000 zł. na rok 1888.

Przemawia p. Wereszczyński.

P. Koziębrodzki żąda głosu.

JE. Marszałek objaśnia p. Koziębrodzkiego, co do jego poprawek i wniosków, mianowicie, iż dyskusya nad takowemi będzie właściwą dopiero przy rozprawie szczegółowej.

P. Koziębrodzki zgadza się.

Przemawia p. hr. Golejewski. Na wniosek p. L. Wodzickiego uchwała Izba zamknięcie rozprawy ogólnej.

Przemawia zapisany do głosu p. Wł. Koziębrodzki.

Przemawia p. Wereszczyński.

Dla pory spóźnionej zawieszają JE. Marszałek o godz. 3. min. 10. po południu, dalszy ciąg obrad do godz. 8mej wieczorem.

Ciąg dalszy 23. posiedz. z dnia 16. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 8. min. 30. wieczór.

JE. Marszałek konstatuje dostateczną ilość pp. posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

JE. Marszałek konstatuje, iż rozprawa ogólna nad punktem 6tym porządku dziennego, została zamkniętą i udziela głosu sprawozdawcy.

Przemawia sprawozdawca p. Langie.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta :

I.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności tyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej, folwarku i szkoły ogrodniczej w Czernichowie z 15. Listopada 1887, L. 55.509.

Izba uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca prostuje wyraz „nimo“, zawarty w następie IIgim wierszu 2gim wniosku, na wyraz „oprócz“ i czyta :

II.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wydał rozporządzenie: że ci uczniowie będą mieli pierwszeństwo w przyjęciu do szkoły rolniczej Czernichowskiej, którzy oprócz ukończenia niższego gimnazjum, złożą dobrze egzamin wstępny.

Izba uchwała ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

III.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby postarał się w ciągu roku 1888 o Dyrektora szkoły Czernichowskiej w myśl §. 11. Statutu organiz. tej szkoły.

Izba uchwała ustęp III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

IV.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przenieść szkołę ogrodniczą Czernichowską do Tarnowa zgadza się na uznanie szkoły ogrodniczej Tarnowskiej po połączeniu jej ze szkołą ogrodniczą Czernichowską, za Zakład krajowy, i upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły ogrodniczej Tarnowskiej w zarząd kraju, pod warunkiem, że c. k. Rząd zapewni tej szkole zasilki roczne na utrzymanie ze Skarbu państwa przynajmniej w tej samej wysokości, w jakiej udzielał takowe dotąd szkołom ogrodniczym w Czernichowie i Tarnowie.

Przemawia p. Struszkiewicz, p. Wereszczyński.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała ustęp IV. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

V.

Sejm zatwierdza następujący projekt etatu osób i płac grona nauczycieli krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

E t a t

osób i plac grona nauczycieli krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

I.

Grono nauczycieli kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie składa się:

1. z dwóch nauczycieli fachowych (stałych), z których jeden jest zarazem kierownikiem szkoły;
2. z nauczycieli niestałych t. j. z kapelana i docentów.

II.

Nauczyciele fachowi (stali) krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie są urzędnikami krajowymi ze wszystkimi prawami i obowiązkami skreślonymi w ustanowie służby krajowej, tudzież uchwałą Wysokiego Sejmu o etacie i placach urzędników i sług Wydziału krajowego z d. 3 stycznia 1874.

III.

1. Pierwszy nauczyciel fachowy, a zarazem kierownik zakładu, otrzymuje wolne pomieszkanie pobiera roczną stałą placę w kwocie	1200 zł.
dodatek aktywalny " "	140 "
dodatek pięcioletni " "	300 "
2 Nauczyciel fachowy pomocniczy otrzymuje wolne pomieszkanie i pobiera roczną stałą placę w kwocie	720 zł.
dodatek aktywalny w kwocie	60 "
dodatek pięcioletni " "	100 "

IV.

1. Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzce służbę przez pięć lat nieprzerwanie. Służba pełniona przy innych urzędach i szkołach lub szkołach niekrajowych, chociażby przyjęta została do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu nauczycielowi na tej samej posadzce częściej jak trzy razy t. j. za 15 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Zaliczki na placę udzielane na podstawie §. 37 ustanowy służby krajowej udzielane będą także na dodatki pięcioletnie.

2. Dodatek aktywalny nie może być policzonym do emerytury.

3 co do dyet należy się stosować do §. 3. uchwały sejmowej z dnia 15. Października 1881.

V.

1. Nauczyciele niestali kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury, a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdeoczesny budżet funduszu krajowego.

2. Stanowisko nauczycieli niestałych, ich prawa i obowiązki określają bliżej statuty org. krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, tudzież regulamin i instrukcyja wydana na podstawie tego statutu.

Przemawia p. Antoniewicz. Przemawia p. St. Badeni pod względem formalnym.

Przemawia p. Antoniewicz powtórnie i wnosi poprawkę do Projektu etatu, której Izba jednak nie popiera.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, Izba uchwala zatwierdzenie etatu powyższego zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

VI.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1888 następujące kredyty :

- a) na przeniesienie szkoły ogrodniczej Czernichowskiej do Tarnowa i urządzenie przyszłej krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, do wysokości 1.500 zł. w. a. ;
- b) na utrzymanie przyszłej krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie w r. 1888 do wysokości 1.500 zł. w. a. — razem do wysokości 3.000 zł. w. a.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi do następu a) wniosku komisji zniżenie cyfry 1.500 zł. na 1.000 zł. w. a.

Po przemówieniu sprawozdawcy. Izba w głosowaniu uchwala ustęp a) zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwala Izba ustęp b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

JE. Marszałek udziela głosu p. Wł. Koziebrodzkiemu do odczytania i uzasadnienia wniosku który p. Wł. Koziebrodzki odczytuje w brzmieniu następującem :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby szczegółowe programy nauk wykładanych w Czernichowie poddał ocenieniu fachowemu, na podstawie którego programy te ostatecznie opracowane do szkoły wprowadził. i ścisłego wykonania ich przestrzegał. Wł. Koziebrodzki.

P. Wł. Koziebrodzki uzasadnia swój wniosek.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który sprzeciwia się wnioskowi p. Wł. Koziebrodzkiego.

Izba w głosowaniu uchwala rezolucję proponowaną przez p. Wł. Koziebrodzkiego.

Przemawia p. Wł. Koziebrodzki, czyta rezolucję drugą treści następującej :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ściśle zbadał, czy ustanowienie stałej posady nadzorey internatu przy szkole rolniczej w Czernichowie nie byłoby dla dobra tej szkoły potrzebnem i odpowiednie wnioski przedłożył na najbliższą sesję sejmową.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Wł. Koziebrodzkiego

Przemawia p. Koziebrodzki i cofa dalszy swój wniosek postawiony na porannem posiedzeniu.

Z kolei następuje 7. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycyj Rad powiatowych w Turce Kałuszu i Kossowie o zaprowadzenie języka niemieckiego jako obowiązkowego przedmiotu nanki od 2ej klasy szkół ludowych począwszy.

Sprawozdawca poseł Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycyami Wydziałów powiatowych w Turce, Kałuszu i Kossowie o zaprowadzenie języka niemieckiego jako obowiązkowego przedmiotu nauki od 2. klasy szkół ludowych — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje. Sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie petycyi mieszkańców kolonii niemieckiej w Boryni powiatu Turczańskiego o wyłączenie tej miejscowości ze związku rustykalnej gminy Borynia i utworzenia z niej samoistnej gminy.

Sprawozdawca poseł Henzel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Kolonia niemiecka w Boryni. powiecie Turka położona, zostaje wyłączonej ze związku gminy Borynia i tworzyć ma samoistną gminę.

Art. II.

Granicę nowo utworzyć się mającej gminy od gminy Borynia stanowić będą granice następujących należących do kolonii parcel katastralnych:

Nr. 1.874, 1.877, 1.908|1, 1.909, 1.910, 1.911, 1.912, 1.913, 1.914, 1.932, 1.933, 1.934, 1.935, 1.936|2, 1.937, 1.938, 1.942, 1.943, 1.944|2, 1.945, 1.946, 1.947, 1.943|2, 1.949, 1.980, 1.981, 1.991, 2.028, 2.029, 2.031, 2.171, 2.172|1, 2.176|1, 2.177, 2.265, 2.266|1, 2.269|1, 2.400, 2.425|2, 2.426|1, 2.426|2, 2.427|1, 2.427|2, 2.427|3, 2.428|1, 2.429|1, 2.435|1, 2.436|2, 2.768, 2.769, 2.786, 2.790, 2.791, 2.792, 2.793, 2.867, 2.870, 2.912, 2.913, 2.927, 2.941|1, 2.981, 2.982, 3.009, 3.011, 3.013, 3.015, 3.016, 3.017, 3.018, 3.021, 3.022, 3.023, 3.094, 3.105|1, 3.121, 3.122, 3.123, 3.125, 3.126, 3.127, 3.128, 3.131, 3.132, 3.220, 3.222|3, 3.224|1, 3.224|2, 3.225, 3.227|2, 3.227|3, 3.228|1, 3.228|2, 3.228|3, 3.228|7, 3.228|9, 3.228|10, 3.337|2, 3.340|3, 3.341|1, 3.342, 3.342|3, 3.342|5, 3.342|7, 3.471, 3.472, 3.473, 3.583, 3.584, 3.585, 3.587, 3.602|1, 3.602|2, 3.609, 3.614|2, 3.615|2, 3.616|1, 3.617|1, 3.618|2, 3.619|1, 3.620|2, 3.672|2, 3.673, 3.676|2, 3.676|3, 3.677|1, 3.679, 3.685, 3.686|1, 3.688, 3.690|2, 3.692|1, 3.693, 3.695, 3.696|1, 3.696|2, 3.697|2, 3.698, 3.699, 3.825|1, 3.827|2, 3.829, 3.830, 3.832, 3.833|1, 3.833|2, 3.833|4, 3.833|5, 3.833|7, 3.878, 3.880, 3.881, 3.902, 3.903, 3.904, 3.905, 3.929|1, 3.929|2, 3.930, 3.952, 3.974, 3.975, 3.985, 3.986, 3.990|1, 3.990|2, 3.993, 3.999, 4.000, 4.006, 4.007, 4.012, 4.013, 4.017, 4.018, 4.023, 4.026, 4.027, 4.028|1, 4.028|2, 4.029, 4.032, 4.034, 4.036, 4.037, 4.038, 4.041, 4.068|6, 4.068|7, 4.068|8, 4.068|9, 4.068|10, 4.068|11, 4.124, 4.126, 4.127|1, 4.127|2, 4.144, 4.147, 4.149, 4.150|1, 4.151, 4.153, 4.154, 4.156, 4.158, 4.165, 4.177, 4.178, 4.187, 4.188, 4.196, 4.197, 4.199, 4.204, 4.215, 4.216, 4.228, 4.249, 4.259, 4.260, 4.271, 4.272, 4.274, 4.285, 4.286, 4.287, 4.298, 4.299, 4.309, 4.310, 4.311, 4.312, 4.313, 4.314, 4.315, 4.316, 4.317, 4.318, 4.319, 4.320, 4.321, 4.322.

Art. III.

Do chwili prawomocnego ukonstytuowania się nowych reprezentacyj gminnych w kolonii Borynia i w gminie Borynia, pozostaje dotychczasowa wspólna reprezentacya gminna w urzędowaniu.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia P. Antoniewicz i wnosi przejście do porządku dziennego nad powyższym projektem ustawy.

Przemawiają pp. Łoziński, Waygart, Romanowicz, Antoniewicz (powtórnie).

Po przemówieniu sprawozdawcy JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Antoniewicza.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek i przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Marszałek poddaje pod głosowanie Art. I.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Romer wnosi przyjęcie „en bloc“ reszty artykułów projektu ustawy.

Izba w głosowaniu „en bloc“ przyjmuje Art. II. III. IV. V. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3im czytaniu.

Następuje. Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji urzędników i sług Wydziału krajowego i zakładów krajowych w sprawie ustanowienia statutu emerytalnego.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Jędrzejowicza p. Pilat uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Petycję urzędników i sług krajowych, tudzież zakładów krajowych przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia na przyszłej sesji sejmowej projektu statutu emerytalnego dla urzędników i sług krajowych, tudzież zakładów krajowych

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje. Sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia gminy Kosztowa z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzozowie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Przemyślu.

Sprawozdawca poseł Leniński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.
o zmianie okręgów Reprezentacji powiatów Brozowskiego i Przemyckiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam :

Art. I.

Gmina i obszar dworski Kosztowa ma być przeniesiona z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzozowie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Przemyślu.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia po ogłoszeniu takowej.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie Art. I. II. III. Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. II. III. oraz Tytuł i wstęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3m czytaniu.

Następuje. Sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia gminy Pokropiwna z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzeżanach, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu.

Sprawozdawca poseł Leniński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie okręgów Redrezentacji powiatów Brzeżańskiego i Tarnopolskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I

Gmina i obszar dworski Pokropiwna mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Brzeżanach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu.

Art II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. Stycznia po ogłoszeniu takowej.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

JE. Marszałek podaje pod głosowanie Art. I. II. III. Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. II. III. oraz Tytuł i wstęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3ciem czytaniu.

Następuje Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Ptaszkowa w powiecie grybowskiem o przyjęcie kosztów utrzymania Anny Zawojanki w Budapeszcie w kwocie 489 zł. 28 ct. na fundusz krajowy.

Sprawozdawca poseł Zborowski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Kwotę 289 zł. 28 ct. pochodzącą z większej sumy 489 zł. 28 ct., a należącą się jeszcze od gminy Ptaszkow gminie miasta Buda-Peszt za utrzymanie Anny Zawojanki w Zakładzie ubogich w Buda-Peszcie, przyjmuje się na fundusz krajowy.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Wydziału powiatowego w Horodence o przyznanie uczniom szkoły rolniczej niższej prawa jednorocznej służby w wojsku.

Sprawozdawca p. Zborowski czyta L. s. 900|756 sprawozdanie komisji petycyjnej względem petycji Wydziału Rady powiatowej w Horodence o przyznanie uczniom szkoły niższej rolniczej prawa jednorocznej służby w wojsku.

Komisja petycyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić ;

„Nad petycją Wydziału Rady powiatowej w Horodence o przyznanie uczniom szkoły rolniczej niższej prawa jednorocznej służby w wojsku, przechodzi się do porządku dziennego“.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Aleksandra hr. Lewartowskiego, dyetaryusza w oddziale rachunkowym Wydziału krajowego o „veniam aetatis“.

Sprawozdawca poseł Merunowicz czyta L. s. 1051|873 sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie Aleksandra br. Lewartowskiego, dyetaryusza w oddziale rachunkowym Wydziału krajowego o „veniam aetatis“.

Komisja petycyjna wnosi :

„Wysoki Sejm raczy udzielić Aleksandrowi br. Lewartowskiemu „veniam aetatis“ w drodze łaski, ażeby utworzyć mu możliwość uzyskania stałej posady w służbie krajowej.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji p. Anny Smarzewskiej, właścicielki dóbr Kobyla w powiecie Zbaraskim, w sprawie zwrotu nadpłaty konkurencyjnej na budowę dróg.

Sprawozdawca poseł Merunowicz czyta L. s. 1030|857 sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji p. Anny Smarzewskiej, właścicielki dóbr Kobyla w powiecie Zbaraskim, w sprawie zwrotu nadpłaty konkurencyjnej na budowę dróg.

Komisja petycyjna wnosi :

„Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycją niniejszą odstępuje e. k. Rządowi do zbadania, a ewentualnie do szybkiego załatwienia“.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Marcina Sajdaka w sprawie egzekucji wierzytelności „e. k. uprzyw. gal. Zakładu kredytowego włościańskiego w likwidacji“.

Sprawozdawca poseł Merunowicz uwolniony od czytania sprawozdania. Czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycją Marcina Sajdaka, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej wsi Staresioło w powiecie Cieszanowskim w sprawie podatkowej.

Sprawozdawca poseł Merunowicz czyta L. s. 1260|1053 sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie Zwierzchności gminnej wsi Staresioło w powiecie Cieszanowskim w sprawie podatkowej.

Komisja petycyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycją l. s. 1260 odstępuje się Wydziałowi krajowego do odpowiedniego urzędowania.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Trzebuska o pokrycie kosztów utrzymania Macieja Kozła w Buda-Peszcie w kwocie 219 zł. z funduszu krajowego.

Sprawozdawca poseł Michałowski czyta L. s. 890|746 sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej Trzebuska pow. Kolbuszowskiego o pokrycie kwoty 219 zł. za utrzymanie Macieja Kozła w Buda-Peszcie z funduszu krajowego.

Komisya petycyjna wnosi ;

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycją gminy Trzebuska o pokrycie kosztów utrzymania Macieja Kozła w Buda-Peszcze w ilości 219 zł. w. a. z funduszu krajowego, przechodzi się do porządku dziennego.

Przemawia poseł Mieroszowski i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek :

Suma 219 zł. przypadająca na gminę Trzebuszkę do zapłaconia na koszt kuracyi Macieja Kozła w Buda-Peszcze ma być pokrytą przez fundusz krajowy.

Przemawia poseł Golejewski. Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Mieroszowskiego, a uchwała zgodnie z wnioskiem komisyi.

Następuje sprawozdanie komisyi gminnej o sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego Departamentu Igo za czas od 1go Lipca 1886 do 30go Czerwca 1887 roku.

Sprawozdawca poseł Wasilewski uwolniony od czytania sprawozdania, prosi o błędy druku zawarte we wnioskach komisyi, mianowicie w Rezolucyi A. zamiast wyrazu „polityczne“ ma być faktyczne. Zaś w Rezolucyi C. zamiast wyrazu „dóbr“ ma być wyraz „ciał“.

Sprawozdawca czyta :

R e z o l u c y a A.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w sprawach tyczących utworzenia nowych gmin, jak najdokładniej zbadał stosunki faktyczne na załatwienie tych spraw wpływać mogące, zanim projekt do uchwały sejmowej przedłoży i aby przy tem zawsze miał na oku zasadę, iż tworzenie nowych gmin tylko w wypadkach wyjątkowych, szczególnego uwzględnienia godnych, dopuszczonem być może.

Izba w głosowaniu uchwała Rezolucyę A. zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

R e z o l u c y a B.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by postępował na drodze badań sprawy reformy gminnej i wszedł w rokowania z c. k. Rządem co do reformy gmin wiejskich i obszarów dworskich i przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski w następnej sesyi sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała rezulucyę B. zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

R e z o l u c y a C.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przy wydawaniu pozwoleń na wydzielenia części gruntów ze składu ciał tabularnych, celem utworzenia nowych dóbr tabularnych, kierował się zasadami wyrażonemi w uchwale Sejmu z dnia 9. Grudnia 1887. roku i okólnik swój uchwalony na posiedzeniu dnia 17 Października 1886. w ten sposób zmodyfikował, że zabezpieczenie wskazanych w nim prestacyj odpada.

Izba w głosowaniu uchwała Rezolucyę C. zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

R e z o l u c y a D.

Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności swych urzędowych departamentu Igo za czas od 1. Lipca 1886. do 30. Marca 1887. do wiadomości.

Izba w głosowaniu uchwała Rezolucyę D. zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisyi szkolnej o sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego Departamentu III.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisyi.

Komisya szkolna wnosi;

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości i uchwalić następujące rezolucye:

R e z o l u c y a I.

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt do ustawy o przymusowym zabezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich od ognia z uwzględnieniem uwag w reskrypcie p. Ministra wyznań i oświecenia z dnia 9. Sierpnia 1887 roku L. 15.002 zawartych“.

R e z o l u c y a II.

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by deponowaną w c. k. Namiestnictwie na rzecz powstać mającej w Krakowie szkoły muzycznej kwotę 4.000 zł. Dyrekeyi Towarzystwa muzycznego wypłacił, jako subwencyę na koszt założenia i urządzenia konserwatorium muzycznego“.

R e z o l u c y a III.

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by żądał corocznie od c. k. Rady szkolnej krajowej sprawozdania z użycia subwencyi dla nowych podręczników dla szkół średnich i podawał takowe do wiadomości Sejmu“.

R e z o l u c y a IV.

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przedkładał corocznie Sejmowi oddzielnem sprawozdaniem prócz zamknięcia rachunkowego, sprawozdanie o fundacyi Skarbkowskiej w ogóle a o zakładzie sierót i starców w Drohowyżu w szczególności.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. wniosku komisyi oraz Rezolucyę I, II, III i IV zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisyi bankowej o uchwale Wydziału krajowego z dnia 25. Października 1887. co do norm służbowych dla Dyrektorów Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Weigel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uchwalonych pod dniem 25. Października 1887. do LW. kr. 48821|87 normach służbowych dla dyrektorów banku krajowego, oraz wprowadzenie tych norm w życie i odebranie przysięgi od dyrektorów na rotę temi normami objętą, przyjmuje się do wiadomości.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisyi drogowej z petycyi gminy m. Kołomyi i Wydziału Horodeńskiej Rady powiatowej w sprawie budowy kolei Kołomyja-Horodenka.

W zastępstwie p. Grossa p. M. Borkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z przedsiębiorcami budowy kolei wycynalnej, od jednego punktu kolei Lwowsko-Czerniowieckiej ku Horodence i Zaleszczykom prowadzić się mającej, wykazane w powyższem sprawozdaniu warunki budowy tej kolei zbadał i Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi uzasadnione wnioski co do wysokości subwencyi krajowej i co do sposobu jej udzielenia przedstawił.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej z petycji mieszkańców miasteczka Kołaczyce, gmin wiejskich i obszarów dworskich Januszkowice, Błaszaków, Klecze, Jaworze, w sprawie budowy kolei lokalnej z Dębicy przez Pilzno do stacji kolei Transwersalnej w Jaśle.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Grossa p. M. Borkowski uwolniony odczytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prośby wniesione w sprawie budowy kolei lokalnej z Dębicy przez Pilzno do Jasła przekazują się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania, względnie do poparcia ich w sposób, któryby według zbadanych okoliczności za stosowny uznał“.

Przemawia poseł Struszkiewicz, wnosi wykreślenie wyrazu „bliższego“ zbadania z wniosku komisji.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyznaczenia emerytury dla Dra Władysława Skalkowskiego, lekarza krajowych szkół rolniczych w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Dla Dra Władysława Skalkowskiego przeznacza się coroczny stały datek w kwocie zł. 200 w. a. płynny z dniem, w którym tenże od dalszych funkcji lekarskich w zakładach Dublańskich uwolniony zostanie.

2) Na pokrycie tego datku, otwiera Sejm Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 200 zł. na rok 1888.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. i 2. wniosku komisji. Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp 1. i ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1885.

Sprawozdawca poseł Skalkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zamknięcie rachunków fundacyi Skarbkowskiej za rok 1885. po ostatecznem tegoż załatwieniu, na najbliższej sesji sejmowej wraz z zamknięciem rachunków za rok 1886. i 1887. osobnem sprawozdaniem Sejmowi przedłożył.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek ten bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji górniczej z petycji Jana Michalika, właściciela fabryki narzędzi wiertniczych w Krośnie, o udzielenie mu pożyczki w kwocie 3000 zł. w 4 latach spłacić się mających.

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz czyta L. s. 614|506 sprawozdanie komisji górniczej o petycji Jana Michalika, właściciela fabryki narzędzi wiertniczych w Krośnie o udzielenie mu pożyczki w kwocie 3.000 zł. w. a. w 4 latach spłacić się mającej.

Komisya górnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycją Jana Michalika Michalika odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Przemawia p. Kozłowski i wnosi przejście do porządku dziennego nad powyższą petycją.

Przemawia p. Gorayski.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Przemawia zapisany do głosu p. Straszkiwicz, Golejewski i wnosi poprawkę do wniosku komisji, iżby zamiast wyrazów „do możliw^o uwzględnienia“ umieścić „do uwzględnienia jeżeli to uzna za stosowne“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Kozłowskiego, a po cofnięciu poprawki przez p. Golejewskiego uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji górniczej o petycjach Dra Wawrzyńca Tessayre o udzielenie mu subwencji w celu kształcenia się w górnictwie.

Sprawozdawca poseł Uderski czyta L. s. 1147|956 sprawozdanie komisji górniczej o petycjach Dra Wawrzyńca Tessayre o udzielenie mu subwencji w celu kształcenia się w górnictwie.

Komisja górnicza wstrzymuje się od załatwienia przychylnie petycji Dra W. Tessayre i odstępuje takową Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji naczelnika gminy Niechobrza o pokrycie przypadającej Magistratowi krakowskiemu sumy 160 zł. za utrzymanie małoletnich Ludwika i Maryi Gołębianek z funduszu krajowego. Sprawozdawca p. ks. Kopyciński.

P. Merunowicz w zastępstwie sprawozdawcy czyta L. s. 845|712 sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Niechobrza o pokrycie przypadającej Magistratowi krakowskiemu sumy 160 zł. za utrzymanie małoletnich Ludwika i Maryi Gołąb z funduszu krajowego.

Komisja petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja (L. s. 845 p. 712) naczelnika gminy Niechobrza przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji p. Sime Schreierowej, dzierżawczyni myt o odszkodowanie z powodu objazdu rogatek w skutek nowopowstałego przewozu.

Sprawozdawca poseł Pławicki czyta L. s. 250|181 sprawozdanie do petycji p. Sime Schreier, dzierżawczyni myt w Jezupolu i Haliczu o odszkodowanie z powodu objazdu rogatek, wskutek nowopowstałego przewozu promem przez Dniestr pod Dubowcami.

Komisja petycyjna wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję p. Sime Schreier, dzierżawczyni myt na drodze krajowej w Jezupolu i Haliczu, o wynagrodzenie szkody w dochodach mytniczych skutkiem nowopowstałego w roku zeszłym przewozu promem przez Dniestr pod Dubowcami, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego urzędowania“.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sekretarz p. St. Badeui czyta następującą Interpelację do JE. p. Namiestnika.

I n t e r p e l a c y a

do Jego Eksceleucyi Pana Komisarza rządowego!

Zważywszy, że ustawa przemysłowa z dnia 15. Marca 1883. r. Dz. u. p. Nr. 39, zastrzega w §. 23 co do przemysłu budowniczego w szczególności, wydanie osobnej ustawy, mającej normować ogólne zasady, według których stwierdzony być ma dowód fachowego uzdolnienia do prowadzenia budownictwa;

zważywszy, że rozporządzenie cesarskie z dnia 16. Września 1883. Dz. u. p. Nr. 147 zastępujące czasowo brak podobnej ustawy, przestało obowiązywać ze względów konstytucyjnych i przeto na razie nie ma w tej mierze żadnych norm obowiązujących;

zważywszy, że ostatnimi czasy udzielono kilkakrotnie koncesye na budowniczych z uwolnieniem od egzaminu, petentom, którzy co do nabytej wiedzy technicznej żadnych dowodów przedstawić nie mogli;

zważywszy, że tworzenie zastępów budowniczych, nie posiadających teoretycznych studyów technicznych, przyspieszyć może szkodę krajowemu przemysłowi budowniczemu i kwestyonuje potrzebę istnienia fachowej szkoły budownictwa na politechnice lwowskiej.

Zapytują niżej podpisani:

Jakich norm trzyma się c. k. Namiestnictwo przy udzielaniu konsensów do prowadzenia przemysłu budowniczego i jakich żąda dowodów fachowego uzdolnienia od kandydatów na budowniczych.

Wincenty Gnoiński w. r.

J. Gnoiński, W. Koziebrodzki, Mazaraki, Słonecki. Artur Potocki, Skalkowski, Wł. Struszkiewicz. Wasilewski. Onyszkiewicz, St. Stadnicki, Seweryn Henzel. Pilat. Tad Langie, E. Uder-ski. ks. Sawa, W. Rogoyski. Mroczkowski, Max. Wierzbicki, L. Sapieha w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż interpelacya ta udzieloną zostanie JE. p. Namiestnikowi.

Po wyczerpaniu porządku dziennego JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 17. Stycznia b. r. godzinie 11tą przed południem z następującym porządkiem dziennym.

P o r z ą d e k d z i e n n y

24. posiedzenia, 5. sesyi. V. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we Wtorek dnia 17. Stycznia 1888 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiołka „Chatki“ ze związku gminy „Jastrzębków“, a przyłączenia go do gminy „Sroki“ ad „Szczerzec“ w powiecie Lwowskim.
Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Sprawozdanie komisji wybranej w celu postawienia weiosku do uczenia 40 rocznicy wstąpienia na tron Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Najjaśniejszego Pana.

Sprawozdawca poseł Alfred Potocki.

3. Sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie nauczania języka niemieckiego w szkołach średnich.

Sprawozdawca poseł Czerkawski.

7. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku posła Tadeusza Romanowicza w sprawie reformy szkół średnich.

Sprawozdawca poseł Wojciech Dzieduszycki.

5. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia stałego funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych.

Sprawozdawca poseł Jan Stadnicki.

6. Sprawozdanie komisji przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

(Część II. Pożyczki i zasiłki udzielane dla zozwoju przemysłu krajowego).

Sprawozdawca poseł Tadeusz Dzieduszycki.

7. Sprawozdanie komisji gminnej z petycyi reprezentaayi gminy miasta Podgórze w przedmiocie sprawowania tamże czynności policyjnych.

Sprawozdawca poseł Lasocki.

8. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji Towarzystwa gorzelników polskich, celem uzyskania subwenyi na wydawnictwo czasopisma „Gorzelnik“.

Sprawozdawca poseł Edw. Jędrzejowicz.

9. Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycyj domagających się utworzenia c. k. urzędów podatkowych w Mielnicy, Tuchowie, Bukowsku, Zabłotowie i Mszanie dolnej.

Sprawozdawca poseł Chamiec.

10. Sprawozdanie komisji podatkowej z petycyj Wydziału powiatowego w Kałuszu, Turce, i Zbarażu względem obniżenia odsetków zwłoki od rządowych podatków.

Sprawozdawca poseł Romer.

11. Sprawozdanie komisji administracyjnej :

a) z petycji gminy Pakoszówka o odpisanie kosztów szupasowania rodziny Romańczyków w kwocie 40 zł. 45 ct.;

b) z petycji gminy Szydłowiec o wyjednanie pozwolenia na wypędzanie owiec i nierogacizny na pastwisko za granicę i napowrót, tudzież o wyjednanie pozwolenia na wożenie i noszenie zielonej paszy i niewysianego nasienia.

Sprawozdawca poseł Kaszewko.

12. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Ruda w powiecie Mieleckim w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania Hani Strahin w kwocie 1255 zł. 40 ct. w Wiedniu.

Sprawozdawca poseł Płaziński.

13. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy miasta Doliny w sprawie umieszczenia zapory mytniczej na drodze rządowej Podkarpackiej w pośrodku miasta.

Sprawozdawca poseł Pławicki.

14. Sprawozdanie komisji petycyjnej :

a) z petycji gmin Mostki z Malinówką o przyznanie gminom prawa prezentowania duszpasterzy;

b) z petycji gmin Kiełków, Męciszowa, Kandyn, Tuszyzna i Dębica w sprawie należytości za dowóz kamieni na drogę krajową

Sprawozdawca poseł Strasser.

15. Sprawozdanie komisji petycyjnej :

a) z petycji gminy Jawor w powiecie Turczańskim z powodu nadużyć wójta;

b) z petycji Iwana Moroza z Woli Małnowskiej w tej samej sprawie.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

16. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o stosunkach służbowych.

Sprawozdawca poseł Kozłowski.

Koniec posiedzenia o godzinie 10. minut 50 wieczór.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

Wł. Sapięha w. r.

S p i s p e t y c y j

wniesionych po dzień 16. stycznia 1888.

1155. Wydział pow. w Rohatynie, pp. Onyszkiewicza, o zniesienie jednej zapory mytniczej w Demianowie.
1156. Wydział pow. w Kałuszu, pp. Mazarakiego, w sprawie ściągnięcia zaległości kas pożyczkowych gminnych, w drodze egzekucyi politycznej.
1157. Ten sam pp. Mazarakiego, w sprawie zmiany artykułu 14. 15 i 24. ustawy szkolnej z 2 lutego 1885.
1158. Ten sam pp. Mazarakiego w sprawie opodatkowania gorzeln rolniczych.
1159. Ten sam pp. Mazarakiego w sprawie jak wyżej.
1160. Wydział pow. w Brzozowie, pp. Bobczyńskiego, w sprawie jak wyżej.
1161. Wydział pow. w Myślenicach. pp. Lasockiego w sprawie jak wyżej.
1162. Gmina Rostoka wielka pow. nowosądeckiego, pp. Ochrymowicza, o przeistoczenie szkoły filialnej na etatową.
1163. Gmina Żmigród pp. Ochrymowicza, w sprawie budowy kolei lokalnej z Dembicy do Jasła.
1164. Gmina Bogucice pp. Ochrymowicza, w sprawie kosztów szpitalnych za Katarzynę Rachfał i Annę Jarkównę.
1165. Straż pożarna w Myślenicach, pp. Lasockiego przeciw obłożeniu Towarzystwa ubezpieczeń 2% podatkiem na rzecz straży pożarnych.
1166. Ignacy Łomiński, Michał Dąbrowski i Jan Wolwowiec gospodarze w Mrzygłodzie, pp. Słoneckiego o darowanie nałożonej na nich kwoty 288 zł. 99 et., z powodu deficytu w funduszach gmin.
1167. Rochma Kisterowa wdowa po nauczycielu religii mojż. w Mościskach, pp. Stanisława Staudnickiego w sprawie wyznaniowej.
1168. Marcelina Tuszevska, wdowa po woźnym Banku krajowego pp. Ochrymowicza o jednorazowe wsparcie.
1169. Antonina Przygodzka, wdowa po urzędniku, pp. Knezkowskiego o jednorazową zapomogę.
1170. Towarzystwo zaliczkowe w Zborowie, pp. Kaszewkę, w sprawie zmiany ustawy podatk. z 27 grudnia 1880 i 14 kwietnia 1885.
1171. Kasa zaliczkowa w Przemyślu pp. Waygarta, w sprawie jak wyżej.
1172. Ta sama w Bolszawcach pp. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
1173. Towarzystwo gospodarskie w Brzeżanach, pp. Czajkowskiego, w sprawie opodatkowania gorzeln rolniczych.
1174. Marcei Gołębski, właściciel gorzeln rolniczej pp. Czajkowskiego, w sprawie jak wyżej.
1175. Towarzystwo zaliczkowe w Jaworowie. pp. Szeptyckiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27 grudnia 1880, i 14 kwietnia 1885.
1176. Gmina Przedzieluica pp. Gniewosza, o sprostowanie prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
1177. Wydział powiatowy w Limanowy, pp. Struszkiewicza z petycją gmin: Stopia, Szyk, Rupińów. Rybie nowe, Koszary i Łososina górna o subwencję na rekonstrukcyę drogi gminnej I. kategorii „Łasocice-Łososina górna“.
1178. Spółka rolnicza w Sokalu, pp. Polanowskiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. grudnia 1880, i 14 kwietnia 1885.
1179. Wydział krajowy przedkłada prośbę Jana Blautha, inżyniera biura melioracyjnego o zaliczkę na placę.

Protokół

24. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 17. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 11. minut 45.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Wł. ks. Sapieha, St. hr. Badeni i ks. Siczynski.

Obecnym posłów 118.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 23. posiedzenia złożonym jest do przeglądu w biurze Sejmowem.

Sekretarz p. ks. Siczynski czyta spis petycyj wniesionych po dzień 17. Stycznia b. r. od Nr. 1180 do Nr. 1205 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej L. 1180, 1182 i 1183.

Komisji administracyjnej L. 1181 i 1185.

Komisji asekuracyjnej L. 1184.

Komisji szkolnej L. 1186, 1193, 1197.

Przy odczytywaniu petycji do L. 1198 przemawia p. Wł. Wolański i wnosi, ażeby petycję tę odesłać do komisji szkolnej z poleceniem, iżby w tym przedmiocie zdała sprawę jeszcze przed upływem bieżącej sesyi sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Wł. Wolańskiego.

Następnie przekazuje Izba komisji szkolnej jeszcze petycje do L. 1199, 1200, 1201, 1202, 1203 i 1205.

Komisji gorzelnianej przekazano petycje do L. 1187 i 1188.

Komisji petycyjnej L. 1189.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 1190.

Komisji budżetowej L. 1191, 1192, 1194, 1195 i 1196.

Komisji administracyjnej L. 1204.

P. St. Badeni interpeluje przewodniczącego komisji gorzelanej w przedmiocie załatwienia petycji w sprawie opodatkowania gorzelu tej komisji przydzielonych.

P. Starowiejski odpowiada na tę interpelacyą.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następujący dostatecznie poparty wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu założyć dwa domy składowe, a mianowicie w Krakowie i we Lwowie i wyznacza na cel powyższy po 150.000 zł. w. a. na każdy dom — razem 300.000 zł.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki do wysokości 300.000 zł. w. a. i do użycia tej pożyczki na pokrycie kosztów założenia dwóch domów składowych w Krakowie i we Lwowie.

3. Na oprocentowanie i umorzenie pożyczki ad 2. otwiera Sejm Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 21.000 zł. w. a. na r. 1888.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zawarcie umowy z odpowiednimi instytucjami, któreby objęły zarząd założonych przez kraj domów składowych, a to na podstawie gwarancji, którąby kraj przyjął na siebie do pewnej wysokości za niedobór, jakiby wynikł z administracji tychże domów składowych.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wezwać gminy miast Krakowa i Lwowa, aby przyczyniły się do pokrycia kosztów utrzymania domów składowych, osobliwie przez wzięcie odpowiedniego udziału w gwarancji ad 4.

6. Sejm upoważnia Wydział krajowy do oznaczenia wysokości gwarancji kraju za niedobór, jakiby wynikł z administracji domów składowych pod warunkiem, że gminy miast Lwowa i Krakowa wezmą odpowiedni udział w pokryciu kosztów założenia lub utrzymania domów składowych.

Seweryn Hensel, Abrahamowicz, Augustynowicz,
wnioskodawcy.

Wernicki, Wolański, Wł. Struszkiewicz, St. Badeni, E. Dembowski, Wereszczyński, Męciński, Artur Potocki, Wincenty Gnoiński, Gorayski, Łubieński, K. Badeni, Hausner, Chamiec, Klucki, Wodzicki.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi, iżby na podstawie postanowień §. 46. regulaminu przystąpić natychmiast do pierwszego czytania powyższego wniosku.

Izba w głosowaniu popiera nagłość powyższego wniosku.

P. Abrahamowicz uzasadnia swój wniosek — zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego z poleceniem, by komisja ta jeszcze na bieżącej sesji weszła ze sprawozdaniem w tym przedmiocie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następujący dostatecznie poparty wniosek naglący.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd, by na mocy przysługujących mu praw, względnie wpływu, postarał się o stałą reformę taryf kolejowych w tym duchu, by w ruchu wewnętrznym i przewozowym, produkcja zagraniczna nie była protegowaną za pomocą najrozmaitszych karteli i rafałki taryfowych w obec i ze szkodą produkcji krajowej.

II. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby ze względu na termin, w którym w moc artykułu 19. koncesji z dnia 3. Czerwca 1857. służyć będzie państwu prawo wykupna kolei Karola-Ludwika, po dokładnem zbadaniu stosunków zarządu tejże kolei rozważył, czy przy tej sposobności nie dałyby się wprowadzić zmiany, których wymaga interes państwa i kraju naszego, a w szczególności, czy nie byłoby wskazaniem przyjęcie na rzecz Państwa podlegającej wykupna części tejże kolei.

Lwów dnia 17. Stycznia 1888.

Wł. Struszkiewicz, W. Gnoiński, Gorayski, W. Sapięha, Wernicki, Rej, J. Męciński, Abrahamowicz, Mazaraki, W. Koziebrodzki, St. Stadnicki, R. Łubieński, ks. Sawa, Sanguszko, Wodzicki, Dembowski, St. Jędrzejowicz, Dr. Spis, Mieroszowski, Artur Potocki, Onyszkiewicz, Czerkawski, L. Sapięha, Lasocki, W. Rogoyski, Hausner, Romer, Żuk-Skarszewski, Wasilewski, Roman Potocki w. r.

Przemawia p. Struszkiewicz i wnosi przystąpienie natychmiast do pierwszego czytania tego wniosku.

Izba w głosowaniu popiera nagłość tego wniosku.

P. Struszkiewicz uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji drogowej z poleceniem, iżby sprawozdanie w tej mierze bez drukowania jeszcze na bieżącej sesji Wys. Sejmowi przedłożyła.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Struszkiewicza.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Chatki ze związku gminy Jastrzębków a przyłączenia go do gminy Sroki ad Szczerzec w powiecie Lwowskim.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje z kolei:

Sprawozdanie komisji wybranej w celu postawienia wniosku do uczczenia 40 rocznicy wstąpienia na tron Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Najjaśniejszego Pana.

W zastępstwie sprawozdawcy p. J. E. Alfreda Potockiego p. ks. Eustachy Sanguszko czyta sprawozdanie z wnioskiem w powyższym przedmiocie w brzmieniu następującem:

Sprawozdanie komisji wybranej w celu postawienia wniosku do uczczenia 40tej rocznicy wstąpienia na tron J. C. i Kr. Apostolskiej Mości Najjaśniejszego Pana.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 16. Grudnia 1887 postawił Marszałek krajowy Jan Tarnowski wspólnie z Najprzewielebniejszym Księdzem Metropolita Sylwestrem Sembratowiczem, zastępcą Marszałka krajowego, wniosek, który wraz motywami opiewa:

Wysoki Sejmie!

„W dniu 2. Grudnia 1888 r. przypada 40ta rocznica wstąpienia na tron Jego Cesarsko i Królewsko Apostolskiej Mości Najjaśniejszego Cesarza i Króla, a dzień ten pamiętny będzie przez wszystkie ludy Monarchii uroczyste obchodzony.

Kraj nasz przejęty najżywszą i najgorętszą wdzięcznością za tyle doznanych łask, za ojcowską opiekę, jaką najmiłościwiej nam panujący Monarcha zawsze go otaczał, pragnie z danej sposobności skorzystać i w chwili tak uroczystej złożyć u Stóp Tronu nowy dowód swej miłości do Monarchii, przywiązania do dynastji, wdzięczności za przeszłość, a wiary i zaufania w przyszłość.

Z uczuciem niezachwianej wierności łączy się w sercach naszych ufność, z jaką widzimy nasze losy przez Opatrzność w Jego rękę złożone.

Ażebym tym uczuciom dać wyrz jednomyślny i objawić je w sposób podniosły, stawiamy wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wybiera się komisją z 12 członków składać się mającą, której zadaniem będzie zastanowić się nad sposobem uczczenia 40tej rocznicy wstąpienia na tron J. C. i Król. Mości Najjaśniejszego Pana i postawić Sejmowi odpowiednie wnioski.“

Jednomyślnem uchwaleniem tego wniosku Sejm pospieszył złożyć dowód, jak pożądaną dlań jest sposobność, pozwalająca mu objawić wdzięczność i przywiązanie dla Najdostojniejszej Osoby Najjaśniejszego Pana, którego Monarsza mądrość i głębokie poczucie sprawiedliwości stało się źródłem łask, jakie spłynęły na kraj nasz pod jego berłem.

W wykonaniu powziętej uchwały, komisya sądzi, że najodpowiedniej spełnia powierzone sobie zadanie postawieniem wniosków w sprawie dla Monarchii pożytecznej; a dla kraju wielce doniosłej; dając naszej młodzieży możność kształcenia się do wyższej służby wojskowej i wskazując jej do tego drogę.

Komisya wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ustanawia fundacyę wieczystą Imienia Jego Cesarzko i Królewsko Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I., przeznaczoną na kształcenie młodzieży polskiego i ruskiego pochodzenia z Galicyi bez różnicy wyznania, obrządku i stanu w zakładach wojskowych i przeznacza na ten cel po wieczne czasy rocznych dwanaście tysięcy zł. w. a.
- II. Wydział krajowy uprosi J. C. i Król. Mość, by raczył łaskawie przyjąć rozdawnictwo tych stypendyów na podstawie każdorocznych wniosków Wydziału krajowego.
- III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu bezzwłoczne podjęcie rokowań w celu wprowadzenia w życie tej fundacyi, która w głównej i przeważnej mierze ma zapewniać młodzieży miejsca funduszowe w c. k. wyższych zakładach wojskowych.

Przewodniczący:
Tarnowski.

Spawozdawca:
Alfred Potocki.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp I., II. i III. wniosku komisyi.

Izba w głosowaniu uchwała jednomyślnie ustęp I., II. i III. zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi szkolnej w przedmiocie nauczania języka niemieckiego w szkołach średnich.

Sprawozdawca poseł Czerkawski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, przyjmując zakomunikowane przez Wydział krajowy sprawozdanie Rady szkolnej krajowej o stanie nauki języka niemieckiego w szkołach średnich krajowych do wiadomości, wzywa c. k. władze szkolne by nie ustawały w usiłowaniach do podniesienia tej nauki skierowanych, lecz owszem szczególniejszą ją otaczały opieką i przez zabezpieczenie jej poważnego w rzędzie innych przedmiotów szkolnej nauki stanowiska, przez pozyskiwanie i dobór światłych i dobrze ukwalifikowanych do niej, zawodowych nauczycieli, przez pomnożenie stypendyów dla sposobiących się do niej kandydatów, nareszcie przez ustalenie racjonalnej i praktycznej metody, i ściśle przestrzeganie pilnego i umiejętnego wykonywania jej zasad, dążyły do tego, iżby nasza młodzież po ukończeniu krajowych szkół średnich w całym zakresie jej pojęciu dostępnym poprawnie i swobodnie władała językiem niemieckim.“

Przemawia p. Antoniewicz, p. Golejewski, p. Antoniewicz powtórnie.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisyi.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku posła Tadeusza Romanowicza w sprawie reformy szkół średnich.

Sprawozdawca poseł Wojciech Dzieduszycki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zważywszy, że uchwała Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z dnia 14. Lipca 1880, w której Sejm wypowiedział swoją opinię o niezbędnej potrzebie reformy szkół średnich, i o kierunku, w jakimby ta reforma odpowiednio do potrzeb kraju dokonana być powinna — dotychczas nie odniosła skutku;

zważywszy, że według §. 11. lit. i) ustawy zasadniczej o Reprezentacji Państwa z dnia 21. Grudnia 1867, w związku z §. 12. tej ustawy, do zakresu działania Rady Państwa należy tylko uchwalanie zasad nauczania w gimnazyach, zaś do Sejmów krajowych należy całe ustawodawstwo o szkołach realnych, a co do gimnazyów cały ten zakres ustawodawczy, jaki Sejmom w sprawie szkół ludowych służy;

zważywszy, że odrębność historyczna i narodowa kraju naszego i właściwości charakteru narodowego domagają się z wielu względów odmiennego naukowego i dyscyplinarnego kierownictwa szkół średnich —

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby przy zamierzonej reformie szkół średnich uwzględnił odrębne potrzeby i właściwości kraju naszego, zapewniając jak największy wpływ na urządzenie i prowadzenie szkół czynnikiem krajowym i ustawodawczym, jako też administracyjnym.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia stałego funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych.

Sprawozdawca poseł Jan Stadnicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w imiennej wartości 700.000 zł. przez emisję 4½% obligów krajowych, oraz do udzielania z kapitału ztąd uzyskanego Spółkom wodnym na pokrycie datków konkurencyjnych, spłacalnych w ratach pożyczek, za opłatą procentów odpowiadających stopie procentowej kursu emisyjnego tych obligów, wraz z ewentualną należnością skarbową, tudzież dodatku na administracyą i na utworzenie specjalnej rezerwy, która winna osiągnąć 10% sumy pożyczonej.

2. Sejm uchwała dołączoną ustawę upoważniającą Wydział krajowy do zaciągnięcia powyższej pożyczki.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby z uwagi na cel tej pożyczki krajowej, tudzież na postanowienie §. 11. ust. z dn. 30. Czerwca 1884 r. Dz. p. p. Nr. 116 wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie obligów tej pożyczki od wszelkich opłat i należności skarbowych oraz zezwolenie na lokowanie kapitałów fundacyi zakładów publicznych, pieniędzy pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych oraz kaucyi służbowych w mających się emitować obligacyach.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przy udzielaniu Spółkom wodnym dalszych pożyczek z aktywów pożyczki melioracyjnej z r. 1888 zastosował termin zwrotów ściśle do okresu umorzenia zaciągniętej przez kraj pożyczki.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie Izby ustęp 1., 2. i 3. wniosku komisji.

Izba uchwała powyższe ustępy zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 4. wniosku komisji.

Przemawia p. JE. hr. L. Wodzicki i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę ustępu 4. wniosku komisji:

„Termin ostateczny, zwrotów amortyzacyjnych, zastosowywał ściśle do okresu umorzenia zaciągniętej przez kraj pożyczki.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który nie sprzeciwia się poprawce, Izba w głosowaniu uchwała ustęp 4. zgodnie z wnioskiem p. L. Wodzickiego tak, że ust. 4. brzmieć teraz będzie jak następuje:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przy udzielaniu spółkom wodnym dalszych pożyczek z aktywów pożyczki melioracyjnej z r. 1888 termin ostateczny, zwrotów amortyzacyjnych, zastosowywał ściśle do okresu umorzenia zaciągniętej przez kraj pożyczki.“

Sprawozdawca czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
o zaciągnięciu pożyczki w imiennej wartości 700.000 zł. a. w. w celu ułatwienia spółkom wodnym pokrycia datków konkurencyjnych.

Za zgodą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam eo następuje:

§. 1.

W celu ułatwienia spółkom wodnym pokrycia datków konkurencyjnych, upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pod jak najkorzystoiejszymi warunkami pożyczki imiennej wartości 700.000 zł. w. a. przez wypuszczenie w obieg obligów długu krajowego.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi skarbu i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie §. 1. i §. 2. Tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała §. 1. i §. 2. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Sprawozdawca czyta:

Niniejszem sprawozdaniem załatwione są petycje: l. 1144 pet. 953, l. 1145 pet. 954, l. 499 pet. 402, l. 868 pet. 732, l. 973 pet. 813, l. 933 pet. 786, l. 946 pet. 797, l. 932 pet. 785, l. 874 pet. 738, l. 899 pet. 755.

Izba przyjmuje ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

(Część II. Pożyczki i zasiłki udzielane dla rozwoju przemysłu krajowego).

Sprawozdawca poseł Tadeusz Dzieduszycki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie udzielania pożyczek i zasiłków dla rozwoju przemysłu krajowego.

2. Petycje :

L. s. 354. Stanisława Kostrzewskiego w Samborze, o udzielenie pożyczki w kwocie 5.000 zł. ewentualnie 4.000 zł. na cele rozszerzenia fabryki i urządzenia odlewni żelaza;

L. s. 609. C. k. uprz. I. fabryki cykoryi firmy Fest Mayerhof & Wittmayer w Tarnowie o pożyczkę 25.000 zł. na podźwignienie przemysłu;

L. s. 661. Pinkasa Kramper, właściciela fabryki haftów w Stanisławowie, o udzielenie bezprocentowej pożyczki w kwocie 6 000 ewentualnie o subwencyę 1.000 zł.

L. s. 687. Antoniego Pfeiffer, cukiernika we Lwowie, o udzielenie pożyczki bezprocentowej w kwocie 500 zł.

L. s. 734. Stanisława Bandrowskiego w Krakowie, o udzielenie subwencji na urządzenie fabryki przyrządu do gaszenia ognia własnego patentowanego wynalazku.

L. s. 925. Adama Łokocza, konwisarza we Lwowie, o udzielenie subwencji w kwocie 500 zł. ewentualnie pożyczki w kwocie 1.000 zł. celem rozszerzenia przedsiębiorstwa;

L. s. 953. Stowarzyszenie robotników szewskich „Równość“ we Lwowie o udzielenie subwencji lub bezprocentowej pożyczki;

przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia po wysłuchaniu komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej z petycji Reprezentacji gminy miasta Podgórze w przedmieście sprawowania tamże czynności policyjnych.

Sprawozdawca poseł Lasocki uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji :

1. Wzywa się Wys. c. k. Rząd do przedłożenia Sejmowi na najbliższej sesji ustawy normującej policyjny własny zakres działania gminy m. Podgórze, przekazującej zaś równocześnie w myśl końcowego ustępu §. 27. ust. gmin. z r. 1866 załatwianie niektórych pojedynczych działów policyjnych tamże Ekspozyturze krakowskiej c. k. Dyrekcji policyi.

2. Wzywa się Wys. c. k. Rząd, by zwiększył personal straży bezpieczeństwa, przydzielony c. k. Ekspozyturze policyi w Podgórzu.

Przemawia p. Pilat i wnosi w miejsce ustępu 1. wniosku komisji następującą poprawkę dostatecznie popartą :

„Wzywa się c. k. Rząd do przedłożenia na najbliższej sesji projektu do ustawy przekazującej w myśl końcowego ustępu §. 27. ust. gm. z r. 1866 w mieście Podgórzu pewnych czynności policyi miejscowej organom rządowym.

Po przemówieniu sprawozdawcy który godzi się na poprawkę p. Pilata z pewną modyfikacją na którą wnioskodawca się zgadza mianowicie treści następującej :

Wzywa się c. k. Rząd do przedłożenia Sejmowi na najbliższej sesji projektu ustawy, przekazującej osobnym organom rządowym w myśl końcowego ustępu §. 27. ust. gm. z r. 1866, załatwianie niektórych czynności policyi miejscowej w Podgórzu.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1 zgodnie z wnioskiem komisji względnie z poprawką p. Pilata, zmodyfikowaną i przyjętą przez sprawozdawcę.

Następnie uchwała Izba punkt 2gi zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji Towarzystwa gorzelników polskich, celem uzyskania subwencji na wydawnictwo czasopisma „Gorzelnik“.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz.

W zastępstwie sprawozdawcy p. J. Gnoiński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia Towarzystwu gorzelników polskich na wydawnictwo czasopisma „Gorzelnik“ na rok 1888. subwencyę w kwocie 300 zł. w. a.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji domagających się utworzenia c. k. urzędów podatkowych w Mielnicy, Tuchowie, Bukowsku, Zabłotowie i Mszanie dolnej.

Sprawozdawca poseł Chamiec czyta:

L. s. 427, pet. 335, Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycyach domagających się utworzenia c. k. urzędów podatkowych w Mielnicy, Tuchowie, Bukowsku, Zabłotowie i Mszanie dolnej.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gmin i obszarów dworskich o utworzenie c. k. urzędów podatkowych w Mielnicy, Tuchowie, Bukowsku, Zabłotowie i Mszanie dolnej, odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycyj Wydziału powiatowego w Kałuszu, Turce i Zbarażu względem obniżenia odsetków zwłoki od rządowych podatków.

Sprawozdawca poseł Romer czyta:

L. s. 52, pet. 22. Sprawozdanie komisji podatkowej o petycji Wydziałów powiatowych w Kałuszu, Turce i Zbarażu względem obniżenia odsetków zwłoki od rządowych podatków.

Komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziałów powiatowych w Kałuszu, Turce i Zbarażu odstępują się Wydziałowi krajowemu z poleceniem powiadomienia petentów równie jak i Wydział powiatowy w Sanoku o uchwale powziętej w tym względzie w izbie deputowanych Rady Państwa.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej:

- a) z petycji gminy Pakoszówka o odpisanie kosztów szupasowania rodziny Romańczyków w kwocie 40 zł. 45 ct.;
- b) z petycji gminy Szydłowca o wyjednanie pozwolenia na wypędzanie owiec i nierogacizny na pastwisko za granicę i napowrót, tudzież o wyjednanie pozwolenia na wozenie i noszenie zielonej paszy i niewysianego nasienia.

Sprawozdawca poseł Kaszewko czyta:

L. s. 588, pet. 484. Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji gminy Pakoszówka o odpisanie kosztów szupasowania rodziny Romańczyków w kwocie 40 zł. 45 ct.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Pakoszówki do l. 588 o odpisanie zwrotu kosztów szupasowania rodziny Romańczyków w kwocie 40 zł. 45 ct. w. a. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

L. s. 478, pet. 382. Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycyach gminy Szydłowiec o wyjednanie pozwolenia na wypędzanie owiec i nierogacizny na pastwisko za granicę i na powrót tudzież o wyjednanie pozwolenia na wożenie i noszenie zielonej paszy i niewysianego nasienia.

Komisya administracyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycę gminy Szydłowiec do l. 478 i 479 o wyjednanie pozwolenia na wypędzanie owiec i nierogacizny na pastwisko za granicę rosyjs. i napowrót tudzież o wyjednanie pozwolenia na przewożenie paszy i niewysianego nasienia odstępuje się c. k. Rządowi do urzędowania.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Ruda w powiecie Mieleckim w sprawie przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania Hani Strahm w kwocie 1.255 zł. 40 ct. w Wiedniu.

Sprawozdawca poseł Płaziński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Kwota 1.255 zł. 40 ct. należąca się gminie miasta Wiednia za utrzymanie Fani recte Hani Strahm od gminy Ruda ma być zapłacona z funduszu krajowego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy miasta Doliny w sprawie umieszczenia zapory mytniczej na drodze rządowej Podkarpackie w pośrodku miasta.

Sprawozdawca poseł Pławicki.

W zastępstwie sprawozdawcy p. ks. Kopyciński uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycę gminy miasta Doliny odstępuje się Wysokiemu c. k. Rządowi do zbadania i spieszego załatwienia tej od lat ośmnastu wlokącej się sprawy.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej :

a) z petycji gmin Mostki z Malinówką o przyznanie gminom prawa prezentowania duszpasterzy.

b) z petycji gmin Kielków, Męciszowa, Kandyn, Tuszyzna i Dębica w sprawie należyłości za dowóz kamieni na drogę krajową.

Sprawozdawca poseł Strasser czyta :

L. s. 519, pet. 419. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gmin Mostki i Malinówka o przyznanie im prawa prezentowania swoich parochów.

Komisya petycyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycją do l. s. 519. przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Strasser czyta :

L. s. 438, pet. 346. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Zwierzchności gminnych w Kielkowie, Męciszowie, Kandyrzn, Tuszyny i Dębicy o wypłacenie należyłości za dostawę szutru na drogę krajową Dębica-Mielec.

Komisya petycyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycyą do l. s. 438. przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej :

a) z petycji gminy Jawor w powiecie Turczańskim z powodu nadużyć wójta;

b) z petycji Iwana Moroza z Woli Małnowskiej w tej samej sprawie.

Sprawozdawca poseł Merunowicz

W zastępstwie sprawozdawcy p. Merunowicza p. ks. Kopyciński czyta :

L. s. 1314, pet. 1099. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji członków gminy Jawor w powiecie Turczańskim w sprawie nadużyć tamtejszego naczelnika gminy.

Komisya petycyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyę l. s. 1314 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do właściwego zarządzenia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

P. ks. Kopyciński czyta :

L. s. 1197, pet. 998. Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Iwana Moroza zwanego Tyrnowym w sprawach gminnych w Woli matnowskiej w powiecie Mościskim.

Komisya petycyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyę Iwana Moroza l. s. 1197 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowania.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o stosunkach służbowych.

Sprawozdawca poseł Kozłowski uwolniony od czytania sprawozdania przedstawia następujący projekt ustawy :

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem
o stosunkach sług.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wydaję załączoną ustawę o stosunkach sług i rozporządzam co następuje :

Art. I.

Postanowienia tej ustawy wejđą w życie dnia sześćdziesiątego po jej obwieszczeniu.

Art. II.

Każdy sługa winien zaopatrzyć się najdalej do roku od obwieszczenia ustawy w nową książkę służbową.

Władza, wydaję nową książkę służbową, uwidoczni tę okoliczność w dotychczasowej książce służbowej, która od tej chwili ma jedynie znaczenie i doniosłość świadectwa służbowego za czas upłyniony.

Art. III.

Z dniem wejścia w życie tej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie dawniejsze w tej mierze wydane rozporządzenia i przepisy, a mianowicie :

- a) rozporządzenie prezydyalne c. k. Namiestnictwa z dnia 1. Lipca 1857 Dz. u. kr. Część II. Nr. 12. dla lwowskiego okręgu administracyjnego, zawierający prowizoryczny regulamin dla ludzi służebnych w lwowskim okręgu administracyjnym;
- b) rozporządzenie Prezydium krajowego z dnia 11. Marca 1855 Dz. u. kr. Nr. 14. dla krakowskiego okręgu administracyjnego, zawierające tymczasowe urządzenie klasy służących dla krakowskiego okręgu z wyjątkiem głównego miasta Krakowa;
- c) rozporządzenie Prezydium krajowego z dnia 4. Lipca 1857 Dz. u. kr. Nr. 18. dla krakowskiego okręgu administracyjnego, zawierające tymczasowe urządzenie klasy służących dla głównego miasta Krakowa;
- d) wreszcie wszelkie z temi rozporządzeniami w związku będące przepisy.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

U s t a w a o s t o s u n k a c h s ł u ż b o w y c h .

Dział I.

P o w s t a n i e s t o s u n k u s ł u ż b o w e g o .

§. 1.

Zawarcie umowy.

Stosunek służbowy polega na umowie służbowej, która pisemnie lub ustnie zawartą być może (§ 2.).

Ustna umowa staje się obowiązującą, gdy sługa odda a służbodawca odbierze książkę służbową lub certyfikat jej miejsce zastępujący (§. 36. i 38.).

Dzień zawartej umowy winien być uwidoczniomym w książce lub na certyfikacie.

§. 2.

Zadatek.

Danie zadatku pozostawia się obopólnej umowie.

Zadatek dany służce przy zawieraniu umowy wlicza się w zastagę, jeżeli nie postanowiono odmiennie. Umowa co do zadatku winna być uwidocznioma w książce służbowej lub na certyfikacie.

§ 3.

Warunki umowy.

Warunki umowy służbowej zależą od obopólnego układu. Nieważnymi są jednak warunki, naruszające porządek dozwolonej karności domowej lub sprzeciwiające się ustawom.

Umowa służbowa nie może również czynić uszczerbku obowiązkowemu uczęszczaniu do szkoły.

Za przyjęcie warunków, wzbronionych postanowieniami tego paragrafu ulegną karze tak sługa jak służbodawca lub jego zastępca.

§. 4.

Zastępca służbodawcy.

Postanowienia ustawy o służbodawcy odnoszą się również do jego zastępców. Wyjątek w tej mierze stanowią jedynie takie postanowienia, które ze samej natury rzeczy odnoszą się mogą wyłącznie tylko do osoby samego służbodawcy.

§. 5.

Równoczesne przyjęcie kilku służb.

Zawieranie umów o równoczesne objęcie służby u kilku służbodawców jest niedozwolone.— Sługa działający wbrew temu postanowieniu obowiązany jest wstąpić do służby u tego służbodawcy, któremu oddał książkę służbową lub certyfikat.

Służbodawca, do którego sługa zawierający równocześnie kilka umów służbowych na służbę nie wstępuje, ma prawo żądać od sługi wynagrodzenia (§. 50) lub zwrotu podwójnego zadatku. Sługa podpada nadto stósownej grzywnie lub karze do 14 dni aresztu.

Służbodawca, któremu przy zawieraniu umowy służbowej wiadomem było, że sługa już z kim innym umowę służbową zawarł, nie tylko nie ma prawa do wynagrodzenia szkody, ani do podwójnego zadatku, ale nadto ulegnie karze stósownej i odpowiada osobom trzecim niepodzielnie ze sługą za wyrządzoną szkodę.

Wzięty zadatek zaś, który sługa w każdym razie zwrócić winien, wpływa do funduszu miejscowych ubogich.

§. 6.

Odmawianie sługi.

Kto sługę namawia, żeby bez powodu przewidzianego w ustawie nie stawił się do służby, do której się zobowiązał, albo żeby służbę przyjętą przed upływem czasu służby opuścił, ulegnie stosownej grzywnie od 10 do 100 zł. w. a. lub odpowiedniej karze aresztu i staje się nadto służbodawcy odpowiedzialnym za szkodę przez to wyrządzoną (§. 50).

§. 7.

Stręczenie sług.

Stręczenie sług, wykonywane jako zarobkowanie bez zezwolenia władzy, podpada karze stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów.

Nadzór i kontrolę nad osobami i biurami zajmującymi się stręceniem sług, wykonuje w gminach zwierzchność gminna, na obszarach dworskich przełożony obszar, we Lwowie i w Krakowie wraz z okręgiem policyjnym tych miast c. k. Dyrekcya policyi.

Za czynności biur do stręczenia sług upoważnionych odpowiada ten, na czyje imię opiewa upoważnienie do niepodzielnej ręki z osobami, które do wykonywania tych czynności używa.

Osoby lub biura stręceniem sług się trudniące podpadają karze do 100 zł. w. a. lub karze odpowiedniej aresztu:

- a) Za stręczenie sług nieopatrzonych w książkę służbową;
- b) za odmawianie sług;
- c) za polecenie sług ze świadomością o ich niemoralności, szkodliwych nałogach lub braku uzdolnienia do ugodzonej służby.

Oprócz kary odpowiadają w wypadkach pod b) i c) wymienionych za szkodę służbodawcy wyrządzoną do niepodzielnej ręki ze sługą.

Trzykrotne wykroczenie przeciw przepisom tej ustawy pociąga za sobą utratę otrzymanego do stręczenia sług upoważnienia.

Stręczącemu nie wolno się upominać o umówione wynagrodzenie aż po upływie dni 30 po zawartej między służbodawcą a sługą umowie.

Za stręczenie sług umowy nie dotrzymujących, lub niezdolnych do usług, do których ugodzeni zostali, służbodawca wynagrodzenia płacić nie jest obowiązany.

§. 8.

Rozpoczęcie służby.

Zawarłszy umowę służbową, obowiązani są, służbodawca przyjąć sługę, sługa zaś wstąpić do służby w oznaczonym czasie.

W razie ociągania się strony od wypełnienia przyjętego obowiązku winna właściwa władza niezwłocznie ociągającą się stronę do dotrzymania umowy zaważać i w razie uporu środkami przymusowymi i grzywną do 70 zł. w. a. lub odpowiednią karą aresztu do dni 14 do tego przynaglić.

§. 9.

Nieprzyjęcie sługi.

Służbodawca może jednostronnie odstąpić od umowy i nieprzyjąć sługi do służby w razie zajścia okoliczności, które by go uprawniały do wydalenia sługi ze służby przed upływem umówionego czasu trwania służby (§. 27). Służbodawca ma w takim wypadku nadto prawo żądać zwrotu danego zadatku.

Jeżeli służbodawca z powodu wypadku, odnoszącego się do swej osoby, lub do gospodarstwa swojego, sługi przyjąć nie może, winien sługę o tem niezwłocznie uwiadomić, pozostawić mu dany zadetek, a nadto wypłacić zasługę za miesiąc przy służbie całorocznej, a za dni czterdzieści przy krótszej. Służbodawca zaś, któryby sługi z innej przyczyny nie przyjął, winien prócz utraty zadatku zapłacić słudze zasługę i wartość wiktury za trzy miesiące przy służbie całorocznej, a za miesiąc przy krótszej.

§. 10.

Niestawienie się do służby.

Sługa może jednostronnie odstąpić od umowy i nie stawić się do służby w razie zajścia okoliczności, któreby go upoważniły do oddalenia się ze służby przed upływem umówionego czasu trwania służby (§. 28.).

Sługa, nie mogąc stawić się do służby z powodu przeszkody wynikłej nie z jego własnej winy a widocznie dłużej trwać mającej winien służbodawcę i właściwą władzę o tem niezwłocznie uwiadomić i zwrócić mu otrzymany zadetek. Gdyby jednak przeszkoda wkrótce usuniętą została, obowiązany jest, jeżeliby służbodawca tego wymagał, po usunięciu przeszkody, wstąpić do służby.

Zresztą sługa, nie jawiący się do służby, podpada grzywnie do 5 zł. w. a. lub karze aresztu do dni 14, a nadto będzie na żądanie służbodawcy nawet środkami przymusowymi przynaglony do stawienia się do służby (§. 51). Służbodawca może jednak odstąpić od umowy, a poprzestać na zwrocie zadatku i wynagrodzeniu doznanej szkody (§. 50), względnie na wypłacie podwójnego zadatku.

Dział II.

Prawa i obowiązki w czasie służby.

§. 11.

Czas trwania służby. — Milczące odnawianie.

Czas trwania służby oznacza się, jeżeli umowy odmiennej nie zawarto, na rok kalendarzowy dla sług przyjętych do służby na wsi pełnić się mającej, a na trzy miesiące dla sług innych.

Jeżeli w umowie nie postanowiono wyraźnie, że bezwarunkowo milcząco odnowioną być nie może, równie jak wówczas, gdy umowa ani przez służbodawcę, ani przez sługę w terminie w §. 26. oznaczonym wypowiedzianą nie została, zostaje umowa służbowa na przeciąg czasu pierwotnie umówiony milcząco odnowioną.

Odmienne postanowienia tak co do czasu trwania stosunku służbowego, jak co do milczącego odnawiania i wypowiedzania (§ 26) go, tylko wówczas za ważne uznane być mogą, jeżeli wciągnięte są do książki służbowej (§. 42) lub wyrażone w pisemnym układzie.

§. 12.

Obowiązki sługi.

Sługa staje się przez wstąpienie do służby członkiem koła domowego służbodawcy i podlega odtąd jego szczegółowemu dozorowi.

Sługa winien być w obec służbodawcy swego wiernym, posłusznym, uległym, pilnym w wypełnianiu obowiązków, baczny i troskliwy o jego dobro, szczerym i otwartym w odpowiedziach na zadane zapytania, winien okazywać służbodawcy uszanowanie i przychylność, winien przestrzegać porządku i czystości.

Wobec członków rodziny służbodawcy i innych osób do niego należących winien sługa postępować ulegle i z uszanowaniem, żyć w zgodzie z innymi sługami a wystrzegać się wszelkich kłótni, plotek i obmawiania kogokolwiek, zwłaszcza służbodawcy i rodziny jego.

Sługa winien się stosować do porządku domowego przez służbodawcę ustanowionego, a przyjmować ulegle z uszanowaniem i skromnością rozkazy, napomnienia i karcenia służbodawcy.

§. 13.

Sługa winien spełniać wedle rozkazów służbodawcy dokładnie i ochocho nietylko usługi, do których się wyraźnie ugodził, ale także takie, które do obowiązków przyjętej służby zwyczajnie zaliczane bywają. Spory między sługami, kto z nich robotę lub usługę pewną wykonać ma, rozstrzyga służbodawca. Nawet sługa przyjęty li tylko do zajęć pewnych ściśle określonych, ma pełnić na wezwanie służbodawcy usługi innego rodzaju, jeżeli sługa do tego przeznaczony nie może wypełniać ich z powodu choroby lub innej przeszkody, albo też jeżeli tego nieodzownie wymagają inne okoliczności, n. p. pilna robota w polu. W przypadku samowolnego uchylania się sługi od roboty, służbodawca ma prawo nie tylko oddalić sługę, jeżeli zachodzą warunki wymienione w §. 27 pod lit. b), ale także przyjęć kogo innego do wykonania tej roboty, a wydatki tem spowodowane potrącić słudze z zapłaty.

Sługa nie może uchylać się od roboty w święta wyznań, do których nie należy. Nawet w niedzielę i święta uroczyste własnego wyznania, winien sługa wypełniać roboty zwykle domowe, a nawet takie nadzwyczajne, które bez niebezpieczeństwa odłożonemi być nie mogą.

Zajęcia te nie powinny jednak przeszkadzać bywaniu na nabożeństwie w niedzielę i święta. Służbodawca oznacza czas i kolej udawania się na nabożeństwo.

§. 14.

Sługa winien poruczone roboty sam wykonywać. Tylko z przyzwolenia służbodawcy może sługom innym lub osobom obcym poruczyć ich dopełnienie.

Dla własnych interesów może sługa tylko za zezwoleniem służbodawcy wydalac się z domu i winien wracać na czas przez służbodawcę oznaczony.

Pod odpowiedzialnością i surową karą nie wolno słudze przyjmować bez wyraźnego zezwolenia służbodawcy kogokolwiek na nocleg. Służbodawca ma nadto prawo zakazać słudze przyjmować odwiedzin, bądź to od kogokolwiek w ogóle, bądź też od pewnych wskazanych osób w szczególności.

§. 15.

Sługa winien przy każdej sposobności przestrzegać dobra i interesu służbodawcy swego, ochraniać je, i o ile możności zasłaniać służbodawcę od szkody i uszczerbku. Sługa winien ostrożnie obchodzić się z ogniem i światłem, a mianowicie do miejscowości pod względem ognia

niebezpiecznych z otwartem światłem nie wstępować. W stodołach, szopach, stajniach, na gumnie, po strychach, ani też innych miejscowościach pod względem ognia niebezpiecznych i w ogóle w takich miejscach, w których służbodawca wzbroni, palić tytoniu nie wolno.

Sługa obowiązany jest donieść służbodawcy swemu o wszelkich przez się spostrzeżonych oszukaństwach, sprzeniewierzeniach bądź to przez inne sługi, bądź przez osoby obce przeciw służbodawcy popełnionych, usiłowanych lub zamierzonych.

Za wyrządzoną szkodę odpowiada sługa służbodawcy według przepisów powszechnej ustawy cywilnej, orzeczenie w tej mierze wydaje właściwa władza w tej ustawie powołana (§. 50).

§. 16.

Sługa winien suknie, bieliznę i inne swe ruchomości mieć w domu służbodawcy i tylko za wyraźnem zezwoleniem służbodawcy może przechować je gdziekolwiek indziej.

Służbodawca ma prawo w każdym czasie przejrzeć w obecności sługi i jeszcze jednego świadka skrzynie, kufry i wszelkie inne przechowki sługi.

§. 17.

Zachowanie się służbodawcy wobec sługi.

Służbodawca winien wedle możności ochraniać sługę od znieważania przez osoby trzecie i w ogóle wspierać go w razie potrzeby w granicach słuszności, a czuwać nad obyczajnem i przyzwoitem zachowaniem się sługi w domu i po za domem. W tym celu również, jak dla utrzymania spokoju i porzątku w domu, niemniej dla wymuszenia posłuszeństwa, może służbodawca dawać słudze upomnienia i nagany w razie potrzeby użyć środków karności domowej w granicach określonych §. 413. ustawy karnej.

Jeżeli skarcenia domowe przez służbodawcę pożądanego skutku nie odniosą; jeżeli uchybienia ponawiają się, lub jeżeli sługa depuszcza się ciężkich przewinień, ukarze go władza powołana do wykonywania postanowień tej ustawy (§. 52. 53.).

§. 18.

Robota.

Robota słudze przez służbodawcę wyznaczona, winna być zastosowaną do sił sługi.

§. 19.

Zasługa.

Służbodawca winien płacić słudze umówioną zasługę w terminach umową oznaczonych.

Dowolne dawanie słudze podarunków lub poczesnego, chociażby przy zajęciu pewnych okoliczności, lub z powodu wydarzeń szczegółowych kilkakrotnie ponawiane, nie uzasadnia obowiązku czynienia także w przyszłości datków tego rodzaju.

Jeżeli czas płacenia zasługi nie jest umową oznaczony, uiszczoną być ma zasługa w gotowiznie przy służbie rocznej kwartalnie z dołu, przy krótszej miesięcznie z dołu, zasługa zaś w naturaliach, czyli ordynaryja w takich samych terminach z góry.

Z płacy w ciągu służby należynej wolno jednak służbodawcy zatrzymać przy umowach rocznych dwumiesięczne, zaś przy umowach na czas krótszy zawartych, jednomiesięczne zasługi w gotowiznie.

Zatrzymane zasługi razem z płacą w ostatnim terminie wypłaty przypadającą, według wyniku obopólnego obrachunku winien wypłacić służbodawca słudze gdy tenże ze służby występuje, lub w razie sporu o odszkodowania w chwili, gdy orzeczenie właściwej władzy stanie się prawomocnem (§. 50).

Jeżeli nie wciągnięto odmiennych postanowień do książki służbowej, należy zastosowywać w razach wątpliwych postanowienia powyższe.

§. 20.

Wikt i odzież.

Wikt słudze należący się winien być zdrowym i dostatecznym.

Umowa co do rodzaju i ilości ubioru i bielizny słudze dostarczać się mających, winna być wciągnięta do książki służbowej.

§. 21.

Choroba sługi.

Służbodawca winien starać się o pielęgnowanie i leczenie chorego sługi; może to jednak uskuteczyć nie tylko w domu własnym, lecz także w zakładzie publicznym, lub w innem miejscu stosownem, jeżeli stąd niebezpieczeństwo dla chorego nie wynika.

Obowiązek służbodawcy pielęgnowania i leczenia chorego sługi gaśnie z upływem dnia trzydziestego choroby sługi, jeżeli sługa z powodu tej choroby ze służby wydalonym zostaje (§. 27. lit. 7). Jeżeli zaś dzień rozwiązania stosunku służbowego spowodowanego jakkolwiek inną przyczyną przed dniem trzydziestym choroby przypadał, gaśnie obowiązek służbodawcy pielęgnowania i leczenia chorego sługi z dniem rozwiązania stosunku służbowego.

O dniu zgaśnięcia obowiązku tego winien jednak służbodawca uwiadomić Zwierzchność gminną względnie przełożonego obszaru dworskiego lub e. k. Dyrekcyę policyi na trzy dni przed ustaniem obowiązku pielęgnowania i leczenia chorego. Zaniedbanie lub opóźnienie tego doniesienia, wywołuje dalsze trwanie obowiązku służbodawcy pielęgnowania i leczenia chorego sługi aż do upływu dnia trzeciego po uwiadomieniu o tem Zwierzchności gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, lub e. k. Dyrekcyi policyi.

Od chwili zgaśnięcia powyższego obowiązku służbodawcy sługa nieposiadający majątku tak samo pielęgnowanym i leczonym być ma, jak każdy inny ubogi chory. Sługa zaś mający majątek własny, winien odtąd sam starać się o swe pielęgnowanie i leczenie.

Jeżeli choroba sługi wynika z udowodnionej winy służbodawcy, winien służbodawca starać się o pielęgnowanie i leczenie chorego sługi aż do zupełnego wyleczenia, i dać mu nadto stosowne wynagrodzenie.

Jeżeli zaś sługa popadł z własnej winy w chorobę, winien służbodawcy zwrócić poniesione koszta pielęgnowania i leczenia.

Jeżeli niezdolność sługi do pełnienia obowiązków służbowych spowodowana słabością sługi, nie wynika z winy służbodawcy, trwa dłużej jak dni ośm, traci sługa prawo do poboru zasługi w gotowiznie za czas, przez który z powodu choroby nie był zdolnym do pełnienia obowiązków służbowych lub też na żądanie służbodawcy winien czas przez chorobę stracony odsłużyć w warunkach umowy służbowej.

Dział III.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

§. 22.

Obopólna zgoda.

Stosunek służbowy może być dowolnie w każdej chwili rozwiązany, jeżeli obie strony na to się zgodzą.

§. 23.

Śmierć służbodawcy.

Śmierć służbodawcy rozwiązuje stosunek służbowy, jeżeli spadkobiercy służbodawcy nie zechcą sługi nadal zatrzymać; w takim razie jednak winni spadkobiercy służbodawcy wypłacić

słudze zasługę i dać wynagrodzenie za wikt, a to przy służbie rocznej za trzy miesiące, przy krótszej za miesiąc.

Gdyby jednak stosunek służbowy ustawać miał przed upływem powyższego czasu, należy się słudze zasługa i wynagrodzenie wiktu tylko do czasu, w którym służba ustać miała.

§. 24.

Zmiana posiadania.

Umowa służbowa gaśnie co do sług przy gospodarstwie wiejskiem równie w takim razie, jeżeli gospodarstwo w skutek sprzedaży, zamiany, wydzierżawienia lub w jakikolwiek inny sposób w trzecie ręce przechodzi, a następcą służbodawcy sługi zatrzymać nie chce, służbodawca winien jednak w tym wypadku dać słudze wynagrodzenie oznaczone w §. 23.

§. 25.

Służba wojskowa.

Powołanie sługi do pełnienia stałej służby wojskowej na czas dłuższy nad 6 miesięcy rozwiązuje umowę służbową.

Powołanie sługi do ćwiczeń w rezerwie lub w obronie krajowej, równie jak powołanie go do służby li tylko egzekucyjnej lub asystencyjnej nie rozwiązuje natomiast stosunku służbowego. Sługa winien po ukończeniu ćwiczeń, względnie służby egzekucyjnej lub asystencyjnej powrócić do przerwanej służby. Służbodawca ma prawo zatrzymać książkę służbową dla zapewnienia się, że sługa powróci do służby. Za czas przerwy nie należy się słudze zasługa.

§. 26.

Upływ czasu. Wypowiedanie dla zapobieżnięcia milczącemu odnowieniu umowy.

Jeżeli strony przy zawieraniu umowy służbowej wyraźnie postanowiły, że umowa mileżąco odnawiana być nie może, gaśnie stosunek służbowy przez upływ czasu w ustawie (§. 11) względnie w umowie oznaczonego.

W braku takiego postanowienia gaśnie stosunek służbowy przez sam upływ czasu, na który umowa służbowa pierwotnie zawartą lub mileżąco przedłużoną została (§. 11), tylko wówczas, jeżeli bądź to służbodawca, bądź sługa, umowę wypowiedział, dla zapobieżnięcia milczącemu jej odnowieniu, a to co do sług przyjętych na służbę roczną co najmniej na sześć tygodni, a co do sług przyjętych na czas krótszy zaś przynajmniej na dni czternaście, przed upływem czasu służby.

§. 27.

Oddalenie sługi.

Służbodawca może wydaląc sługę natychmiast bez poprzedniego wypowiedzenia:

- a) jeżeli sługa do pełnienia przyjętej służby jest zupełnie niezdatnym;
- b) jeżeli dopuści się ciężkiego przekroczenia obowiązków służbowych, a mianowicie, jeżeli występuje z uporem i nieposłuszeństwem lub zuchwałością przeciw rozkazom służbodawcy lub dozorey nad sługami nstanowionego;
- c) jeżeli obraża czynnie, wyrazami obelżywemi lub obmową ubliżającą służbodawcę, przynależnych jego lub dozoreę nad sługami ustanowionego, jeżeli podjudza sługi przeciw służbodawcy, lub przeciw sługom innym, albo też w ogóle zakłóca złośliwie, lub usiłuje zakłócić złośliwie zgodę i spokój domowy;
- d) jeżeli dopuszcza się kradzieży, oszustwa lub sprzeniewierzenia, jeżeli do tego namawia, lub usiłuje namówić sługi inne, albo też nie donosi służbodawcy o dostrzeżonych oszustwach, sprzeniewierzeniach lub kradzieżach, bądź przez sługi inne, bądź przez osoby obce popełnianych;

- e) jeżeli sługa pomimo upomnień nieostrożnie się obchodzi z ogniem lub światłem, albo pali tytoń w miejscach pod względem ognia niebezpiecznych lub w których słuźbodawca palenie tytoniu wzbronit (§. 15), jeżeli krzywdzi lub zaniedbuje byđło sobie powierzone, albo teź wyrządza słuźbodawcy inną szkodę przez złość, swawolę lub ciężką opieszałość;
- f) jeżeli bez wiedzy słuźbodawcy bierze na rachunek jego towary lub pożyczka pieniądze;
- g) jeżeli ulegnie dłuższemu jak ośmiodniowemu przyaresztowaniu;
- h) jeżeli oddaje się pijaństwu, grze, rozpuście, lub innego rodzaju nieobyczajności, albo namawia do tego lub usiłuje namówić dzieci lub krewnych słuźbodawcy;
- i) jeżeli bez pozwolenia słuźbodawcy nocuje po za domem, lub pozwala obcym nocować w domu słuźbodawcy, lub teź w inny sposób rażący zakłóca porządek domowy;
- k) jeżeli z własnej winy zapadnie w chorobę zakaźną lub sprawiającą obrzydzenie;
- l) jeżeli bez winy słuźbodawcy choruje dłużej jak przez dni trzydzieści.

Słuźbodawca winien atoli w każdym z powyższych wypadków uwiadomić o tem Zwierzchność gminną, przy słuźbie pełnionej na obszarze dworskim, przełożonego obszaru dworskiego, w mieście Lwowie zaś i Krakowie c. k. Dyrekcję policyi, przyczem wolno mu żądać skonstatowania przyczyn, dla których sługa oddalonym został.

W razie oddalenia słuźgi z przyczyn w tym paragrafie wymienionych, należy się słuźdze wikt i zasługa jedynie do dnia istotnego wydalenia ze słuźby.

Słuźbodawca może nadto dochodzić przeciw słuźdze wynagrodzenia szkody (§. 50).

§. 28.

Opuszczenie słuźby.

Sługa ma prawo opuścić słuźbę przed upływem czasu i bez wypowiedzenia:

- a) jeżeli słuźby dalej pełnić nie może bez uszczerbku zdrowia; brzemienność słuźącej nie upoważnia atoli sama przez się do opuszczenia słuźby;
- b) jeżeli słuźbodawca przy karceniu słuźgi granice karności domowej przekracza (§. 17);
- c) jeżeli słuźbodawca słuźgę do czynów nieobyczajnych lub zakazanych uwodzi lub uwieść usiłuje, albo teź nie ochrania go przeciw usiłowaniom takim domowników lub osób uczęszczających do domu słuźbodawcy;
- d) jeżeli słuźbodawca przedsięwberze podróż mającą trwać po nad czas trwania umówionej słuźby, albo teź przenosi się na stałe mieszkanie w miejsce więcej aniżeli o pięćdziesiąt kilometrów odległe od miejsca dotychczasowego pobytu, a słuźgę wbrew jego woli ze sobą wziąć zamierza;
- e) jeżeli rodzice słuźgi nagie w chorobę zapadną i w tej chorobie go dla pielęgnowania potrzebują;

Sługa winien od zajścia takiej okoliczności donieść Zwierzchności gminnej, przy słuźbie pełnionej na obszarze dworskim c. k. Starostwom, we Lwowie zaś i Krakowie c. k. Dyrekcji policyi, i udowodnić wiarogodnie doniesioną okoliczność, gdyby jej słuźbodawca zaprzeczwał. Dopiero po otrzymaniu zezwolenia Zwierzchności gminnej, c. k. Starostwa, względnie c. k. Dyrekcji policyi, może sługa słuźbę opuścić.

Tylko niebezpieczeństwo oczywiste grożące życiu słuźgi, lub teź zagrażające innem dotkliwym, a powetować się nie dającym uszkodzeniem, może usprawiedliwić doraźne oddalenie się przed uzyskaniem zezwolenia.

W razie zajścia okoliczności pod b) lub pod c) przewidzianej, należy się słuźdze wypłacić zasługi i wyugrodzenie wikt za czas, przez który słuźba trwać miała, lub przynajmniej za trzy miesiące, jeżeliby słuźba dłużej jak przez trzy miesiące trwać miała.

W innych wypadkach należy się zasługę i wikt tylko do dnia rzeczywistego wystąpienia ze słuźby.

§. 29.

Wypowiedzenie przed upływem czasu służby.

Sługa może wypowiedzieć służbę przed upływem umówionego czasu trwania onejże z terminem sześciotygodniowym przy rocznej, a czternastodniowym przy krótszej służbie:

- a) jeżeli słuźe do objęcia własnego gospodarstwa lub rzemiosła, mianowicie zaś słuźacej do wyjścia za mąż wydarza się korzystna sposobność, która przez dotrzymanie czasu słuźby udaremioną zostałaby;
- b) jeżeli dochodzenie spadku lub inna sprawa ważna wymaga dłuższego pobytu słuźy w innej miejscowości;
- c) jeżeli słuźa rodzicom, wobec zmiany zaszuźe w ich stosunkach po rozpoczęciu słuźby, potrzebnym jest do prowadzenia gospodarstwa lub rzemiosła, albo do pielęgnowania ich, chociaż nie w nagłej chorobie (§. 29. lit. e), a odwołania słuźy ze słuźby nie można odroczyć, aż do upłynięcia umówionego czasu trwania słuźby.

Słuźa winien o zajściu takiej okoliczności donieść Zwierzchności gminnej, przy słuźbie pełnionej na obszarze dworskim c. k. Starostwu, we Lwowie zaś i Krakowie c. k. Dyrekcji policyi i udowodnić wiarogodnie tę okoliczność w razie zaprzeczenia przez słuźbodawcę. Dopiero przez otrzymanie przyzwolenia staje się takie wypowiedzenie skutecznym. Słuźa może atoli w razie nagłym żądać uwolnienia od słuźby przy zachowaniu powyższego przepisu o doniesieniu Zwierzchności gminnej c. k. Starostwu, względnie c. k. Dyrekcji policyi, przed upływem sześciotygodniowego względnie 14-dniowego terminu wypowiedzenia, jeżeli słuźbodawcy na swe miejsce innego zdolnego słuźę przedstawi, ugodziwszy się z nim o wikt i zasłuźę za pozostający jeszcze czas słuźby bez szkody dla słuźbodawcy.

§. 30.

Obowiązki słuźy przy opuszczaniu słuźby.

Słuźa oddalający się ze słuźby winien oddać słuźbodawcy w porządku wszystko to, co mu pod dozór, do wykonania, przechowania lub do użytku oddane i powierzone było.

Jeżeli jaki z przedmiotów takich zginął, lub stał się z winy słuźy do użytku niezdatnym, może słuźbodawca żądać wynagrodzenia szkody ztąd powstałej i z tego tytułu zatrzymać słuźe z zasłuź odpowiednią kwotę, pokąd strony o wysokość tego wynagrodzenia, się nie porozumieją lub w razie niedojścia do skutku takiego porozumienia, władza postanowieniami §§. 49. i 50. powołana, sporu o to wynagrodzenie prawomocnie nie rozstrzygnie. Nadto może słuźbodawca wymagać ażeby mu słuźa ze słuźby się oddalający okazał wszystkie przedmioty, które ze sobą zabiera.

Mieszkanie i inne użytki na czas słuźby oddane jak n. p. zagony, ogrody, pola itp. winien słuźa oddać słuźbodawcy oddalając się ze słuźby.

W razie oporu wprowadzi słuźbodawcę w posiadanie i wyruguje słuźę właściwa władza bez poprzedniej sądowej awizacji i z wykluczeniem dalszej drogi sądowej w granicach tej ustawy (§§. 49., 50.)

§. 31.

Prawo słuźy do odzieży przez słuźbodawcę dostarczanej.

Słuźa staje się przez odbycie całorocznej słuźby właścicielem codziennej odzieży i bielizny przez słuźbodawcę dostarczanej. Odzież i bielizna do stroju przeznaczona zostaje zaś nawet po odbyciu całorocznej słuźby własnością słuźbodawcy. Odmienne umowa winna być dla ważności wciągniętą do ksiąźeczki słuźbowej.

§. 32.

Skutki rozmyślnego zaniedbywania służby.

Sługa, który dla tego źle, leniwo lub niechętnie pełni służbę, albo nieodpowiednio się zachowuje, by przez to zmusić służbodawcę do dania mu odmówionego wcześniejszego uwolnienia od służby, ulegnie surowej karze i będzie przynaglonym do należytego wypełniania obowiązków służby.

§. 33.

Skutki oddalenia sługi bez prawnego powodu.

Służbodawca, który przed uływem czasu trwania służby sługę oddala, nie mając do tego powodów w §. 27. wymienionych, nie może być zniewolonym do przyjęcia napowrót wydalonego sługi, jednak jest obowiązany wypłacić mu zasługę i wartość wiktów za czas niedosłużony, jednakże nie wyższe jak za trzy miesiące, choćby stosunek służbowy na dłuższy czas obowiązywał. Mimo to ma prawo odprawiony sługa poszukiwać na służbodawcy wynagrodzenia wszelkich dalszych szkód wykazać się mogących (§. 50).

§. 34.

Skutki bezprawnego opuszczenia służby.

Jeżeli sługa opuści służbę przed upływem czasu trwania służby z pominięciem drogi wskazanej §§. 28. i 29., należy uwiadomić o tem Zwierzchność gminną, gdy idzie o służbę w gminie c. k. Starostwo, co do służby na obszarach dworskich, we Lwowie zaś i Krakowie c. k. Dyrekcję policyi. Te władze wdrożą postępowanie i na żądanie służbodawcy przynaglą zbiegłego sługę środkami przymusowymi do powrotu do służby. Jeżeliby zbiegły sługa znajdował się po za granicami okręgu urzędowego władz kompetentnych, na ich zawezwanie ma być dostawiony bezzwłocznie i bez dalszego dochodzenia przez c. k. Starostwo, w którego okręgu przebywa. Wezwania takie ze strony Zwierzchności gminnych winny być zastósowane z dołączeniem orzeczenia za pośrednictwem tego Starostwa, do którego okręgu należy zawzywająca Zwierzchność gminna (§. 51).

Służbodawca może jednak przyjąć innego sługę w miejsce zbiegłego.

W każdym razie zbiegły sługa ulega surowej karze i winien wynagrodzić służbodawcy w całej pełni szkodę wyrządzoną przez nieprawne opuszczenie służby (§. 50).

§. 35.

Przyjęcie zbiegłego sługi.

Przyjmujący sługę o którym wie lub przypuszczać może, że zbiegł ze służby, równie jak dający mu schronienie lub pozwalający pobytu, ulega stósownej karze, a nadto staje się służbodawcy, od którego sługa zbiegł, niepodzielnie ze zbiegłym sługą odpowiedzialnym (§. 50) tak za szkodę powstałą z nieprawego wydalenia się zbiegłego sługi, jako też za koszta narosłe przez przyjęcie nowego.

Kto przyjmuje sługę bez książki służbowej i bez potwierdzenia urzędowego, że sługa pomimo braku książki służbowej do służby przyjętym być może (§. 38.) uważanym będzie za świadomego zbiegnięciu, gdy okaże się, że sługa istotnie zbiegł ze służby.

Dział IV.

Dokumenta służbowe.

§. 36.

Książka służbowa. — Jej wydanie.

Każdy sługa winien opatrzyć się w książkę służbową. Książkę służbową wydaje Zwierzchność gminy, w której sługa jest przynależnym, przynależnym zaś do gmin miasta Lwowa i Kra-

kowa miejscowa c. k. Dyrekeya policyi, za złożeniem stempla przepisanego i kosztów druku według formularza pod %.

Jeżeli sługa przebywa w gminie, w której nie jest przynależnym, lub na obszarze dworskim nietworzącym jednej gminy katastralnej z gminą przynależności, odniesie się co do sług przebywających na obszarze dworskim, przełożony obszaru dworskiego, co do sług wreszcie przebywających we Lwowie i Krakowie c. k. Dyrekeya policyi, na prośbę interesowanego sługi do Zwierzchności gminnej gminy przynależności, względnie co do sług do Lwowa i Krakowa przynależnych do właściwej c. k. Dyrekeyi policyi, a otrzymawszy od niej upoważnienie, Zwierzchność gminna, względnie c. k. Dyrekeya policyi wyda słuźde książkę słuźbową, uwidoczniając w niej okoliczność tę, z wymienieniem daty i liczby otrzymanego upoważnienia, przełożony obszaru dworskiego zaś uda się do Zwierzchności gminnej tej gminy, z którą obszar dworski wspólną gminę katastralną tworzy o wydanie słuźde książki słuźbowej z zastosowaniem się do powyższego przepisu.

Sługom pochodzącym z krajów, w których nie wydają książek słuźbowych, równie jak słuźgom, których przynależność jest wątpliwą, wyda Zwierzchność gminna gminy pobytu, względnie c. k. Dyrekeya policyi, a w razie przebywania na obszarze dworskim, Zwierzchność gminna gminy, z którą ten obszar dworski wspólną gminę katastralną tworzy, książkę słuźbową na podstawie odnośnych dokumentów, i uwidoczni tę okoliczność w książce słuźbowej.

Władza wydająca książki słuźbowe winna mieć dokładny wykaz wydanych książek słuźbowych.

Paszporta, certyfikaty przynależności, książki słuźby wojskowej i tym podobne dokumenta, nie mogą zastąpić książki słuźbowej.

Osobne przepisy stanowią, o ile książki słuźbowe służyć mogą jako legitymacye do podróży.

§. 37.

Przechowywanie książki słuźbowej.

Słuźbodawca winien wziąć książkę słuźbową lub certyfikat (§. 38.) w swe przechowanie przy przyjęciu sługi, a najpóźniej przy istotnem wstąpieniu sługi do słuźby.

§. 38.

Certyfikat słuźbowy.

Jeżeli sługa szukający słuźby nie jest opatrzony w książkę słuźbową bądź to dlatego, że :

- a) pomimo wniesionej prośby o jej wydanie nie otrzymał jej jeszcze, bądź też dlatego, że
- b) wydaną książkę zgubił (§. 43), bądź wreszcie dlatego, że
- c) poprzedni słuźbodawca bezprawnie mu ją przytrzymał,

wyda słuźde w gminie przebywającemu Zwierzchność gminna, słuźde na obszarze dworskim przebywającemu c. k. Starostwo, słuźde wreszcie we Lwowie lub Krakowie przebywającemu c. k. Dyrekeya policyi, po sorawdzeniu okoliczności przytoczonych poświadczenie, że pomimo braku książki słuźbowej do słuźby przyjęty być może.

Sługa, który bez książki do słuźby wstępuje, odda słuźbodawcy ten certyfikat; winien jednak niezwłocznie postarać się o wydanie książki słuźbowej, którą słuźbodawca weźmie w swe przechowanie, certyfikat zaś zwróci tej władzy, która go wydała.

§. 39.

Przyjęcie sługi bez książki.

Słuźbodawca, który przyjmuje słuģę nie mającego ani książki słuźbowej, ani certyfikatu, ulega karze i może być oprócz tego pociągnięty do odszkodowania §. 35. przewidzianego.

§. 40.

Zgłoszenie przyjętego sługi.

Służbodawca winien wypełnić odpowiednie rubryki w książce służbowej i najdalej do dnia ośmiu po wstąpieniu sługi do służby uwiadomić o tem Zwierzchność gminną, przełożonego obszaru dworskiego, względnie c. k. Dyrekcję policyi i okazać przy tem książkę służbową lub certyfikat.

Tę okoliczność stwierdza Zwierzchność gminna, przełożony obszar dworski, względnie c. k. Dyrekcya policyi w książce służbowej lub na certyfikacie.

§. 41.

Świadectwo służbowe.

Przy wystąpieniu sługi ze służby, wypełni służbodawca rubryki książki służbowej, zawierające świadectwo sługi, albo też uda się ze sługą do Zwierzchności gminnej, do przełożonego obszaru dworskiego, względnie do c. k. Dyrekcji policyi i da ustępującemu słudze ustne świadectwo, które Zwierzchność gminna, przełożony obszar dworski, względnie c. k. Dyrekcya policyi wciągnie we właściwe rubryki książki służbowej, poczem książkę słudze wydać należy.

Tylko korzystne świadectwa wpisuje się. Rubryki, któreby ujemnie wypełnić należało, wypełnia się kreskami.

Jeżeli służbodawca przy wystąpieniu sługi ze służby sam powypelniał rubryki książki służbowej, winien sługa, otrzymawszy książkę służbową, najdalej do trzech dni po wystąpieniu ze służby, zgłosić się do Zwierzchności gminnej, przełożonego obszaru dworskiego, względnie c. k. Dyrekcji policyi. W książce służbowej należy potwierdzić, że sługa obowiązkowi temu zadość uczynił.

Gdyby świadectwo niekorzystne opierało się na obwinieniu, a sługa zażądał dochodzenia i wykazał tegoż bezzasadność, uwidoczni tę okoliczność Zwierzchność gminna, c. k. Starostwo względnie c. k. Dyrekcya policyi w rubryce „Uwaga“ książki służbowej.

Służbodawca wydający słudze świadomie korzystne świadectwo, niezgodne z prawdą, odpowiada osobom trzecim za wszelką szkodę z tego powodu wynikłą i ulega nadto stosownej karze.

§. 42.

Książka służbowa dokumentem publicznym. — Warunki ważności wpisu umowy do książki.

Książka służbowa i certyfikat są dokumentami publicznymi, kto je podrabia, cudzych używa lub swoje daje komu innemu do użytku, ulegnie zastosowaniu właściwych postanowień karnych.

Warunki umowy służbowej, wpisane do książki służbowej, wymagają do ważności swej własnoręcznego podpisu zarówno służbodawcy jak sługi.

Jeżeli jedna ze stron lub obydwie pisać nie umiały, winna być umowa stwierdzona przez podpis dwóch świadków, albo też przez Zwierzchność gminną w obrębie gminy lub przez przełożonego obszaru dworskiego w obrębie tego obszaru, lub jeżeli służbodawca jest zarazem przełożonym obszaru dworskiego, przez c. k. Starostwo.

§. 43.

Wydanie duplikatu książki służbowej.

O zgubie książki służbowej należy donieść Zwierzchności gminnej, względnie c. k. Starostwu pobytu, we Lwowie i Krakowie zaś c. k. Dyrekcji policyi. — Władza sprawdzi doniesienie i wyda nową książkę służbową lub uda się do władzy, która zgubioną wydała była, o wycanie nowej, jeżeli z dochodzenia okaże się, że dawniejsza książka służbowa istotnie zginęła. W nowej książce służbowej jednak wyraźnie uwidocznić należy, że jest duplikatem.

§. 44.

Pozostawianie książki służbowej u służbodawcy.

Jeżeli sługa książkę służbową u służbodawcy zostawi, a miejsce pobytu sługi nie jest wiadome, należy oddać książkę służbową Zwierzchności gminnej, przy służbie pełnionej na obszarze dworskim c. k. Starostwu, we Lwowie i w Krakowie c. k. Dyrekcyi policyi. Władza ta przeszle książkę służbową tej władzy, która ją wydała. Jeżeli miejsce pobytu sługi, który ze służby ustąpił, jest wiadome, należy mu doręczyć książkę służbową za pośrednictwem właściwej Zwierzchności gminnej, przełożonego obszaru dworskiego, względnie c. k. Dyrekcyi policyi.

Dział V.

Wykonanie przepisów tej ustawy.

§. 45.

Zwierzchność gminna.

Do wykonywania przepisów tej ustawy w obrębie gminy powołaną jest Zwierzchność gminna. Postanowienie §. 47. określa w tej mierze wyjątek co do miast stołecznych Lwowa i Krakowa, tudzież gmin położonych w ich okręgu policyjnym.

§. 46.

Starostwo. — Przełożony obszaru dworskiego.

Na obszarach dworskich wykonują przepisy tej ustawy c. k. Starostwo i przełożony obszaru dworskiego.

§. 47.

Dyrekcya policyi.

W miastach stołecznych Lwowie i Krakowie wraz z okręgiem policyjnym każdego z tych miast wykonuje c. k. Dyrekcya policyi niniejsze przepisy i sprawuje wszystkie czynności przekazane Zwierzchności gminnej, pokąd ich sprawowanie na żądanie c. k. Rządu lub Reprezentacyi tych miast nie przejdzie we własny zakres działania tej gminy.

§. 48.

Policyjny zakres działania.

Zwierzchności gminne, przełożeni obszarów dworskich i c. k. Dyrekcya policyi są powołane do pełnienia czynności policyjnych, w tej ustawie wymienionych, ich zadaniem jest czuwać nad karnością i obyczajnością sług, tudzież nad zachowywaniem przez nich przepisowanego porządku; przedewszystkiem zaś winny nadzorować sługi nie mające służby.

Oprócz tych władz jest obowiązkiem straży bezpieczeństwa, a mianowicie c. k. żandarmeryi czuwać nad sługami bez służby pozostającymi.

Sługi bez świadectwa (§. 41) lub bez stałego zajęcia, lub o których wiadomo, że ze służby zbiegli, winna c. k. żandarmerya dostawić dotyczącej władzy do właściwego dochodzenia nawet bez poprzedniego zawezwania ze strony służbodawców.

Do sługi bez służby, nienależącego do gminy, jeżeli nie korzysta z wydarzającej się sposobności wstąpienia do służby lub zajęcia się innem godziwem zatrudnieniem, jeżeli wiedzie życie gorszące lub nieobyczajne, jeżeli nie ma widoku dostania się wkrótce do służby, lub otrzymania innego stósownego zatrudnienia, zastosowane będą odpowiednie postanowienia ustaw.

§. 49.

Rozstrzyganie sporów.

Spory między służbodawcami z jednej, a sługami z drugiej strony, powstające z umowy służbowej, lub w ogóle ze stosunku służbowego, a wytoczone:

- a) po zawarciu umowy, jednak przed rozpoczęciem istotnego stosunku służbowego;
- b) w ciągu trwania stosunku służbowego, lub
- c) przed upływem dnia trzydziestego od dnia ustania stosunku służbowego, przeprowadza w drodze jak najkrótszej z wyłączeniem dowodu z przysięgi stron, tudzież bez zaprzysięgania świadków i znawców i rozstrzyga Zwierzchność gminna, względnie c. k. Dyrekcya policyi, a co do służby na obszarach dworskich c. k. Starostwo.

Jeżeli rozechodzi się o spór wynikły z umowy służbowej, która jeszcze w życie nie weszła, ta władza powołaną jest do przeprowadzenia rozprawy i wydania orzeczenia, w której okręgu obciążony przebywa; zresztą zaś władza, w której okręgu istnieje lub istniał stosunek służbowy, z którego spór się wywiązał. Właściwa władza winna w celu przeprowadzenia dochodzenia wyznaczyć termin rozprawy najpóźniej na ósmy dzień po otrzymanem doniesieniu.

Spory służbowe wytoczone po upływie dnia trzydziestego od dnia rozwiązania stosunku służbowego rozstrzygają sądy.

§. 50.

Pretensye o wynagrodzenie szkody.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia szkody poszkodowany z obciążonym nie pogodzą się, władza powołana do rozstrzygnięcia sporu, oznaczy w orzeczeniu także wysokość wynagrodzenia.

Jeżeli poszkodowany żąda wynagrodzenia przenoszącego 30 zł. w. a., wtedy w orzeczeniach władzy administracyjnej można mu przyznać tylko wynagrodzenie do 30 zł. w. a., a co do reszty wynagrodzenia należy go odesłać do drogi sądowej.

Jeżeli sługa odszkodowania zapłacić nie jest w stanie, wolno służbodawcy żądać przedłużenia dawniejszej umowy służbowej na czas, dopóki przyznanej kwoty odszkodowania nie odsłuży.

§. 51.

Wykonywanie orzeczeń.

Władza, która orzeczenie wydała, ma w razie przebywania strony zasądzonej po za jej okręgiem urzędowym, udać się o wykonanie prawomocnego orzeczenia do władzy, w której okręgu zasądzony przebywa.

Jeżeli jednak rozechodzi się o przystawienie sługi do rozpoczęcia służby, lub też dostawienie zbiegłego sługi, Zwierzchność gminna jedynie tylko swe własne orzeczenia wykonywać może.

We wszystkich innych wypadkach udawać się należy z dołączeniem prawomocnego orzeczenia do właściwego c. k. Starostwa, względnie do c. k. Dyrekcji policyi o przymusowe przystawienie sługi.

Władza zawezwana winna bezzwłocznie i bez dalszego dochodzenia wykonać zawezwania przez właściwą władzę wystósowane.

Przystawienie sługi skutecznionem być może tylko na koszt służbodawcy, żądającego przystawienia. Jeżeli jednak orzeczenie, na którego podstawie sługa przystawionym został, stanie się prawomocnem, ma służbodawca prawo żądać od sługi zwrotu wszelkich wydatków z tego powodu poniesionych.

§. 52.

Władza karna.

Władzę karną na podstawie postanowień tej ustawy wykonuje Zwierzchność gminna w składzie przepisany w §. 60. ust. gm., c. k. Starostwo, względnie c. k. Dyrekcya policyi.

§. 53.

K a r y.

Za przekroczenie przepisów tej ustawy nakładane będą kary pieniężne lub areszt. Kary pieniężne nie mogą przekraczać kwoty 5 zł. w. a. jednorazowo co do sług, co do innych zaś osób 100 zł. w. a. jednorazowo. Kara aresztu nie może przekraczać dni dwudziestu. Można ją jednak postem zaostrzać przy zachowaniu postanowień ustawy karnej.

Grzywny należy w razie niemożności ściągnięcia przemienić na areszt, licząc za pięć zł. w. a. grzywny po dwadzieścia cztery godzin aresztu, przyczem atoli trwanie aresztu nie może być krótszem, jak godzin dwanaście.

Grzywny tak w gminie jak na obszarze dworskim nakładane, wpływają do funduszu miejscowych ubogich, a to przy grzywnach nakładanych na obszarze dworskim do funduszu miejscowych ubogich tej gminy, z którą obszar dworski tworzy wspólną gminę katastralną.

§. 54.

Wszelkie w wykonywaniu przepisów o stosunkach sług na obszarach dworskich, dotychczas przez polityczną władzę powiatową nałożone i ściągnięte grzywny przypaść mają na fundusz ubogich miejscowych tej gminy, z którą obszar dworski stanowił wspólną gminę katastralną.

§. 55.

Tok instancyi.

Co do rekursów i zażaleń, wnoszonych przeciw orzeczeniom i rozporządzeniom, wydanym na podstawie tej ustawy, obowiązują postanowienia ogólne.

§. 56.

Natychmiastowa wykonalność orzeczeń.

Wniesienie rekursu przeciw orzeczeniu, że sługa ma w służbie nadal pozostać, albo też że stosunek służbowy rozwiązany zostaje i słudze wolno służbę opuścić, nie wstrzymuje natychmiastowego wykonania wydanego orzeczenia.

Orzeczenie zaś, że sługa ma do służby wstąpić, lub że sługa zbiegły do służby przystawiony być winien, tylko w takim wypadku, bez względu na wniesiony rekurs natychmiast wykonać należy, jeżeli słuźbodawca złoży u właściwej władzy kwotę równającą się dwumiesięcznej zasłudze w gotowiznie, która to kwota jednak 15 zł. w. a. przewyższać nie powinna nawet w tym razie, chociażby dwumiesięczna zasługa wynosiła więcej aniżeli 15 zł. w. a.

Kaucya ta służyć ma na zabezpieczenie szkody, jakaby mógł ponieść sługa w skutek wykonania orzeczenia pierwszej instancyi, jeżeliby to orzeczenie przez wyższe władze w dalszym toku instancyi prawomocnie uchylone zostało.

§. 57.

Nadzór nad wykonaniem postanowień tej ustawy.

Co do nadzoru nad Zwierzchnościami gminnymi i nad przełożonym obszarów dworskich pod względem wykonywania postanowień tej ustawy, poruczonych im do wykonywania, obowiązują przepisy ogólne.

Dział VI.

Oficyaliści prywatni.

§. 58.

Warunki zastosowania ustawy.

Ustawa ta w całości lub pojedyncze jej postanowienia mogą być także zastosowane do umów służbowych między słuźbodawcami a oficyalistami prywatnymi zawieranych, jeżeli w umowie służbowej ten warunek przyjętym został.

Umowy takie mają tylko w takim razie moc obowiązującą co do zastosowania całej ustawy lub pojedynczych jej postanowień według przyjętych warunków, jeżeli z powołaniem na ustawę zawarte są na piśmie i stwierdzone w obrębie gminy przez Zastępczość gminną, na obszarze dworskim przez c. k. Starostwo, w mieście zaś Lwowie i Krakowie i w ich okręgu policyjnym przez c. k. Dyрекcyę policyi.

§ 59.

Kompetencya władz.

Władze w dziale V. do wykonania postanowień tej ustawy do orzekania i karania powołane, orzekają z wyłączeniem drogi sądowej w granicach tej ustawy (§ 30, 49, 50) także co do stosunków służbowych oficyalistów prywatnych, z wyjątkiem pomocników przemysłowych i handlowych, co do których obowiązuje ustawa przemysłowa z dnia 20 Grudnia 1859. Dz. ust. p. Nr. 227 ustawa z dnia 15. Marca 1883. Dz. ust. p. Nr. 39 i ustawa z dnia 8. Marca 1885. Dz. ust. p. Nr. 22 i Kodeks handlowy z dnia 17. Grudnia 1862. Dz. ust. p. Nr. 1.

TREŚĆ

postanowień zawartych w ustawie o stosunkach sług.

Dział I. Powstanie stosunku służbowego.

- §. 1. Zawarcie umowy.
- §. 2. Zadatek.
- §. 3. Warunki umowy.
- §. 4. Zastępca słuźbodawcy.
- §. 5. Równoczesne przyjęcie kilku słuźb.
- §. 6. Odmawianie słuźgi.
- §. 7. Stręczenie słuźg.
- §. 8. Rozpoczęcie słuźby.
- §. 9. Nęprzyjęcie słuźgi.
- §. 10. Niestawienie się do słuźby.

Dział II. Prawa i obowiązki w czasie słuźby.

- §. 11. Czas trwania słuźby. Milczące odnawianie.
- §§. 12—16. Obowiązki słuźgi.
- §. 17. Zachowanie się słuźbodawcy w obec słuźgi.
- §. 18. Robota.
- §. 19. Za-sługa.
- §. 20. Wókt i odzież.
- §. 21. Choroba słuźgi.

Dział III. Rozwiązanie stosunku słuźbowego.

- §. 22. Obopólna zgoda.
- §. 23. Śmierć słuźbodawcy.
- §. 24. Zmiana posiadania.
- §. 25. Słuźba wojskowa.
- §. 26. Upływ czasu. Wypowiedzenie dla zapobiegnienia milczącemu odnowienia umowy.
- §. 27. Oddalenie słuźgi.
- §. 28. Opuszczenie słuźby.
- §. 29. Wypowiedzenie przed upływem czasu słuźby.
- §. 30. Obowiązki słuźgi przy opuszczaniu słuźby.

- §. 31. Prawo sługi do odzieży przez służbodawcę dostarczanej.
- §. 32. Skutki rozmyślnego zaniedbywania służby.
- §. 33. Skutki oddalenia sługi bez prawnego powodu.
- §. 34. Skutki bezprawnego opuszczenia służby.
- §. 35. Przyjęcie zbiegłego sługi.

Dział IV. Dokumenta służbowe.

- §. 36. Książka służbowa. Jej wydanie.
- §. 37. Przechowywanie książki służbowej.
- §. 38. Certyfikat służbowy.
- §. 39. Przyjęcie sługi bez książki.
- §. 40. Zgłoszenie przyjętego sługi.
- §. 41. Świadcstwo służbowe.
- §. 42. Książka służbowa dokumentem publicznym. Warunki ważności wpisu umowy do książki.
- §. 43. Wydanie duplikatu książki służbowej.
- §. 44. Pozostawienie książki służbowej u służbodawcy.

Dział V. Wykonanie przepisów ustawy.

- §. 45. Zwierzchność gminna.
- §. 46. Starostwo. Przełożony obszaru dworskiego.
- §. 47. Dyrekcya policyi.
- §. 48. Policyjny zakres działania.
- §. 49. Rozstrzyganie sporów.
- §. 50. Pretensye o wynagrodzenie szkody.
- §. 51. Wykonywanie orzeczeń.
- §. 52. Władza karna.
- §. 53. Kary.
- §. 54.
- §. 55. Tok instancji.
- §. 56. Natychmiastowa wykonalność orzeczeń.
- §. 57. Nadzór nad wykonywaniem postanowień tej ustawy.

Dział VI. Oficjaliści prywatni.

- §. 58. Warunki zastosowania ustawy.
- §. 59. Kompetencya władz.

(Nad str. 1)

Książka służbowa.

wydana po myśli przepisów o stosunkach sług ustanowionych ustawa
 z dnia Dz. u. kr. Nr.
 dla

 na podstawie

 na dniu L. przez
 (pieczęć) (podpis)
 (str. 2. próżna)

(str. 3.)

Książka służbowa.

zawierająca stronicie opatrzonych liczbami po sobie następującemi
 od do
 dla
 rodem z
 gmina
 powiat
 kraj
 przynależn do gminy
 powiat
 kraj

(własnoręczny podpis posiadacza książki lub stwierdzenie, że pisać nie umie)

(str. 4.)

Opisanie osoby.

rok urodzenia
 religia i wyznanie
 wzrost
 twarz
 oczy
 brwi
 nos
 włosy
 zęby
 broda
 szczególne znamiona

U w a g a. Na stronie 5 i następnych należy zamieścić „Ustawę o stosunkach służb“ w dosłownem brzmieniu.

Na pierwszej stronie

Na drugiej stronie.

Imię i nazwisko i mie- szkanie służbowy	rodaj służby	zadatek dany	umówione wynagro- dzenie	umówiony czas trwa- nia służby	umówione wypowie dzenie	dzień rozpoczęcia służby		Dzień wystąpienia ze służby	wierność	uległość	uzdolnienie	pilność	obyczajność	Uwaga.

i (tak kolejno zadrukować dalszych 34. str. a pozostawić ostatnią próżną).

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.
Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Zawarcie umowy.

Stosunek służbowy polega na umowie służbowej, która pisemnie lub ustnie zawartą być może (§ 2.).

Ustna umowa staje się obowiązującą, gdy sługa odda a słuźbodawca odbierze książkę służbową lub certyfikat jej miejsce zastępujący (§. 36. i 38.).

Dzień zawartej umowy winien być uwidocznonym w książce lub na certyfikacie.

Przemawia p. W. Gnoiński i wnosi opuszczenie wyrazu „ustna“ w ustępie 2. §. 1.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi odroczenie obrad nad niniejszym projektem ustawy.

Przemawia p. St. Badeni, p. Lasocki i wnosi również odroczenie obrad do następnego posiedzenia.

Po objaśnieniu JE. Marszałka przemawia p. Lasocki i powraca do swego wniosku.

Przemawiają p. Zoll, p. Antoniewicz.

JE. Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Żubieński i przystępuje do wniosku p. Lasockiego oraz prosi J. E. Marszałka o oznaczenie dnia, kiedy sprawa ta wzięta być może pod obrady.

Przemawia p. St. Badeni, p. Żubieński.

JE. Marszałek objaśnia.

Przemawia sprawozdawca.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie wniosek p. Antoniewicza.

Izba odrzuca ten wniosek.

JE. Marszałek zawiesza obrady nad ostatnim punktem porządku do godziny 8. wieczorem.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następującą interpelację do JE. Pana Komisarza rządowego:

Krajowe Towarzystwo naftowe wniosło do Wys. c. k. Ministerjum handlu, podanie o uwolnienie od cła próżnych używanych drewnianych beczek naftowych. Podanie to odpowiadało koniecznej potrzebie przemysłu naftowego, ponieważ z powodu braku próżnych beczek musiało wiele fabryk transporta swe ograniczyć.

Zapasy beczek znajdujące się w Austrii okazały się za szczupłe, — import nafty do Austrii prawie zupełnie ustał — nowe beczki z naftą z Ameryki nie nadchodzą i dlatego okazała się potrzeba wprowadzania pewnego zapasu próżnych beczek na naftę z krajów ościennych, które sprowadzają naftę amerykańską w beczkach.

Według postanowień taryfy cłowej podlegają próżne używane beczki cłu 5 zł. w złocie za 100 klg. (poz. Nr. 222 c. Gemeinste Holzwaren gefärbt.) Jest to cło, które przewyższa wartość beczek.

Wysokie c. k. Ministerjum handlu, uwzględniło to słuszne żądanie przemysłowców naftowych i wniosło w dniu 28. Października 1887. ustawę do Rady państwa, mającą na celn uwolnienie od cła, próżnych, drewnianych beczek naftowych, przeznaczonych do użytku krajowych dystylarni nafty.

Ponieważ Rada państwa została odroczoneą, a kwestya sprowadzania beczek naftowych jest dla przemysłowców najwyższej wagi, przeto Wys. Rząd w troskliwym uwzględnieniu potrzeb krajowego przemysłu naftowego, starał się temuż na razie dopomóc przez wydanie następnjącego rozporządzenia (dz. p. p. Nr. 124):

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 31. October 1887 — betreffend die Zollbehandlung von leeren gebrauchten hölzernen Petroleumfässern.

Im Einvernehmen mit den königlich ungarischen Ministerien der Finanzen und des Handels wird angeordnet, dass für leere gebrauchte, hölzerne Petroleumfässer der entfallende Einfuhrzoll lediglich sicherzustellen ist, wenn der Bezug für im Zollgebiete gelegene Petroleum-Raffinerien erfolgt.

Die Zollsicherstellung wird über Einschreiten der Partei in dem Falle zurückerstattet, wenn binnen sechs Monaten durch eine gesetzliche Anordnung die Zollfreiheit für derlei Fässer angeordnet sein wird.

Dunajewski m. p.

Bacquehem m. p.

Rozporządzenie powyższe wyraźnie oznacza, że przypadające cło od beczek ma być li tylko (lediglich) zabezpieczonem a nie opłaconem w gotówce.

Jedna z dystylarni krajowych złożyła w tym celu jako zabezpieczenie cła papiery wartościowe państwowe (rentę), atoli Dyrekcya skarbu nie przyjęła tego zabezpieczenia i orzeczeniem swem z dnia 12. Listopada 1887. L. 34957 oświadczyła: „że zabezpieczenie cła w duchu powyższego rozporządzenia, tudzież stosownie do przepisów cłowych, w myśl których zabezpieczenie cła papierami wartościowymi, tylko w pewnych wypadkach, do których niniejszy zastosować się nie da, tylko gotówką, a to w złocie lub srebrze miejsce mieć może.“

Orzeczenie to osłabia całą doniosłość, wyżej zacytowanego rozporządzenia ministerjalnego żądanie bowiem składania cła w gotówce (złocie) wymaga obecności sprowadzającego lub jego zastępcy na komorze cłowej, przysyłania temuż na każdy transport pieniędzy na opłacenie cła (nie można bowiem żądać od spedytorów, żeby płacili z własnej kieszeni, a więc na swe ryzyko, bez należytego pokrycia, cła wyższe od wartości towaru) przedstawia to dalej konieczne opóźnienie wysełek, za które w międzyczasie trzeba płacić składowe, wreszcie znaczne straty w odsetkach od opłaconej na cele gotówki, która jako mająca być zwróconą, bez fruktyfikacyi w kasach urzędów cłowych przez dłuższy czas pozostanie.

Z tych powodów zapytują podpisani:

Dlaczego rozporządzenie ministerjalne z dnia 31. października 1887 L. 124. dz. p. p. zostało interpretowanem w duchu przeciwnym zamiarom Wys. Rządu, która to interpretacya utrudnia korzystanie z postanowień tego rozporządzenia?

A. Skrzyński, Gorayski, Stonecki, Miosroszowski, Szeptycki, W. Struszkiewicz, L. Sapięha, Starowiejski, Gaoński, Gniewosz, Żurowski, Torosiewicz, G. Romer, Mazaraki, Bobczyński, R. Łubieński, Zamoyski.

JE. Marszałek oświadcza, iż interpelacya powyższa zakomunikowaną zostanie JE. p. Komisarzowi rządowemu.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza dalszy ciąg obrad nad sprawozdaniem komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o stosunkach służbowych do godziny 8. wieczór.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 30 po południu.

Ciąg dalszy 24. posiedzenia.

Z dnia 17. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 8. minut 40 wieczór.

JE. Marszałek konstatuje dostateczną ilość pp. posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

JE. Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Kozłowskiemu który czyta §. 1. ustawy o stosunkach służbowych w brzmieniu następującem:

§. 1.

Zawarcie umowy.

Stosunek służbowy polega na umowie służbowej, która pisemnie lub ustnie zawartą być może (§ 2).

Ustna umowa staje się obowiązującą, gdy sługa odda a służbodawca odbierze książkę służbową lub certyfikat jej miejsce zastępujący (§. 36 i 38).

Dzień zawartej umowy winien być uwidoczniomym w książce lub na certyfikacie.

Przemawia p. W. Gnoiński i wnosi dostatecznie poparte, opuszczenie wyrazu „ustna“ w 2. alinei §. 1.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwala Izba ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca poprawkę p. Gnoińskiego.

Wreszcie uchwala Izba ustęp 3. §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Zadatek.

Danie zadatku pozostawia się obopólnej umowie.

Zadatek dany słudze przy zawieraniu umowy wlicza się w zasługę, jeżeli nie postanowiono odmiennie. Umowa co do zadatku winna być uwidoczniomona w książce służbowej lub na certyfikacie.

Przemawia p. Lasocki.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Warunki umowy.

Warunki umowy służbowej zależą od obopólnego układu. Nieważnymi są jednak warunki, naruszające porządek dozwolonej karności domowej lub sprzeciwiające się ustawom.

Umowa służbowa nie może również czynić uszczerbku obowiązkowemu uczęszczaniu do szkoły.

Za przyjęcie warunków, wzbronionych postanowieniami tego paragrafu ulegną karze tak sługa jak służbodawca lub jego zastępca.

Przemawia p. T. Rozwadowski i wnosi opuszczenie alinei 3. §. 3.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala cały §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca wniosek p. T. Rozwadowskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Zastępca służbodawcy.

Postanowienia ustawy o służbodawcy odnoszą się również do jego zastępców. Wyjątek w tej mierze stanowią jedynie takie postanowienia, które ze samej natury rzeczy odnosić się mogą wyłącznie tylko do osoby samego służbodawcy.

§. 5.

Równoczesne przyjęcie kilku służb.

Zawieranie umów o równoczesne objęcie służby u kilku służbodawców jest niedozwolone.— Sługa działający wbrew temu postanowieniu obowiązany jest wstąpić do służby u tego służbodawcy, któremu oddał książkę służbową lub certyfikat.

Służbodawca, do którego sługa zawierający równocześnie kilka umów służbowych na służbę nie wstępuje, ma prawo żądać od sługi wynagrodzenia (§. 50) lub zwrotu podwójnego zadatku. Sługa podpada nadto stosownej grzywnie lub karze do 14 dni aresztu.

Służbodawca, któremu przy zawieraniu umowy służbowej wiadomem było, że sługa już z kim innym umowę służbową zawarł, nie tylko nie ma prawa do wynagrodzenia szkody, ani do podwójnego zadatku, ale nadto ul-gnie karze stosownej i odpowiada osobom trzecim niepodzielnie ze sługą za wyrządzoną szkodę.

Wzięty zadatek zaś, który sługa w każdym razie zwrócić winien, wpływa do funduszu miejscowych ubogich.

§. 6.

Odmawianie sługi.

Kto sługę namawia, żeby bez powodu przewidzianego w ustawie nie stawił się do służby, do której się zobowiązał, albo żeby służbę przyjętą przed upływem czasu służby opuścił, ul-gnie stosownej grzywnie od 10 do 100 zł. w. a. lub odpowiedniej karze aresztu i staje się nadto służbodawcy odpowiedzialnym za szkodę przez to wyrządzoną (§. 50).

Izba uchwała § 4, 5 i 6. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca prosta je omyłkę drukarską w ustępie a) §. 7. mianowicie iż należy po wyrazie służbową wstawić wyrazy „lub certyfikat“ i czyta :

§. 7.

Stręczenie sług.

Stręczenie sług, wykonywane jako zarobkowanie bez zezwolenia władzy, podpada karze stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów.

Nadzór i kontrolę nad osobami i biurami zajmującymi się stręczeniem sług, wykonuje w gminach zwierzchność gminna, na obszarach dworskich przełożony obszar, we Lwowie i w Krakowie wraz z okręgiem policyjnym tych miast c. k. Dyrekeya policyi.

Za czynności biur do stręczenia sług upoważnionych odpowiada ten, na czyje imię opiewa wydane upoważnienie do niepodzielnej ręki z osobami, które do wykonywania tych czynności używa.

Osoby lub biura stręczeniem sług się trudniące podpadają karze do 100 zł. w. a. lub karze odpowiedniej aresztu :

- a) Za stręczenie sług nieopatrzonych w książkę służbową lub certyfikat ;
- b) za odmawianie sług :
- c) za polecanie sług ze świadomością o ich niemoralności, szkodliwych nałogach lub braku uzdolnienia do ugodzonej służby.

Oprócz kary odpowiadają w wypadkach pod b) i c) wymienionych za szkodę służbodawcy wyrządzoną do niepodzielnej ręki ze sługą.

Trzykrotne wykroczenie przeciw przepisom tej ustawy pociąga za sobą utratę otrzymanego do stręczenia sług upoważnienia.

Stręczącemu nie wolno się upominać o umówione wynagrodzenie aż po upływie dni 30 po zawartej między służbodawcą a sługą umowie.

Za stręczenie sług umowy nie dotrzymujących, lub niezdolnych do usług, do których ugodzeni zostali, służbodawca wynagrodzenia płaćć nie jest obowiązany.

Izba w głosowaniu uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

§. 8.

Rozpoczęcie służby.

Zawarłszy umowę służbową, obowiązani są, służbodawca przyjmąc sługę, sługa zaś wstąpić do służby w oznaczonym czasie.

W razie ociągania się strony od wypełnienia przyjętego obowiązku winna właściwa władza niezwłocznie ociągającą się stronę do dotrzymania umowy zaważać i w razie oporu środkami przymusowymi i grzywną do 70 zł. w. a. lub odpowiednią karą aresztu do dni 14 do tego przynaglić.

Przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek dostatecznie poparty.

Sejm odracza rozprawę nad ustawą o stosunkach służbowych i przekazuje takową Wydziałowi krajowemu do ponownego zbadania i poczynienia stosownych zmian i przedłożenia na najbliższej sesji sejmowej, a w razie odroczenia Sejmu bezpośrednio po jego zebraniu się.

Przemawia p. Romanowicz.

JE. Marszałek daje objaśnienie pod względem formalnym.

Przemawia p. St. Badeni i wnosi odesłanie projektu ustawy do komisji napowrót.

Przemawia p. T. Rozwadowski.

Przemawia p. ks. A. Sapięha co do wniosku p. Abrahamowicza.

JE. Marszałek przemawia w kwestyi formalnej.

Przemawia sprawozdawca.

P. Romanowicz przemawia dla sprostowania faktu.

Przemawia jeszcze sprawozdawca również dla sprostowania faktu.

JE. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

JE. Marszałek oświadcza, iż w obec uchwalenia wniosku p. Abrahamowicza porządek dzienny został wyczerpany i zapytuje Izbę czy zgadza się na wzięcie pod obrady przedmiotów dziś rano Izbie rozdanych mianowicie :

1) sprawozdania komisji bankowej w przedmiocie zmiany statutu Banku krajowego.

2) sprawozdania komisji budżetowej o preliminarzu kraj. średniej szkoły rolniczej i szkoły ogrodniczej w Czernichowie na r. 1888.

3) sprawozdania komisji budżetowej o preliminarzu folwarku Czernichowskiego na r. 1888.

Izba zgadza się na przystąpienie do obrad nad powyższymi przedmiotami i na wezwanie JE. Marszałka przystępuje do obrad nad przedmiotem pod 1) wymienionym.

Sprawozdawca p. Łabiński uwolniony od czytania sprawozdania przedstawia następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Dotychczasowe brzmienie :

Zmiany :

I. §. 3. lit. h)

h) przyjmowanie gotówki na asygnaty kasowe i na rachunek bieżący ; asygnaty kasowe nie mogą opiewać na kwoty niższe niż 100 zł. a ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić jednego miliona złotych w. a. w dotychczasowym brzmieniu uchyla się i ma opiewać :

przyjmowanie gotówki na wkładki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący.

II. Nagłówek przed §. 50.

b) Przyjmowanie pieniędzy na asygnaty kasowe i rachunek bieżący, uchyla się i ma opiewać:

III. §. 50.

§. 50. Bank krajowy wydawać będzie na złożoną gotówkę w kwocie najmniej 100 zł. w. a. oprocentowane asygnaty kasowe. Formularze asygnat podlegają zatwierdzeniu Rządu, uchyla się i ma opiewać:

b) Przyjmowanie pieniędzy na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący.

§. 50. Bank krajowy przyjmować będzie gotówkę na wkładkę oszczędności. Najniższa wkładka może wynosić 5 zł. w. a. a ogólna suma wkładek oszczędności nie może przenosić jednego miliona zł. w. a. Do wprowadzenia w życie działu wkładek oszczędności, potrzebne jest osobne przyzwolenie c. k. Rządu.

Formularze książeczek oszczędności podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

IV. Dotychczasowy § 51. pozostaje w niezmiennym tekście jako §. 52.

V. §. 51.

złożony z dotychczasowych §§. 51. i 52., który opiewał: Zakład uważa posiadacza na okaziciela opiewającej asygnaty kasowej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile wkładający nie zastrzeże, iż pieniądze mogą być wydane tylko jemu lub wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawnobywcy. uchyla się i będzie opiewać:

§. 51. Bank krajowy wydawać będzie na złożoną gotówkę w kwocie najmniej 100 zł. w. a. oprocentowane asygnaty kasowe, ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić jednego miliona zł. w. a.

Zakład uważa posiadacza na okaziciela opiewającej asygnaty kasowej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile wkładający nie zastrzeże, iż pieniądze mogą być wydane tylko jeszcze, albo wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawnobywcy.

Formularze asygnat podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

VI. §. 63.

Gdy kapitał zakładowy Banku dojdzie do dwóch milionów zł. w. a. nadwyżka coroczna przychodów Banku krajowego, o ile nie będzie potrzebną na utrzymanie w powyższej wysokości kapitału zakładowego, oddaną będzie do dyspozycji Sejmowi krajowemu.

Gdy kapitał zakładowy Banku dojdzie do dwóch milionów dwóch kroć sto tysięcy zł. w. a. nadwyżka coroczna przychodów Banku krajowego, o ile nie będzie potrzebną na utrzymanie w powyższej wysokości kapitału zakładowego, oddaną będzie do dyspozycji Sejmowi krajowemu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca czyta:

I. §. 3. lit. h)

przyjmowanie gotówki na wkładki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący. Izba w głosowaniu uchwała §. 3. lit. h) w brzmieniu przez komisję proponowanem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Nagłówek przed §. 50.

b) Przyjmowanie pieniędzy na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący.

III. §. 50.

§. 50 Bank krajowy przyjmować będzie gotówkę na wkładkę oszczędności. Najniższa wkładka może wynosić 5 zł. w. a., a ogólna suma wkładek oszczędności nie może przenosić jednego miliona zł. w. a. Do wprowadzenia w życie działu wkładek oszczędności, potrzebne jest osobne przyzwolenie c. k. Rządu.

Formularze książeczek oszczędności podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

IV. Dotychczasowy §. 51. pozostaje w niezmienionym tekście jako §. 52.

Izba w głosowaniu uchwala brzmienie powyżej odczytanych ustępów §. 50. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, oraz przyjmuje ustęp IV. wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

V. §. 51.

§. 51. Bank krajowy wydawać będzie na złożoną gotówkę w kwocie najmniej 100 zł. w. a. oprocentowane asygnaty kasowe, ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić jednego miliona zł. w. a.

Zakład uważa posiadacza na okaziciela opiewającej asygnaty kasowej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile wkładający nie zastrzeże, iż pieniądze mogą być wydane tylko jeszcze, albo wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawnobywcy.

Formularze asygnat podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

Izba w głosowaniu uchwala brzmienie §. 51. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VI. §. 63.

Gdy kapitał zakładowy Banku dojdzie do dwóch milionów dwóch kroć sto tysięcy zł. w. a. nadwyżka coroczna przychodów Banku krajowego, o ile nie będzie potrzebną na utrzymanie w powyższej wysokości kapitału zakładowego, oddaną będzie do dyspozycji Sejmowi krajowemu.

Izba w głosowaniu uchwala §. 63. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania powyższych wniosków komisji uchwala takowe w 3ciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu kraj. średniej szkoły rolniczej i szkoły ogrodniczej w Czernichowie na rok 1888.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Antoniewicz żąda skonstatowania kompletu.

Sekretarze konstatają dostateczną ilość pp. posłów.

Sprawozdawca czyta:

Szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki.

Liczba		Płace nauczycieli.	Zwyczajne	Nadwyzcz. zł. w. a.	Razem
rubr.	poz.				
I.					
1. Nauczyciel fachowy, zarazem dyrektor . . .					
			2.060		
2. Trzech nauczycieli fachowych do nauk fachowych					
		po 1.440 zł.	4.320		
3. Dwóch nauczycieli fachowych do nauk zasadniczych,					
		po 1.240 zł. i dodatek pięcioletni dla jednego 200 zł.	2.680		

Liczba rubr.	poz.	Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. s.	Razem
4.	Kapelan i katecheta	800		
5.	Trzech nauczycieli pomocniczych z płacą adjunktów po 800 zł.	2.400		
6.	Nauczyciel leśnictwa	300		
7.	Instruktor do robót praktycznych	600		
8.	Opał dla kapelana i nauczycieli pomocniczych	260		
Suma Rubryki I.		13.420		13.420

II. Inne płace i zasługi.

9.	Kasyer	800		
10.	Pisarz dyrekcji	500		
11.	Służba zakładowa:			
	a) sługa szkol. (płaca 100 zł. wikt 100 zł.)	200 zł.		
	b) „ labor. „ 60 „ „ 100 „ 160 „			
	c) stróż dom. „ 60 „ „ 100 „ 160 „			
	d) 2 chłopców do usługi uczniów	50 „ „ 180 „ 230 „		
	e) stróż nocny i podwórzowy	60 „ „ 100 „ 160 „	910	
Suma Rubryki II.		2.210		2.210

III. Koszta administracyjne.

12.	Zarząd:			
	a) pomocy kancelaryjne: dla Kuratorji szkoły	200 zł.		
	dla delegata	200 „		
	b) potrzeby kancelaryjne szkoły	100 „		
	c) druki i inseraty	100 „		
	d) portorya i przesyłki	50 „		
	e) koszta podróży w interesach zakładu	300 „		
	f) koszta przewozu docentów zamiejscowych (weterynaryi i leśnictwa)	200 „	1.150	
13.	Opał	500		
14.	Oświetlenie	250		
15.	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	700		
16.	„ i uporządkowanie dziedzińca	100		
17.	Zabezpieczenie budynków	350		
18.	Najem pomieszczenia dla docenta i kasyera	240		
19.	Płaca kominiarza	50		
20.	Sprzęty i ruchomości	100	150	
21.	Koszta lustracji zakładu	200		
22.	Koszta nabożeństwa	70		
23.	Lekarz i apteka	100		
24.	Rozmaite nieprzewidziane	100		
Suma Rubryki III.		3.910	150	4.060

Liczba		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubr.	poz.	zł.	w. a.	
IV. Utrzymanie uczniów.				
25.	Żywność (50 uczniów po 180 zł.)	9.000		
26.	Opał do kuchni	475		
27.	Służba kuchenna	655		
28.	Sprzęty do sal szpitalnych, infirmaryi i jadalni	100	200	
29.	Odzież (50 uczniów po 40 zł.)	2.000		
30.	Sprzęty do kuchni i naczynia stołowe	60	100	
31.	Pościel	160		
32.	Pranie bielizny i pościeli	250		
Suma Rubryki IV.		12 700	300	13.000

V. Potrzeby naukowe.

33. Eksperymenta przy wykładach:

a)	dla nauczyciela rolnictwa	25		
b)	" " hodowli zwierząt	10		
c)	" " zootomii	20		
d)	" " weterynaryi	25		
e)	" " botaniki	20		
f)	" " fizyki	25		
g)	" " miernictwa	15	140	

34. Zbiory i muzea:

a)	zbiór rolniczy	100 zł.	250 zł.		
b)	" hodowlany	100 "	— "		
c)	" fizyczny	100 "	150 "		
d)	" geograficzny	50 "	— "		
e)	" botaniczny	30 "	100 "		
f)	" zoologiczny	50 "	50 "		
g)	" mechaniczny	50 "	80 "		
h)	" mineralogiczny	10 "	— "		
i)	" technologiczny	20 "	— "		
k)	" okazów leśnych	10 "	20 "		
l)	" " weterynaryjnych	30 "	— "		
m)	" narzędzi rolniczych	100 "	300 "		
n)	" przyrządów matem. oraz mierniczych i niwelacyjnych	20 "	— "		
o)	" modeli do budownictwa	10 "	90 "		
p)	" stacyi meteorol.	20 "	— "	700	1.040

35. Laboratoria:

a)	laboratorium chemiczne	350 zł.	— zł.		
b)	" roślinno-fizyologiczne	100 "	100 "		
c)	" zoologiczne	100 "	— "	550	100

Liczba rubr.	poz.	Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
37.	Biblioteka i czytelnia:			
	a) na przykupno dzieł	300 zł.		
	b) na oprawę książek	50 „		
	c) na czasopisma	100 „	450	
37.	Ogród botaniczny		80	100
38.	Utrzymanie pola doświadczalnego		100	
39)	Wycieczki naukowe uczniów z nauczycielami		300	
	Suma Rubryki V.	2 320	1.240	3.560
	Suma wydatków	34.560	1 690	36 250

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I.	1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5 000		5.000
II.	Opłaty od uczniów.			
	2. Opłaty na utrzymanie od 50 uczniów po 260. zł.	13.000		
	3. Czesne od 50 uczniów po 50 zł.	2 500		
	Suma Rubryki II.	15.500		
III.	4. Dochód z gospodarstwa i spiżarni	50		50
IV.	5. Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego	50		50
	Suma dochodów	20.600	—	20 600
	W porównaniu z wydatkami	—	—	36 250
	okazuje się niedobór do pokrycia z funduszy krajowych	—	—	15 650

J. E. Marszałek podnosi, iż Rubr. I. nie wymaga wotowania.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. II. do włącznie Rubr. IV. działu dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór do pokrycia z fund. kraj. w sumie 15.650 zł.

Sprawozdawca czyta:

II. Szkoła ogrodnicza w Czernichowie.

Wydatki.

I.	Płace nauczycieli.			
	1. Nauczyciel ogrodnik płaca (i opał)	860		
	2. Nauczyciele pomocniczy	300		
	Suma Rubr. I.	1 160		
II.	Koszta administracji.			
	3. Czynnosc z domu i ogrodu	200		
	4. Opał budynku szkolnego i cieplarni	80		
	5. Oświetlenie	30		

Liczba rubr. poz.		Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
6.	Utrzymanie budynku	50	150	
7.	Sprzęty i ruchomości	40		
8.	Rozmaite nieprzewidziane	50		
	<u>Suma Rubryki II.</u>	<u>450</u>	<u>150</u>	<u>600</u>

III. Utrzymanie uczniów.

9.	Żywność (6 uczniów po 120 zł.)	720		
10.	Odzież, pościel i pranie (6 uczniów po 40 zł.)	240		
	<u>Suma Rubryki III.</u>	<u>960</u>		<u>960</u>

IV. Potrzeby naukowe.

11. Ogród:				
a)	najem robotnika	200 zł.		
b)	inspekta szklarnia i drobne wydatki	80 „		
c)	zakupno, nasion, drzewek i szczepów	50 „		
d)	folwarkowi za nawóz	60 „	390	
12.	Narzędzia	50		
13.	Materyały pismienne	30		
14.	Książki i inne potrzeby	75		
	<u>Suma Rubryki IV.</u>	<u>545</u>		<u>545</u>
	<u>Suma wydatków</u>	<u>3.115</u>	<u>150</u>	<u>3.265</u>

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Dochody.

I.	1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.000		2.000
II.	2. Z ogrodu za ogrodowizny, szczepy i owoce	600		600
	<u>Suma dochodów</u>	<u>2.600</u>		<u>2.600</u>
	W porównaniu z wydatkami	—		<u>3.265</u>
	okazuje się niedobór do pokrycia z funduszków krajowych	—		<u>665</u>

Marszałek podnosi, iż Rubr. I nie wymaga wotowania.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. II. działu „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór do pokrycia z funduszków krajowych w sumie 665 zł.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu folwarku Czernichowskiego na r. 1888.

Sprawozdawca p. D. Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Wł. Koziębrodzki.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Liczba
rubr. poz.

Zwyczajne Nadzwyczajne Razem
zł. w. a.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

I. Wydatki na gospodarstwo.

1. Płace i zasługi:			
a) ekonom (płaca, opał i światło)	240 zł.		
b) służba folwarczna (płaca i wikt)	900 "	1.140	
2. Najem robotnika:			
a) do gospodarstwa folwarcznego	700 zł.		
b) do chmielarni	100 "	800	
3. Dokupno i zmiana nasienia		250	
4. " nawozów dopełniających		100	
5. " słomy i karmy		800	
6. Inwentarz roboczy, uprząż i kucie koni		100	
7. " użytkowy		50	
8. Utrzymanie budynków folwarcznych		150	
9. Rekonstrukcja gnojarni		—	
10. Utrzymanie i dokupno maszyn i narzędzi rolniczych:			
a) naprawa narzędzi i sprzętów	150 zł.		
b) dokupno maszyn i narzędzi	50 "	200	
11. Utrzymanie rowów		100	
12. Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia		65	
14. Kuchnia folwarczna (opał i sprzęty)		50	
14. Koszta kancelaryjne		20	
15. Światło i smarowidło		30	
	<u>Suma rubryki I.</u>	<u>3.855</u>	<u>3.855</u>

II. Las i plantacja wikła.

16. Las:			
a) służba leśna	300 zł.		
b) roboty przy eksploatacji lasu	50 "		
c) zalesienie	150 "	500	
17. Utrzymanie i uzupełnienie plantacji wikła		100	500
	<u>Suma Rubr. II.</u>	<u>600</u>	<u>500</u>
			1.100

III. 18. Wydatki na piec wapienny 6 300 6.300

IV. 19. Wydatki na cegielnię 500 — 500

V. Propinacja i przewóz.

20. Utrzymanie budynków propinacyjnych		100	
21. Naprawa krypy i łodzi			
	<u>Suma rubryki V.</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

VI. 22. Wydatki na utrzymanie brzegów Wisły:

a) utrzymanie i odnowienie opasek	120 zł.		
b) naprawa ostrogów i tam	50 "	170	170

Liczba rubr.	poz.	Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
VII. Podatki i opłaty.				
23.	Podatek gruntowy i domowy	275		
24.	" dochodowy z propinacyi i promu	312		
25.	" " i zarobkowy od palenia wapna	86		
26.	" " " od wyrobu cegieł	11		
27.	Opłata na utrzymanie dróg powiatowych i gmin- nych	75		
28.	Składka na szkołę ludową	50		
29.	" " reperacyę kościoła	—	100	
30.	Opłata od przeniesienia własności ($\frac{1}{10}$ część — ósma rata)	—	183	
Suma Rubryki VII.		809	283	1.092
VIII. Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.				
31.	Kasie oszczędności w Krakowie: umorzenie pożyczki 7.000 zł. — 26 i 27 rata kapi- tału wraz z odsetkami	554		
32.	Spłata wraz z odsetkami długu hipotecznego w kwo- cie 12.000 zł.	600		
Suma Rubryki VIII.		1.154	—	1.154
IX.	33. Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
Suma wydatków		13 538	783	14 321

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. IX. „wydatków“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I. Dochody z gospodarstwa.				
1.	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	1.400		
2.	" " " zwierzęcych:			
	a) krowiarnia	1.400 zł.		
	b) nierogaczna	400 „		
3.	Z wynajętych ról i pastwisk	315		
4.	Czynsz z domu i ogrodu od szkoły ogrodniczej	200		
5.	" z kuźni	40		
6.	Za wynajęte konie	450		
7.	Za nawóz stajenny do ogrodu szkoły ogrodniczej	60		
Suma Rubryki I		4.265	—	4.265
II. Z lasu i wikła.				
8.	Ze sprzedaży drzewa opałowego	670		
9.	Z wikła i trawy wśród wikła	1.570		
Suma Rubr. II.		2 240		2.240
III.	10. Z rybołówstwa	100		100
IV.	11. Z pieca wapiennego	7 000		7.000

Liczba rubr. poz.		Zwyczajne zł. w. a.	Nadzwyczajne	Razem.
V.	12. Z cegielni	650		650
VI.	Dochody z propinacyi i przewozu.			
	13. Z wydzierżawionej propinacyi:			
	a) propinacya	1.650 zł.		
	b) budy jarmarczne	50	1.700	
	14. Z dzierżawy promu do przewozu		100	
	Suma Rubryki VI.		1.800	1.800
VII.	Lądowe i olborne.			
	15. Z lądowego		30	
	16. Olborne za łamanie kamienia		300	
	Suma rubryki VII.		330	330
VIII.	17. Rozmaite nieprzewidziane	25	—	25
	Suma dochodów	16 410	—	16 410
	W porównaniu z wydatkami			14 321
	okazuje się nadwyżka dochodów			2 089

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie sumy Rubr. I. do VIII. włącznie „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. Stycznia b. r. godzinę 11. przed południem — oznajmiając, iż porządek dzienny tego posiedzenia pp. posłom rozszlany zostanie.

Koniec posiedzenia o godzinie 10 m. 20 wieczór.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Wł. Sapięha w. r.

St. Badeni w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 17. Stycznia 1888.

1180. Wydział powiatowy w Podhajcach, p. p. Romana Potockiego, o uznanie drogi powiatowej z Halicza do Podhajec za drogę krajową i przyjęcie takowej na fundusz krajowy.
1181. Rada powiatowa w Bohorodczanach, p. p. Strassera, o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczane z urzędu podwoły.
1182. Ta sama, p. p. Strassera, o rozłożenie ciężarów drogowych we formie dodatków do stałych podatków.
1183. Ta sama, p. p. Strassera, w sprawie sadzenia drzewek przy drogach.
1184. Ta sama, p. p. Strassera, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich i miejskich od ognia.
1185. Ta sama, p. p. Strassera, o założenie i utrzymywanie powszechnych zakładów dla ubogich nieuleczalnych chorych.
1186. Ta sama, p. p. Strassera, w sprawie kosztów na stawianie budynków szkolnych.
1187. Ta sama, p. p. Strassera, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1188. Wydział pow. w Husiatynie, p. p. Siczynskiego, w sprawie jak wyżej.
1189. Gmina Manastyrsko pod Kossowem, p. p. Romańczuka, o skrócenie nadużyć naczelnika gminy.
1190. Gmina Uhełna pow. Stryjskiego, p. p. Ohrymowicza, o prawo poboru surowicy.
1191. Komitet cerkiewny w Trościańcu, p. p. Sembratowicza, o zapomogę na upiększenie cerkwi tamtejszej.
1192. Hipolit Doliński, nauczyciel ludowy, p. p. Romańczuka, o zapomogę.
1193. Tadeusz Dąbrowski, nauczyciel szkoły wydziałowej w Wielieźce, p. p. Romańczuka, o zatrzymanie mu dotychczasowej płacy w kwocie 420 zł.
1094. Jakób Nabak, nauczyciel ludowy w Wietlinie, p. p. Zamoyskiego, o zapomogę.
1195. Julia Małczyńska, wdowa po księdzu, p. p. Kowalskiego, o zapomogę.
1196. Władysław Czerniecki, p. p. Smolkę, o wsparcie.
1197. Magistrat m. Jarosławia, p. p. Władysława Badenięgo, w sprawie podwyższenia płac nauczycielom tamtejszej 4-klasowej szkoły ludowej męskiej.
1198. Reprezentacya m. Buczacza, p. p. Wł. Wolańskiego, o wezwanie Wys. Rządu o przeistoczenie gimnazjum tamtejszego na ośmioklasowe.
1199. Gmina miasteczka Potoka Złotego, p. p. Władysława Wolańskiego, z poparciem powyższej sprawy.
1200. Gmina m. Jazłowca, p. p. Wł. Wolańskiego, z poparciem powyższej sprawy.
1201. Gmina miasteczka Barysza, p. p. Wł. Wolańskiego, z poparciem powyższej sprawy.
1202. Gmina miasta Monasterzysk, p. p. Wł. Wolańskiego, z poparciem powyższej sprawy.
1203. Gmina Uście Zielone, p. p. Wł. Wolańskiego, z poparciem powyższej sprawy.
1204. Gmina m. Buczacza, p. p. Wł. Wolańskiego, o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwoły.
1205. Ta sama, p. p. Wł. Wolańskiego, o przeniesienie siedziby c. k. Rady szkolnej okręgowej z Czortkowa do Buczacza.

Protokół

25. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 19. Stycznia 1888. roku.

Początek o godzinie 11. minut 50.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze pp.: St. hr. Badeni, ks. Siczynski i Wł. ks. Sapieha.

Obecnych posłów 129.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły z 23. i 24. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Sekretarz p. Stanisław Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 19. Stycznia b. r. od nr. 1206 do nr. 1219 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej L. 1206.

Komisji prawniczej L. 1207 i 1216.

Komisji asekuracyjnej L. 1208, 1217 i 1218.

Komisji podatkowej L. 1209.

Komisji gorzelanej L. 1210.

Komisji przemysłowej L. 1211.

Komisji petycyjnej L. 1212.

Komisji budżetowej L. 1213, 1214, 1215 i 1219.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy do punktu pierwszego porządku dziennego — Izba na wezwanie J. E. Marszałka przystępuje do obrad nad punktem drugim, którym jest:

Trzecie czytanie ustawy budowniczej dla miast i miasteczek.

Sprawozdawca poseł Romer podnosi imieniem komisji administracyjnej, iż w skutek w następstwie uchwalonych poprawek w projekcie ustawy, okazała się potrzeba wprowadzenia jeszcze

dwoch zmian w tym projekcie, a mianowicie: w ustawie wprowadzającej w artykule drugim po słowach: „postanowienia §§. 2. do 15. itd. zostają uchylone“ dodać: „dla miejscowości w artykule pierwszym wymienionych“.

Sprawozdawca podnosi dalej, iż druga zmiana, jaka okazała się potrzebną, jest: „iż §. 85. o przełożonych obszarze dworskiego odpada“.

Izba przyjmuje te zmiany dodatkowo wprowadzone.

Następnie odczytuje sprawozdawca projekt ustawy budowniczej dla miast i miasteczek w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem wydaję załączoną ustawę, zawierającą przepisy budownicze dla znaczniejszych miejscowości w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem i rozporządzam co następuje:

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości (miasta i miasteczka): Bełż, Biecz, Bircza, Bóbrka, Bohorodeczany, Bolechów, Borszczów, Brzesko, Brzozów, Budzauów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobczyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Gliniany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarnic, Kopeczyńce, Kossów, Kozowa, Krystynopol, Kubików, Kuty, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łysiec, Maków, Mielec, Mielnica, Mikołajów, Mkułńce, Monasterzyska, Mścińska, Muszyna, Myślenice, Nadworna, Niepołomice, Niżniów, Niżankowice, Nowy targ, Obertyn, Olesko, Oświęcim, Ottynia, Peczeniżyn, Pilzno, Pistryń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień, Podwoleczyska Pomorzany, Potok złoty, Przemyślany, Przeworsk, Radomyśl (w pow. Mieleckim), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropczyce, Rozdół, Rudki, Rudnik, Rymanów, Sassów, Sieniawa, Skała, Skałat, Skołe, Sokółów, Sołotwina, Staremiasto, Stary Sącz, Strusów, Strzyżów, Sucha, Szezerzec, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów, Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uchnów, Ulanów, Uszrzyki dolne, Wiśnicz nowy, Wiśnicz Sądowa, Wojnicz, Zablotów, Załośce, Zator, Zbaraż, Zborów, Zmigród, Żurawno, Żydaczów, Zywiec.

Art. II.

Postanowienia §§. 2. do 15. ustawy ogniowej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy ces. patentu z dnia 28. Lipca 1786. roku zostają uchylone dla miejscowości w artykule I. wymienionych.

Art. III.

Ustawa niniejsza zacznie obowiązywać w dni dziewięćdziesiąt po jej ogłoszeniu.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa budownicza dla znaczniejszych miejscowości.

Rozdział I.

O pozwoleniu na budowę (konsensus).

§. 1.

Budowy wymagające konsensu w ogóle.

Do budowy nowego lub przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku zmian, które wpłynąć mogą na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitarne lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest zezwolenie Zwierzchności gminnej (konsensus).

Temu obowiązкови nie podlegają budowle wykonywane na cele publiczne przez państwo, kraj lub powiat, niemniej budowle kolei żelaznych i obok kolei żelaznych (§§. 16 i 17).

§. 2.

Roboty szczegółowe wymagające konsensu.

W szczególności wymagają konsensu w §. 1. przepisane następujące roboty :

- a) dobudowania nowej części do istniejącego budynku, lub dobudowanie nowej części nad nim (nadbudowanie);
- b) budowa studni i piwnic;
- c) budowa nowego lub zmiana istniejącego kanału, ścieku, jamy kloacznej, wychodków, zbiorników na wodę lub nawóz;
- d) budowa nowych lub zmiana istniejących ognisk i kominów;
- e) przeistoczenie pomieszczeń na sklepy, szopy, warsztaty, budynki gospodarskie lub łazienki i odwrotnie;
- f) przeistoczenie niezamieszkałych budynków lub ich części na mieszkania;
- g) wyprowadzenie lub zniesienie murów ogniowych, wyprowadzenie lub zniesienie wszelkich ścian;
- h) zmiana frontu od ulicy;
- i) wybicie drzwi lub okien ku ulicy lub ku domom sąsiednim i urządzenie wystawy sklepowej;
- k) przeistoczenie lub podwyższenie dachu;
- l) zmiana powały, belków, wiązań sklepień i t. p.;
- m) stawianie słupów przy ulicy lub placu publicznym, oraz ustawianie ciężkich przedmiotów (posągów, kopuł itp.) nad gzymsami okapowymi;
- n) wszelkie roboty połączone z wykopami ziemnymi;
- o) odgraniczenie i odgradzanie gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych.

§. 3.

Pomniejsze zmiany.

Pomniejsze zmiany w istniejącym budynku, które nie należą do rzędu robót w §. 2. wymienionych, nie wpływają na trwałość budynku, jego bezpieczeństwo od ognia, ani warunki sanitarne, wreszcie nie dotyczą praw sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli Zwierzchność gminna, którą strona interesowana o tem naprzód ustnie lub pisemnie uwiadomić winna, do trzech dni po uwiadomieniu nie oznajmi, że potrzebnym jest konsensus do wykonania zamierzonej zmiany.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej, uznającemu potrzebę konsensu, rekurs nie ma miejsca.

§. 4.

Utrzymywanie budynków w dobrym stanie.

Bez uwiadomienia Zwierzchności gminnej (§. 3.) mogą być tylko takie roboty wykonane, które mają na celu utrzymanie budynku w dobrym stanie, a w szczególności: zewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa komina bez zmiany konstrukcji jego wewnętrznej lub zewnętrznej, wreszcie przestawianie pieców i ognisk na dotychczasowym miejscu.

§. 5.

Linia regulacyjna i poziom.

Jeżeli nowy budynek ma stanąć przy ulicy lub placu publicznym, budujący jest obowiązany wyjednać sobie u Zwierzchności gminnej przed wniesieniem podania o konsens, albo równocześnie z tem podaniem, oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu.

W tym celu należy wnieść podanie do Zwierzchności gminnej o zarządzenie oględzin na miejscu.

Zwierzchność gminna zarządzi w skutek takiego podania oględziny w obecności zawezwanych sąsiadów, którym służy prawo wnoszenia zarzutów do protokołu. Na podstawie takiego dochodzenia oznaczy Zwierzchność gminna w ciągu dni ośmiu linię regulacyjną i poziom zamierzonej budowy.

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy poza dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas, w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, pokąd nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365 ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przyszła, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi, jak należy oznaczyć linię regulacyjną, i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczoną jest droga sądowa.

§. 7.

Plan budowy.

Do każdego podania o konsens ma być dołączony plan budowy w dwóch egzemplarzach, podpisany przez jego autora i przez budującego.

Plan ten ma obejmować:

a) plan sytuacyjny uwidoczniający położenie i granice gruntu, zabudować się mającego przysługującego budynku, starych zabudowań istniejących na gruncie budowlanym, dziedziców i ogrodów, sąsiednich realności z wymianieniem ich właścicieli i oznaczeniem liczb konskrypcyjnych

lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek przylegającej ulicy lub placu publicznego, z oznaczeniem ich szerokości i linii frontowych ;

b) jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, plan niwelacyjny, wykazujący przekrój podłużny i poprzeczny przez środek ulicy lub placu, z dokładnem oznaczeniem liczbami wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy ; w innych wypadkach wystarczy oznaczenie poziomu gruntu budowlanego i wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy ;

c) plany poziome wszystkich piąter, piwnic i poddasza, przekrój podłużny i poprzeczny, fasadę budynku, tudzież, jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, oznaczenie wysokości domów sąsiednich.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, ich połączenie z kanałem głównym, przekrój poprzeczny i spadek, wreszcie ścieki i studnie.

Na planie poddasza przedstawić należy wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe.

Niezwykłe konstrukcyje, mianowicie żelazne, przedstawić należy rysunkami szczegółowymi.

Wszystkie plany winne być rysowane według miary metrycznej ; a mianowicie :

a) plany sytuacyjne, obejmujące większą przestrzeń, według skali 1 : 500 albo 10 cm. = 50 m. naturalnej wielkości, przy mniejszych przestrzeniach według skali 1 : 250 albo 10 cm. = 25 m. naturalnej wielkości ;

b) plany poziome mają być rysowane w wymiarach długości według skali planu sytuacyjnego, w wymiarach wysokości zaś według dziesięć razy większej skali ;

c) plany budowli mają być sporządzane według skali 1 : 100 albo 10 cm. = 10 m. naturalnej wielkości.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być wykonywane według skali, któraby ich dokładne zbadanie umożliwiła, a mianowicie w stosunku jak 1 : 10, 1 : 20, 1 : 50.

Jeżeli chodzi o budowę zwykłego włościańskiego lub małomieszczańskiego domu mieszkalnego, albo też o zwykłe budynki gospodarskie w tych częściach gminy, gdzie według § 24. wolno jest stawiać budynki z drzewa lub pruskiego muru, wystarczy przedłożenie prostego szkicu budowy i planu sytuacyjnego, oznaczającego położenie budynku tudzież położenie i odległość najbliższych sąsiednich budynków. Zwierzchność gminna osądzi, czyli plan przedłożony jest wystarczający, czyli też ma być zwrócony do uzupełnienia.

§ 8.

Komisyjne zbadanie planów.

W przeciągu dni ośmiu po wniesieniu podania o konsens, odpowiadającego wszelkim wymaganiom niniejszej ustawy, Zwierzchność gminna zarządzi zbadanie planów przez organa swoje techniczne i administracyjne w obecności budującego lub pełnomocnika jego, sąsiadów i fachowego kierownika budowy, jeżeli ustanowionym został.

W braku własnego organu technicznego powoła Zwierzchność gminna do komisyjnego badania planów znawcę nieinteresowanego w tej sprawie. Koszta, jakieby z tem powołaniem znawcy połączone były, ponosi podający o konsens. Naczelnik gminy oznacza termin komisyjnego zbadania planów, wzywa do udziału osoby wyżej wskazane i deleguje do tego innego członka Zwierzchności gminnej, gdyby sam nie mógł kierować czynnością.

§ 9.

Postępowanie przy badaniu planów.

Komisya mająca zbadać plan budowy, spisze ze swej czynności protokół.

Czynność rozpoczyna się od technicznego zbadania planu i wyswiecenia zachodzących wątpliwości.

Następnie przystępuje komisya do przesłuchania sąsiadów, zapytując ich, czy i jakie zarzuty czynią przeciw zamierzonej budowie.

W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów, zawezwie komisya zamierzającego budować do oświadczenia się na nie, starać się będzie o usunięcie ich w drodze ugody a podniesione zarzuty i wynik rokowań zapisze do protokołu.

Protokół ten, podpisany przez wszystkich uczestników komisji, lub zawierający wymienienie podpisane przez członków komisji, którzy z uczestniczących w komisji i z jakiego powodu odmówili podpisu, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony Zwierzchności gminnej, która w przeciągu 10 dni po odbyciu komisji wydać ma orzeczenie pisemne, pozwalające na zamierzoną budowę, lub odmawiające pozwolenia.

W orzeczeniu tem ma być dokładnie oznaczone:

- a) miejsce budowy;
- b) rodzaj budynku;
- c) materiał, z którego ściany i dach mają być stawiane;
- d) długość, szerokość i wysokość budynku w miarze metrycznej;
- e) ilość i wymiar okien i drzwi, i
- f) ilość i rodzaj ognisk.

Względy bezpieczeństwa ogniowego, względy sanitarne i inne publiczne, są dostatecznymi powodami do odmówienia konsensu.

Warunki lub zmiany przez Zwierzchność gminną zastrzeżone, winne być w orzeczeniu dokładnie wskazane i ile możności w planach oznaczone. Jeden egzemplarz planu w każdym razie zwrócić należy podającemu, a drugi zachować w aktach.

W wypadkach w §. 3. wymienionych, winno załatwienie nastąpić w ciągu trzech dni.

§. 10.

Prawa prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty pochodzące z tytułu prawa prywatnego, i takowe przy komisijnem zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może być udzielony konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie. Co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego podniesionych, ma Zwierzchność gminna odesłać strony do drogi prawa. W uchwale konsensu na budowę udzielającej, należy wyraźnie wymienić zarzuty z tytułu prawa prywatnego podniesione i do drogi prawa odesłane.

Sąd rozstrzyga, czy budowa dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, ma być wstrzymana aż do rozstrzygnięcia sporu, czy też i pod jakimi warunkami tymczasem prowadzoną być może (§§. 340, 341 i 342 ust. cywil.). O innych zarzutach rozstrzyga Zwierzchność gminna.

§. 11.

Zawiadomienie o konsensie.

Zwierzchność gminna zawiadomi pisemnie budującego i te strony interesowane, które w terminie właściwym poczyniły zarzuty o załatwieniu podania o konsens (§§. 9, 10), a dowód doręczenia tych pisemnych zawiadomień przechowa w aktach.

§. 12.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być rozpoczęta dopiero wtedy, gdy konsens dany stał się prawomocnym. Prawomocnym staje się konsens, gdy do 14 dni po jego doręczeniu nie wniesiono żadnego rekursu.

§. 13.

Gaśnięcie i odnawianie konsensu.

Konsens na budowę gaśnie, jeżeli budowa dozwolona nie została rozpoczętą w ciągu dwóch lat od prawomocności konsensu.

W razie przerwania przez przeciąg dwóch lat budowy, rozpoczętej przed upływem powyższego terminu, należy naprzód uwiadomić Zwierzchność gminną o zamierzonym dalszym prowadzeniu budowy i oczekiwać jej rostrzygnięcia, czy budowa może być dokończoną na podstawie pierwotnego planu, czyli też ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizji planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie przy odnawianiu konsensu przeprowadzać należy podług postanowień §§. 8, 9, 10 i 11.

§. 14.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na cele przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, należy ile możności łączyć rozprawę budowniczą z rozprawą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę udzielonym być może dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 15.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych, mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej 2 metry. Wyjątek stanowią w tej mierze ulice i place, mające ustalone linie regulacyjne.

O rozprawie zarządzonej względem udzielenia konsensu na budowę przy drogach krajowych względnie powiatowych, należy co najmniej na trzy dni przed terminem badania planu uwiadomić władzę zarządzającą temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnie wniosku swojego.

W razie zamierzonej budowy na nadanem polu górnikiem lub naftowem, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §§. 8 i 9, zawezwać także przedsiębiorcę górniczego względnie naftowego. Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na ustroniu w nie większem oddaleniu jak dwu kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsens uwiadomić c. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przedstawić swe uwagi w tej mierze.

§. 16.

Budowy kolejowe i obok kolei żelaznych.

Przy budowach na gruntach kolei żelaznych (w myśl §. 2. ust. o budowie kolei żelaznych z dn. 19. Maja 1874. Nr. 70 Dz. u. p.) i przy nowych budowach, dobudowaniach i przebudowaniach budynków, obok kolei żelaznych już istniejących, lub w budowie będących, względnie w ich rejonie pożarnym, należy się stosować do osobnych przepisów w tej mierze istniejących.

Do przedsiębrania czynności urzędowych przy budowach w rejonie pożarnym kolei, powołaniem jest stosownie do ustawy z d. 26. Grudnia 1882. Nr. 3. Dz. u. kr. z r. 1883 c. k. Starostwo, przyczem zastosowane być mają prócz szczegółowych w tej mierze obowiązujących przepisów, także postanowienia niniejszej ustawy.

§. 17.

Budowy publiczne wykonywane przez państwo, kraj lub powiat.

Przy budowach na cele publiczne, przedsięwziętych przez państwo, kraj lub powiat, powołaniem jest do przeprowadzenia komisji (§ 8.) tudzież do przesłuchania sąsiadów i innych osób interesowanych, c. k. Starostwo, które co do linii regulacyjnej i poziomu przesłucha Zwierzchność gminną.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie nie wniesiono zarzutów, lub jeżeli wniesione w toku rozprawy usuniętymi zostały, uwiadomi o tem c. k. Starostwo władzę budującą.

Zarzuty nieusunięte, nie pochodzące z tytułu prawa prywatnego, rozstrzyga c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z władzą, która budowę wykonuje. Co do zarzutów opartych na tytule prawa prywatnego, postąpi c. k. Namiestnictwo według §. 10. ustawy.

§. 18.

Zabudowanie znaczniejszego obszaru.

Jeżeli na budowę ma być użytą część obszaru znaczniejszego, do zabudowania przeznaczanego, właściciel tego obszaru jest obowiązany najpierw postarać się o zatwierdzenie podziału obszaru tego na parcele budowlane. W tym celu winien przedłożyć Zwierzchności gminnej w dwóch egzemplarzach plan podziału na parcele z oznaczeniem wymiaru całego obszaru i poszczególnych parceli, niemniej plan sytuacyjny i niwelacyjny. Zwierzchność gminna zarządzi oględziny, a spisany protokół przedłoży Radzie gminnej, która projektowany podział zatwierdzi bezwarunkowo lub pod pewnemi zastrzeżeniami.

Przy zatwierdzaniu planów takiego podziału powinny być uwzględnione potrzeby komunikacji publicznej, bezpieczeństwo przyszłych budynków na wypadek pożaru i ich warunki sanitarne.

Jeżeli celem stosownego podziału gruntu na parcele budowlane nastąpić ma na żądanie właściciela sprostowanie lub rozszerzenie przylegającej albo utworzenie nowej ulicy, grunt ten przeryniającej, właściciel obowiązany jest bezpłatnie odstąpić gminie przestrzeń gruntu na to potrzebną, jednak nie w większej szerokości jak metrów dwudziestu.

Gdyby zaś ze względów publicznych uznana została potrzeba utworzenia nowej ulicy przez grunta prywatne albo sprostowania lub rozszerzenia istniejącej ulicy, winien będzie właściciel gruntu odstąpić potrzebną na to przestrzeń za wynagrodzeniem. Wysokość wynagrodzenia będzie sądownie oznaczoną, jeżeli strony o nią nie zgodzą się.

§. 19.

Odbudowanie zniszczonych części miasta lub miasteczka.

W razie zniszczenia całej miejscowości lub znaczniejszej części jej przez pożar, wylew lub inne wypadki elementarne winna Zwierzchność gminna donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Wydział powiatowy zarządzi w przeciągu ośmiu dni od chwili zawiadomienia komisjonalne oględziny przestrzeni zniszczonej.

W skład komisji wchodzi delegat Wydziału powiatowego, naczelnik gminy lub jego zastępca, tudzież powołani przez Wydział powiatowy rzeczoznawcy.

Strony interesowane winny otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzony zostanie plan regulacyjny, który przedłożony zostanie Radzie gminnej do uchwalenia, a następnie Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia.

Dopiero na podstawie uchwalonego a zatwierdzonego planu regulacyjnego, mogą być dawane konsensy do budowy na zniszczonej przestrzeni.

§. 20.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzaniu tego planu regulacyjnego przestrzegać należy głównie:

- a) aby w części, mającej być odbudowaną, usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości grozić mogło ponowieniem klęski,
- b) aby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym,
- c) aby ścieki, kanały i w ogóle środki odprowadzania nieczystości zostały w system ujęte,
- d) aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

Rozdział II.

Szczegółowe przepisy o budowlach.

§. 21.

Kierownictwo budowy.

Budujący winni przy prowadzeniu budowy posługiwać się tylko osobami do tego prawnie upoważnionymi. Postanowienie to obowiązuje zwłaszcza przy budowlach na cele publiczne, przemysłowe i wszelkich znaczniejszych budowlach prywatnych.

Do wykonywania mniejszych budowli parterowych, o pojedynczych konstrukcyach bez sklepień i urządzeń podziemnych (suterenów) wolno używać osób, posiadających dla wykonywania przemysłu budowlanego koncesyę najniższej kategorii. Wreszcie o ile w miejscu budowy nie znajdują się tacy przemysłowcy, może władza udzielająca konsensu przy budowlach nieznacznych (chaty, budynki włościańskie) nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy.

Nazwisko kierownika budowy należy zawsze podać do wiadomości Zwierzchności gminnej i uwiadomić ją o wszelkich zmianach w tej mierze zachodzących.

Kierownik budowy jest zarówno jak budujący odpowiedzialnym za wszelkie naruszenia warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonych planów, i w ogóle za wszelkie uchybienie przepisom tej ustawy. Nie wyklucza to jednak odpowiedzialności innych w budowie udział biorących osób, o ile na nich cięży wina.

Odstąpienie od zatwierdzonych planów jest tylko w takich wypadkach dozwolone, w których według §. 3. wystarcza uwiadomienie Zwierzchności gminnej. Każde odstąpienie od zatwierdzonego planu winno być jednak podane do wiadomości Zwierzchności gminnej.

§. 22.

Skład materiałów budowlanych.

Bez pozwolenia Zwierzchności gminnej nie wolno składać na ulicy lub placu publicznym ani rumowiska, ani materiału budowlanego.

Udzielając takie pozwolenie, może Zwierzchność ustanowić opłatę stosowną, która wpływać ma do kasy gminnej na rzecz utrzymania ulic i placów w stanie odpowiednim.

Pozwolenie na zajęcie kawałka ulicy lub placu nie powinno atoli żadną miarą powodować ujemę dotkliwą dla komunikacyi publicznej.

§. 23.

Środki utrzymania porządku.

Miejsce budowy przy ulicach i placach publicznych należy na czas trwania jej oddzielić od nich parkanem lub w inny stosowny sposób. Dla podania możności zarządzenia środków

ostrożności potrzebnych do utrzymania porządku przy budowie, obowiązany jest budujący uwiadomić Zwierzchność gminną o rozpoczęciu budowy na dni trzy przed przystąpieniem do niej.

Przy budowlach i naprawie ścian przypierających do ulic i placów publicznych, winien budujący ustawić przepisane znaki ostrzeżenia, a nadto w przypadkach, w których nieuniknionem staje się chwilowe chociażby częściowe przerwanie komunikacji publicznej, dać baryerę, w nocy zaś oświetlić miejsce budowy latarnią.

§. 24.

Materyał do budowy.

W regule ma być użyty do budowy materyał ogniotrwały.

Wyjątek od tego postanowienia stanowią mogą:

- a) budowie parterowe na odleglejszych ulicach i przedmiesiściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie, dziedzińcami, ogrodami lub wolnymi placami,
- b) wszelkie budynki w miejscach kąpielowych lub klimatyczno-kuracyjnych przeznaczone stałe na mieszkania dla gości.

Rada gminna obowiązana jest w ciągu roku licząc od dnia wejścia niniejszej ustawy w życie, oznaczyć część obszaru, w którym domy lub inne zabudowania tylko z materyału ogniotrwałego stawiane być mogą.

W gminach, w których materyał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność zamieszkała ubogą, może Rada gminna postanowić, iż z wyjątkiem domów piętrowych (które jedynie z materyału ogniotrwałego wznoszone być mają) wszystkie inne budowy na całym obszarze miejskim z muru pruskiego lub drzewa stawiane być mogą.

Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej, zatwierdzenia przez Radę powiatową i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć, licząc od dnia zatwierdzenia jej przez Radę powiatową.

Powyzsze postanowienie może być jednak ponawiane w razie nie zaszłej zmiany w stosunkach które ją pierwotnie spowodowały.

§. 25.

M u r y.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy.

Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna ulec zmianie.

Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych parterowych i jednopiętrowych, powinna wynosić przy ścianach zewnętrznych co najmniej 45 cm. a 30 cm. przy ścianach wewnętrznych na których pułapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych mających więcej pięter, dwa piętra najwyższej położone winny mieć grubość murów takich samych rozmiarów, tj. najmniej 45 cm. względnie 30 cm., w każdym zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach, grubość murów o 15 cm. powiększoną być musi.

Budynki z materyału nieogniotrwałego wznoszone, a położone przy rynku lub placu głównym, tudzież innych ulicach i placach publicznych, które Rada gminna oznaczy, winny być stawiane na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokości.

Mury fundamentów mają być o 15. cm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów nie wyprawionych w stanie surowym.

§. 26.

Odpowiedzialność za gatunek materiału budowlanego.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za jakość i trwałość materiału użytego do budowy.

§. 27.

Wysokość pokoi, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne winny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła. Wysokość pokoi wynosić winna przynajmniej 2·50 m., wysokość okna najmniej 1 m., szerokość najmniej 60 cm., wysokość drzwi wchodowych w pokojach najmniej 2 m., szerokość 1 m.

§. 28.

Podłoga parterowych pokoi.

Podłoga parterowych pokoi powinna w budynkach mieszkalnych leżeć przynajmniej 30 cm. ponad powierzchnią terenu budowlanego, a w budynkach mieszkalnych, położonych w miejscu wystawionem na wylew wód, winna sień i podłoga w parterze być najmniej 32 cm. wzniesioną nad najwyższy stan wody, a gdyby to niemożliwem było, najmniej 32 cm. nad stan wody, powtarzający się w krótszych odstępach czasu.

Do powyższego przepisu należy według możliwości stosować się także przy przebudowywaniu takich budynków.

§. 29.

Piwnice.

Piwnice pod budynkami mieszkalnymi winny być sklepione. Nie wolno budować piwnic pod ulicą lub placem publicznym, ani urządzać leżących drzwi do piwnic.

Okna z piwnic ku ulicy lub placowi publicznemu należy tak urządzać, aby nie przeszkadzały komunikacji publicznej, nie zagrażały bezpieczeństwu publicznemu i nie szpeciły ulicy lub placu.

§. 30.

Zamieszkanie piwnic.

Urządzenie pomieszczeń w piwnicach jest wzbronione. Sklepione piwnice mogą tylko w takim razie być użyte na warsztaty, kuchnie i stajnie, jeżeli wysokość ich od podłogi do podniebienia w sklepieniu wynosi 2·50 m., a najwyższy punkt sklepienia góruje o 75 cm. nad poziomem. Do takich piwnic winno powietrze i światło mieć dostateczny przystęp za pomocą okien do otwierania.

§. 31.

Schody i klatka schodowa.

W domach piętrowych powinna istnieć za pomocą schodów komunikacja do wszystkich mieszkań, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę. Schody mają być przynajmniej na jeden meter szerokie. Wysokość stopnia na schodach nie powinna wynosić więcej jak 16 cm., szerokość zaś nie mniej jak 29 cm. w linii podziałowej. Linia podziałowa przyjmuje się w obrębie 45 cm. od ściany. Poręcze muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwem. W domach piętrowych przynajmniej główne schody winne być ogniotrwałe.

Władza może stosownie do przeznaczenia i rozmiarów budynku zarządzić wybudowanie jednych lub kilku ogniotrwałych schodów ubocznych. Schody z góry i z dołu sklepione uważane będą za ogniotrwałe, chociażby miały stopnie drewniane.

Pod schodami, jakoteż w klatce schodowej nie wolno urządzać ognisk i otworów kominowych.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona, a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą. Drzwi na strych prowadzące w domach murowanych powinny być żelazne, albo pobite żelazną blachą od strony strychu; drzwi te należy umieszczać w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

§. 32.

Urządzenie wewnętrzne ogniochronne.

Powała strychowa w budynkach mieszkalnych ma być pokrytą cegłą lub polepą glinianą 8 cm. grubą — podłogę w piętrowych budynkach mieszkalnych należy w każdym piętrze oddzielać warstwą suchego nasypu od niższej powały.

§. 33.

Pomieszkania na poddaszu.

Pomieszkaniom w obrębie poddasza czyli strychu urządzać nie wolno. Wyjątek stanowią odosobnione pokoje w domach, których dachy mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednak tylko wtedy, jeżeli te domy są od najbliższej granicy sąsiedniej najmniej 10 m. oddalone, a pokoje te murowanymi lub przynajmniej ryglowanymi i tynkowanymi ścianami oddzielone od strychu i sieni i odpowiadają wymogom sanitarnym.

§. 34.

Latarnie w dachu.

Latarnie czyli klatki okien w dachu do oświetlenia schodów z góry, winny być w budynkach murowanych całkowicie z cegły murowanej i ogniotrwale zamknięte od poddasza.

Ramy i przęty przedziałowe u okien w takich latarniach należy sporządzać z żelaza.

§. 35.

Kominy.

Budowania domów mieszkalnych bez kominów zabrania się bezwarunkowo.

Kominy winne być murowane: ściany kominów najmniej 15 cm. grube, wnętrze komina gładko wytynkowane, a zewnętrzna część w obrębie strychu wyprawiona.

Kominów na belkach lub pokładach drewnianych zakładać nie wolno. Wszelkie drzewo winno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina. Drzewa w ścianach kominowych wpuszczać nie wolno.

§. 36.

Otwory kominów.

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wąskich (cylindrowych) najmniej 15 cm. średnicy. Jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wąskich ma wynosić najmniej 20 cm. Każdy komin ma wystawać po nad szczyt dachu, a to, jeżeli dach jest ogniotrwałym, najmniej 50 cm., a jeżeli nie jest ogniotrwałym, najmniej 1 m.

§. 37.

Kierunek kominów.

Wszystkie kominy, a szczególnie wąskie (cylindrowe), winny być ile możności w pionowym kierunku stawiane. Większe pochylenie do poziomu jak 60 stopni jest zabronione. Jeżeli z konieczności zezwolono na takie wyjątkowe pochylenie kominów wąskich, należy w miejscach, gdzie kierunek komina się zmienia, urządzić otwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby nie uszkadzały go kule do czyszczenia kominów.

§. 38.

Kominy fabryczne.

Kominy fabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk należy tak urządzać, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy, albo dla sąsiadów dokuczliwy.

§. 39.

Kominy wązkie (cylindrowe).

Wązkie cylindrowe kominy winny poczynać się w piwnicy, a gdzie piwnic nie ma, w parterze.

Nad podłogą, gdzie te kominy się poczynają, również na strychu, winny być zaopatrzone 1.50 m. nad posadzką lub polepą w podwójne żelazne drzwiczki do czyszczenia, dające się szczelnie na klucz zamykać. Materiał drewniany, znajdujący się w pobliżu tych drzwiczek, powinien być ogniochronnie osłonięty.

§. 40.

Płóć kominów.

W budynkach piętrowych nie powinien dym z ognisk należących do różnych pięter wchodzić do tego samego przewodu kominowego.

Jeżeli każde piętro ma swój własny przewód kominowy, przewód ten może się rozpoczynać na właściwym piętrze.

§. 41.

Piece piekarskie. Wędzarnie.

Piece piekarskie przemysłowe i w ogóle piece dla celów przemysłowych, należy umieszczać w lokalu sklepionym. Podłoga przed ogniskiem winna być ogniotrwale urządzoną.

Ściany w wędzarniach muszą być sporządzone z materiału ogniotrwałego i zaopatrzone w drzwi żelazne lub przynajmniej blachą od środka obite. Wędliny tylko na hakach lub prętach żelaznych zawieszać wolno.

§. 42.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe należy stawiać, jeżeli tylko można, w odrębnym zabudowaniu. Stanowczo wzbronionem jest jednak ustawianie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, równie jak urządzenie sklepień lub pował nad niemi. Tylko w razie udowodnionej konieczności dopuszczona być może lekka powała.

§. 43.

Piece pokojowe.

Piece pokojowe, stojące bezpośrednio na podłodze nieogniotrwałej, winny być podmurowane na 30 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę zabezpieczyć od ognia.

Pieców żelaznych nie wolno tam używać, gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo zapaleniu podlegający. Nie wolno także zastępować kominów murowanych rurami blaszanymi wewnątrz budynku, ani też przeprowadzać takich rur przez ściany drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzania dymu nie mogą wychodzić na dziedziniec ani na ulicę.

§. 44.

Kuchnie.

Podłoga w kuchni winna być dokoła ogniska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartem należy tak umieścić kapę murowaną lub blaszaną, by po wszystkich stronach o 30 cm. wystawała poza krawędź kuchni.

Dym z otwartych ognisk tylko przez przewody kominami odprowadzać wolno.

W kuchniach, angielskimi zwanych, należy dla odprowadzania pary urządzać otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznymi.

§. 45.

Stodoły, szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne budynki, przeznaczone na przechowywanie łatwo zapalnych materiałów, jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwałego lub nieogniotrwale pokryte, muszą być od budynku mieszkalnego, równie jak od kuchni, przestrzenią 10 m. oddzielone. Takie budynki tylko wówczas przybudować można do domu mieszkalnego lub do kuchni, jeżeli przyległe izby mieszkalne, względnie kuchnie od nich oddzielone zostaną trwałym murem ogniochronnym. Izby mieszkalne zaś ani kuchni do takich budynków dobudowywać nie wolno.

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winne być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

§. 47.

Pokrywanie dachów.

Dachy na takich budynkach, które według przepisów §. 24. z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, winny być pokrywane łupkiem, dachówką, blachą lub innym materiałem ogniotrwałym.

W gminach, zamieszkałych przez ludność niezamożną, gdzie pokrywanie dachów ogniotrwałym materiałem spotkałoby się na razie z przeszkodami trudnemi do zwalczenia, może Rada gminna postanowić, iż dachy, nawet w takich budynkach, które z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, nieogniotrwałym materiałem pokrywane być mogą. Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową, i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć od zatwierdzenia jej przez Radę powiatową. Po upływie tego czasu może jednak, w razie dalszego trwania stosunków, które spowodowały taką uchwałę, odnośne postanowienie być ponowionem nową uchwałą Rady gminnej, zatwierdzoną przez Radę powiatową.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Słomą dachów pokrywać nie wolno. Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może Zwierzchność gminna zezwalać słomą pokrywać dachy, jeżeli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 12 m., albo jeżeli budynek, słomą pokryty być mający, oddzielonym jest szeregiem drzew od budynków bliżej położonych.

Przepis ten odnosi się także do pokrywania dachów trzcina lub szuwarem.

§. 49.

Mur ogniochronny.

W budynku murowanym, długości przynajmniej 25 m., przedzielać należy strych murem ogniochronnym.

Mur ogniochronny winien także oddzielać dachy budynków łączących się z sobą, lub oddzielonych przestrzenią nie przewyższającą 10 m.

Mur ogniochronny winien o 35 cm. sięgać nad dach. Przejścia umieszczone w ogniochronnym murze w obrębie strychu, należy opatrzyć żelaznemi, ogniotrwale osadzonemi drzwiami, któreby się same zamykały.

§. 50.

Wiązanie dachu.

Wiązanie dachu należy oddzielać budować od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę, ani też w mur, nie wolno wpuszczać żadnej drewnianej części konstrukcji dachu.

Przy zastosowaniu potrzebnych środków bezpieczeństwa można wówczas od tego przepisu odstąpić, jeżeli według §. 24 ustawy może być użytym do budowy domu materiał nieogniotrwały, lub tam, gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

§. 51.

Rynny.

Dachy budynków od ulic i placów publicznych mają być zaopatrzone w rynny odpowiednich rozmiarów, z kruszcem lub innego nieprzemakalnego materiału. Rury spustowe winny być jak najbliżej muru urządzone i wedle możliwości wprost do kanału wprowadzone. Gdyby to połączone było z trudnościami, zasługującymi na uwzględnienie, należy wylot najwyżej 30 cm. nad chodnikiem umieścić.

§. 52.

Wychodki i zbiorniki kloaczne.

W każdym domu mieszkalnym mają być urządzone wychodki.

W domach piętrowych wychodki umieszczone być muszą w bezpośrednim połączeniu z budynkiem. W parterowych można urządzić je obok w bliskości budynku, tak jednak, ażeby nie były widoczne od ulicy lub placu publicznego. Wychodki należy budować według prawideł higienicznych i takiej objętości, ażeby na każde dwa mieszkania przynajmniej jedna komórka przypadała.

Zbiorniki dla nieczystości z wychodków winny mieć urządzony łatwy i trwały odpływ do jam kloacznych, kanałów lub przyrządów bezkowych, stosownie do systemu odpływu nieczystości w gminie zaprowadzonego.

Rada gminna wyda przepisy obowiązujące co do tego systemu.

Oddalenie zbiorników ma wynosić najmniej 2 m. od granicy sąsiedniej, a najmniej 8 m. od najbliższej studni. W częściach miastach gęsto zabudowanych zbiorniki te winny być murowane na cemencie z dnem nieprzepuszczalnem i zaopatrzone w odpowiednie nakrycie z otworem do czyszczenia.

Przy systemie kanałowym odpływu nieczystości obowiązany jest budujący urządzić w swojej realności kanały poboczne murowane i kryte, których wymiary wewnętrzne wynosić mają najmniej 60 cm. szerokości, a najmniej 80 cm. wysokości.

§. 53.

Odpływ nieczystości z budynków.

Nawet przy starych budynkach jest bezwarunkowo wzbronione odprowadzanie wszelkich nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne.

§. 54.

Balkony i ganki.

Przy budowie balkonów i ganków winna Zwierzchność gminna czuwać nad tem, by przez to nie ucierpiały ani komunikacya publiczna, ani regularność kierunku ulicy. Ganki w budynkach murowanych, służące za wyłączną komunikację do pomieszczeń, muszą być ogniotrwale urządzone.

§. 55.

Przedmioty sięgające na linię frontową ulicy.

Schody przed domami, kraty i poręcze, jakoteż inne tego rodzaju przedmioty nie powinny wystawać po za linię frontową ulicy.

Okna lub okiennice wychodzące na ulicę, a nieumieszczone w wysokości przynajmniej 2 do 3 m. nad chodnikiem, należy urządzić tak, aby się otwierały na wewnątrz — lub aby w stanie otwartym zupełnie przylegały do muru i nie sterczały nad ulicą. Tak samo mają być urządzone drzwi od ulicy na zewnątrz otwierane.

§. 56.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach i placach publicznych wolno na froncie stawiać tylko budynki główne. Inne budynki, służące na gospodarze lub podobne cele, jako to: stajnie, wozownie i t. d. mają być w podwórzu umieszczone.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki takie tylko przy froncie ulicy postawionymi być mogły, a względy publiczne nie przemawiały przeciw temu, można na to wyjątkowo pozwolić. W takim wypadku jednak budynki te winny posiadać odpowiednią fasadę.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m., a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 57.

Domy parterowe przy głównych ulicach.

Rada gminna może oznaczyć okręg gminy, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno. W takim razie może Rada gminna wyjątkowo dozwolić budowy domu parterowego w tym okręgu, jednak tylko pod warunkiem wyprowadzenia murów w takiej grubości, ażeby w danym razie wybudowanie piętra było możliwem. Przepis ten nie odnosi się jednak do domów w ogrodzie położonych.

§. 58.

Cofnięcie budynków głównych od frontu.

Budynki główne przy ulicach głównych (§. 57.) należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej tych ulic.

Jeżeli przed takimi budynkami ma być urządzonym ogród lub zajazd, cofnięcie od frontu może być dozwolone pod następującymi warunkami:

- a) budynek cofnięty tak winien być budowany, jak to przepisano dla domów frontowych;

- b) odstęp budynku od ulicy nie może wynosić mniej jak 3 m., a placu tego nie wolno użyć na budynki podrzędne, magazyny, składy, lub w inny sposób szpecący;
- c) budynek należy od ulicy odgraniczyć sztachetami.

§. 59.

Chodniki.

Jeżeli w części miasta lub miasteczka, w której staje budynek, są urządzone chodniki, budujący jest obowiązany urządzić chodnik przed domem swoim. Późniejsze jednak utrzymanie chodnika w dobrym stanie należy do gminy.

Chodnik ma być ułożonym z takiego materiału, jaki Rada gminna dla danej ulicy lub części miasta oznaczy.

§. 60.

Grunta niezabudowane.

Przy ulicach i placach głównych winny być wszystkie grunta niezabudowane parkanem lub w inny stosowny sposób zamknięte.

Zwierzchność gminna może rozporządzić, ażeby niezabudowane grunta także przy innych ulicach i placach zostały oparkanione i ogrodzone.

§. 61.

Ogrodzenia, płoty i t. p.

Jaki materiał dozwolany być może do urządzenia ogrodzeń, zastosować się należy do zwyczajów miejscowych.

Odległość odgrodzeń od dróg krajowych, powiatowych i gminnych ma wynosić najmniej 30 centymetrów.

Na odgrodzeniach wzdłuż dróg publicznych, jakoteż na odgrodzeniach takich, które dotyczą zabudowań lub ogrodzeń sąsiednich, nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szuwaru, pezu, odpadków łądyg konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 62.

Fasady domów.

Fasady domów frontowych winny być ile możności zgodne z zasadami dobrego smaku. Wzbronionem jest używanie takich kolorów, które jaskrawością szpecą widok lub rażą oczy.

§. 63.

Studnie.

Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają, a nie zachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli można ją urządzić w odległości od jam kloacnych, kanałów i gnojowisk przepisanych w §. 52. Studnia taka powinna być ocembrowaną, a ocembrowanie to wznosić się o 80 cm. ponad poziom terenu.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynku słomą, trzcina lub szuwarem pokryć się mającego, cięży na budującym obowiązek, oddzielenia go szeregiem drzew od budynków sąsiednich.

§. 65.

Plantacje.

Zwierzchność gminna jest obowiązana pielegnować starannie istniejące plantacje i urządzać ile możności nowe na pustych placach należących do gminy.

Gdzie na to stosunki miejscowe zezwalają, obowiązana jest Zwierzchność gminna sadzić i utrzymywać drzewa na placach publicznych budynkami otoczonych i przy ulicach obok chodników.

Rozdział III.

Zamieszkanie nowych budynków i utrzymanie istniejących.

§. 66.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani zamieszkałe ani na inny cel użyte przed uzyskaniem pozwolenia Zwierzchności gminnej.

Przed daniem takiego pozwolenia musi odbyć się na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Komisya badająca stan budynku składa się z naczelnika gminy lub jego zastępcy i znawcy technicznego. Komisya zbada czy budowa wykonana zgodna jest z planem zatwierdzonym, czy odpowiada wymaganiom sanitarnym i warunkom bezpieczeństwa publicznego. Według wyniku tych oględzin załatwi Zwierzchność gminna odnośną prośbę budującego.

§. 67.

Termin zamieszkania.

Budynek murowany, podczas wiosny pod dach doprowadzony, a w jesieni narzucony, może być dopiero w następnej wiosnie zamieszkanym. Budynek zaś w jesieni pod dach doprowadzony, a w następnej wiosnie narzucony, może dopiero w jesieni do zamieszkania być oddanym. Gdyby w powyższych okresach czasu tylko niektóre części domu zostały wykonane, może Zwierzchność gminna dać pozwolenie na częściowe zamieszkanie budynku, jeżeli zachodzą warunki określone w ostatnim ustępie § 66.

§. 68.

Taksy za oględziny.

Oględziny nowo wybudowanych domów odbywa Zwierzchność gminna bezpłatnie. Tylko dla znawców nie będących urzędnikami gminnymi uścić ma budujący do rąk Zwierzchności gminnej takse, której wysokość ustanowi Rada gminna.

§. 69.

Oczyszczenie placu budowy.

Właściciel budynku jest obowiązany własnym kosztem po wykonaniu budowy usunąć gruz, ziemię wykopaną i wszystkie inne przedmioty tamujące komunikacje, albo zanieczyszczające ulicę lub plac publiczny, zasypać doły, chodnik lub bruk nadwierzony naprawić, słowem przywrócić do pierwotnego stanu przyległy plac lub ulicę.

§. 70.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymać go w dobrym stanie, czysto i porządnie. Winien mianowicie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, lub zdrowiu mieszkańców, albo szpecić ulicę lub plac publiczny.

§ 71.

Budynki grożące zawaleniem.

Jeżeli budynek grozi niebezpieczeństwem zawalenia, zarządzi Zwierzchność gminna komisyjne zbadanie stanu rzeczy i poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i zagrożeniem następstw prawnych (§. 82.) podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa, bądź to

opróżnienie i zabezpieczenie budynku starego aż do wykonania potrzebnych napraw, bądź też częściowe albo nawet całkowite rozebranie budynku.

§. 72.

Naprawa dachów.

W tych częściach obszaru miejskiego, w których w przyszłości tylko domy z dachem ogniotrwałym mogą być budowane (§. 47.), łatanie istniejących dachów gontowych tylko w takich wypadkach jest dozwolone, jeżeli wiązanie stolca jest zdrowe, a pokrycie w tak dobrym stanie zachowane, że wystarczy jednorazowe wyłatanie w granicach czwartej części dachu na każdej połaci.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać pozwolenie Zwierzchności gminnej.

Rozdział IV.

Władze wykonawcze.

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega, ażeby:

- a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu,
- b) zachowano linię regulacyjną i poziom,
- c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy,
- d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21. i
- e) tylko dobrego i trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminna w wypadkach pod a), b) i c) wymienionych, wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod d) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod e) zarządzić uprzątnienie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnosić rekurs do Rady gminnej w nieprzekraczalnym terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu rozporządzenia, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w §. 3. niniejszej ustawy.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

- a) rozstrzyga rekursy wniesione od rozporządzeń Zwierzchności gminnej;
- b) zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta, zatwierdza go i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;
- c) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;
- d) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18);
- e) uchwała plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 19);
- f) oznacza części obszaru miejskiego, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użytym być może (§. 24);
- g) postanawia z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Radę powiatową, że w następującym przeciągu lat 10 prywatne budynki parterowe i prywatne budynki piętrowe, nieprzypierające bezpośrednio do ulicy lub placu publicznego, na całym obszarze gminy mogą być stawiane z materiału nieogniotrwałego (§. 24);

- h) uchwała w sprawie wyjątkowego uwolnienia gminy miejskiej od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem (§. 47);
- i) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacji (§. 52);
- k) oznacza okręg miasta, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§. 57);
- l) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68).

Rekurs w sprawach budowniczych wniesiony do Rady gminnej, winna gmina załatwić merytorycznie najdalej do czterech tygodni od dnia podania. Po upływie tego czasu i po bezskutecznym upływie terminu, naznaczonego Radzie gminnej przez Wydział powiatowy do rozstrzygnięcia rekursu, ma Zwierzchność gminna przedłożyć akta Wydziałowi powiatowemu, który wyda orzeczenie tak, jak gdyby po przystąpieniu Rady gminnej do orzeczenia Zwierzchności do niego rekurs został wniesiony.

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod *b), c), d), e), f), i), k)* określonych, winny być w obrębie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem Zwierzchności gminnej rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od ich ogłoszenia.

Do rekursu od uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod *a)* wymienionych służy termin dni 14 od doręczenia tej uchwały; ten rekurs również wnosić należy przez Zwierzchność gminną.

§. 75.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy załatwia rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej.

§. 76.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostateczna instancja rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego i Rady powiatowej.

Rekurs ma być wniesiony za pośrednictwem Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od doręczenia orzeczenia.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami §§. 104, 105, 106 i 107 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19. Dz. u. kr. pozostają nienaruszone.

Rozdział V.

Postanowienia karne.

§. 78.

Przekroczenia objęte ustawą karną.

Przekroczenia przepisów budowniczych objęte ustawą karną, będą dochodzone i karane przez właściwe sądy.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma assessorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 5 do 100 zł. w. a., a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 80.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym, wydanym w myśl §. 79., mają być w terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu wnoszone do c. k. Starostwa za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

§. 81.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

Jeżeli budowa została całkiem lub częściowo wykonaną bez konsensu lub wbrew zatwierdzonemu planowi, winna Zwierzchność gminna, niezależnie od natychmiastowego wstrzymania budowy (§. 73) wydać orzeczenie, czyli i o ile wykonana budowa może być pozostawiona, czyli też ma być zmieniona, lub zupełnie zniesiona.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej służy zwykła droga rekursu wszystkim stronom interesowanym.

Niezależnie od tego może nastąpić ukaranie winnego, w myśli §§. 78. i 79.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynków pomimo nałożenia kary za niedotrzymanie pierwszego terminu nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Rozdział VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Budowle na gruntach obszaru dworskiego, położonych pośród zabudowań gminy, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom tej ustawy.

§. 84.

Zwierzchność gminna i Rada gminna.

Wykonywanie wszystkich czynności policyi budowniczej na tych częściach obszaru dworskiego, które leżą pośród zabudowań gminy, należy do zakresu Zwierzchności gminnej i Rady gminnej.

Co do karczem i szynkowni, w których stosownie do postanowienia §. 7, ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Maja 1866. Nr. 20 Dz. u. kr. sprawowanie policyi miejscowej należy do gminy, tudzież co do stajni, szop i tym podobnych zabudowań należących do karczem lub szynkowni tego rodzaju, należy również wykonanie przepisów niniejszej ustawy w całej pełni do Zwierzchności, względnie do Rady gminnej.

Nadto, jeżeli budynek na obszarze dworskim stawiany, łączy się bezpośrednio z zabudowaniami na terytorium gminy, lub od tych zabudowań mniej niż o 30 metrów jest oddalony, ma prawo odnośna Zwierzchność gminna żądać, ażeby budowa zastosowaną została do postanowień niniejszej ustawy.

Żądanie to ma być przedłożone Wydziałowi Rady powiatowej, który je bada i o niem rozstrzyga z prawem powstrzymania zamierzonej lub rozpoczętej budowy.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Przemawia p. Antoniewicz pod względem formalnym i uprasza JE. Marszałka o zarządzenie, iżby przedłożenia do 3go czytania rozdawano pp. posłom także w języku ruskim.

Na wezwanie JE. Marszałka przystępuje Izba do obrad nad punktem pierwszym porządku dziennego którym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Pawłowy z Krzywem i Capłapami w powiecie Jarosławskim ze związku gminy Majdanu i utworzenia zeń samoistnej gminy.

Sprawozdawca poseł Smolka uwolniony od czytania sprawozdania wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Madeyskiego w przedmiocie reformy postępowania sądowego w sprawach niespornych.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) ażeby w sposób odpowiedni zbadał potrzebę reformy postępowania sądowego w sprawach niespornych, a zwłaszcza w sprawach spadkowych i opiekuńczych; tudzież

b) ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedstawił zasady mające służyć za podstawę do ustawy o postępowaniu sądowym w sprawach niespornych dla naszego kraju, o której wniesienie w drodze konstytucyjnej należałoby wezwać c. k. Rząd.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp a) i b) oddzielnie zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Władysława hr. Koziębrodzkiego w sprawie poboru podatków w gminach.

Sprawozdawca poseł Romer uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1. aby pobór podatków w gminach uregulował w ten sposób, iżby zwierzchności gminne od pobierania podatków uwolnione były;

2. aby zanim żądanie wyrażone w ustępie pierwszym spełnione będzie, postarał się o rzeczywiste wykonywanie ścisłego nadzoru nad zwierzchnościami gminnymi, pobierającymi od kontrybuentów podatki, i aby w tym celu odpowiednio pomnożył siły c. k. Urzędów podatkowych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. ks. Szczyński i wnosi następującą poprawkę do ust. 1. wniosku komisji:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najspieszniej uregulował drogą ustawodawczą pobór podatków gminnych

i do ustępu 2.:

Wzywa się c. k. Rząd, aby postarał się o rzeczywiste wykonywanie ścisłego nadzoru nad zwierzchnościami gminnymi, pobierającymi podatki od kontrybuentów i aby dalszemi rozporządzeniami i przepisami powstrzymał nieprawidłowości zachodzące przy poborze podatków w gminach, żeby powiększył etat c. k. urzędników płatnych przy c. k. Urzędach podatkowych.

Izba popiera dostatecznie obie poprawki.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji.

Przemawia p. Abrahamowicz, Koziebrodzki Wł. i wnosi uchwalenie ustępu 1. według brzmienia jego wniosku.

Przemawia sprawozdawca.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie poprawkę p. ks. Siczyńskiego do ustępu 1. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp I. według poprawki p. ks. Siczyńskiego.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie poprawkę p. ks. Siczyńskiego do ustępu 2. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 2. zgodnie z wnioskiem p. ks. Siczyńskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji górniczej z petycji Władysława Chmielowskiego i Mieczysława Michniewicza w Bieczu o udzielenie zwrotnej subwencji dla rozwinięcia kopalni ropy w Korczynie.

Sprawozdawca p. Łubieński czyta:

L. s. 311 pet. 240. Sprawozdanie komisji górniczej o petycji Władysława Chmielowskiego i Mieczysława Michniewicza w Bieczu o udzielenie zwrotnej subwencji dla rozwinięcia kopalni ropy w Korczynie.

Komisya górnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Władysława Chmielowskiego i Mieczysława Michniewicza o subwencyę dla prowadzenia kopalni naftowej w Korczynie przechodzi się do porządku dziennego.

Podczas odczytywania sprawozdania przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o wniosku posła Uderskiego.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby w razie budowania drogi żelaznej państwowej lub drogi żelaznej gwarantowanej lub subwencyonowanej przez państwo, dzielone na części całą linię kolei mającej się budować i rozpisywano licytacye oddzielnie na budowę każdej z tych części drogi żelaznej, a przy równych warunkach dawano pierwszeństwo przedsiębiorcom krajowym.

2. Sejm wyraża uprawnione żądanie, aby ministerstwo wojny przy budowlach wykonywanych przez przedsiębiorców, dawało pierwszeństwo przedsiębiorcom krajowym, jeśli ci podejmują się budowy pod takimi samymi warunkami jak przedsiębiorcy zakrajowi.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby poczynił odpowiednie kroki, iżby ministerstwo wojny rozpisywało dostawy potrzeb dla armii w ten sposób, aby ułatwić spółkom rękodzielników i producentów krajowych wzięcie udziału w tych dostawach, przynajmniej dla wojsk w kraju naszym stojących, i aby przy równych warunkach dało pierwszeństwo spółkom krajowym.

Przemawia radca Nam. Laskowski jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała ustęp 1., 2 i 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posła hr. Jana Stadnickiego w przedmiocie zmiany ustaw szkolnych.

Sprawozdawca poseł Czerkawski uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd ponownie, ażeby poczynił stosowne kroki w celu rewizji państwowych ustaw szkolnych, o ile one w teraźniejszej swej osnowie z uszczerbkiem autonomii krajowej przekraczają zakreślone w ustawie zasadniczej z dnia 21. Grudnia 1867. Dz. u. p. Nr. 141. §. 11. lit. i) i §. 12. ustawodawstwu państwowemu granice, a w szczególności zostawił ustawodawstwu krajowemu należący mu się wpływ także i uregulowanie sprawy wykształcenia nauczycieli ludowych.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego tudzież z petycji kilku rad powiatowych i kilku gmin względem zmiany niektórych postanowień ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873 i z dnia 2. Lutego 1885 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i o obowiązku posyłania do nich dzieci.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z reformą ustaw szkolnych, o ile dotyczy projektu niektórych zmian w ustawach z dnia 2. Maja 1873 (L. 250 Dz. u. i rozp. kr.) i z d. 2. Lutego 1885 (L. 29. Dz. u. i rozp. kr.) o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i o obowiązku posyłania do nich dzieci zwraca się Wydziałowi krajowemu z dołączeniem petycji Wydziału Rady powiatowej w Buczaczu, Rady szkolnej miejscowej w Mostkach, Wydziału Rady powiatowej w Tarnowie, w Starem mieście, w Stryju, wreszcie gmin Siedlce, Librantowa, Słowikowa, Janczowa, Miłkowa, Łęka ad Siedlec, tudzież gmin Straszęcin i Śmierdzącej do ponownego zbadania w kierunku, wskazanym w sprawozdaniu komisji i złożenia sprawozdania na następnej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji p. Mieczysława z Lubomierza Tretera w sprawie reasumpcyi likwidacyi wynagrodzenia za zniesione powinności urbarjalne w Dźwiniaczu górnym.

Sprawozdawca p. Rogoyski czyta:

L. s. 737, pet. 618. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji p. Mieczysława z Lubomierza Tretera w sprawie reasumpcyi likwidacyi wynagrodzenia za zniesione powinności urbarjalne w Dźwiniaczu górnym.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję p. Mieczysława Tretera w sprawie reasumpcyi likwidacyi wynagrodzenia za zniesione powinności urbarjalne w Dźwiniaczu górnym, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi, ażeby zmienić wniosek komisji o tyle, iżby brzmiał: „Petycję odstępuje się Rządowi do zbadania i załatwienia“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gminy Łagiewniki, gminy Borek Fałęcki i gminy Jugowice o wydzielenie z okręgu sądowego w Skawinie a przyłączenie do Sądu powiatowego w Podgórzu:

Sprawozdawca p. Weigel czyta:

L. s. 437, p. 345. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji gminy Łagiewniki do L. s. 437 p. 345, tudzież gminy Borek Fałęcki do L. s. 645 p. 530 i gminy Jugowice do L. s. 646 p. 531 o wydzielenie z okręgu sądowego w Skawinie, a przyłączenie do Sądu powiatowego w Podgórzu.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Łagiewniki do L. s. 437 p. 345, tudzież gminy Borek Fałęcki do L. s. 645 p. 530 i gminy Jugowice do L. s. 646 p. 531 o wydzielenie z okręgu sądowego w Skawinie, a przyłączenie do Sądu powiatowego w Podgórzu, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z wyższym Sądem krajowym w Krakowie i przedłożenia wyniku na najbliższej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o wniosku Wydziału krajowego co do projektu statutu komisji dla spraw przemysłowych.

Sprawozdawca p. Weigel uwolniony od czytania sprawozdania prostuje drobną pomyłkę druku i przedstawia następujący projekt statutu:

Projekt statutu komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Zadaniem komisji krajowej dla spraw przemysłowych, działającej przy Wydziale krajowym, jest podniesienie przemysłu krajowego w ogóle, dalej opieka nad przemysłem domowym i rękodzielniczym, w szczególności zaś udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej.

§. 2.

Sprawami tyczącymi się fachowej nauki przemysłowej w szkołach zakładanych i utrzymywanych kosztem kraju, lub subwencyonowanych z funduszków krajowych, zawiaduje komisya w zastępstwie Wydziału krajowego, mianowicie:

a) Postanawia w granicach budżetu krajowego przez Sejm uchwalonego o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych kosztem kraju, powiatów i gmin, towarzystw lub osób prywatnych. Przeprowadza w tym celu z temi korporacyami i osobami rokowania względem przykładania się do kosztów założenia i utrzymywania tych zakładów, dalej względem ich urządzenia, zatwierdza statuta, regulamina, plany nauk dla tych szkół i warsztatów. Powołuje nauczycieli dla szkół, utrzymywanych z funduszu krajowego, zatwierdza wybór nauczycieli dla szkół, zakładanych przez gminy i powiaty a zasilanych z funduszu krajowego, o ile według statutu organizacyjnego założyciele mają zastrzeżone mianowanie nauczycieli. — Sprawuje nadzór i zwierzehne kierownictwo tych zakładów, jużto przez członków, których wysyła z grona swego dla inspekyi, jużto przez osobnych, na wniosek komisji krajowej przez Wydział krajowy mianowanych inspektorów krajowych, których zakres czynności i obowiązku określa osobny regulamin i instrukcyja, i zdaje o stanie tych szkół i warsztatów naukowych sprawę Sejmowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału krajowego.

b) Udziela zasiłki z kredytu rocznego, jakie Sejm przyzwoli na cele nauki przemysłowej dla fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, założonych przez c. k. Rząd i utrzymywanych kosztem skarbu Państwa, i przeprowadza w tym celu poprzednie rokowania z c. k. Rządem.

c) Urządza wystawy krajowych wyrobów przemysłu, w szczególności wystawy wyrobów szkół i warsztatów, o których mowa w ustępie a) i wystawy wzorów, modeli i narzędzi rękodzielniczych.

d) Udziela stypendya lub zasiłki uczniom szkół i warsztatów naukowych, oraz osobom, posiadającym wiadomości techniczno-przemysłowe dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju lub za granicą.

e) Bada stosunki i potrzeby przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, zbiera daty statystyczne i wysyła ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej.

f) Ma staranie o rozwój muzeów przemysłowych w kraju.

§. 3.

W sprawach, w których chodzi o popieranie interesów wykształcenia umysłowego przez Państwo i jeśli rząd zasięga osobnych informacyj albo komisya uważa potrzebę wyrazić c. k. Rządowi swoje zapatrywanie i życzenia, korespondencya i porozumiewanie się następuje za pośrednictwem Namiestnika.

§. 4.

We wszystkich sprawach i czynnościach podejmowanych dla popierania przemysłu innymi środkami jak wyliczonymi w §. 2., służy komisya Wydziałowi krajowemu jako organ doradczy, przedewszystkiem zaś w sprawach rozdawnictwa pożyczek i zapomóg na cele popierania przemysłu z przeznaczonych na to w budżecie krajowym funduszów.

Komisji służy prawo przedstawiania Wydziałowi krajowemu wniosków i opinii we wszelkich sprawach, dotyczących się rozwoju przemysłu.

Wydział krajowy będzie podawał do wiadomości komisji wszystkie akta odnoszące się do spraw przemysłowych.

§. 5.

Komisya zestawia swój budżet i przedkłada go Wydziałowi krajowemu co do wniosków względem wysokości rocznej dotacyi z funduszu krajowego, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z czynnościami w §. 2. wyszczególnionymi, w celu wyjednania przyzwolenia Sejmu.

Przyzwolonemi funduszami zarządza komisya i zdaje z nich liczbę.

§. 6.

W skład komisji wchodzi:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;

b) Członek Wydziału krajowego, to jest szef departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) Osoby powołane na członków stałych przez Wydział krajowy;

Komisya krajowa tak złożona ma prawo powołać drugie tyle członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej kadencji, ustępują członkowie powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez komisya, — jeśli na nowo wybranymi nie zostaną.

§. 7.

Marszałek krajowy jest prezesem komisji.

Zastępuje go w razie przeszkody pierwszy lub drugi Wice-Prezes, których wybiera komisya.

Na wypadek nieobecności i tychże, przewodniczy i urzęduje zamiast nich, członek Wydziału krajowego zasiadający w komisji.

§. 8.

Do ważności uchwał potrzeba obecności Prezesa lub jego zastępcy i najmniej sześciu Członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu Członków, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 9.

Komisja krajowa ma prawo:

- a) Wyznaczyć z grona swego stałe sekcye dla pewnych działów czynności;
- b) tworzyć z członków swych komisye dla zbadania i przygotowania spraw;
- c) powoływać osoby z poza grona swego na delegatów do prowadzenia czynności, przez komisję wskazanych w jej zastępstwie;

Wydział krajowy powołuje w miarę potrzeby w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych z grona profesorów, techników, z Izb handlowych i przemysłowych, z towarzystw technicznych lub pedagogicznych, albo też przemysłowców fachowych — do udziału w naradach komisji z głosem doradczym.

§. 10.

Zwyczajne zebrania komisji odbywają się cztery razy do roku, mianowicie: w Styczniu, w Kwietniu, w Czerwcu i w Październiku każdego roku.

Biuro komisji ma rozesłać Członkom na 14 dni przed każdym posiedzeniem porządek dzienny obrad.

Nadzwyczajne zebrania komisji zwołuje jej Przewodniczący, ilekroć uzna potrzebę, lub jeżeli zażąda tego najmniej trzech Członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania komisji.

W sprawach mniej ważnych, a nie cierpiących zwłoki, może przewodniczący zwołać posiedzenie nadzwyczajne, złożone tylko z członków miejscowych.

§. 11.

Organem wykonawczym komisji jest szef Departamentu II. Wydziału krajowego. Dla spraw komisji ustanowiony zaś będzie osobny sekretarz, którego komisja mianuje i płaci i którego obowiązki w instrukcyi określa.

§. 12.

Pisma wychodzące z komisji, mają być zaopatrzone podpisem Prezesa, jednego z zastępców lub jej kierownika.

Z władzami w kraju koresponduje komisja bezpośrednio, z Wydziałem krajowym zaś znosi się komisja w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie wykonujący czynności z polecenia komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 5 zł., za każdy dzień użyty do czynności, i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I kl., a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za miriametr.

§. 14.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu doręczonej czynności. Korespondentom mogą być przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych, według uznania komisji.

§. 15.

Mianowani przez Wydział krajowy lub przez komisję członkowie, którzy nie wzięli udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach komisji i nieusprawiedliwili swej nieobecności, przestają być członkami komisji, a w ich miejsce powoła Wydział krajowy, a względnie komisya — na resztę kadencji innego członka.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Pietruski i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przesyła sprawozdanie komisji przemysłowej o wniosku Wydziału krajowego co do projektu statutu komisji dla spraw przemysłowych, Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby w myśl przedłożonego Wysokiej Izbie wniosku do statutu krajowego, wydał statut dla komisji przemysłowej.

Przemawia p. Bobrzyński, p. Pietruski.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemawiania sprawozdawcy JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Po przemówieniu sprawozdawcy JE. Marszałek podaje pod głosowanie wniosek posła Pietruskiego.

Izba w głosowaniu oświadcza się przeciw wnioskowi p. Pietruskiego.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Projekt statutu komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Zadaniem komisji krajowej dla spraw przemysłowych, działającej przy Wydziale krajowym, jest podniesienie przemysłu krajowego w ogóle, dalej opieka nad przemysłem domowym i rękodzielnictwem, w szczególności zaś udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej.

Przemawia p. St. Badeni.

Przemawia sprawozdawca, p. St. Badeni przemawia powtórnie pod względem formalnym i wnosi wstawienie wyrazów przed projektem statutu mianowicie: „Wysoki Sejm raczy uchwalić“.

Izba popiera wniosek p. St. Badeniego.

J. E. Marszałek przemawia pod względem formalnym.

Przemawia sprawozdawca, p. Romanowicz i p. Chrzanowski.

P. Bobrzyński wnosi, ażeby opuścić wyrazy „Projekt statutu“, natomiast umieścić wyraz „Statut“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Bobrzyńskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Sprawami, tyjącami się fachowej nauki przemysłowej w szkołach zakładanych i utrzymywanych kosztem kraju, lub subwencjonowanych z funduszy krajowych, zawiaduje komisya w zastępstwie Wydziału krajowego, mianowicie:

a) Postanawia w granicach budżetu krajowego przez Sejm uchwalonego o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych kosztem kraju powiatów i gmin, towarzystw lub osób prywatnych. Przeprowadza w tym celu z temi korporacyami lub osobami rokowania względem przykładania się do kosztów założenia i utrzymywania tych zakładów, dalej względem ich urządzenia, zatwierdza ich statuta, regulamina, plany nauk dla tych szkół i warsztatów. Powołuje nauczycieli dla szkół utrzymywanych z funduszu krajowego, o ile według statutu organizacyjnego założyciele mają zastrzeżone mianowanie nauczycieli. — Sprawuje nadzór i zwierzehne kierownictwo tych zakładów, jużto przez członków, których wysyła z grona swogo dla inspekyi, jużto przez osobnych na wniosek komisji krajowej przez Wydział krajowy mianowanych inspektorów krajowych, których zakres czynności i obowiązku określa osobny regulamin i instrukcyja, i zdaje o stanie tych szkół i warsztatów naukowych sprawę Sejmowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału krajowego.

b) Udziela zasiłki z kredytu rocznego, jaki Sejm przyzwoli na cele nauki przemysłowej dla fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, założonych przez c. k. Rząd i utrzymywanych kosztem skarbu Państwa, i przeprowadza w tym celu poprzednie rokowania z c. k. Rządem.

c) Urządza wystawy krajowych wyrobów przemysłu, w szczególności wystawy wyrobów szkół i warsztatów, o których mowa w ustępie a) i wystawy wzorów, modeli i narzędzi rękodzielniczych.

d) Udziela stypendya lub zasiłki uczniom szkół i warsztatów naukowych, oraz osobom, posiadającym wiadomości techniczno-przemysłowe dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju lub zagranicą.

e) Bada stosunki i potrzeby przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, zbiera daty statystyczne i wysyła ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkeyi przemysłowej.

f) Ma staranie o rozwój muzeów przemysłowych w kraju.

Izba uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Posel Henzel wnosi przyjęcie *en bloc* tych paragrafów, do których nie będą zgłoszone poprawki.

Izba uchwała wniosek p. Henzla.

P. Pietruski zapowiada poprawki do §. 5. i 11.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie §§. 3. i 4. w brzmieniu następującem :

§. 3.

W sprawach, w których chodzi o popieranie interesów wykształcenia przemysłowego przez Państwo i jeśli Rząd zasięga osobnych informacyj albo komisya krajowa uważa potrzebę wyrazić c. k. Rządowi swoje zapatrywanie i życzenia, korospondencyja i porozumiewanie się następuje za pośrednictwem Namiestnika.

§. 4.

We wszystkich sprawach i czynnościach podejmowanych dla popierania przemysłu innymi środkami jak wyliezonymi w §. 2., służy komisya krajowa Wydziałowi krajowemu jako organ doradczy, przedewszystkiem zaś w sprawach rozdawnictwa pożyczek i zapomóg na cele popierania przemysłu z przeznaczonych na to w budżecie krajowym funduszków.

Komisji służy prawo przedstawiania Wydziałowi krajowemu wniosków i opinii we wszelkich sprawach, tyczących się rozwoju przemysłu.

Wydział krajowy będzie zaś podawał do wiadomości komisji wszystkie akta odnoszące się do spraw przemysłowych.

Izba w głosowaniu uchwala następnie §§. 3. i 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

Komisja zestawia swój budżet i przedkłada go Wydziałowi krajowemu co do wniosków względem wysokości rocznej dotacji z funduszu krajowego, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z czynnościami w §. 2. wyszczególnionymi, w celu wyjednania przyzwolenia Sejmu.

Przyzwolonymi funduszami zarządza komisja i zdaje z nich liczbę.

Przemawia p. Pietruski i wnosi następujący dodatek do §. 5.:

„Wszakże każdy wydatek przez komisję uchwalony, potrzebuje zatwierdzenia Wydziału krajowego“.

Sprawozdawca przyjmuje powyższy wniosek p. Pietruskiego.

Izba w głosowaniu uchwala §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Pietruskiego.

Następnie uchwala Izba §§. 6., 7., 8., 9. i 10. zgodnie z wnioskiem komisji w brzmieniu następującem:

§. 6.

W skład komisji wchodzi:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;

b) Członek Wydziału krajowego, to jest szef departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) Osoby powołane na członków stałych przez Wydział krajowy.

Komisja krajowa tak złożona ma prawo powołać drugie tyle członków do grona swego ile ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej kadencji, ustępują członkowie powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez komisję, — jeśli na nowo wybranymi nie zostaną.

§. 7.

Marszałek krajowy jest prezesem komisji.

Zastępuje go w razie przeszkody pierwszy lub drugi Wice-Prezes, których wybiera komisja.

Na wypadek nieobecności i tychże, przewodniczy i urzęduje zamiast nich członek Wydziału krajowego zasiadający w komisji.

§. 8.

Do ważności uchwał potrzeba obecności Prezesa lub jego zastępcy, i najmniej sześciu Członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu Członków, a w razie równości głosów rozstrzyga Przewodniczący.

§. 9.

Komisja krajowa ma prawo:

a) Wyznaczyć z grona swego stałe sekcye dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z Członków swych komisye dla zbadania i przygotowania spraw;

c) powoływać osoby z poza grona swego na delegatów do prowadzenia czynności, przez komisję krajową wskazanych, w jej zastępstwie;

Wydział krajowy powołuje w miarę potrzeby w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych z grona profesorów, techników; z Izb handlowych i przemysłowych, z towarzystw technicznych lub pedagogicznych, albo też przemysłowców fachowych — do udziału w naradach komisji z głosem doradczym.

§. 10.

Zwyczajne zebranie komisji odbywa się cztery razy do roku, mianowicie: w Styczniu, w Kwietniu, w Czerwcu i w Październiku każdego roku.

Biuro komisji ma rozesłać Członkom na 14 dni przed każdym posiedzeniem porządek dzienny obrad.

Nadzwyczajne zebrania komisji zwołuje jej Przewodniczący, ilekroć uzna potrzebę, lub jeżeli zażąda tego najmniej trzech członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania komisji.

W sprawach mniej ważnych, a nie cierpiących zwłoki, może przewodniczący zwołać posiedzenie nadzwyczajne, złożone tylko z członków miejscowych.

Sprawozdawca czyta:

§. 11.

Organem wykonawczym komisji jest szef Departamentu II. Wydziału krajowego dla spraw komisji ustanowiony zaś będzie osobny sekretarz, którego komisya mianuje i płaci i którego obowiązki w instrukcyi zakreśla.

Przemawia p. Pietruski i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę:

Do §. 11.

Opuścić pierwszy ustęp §. 11. mianowicie wyrazy: „Organem wykonawczym jest szef Departamentu II. Wydziału krajowego“, a natomiast umieścić: „Biuro komisji zostaje pod kierownictwem szefa Departamentu II. Wydziału krajowego“, następnie opuścić słówko: „zaś“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę imieniem komisji.

Izba w głosowaniu uchwala §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Pietruskiego.

Następnie uchwala Izba §§. 12., 13., 14. i 15. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, w brzmieniu następującem:

§. 12.

Pisma wychodzące z komisji mają być zaopatrzone podpisem Prezesa, jednego z zastępców lub jej kierownika.

Z władzami w kraju koresponduje komisya bezpośrednio, z Wydziałem krajowym zaś znosi się komisya krajowa w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie wykonujący czynności z polecenia komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują diety 5 zł. za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż kolejną żelazną opłatę I. kl., a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za miriametr.

§. 14.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonej czynności. Korespondentom mogą być przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych, według uznania komisji.

§. 15.

Mianowani przez Wydział krajowy lub przez komisję członkowie, którzy nie wzięli udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach komisji i nieusprawiedliwili swej nieobecności, przestają być członkami komisji, a w ich miejsce powoła Wydział krajowy, a względnie komisya — na resztę kadencji innego członka.

Sprawozdawca czyta tytuł w brzmieniu następującem:

„Statut komisji krajowej dla spraw przemysłowych“.

Izba w głosowaniu przyjmuje powyższy tytuł bez rozprawy i uchwała statut powyższy w brzmieniu następującem:

Statut komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Zadaniem komisji krajowej dla spraw przemysłowych, działającej przy Wydziale krajowym jest podniesienie przemysłu krajowego w ogóle, dalej opieka nad przemysłem domowym i rękodzielniczym, w szczególności zaś udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej.

§. 2.

Sprawami tyczącemi się fachowej nauki przemysłowej w szkołach zakładanych i utrzymywanych kosztem kraju, lub subwencyonowanych z funduszków krajowych, zawiaduje komisya w zastępstwie Wydziału krajowego, mianowicie:

a) Postanawia w granicach budżetu krajowego przez Sejm uchwalonego o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych kosztem kraju, powiatów i gmin, towarzystw lub osób prywatnych. Przeprowadza w tym celu z temi korporacyami i osobami rokowania względem przykładania się do kosztów założenia i utrzymywania tych zakładów, dalej względem ich urządzenia, zatwierdza statuta, regulamina, plany nauk dla tych szkół i warsztatów. Powołuje nauczycieli dla szkół, utrzymywanych z funduszu krajowego, zatwierdza wybór nauczycieli dla szkół, zakładanych przez gminy i powiaty a zasilanych z funduszu krajowego, o ile według statutu organizacyjnego założyciele mają zastrzeżone mianowanie nauczycieli. — Sprawuje nadzór i zwierzehne kierownictwo tych zakładów, jużto przez członków, których wysyła z grona swego dla inspekyi, jużto przez osobnych, na wniosek komisji krajowej przez Wydział krajowy mianowanych inspektorów krajowych, których zakres czynności i obowiązku określa osobny regulamin i instrukcyja, i zdaje o stanie tych szkół i warsztatów naukowych, sprawę Sejmowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału krajowego.

b) Udziela zasiłki z kredytu rocznego, jakie Sejm przyzwoli na cele nauki przemysłowej dla fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, założonych przez c. k. Rząd i utrzymywanych kosztem skarbu Państwa, i przeprowadza w tym celu poprzednie rokowania z c. k. Rządem.

c) Urządza wystawy krajowych wyrobów przemysłu, w szczególności wystawy wyrobów szkół i warsztatów, o których mowa w ustępie a) i wystawy wzorów, modeli i narzędzi rękodzielniczych.

d) Udziela stypendya lub zasiłki uczniom szkół i warsztatów naukowych, oraz osobom, posiadającym wiadomości techniczno-przemysłowe dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju lub zagranicą.

e) Bada stosunki i potrzeby przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, zbiera daty statystyczne i wysyła ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej.

f) Ma staranie o rozwój muzeów przemysłowych w kraju.

§. 3.

W sprawach, w których chodzi o popieranie interesów wykształcenia umysłowego przez Państwo i jeśli Rząd zasięga osobnych informacji albo komisya uważa potrzebę wyrazić e. k. Rządowi swoje zapatrywanie i życzenia, korespondencya i porozumiewanie się następuje za pośrednictwem Namiestnika.

§. 4.

We wszystkich sprawach i czynnościach podejmowanych dla popierania przemysłu innymi środkami jak wyliczonymi w §. 2., służy komisya Wydziałowi krajowemu jako organ doradczy, przedewszystkiem zaś w sprawach rozdawnictwa pożyczek i zapomóg na cele popierania przemysłu z przeznaczonych na to w budżecie krajowym funduszków.

Komisji służy prawo przedstawiania Wydziałowi krajowemu wniosków i opinii we wszelkich sprawach, dotyczących się rozwoju przemysłu.

Wydział krajowy będzie podawał do wiadomości komisji wszystkie akta odnoszące się do spraw przemysłowych.

§. 5.

Komisya zestawia swój budżet i przedkłada go Wydziałowi krajowemu co do wniosków względem wysokości rocznej dotacji z funduszu krajowego, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z czynnościami w §. 2. wyszczególnionymi, w celu wyjednanania przyzwolenia Sejmu.

Przyzwolonemi funduszami zarządza komisya i zdaje z nich liczbę.

Wszakże każdy wydatek, przez komisją uchwalony, potrzebuje zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 6.

W skład komisji wchodzi:

- a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;
- b) Członek Wydziału krajowego, to jest szef departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;
- c) Osoby powołane na członków stałych przez Wydział krajowy;

Komisya krajowa tak złożona ma prawo powołać drugie tyle członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej kadencji, ustępują członkowie powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez komisją, — jeśli na nowo wybranymi nie zostaną.

§. 7.

Marszałek krajowy jest prezesem komisji.

Zastępuje go w razie przeszkody pierwszy lub drugi Wice-Prezes, których wybiera komisya.

Na wypadek nieobecności i tychże, przewodniczy i urzęduje zamiast nich członek Wydziału krajowego zasiadający w komisji.

§. 8.

Do ważności uchwał potrzeba obecności Prezesa lub jego zastępcy i najmniej sześciu Członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu Członków, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 9.

Komisya krajowa ma prawo:

- a) Wyznaczyć z grona swego stałe sekeye dla pewnych działów czynności;
- b) tworzyć z członków swych komisye dla zbadania i przygotowania spraw;
- c) powoływać osoby z poza grona swego na delegatów do prowadzenia czynności, przez komisye wskazanych w jej zastępstwie;

Wydział krajowy powołuje w miarę potrzeby w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych z grona profesorów, techników, z Izb handlowych i przemysłowych, z towarzystw technicznych lub pedagogicznych, albo też przemysłowców fachowych — do udziału w narsdach komisji z głosem doradczym.

§. 10.

Zwyczajne zebrania komisji odbywają się cztery razy do roku, mianowicie: w Styczniu, w Kwietniu, w Czerwcu i w Październiku każdego roku.

Biurow komisji ma rozesłać Członkom na 14 dni przed każdym posiedzeniem porządek dzienny obrad.

Nadzwyczajne zebrania komisji zwołuje jej Przewodniczący, ilekroć uzna potrzebę, lub jeżeli zażąda tego najmniej trzech Członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania komisji.

W sprawach mniej ważnych, a nie cierpiących zwłoki, może przewodniczący zwołać posiedzenie nadzwyczajne, złożone tylko z członków miejscowych.

§. 11.

Organem wykonawczym komisji jest szef Departamentu II. Wydziału krajowego. Dla spraw komisji ustanowiony zaś będzie osobny sekretarz, którego komisya mianuje i płaci i którego obowiązki w instrukcji określa.

§. 12.

Pisma wychodzące z komisji, mają być zaopatrzone podpisem Prezesa, jednego z zastępców lub jej kierownika.

Z władzami w kraju koresponduje komisya bezpośrednio, z Wydziałem krajowym zaś łączy się komisya w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie wykonujący czynności z polecenia komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 5 zł., za każdy dzień użyty do czynności, i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I kl., a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za miriametr.

§. 14.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonej czynności. Korespondentom mogą być przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych, według uznania komisji.

§. 15.

Mianowani przez Wydział krajowy lub przez komisję członkowie, którzy nie wzięli udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach komisji i nieusprawiedliwili swej nieobecności, przestają być członkami komisji, a w ich miejsce powoła Wydział krajowy, a względnie komisya — na resztę kadencji innego członka.

Wreszcie na wniosek sprawozdawcy przyjmuje Izba załatwienie uchwaleniem powyższego statutu petycji do l. 204 Towarzystwa politechnicznego we Lwowie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji komitetu Wystawy krajowej rolniczo-przemysłowej oraz sztuki polskiej w Krakowie, żądającej dotacyi z funduszu krajowego na pokrycie niedoborów tejże Wystawy.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Na pokrycie niedoboru Wystawy krajowej rolniczo-przemysłowej oraz sztuki polskiej, odbytej w Krakowie w r. 1887 Sejm przeznacza zł. pięć tysięcy a. w.

b) Kwota ta ma być wstawiona do budżetu krajowego na r. 1888.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi przejście do porządku dziennego nad powyższym wnioskiem komisji.

Przemawia p. Mayer, p. Struszkiewicz.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Weigel i p. Antoniewicz.

Przemawia p. Uderski dla sprostowania faktu.

Przemawia sprawozdawca.

JE. Marszałek peddaje pod głosowanie wniosek p. Antoniewicza.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Antoniewicza i uchwała ustęp a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszy samoistnych budżetom nie objętych za r. 1886.

Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Komisya budżetowa wnesi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie funduszy samoistnych (niedotowanych), budżetem nieobjętych za r. 1886 przyjąć do wiadomości.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Żulina o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia względnie utrzymania Eleonóry Michałowskiej w zakładach wiedeńskich.

Sprawozdawca poseł Hausner uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie kosztów utrzymania Eleonory Michałowskiej w Wiedeńskim domu ubogich, w latach 1873 i 1874 otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy w wysokości 708 zł. 88 ct., z którego także kosztą te w zastępstwie gminy Żulina ma pokryć.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Na zapytanie JE. Marszałka Izba zgadza się na przerwanie obrad do godz. 7. wieczorem.

Przewodniczący komisji bankowej JE. p. Russocki wnosi pomnożenie liczby członków tej komisji o dwóch i uprasza o postawienie wyboru na najbliższym posiedzeniu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Russockiego.

JE. Marszałek oświadcza, iż wybór ten postawi na porządku dziennym najbliższego posiedzenia i zawieszają obrady nad dzisiejszym porządkiem dziennym do godz. 7. wieczór.

Koniec posiedzenia o godz. 3. po południu.

Ciąg dalszy 25. posiedzenia.

z dnia 19. Stycznia 1888.

Początek o godz. 7. m. 40 wieczór.

J. E. Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie na nowe.

P. Rada Laskowski odpowiada na interpelację wniesioną przez p. Winc. Gnoińskiego i towarzyszy w sprawie udzielania koncesji przemysłowych.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego następnym punktem jest:

Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Małeckiego w przedmiocie odnowienia umowy z zakładem narodowym im. Ossolińskich co do nakładu i sprzedaży książek szkolnych.

Sprawozdawca poseł Madeyski uwolniony od czytania sprawozdania prosi omyłki druku zawarte w sprawozdaniu mianowicie: Na str. 3 w ustępie I. wierszu 2. zamiast „13¹/₂“ powinno być „17¹/₄“ — w ustępie II. wierszu 2. zamiast „13“ powinno być „13¹/₂“ — w 13 wierszu od dołu powinno być zamiast „20“, — „20 3“.

Sprawozdawca odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby odnawiając na czas od 1. Stycznia 1889 z Zakładem narodowym im. Ossolińskich umowę co do nakładu i sprzedaży polskich książek szkolnych dla szkół ludowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskim nie spuścić z oka tej okoliczności, że tak dobro szkolnictwa ludowego jako też materialne położenie ludności w kraju wymagają, ażeby cena książek szkolnych była ile możności jak najniższą“.

Przemawia p. Komisarz rządowy rada Laskowski.

Przemawia p. Małeki, podnosi swój wniosek w tym przedmiocie postawiony oraz uprasza o uchwalenie tego wniosku. Wniosek ten brzmi:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby układ z zakładem narodowym im. Ossolińskich co do nakładu oraz sprzedaży książek szkolnych dla okręgu administracyjnego galicyjskiej krajowej Rady szkolnej w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 20. Października 1887 do L. 20257 jak najspieszniej został zawarty.“

Przemawia p. Onyszkiewicz i stawia następujący wniosek:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby odnowił na czas od 1. Stycznia 1889 z zakładem narodowym im. Ossolińskich umowę co do nakładu i sprzedaży polskich książek szkolnych dla

szkół ludowych w Galicyi i W. Ks. Krak. i przytem nie spuścił z oka tej okoliczności, że tak dobro szkolnictwa ludowego jako też materyalne położenie ludności w kraju wymagają, ażeby cena książek szkolnych była ile możności niższą.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

Po przemówieniu sprawozdawcy J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek posła Małeckiego.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Następnie odrzuca Izba również wniosek p. Onyszkiewicza i uchwała w głosowaniu zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji asekuracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy zaprowadzającej przymusowe ubezpieczenie od ognia w całym kraju.

Sprawozdawca poseł Męciński zostaje uwolniony od czytania sprawozdania i przedstawia następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o obowiązkowym ubezpieczeniu od ognia.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zaprowadza się powszechny obowiązek ubezpieczenia od ognia budynków dachem krytych.

§. 2.

Każdy właściciel zabudowań dachem krytych, w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, tak w miastach, miasteczkach jak i po wsiach położonych, z wyjątkiem budowli, oraz nadwyżek wartości nad sumy maksymalne w §. 4. wymienione, obowiązany jest wszystkie spalne części tychże zabudowań, od strat z pożaru wynikających, ubezpieczać ciągle, w wysokości przynajmniej dwóch trzecich części rzeczywistej wartości tychże spalnych części w któremkolwiek z takich Towarzystw asekuracyjnych w Austro-Węgierskiej Monarchii koncesyonowanych, które według postanowień niniejszej ustawy do korzystania z niej są upoważnione (§. 3.)

W zastępstwie właściciela budynku, któryby sam tego uczynić zaniedbał, dokona ubezpieczenia z urzędu Wydział krajowy w jednym z takich Towarzystw, które według postanowień niniejszej ustawy do ubezpieczeń z urzędu są dopuszczone (§. 27.)

§. 3.

Do korzystania z niniejszej ustawy upoważnione są te Towarzystwa ubezpieczeń, tak akcyjne jak i wzajemne, w Austro-Węgierskiej Monarchii koncesyonowane, które warunkom niniejszej ustawy w §§. 21.—26. określonym, zadosyć uczynią i których firmy w skutek tego przez Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych ogłoszone zostaną. Ubezpieczenie dokonane w jakimkolwiek innem Towarzystwie uważa się za nieistniejące i poczytuje się tem samem jako zaniedbanie ubezpieczenia ze strony właściciela w myśl ustępu 2. §. 2.

§. 4.

Od obowiązkowego ubezpieczenia wyłączone są:

- a) budynki będące własnością c. k. Rządu,
- b) budynki będące własnością przedsiębiorstw kolejowych,
- c) budynki prowizoryczne, mające służyć do pewnego celu, na czas krótszy aniżeli rok jeden,
- d) budynki stojące całkiem bezużytecznie,
- e) budynki przedstawiające wartość mniejszą aniżeli 50 zł. w. a.,
- f) nadwyżka wartości nad 25.000 zł. w. a. sumy ubezpieczonej budynku fabrycznego, z ubocznymi budynkami, albo budynku mieszkalnego, albo przemysłowego albo gospodarskiego, albo też jednego całego kompleksu budynków mieszkalnych i gospodarskich do jednego właściciela należących,
- g) gazometry, huty szkła, huty fryszerki i hamernie żelaza, warzelnie potażu, fabryki kwasu solnego, siarczanego, rafinerie nafty i wosku ziemnego, warzelnie smoły, terpentyny, kalfonii, fabryki materiałów wybuchowych, zapalek, magazyny prochu.
- h) teatru, cyrki i budy jarmarczne.

§. 5.

Wykaz przedmiotów wedle poprzedzającego paragrafu od obowiązkowego ubezpieczenia wyłączonych, Wydział krajowy może zmieniać lub uzupełniać. Wszelkie tego rodzaju zmiany mają być ogłaszane w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 6.

Celem utrzymania ewidencji obowiązkowego ubezpieczenia, będzie założony kataster zabudowań. Zaś celem wykonywania ciągłej kontroli, będzie urządzone biuro ogniowe przy Wydziale krajowym, tudzież będą ustanowieni kontrolorowie ogniowi w powiatach a w razie potrzeby i w miastach.

§. 7.

Kataster zabudowań sporządzi i utrzymywać będzie pod dozorem kontrolora ogniowego: na wsi naczelnik gminy lub jego zastępca, na obszarze dworskim przełożony obszaru dworskiego, a w miastach i w miasteczkach naczelnik gminy, burmistrz lub urzędnik ad hoc wybrany.

Wydział krajowy wyznaczy termin, w którym kataster zabudowań ma być założony i dostarczyć formularzy i instrukcyj odnoszących się do założenia i utrzymania katastru.

§. 8.

Najpóźniej z końcem Stycznia każdego roku ma być kataster przez wyżej wymienione organa (§. 7.) w każdej gminie zrewidowany a względnie uzupełniony; dla gmin zaś lub obszarów dworskich w ciągu ubiegłego roku nowo powstałych, ma być nowy kataster założony.

§. 9.

Kataster zabudowań obejmuje:

1. ewidencję wszystkich budynków istniejących dachem krytych, według numerów porządkowych katastralnych,
2. ewidencję przebudowań i dobudowań dokonanych w ciągu roku,
3. ewidencję, czy budynki są ubezpieczone, w którym Towarzystwie i na jaką sumę,
4. ewidencję, które budynki i z jakich powodów nie są ubezpieczone.

§. 10.

Kataster zabudowań, oraz wszelkie uzupełnienia i zmiany w katastrze sporządza się w trzech egzemplarzach:

1szy egzemplarz pozostaje w gminie, względnie u przełożonego obszaru dworskiego,
 2gi egzemplarz znajduje się u kontrolora ogniowego,
 3ci egzemplarz znajduje się w biurze ogniowem przy Wydziale krajowym.

Zwierzchność gminna a względnie przełożony obszar dworski wyłoży do przejrzenia publicznego kataster zabudowań zaraz po założeniu, tudzież każdą późniejszą zmianę i każde uzupełnienie w katastrze zaraz po ich dokonaniu. W ciągu dni 30 od dnia wyłożenia katastru, jego zmiany lub uzupełnienia do przejrzenia publicznego, wolno będzie właścicielowi dotyczącego budynku wnieść do Wydziału krajowego reklamację, jeżeli sądzi, że jego budynek wedle niniejszej ustawy ubezpieczeniu obowiązkowemu nie podlegający, został niewłaściwie zapisany w katastrze jako zabudowanie, które obowiązkowemu ubezpieczeniu podlega. Reklamacje właścicieli rozstrzyga Wydział krajowy bez dalszego odwołania się.

§. 11.

Każdy właściciel zabudowań obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegających, obowiązany jest najdalej w ciągu dni 90 po wejściu w życie niniejszej ustawy, a względnie najdalej w ciągu dni 30 po pokryciu nowego budynku dachem, wykazać się przed Urzędem gminnym, a przełożony obszar dworski przed Wydziałem powiatowym, poświadczeniem od jednego z Towarzystw asekuracyjnych których firmy w myśl §. 3. niniejszej ustawy przez Wydział krajowy ogłoszone zostały, że tamże ubezpieczenia tych budynków dokonał. Poświadczenie to ma zawierać wykaz budynków ubezpieczonych i ich wartość ubezpieczoną.

Urząd gminny, a względnie przełożony obszar dworski, uwidoczni ubezpieczenie w rubrykach katastru zabudowań.

§. 12.

Kontrolę ubezpieczeń, policji ogniowej i ustawy budowlanej wykonywują: biuro ogniowe przy Wydziale krajowym, oraz kontrolorowie ogniowi.

Obowiązki bióra ogniowego przy Wydziale krajowym, oraz obowiązki kontrolorów, określi szczegółowo instrukcja służbowa, przez Wydział krajowy ułożona, a przez Sejm zatwierdzona. Kontrolorowi ogniowemu nie wolno pośredniczyć w pozyskiwaniu ubezpieczeń ogniowych dla jakiego bądź Towarzystwa ubezpieczeń.

§. 13.

Kontrolorowie podlegają biurze ogniowemu przy Wydziale krajowym. Nadzór bezpośredni nad kontrolorami ogniowymi wykonywają z polecenia Wydziału krajowego, Wydziały Rad powiatowych, zaś nad kontrolorami dla miast Lwowa i Krakowa i dla większych miast, gdyby się potrzeba osobnych kontrolorów dla tychże okazała, wykonywują Magistraty, względnie urzędy gminne tychże miast.

§. 14.

Kontrolor ogniowy obowiązany jest: sprawdzić corocznie, czy każdy budynek, obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegający, jest w katastrze zabudowań wciągnięty, tudzież kontrolować, czy każdy budynek obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegający, został ubezpieczony i czy ubezpieczenia zostały dokonane w wysokości minimalnej ustawą przepisanej.

Zabudowania obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegające, a wcale nieubezpieczone, lub ubezpieczone poniżej wartości minimalnej wysokości ustawą przepisanej, lub wreszcie ubezpieczone w jednym z takich Towarzystw, których firmy w myśl §. 3. niniejszej ustawy przez Wydział krajowy ogłoszone nie zostały, oszacuje kontrolor ogniowy w gminie wiejskiej przy udziale przełożonego gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego, zaś w gminie miejskiej przy udziale burmistrza, budowniczego miejskiego lub urzędnika ad hoc delegowanego.

O terminie nastąpić mającego oszacowania, właściciel budynku ma być zawiadomiony, jego nieobecność jednak przeprowadzenia oszacowania nie tamuje.

Na podstawie takiego oszacowania wygotuje kontrolor ogniowy wniosek do ubezpieczenia, przesłaje go bezzwłocznie do biura ogniowego przy Wydziale krajowym celem dokonania ubezpieczenia z urzędu, i zawiadomi zarazem pisemnie właściciela budynku, jeżeli tenże przy oszacowaniu obecnym nie był, o dokonaniem ubezpieczeniu.

Jeżeli właściciel takiego z urzędu do ubezpieczenia podanego budynku jest zdania, że budynek ten podany został do ubezpieczenia w wartości zbyt wysokiej, służy mu prawo wniesienia do Wydziału powiatowego protestu w przeciągu dni 30 od chwili oszacowania budynku, a jeżeli przy oszacowaniu nie był obecny, od chwili, w której o dokonaniu ubezpieczeniu pisemnie przez kontrolora ogniowego zawiadomiony został.

Wydział powiatowy rozstrzygnie protest bez dalszego odwołania się.

Wniesienie takiego protestu nie wstrzymuje ubezpieczenia z urzędu budynku, co do którego protest wniesiony został.

§. 15.

Ubezpieczenia z urzędu dokonywa biuro ogniowe przy Wydziale krajowym w jednym z Towarzystw asekuracyjnych w myśl §. 27. do ubezpieczenia z urzędu dopuszczonych, uwzględniając wszakże przy wyborze te towarzystwa, które dla ubezpieczonych największe bezpieczeństwo i najkorzystniejsze warunki ubezpieczenia przedstawiają.

§. 16.

Wydział Rad powiatowych, Zwierzchności gminne, oraz przełożeni obszarów dworskich winni są wspierać kontrolorów ogniowych pomocą i opieką we wszystkich czynnościach z niniejszej ustawy płynących.

§. 17.

Każdemu właścicielowi budynków w miastach, liczących więcej jak 10.000 mieszkańców, zostawia się do woli wybór dnia, w którym ma się kończyć jego ubezpieczenie w każdym roku.

Natomiast w gminach wiejskich i miejskich, liczących mniej jak 10.000 mieszkańców, naczelnik gminy w porozumieniu z kontrolorem ogniowym ustanawia jeden dzień jako wspólny dla całej gminy termin, w którym wszystkie ubezpieczenia w każdym roku kończyć się mają.

W braku takiego porozumienia termin powyższy oznaczy Wydział powiatowy.

§. 18.

Każdy właściciel budynku ubezpieczonego w jednym z tych Towarzystw, których firmy w myśl §. 3. niniejszej ustawy przez Wydział krajowy ogłoszone zostały, obowiązany jest zapłacić z góry całoroczną należność asekuracyjną do rąk organów tego Towarzystwa, w którym budynek ubezpieczył.

Ktoby w ciągu trzech miesięcy od chwili rozpoczęcia swego ubezpieczenia należności asekuracyjnej całorocznej nie uiścił, podlega egzekucji politycznej, na żądanie Wydziału powiatowego w myśl §. 29. zarządzić się mającej.

§. 19.

Każdy właściciel budynków, ubezpieczony w jednym z Towarzystw w poprzednim paragrafie oznaczonych, obowiązany jest pozostawić ubezpieczenie na cały rok następny w tem Towarzystwie asekuracyjnym, do którego przystąpił, jeżeli nie wypowiedział ubezpieczenia przynajmniej na trzy miesiące przed terminem expiracyjnym.

§. 20.

Każde Towarzystwo asekuracyjne, chcące w Królestwie Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uzyskać prawo do korzystania z niniejszej ustawy, musi przyjąć na siebie następujące obowiązki, a mianowicie:

1) podda się wszelkim przepisom niniejszej ustawy i wszystkim przez Sejm, lub Wydział krajowy w granicach tejże wydać się mającym rozporządzeniom;

2) złoży w Wydziale krajowym fundusz gwarancyjny w §. 21. określony;

3) najpóźniej do końca każdego roku kalendarzowego złoży w biurze ogniowem przy Wydziale krajowym maksymalną taryfę od ubezpieczeń budowli poniżej wymienionych, w granicach której Towarzystwo będzie obowiązane każdy budynek mieszkalny lub gospodarski w kraju, obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegający, przyjąć do ubezpieczenia w roku następnym.

A mianowicie poda taryfę maksymalnych premij za ubezpieczenia budynków mieszkalnych i gospodarskich:

murowanych twardo krytych,
 murowanych pod gontem,
 drewnianych lub z muru pruskiego pod gontem,
 drewnianych lub z muru pruskiego twardo krytych,
 murowanych pod słomą,
 z muru pruskiego pod słomą,
 drewnianych pod słomą,
 z chrustu pod słomą,

w miasteczkach i gminach wiejskich, z rozróżnieniem taryfy w razie ubezpieczenia całej wartości murów, częściowego ubezpieczenia murów, lub zupełnego wykluczenia murów od ubezpieczenia.

4) W unormowaniu taryf oprócz przyjętej przez siebie klasyfikacji ryzyk, rozróżni sposób zabudowania się wsi według tego, czy wsie zabudowane są na sposób miasteczek, gdzie budynki wiejskie są skupione i stanowią większe niebezpieczeństwo pożaru całej, lub większej części wsi, czy też są rozrzucone, i dla wsi ostatniego rodzaju naznaczy niższe taryfy;

5) zostawi stronom z opłatą zalegającym przynajmniej trzechmiesięczny termin zwłoki w uiszczeniu rocznej należitości asekuracyjnej;

6) wypłaci wynagrodzenie szkody pogorzelowej, choćby należitość asekuracyjna za budynki zgorzałe opłaconą nie była;

7) wypłaci wynagrodzenie za szkodę pogorzelową, chociażby własność pogorzelca przeszła w inne ręce, a Towarzystwo o tej zmianie własności wcześniej zawiadomione nie było;

8) wypłaci wynagrodzenie pogorzelowe w takim razie, gdyby bez wiedzy i zezwolenia tegoż Towarzystwa nadwyżka wartości jakiego budynku już ubezpieczonego w tem Towarzystwie, ubezpieczoną została z urzędu przez biuro ogniowe przy Wydziale krajowym w innym Towarzystwie;

9) wypłaci wynagrodzenie pogorzelowe wierzycielom hipotecznym, jednakże tylko w granicach sumy ubezpieczonej do wysokości ich pretensyj na zgorzałym budynku prawnie zabezpieczonych w takim razie, gdyby budynek ze względów na cele publiczne, lub z innych ważnych powodów odbudowany nie został, a nawet w takim razie, gdyby właściciel zgorzałego budynku w skutek czynu karygodnego postradał sam prawo do wynagrodzenia, a inny jego majątek nie pokrywał wierzytelności na budynku zabezpieczonej;

10) zawiadomi kontrolora ogniowego natychmiast o każdym otrzymanem wypowiedzeniu ubezpieczenia, oraz zawiadomi go miesiącem naprzód o każdym zamierzonym egzekwowaniu zaległej należitości asekuracyjnej;

11) podawać będzie do wiadomości biura ogniowego przy Wydziale krajowym z końcem każdego kwartału ilość i wartość budynków ubezpieczonych, oraz sumę premij za to zebranych w każdym z osobna powiecie;

12) zezwoli na przejrzanie ksiąg swoich, odnoszących się do ubezpieczeń w Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na każde żądanie tych organów, które Wydział krajowy do tej czynności wydeleguje lub upoważni;

13) ponosić będzie koszta wydatków pocztowych, wynikających z korespondencyi przeprowadzonych na żądanie Towarzystwa przez kontrolera ogniowego, Wydział powiatowy lub biuro ogniowe przy Wydziale krajowym w sprawie zaległych należności asekuracyjnych;

14) Oplacać będzie na koszta utrzymania ewidencji i kontroli obowiązkowego ubezpieczenia, tudzież na zasiłki dla straży ogniowych w kraju kwotę wynoszącą 5 procent od całorocznej pobranej brutto premii asekuracyjnej za ubezpieczenie budynków w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bez względu, na jaki czas została pobrana należność asekuracyjna w tymże roku, oraz bez potrącenia wydatku na reasekuracyą;

15) podda się bez rekursu orzeczeniu Wydziału krajowego, potwierdzonemu przez Namiestnictwo, gdyby te władze zgodnie uznały za stosowne, zabronić Towarzystwu asekuracyjnemu dalszej operacyi w dziale ubezpieczeń obowiązkowych w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem;

16) podda się w razie sporów z ubezpieczonymi kompetencyi tych sądów kolegialnych, w obrębie których położony był przedmiot sporu, o ile warunki ubezpieczeń dotyczącego Towarzystwa nie przewidują na wypadek sporów rozstrzygnięcia tychże przez sądy polubowne ukonstytuowane w Galicyi i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem.

§. 21.

Dla zapewnienia, że Towarzystwa asekuracyjne, które chcą korzystać z niniejszej ustawy, dopełnią obowiązków poprzednim paragrafem objętych, ustanawia się fundusz gwarancyjny przez te Towarzystwa w Wydziale krajowym złożony się mający.

Fundusz ten ma wynosić 1 pro mille od wartości zabudowań przez dotyczące Towarzystwo w Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w ostatnim roku ubezpieczonych.

Jednakowoż minimum funduszu gwarancyjnego, składanego przez jedno Towarzystwo, bez względu na stan jego dotychczasowej działalności w Galicyi, nie może wynosić mniej, aniżeli 100.000 zł. w. a. Taką kwotę ustanawia się dla nowopowstających Towarzystw, lub dla Towarzystw rozpoczynających działalność w Galicyi, jako minimum funduszu gwarancyjnego.

§. 22.

Wysokość funduszu gwarancyjnego ustanawia Wydział krajowy na podstawie wykazanego mu rozmiaru operacyi w dziale ubezpieczenia zabudowań dotyczącego Towarzystwa w królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

W miarę rozszerzającego się rozmiaru operacyj w dziale ubezpieczenia zabudowań, Wydział krajowy może na podstawie rzeczywistego stanu operacyi z końcem każdego roku, zażądać od Towarzystwa podwyższenia funduszu gwarancyjnego, a to w ciągu dni 30 od zażądania.

Gdyby zaś okazało się, że Towarzystwo jakie ograniczyło swoje działanie na polu ubezpieczeń obowiązkowych w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, lub że się od takowego całkiem usunęło, natenczas Dyrekeya tego Towarzystwa może zażądać obniżenia a względnie wydania swojego funduszu gwarancyjnego.

W takim razie Wydział krajowy zbadawszy stan operacji, może wysokość funduszu gwarancyjnego takiego Towarzystwa zaiżyć a względnie całkowicie zwolnić.

§. 23.

Fundusz gwarancyjny ma być złożony do kasy Wydziału krajowego w papierach procentowych pupilarne bezpieczeństwo przedstawiających podług wartości nominalnej. Gdyby w skutek spadku kursu złożonych papierów, wartość tychże realna przedstawiała mniej aniżeli 70 procent wartości nominalnej, może Wydział krajowy zażądać od dotyczącego Towarzystwa dopełnienia różnicy kursu, a to w przeciągu dni 30 od zawezwania.

Kupony od funduszu gwarancyjnego będą w terminach przypadających dotyczącym Towarzystwom doręczone, o ile fundusz gwarancyjny wedle postanowień §. 24. na cele tym paragrafem wskazane użytym nie został.

§. 24.

Fundusz gwarancyjny ma być użyty przedewszystkiem w takim razie, gdyby Towarzystwo nie wypłaciło wynagrodzenia w myśl przyjętych zobowiązań wedle §. 20. ust. 6, 7, 8 i 9, lub gdyby nie uściłło należitości w myśl §. 20. ustępu 13 i 14 od niego przypadających.

W razie, gdyby fundusz gwarancyjny jakiegos Towarzystwa musiał być użyty w części lub w całości na pokrycie zobowiązań wyżej wspomnianych, natenczas Towarzystwo obowiązane będzie zmniejszoną w ten sposób sumę funduszu gwarancyjnego do pierwotnej wysokości przywrócić, a to w ciągu dni 30 od zawezwania.

§. 25.

Gdyby którekolwiek Towarzystwo asekuracyjne zaniedbało w terminie ustawą niniejszą zakreślonym uzupełnić swój fundusz gwarancyjny w myśl §§. 22., 23. lub 24. do wysokości w tych paragrafach oznaczonej, natenczas Wydział krajowy mocen będzie orzec, że Towarzystwo takie przestaje korzystać z praw połączonych z ubezpieczeniem obowiązkowem. Takie orzeczenie ma być natychmiast ogłoszone w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Oprócz tego w przypadku §. 24. przewidzianym, Wydział krajowy użyje z funduszków gwarancyjnych takiego Towarzystwa potrzebną sumę na dokonanie z urzędu gwarancyjnego nad ubezpieczenia budynków obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegających, a przez to Towarzystwo poręczonych, w innem Towarzystwie asekuracyjnym. Mimo to jednak strony ubezpieczone w Towarzystwie, które warunków niniejszej ustawy nie dotrzymało, mogą dochodzić praw swoich w drodze właściwej przeciwko temu Towarzystwu.

Wydział krajowy może użyć funduszu gwarancyjnego na gwarancyjne nadubezpieczenie w myśl powyższego ustępu także i wtenczas, gdyby którykolwiek z Towarzystw akcyjnych stracił połowę kapitału akcyjnego, lub gdyby Towarzystwo na wzajemności oparte, zażądało od członków swoich opłat dodatkowych.

§. 26.

W wypadkach wymienionych w §. 25., niemniej w razie, gdyby które z Towarzystw usunęło się dobrowolnie od operacji w Galicyi, lub gdyby Wydział krajowy i Namiestnictwo zabroniły mu w myśl §. 20. ust. 15. dalszej operacji w dziale ubezpieczeń obowiązkowych, fundusz gwarancyjny, a względnie pozostała z tegoż reszta nie mogą być Towarzystwu asekuracyjnemu wcześniej wydane, aniżeli w rok i 6 tygodni po ogłoszeniu w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych, że Towarzystwo to usunęło się od operacji w dziale ubezpieczeń obowiązkowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, albo też, że w skutek orzeczenia Wydziału krajowego przestało korzystać z praw połączonych z ubezpieczeniem obowiązkowem (§. 25.), albo na koniec, że Wydział krajowy i Namiestnictwo zabroniły mu dalszej operacji w dziale ubezpieczeń obowiązkowych (§. 20. ust. 15.).

Wydział krajowy może jednak w przypadkach wyjątkowych n. p. w razie istniejących długoletnich umów asekuracyjnych, przez takie Towarzystwo zawartych, odroczyć wydanie funduszu gwarancyjnego aż do pory, gdy wszelkie umowy asekuracyjne co do zabudowań w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z tem Towarzystwem zawarte, ulegną ekspiracyi, lub dobrowolnie rozwiązane zostaną.

Natomiast wolno będzie Wydziałowi krajowemu wydać fundusz gwarancyjny nawet przed upływem jednego roku i 6ciu tygodni, jeżeli dotyczące Towarzystwo asekuracyjne udowodni, że wszelkie ubezpieczenia z temże zawarte przeniosło na jedno z Towarzystw asekuracyjnych w §. 3. niniejszej ustawy wskazanych, i że poszkodowani w Galicyi i Lodomeryi z W. ks. Krakowskiem, żadnych pretensyi do tego Towarzystwa nie mają.

§. 27.

Każde Towarzystwo asekuracyjne, chcące oprócz prawa przyjmowania ubezpieczeń obowiązkowych dobrowolnie przez właścicieli dokonywanych, tudzież oprócz praw określonych w §. 29. lit. a), b), c) uzyskać nadto prawo, ażeby ubezpieczenia niedokonane dobrowolnie przez właścicieli, mogły być w tem Towarzystwie z urzędu dokonywane, podda się oprócz warunków w §. 20. i nast. postanowionych, także następującym obowiązkom, a mianowicie:

- a) przyjmie do asekuracyi każde zabudowanie obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegające. Będzie mu jednak wolno zostawić właścicielowi na jego ryzyko najwyżej $\frac{1}{3}$ część wartości spalnych części budynku.

Oprócz tego może Towarzystwo ustanowić odpowiednią klasyfikacyą i odpowiednie taryfy dla wszelkich zabudowań, które nie są budynkami mieszkalnymi lub gospodarskimi. Jednakże taka klasyfikacya i takie taryfy mają być podawane do wiadomości biura ogniowego przy Wydziale krajowym, a to najpóźniej do końca każdego roku i nie mogą być zmieniane przez cały ciąg następnego roku.

O każdym wypadku, w którymby Towarzystwo asekuracyjne zostawiło część wartości budynku właścicielowi na jego własne ryzyko z powodu nieprzestrzegania przepisów policyi ogniowej, lub budowniczej, doniesie Towarzystwo do biura ogniowego przy Wydziale krajowym, a to dla zarządzenia w drodze administracyjnej wykonania ustawy budowlanej i policyi ogniowej, których obejście lub niewykonanie skłoniło Towarzystwo asekuracyjne do podobnych środków ostrożności;

- b) we wszystkich sprawach dotyczących zmiany klasyfikacyi budynków i podwyższenia taryfy, Dyrekcya Towarzystwa ubezpieczeń będzie się znosić z Wydziałem krajowym;
- c) Towarzystwo asekuracyjne zgodzi się na obecność komisarza Wydziału krajowego *cum voto informativo* na tych zgromadzeniach władz Towarzystwa, na których składane będą sprawozdania z operacyi ogniowych dotyczących Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem;
- d) Towarzystwo złoży oprócz kwoty przepisanej §. 21. jako drugi fundusz gwarancyjny kwotę 200.000 zł. w. a., której cel, sposób administrowania i użycia będzie taki sam, jaki funduszu gwarancyjnego w myśl §. 20. i następnych.

§. 28.

Wydział krajowy zaprosi przynajmniej raz do roku reprezentantów wszystkich Towarzystw ubezpieczeń, korzystających z niniejszej ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu i wysłucha ich relacyj, opinij i wniosków, co do wykonywania ustawy budowlanej, ustawy o policyi ogniowej, oraz niniejszej ustawy i zrobi z zasiągniętych wiadomości, uwag i wniosków odpowiedni użytek.

§. 29.

Towarzystwom asekuracyjnym, korzystającym z niniejszej ustawy, służą prawa następujące:

- a) mogą żądać od kontrolora ogniowego pomocy w celu upomnienia strony z opłatą należności asekuracyjnej zalegającej, tudzież w celu ściągnięcia opłaty asekuracyjnej w drodze egzekucyi politycznej w myśl ust. b) niniejszego paragrafu, a to w przypadku ostatnim, jeżeli strona zalega z opłatą asekuracyjną przynajmniej 2 miesiące, a nie dłużej jak rok jeden;
- b) mogą ściągać bez poprzednich skarg i wyroków sądowych należną opłatę asekuracyjną wraz z prowizją zwłoki najwyżej po 5% rocznie w drodze egzekucyi politycznej, która ma być zarządzoną na żądanie Wydziału powiatowego, jeżeli dłużnik zalega z opłatą przynajmniej 3 miesiące, a nie dłużej jak rok jeden, tudzież jeżeli od zawiadomienia kontrolora przez Towarzystwo asekuracyjne o tej zaległości upłynęło bezskutecznie przynajmniej dni 30;
- c) mogą korzystać z materiałów statystycznych biura ogniowego przy Wydziale krajowym za pośrednictwem tegoż biura.

§. 30.

Umowy asekuracyjne co do zabudowań, według niniejszej ustawy ubezpieczeniu obowiązkowemu podlegających, zawarte przed ogłoszeniem niniejszej ustawy z takimi Towarzystwami asekuracyjnymi, które w ciągu dni 90 po ogłoszeniu niniejszej ustawy nie poddadzą się obowiązkowi, dla korzystania z niniejszej ustawy postanowionym, zachowują moc prawną na czas maksymalny lat czterech po ogłoszeniu niniejszej ustawy.

§. 31.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. Stycznia roku następującego po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 32.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

JE. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym projektem ustawy.

Przemawia p. Komisarz rządowy radzca Nam. Laskowski.

Przemawia poseł Antoniewicz, wnosi odroczenie tej sprawy do przyszłej sesji Sejmowej.

Przemawia p. St. Bedeni.

Przemawia sprawozdawca.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie wniosek p. Antoniewicza.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek i przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zaprowadza się powszechny obowiązek ubezpieczenia od ognia budynków dachem krytych.

Izba w głosowaniu uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Każdy właściciel zabudowań dachem krytych, w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, tak w miastach, miasteczkach jak i po wsiach położonych, z wyjątkiem budowli, oraz nadwyżek wartości nad sumy maksymalne w §. 4. wymienione, obowiązany jest wszystkie spalne części tychże zabudowań, od strat z pożaru wynikających, ubezpie-

czać ciągle, w wysokości przynajmniej dwóch trzecich części rzeczywistej wartości tychże spalanych części w któremkolwiek z takich Towarzystw asekuracyjnych w Austro-Węgierskiej Monarchii koncesyjonowanych, które według postanowień niniejszej ustawy do korzystania z niej są upoważnione (§. 3.)

W zastępstwie właściciela budynku, któryby sam tego uczynić zaniedbał, dokona ubezpieczenia z urzędu Wydział krajowy w jednym z takich Towarzystw, które według postanowień niniejszej ustawy do ubezpieczeń z urzędu są dopuszczone (§. 27.)

Izba w głosowaniu uchwala §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Do korzystania z niniejszej ustawy upoważnione są te Towarzystwa ubezpieczeń, tak aktywne jak i wzajemne, w Austro-Węgierskiej Monarchii koncesyjonowane, które warunkom niniejszej ustawy w §§. 21.—26. określonym, zadość uczynią i których firmy w skutek tego przez Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych ogłoszone zostaną. Ubezpieczenie dokonane w jakimkolwiek innem Towarzystwie, uważa się za nieistniejące i poczytuje się tem samem jako zaniedbanie ubezpieczenia ze strony właściciela w myśl ustępu 2. § 2.

Izba w głosowaniu uchwala §. 3 zgodnie z wnioskiem komisji.

P. W. Gnoiński wnosi uchwalenie projektu ustawy *en bloc* z wyjątkiem tych paragrafów, co do których byłyby zgłoszone poprawki.

Na zapytanie J. E. Marszałka nikt nie zgłasza poprawki, a Izba w głosowaniu *en bloc* przyjmuje §. 4. do włącznie §. 32. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy w brzmieniu następującem:

§. 4.

Od obowiązkowego ubezpieczenia wyłączone są:

- a) budynki będące własnością c. k. Rządu,
- b) budynki będące własnością przedsiębiorstw kolejowych,
- c) budynki prowizoryczne, mające służyć do pewnego celu, na czas krótszy aniżeli rok jeden,
- d) budynki stojące całkiem bezużytecznie,
- e) budynki przedstawiające wartość mniejszą aniżeli 50 zł. w. a.,
- f) nadwyżka wartości nad 25.000 zł. w. a. sumy ubezpieczonej budynku fabrycznego z ubocznymi budynkami, albo budynku mieszkalnego, albo przemysłowego albo gospodarskiego, albo też jednego całego kompleksu budynków mieszkalnych i gospodarskich do jednego właściciela należących,
- g) gazometry, huty szkła, huty fryszerki i hamerale żelaza, ważelnie potażu, fabryki kwasu solnego, siarczanego, rafinerje nafty i wosku ziemnego, warzelnie smoły, terpentyny, kalfonii, fabryki materiałów wybuchowych, zapalek, magazyny prochu,
- h) teatru, cyrki i budy jarmarczne.

§. 5.

Wykaz przedmiotów wedle poprzedzającego paragrafu od obowiązkowego ubezpieczenia wyłączonych, Wydział krajowy może zmieniać lub uzupełniać. Wszelkie tego rodzaju zmiany mają być ogłoszane w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 6.

Celem utrzymania ewidencji obowiązkowego ubezpieczenia, będzie założony kataster zabudowań. Zaś celem wykonywania ciągłej kontroli, będzie urządzone biuro ogniowe przy Wydziale krajowym, tudzież będą ustanowieni kontrolorowie ogniowi w powiatach a w razie potrzeby i w miastach.

§. 7.

Kataster zabudowań sporządzi i utrzymywać będzie pod dozorem kontrolora ogniowego : na wsi naczelnik gminy lub jego zastępca, na obszarze dworskim przełożony obszaru dworskiego, a w miastach i miasteczkach naczelnik gminy, burmistrz, lub urzędnik ad hoc wyznaczony.

Wydział krajowy wyznaczy termin, w którym kataster zabudowań ma być założony i dostarczy formularzy i instrukcyj odnoszących się do założenia i utrzymywania katastru.

§. 8.

Najpóźniej z końcem Stycznia każdego roku ma być kataster przez wyżej wymienione organa (§. 7.) w każdej gminie zrewidowany a względnie uzupełniony; dla gmin zaś lub obszarów dworskich w ciągu ubiegłego roku nowo powstałych, ma być nowy kataster założony.

§. 9.

Kataster zabudowań obejmuje:

1. ewidencję wszystkich budynków istniejących dachem krytych, według numerów porządkowych katastralnych,
2. ewidencję przebudowań i dobudowań dokonywanych w ciągu roku,
3. ewidencję, czy budynki są ubezpieczone, w którym Towarzystwie i na jaką sumę,
4. ewidencję, które budynki i z jakich powodów nie są ubezpieczone.

§. 10.

Kataster zabudowań, oraz wszelkie uzupełnienia i zmiany w katastrze sporządza się w trzech egzemplarzach:

- 1szy egzemplarz pozostaje w gminie, względnie u przełożonego obszaru dworskiego,
- 2gi egzemplarz znajduje się u kontrolora ogniowego,
- 3ci egzemplarz znajduje się w biurze ogniowem przy Wydziale krajowym.

Zwierzchność gminna a względnie przełożony obszaru dworskiego wyłoży do przejrzania publicznego kataster zabudowań zaraz po założeniu, tudzież każdą późniejszą zmianę i każde uzupełnienie w katastrze zaraz po ich dokonaniu. W ciągu dni 30 od dnia wyłożenia katastru, jego zmiany lub uzupełnienia do przejrzania publicznego, wolno będzie właścicielowi dotyczącego budynku wnieść do Wydziału krajowego reklamację, jeżeli sądzi, że jego budynek wedle niniejszej ustawy ubezpieczeniu obowiązkowemu nie podlegający, został niewłaściwie zapisany w katastrze jako zabudowanie, które obowiązkowemu ubezpieczeniu podlega. Reklamację właścicieli rozstrzyga Wydział krajowy bez dalszego odwołania się.

§. 11.

Każdy właściciel zabudowań obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegających, obowiązany jest najdalej w ciągu dni 90 po wejściu w życie niniejszej ustawy, a względnie najdalej w ciągu dni 30 po pokryciu nowego budynku dachem, wykazać się przed Urzędem gminnym, a przełożony obszar dworskiego przed Wydziałem powiatowym, poświadczeniem od jednego z Towarzystw asekuracyjnych których firmy w myśl §. 3. niniejszej ustawy przez Wydział krajowy ogłoszone zostały, że tamże ubezpieczenia tych budynków dokonał. Poświadczenie to ma zawierać wykaz budynków ubezpieczonych i ich wartość ubezpieczoną.

Urząd gminny, a względnie przełożony obszar dworskiego, uwidoczni ubezpieczenie w rubrykach katastru zabudowań.

§. 12.

Kontrolę ubezpieczeń, policji ogniowej i ustawy budowlanej wykonywują: biuro ogniowe przy Wydziale krajowym, oraz kontrolorowie ogniowi.

Obowiązki bióra ogniowego przy Wydziale krajowym, oraz obowiązki kontrolorów, określi szczegółowo instrukcyja służbowa, przez Wydział krajowy ułożona, a przez Sejm zatwierdzona. Kontrolorowi ogniowemu nie wolno pośredniczyć w pozyskiwaniu ubezpieczeń ogniowych dla jakiego bądź Towarzystwa ubezpieczeń.

§. 13.

Kontrolorowie podlegają biuru ogniowemu przy Wydziale krajowym. Nadzór bezpośredni nad kontrolorami ogniowymi wykonywają z polecenia Wydziału krajowego, Wydziały Rad powiatowych, zaś nad kontrolorami dla miast Lwowa i Krakowa i dla większych miast, gdyby się potrzeba osobnych kontrolorów dla tychże okazała, wykonywują Magistraty, względnie urzędy gminne tychże miast.

§. 14.

Kontrolor ogniowy obowiązany jest: sprawdzić corocznie, czy każdy budynek, obowiązkomu ubezpieczeniu podlegający, jest w kataster zabudowań wciągnięty, tudzież kontrolować, czy każdy budynek obowiązkomu ubezpieczeniu podlegający, został ubezpieczony i czy ubezpieczenia zostały dokonane w wysokości minimalnej ustawą przepisanej.

Zabudowania obowiązkomu ubezpieczeniu podlegające, a wcale nieubezpieczone, lub ubezpieczone poniżej wartości minimalnej wysokości ustawą przepisanej lub wreszcie ubezpieczone w jednym z takich Towarzystw, których firmy w myśl §. 3 niniejszej ustawy przez Wydział krajowy ogłoszone nie zostały, oszacuje kontrolor ogniowy w gminie wiejskiej przy udziale przełożonego gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego, zaś w gminie miejskiej przy udziale burmistrza, budowniczego miejskiego lub urzędnika ad hoc delegowanego.

O terminie nastąpić mającego oszacowania, właściciel budynku ma być zawiadomiony, jego nieobecność jednak przeprowadzenia oszacowania nie tamuje.

Na podstawie takiego oszacowania wygotuje kontrolor ogniowy wniosek do ubezpieczenia, przesłze go bezzwłocznie do biura ogniowego przy Wydziale krajowym celem dokonania ubezpieczenia z urzędu, i zawiadomi zarazem pisemnie właściciela budynku, jeżeli tenże przy oszacowaniu obecnym nie był, o dokonaniem ubezpieczenia.

Jeżeli właściciel takiego z urzędu do ubezpieczenia podanego budynku jest zdania, że budynek ten podany został do ubezpieczenia w wartości zbyt wysokiej, służy mu prawo wniesienia do Wydziału powiatowego protestu w przeciągu dni 30 od chwili oszacowania budynku, a jeżeli przy oszacowaniu nie był obecny, od chwili, w której o dokonaniu ubezpieczenia pisemnie przez kontrolora ogniowego zawiadomiony został.

Wydział powiatowy rozstrzygnie protest bez dalszego odwołania się.

Wniesienie takiego protestu nie wstrzymuje ubezpieczenia z urzędu budynku, co do którego protest wniesiony został.

§. 15.

Ubezpieczenia z urzędu dokonywa biuro ogniowe przy Wydziale krajowym w jednym z Towarzystw asekuracyjnych w myśl §. 27. do ubezpieczenia z urzędu dopuszczonych, uwzględniając wszakże przy wyborze te towarzystwa, które dla ubezpieczonych największe bezpieczeństwo i najkorzystniejsze warunki ubezpieczenia przedstawiają.

§. 16.

Wydział Rad powiatowych, Zwierzchności gminne, oraz przełożeni obszarów dworskich winni są wspierać kontrolorów ogniowych pomocą i opieką we wszystkich czynnościach z niniejszej ustawy płynących.

§. 17.

Każdemu właścicielowi budynków w miastach, liczących więcej jak 10.000 mieszkańców, zostawia się do woli wybór dnia, w którym ma się kończyć jego ubezpieczenie w każdym roku.

Natomiast w gminach wiejskich i miejskich, liczących mniej jak 10.000 mieszkańców, naczelnik gminy w porozumieniu z kontrolorem ogniowym ustanawia jeden dzień jako wspólny dla całej gminy termin, w którym wszystkie ubezpieczenia w każdym roku kończyć się mają.

W braku takiego porozumienia termin powyższy oznaczy Wydział powiatowy.

§. 18.

Każdy właściciel budynku ubezpieczonego w jednym z tych Towarzystw, których firmy w myśl §. 3. niniejszej ustawy przez Wydział krajowy ogłoszone zostały, obowiązany jest zapłacić z góry całoroczną należność asekuracyjną do rąk organów tego Towarzystwa, w którym budynek ubezpieczył.

Ktoby w ciągu trzech miesięcy od chwili rozpoczęcia swego ubezpieczenia należności asekuracyjnej całorocznej nie uiszczył, podlega egzekucji politycznej, na żądanie Wydziału powiatowego w myśl §. 29. zarządzić się mającej.

§. 19.

Każdy właściciel budynków, ubezpieczony w jednym z Towarzystw w poprzednim paragrafie oznaczonych, obowiązany jest pozostawić ubezpieczenie na cały rok następny w tem Towarzystwie asekuracyjnym, do którego przystąpił, jeżeli nie wypowiedział ubezpieczenia przynajmniej na trzy miesiące przed terminem expiracyjnym.

§. 20.

Każde Towarzystwo asekuracyjne, chcące w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uzyskać prawo do korzystania z niniejszej ustawy, musi przyjąć na siebie następujące obowiązki, a mianowicie:

1) podda się wszelkim przepisom niniejszej ustawy i wszystkim przez Sejm, lub Wydział krajowy w granicach tejsze wydać się mającym rozporządzeniom;

2) złoży w Wydziale krajowym fundusz gwarancyjny w §. 21. określony;

3) najpóźniej do końca każdego roku kalendarzowego złoży w biurze ogniowym przy Wydziale krajowym maksymalną taryfę od ubezpieczeń budowli poniżej wymienionych, w granicach której Towarzystwo będzie obowiązane każdy budynek mieszkalny lub gospodarski w kraju, obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegający, przyjąć do ubezpieczenia w roku następnym.

A mianowicie poda taryfę maksymalnych premij za ubezpieczenia budynków mieszkalnych i gospodarskich:

murowanych twardo krytych,
murowanych pod gontem,
drewnianych lub z muru pruskiego pod gontem,
drewnianych lub z muru pruskiego twardo krytych,
murowanych pod słomą,
z muru pruskiego pod słomą,
drewnianych pod słomą,
z chrustu pod słomą,

w miasteczkach i gminach wiejskich, z różnieniem taryfy w razie ubezpieczenia całej wartości murów, częściowego ubezpieczenia murów, lub zupełnego wykluczenia murów od ubezpieczenia.

4) W unormowaniu taryf oprócz przyjętej przez siebie klasyfikacji ryzyk, rozróżni sposób zabudowania się wsi według tego, czy wsie zabudowane są na sposób miasteczek, gdzie budynki wiejskie są skupione i stanowią większe niebezpieczeństwo pożaru całej, lub większej części wsi, czy też są rozrzucone, i dla wsi ostatniego rodzaju naznaczy niższe taryfy;

5) zostawi stronom z opłatą zalegającym przynajmniej trzechmiesięczny termin zwłoki w uiszczeniu rocznej należitości asekuracyjnej;

6) wypłaci wynagrodzenie szkody pogorzelowej, choćby należitość asekuracyjna za budynki zgorzałe opłaconą nie była;

7) wypłaci wynagrodzenie za szkodę pogorzelową, chociażby własność pogorzelca przeszła w inne ręce, a Towarzystwo o tej zmianie własności wcześniej zawiadomione nie było;

8) wypłaci wynagrodzenie pogorzelowe w takim razie, gdyby bez wiedzy i zezwolenia tegoż Towarzystwa nadwyżka wartości jakiego budynku już ubezpieczonego w tem Towarzystwie, ubezpieczoną została z urzędu przez biuro ogniowe przy Wydziale krajowym w innym Towarzystwie;

9) wypłaci wynagrodzenie pogorzelowe wierzycielom hipotecznym, jednakże tylko w granicach sumy ubezpieczonej do wysokości ich pretensyj na zgorzałym budynku prawnie zabezpieczonych w takim razie, gdyby budynek ze względów na cele publiczne, lub z innych ważnych powodów odbudowany nie został, a nawet w takim razie, gdyby właściciel zgorzałego budynku w skutek czynu karygodnego postradał sam prawo do wynagrodzenia, a inny jego majątek nie pokrywał wierzytelności na budynku zabezpieczonej;

10) zawiadomi kontrolorów ogniowego natychmiast o każdym otrzymanem wypowiedzeniu ubezpieczenia, oraz zawiadomi go miesiącem naprzód o każdym zamierzonym egzekwowaniu zaległej należitości asekuracyjnej;

11) podawać będzie do wiadomości biura ogniowego przy Wydziale krajowym z końcem każdego kwartału ilość i wartość budynków ubezpieczonych, oraz sumę premij za to zebranych w każdym z osobna powiecie;

12) zezwoli na przejrzanie ksiąg swoich, odnoszących się do ubezpieczeń w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na każde żądanie tych organów, które Wydział krajowy do tej czynności wydeleguje lub upoważni;

13) ponosić będzie koszta wydatków pocztowych, wynikających z korespondencyi przeprowadzonych na żądanie Towarzystwa przez kontrolorów ogniowego, Wydział powiatowy lub biuro ogniowe przy Wydziale krajowym w sprawie zaległych należitości asekuracyjnych;

14) Opłacać będzie na koszta utrzymania ewidencyi i kontroli obowiązkowego ubezpieczenia, tudzież na zasiłki dla straży ogniowych w kraju kwotę wynoszącą 5 procent od całorocznej pobranej brutto premii asekuracyjnej za ubezpieczenie budynków w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bez względu, na jaki czas została pobrana należitość asekuracyjna w tymże roku, oraz bez potrącenia wydatku na reasekuracyą;

15) podda się bez rekursu orzeczeniu Wydziału krajowego, potwierdzonemu przez Namiestnictwo, gdyby te władze zgodnie uznały za stosowne, zabronić Towarzystwu asekuracyjnemu dalszej operacyi w dziale ubezpieczeń obowiązkowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem;

16) podda się w razie sporów z ubezpieczonymi kompetencyi tych sądów kolegialnych, w obrębie których położony był przedmiot sporu, o ile warunki ubezpieczeń dotyczącego Towarzystwa nie przewidują na wypadek sporów rozstrzygnięcia tychże przez sądy polubowne ukonstytuowane w Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

§. 21.

Dla zapewnienia, że Towarzystwa asekuracyjne, które chcą korzystać z niniejszej ustawy, dopełnią obowiązków poprzednim paragrafem objętych, ustanawia się fundusz gwarancyjny przez te Towarzystwa w Wydziale krajowym złożyć się mający.

Fundusz ten ma wynosić 1 pro mille od wartości zabudowań przez dotyczące Towarzystwo w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w ostatnim roku ubezpieczonych.

Jednakowoż minimum funduszu gwarancyjnego, składanego przez jedno Towarzystwo, bez względu na stan jego dotychczasowej działalności w Galicyi, nie może wynosić mniej, aniżeli 100.000 zł. w. a. Taką kwotę ustanawia się dla nowopowstających Towarzystw, lub dla Towarzystw rozpoczynających działalność w Galicyi, jako minimum funduszu gwarancyjnego.

§. 22.

Wysokość funduszu gwarancyjnego ustanawia Wydział krajowy na podstawie wykazanego mu rozmiaru operacji w dziale ubezpieczenia zabudowań dotyczącego Towarzystwa w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

W miarę rozszerzającego się rozmiaru operacji w dziale ubezpieczenia zabudowań, Wydział krajowy może na podstawie rzeczywistego stanu operacji z końcem każdego roku, zażądać od Towarzystwa podwyższenia funduszu gwarancyjnego, a to w ciągu dni 30 od zawezwania.

Gdyby zaś okazało się, że Towarzystwo jakie ograniczyło swoje działanie na polu ubezpieczeń obowiązkowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, lub że się od takowego całkiem usunęło, natenczas Dyrekcya tego Towarzystwa może zażądać obniżenia a względnie wydania swojego funduszu gwarancyjnego.

W takim razie Wydział krajowy zbadawszy stan operacji, może wysokość funduszu gwarancyjnego takiego Towarzystwa zniżyć a względnie całkowicie zwolnić.

§. 23.

Fundusz gwarancyjny ma być złożony do kasy Wydziału krajowego w papierach procentowych pupilarne bezpieczeństwo przedstawiających podług wartości nominalnej. Gdyby w skutek spadku kursu złożonych papierów, wartość tychże realna przedstawiała mniej aniżeli 70 procent wartości nominalnej, może Wydział krajowy zażądać od dotyczącego Towarzystwa dopełnienia różnicy kursu, a to w przeciągu dni 30 od zawezwania.

Kupony od funduszu gwarancyjnego będą w terminach przypadających dotyczącym Towarzystwom doręczone, o ile fundusz gwarancyjny wedle postanowień §. 24. na cele tym paragrafem wskazane użytym nie został.

§. 24.

Fundusz gwarancyjny ma być użyty przedewszystkiem w takim razie, gdyby Towarzystwo nie wypłaciło wynagrodzenia w myśl przyjętych zobowiązań wedle §. 20. ust. 6, 7, 8 i 9, lub gdyby nie uiściło należności w myśl §. 20. ustępu 13 i 14 od niego przypadających.

W razie, gdyby fundusz gwarancyjny jakiegos Towarzystwa musiał być użyty w części lub w całości na pokrycie zobowiązań wyżej wspomnianych, natenczas Towarzystwo obowiązane będzie zmniejszoną w ten sposób sumę funduszu gwarancyjnego do pierwotnej wysokości przywrócić, a to w ciągu dni 30 od zawezwania.

§. 25.

Gdyby którekolwiek Towarzystwo asekuracyjne zaniedbało w terminie ustawą niniejszą zakreślonym uzupełnić swój fundusz gwarancyjny w myśl §§. 22., 23. lub 24. do wysokości w tych

paragrafach oznaczonej, natenczas Wydział krajowy mocen będzie orzec, że Towarzystwo takie przestaje korzystać z praw połączonych z ubezpieczeniem obowiązkowem. Takie orzeczenie ma być natychmiast ogłoszone w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Oprócz tego w przypadku §. 24. przewidzianym, Wydział krajowy użyje z funduszków gwarancyjnych takiego Towarzystwa potrzebną sumę na dokonanie z urzędu gwarancyjnego nad ubezpieczenia budynków obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegających, a przez to Towarzystwo poręczonych, w innym Towarzystwie asekuracyjnym. Mimo to jednak strony ubezpieczone w Towarzystwie, które warunków niniejszej ustawy nie dotrzymało, mogą dochodzić praw swoich w drodze właściwej przeciwko temu Towarzystwu.

Wydział krajowy może użyć funduszu gwarancyjnego na gwarancyjne nadubezpieczenie w myśl powyższego ustępu także i wtenczas, gdyby którykolwiek z Towarzystw akcyjnych straciło połowę kapitału akcyjnego, lub gdyby Towarzystwo na wzajemności oparte, zażądało od członków swoich opłat dodatkowych.

§. 26.

W wypadkach wymienionych w §. 25., niemniej w razie, gdyby które z Towarzystw usunęło się dobrowolnie od operacji w Galicyi, lub gdyby Wydział krajowy i Namiestnictwo zabroniły mu w myśl §. 20. ust. 15. dalszej operacji w dziale ubezpieczeń obowiązkowych, fundusz gwarancyjny, a względnie pozostała z tegoż reszta nie mogą być Towarzystwu asekuracyjnemu wcześniej wydane, aniżeli w rok i 6 tygodni po ogłoszeniu w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych, że Towarzystwo to usunęło się od operacji w dziale ubezpieczeń obowiązkowych w Królestwie Galicyi i Laeomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, albo też, że w skutek orzeczenia Wydziału krajowego przestało korzystać z praw połączonych z ubezpieczeniem obowiązkowem (§. 25.), albo na koniec, że Wydział krajowy i Namiestnictwo zabroniły mu dalszej operacji w dziale ubezpieczeń obowiązkowych (§. 20. ust. 15).

Wydział krajowy może jednak w przypadkach wyjątkowych n. p. w razie istniejących długoletnich umów asekuracyjnych, przez takie Towarzystwo zawartych, odroczyć wydanie funduszu gwarancyjnego aż do pory, gdy wszelkie umowy asekuracyjne co do zabudowań w Galicyi i Łodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim z tem Towarzystwem zawarte, ulegną ekspiracji, lub dobrowolnie rozwiązane zostaną.

Natomiast wolno będzie Wydziałowi krajowemu wydać fundusz gwarancyjny nawet przed upływem jednego roku i 6ciu tygodni, jeżeli dotyczące Towarzystwo asekuracyjne udowodni, że wszelkie ubezpieczenia z temże zawarte przeniosło na jedno z Towarzystw asekuracyjnych w §. 3. niniejszej ustawy wskazanych, i że poszkodowani w Galicyi i Łodomeryi z W. ks. Krakowskim, żadnych pretensyi do tego Towarzystwa nie mają.

§. 27.

Każde Towarzystwo asekuracyjne, chcące oprócz prawa przyjmowania ubezpieczeń obowiązkowych dobrowolnie przez właścicieli dokonywanych, tudzież oprócz praw określonych w §. 29. lit. a), b), c) uzyskać nadto prawo, ażeby ubezpieczenia niedokonane dobrowolnie przez właścicieli, mogły być w tem Towarzystwie z urzędu dokonywane, podda się oprócz warunków w §. 20. i nast. postanowionych, także następującym obowiązkom, a mianowicie:

- a) przyjmie do asekuracji każde zabudowanie obowiązkowemu ubezpieczeniu podlegające. Będzie mu jednak wolno zostawić właścicielowi na jego ryzyko najwyżej $\frac{1}{3}$ część wartości spalnych części budynku.

Oprócz tego może Towarzystwo ustanowić odpowiednią klasyfikacją i odpowiednie taryfy dla wszelkich zabudowań, które nie są budynkami mieszkalnymi lub gospodarskimi. Jednakże taka klasyfikacja i takie taryfy mają być podawane do wiadomości biura ogniowego przy

Wydziale krajowym, a to najpóźniej do końca każdego roku i nie mogą być zmieniane przez cały ciąg następnego roku.

O każdym wypadku, w którymby Towarzystwo asekuracyjne zostawiło część wartości budynku właścicielowi na jego własne ryzyko z powodu nieprzestrzegania przepisów policyi ogniowej, lub budowniczej, doniesie Towarzystwo do biura ogniowego przy Wydziale krajowym, a to dla zarządzenia w drodze administracyjnej wykonania ustawy budowlanej i policyi ogniowej, których obejście lub niewykonanie skłoniło Towarzystwo asekuracyjne do podobnych środków ostrożności;

- b) we wszystkich sprawach dotyczących zmiany klasyfikacji budynków i podwyższenia taryfy, Dyrekcya Towarzystwa ubezpieczeń będzie się znosić z Wydziałem krajowym;
- c) Towarzystwo asekuracyjne zgodzi się na obecność komisarza Wydziału krajowego *cum voto informativo* na tych zgromadzeniach władz Towarzystwa, na których składane będą sprawozdania z operacji ogniowych dotyczących Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem;
- d) Towarzystwo złoży oprócz kwoty przepisanej §. 21. jako drugi fundusz gwarancyjny kwotę 200.000 zł. w. a., której cel, sposób administrowania i użycia będzie taki sam, jaki funduszu gwarancyjnego w myśl §. 20. i następnych.

§. 28.

Wydział krajowy zaprosi przynajmniej raz do roku reprezentantów wszystkich Towarzystw ubezpieczeń, korzystających z niniejszej ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu i wysłucha ich relacji, opinii i wniosków, co do wykonywania ustawy budowlanej, ustawy o policyi ogniowej, oraz niniejszej ustawy i zrobi z zasiągniętych wiadomości, uwag i wniosków odpowiedni użytek.

§. 29.

Towarzystwom asekuracyjnym, korzystającym z niniejszej ustawy, służą prawa następujące:

- a) mogą żądać od kontrolora ogniowego pomocy w celu upomnienia strony z opłatą należności asekuracyjnej zalegającej, tudzież w celu ściągnięcia opłaty asekuracyjnej w drodze egzekucyi politycznej w myśl ust. b) niniejszego paragrafu, a to w przypadku ostatecznym, jeżeli strona zalega z opłatą asekuracyjną przynajmniej 2 miesiące, a nie dłużej jak rok jeden;
- b) mogą ściągać bez poprzednich skarg i wyroków sądowych należną opłatę asekuracyjną wraz z prowizją zwłoki najwyżej po 5% rocznie w drodze egzekucyi politycznej, która ma być zarządzoną na żądanie Wydziału powiatowego, jeżeli dłużnik zalega z opłatą przynajmniej 3 miesiące, a nie dłużej jak rok jeden, tudzież jeżeli od zawiadomienia kontrolora przez Towarzystwo asekuracyjne o tej zaległości upłynęło bezskutecznie przynajmniej dni 30;
- c) mogą korzystać z materyałów statystycznych biura ogniowego przy Wydziale krajowym za pośrednictwem tegoż biura.

§. 30.

Umowy asekuracyjne co do zabudowań, według niniejszej ustawy ubezpieczeniu obowiązkowemu podlegających, zawarte przed ogłoszeniem niniejszej ustawy z takimi Towarzystwami asekuracyjnymi, które w ciągu dni 90 po ogłoszeniu niniejszej ustawy nie poddadzą się obowiązkowi, dla korzystania z niniejszej ustawy postanowionym, zachowują moc prawną na czas maksymalny lat czterech po ogłoszeniu niniejszej ustawy.

§. 31.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. Stycznia roku następującego po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

§. 32.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Izba uchwała następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania i przyjmuje cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Wreszcie przyjmuje Izba następujący wniosek komisji :

Uchwałą niniejszą załatwione zostały petycje do L. 59, 120, 121, 276, 279, 289, 325, 367, 393, 565, 639, 781, 886, 887, 966, 697 i 1228.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1888.

Sprawozdawca p. Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów :

Pp. Jędrzejowicz Stanisław, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapięha Władysław, Madeyski, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Potocki Artur, Stadnicki Jan, Skałkowski, Abrahamowicz, Bobrzyński.

Sprawozdawca uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

Wysoki Sejm powziąć raczy uchwałę następującą :

I. U c h w a ł a.

1. Dla pokrycia niedoboru w budżecie krajowym, ma być pobierany w 1888 roku dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 31 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatków zwyczajnych, na potrzeby innych rubryk tychże wydatków zwyczajnych, jednak z tem zastrzeżeniem, iż Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

JE. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad budżetem krajowym na r. 1888.

Przemawia p. Antoniewicz.

Podczas przemawiania p. Antoniewicza przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Madeyski i stawia następujący wniosek do Rubr. II. budżetu.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zastanowił się nad sposobem urządzenia dla swoich prac prawodawczych biura kodyfikacyjnego i przedstawił Sejmowi jak najrychlej odpowiednie wnioski.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek.

Przemawia p. Kozłowski.

JE. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót i udziela głosu sprawozdawcy, który przemawia.

Na zapytanie J. E. Marszałka Izba zgadza się na zamknięcie posiedzenia dla spóźnionej pory.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następującą interpelację :

L. 1505.

I n t e r p e l a c y a
do Pana Komisarza rządowego.

Na zeszłorocznej sesji Sejmowej zapadła następująca uchwała :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi, ponawiając uchwałę swą z dnia 23. Stycznia 1886. w celu zabezpieczenia należytego wykonania ustaw obowiązujących, zapewnienia tak funduszowi propinacyjnemu jako też właścicielom prawa propinacji swobodnego korzystania z ich praw, na-

stępnie dla ochrony zdrowia publicznego przed fałszowaniem szkodliwymi substancjami słodzonych napojów spirytusowych, wzywa c. k. Rząd, ażeby wydał:

1. Rozporządzenie normatywne lub regulatywy określające właściwości napojów znanych pod nazwą napojów spirytusowych słodzonych, jak również określające znaczenie handlów ko-rzennych i handlów mieszanych, którym jedynie, z wyłączeniem handlów pomniejszych, dozwolona jest sprzedaż pomienionych napojów.

2. Rozporządzenia normatywne lub regulatywy przepisujące, ażeby kupcy i handlarze towarów mieszanych w swoich zakładach utrzymywali tylko napoje spirytusowe wyrabiane fabrycznie, we flaszkach oznaczonej miary, opatrzonych pieczęcią i nazwiskiem firmy uprawnionego fabrykanta w myśl ust. 5. rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z d. 15. maja 1886. r. l. 2408 i ażeby za właściwość napoju, jako do cząstkowej sprzedaży się kwalifikującego, odpowiadał fabrykant zarówno z handlarzem.

3. Polecenie władzom wydającym koncesyę, aby przy dochodzeniach odpowiednio do §. 18. ustawy przemysłowej zwracały pilną uwagę na stosunki miejscowe, określone w punkcie 4. rozp. c. k. Namiestnictwa z 15. maja 1886 l. 2408, na stan zaludnienia miejscowości, uwzględniając informacye władzy gminnej i obszaru dworskiego, a mianowicie po przekonaniu się, czy i w jaki sposób przez właściciela prawa propinacyi lub w inny sposób potrzebom ludności zadosyć uczyniono.

4. Wzywa się c. k. Rząd krajowy, ażeby ponownie podał do wiadomości c. k. urzędów politycznych ustawy i przepisy co do zabezpieczenia prawa propinacyi i wyłącznego wyszynku napojów propinacyjnych obowiązujących, a mianowicie, ażeby polecił tymże c. k. Urzędom, ażeby właścicielom propinacyi wrazie dostrzeżonych na szkodę ich prawa, zdrowia publicznego, lub moralności nadużyć, skuteczną pomoc udzielali, ażeby na ich żądanie rewizye w handlach i koncesyonowanych wyszynkach zarządzały, do ekspertyzy podejrzanych trunków w różnych okolicach kraju rzeczoznawców stale wyznaczały i takseę odpowiednią za przedsięwzięcie ekspertyzy ogłosiły i ażeby pilną na to baczność dawały, ażeby kupcy z powodu ich właściwości handlów do sprzedaży napojów słodzonych nie upoważnieni jak np. handlarze pomniejsi, kramarze i tym podobni przemysłowcy, którzy właściwych cech kupców w myśl ustawy handlowej nie posiadają, do tej sprzedaży dopuszczani nie byli — oraz ażeby w handlach sprzedaż piwa zagranicznego we flaszkach tylko w gatunkach ciężkich, z poza granic Państwa austriacko-węgierskiego sprowadzanych dozwoloną była.

Gdy pomimo zapadłej uchwały niżej podpisani nie widzą skutecznej działalności Wysokiego Rządu, zapytujemy:

1. Co Wysoki Rząd dotychczas w tej sprawie zarządził?
2. Co Wysoki Rząd na przyszłość w tej sprawie uczynić zamysła?

Lwów 18. Stycznia 1888.

Teofil Żurowski w. r.

Lasocki, J. Stadnicki, Rey, Stan. Jędrzejowicz, Sanguszko, Tyszkiewicz, Wernicki, Augustynowicz, Torosiewicz, Weissmann, Wł. Wolański, S. Henzel, Łoziński, Chamiec, Kozłowski, Tom. Rozwadowski, Klucki, Słonecki, St. Tarnowski (jun.), Bobczyński w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż interpelacya ta udzielona zostanie JE. p. Namiestnikowi.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 20. Stycznia o godz. 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 26. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Piątek dnia 20. Stycznia 1888. o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi gminy Jezierzany, w przedmiocie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca poseł Bereźnicki.

2. Sprawozdanie Sejmowej komisji gorzelnianej o petycji komisji stałej, wybranej przez obydwu c. k. Towarzystwa rolnicze dla zastępowania interesów przemysłu gorzelnianego, w sprawie projektowanej przez c. k. Rząd zmiany ustawy o opodatkowaniu spirytusu.

Sprawozdawca poseł Gross.

3. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku posłów Henzla, Abrahamowicza i Augustynowicza w sprawie założenia we Lwowie i Krakowie domów składowych.

Sprawozdawca poseł Adam Sapięha.

4. Sprawozdanie komisji drogowej z wniosku naglącego posła Władysława Struszkiewicza w sprawie taryf kolejowych i ewentualnego upaństwowienia części kolei Karola Ludwika.

Sprawozdawca poseł Władysław Koziebrodzki.

5. Wybór zastępcy członka Wydziału krajowego (z całego Sejmu).

6. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie kraj. na r. 1888.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów:

Pp. Jędrzejowicz Stanisław, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapięha Władysław, Madeyski, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Potocki Artur, Stadnicki Jan, Skalkowski, Abrahamowicz, Bobrzyński.

7. Sprawozdanie komisji przemysłowej o wniosku posła Skalkowskiego w sprawie opodatkowania Stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych i o petycjach do tego samego przedmiotu się odnoszących.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

8. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Cuculin ze związku Siemiakowce nad Prutem i utworzenia zeń samodzielnej gminy.

Sprawozdawca poseł Leniński.

9. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego z czynności tyczących się krajowej średniej szkoły leśnej.

Sprawozdawca p. Zamoyski.

10. Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku posła ks. Sieczyńskiego w sprawie reformy drogowej.

Sprawozdawca poseł Czaykowski.

11. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego z prośbą o założenie szkoły gospodyń wiejskich.

Sprawozdawca poseł Popiel.

12. Sprawozdanie komisji drogowej o czynnościach Departamentu IV. Wydziału krajowego.

Sprawozdawca poseł Dembowski.

13. Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycji gminy miasteczka Radomyśla (w powiecie Mieleckim), o zwolnienie od płacenia na utrzymanie nauczycieli kwoty 1.200 zł. rocznie;

b) z petycji gminy Szydłowiec (w powiecie Husiatyńskim), o uwolnienie od terażniejszej prestacyi na utrzymanie nauczyciela, a natomiast ustanowienie prestacyi według stopy procentowej, oznaczonej ustawą krajową z 2. Maja 1873;

c) z petycji gminy Żabokruki (w powiecie Bobreckim), o zmniejszenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela

Sprawozdawca p. Romańczuk.

Koniec posiedzenia o godzinie 10. minut 35 w nocy.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Ks. Sieczyński w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 19. Stycznia 1888.

1206. Wydział powiatowy w Skalacie, p. p. Wład. Koziebrodzkiego, o zmianę ustawy w sprawie obsadzania dróg drzewkami.
1207. Gmina Łysiec, p. p. Strassera, o odłączenie od Sądu powiatowego w Bohorodeczanach, a przyłączenie do Sądu m. d. w Stanisławowie.
1208. Straż ochotnicza pożarna w Tarnowie, p. p. Rogoyskiego, w sprawie oprocentowania Towarzystwa ubezpieczeń w Krakowie na rzecz utrzymania straży.
1209. Tekla Władyka w Podhajcach, p. p. Kaszewkę, o zarządzenie dochodzenia w sprawie niesłusznie nałożonego podatku przenośnego w kwocie 61 zł. 75 ct.
1210. K. Mycielski z Wiśniowy, w sprawie opodatkowania gorzelnii rolniczych.
1211. Teodor Zajdzikowski, majster szklarski w Krakowie, p. p. Spissa, o subwencję na powiększenie pracowni.
1212. Aniela Aszperger, artystka sceny lwowskiej, p. p. Abrahamowicza, o podwyższenie pensyi emerytalnej.
1213. Joanna Dąbrowska, p. p. Smolkę, o zapomogę.
1214. Towarzystwo ogrodnicze we Lwowie, p. p. Bereźnickiego, o zasiłek na szkołę ogrodniczą.
1215. Komitet dla niesienia pomocy pogorzelcom Jamnicy, Starostwa Stanisławowskiego, p. p. Rusockiego, o zapomogę.
1216. Gminy Maciejowa, Roztoka mała i Składziste, powiatu Nowosądeckiego, p. p. Żuk Skarszewskiego, o pozostawienie ich przy Sądzie powiatowym i urzędzie podatkowym w Nowym Sączu.
1217. Straż pożarna ochotnicza w Ciężkowicach, p. p. Żuk Skarszewskiego, o opodatkowanie Towarzystw ubezpieczeń od ognia na rzecz straży pożarnych.
1218. Straż pożarna ochotnicza w Łańcucie, p. p. Scipiona, w sprawie jak wyżej.
1219. Komitet jubileuszowy trzystuletniej rocznicy założenia gimnazjum św. Anny w Krakowie, p. p. Bobrzyńskiego, o subwencję.

Protokół

26. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 20. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 11. minut 25.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. St. hr. Badeni, ks. Siczyński, Wł. ks. Sapieha i Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Bządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie, oraz oznajmia, że protokół z 25. posiedzenia złożonym jest do przeglądu w biurze Sejmowem.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 20. Stycznia b. r. od Nr. 1220 do Nr. 1237 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gorzelnianej L. 1220 i 1224.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 1221.

Komisji szkolnej L. 1222, 1232 i 1233.

Komisji przemysłowej L. 1223, 1225, 1234, 1235, 1236 i 1237.

Komisji górniczej L. 1226.

Komisji asekuracyjnej L. 1227, 1228, 1229 i 1230.

Komisji budżetowej L. 1231.

P. Wereszezyński odpowiada na interpelację p. A. Potockiego i towarzyszy w przedmiocie urzędzenia składów zbożowych.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji gminy Jezierzany, w przedmiocie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca p. Bereźnicki, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie sejmowej komisji gorzelanej o petycji komisji stałej, wybranej przez obydwaj c. k. Towarzystwa rolnicze dla zastępowania interesów krajowego przemysłu gorzelnianego, w sprawie projektowanej przez c. k. Rząd zmiany ustawy o opodatkowaniu spirytusu.

Sprawozdawca poseł Gross, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A) Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża przekonanie, że ciągle zmiany w opodatkowaniu gorzelń poczynawszy od roku 1863 są zarówno szkodliwe dla przemysłu gorzelnianego jak dla związanego z tą przemysłem rolnictwa, że należałoby zatem przedewszystkiem dążyć do dłuższego utrzymania systemu istniejącego, opartego na ustawie z r. 1884.. a trwającego ledwie lat czterech.

B) Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa Wysoki c. k. Rząd, aby w projekcie wnieść się mającej do Rady Państwa ustawy zmieniającej postanowienia ustawy państwowej z dnia 19. Maja 1884. o opodatkowaniu spirytusu:

po 1-sze, zechciał mieć w pierwszym względzie wzgląd na właściwość i potrzeby gorzelń rolniczych i nie zmieniając prawnego pojęcia tychże ani co do warunków ich znaczenia ani też co do rozmiarów ich wyrobu, w projekcie nowej ustawy uczynił postanowienia, chroniące gorzelnie rolnicze przed przygniatającą konkurencją gorzelń fabrycznych w ten sposób, aby przemysł gorzelniany ściśle z rolnictwem związany przez zakładanie nowych fabryk spirytusu i podtrzymywanie dalszego rozwoju przemysłu fabrycznego od podstawy swej rolniczej oderwanym nie został — w każdym razie zaś, ażeby faktyczny stosunek gorzelń rolniczych do gorzelń fabrycznych został korzystniej unormowany jak dziś istniejący;

po 2-gie, aby w projekcie ustawy dążył ile możności do ograniczenia premii eksportowej, w każdym razie uregulował premiovanie tak, aby się nie przyczyniało do hyperprodukcji spirytusu w granicach Państwa;

po 3-cie, aby zechciał przestrzegać, by przez projektowaną zmianę opodatkowania nie były naruszone obowiązujące i zagwarantowane prawa propinacyjne w Galicyi;

po 4-te, aby zechciał zarządzić, aby właściciele gorzelń w skutek zmian opodatkowania nie byli narażeni na wydatki, wywołane potrzebą przeistoczenia lub nowego urządzenia swych gorzelń i aby gorzelniom rolniczym dla niezbędnych przygotowań i dla zastosowania trybu gospodarstwa rolnego do nowych wymogów, pozostawiony był przynajmniej rok czasu, zanim nowa ustawa wejdzie w życie.

J. E. Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji.

Przemawia p. Starowiejski.

Przemawia J. E. Namiestnik.

Przemawia p. Starowiejski powtórnie.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. (A) wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Popiel wnosi przyjęcie *en bloc* ustępu B. z podziałami 1. do włącznie 4.

Izba w głosowaniu przyjmuje *en bloc* ustęp B. wniosku komisji z podziałami 1. do włącznie 4.

Następnie przyjmuje Izba uchwałę, iż rezolucją tą załatwione są równocześnie petycje Wydziałów Rad powiatowych i Rad gospodarskich Ll. 904, 1150, 1159, 1190, 1195, 1196, 1207, 1210, 1211, 1212, 1219, 1221, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1321, 1337, 1338, 1363, 1364, 1391, 1392, 1393, 1394, 1407, 1408, 1431, 1432, 1467, 1484 i 1488.

Z porządku dziennego następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku posłów Henzla, Abrahamowicza i Augustynowicza w sprawie założenia we Lwowie i Krakowie domów składowych.

Sprawozdawca p. Adam Sapieha, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, postarać się o wprowadzenie w życie jak najrychlej po jednym domu składowym w dwóch znaczniejszych miastach zachodniej i wschodniej części kraju (o ile możliwości w Krakowie i Lwowie), na podstawie gwarancji ze strony kraju.

2. Na cel powyższy wyznacza Sejm roczną kwotę zł. w. a. 21.000, najdalej do końca roku 1912. — Fundasze te, o ile na to nie wystarczą własne dochody domów składowych, użyte być mają przede wszystkim na pokrycie kosztów oprocentowania i amortyzacji kapitałów zainteresowanych w założeniu tychże i otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do tej wysokości na rok 1888.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić rokowania z gminami, w którychby domy składowe miały być założone, a w razie ujemnego rezultatu tych rokowań, z instytucjami finansowymi lub dającymi odpowiednie gwarancje spółkami, w celu spowodowania tych gmin, instytucyj finansowych lub spółek, aby przyjęły na siebie obowiązek uzyskania koncesyi na domy składowe, do pełnienia wszelkich zobowiązań z tych koncesyj wynikających i stałego utrzymywania pod kontrolą Wydziału krajowego domów składowych.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia potrzebnych umów o założenie i utrzymywanie domów składowych pod warunkiem, że gminy, w których domy te będą założone, zobowiążą się przyczynić odpowiednio do kosztów założenia i utrzymywania tychże.

5. Na wypadek koniecznej potrzeby, Sejm upoważnia Wydział krajowy, do postarania się o koncesye na powyższe domy składowe na rzecz kraju.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Augustynowicz.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 2.

Przemawia p. Golejewski.

P. Gross wnosi opuszczenie wyrazu „przede wszystkim“, zaś w miejsce wyrazu „oprocentowanie“ ma być w ustępie 2. wniosku wyraz „administracji“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba nie popiera poprawki p. Grossa i uchwała ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 3. wniosku komisji.

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 4. wniosku komisji.

Przemawia p. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała ustęp 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 5. wniosku komisji.

Przemawia p. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała ustęp 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z wniosku naglącego p. Władysława Struszkiewicza w sprawie taryf kolejowych i ewentualnego upaństwowienia części kolei Karola Ludwika.

Sprawozdawca p. Wł. Koziembrodzki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd, by na mocy przysługujących mu praw, względnie wpływu, postarał się o stałą reformę taryf kolejowych w tym duchu, by w ruchu wewnętrznym i przewozowym produkcyja zagraniczna nie była protegowaną za pomocą najrozmaitszych karteli i refakcyj taryfowych ze szkodą produkcyi krajowej.

II. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby ze względu na termin, w którym w moc artykułu 19. koncesyi z d. 3. Marca 1857. służyć będzie Państwu prawo wykupna kolei Karola Ludwika, po dokładnem zbadaniu stosunków zarządu tejże kolei rozważył, czy przy tej sposobności nie dałyby się wprowadzić zmiany, których wymaga interes Państwa i kraju naszego, — a w szczególności, czy nie byłoby wskazanem przyjęcie na rzecz Państwa podlegającej wykupnie części tejże kolei.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp I. i II. wniosku.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp I. i ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Wybór zastępcy członka Wydziału krajowego (z całego Sejmu).

Na skrutatorów zaprasza J. E. Marszałek pp. Słoneckiego, Pilata, Tarnowskiego St., ks. Sawę, Lenińskiego i Merunowicza.

Zanim skrutatorowi ukończą swoją czynność, Izba na wezwanie J. E. Marszałka przystępuje do dalszego punktu obrad, którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1888.

Sprawozdawca p. Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów:

Pp. Jędrzejowicz Stanisław, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapieha Władysław, Madeyski, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Potocki Artur, Stadnicki Jan, Skałkowski, Abrahamowicz i Bobrzyński.

P. St. Jędrzejowicz czyta Rubr. I. wydatków:

Koszta reprezentacyi kraju.

A. Sejm krajowy.

Poz. 1. Koszta podróży pp. posłów podług uchwały sejmowej z d.

19. grudnia 1887 4.486 złr.

Izba uchwała tę pozycję bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 2. Dyety pp. Posłów 36.000 złr.

Przemawia p. Kozłowski.

Podczas przemówienia p. Kozłowskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka.

P. Kozłowski stawia wniosek następujący :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu :

Ażeby po zbadaniu stanu rzeczy, na najbliższej sesji sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski lub ewentualnie sprawozdanie z poczynionych badań :

- a) pod względem wprowadzenia bezpłatności za wykonanie obowiązków poselskich.
- b) ewentualnie pod względem przywrócenia początkowo dla Sejmu krajowego obowiązujących postanowień co do wysokości dyet poselskich,
- c) ewentualnie pod względem niewypłacania dyet w czasie przerw między posiedzeniami — oraz wypłacania dyet tylko tym posłom i członkom Izby, którzy we Lwowie są obecni i w pracach sejmowych lub komisyjnych biorą udział.

Izba nie popiera ustępu a) wniosku, popiera ustęp b) i c) tego wniosku.

Przemawia p. Antoniewicz.

P. Pietruski wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem p. Kozłowskiego.

Przemawia p. Kozłowski, p. Siczynski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała poz. 2. zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej.

Przemawia p. St. Badeni pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Pietruskiego.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 3. Koszta druków	15.000 zł.	
„ 4. Spisywanie sprawozdań	4.200 „	
„ 5. Pisarze dzienni	650 „	
„ 6. Remuneracye urzędników	1.200 „	
„ 7. Służba	850 „	
„ 8. Opał	1.300 „	
„ 9. Oświetlenie	950 „	
„ 10. Zapuszczanie i mycie podług	120 „	
„ 11. Potrzeby kancelaryjne	160 „	
„ 12. Rozmaite drobne wydatki	260 „	65.176 zł.

B. Wydział krajowy.

„ 13. Marszałek krajowy	10.000 zł.	
„ 14. Sześciu członków Wydziału krajowego	24.000 „	
„ 16. Zastępcy	2.000 „	
„ 16. Dodatek dla członka Wydziału krajowego, mianowa- nego przez Marszałka zastępcą	1.000 „	37.000 zł.
Suma Rubryki I.		102.176 zł.

Komisja budżetowa wnosi zatem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki Rubr. I. objęte sumę 102.176 zł.

Izba uchwała poz. 3. do włącznie 16. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Rubr. II.

Koszta zarządu.

Poz. 17. Płace urzędników oddziału conceptowego . . . 35.500 zł.

Przemawia poseł Kozłowski i stawia następujący wniosek dostatecznie poparty:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

Ażeby wspólnie z ankietą z grona Izby wybraną poczynił odpowiednie badania czy i w jaki sposób w wykonaniu czynności urzędowych Wydziału krajowego dałyby się wprowadzić uproszczenia z oszczędnością połączone i ażeby według wyniku tych badań potrzebne ku temu zmiany we własnym zakresie działania przeprowadził i na najbliższej sesji Sejmu w tej sprawie złożył sprawozdanie lub w razie potrzeby przedłożył odpowiednie wnioski.

Przemawia p. Bobczyński.

Przemawia p. ks. A. Sapieha i stawia następujący wniosek:

Wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wybór komisji oszczędnościowej z dziewięciu członków dla szczegółowego zbadania gospodarstwa finansowego i zdania sprawy na jednej z najbliższych sesji sejmowych o ile w pojedynczych działach budżetu dałaby się przeprowadzić modyfikacja, tudzież wskazania środków, mogących wprowadzić równowagę pomiędzy coraz wzmagającymi się wydatkami a dochodami skarbu krajowego.

Przemawia p. Romanowicz w kwestyi formalnej.

Podczas przemówienia p. Romanowicza JE. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Romanowicz wnosi wzięcie pod obrady wniosku p. ks. Sapiehy po uchwaleniu budżetu.

JE. Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

P. ks. A. Sapieha zgadza się na wniosek p. Romanowicza.

Pp. Goldman i Chrzanowski zrzekają się przemawiania.

Przemawia p. Pietruski.

JE. Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia p. Kozłowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała poz. 17. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 18. Płace urzędników oddziału rachunkowego . . .	47.350 zł.
„ 19. „ „ „ kasowego . . .	10.670 „
„ 20. „ „ „ technicznego . . .	10.960 „
„ 21. „ „ „ sanitarnego . . .	2.300 „
„ 22. „ „ „ statystycznego . . .	3.540 „
„ 23. „ „ „ manipulacyjnego . . .	17.860 „
„ 24. a) Dyurniści dla oddziału conceptowego . . .	8.455 „
„ 24. b) „ „ „ rachunkowego . . .	13.871 „
„ 24. d) „ „ „ technicznego . . .	4.880 „
„ 24. e) „ „ „ statystycznego . . .	1.940 „
„ 24. f) „ „ „ manipulacyjnego . . .	10.669 „
„ 24. g) „ na zastępstwo urzędników . . .	1.120 „
„ 25. Zastugi 13-stu stróżów . . .	3.900 „
„ 26. Emolumenta i pięciolecia . . .	13.772 „
„ 27. Remuneracye . . .	2.845 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 18. do włącznie 27. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 28. Koszta podróży i diety	5.400 zł.
„ 29. Pensye i zaopatrzenia	10.118 „
„ 30. Dary z łaski	1.600 „
„ 31. Potrzeby kancelaryjne	17.400 „
„ 32. Gmach krajowy i jego utrzymanie	7.689 „
„ 33. a) Zaliczki na płace urzędników	6.000 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 28. do włącznie 33. a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 33. b) Zaliczka dla Antoniego Kraczyły, ekspedytora Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	1.000 zł.
„ 33. c) Zaliczka dla Zygmunta Kossowskiego, praktykanta rachunkowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	900 „
„ 33. d) Zaliczka dla Jerzego Jabłonowskiego, koncepcisty Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	3.600 „

Przemawiają pp. Wolański Wł., Koziębrodzki Wł., Pietruski, Skałkowski, Sapięha Adam, który wnoszą przejście do porządku dziennego nad temi pozycjami.

Przemawia p. Wł. Koziębrodzki powtórnie.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

JE. Marszałek uprasza o treściwość w debatach dla krótkości czasu.

Przemawia zapisany do głosu p. Romanowicz.

Przemawia p. Władysław Wolański pod względem formalnym.

Szremawia sprawozdawca.

Przemawia jeszcze p. ks. Adam Sapięha pod względem formalnym.

Przemawia p. Stanisław Badeni również pod względem formalnym.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie wniosek przejścia do porządku dziennego nad pozycją 33. b), c), d).

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Przemawia p. Koziębrodzki Wł.

Przemawia p. St. Badeni pod względem formalnym dwukrotnie.

JE. Marszałek objaśnia.

P. Golejewski wnoszą głosowanie *en bloc* nad poz. 33 b), c), d).

Izba w głosowaniu uchwała poz. 33 b), c), d, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Rubr. II. Poz. 29. zd). Karpuszek Seweryn, Inżynier biura melioracyjnego, pensya emerytalna (preliminowana w Rubr. XVII. poz. 256)	413 zł.
--	---------

Izba uchwała poz. 29. zd) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie czyta sprawozdawca następujące wnioski komisji :

W załatwieniu petycji L. s. 895 pet. 751 upoważnia się Wydział krajowy do wypłacenia p. Wincentemu Brzykiemu praktykantowi rachunkowemu Wydziału krajowego raliczki w kwocie 600 zł. zwotnej w 100 ratach miesięcznych, a wypłacić się mającej z funduszu w kwocie 6.000 zł. pod pozycją 33 a) uchwalonego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalej :

W rubryce tej załatwione są przychylnie petycje do L. 184, 213, 318, 40, 54, 70 i 99.

Nad petycją do L. s. 175 przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba przyjmuje ten wniosek bez rozprawy.

JE. Marszałek otwiera rozprawę nad wnioskiem p. Madeyskiego treści następującej:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zstanoził się nad sposobem urządzenia dla swoich prac prawodawczych biura kodyfikacyjnego i przedłożył Sejmowi jak najrychlej odpowiednie wnioski.

Przemawia p. Skałkowski i stawia następującą poprawkę do tego wniosku.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby celem jak najstaranniejszego przygotowania projektów do ustaw dla Sejmów poruczył czynność kodyfikacyjną przy układaniu tych projektów jednej osobistości odpowiednio do tego uzdolnionej.

Przemawia poseł Kozłowski, Rybicki i Madeyski, który zgadza się na wniosek posła Skałkowskiego.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na wniosek p. Skałkowskiego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Skałkowskiego.

Przemawia p. Kozłowski pod względem formalnym i wnosi, by wniosek jego traktowano łącznie z wnioskiem p. ks. A. Sapiehy.

Dla spóźnionej pory JE. Marszałek zawiesza obrady nad budżetem do godz. 7. wieczór.

Koniec posiedzenia o godz. 3. minut. 20 po południu.

Ciąg dalszy 26. posiedzenia.

Z dnia 20. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 7. minut 30 wieczór.

JE. Marszałek konstatuje dostateczną ilość pp. posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

P. Merunowicz ogłasza wynik skrutynium wyboru zastępcy członka Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Głosujących 86.

Wybrany p. Leon Chrzanowski 70 głosami.

JE. Marszałek udziela głosu sprawozdawcy Rubr. III. budżetu.

Sprawozdawca p. Hausner uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

Rubr. III.

Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

Komisya budżetowa wnosi 693.000 zł.

Przemawia poseł Kozłowski i stawia następujące wnioski:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

Ażeby poczynił odpowiednie badania a w razie potrzeby wezwał zdania ankiety, czy przez zmianę obowiązujących postanowień nie dałby się uzyskać sprawiedliwszy a fundusz krajowy mniej obciążający rozkład ciężarów z powodu kosztów leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych i prowincjonalnych.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

Ażeby w drodze porozumienia z c. k. Rządem, lub też w drodze ustawodawczej starał się uzyskać dla władz autonomicznych odpowiedni wpływ, w celu zapewnienia skuteczniejszego wykonania postanowień i przepisów co do zwrotu kosztów leczenia od obowiązanych do ich opłaty stron należnych — oraz co do wydawania uwolnień od opłaty tychże kosztów.

Pod względem formalnym przemawia p. Bobrzyński i wnosi odesłanie powyższych wniosków do komisji budżetowej do zdania sprawy na bieżącej sesji sejmowej.

Przemawia p. Chrzanowski.

Izba popiera wnioski p. Kozłowskiego.

P. Goldman przemawia pod względem formalnym i wnosi nieodsełanie do kom. budżetowej 1go wniosku p. Kozłowskiego, lecz przejście nad takowym do porządku dziennego.

Przemawia sprawozdawca.

JE. Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Kozłowski i Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który sprzeciwia się wnioskowi 1emu p. Kozłowskiego a drugi przyjmuje, przemawia p. Kozłowski do sprostowania faktu.

JE. Marszałek podaje pod głosowanie cyfrę Rubr. III.

Izba w głosowaniu uchwała takową zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie przechodzi Izba nad 1szym wnioskiem p. Kozłowskiego do porządku dziennego.

Zaś co do drugiego wniosku p. Kozłowskiego uchwała Izba odesłanie takowego do komisji budżetowej.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Rubr. IV.

Koszta szczepienia.

Komisja budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Poz. 35. Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600 zł.
„ 36. Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy	55.000 „
„ 37. Premie dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu ospy	300 „
Suma Rubr. IV.	56.900 zł.

Izba uchwała Rubr. IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V.

Wydatki sanitarne.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i zgodnie z cyfrą uchwaloną na rok 1887. komisja budżetowa wnosi:

Poz. 38. $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	8.000 zł.
--	-----------

Izba uchwała Rubr. V. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. VI.

Sprawozdawca p. St. Stadnicki czyta:

Zasilki dla zakładów dobroczynności.

Poz. 39. Szpitale Sióstr miłos. w Ozerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	900 zł.
„ 40. Szpital Sióstr miłosierdzia w Nowosiólkach	300 „
„ 41. Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
„ 42. Zakład św. Józefa dla osierocoonych chłopców w Krakowie	1.000 „
„ 43. Komitet ochronek w Krakowie	550 „
„ 44. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
„ 45. Zarząd zakładu osierocoonych dziewcząt im. ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyśle	500 „
„ 46. Zarząd Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831. w Krakowie	2.000 „
„ 47. Komitet wykonawczy Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831. we Lwowie	1.500 „

Poz. 67. Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie 750 zł.

„ 68. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, X. rata na umorzenie
pożyczki 100.000 zł. na budowę gmachu 7.000 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 50 i 53 do włączenie 68 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Rubr. VII.

Poz. 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76.

Sprawozdawca p. St. hr. Badeni czyta :

Poz. 69. „Teatr polski w Krakowie“ 8.000 zł.

„ 70. Teatr polski we Lwowie 4.200 „

„ 71. Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) dramat i komedja 10.000 „

b) opera 10.000 „

z zastrzeżeniem, iż zostanie przez rzeczoznawców stwierdzone, że wykonanie oper podczas 30 wieczorów odpowiadało wymaganiom artystycznym.

Izba w głosowaniu uchwala poz.: 69, 70 i 71 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 72. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa Besida 6.000 zł.

Przemawia p. ks. Kowalski.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 72 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 73. Towarzystwo muzyczne w Krakowie 800 zł.

„ 74. Towarzystwo muzyczne we Lwowie 3.000 „

„ 75. Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ 300 „

„ 76. Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“ we Lwowie, na utrzymanie szkoły śpiewu choralnego i solowego 300 „

Izba w głosowaniu uchwala poz.: 73, 74, 75 i 76 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalej następujący wniosek komisji w załatwieniu petycji:

Nad petycją L. 38 Zarządu Towarzystwa „Harmonia“ o udzielenie jednorazowej subwencji w kwocie 1.000 zł. przechodzi się do porządku dziennego.

Nad petycją Zarządu „Lutni“ o stałą roczną subwencję w kwocie 1.100 zł. przechodzi się do porządku dziennego.

Nadto wnosi komisja budżetowa :

Nad petycjami L. 62 Towarzystwa muzycznego imienia Moniuszki w Stanisławowie o subwencję — L. 630 komitetu muzyki miejskiej w Tarnopolu o udzielenie zapomogi, — L. 680 Stowarzyszenia straży ochotniczej w Tarnowie o subwencję dla szkoły tego stowarzyszenia — przechodzi się do porządku dziennego z powodu, iż nie może być zadaniem funduszu krajowego subwencyonować wszystkie stowarzyszenia muzyczne i muzyki w miastach prowincjonalnych.

Wreszcie czyta sprawozdawca :

Komisja budżetowa wnosi :

Petycje LL. 685, 192, 321, 10, 97, 753, 11, 12, 512, 555, 552, 575, 610, 611, 686, 687, 830, 847, 782, 722, 754, 469, 176, 747, 13, 191, 270, — odstępuje się Wydziałowi krajowemu

do załatwienia odnośnie do poz. 90. Rubr. VII., polecając w szczególności petycyę: Maryi Frenkel-Niwińskiej, Wincenty Bielańskiej, Teresy Patkiewicz, Karoliny Eberbach i Anastazyi Iżak.

Izba uchwała powyższe wnioski komisji bez rozprawy.

Nakoniec przyjmuje Izba dalszy wniosek komisji budżetowej iż uchwałeniem poz. 74. załatwioną jest petycyę do l. 417.

Sprawozdawca p. ks. Władysław Sapięha czyta :

Poz. 77. Stypendya dla uczniów i uczennice seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	30.000 zł.
„ 78. Dla uczniów internatu przy seminaryum nauczycielskiem w Krakowie	3.000 „
„ 79. Internatowi św. Jozafata :	
a) na utrzymanie 7 uczniów seminaryum naucz. w bursie	1.050 „
b) na rozszerzenie zakładu jednorazowo (L. s. 212 p. 143)	3.000 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 77, 78 i 79 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 80. Internat ruski OO. Zmartwychwstańców we Lwowie	4.500 zł.
---	-----------

Przemawia p. Leniński.

Podczas przemówienia posła Lenińskiego przewodnictwo obejmuje zastępcę Marszałka krajowego.

P. Leniński wnosi przejście do porządku dziennego nad poz. 80.

Po przemówieniu sprawozdawcy p. Bobrzyńskiego Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Lenińskiego i uchwała poz. 80 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca p. ks. Wł. Sapięha czyta :

Poz. 81. Jedno stypendyum im. Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie	1.000 zł.
„ 82. Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2.000 „
„ 83. Wydawnictwo nowych podręczników dla szkół średnich do rozporządzałości c. k. Rady szkolnej krajowej, a względnie komisji książek szkolnych, przez tę Radę ustanowionej	1.000 „
„ 84. Zasiłek dla czasopisma szkoła (L. s. 201 p. 132)	500 „
„ 85. Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ (L. s. 312 p. 241)	500 „
„ 86. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ (L. s. 536 p. 436)	400 „
„ 87. Zasiłek dla ruskiej gazety szkolnej (do rozporządzałości Wydziału krajowego), L. s. 619 p. 511	500 „
„ 88. Zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej, pracującej w archiwum watykańskiem pod kierunkiem profesora uniwersytetu Jagiellońskiego dra Smolki	1.500 „
„ 89. Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Bełzie, zaopatrzenie dożywotnie	300 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 81 do włącznie poz. 89 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ;

Poz. 90. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000 zł.
---	-----------

Przemawia p. Romanowicz i wnosi podniesienie kwoty poz. 90 do 3.000 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 90 zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Wreszcie przyjmuje Izba następujący wniosek komisji:

Petycje, do tej pozycji należące, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia, a mianowicie:

- Zefira Cwiklińskiego L. 669/553.
- Malwiny Janowskiej L. 728/609.
- Michała Jaronia L. 672/556.
- Bernarda Jarosiewicza L. 670/554.
- Antoniego Bielewicza L. 751/632.
- Kazimierza Spolińskiego L. 557/455.
- Eugeniusza Steinsberga L. 573/470.
- Ludwika Stasiaka L. 463/371.
- Stanisława Bryniarskiego L. 350/269.
- Izaaka Gottlieba L. 352/271.
- Karola Sporna L. 265/195.
- Antoniego Zembaczyńskiego L. 104/59.
- Juliana Hawła L. 263/193.
- Stanisława Lewandowskiego L. 268/198.
- Marcina Gużkowskiego L. 310/239.
- Tytusa Słowika L. 806/684.
- Antoniego Goligowskiego L. 810/688.
- Władysława Czechowicza L. 930/783.
- Teodora Demkowa L. 989/829.
- Borysa Jankowskiego L. 1134/948.
- Mieczysława Zawiejskiego L. 554/452.
- Kazimierza Chodzińskiego L. 555/453.
- Izydora Weina L. 1192/993.
- Stanisława Fabiańskiego L. 1327/1111.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 92. Dla fundacji „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych 3.000 zł.
- „ 93. Dla Towarzystwa „Proświta“ na wydawnictwo pism ludowych 1.000 „
- „ 94. Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej 500 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 92, 93 i 94 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 95. Dla wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie L. s. 1141 p. 945 1.000 zł.

Przemawia p. Antoniewicz.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 95 zgodnie z wnioskiem komisji.

Przemawia p. Antoniewicz.

Przemawia p. St. Badeni pod względem formalnym.

Przemawiają pp. Antoniewicz, Chrzanowski i Antoniewicz powtórnie.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96. Towarzystwu „Przymierze Braci“ we Lwowie L. 358/277	300 zł.
„ 97. Towarzystwu oświaty ludowej we Lwowie, jednorazowo L. 1071/888	100 „
a) Wydziałowi Towarzystwa galicyjskiego leśnego na wydawnictwo „Sylwana“, jednorazowo L. 760/638	100 „
b) Kruczkowski Leopold, nauczyciel, dodatek pięcioletni w myśl uchwały W. Sejmu z d. 21. Stycznia 1887.	30 „
c) Gromadka Jan, nauczyciel, dodatek pięcioletni w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 21. Stycznia 1887.	40 „
d) Lisiewicz Jan, były nauczyciel, stałe zaopatrzenie roczne w myśl uchwały W. Sejmu z d. 12. Grudnia 1885. (LW. 65.378)	125 „
e) Towarzystwu „Szkolna pomoc“, jednorazowo L. 618/510	100 „
f) Towarzystwu „Akademickie Bractwo“, jednorazowo L. 106/61	200 „
g) Bursie Tarnopolskiej, jednorazowo L. 804/682	200 „
h) E. Lewickiemu na wydawnictwo „Halicko-ruskiej biblioteki“ do rozporządzalności Wydziału krajowego, z zastrzeżeniem, aby w miarę postępu wydawnictwa wypłacał przyznaną subwencję L. 324/245	200 „
i) Towarzystwu oświaty ludowej w Krakowie, jednorazowo L. 214/145	100 „
j) Towarzystwu imienia Mickiewicza, na wydawnictwo pamiętnika, jednorazowo, L. 986/826	200 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 96 i 97 do włącznie poz. 97 j) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 97. k) Dla 8-klasowej prywatnej szkoły żeńskiej p. Zofii Iwanickiej w Przemyśle wyznacza się na rok szkolny 1887/1888 subwencję w kwocie	500 zł.
---	---------

Izba w głosowaniu uchwała poz. 97 k) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji:

Przejsicie do porządku dziennego proponuje komisya budżetowa nad następującymi petycjami:

Smagłowski Bolesława L. 1011/846.

Towarzystwa „Wzajemnej pomocy uczniów filozofii“ w Wiedniu L. 1132/946.

Komitetu zajmującego się urządzeniem szkoły żeńskiej PP. Dominikanek w Rawie ruskiej L. 389/308.

Bursy w Brzeżanach L. 461/369.

Agnieszki Buffe w Krakowie L. 266/196.

Leonardy Hemmermüller L. 228/159.

Izba w głosowaniu przyjmuje ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca wnosi dalej przejsicie do porządku dziennego nad petycją Towarzystwa „Bratniej pomocy słuchaczy wzechnicy lwowskiej“ L. 535/435.

Przemawia p. Czerkawski i wnosi udzielenie Towarzystwu „Bratniej Pomocy“ słuchaczy wszechnicy lwowskiej i „Czytelnicy akademickiej“ L. 503/406 po 200 zł.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Czerkawskiego co do petycji l. 535 i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji przejście do porządku dziennego nad tą petycją.

Sprawozdawca wnosi dalej przejście do porządku dziennego nad petycjami:

Towarzystwa „Wzajemnej pomocy“ uczniów akademii górniczej w Leoben L. 460/368.

Bursy w Przemyśle L. 459/367.

Stowarzyszenia Polaków w Peszcie L. 359/278.

Wydziału czytelnicy akademickiej we Lwowie L. 503/406.

Przytuliska studenckiego w Wiedniu L. 105/60.

Zarządu instytutu głuchoniemych dla młodzieży izraelskiej w Wiedniu L. 143/87, motywując tem, iż już podobny zakład, będący pod kierownictwem Izaaka Bardacha we Lwowie, otrzymuje stałą roczną subwencję z funduszu krajowego w kwocie 300 zł., że więc biedna młodzież izraelska ma sposobność w kraju odpowiednie wychowanie otrzymać.

Towarzystwa pomocy dla biednych studentów we Wiedniu L. 178/121.

Bursy w Tarnopolu L. 1019/853.

Przemawia p. Max i wnosi udzielenie Bursie w Tarnopolu 200 zł.

Przemawia p. ks. Siczynski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Maxa.

Sprawozdawca wnosi wreszcie przejście do porządku dziennego nad petycjami:

Zarządu centralnego stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyetaryuszów L. 667/551.

Bursy Jakubowicza w Brzeżanach L. 1173/978.

Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie L. 1009/844.

Stanisława Konopki L. 750/631.

Wreszcie przekazana komisji budżetowej petycja L. 108/63, wniesiona przez Oskara Kolberga, o subwencję na wydawnictwo dzieła etnograficznego załatwioną już jest tym sposobem, iż przez podwyższenie dotacji krajowej na rzecz Akademii Umiejętności, dostarcza Wys. Sejm tejże funduszu większego w ogóle na wydawnictwa, a przeto i na wydanie tego dzieła, jeżeli Akademia uzna to za stosowne.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta następnie dalsze wnioski komisji:

Petycję do L. 1271/1064 odstępować się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. VII.

Poz. 51 i 52.

Sprawozdawca p. Madeyski czyta:

Poz. 51. Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego (uchwalono d. 3. Stycznia 1888.) . 577.634 zł.

„ 52. Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł. 7.200 „

J. E. Marszałek podnosi, iż pozycya 51, jako już uchwalona, nie wymaga osobnego wotowania.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 52. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Sprawozdanie dodatkowe

komisji budżetowej w sprawie podwyższenia kredytu w Rubr. X. poz. 12. preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1888.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Kredyt dodatkowy do Rubr. X. poz. 12. preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1888. „Na wynagrodzenie nauczycieli i nauczycielek za godziny nadobowiązkowe“ w kwocie 5.000 zł.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki czyta:

Poz. 98. a) Restauracya pomników w ogóle, sporządzanie i publikacya naukowych i urzędowych spisów pomników znachodzących się w naszym kraju . . . 1.500 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 98. a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 98. b) Subwencya na restauracyę dzieł sztuki kościoła parafialnego w Bieczu, datek jednorazowy 1.000 zł.

Przemawia p. Męciński i wnosi podwyższenie poz. 98. b). do 2.000 zł.

Przemawia p. Popiel.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 98. b) zgodnie z wnioskiem p. Męcińskiego.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 98. c) Subwencya na restauracyę dzieł sztuki i kościoła parafialnego św.

Anny w Krakowie, datek jednorazowy 500 zł.

„ 98. d) Subwencya na dalsze wykopaliska w Haliczu 200 „

„ 98. e) Subwencya na odnowienie starożytnych obrazów w Nadwornie 300 „

„ 99. Stały datek roczny do renty dożywotnej dla Schmidaciężnińskiego, w skutek zakupna jego zbioru gem i kamei na rzecz Muzeum narodowego w Sukiennicach w Krakowie 1.000 „

„ 100. Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie 500 „

„ 101. Stała subwencya roczna dla Muzeum narodowego w Krakowie 500 „

„ 102. Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:

a) Dyrektor we Lwowie 1.200 „

b) Dyrektor w Krakowie 1.000 „

c) Adjunkt we Lwowie, płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i pierwszy dodatek pięcioletni o 80 zł. rocznie, oraz drugi od 13. Października 1888 r. 1.497 „

d) Adjunkt w Krakowie, płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i pierwszy dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł. oraz drugi od 1. Września 1888. r.	1.507	„
e) 4 aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200	„
f) 2 aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł.	600	„
g) Czynsz za najem lokalu we Lwowie	600	„
h) Stróże	600	„
i) Opał, potrzeby kancelaryjne i różne inne wydatki	450	„

Izba w głosowaniu uchwała poz. 98. e), d), e), 99., 100., 101., 102. od a) do i) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalej następujący wniosek komisji:

Tem samem załatwiono petycyę pod l. s. 353 p. 272, l. s. 274 p. 204, l. s. 748 p. 629 i l. s. 177 p. 120. Co do dalszych petycyj, które komisji budżetowej przekazane zostały a do Rubr. VIII. się odnoszą, komisya wnosi:

Petycyę l. s. 176 p. 119, Ks. Krakowskiego, proboszcza kościoła św. Floryana w Krakowie o subwencyę na odnowienie pomników rektorskich w tymże kościele, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Petycyę l. s. 496 p. 400 i l. s. 48 p. 18. obu stróżów krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie i Lwowie o stabilizowanie i podwyższenie im płacy — przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy preliminarzu budżetu na rok 1889.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

Sprawozdawca p. K. Badeni czyta:

Poz. 103. Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.407	zł.
„ 104. Oświetlenie koszar	1.966	„
„ 105. Uzupełnienie i utrzymanie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	575	„
„ 106. Uzupełnienie i utrzymanie sprzętów i pościeli dla niższych stopni	20	„
„ 107. Uzupełnienie i utrzymanie sprzętów i pościeli dla żołnierzy	1.870	„
„ 108. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	639	„
„ 109. Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	2,121	„
„ 110. Naprawa bielizny pościelnej	185	„
„ 111. Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	493	„
„ 112. Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.157	„
„ 113. Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	4.557	„
„ 114. Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	654	„
„ 115. Opał i oświetlenie pomieszczeń oficerów rachmistrzów, furyerów i woźnych	848	„

„ 116. Rozmaite inne wydatki	500 zł.
„ 117. Najem pomieszczeń i koszar	60.299 „
„ 118. Na urządzenie nowych koszar otworzyć się mających	300 „
„ 119. Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków	1.000 „
Suma Rubr. IX.	82.591 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. IX poz. 103. do włącznie 119 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. IX. poz. 119. a.

Sprawozdawca p. Kazimierz hr. Badeni czyta:

Poz. 119. a) Na wybudowanie własnego domu dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie (uchwalono dnia 19. Grudnia 1887) . 150.000 zł.

J.E. Marszałek podnosi, iż pozycya ta jako już uchwalona nie wymaga osobnego wotowania.

Następuje:

Rubr. X.

Drogi krajowe.

Sprawozdawca p. Artur Potocki zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. St. Jędrzejowicz.

Przemawia p. Wł. Badeni.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. St. Jędrzejowicz dla sprostowania faktu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

A) Koszta zarządu	114.638 zł.
B) Budowa dróg krajowych	140.000 „
C) Utrzymanie dróg krajowych	471.353 „
D) Zasiłki	175.000 „
E) Wydatki na myta	6.500 „
F) Zaopatrzenia	3.442 „

Suma Rubr. X. 910.933 zł.

Izba w głosowaniu uchwała ogólną sumę Rubr. X. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następnie:

Petycę l. p. 274 s. 355 drózników krajowych powiatów Cieszanowskiego i Jarosławskiego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Wreszcie podnosi sprawozdawca iż przez uchwalenie sum w Rubr. X. załatwione są petycje l. s. 752 p. 633, l. s. 247 p. 178.

Izba w głosowaniu uchwała powyższe wnioski komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Petycę l. s. 1146 p. 955 dzierżawców myta odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. XII.

Wydatki na szupaśnictwo.

Sprawozdawca p. K. Badeni czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W rubryce XII. budżetu krajowego wstawia się na pokrycie kosztów szupasowania 27.000 zł. wal. austr.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi następującą rezolucję do tej Rubryki:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w celu skutecznego położenia tamy wzrastaniu włóczęgostwa w kraju, wziął pod rozwagę sprawę urządzania publicznych „domów pracy“ przy współdziałaniu miast i powiatów — a sprawozdania o wyniku tych badań, z odpowiedniami wnioskami, z szczególnie dokładnem wyjaśnieniem strony pieniężnej przedmiotu, ażeby przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

Izba popiera dostatecznie tę rezolucję.

JE. Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała sumę Rubr. XII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Pietruski i wnosi odesłanie wniosku p. Merunowicza do komisji budżetowej.

P. Merunowicz zgadza się.

Przemawia p. Golejewski.

Po przemówieniu sprawozdawcy przemawia p. Merunowicz do faktycznego sprostowania.

P. Pietruski cofa pierwotny swój wniosek i przyłącza się do wniosku sprawozdawcy, który wnosił przejście do porządku dziennego nad wnioskiem p. Merunowicza.

Przemawiają pp. St. Badeni i Romanowicz.

Przemawia sprawozdawca, który godzi się na wniosek odesłania wniosku p. Merunowicza do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Rubr. XIII.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca p. Jan Stadnicki czyta:

Poz. 151. W tej pozycyi pod lit. a) Wydział krajowy preliniuje jak w roku zeszłym na płace sześciu inżynierów, na dodatki za plany dla tychże i na dodatek pięcioletni dla jednego inżyniera łączną kwotę 9.950 zł.

pod lit. b) na płace inżynierów asystentów, Wydział krajowy preliniuje jak w roku zeszłym 4.800 zł., a na dodatki za plany dla 7 inżynierów asystentów po 200 zł. = 1.400 zł., tj. o 50 zł. więcej niż w roku zeszłym z powodu przyznania inżynierom asystentom jednakowego dodatku za plany — razem przeto 6.200 zł.

pod lit. c) na pomocników technicznych płatnych dziennie 2.643 zł. t. j. o 143 zł. więcej niż w roku zeszłym, ściśle podług stanu z r. 1887 i z uwzględnieniem, że rok 1888 jest rokiem przestępnym, że przeto dyurna nieco więcej wynosić muszą. Komisya budżetowa nie wnosi zmniejszenia tego wydatku, jednak nie może nie zwrócić uwagi Wysokiego Sejmu, że w wydatkach preliniowanych pod lit. c) są objęte wydatki na dwóch pomocników, z których jeden w biurze melioracyjnym bynajmniej zajęty nie jest, lecz użyty jest wyłącznie

do prowadzenia szkona departamentu II., drugi zaś jest przydzielony do ekspozytury w Sanoku, a przeto płaćca jego winna być uwidoczniona pod lit. e) teje samej rubryki;

pod lit. d) preliniuje po raz pierwszy Wydział krajowy na pomoc techniczną dla nowo utworzonej ekspozytury krakowskiej 600 zł. Wydatek ten wydaje się komisji budżetowej zupełnie uzasadniony przez wykaz prac, które wykonała ekspozytura krakowska od 15. Maja do 1. Listopada 1887., a który to wykaz znajduje się w szczegółowym sprawozdaniu Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu melioracyi i budowli wodnych str. 49—51.

Wreszcie pod lit. e) preliniuje Wydział krajowy jak w roku zeszłym na utrzymanie ekspozytur w Tarnowie i Sanoku po 200 zł. razem 400 zł. i na ekspozyturę w Krakowie 300 zł. razem 700 zł.

Suma pozycyi 151. Rubr. XIII. wynosi według preliminarza Wydziału kraj. 20.093 zł. tj. o 943 zł. więcej niż preliniowano na r. 1887. i tę kwotę komisya budżetowa wnosi do przyjęcia Wysokiemu Sejmowi

- Poz. 152. Na sprawienie, uzupełnienie, naprawę narzędzi, oraz zakupno potrzeb rysunkowych, Wydział krajowy preliniuje jak w roku zeszłym 500 zł.
- „ 153. Na dozorców drenarskich preliniuje się o 240 zł. więcej jak w roku zeszłym, gdyż przy ekspozyturze krakowskiej podobnie jak przy ekspozyturze tarnowskiej, potrzeba stałych dozorców drenarskich okazuje się konieczną, inaczej liczne zgłoszenia i prace podjęte w celu osnszenia pól za pomocą drenów nie mogłoby być wykonane. Przeto w tej pozycyi preliniuje Wydział krajowy 480 zł. a komisya budżetowa tak co do tej, jak i co do poprzedniej pozycyi stawia wnioski zgodne z preliminarzem Wydziału krajowego.
- „ 154. Na utrzymanie stacyj obrometrycznych i wodoskazowych preliniuje Wydział krajowy na rok 1888. kwotę 1.500 zł., t. j. o 300 zł. więcej niż w roku poprzednim.

Komisya budżetowa opierając się na uchwale Wysokiego Sejmu, powziętej na wniosek komisji gospodactwa krajowego, mocą której Wysoki Sejm na założenie 13 nowych stacyj obrometrycznych pomnaża kredyt w wysokości 2.000 zł. i poleca wstawić tę kwotę w pozycyi 154. a), wnosi wstawienie pod poz. 154 kwoty preliniowanej przez Wydział krajowy 1.500 zł. a pod poz. 154 a) kwoty uchwalonej przez Wysoki Sejm w wysokości 2.000 „

B. Wykonanie budowli wodnych.

Następnie komisya budżetowa wstawia w budżet na r. 1888. pod

Poz. 155. następujące kwoty poprzednio przez Wysoki Sejm uchwalone:

a) Na regulację Dunajca od Jurkowa, do mostu pod Melsztynem, III. rata (ostatnia)	3.127 zł.
b) Na regulację Sanu pod Bolesztrazycami II. rata (ostatnia)	3.000 „
c) Na regulację Dunajca od mostu krajowego pod Gołkowicami do mostu kolejowego pod Nowym Sączem, I. rata	2.000 „
d) Na roboty ochronne na Dunajcu pod Olszynami	798 „
e) Na roboty ochronne na Dunajcu pod Rostoką	124 „
f) Na budowę opaski kamiennej na Dunajcu pod Strugą ad Tęgohorze	1.295 „
g) Na roboty ochronne na Sanie pod Krzywczą	1.625 „

h) Na obwałowanie Wisły pod Chwałowicami, II. i ostatnia rata	1.500	zł.
i) Na regulację Wisłoki pod Mokrzcem	2.131	"
k) Na regulację Sanu pod Sobiecinem	7.000	"
l) Na regulację Dunajca pod Wróblowicami	3.000	"
m) Na regulację Raby pod Stadnikami, I. rata	813	"
n) Na regulację Dunajca pod Wielogłowami	666	"
o) Na regulację Dunajca pod Kurawem	975	"
p) Na regulację Dunajca pod Czorsztynem	1.075	"
r) Na regulację Poprada pod Biegonicami	1.267	"
s) Na regulację Sanu pod Składem solnym, I. rata	4.150	"
t) Na regulację Wisłoka pod Wiśniową I. rata	488	"
u) Na regulację Wisłoka pod Markuszową I. rata	569	"
w) Na regulację Wisłoka pod Dobrzechowem I. rata	488	"
z) Do dyspozycji Wydziału krajowego	5 000	"
	Ogółem w poz. 155.	41.091 zł.

Poz. 156. W tej pozycji preliniuje Wydział krajowy na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych na zasadzie ustawy państwowej z d. 30. Czerwca 1884. d. u. p. nr. 116., a mianowicie:

1. Na regulację Nowego Brnia IV. rata	18.235	"
2. Na osuszenie Bagien Rudnickich III. rata (ostatnia)	7.013	"
3. Na regulację Łęgu III. rata	14.000	"
4. Na regulację Kisieliny III. rata	11.666	"
5. Na regulację Starego Brnia III. rata (ostatnia)	8.500	"
6. Na regulację Wisłoka III. rata	7.740	"
7. Na regulację Gniłej Lipy III. rata	13.500	"
8. Na regulację Trześniówki II. rata	17.700	"
9. Na regulację Krzemienicy i Babulówki I. rata	12.400	"
10. Na osuszenie bagien Oleskich I. rata	4.000	"
	Ogółem w poz. 156.	114.754 zł.

Komisya budżetowa wnosi uchwalenie tej kwoty w myśl obowiązujących specjalnych krajowych ustaw melioracyjnych.

W poz. 157. komisya budżetowa wstawia uchwaloną przez Wysoki Sejm na posiedzeniu d. 22. Grudnia 1887 kwotę 3.000 zł. na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatow. spółek wodnych i gmin.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. XIII. ze wszystkimi poddziałami zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie przyjmuje Izba dalszy wniosek komisji, iż niniejszem sprawozdaniem załatwioną jest petycja do L. s. 486 p. 390.

Petycję L. s. 1214 p. 1008 (spółki wodnej Chorzelskiej) i petycję L. s. 1269 p. 1062 (Filipa Kielawy) odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

Następuje:

Rubr. XIV.

Odsetki od pożyczek i umarzenie tychże.

Sprawozdawca p. Skalkowski czyta:

Poz. 158. umorzenie pożyczki 27.000 zł. z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską — II. rata kapitału i $4\frac{1}{2}$ proc. odsetki 1.485 zł.

Poz. 159.	raty amortyzacyjne od pożyczki 40.400 zł., zaciągniętej w galic. kasie oszczędności na budowę kulparkowską — z 5 proc. odsetkami i podatkiem dochodowym	2.785 zł.
„ 160.	raty amortyzacyjne od pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej w galicyjskiej kasie oszczędności przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia z 5 proc. odsetkami i podatkiem dochodowym	669 „
„ 161.	raty amortyzacyjne od pożyczki 600.000 zł. z Banku dla krajów koronnych — z odsetkami 4·9 proc. i podatkiem dochodowym	48.252 „
„ 162.	rata amortyzacyjna pożyczki 5.000 zł., zaciągniętej przez Zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności — z 5 ¹ / ₂ proc. odsetkami i kosztami stemplowemi	380 „
„ 163.	umorzenie i oprocentowanie 4 ¹ / ₂ proc. pożyczki krajowej z r. 1883. w sumie 3,800.000 zł. z podatkiem, kosztami stemplowemi i insercyjnemi	226 311 „
„ 164.	spłata i oprocentowanie kapitałów dłużnych funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie w sumie 346.796 zł. 34 ct.	20.808 „
„ 165.	umorzenie i oprocentowanie 4 ¹ / ₂ proc. pożyczki krajowej z roku 1884., w sumie 1,000.000 zł. z podatkiem, kosztami stemplowemi i insercyjnemi	59.841 „
„ 166.	raty amortyzacyjne od pożyczki 22 500 zł. z galic. Kasy oszczędności na budowę pralni w szpitalu lwowskim z odsetkami 5 proc. i podatkiem dochodowym	2.195 „
„ 167.	raty amortyzacyjne od pożyczki 70 000 zł. z Banku krajowego na budowę prawego skrzydła w szpitalu lwowskim — z odsetkami 4 ¹ / ₂ proc. i dodatkiem na administracyę	7.135 „
„ 168.	umorzenie i oprocentowanie 4 ¹ / ₂ proc. pożyczki krajowej z roku 1885., w sumie 354.800 zł. z podatkiem dochodowym, kosztami stemplowemi i insercyjnemi	21.245 „
„ 169.	na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.	26.735 „
	Suma Rubr. XIV.	417.841 zł.

Izba uchwała poz. 158 do włącznie 169 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Rubr. XV.

Pozycya 171 i 172.

Sprawozdawca p. Skałkowski czyta :

Poz. 171.	Inżynier górnik przy Wydziale krajowym — zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego	1.980 zł.
„ 172.	Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego — według osobnego preliminarza	12.160 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 171 i 172 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Rubr. XV.

Pozycye 173 do 181, 182, 183, 183 a) i 202 a).

Sprawozdawca p. Abrahamowicz czyta :

Poz. 173.	Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach	37.817 zł.
„ 173. a)	Kahane Zygmunt, profesor wyższej szkoły rolniczej w Dublanach — bezprocentowa zaliczka na płać	1.300 „

Poz. 174.	Szkoła parobków w Dublanach	12.604 zł.
" 175.	Folwark w Dublanach	14.212 "
" 175. a)	Na wyrabianie torfu prasowego w Dublanach	5.975 "
" 176.	Kurs gorzelnictwa w Dublanach	1.765 "
" 177.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	36.250 "
" 178.	" ogrodnicza " "	3.265 "
" 179.	Folwark w Czernichowie	14.321 "
" 180.	Szkoła niższa rolnicza w Horodence	9.866 "
" 181.	" " " w Jagielnicy	9.560 "
" 182.	" " " w Kobiernicach	10.020 "
" 183.	Szkoła weterynaryi we Lwowie — zgodnie z preli- minarzem Wydziału krajowego	2.780 "
" 183. a)	Na 5 stypendjów dla uczniów szkoły kucia koni we Lwowie	250 "
" 202. a)	Dla tygodnika rolniczego — jednorazowo	300 "

J. E. Marszałek podnosi, iż poz. 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181 i 182 jako już uchwalone nie wymagają osobnego wotowania.

Izba w głosowaniu uchwała poz 173 a), 175 a), 183, 183 a) i 202 a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. XV.

Pozycya 181 a).

Sprawozdawca p. Struszkiewicz czyta:

Poz. 181. a)	Na zakupno gruntu dla szkoły rolniczej w Jagielnicy — uchwała sejmowa z d. 10. Grudnia 1887.	1.200 zł.
--------------	---	-----------

J. E. Marszałek podnosi, iż pozycya ta, jako już uchwalona, nie wymaga osobnego wotowania.

Następuje:

Rubr. XV.

Pozycye 184—192 włącznie.

Sprawozdawca p. Stanisław Stadnicki czyta:

Poz. 184.	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	1.000 zł.
" 185.	Na wydanie atlasu geologicznego kraju wraz z tekstem	1.000 "
" 186.	Towarzystwo rolnicze we Lwowie	3.000 "
" 187.	Towarzystwo rolnicze w Krakowie	3.000 "
" 188.	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie	400 "
" 189.	Badania głębszych pokładów ziemi	5.000 "
" 189. a)	Na badanie kraju celem zestawienia użytecznych ko- palin i popularnego opisu ich występowania	500 "
" 190.	Na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego	500 "
" 191.	Na stację doświadczalną produktów naftowych	900 "
" 192.	Na zalesienie wydm piaszczystych:	
	a) w okręgu roboczym Niskim	700 "
	b) " " " Jarosławsko-Cieszanowskim	450 "
	c) " " " Jaworowsko-Mościskim	820 "
	d) " " " Tarnobrzeskim	650 "

J. E. Marszałek podnosi, iż poz. 185, 189, 189 a), 190 i 191, jako już uchwalone, nie wymagają osobnego wotowania.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 184, 186, 187, 188, 192 a), b), c) i d) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie przyjmuje Izba dalszy wniosek komisji:

Tem samem załatwiono petycję L. s. 662 p. 546.

Nad petycją L. s. 663 p. 547 Towarzystwa Tatrzańkiego o pożyczkę 3.000 zł. na wybudowanie domu gościnnego przy Morskiem oku w Tatrach, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Następuje:

Rubr. XV.

Pozycja 193 do 198.

Na cele rolnictwa i górnictwa.

Sprawozdawca p. Władysław Sapięha czyta:

Poz. 193. Dla dwóch uczniów, którzy ukończyli wyższą szkołę rolniczą w Dublanach, na kształcenie się na nauczycieli szkół średnich	1.600 zł.
„ 194. Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	500 „
„ 195. Dla uczniów szkoły leśnictwa we Lwowie	1.500 „
„ 196. Dla górników oddających się specjalnie zawodom bardziej krajowi potrzebnym	2.000 „
„ 197. a) Na wydawnictwo czasopisma „Górnik“	400 „
„ 197. b) Dla Kółek rolniczych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Stycznia 1888. do dyspozycji Zarządu głównego	2.000 „
„ 198. Na koszt strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	1.000 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 193 do 198 włącznie zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Odnoszące się do powyższych pozycji petycje Wydziału czytelnai polskiej akademików górniczych w Leoben L. 617/509, Mauryczego Webera, słuchacza akademii górniczej w Leoben L. 242/173 i Aleksandra Fólusiewicza, słuchacza kursu górnictwa L. 1174/979, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. XV.

Pozycja 199, 200, 201 i 202.

Sprawozdawca p. Dawid Abrahamowicz prostuje pomyłkę druku w poz. 202 i czyta:

Poz. 199. Na roboty dodatkowe przy budowie gmachu szkolnego w Dublanach, preliniuje Wydział krajowy, jako resztę dotacyi, przyznanej zeszlóroczną uchwałą Sejmu	3.715 zł.
Na koszt urządzenia gromochronów	600 „
Na 12 konsoli pod wagi	480 „

Komisya krajowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wstawia resztę dotacyi w myśl kosztorysu zawartego w sprawozdaniu Wydziału krajowego z d. 18. Grudnia 1886. 3.715 zł.
 Na koszt urządzenia gromochronów 600 „
 Razem . 4.315 zł.

Natomiast co się tyczy prelininowanych 480 zł. na zakupno 12 żelaznych konsoli z płytami marmurowemi pod wagi, to uważa urządzenie takie podstaw, za zbyt kosztowne i nader przytem zbytckowne.

Wagi bowiem ustawić można na zwykłych stołach dębowych — i to po dwie lub trzy wagi na jednym stole.

O ile zaś chodzi o wagi na płyny, których jednak nie potrzeba wiele, gdyż używane są one wyłącznie w laboratorium chemicznem, to jednak pod te mogą być podstawy z płytami zakupione.

Kwota 200 zł. na zakupno podstaw pod wagi, okazać się powinna zupełnie wystarczającą i dla tego zamiast prelininowanych na ten cel 480 zł. wstawia się na zakupno podstaw (konsol) pod wagi 200 zł.

Poz. 200. Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, a w myśl uchwały sejmowej z 10. Grudnia 1887. wstawia się na podręczniki dla niższych szkół rolniczych 500 zł.

Poz. 201. nchyla się.

„ 202. Na urządzenie stawków demonstracyjnych w Dublanach 500 „

Izba w głosowaniu uchwala powyższe wnioski komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. XVI.

Na cele przemysłu.

P. Abrahamowicz w zastępstwie sprawozdawcy p. Bohrzyńskiego czyta:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Następujący preliminarz Rubr. XVI. budżetu:

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

(Wieczorne szkoły dla terminatorów).

	Zwyczajne	Nadzwycz. zł. w. a.	Razem
Poz. 203. W Brzeżanach	500	—	500
„ 204. „ Drohobyczu	600	200	800
„ „ Jaśle	—	—	—
„ 205. „ Jarosławiu	700	—	700
„ 206. „ Kołomyi	500	200	700
„ 207. „ Krakowie	1.500	—	1.500
„ 208. „ Lwowie (izraelicka, imienia Marka Bernsteina)	300	—	300
„ 209. „ Nowym Sączu	500	200	700
„ 210. „ Przemysłu	600	—	600
„ 111. „ Rzeszowie	600	200	800
„ 212. „ Stanisławowie	500	100	600
„ 213. „ Tarnowie	500	—	500

Zwyczajne Nadwycz. Razem
zł. w. a.

II. Szkoły fachowe połączone z warsztatami.

A. Dla wyrobów z drzewa i z łożyny.

Poz. 214.	Szkoła koszykarska w Jarosławiu	1.000	—	1.000
" 215.	" " " w Jasle	300	—	300
" 216.	Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa w połączeniu z kuźnią do kucia wozów w Kamionce strumiłowej	2.680	600	3.280
" 217.	Na naukę biegłości ręcznej w szkołach ludowych, mianowicie na kurs wakacyjny tejże nauki dla nauczycieli ludowych w Sokalu	800	—	800
" 218.	Szkoła i warsztat wzorowy dla stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie	800	—	800
" 219.	Warsztat wzorowy kołodziejski w połączeniu z kuźnią do kucia wozów w Toustem	1.320	—	1.320
" 220.	Krajowy warsztat wzorowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek drewnianych w Żywcu	800	—	800

B. Dla wyrobów garncarskich.

" 221.	Krajowa szkoła i warsztat wzorowy w Kołomyi	2.550	—	2.550
" 222.	" " " " " Porębie	1.900	500	2.400
" 223.	" " " " " Toustem	900	—	900

C. Dla wyrobów tkackich.

Poz. 224.	Krajowy warsztat wzorowy w Błażowej	840	260	1.100
" 225.	" " " " " Horodence	425	500	925
" 226.	" " " " " Korezynie	850	—	850
" 227.	Warsztat wzorowy w Kossowie	960	—	960
" 228.	Krajowy warsztat wzorowy w Krośnie	850	622	1.472
" 229.	" " " " " Łańcucie	425	500	925
" 230.	" " " " " Wilamowicach	775	—	775
" 231.	Na sprawienie zapasu opartych na swojskich motywach wzorów i patronów do tkanin wzorzystych dla wszystkich szkół tkackich	—	500	500

D. Dla wyrobów powróźniczych.

Poz. 232.	Warsztat wzorowy w Radymnie	—	—	—
-----------	---------------------------------------	---	---	---

E. Dla wyrobów koronkarskich.

Poz. 233.	Szkoła i pracownia w Kańczudze	1.163	—	1.163
" 234.	Krajowa szkoła i pracownia w Muszynie	600	100	700
" 235.	" " " " " Zakopanem	2.200	—	2.200

F. Subwencyonowane zakłady pracy kobiet.

Poz. 226.	Kursa robót kobiecych przy szkołach ludowych w Krakowie	500	—	500
" 237.	Szkoła robót, utrzymywana przez Towarzystwo pracy kobiet we Lwowie	500	—	500

	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
	zł.	w. a.	
G. Szkoły fachowe rządowe, subwencyonowane z funduszków krajowych.			
Poz. 238. C. k. Szkoła fachowa dla wyrobów z drzewa w Zakopanem	1.200	300	1.500
„ 239. C. k. szkoła fachowa ślusarska w Świątnikach górnych	1.500	1.000	2.500

III. Wydatki ogólne na cele szkolne przemysłowe.

Poz. 240. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna	2.872	—	2.872
„ 241. Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000	—	2.000
„ 242. „ „ we Lwowie	2.000	—	2.000
„ 243. Fundusz rezerwowy na cele szkolne, wydawnictwa, inspekcya szkół i t. d.	2.800	—	2.800
„ 244. Stypendya przemysłowe	6.000	—	6.000

IV. Koszta administracyi.

Poz. 245. Prenumerata czasopism i zakupno dzieł fachowych do biblioteki Wydziału krajowego	200	—	200
„ 246. Biuro komisji krajowej dla spraw przemysłu	1.200	—	1.200

V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.

Poz. 247. Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	7.000	—	7.000
„ 248. Dotacya krajowego funduszu przemysł. (II. rata)	30.000	—	30.000

VI. Szkoły handlowe.

Poz. 249. Szkoła handlowa w Krakowie	1 000	—	1.000
Suma Rubr. XVI.	87.710	5.782	93.492

Izba w głosowaniu uchwala pozycye 203 do 249 włącznie bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następnie rezolucyę:

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby szkołę i warsztat stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie zwinął z końcem roku szkolnego 1887/8, jeżeli gmina i powiat stanisławowski nie udziela jej na ten rok subwencyi w kwocie łącznej 400 zł. i jeżeli takiej subwencyi na late następne jej nie zapewnią.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby dla warsztatu garniearskiego w Toustem zapewnił subwencyę ze strony Rady powiatowej, a gdyby to okazało się niemożliwem, ażeby zakładowi temu albo nadał charakter zakładu krajowego albo jako mniej potrzebny zwinął.

Przemawia p. Mroczkowski i wnosi uchylenie ustępu II. wniosku komisji.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi odstąpienie ust. II. i III. wniosków komisji Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z komisją dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego i zdania sprawy na następnej sesyi.

Przemawia p. Wierzbicki i przystępuje do tego wniosku.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

P. Hausner wnosi zamknięcie posiedzenia.

Przemawia p. Romanowicz.

JE. Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 21. Stycznia br. o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 27. posiedzenia, 5. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Sobotę d. 31. Stycznia 1888 o godz. 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie gminie miasteczka Turki na pobór opłat od piwa i napojów spirytusowych.
Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Propozycja Wydziału krajowego w sprawie wyboru zastępcy członka Rady nadzorczej Banku krajowego
Sprawozdawca p. Wereszczyński.

3. Wybór dwóch członków celem uzupełnienia komisji bankowej.

4. Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji p. Edmunda Mochnackiego, Rady Wydziału krajowego i Prezydenta miasta Lwowa o udzielenie urlopu. Sprawozdawca p. Romer.

5. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1888.
Sprawozdawca p. Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów:

Pp. Jędrzejowicz Stanisław, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapięha Władysław, Madeyski, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Potocki Artur, Stadnicki Jan, Skałkowski, Abrahamowicz, Bobrzyński.

6. Sprawozdanie komisji przemysłowej o wniosku posła Skałkowskiego w sprawie opodatkowania Stowarzyszeń produkcyjnych i handlowych i o petycjach do tego samego przedmiotu się odnoszących.
Sprawozdawca p. Romanowicz.

7. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Cuculin ze związku gminy Siemiakowce nad Prutem i utworzenia zeń samostnej gminy.
Sprawozdawca p. Leniński.

8. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajow. z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły leśnej.

Sprawozdawca p. Zamoyski.

9. Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku p. ks. Siczynskiego w sprawie reformy drogowej.
Sprawozdawca p. Czaykowski.

10. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego z prośbą o założenie szkoły gospodyń wiejskich.

Sprawozdawca p. Popiel.

11. Sprawozdanie komisji drogowej o czynnościach Departamentu IV. Wydziału krajowego.
Sprawozdawca p. Dembowski.

12. Sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycji gminy miasteczka Radomyśla (w powiecie Mieleckim), o zwolnienie od płacenia na utrzymanie nauczycieli kwoty 1.200 zł. rocznie;

b) z petycji gminy Szydłowce (w powiecie Husiatyńskim), o uwolnienie od terażniejszej prestacji na utrzymanie nauczyciela, a natomiast ustanowienie prestacji według stopy procentowej, oznaczonej ustawą krajową z 2. Maja 1873;

c) z petycji gminy Żabokruki (w powiecie Bobreckim) o zmniejszenie prestacji na utrzymanie nauczyciela.
Sprawozdawca p. Romańczuk.

13. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie petycji mieszkańców kolonii Unterbergen o wydzielenie tej kolonii ze związku gminy Podbereźca powiatu Lwowskiego.
Sprawozdawca p. Henzel.

14. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gminy i obszaru dworskiego Iskań z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy, c. k. Sądu

obwodowego w Sanoku i c. k. Starostwa w Dobromilu, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Przemyślu.

Sprawozdawca p. Lenartowicz.

15. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycyi gminy Jezierzany w przedmiocie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca p. Lenartowicz.

16. Sprawozdanie komisji prawniczej z petycyi gmin i obszarów dworskich okręgu sądownego w Krakowcu o przeniesienie siedziby tegoż Sądu do Wielkich Ocz.

Sprawozdawca p. Lenartowicz.

17. Sprawozdanie komisji drogowej z petycyi obszarów dworskich w Iwli i Polauach w powiecie Krośnieńskim o zapomogę na drogę Iwla-Krępna z powodu braku wszelkich środków komunikacyjnych w tej okolicy.

Sprawozdawca p. Męciński.

18. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi Rady gminnej miasta Horodenki w przedmiocie sprostowania zarzutów podniesionych w dawniejszej petycyi członków gminy Horodenki a skierowanych przeciw naczelnikowi gminy.

Sprawozdawca p. Pławicki.

Koniec posiedzenia o godz. 12. w nocy.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Wł. Sapięha w. r.

St. Badeni w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 20. Stycznia 1888.

1220. Wydz. pow. w Gródku, p. p. Weissmana, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1221. ⁵/₈Więksi i mniejsi posiadacze pow. Horodeńskiego, p. p. Lenartowicza, w sprawie uprawy tytoniu w wschodnio-południowej części Galicyi.
1222. Gmina Olszany pow. przemyskiego, p. p. Waygarta, w sprawie uregulowania prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
1223. Miasto Narol, sąsiednie obszary dworskie i gminy, p. p. Wł. Sapiębę, o ustanowienie c. k. Sądu w Narolu.
1224. Oddział Tow. gosp. w Rohatynie, p. p. Onyszkiewicza, w sprawie opodatkowania gorzelni rolniczych.
1225. Tow. zaliczkowe w Głogowie, p. p. Tyszkiewicza, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z d. 27. Grudnia 1880 i 14. kwietnia 1885.
1226. Izydora Winnicka, p. p. Bobczyńskiego, o odpisanie subwencji, udzielonej na pogłębienie szybu nafcianego.
1227. Straż pożarna ochotnicza w Jarosławiu, p. p. Wł. Badeniego, w sprawie opodatkowania Tow. ubezpieczeń na rzecz straży.
1228. Straż pożarna ochotnicza w Zakliczynie nad Dunajem, p. p. Jana Stadnickiego, w sprawie jak wyżej.
1229. Straż poż. ochotn. w Kętach, p. p. Kluckiego, w sprawie jak wyżej.
1230. Straż poż. ochotn. w Żyweu, p. p. Michałowskiego, w sprawie jak wyżej.
1231. Teodor Turczan, nauczyciel z Kozówki, p. p. Kaszewkę, o jednorazową zapomogę.
1132. Stefan Bodak, nauczyciel z Chłojowa, p. p. Ohrymowicza, o remuneracyą za udzielanie nauki religii w szkole ludowej.
1233. Szymon Rusiniak, paroch gr. kat. w Myscowej, p. p. Antoniewicza, dodatkowo do wniesionej petycyi w sprawie uczęszczania młodzieży szkolnej do cerkwi.
1234. Towarzystwo zaliczkowe w Birezy, p. p. Skałkowskiego, w sprawie zmiany ustawy podatkowej z 27. Grudnia 1880 i 14. Kwietnia 1885.
1235. Kasa zaliczkowa „Wiara“ w Tyśmienicy, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
1236. Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ w Kulikowie, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.
1237. Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ w Sądowej Wiszni, p. p. Skałkowskiego, w sprawie jak wyżej.

Protokół

27. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 11. minut 25.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Wł. Ks. Sapięha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 119.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 25 posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów, protokół zaś z 26 posiedzenia został złożonym do przegładu w biurze Sejmowem.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu p. Struszkiewiczowi urlopu dzień jeden.

Sekretarz p. St. Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 21. Stycznia b. r. od Nr. 1238 do Nr. 1244 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji administracyjnej l. 1238.

„ budżetowej l. 1239, 1240, 1242, 1244.

„ szkolnej l. 1241 i 1243.

P. Wolański Wł. interpeluje Przewodniczącego komisji szkolnej w przedmiocie petycyi o reorganizację gimnazjum w Buczaczu.

Przewodniczący tej komisji p. ks. J. Czartoryski odpowiada na tę interpelację.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie gminie miasteczka Turki na pobór opłat od piwa i uapojów spirtusowych.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miasteczka Turki na pobór opłat od piwa i napojów spirytusowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomoryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Gminie miasteczka Turki zezwala się pobierać w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 i 1893, od napojów spirytusowych i od piwa w gminie wyrabianych lub do niej sprowadzanych i w jej obrębie zużywanych — opłaty według następującej taryfy:

a) od jednego hektolitra piwa 50 ct.

b) od jednego litra wódki każdego stopnia, od 1 litra araku, rumu, esencji pończowej, rozolisu, likierów i wszelkich spirytusowych napojów słodzonych, niemniej od 1 litra miodu, wiśniaku, dereniaku i maliniaku po 4 ct.

Art. II.

Do uiszczania opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. wymienione dla konsumeyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Opłata ta ciąży tylko na konsumeyi w obrębie gminy i nie może obciążać produkeyi ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Okręg poborowy stanowi gmina miasteczka Turki.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Łoziński wnosi przyjęcie en bloc całego projektu.

Izba w głosowaniu en bloc uchwała cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3. czytaniu.

Następuje:

2. Propozycya Wydziału krajowego w sprawie wyboru zastępcy członka Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński czyta następującą propozycyę:

Propozycya Wydziału krajowego w sprawie wyboru zastępcy członka Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 5. Grudnia 1887, wybrał Wysoki Sejm na przedstawienie Wydziału krajowego członkiem Rady nadzorczej Banku krajowego p. Karola Kiselkę, dotychczasowego zastępcę członka tejże Rady.

Na opróżnione skutkiem tego wyboru miejsce zastępcy członka Rady nadzorczej Banku krajowego Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi w myśl §. 71. 1. statutu pana Rogera hr. Łubieńskiego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 20. Stycznia 1888.

Marszałek krajowy:
Tarnowski *w. r.*

Sprawozdawca:
Wereszczyński *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Wereszczyński przystąpienie natychmiast do powyższego wyboru.

J. E. Marszałek wzywa Izbę do tego wyboru i zaprasza na skrutatorów pp. Wolańskiego, Wł. Koziobrodzkiego, Wł. Antoniewicza, ks. Sawę i ks. Leona Sapiehę.

Zanim skrutatorowie ukończą skrutinium i Izba przystąpić będzie mogła do wyboru 2 członków celem uzupełnienia komisji bankowej.

Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do punktu czwartego dzisiejszego porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycyi p. Edmunda Mochnackiego, Rady Wydziału krajowego i Prezydenta miasta Lwowa o udzielenie urlopu.

Sprawozdawca poseł Romer czyta L. s. 1376 p. 1150 sprawozdanie komisji administracyjnej o petycyi pana Edmunda Mochnackiego, Rady Wydziału krajowego i Prezydenta miasta Lwowa o udzielenie urlopu.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

„Petycyę Rady Wydziału krajowego p. Edmunda Mochnackiego o udzielenie urlopu odstępuje się w myśl §. 21 ustawy służby krajowej z dn. 23. Marca 1866 r. Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Na wezwanie Marszałka Izba przystępuje do punktu 3 porządku którym jest wybór 3 członków celem uzupełnienia komisji bankowej.

Na skrutatorów zaprasza Marszałek pp. Płazińskiego, Weismanna, Goldmaua, Lenińskiego i Skrzyńskiego.

Zanim skrutatorowie ukończą swą czynność Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do następnego punktu porządku którym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1888.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów:

Pp. Jędrzejowicz Stanisław, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapięha Władysław, Madeyski, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Potocki Artur, Stadnicki Jan, Skałkowski, Abrahamowicz, Bobrzyński.

Marszałek objaśnia na którym ustępie przerwane zostały obrady na poprzednim posiedzeniu i udziela głosu sprawozdawcy p. Abrahamowiczowi, który czyta ustęp IV. wniosków komisji w brzmieniu następującem.

IV. Petycje pod l. 299, 300, 357, 298, 48, 303, 302, 316, 799, 548, 950, 45, 456, 2, 370, 389, 544 wniesione przez Towarzystwo pedagogiczne, szkołę Bernsteina, Justynę Gostyńską, Siostry Miłosierdzia w Przeworsku, Towarzystwo tatrzańskie, Rozalię Charzewicz, Zygmunta Langmanna, Julię Mleczek, Kamilę des Loges, Ludwika Veltzé i kurs handlowy w Stanisławowie, — odstępuje się Wydziałowi krajowemu, a względnie komisji dla spraw przemysłu do załatwienia, względnie do postawienia wniosków na następnej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V. Gdy cały szereg stowarzyszeń rękodzielników z celem przeważnie towarzyskim uprasza o subwencje, a udzielanie takich subwencji nie może być zadaniem funduszu krajowego, przeto komisja budżetowa wnosi:

Nad petycjami do l. 33, 279, 144, 715, 757, 780, 827 stowarzyszeń rzemieślniczych w Tarnowie, Lwowie, Przemyślu, Stanisławowie i Brodach, przechodzi się do porządku dziennego.

Przemawia p. Romanowicz.

Podczas przemawiania p. Romanowicza przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego,

P. Romanowicz wnosi udzielenie Stowarzyszeniu Gwiazdy lwowskiej subwencji w kwocie 200 zł.

Przemawia p. Waygart i stawia następujący wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Stowarzyszeniu „Gwiazda przemyska“ udziela Sejm w załatwieniu prośby do l. 144/887 jednorazową zapomogę w ilości 100 zł.

Przemawia p. Rogoyski i stawia następujący wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubryka XVI. pozycja 249/b dla Gwiazdy tarnowskiej 100 zł.

Przemawia Mroczkowski i wnosi udzielenie Stowarzyszeniu rzemieślników w Stanisławowie subwencji w sumie 100 zł.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje powyższe wnioski

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem pp. Romanowicza, Rogoyskiego, Mroczkowskiego i Waygarta.

Z dodatkiem sprawozdawcy, iż wypłata przyznanych subwencji dokonana być ma na ręce burmistrzów tych miejscowości.

Następuje Rubryka XVII.

Rozmaite wydatki.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz czyta.

Pozycja 250	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 251	Pożyczka bezprocentowa na budowę koszar dla c. k. armii — w myśl uchwały sejmowej z dnia 11. Stycznia 1888 roku	395.085 „
	Odnośnie do tej pozycyi petycje gmin miasta Jarosławia i Sambora odstępuje się Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego załatwienia.	
„ 252	Dla księży unitów chełmskich	1.500 „
„ 253	Subwencya dla kolei drugorzędnej szerokotorowej ze Lwowa na Żółkiew do Rawy z przeznaczonych 100.000 zł. uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 9. Października 1882 roku, II rata	33 334 „

Pozycya 254	Korosteńskiej Felicji byłej nauczycielce szkoły ludowej przy klasztorze pp. Klarysek w Starym Sączu, stały dar z łaski roczny na czas od dnia uchwały, aż do odwołania w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22 Stycznia 1887 roku,	80 zł.
„ 255	Córce ś. p. Jana Lama l. p. 1. 449 jednorazowo	500 „
„ 256	Dla pogorzelców gminy miasteczka Sassowa w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1887 roku, jednorazowo	2.000 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 250 do włącznie 256 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi że uchwaleniem tej pozycyi załatwiono zarazem petycyę L. 457.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 257	Dla zarządu krajowego związku ochotniczej straży ogniowej we Lwowie l. p. 717 Wysoki Sejm przyznaje jednorazowo do rozporządzalności Wydziału krajowego kwotę	300 „
	Przemawia p. ks. Adam Sapięha i wnosi podwyższenie pozycyi 257 do kwoty 1.000 zł.	
	Przemawia p. Polanowski.	

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. ks. A. Sapięhy.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 258	Dla Dyrekcyi gal. Stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie L. p. 550 jednorazowo	100 zł.
„ 259	Towarzystwo ochronki dziewcząt sierot w Stanisławowie L. p. 788 jednorazowo	100 „
„ 260	Emilii Sternalowej, wdowie po adjunkcie kasowym Wydziału krajowego L. p. 175, przyznaje się jednorazowo	150 „
„ 261	Ludwice Ilnickiej, wdowie po stróžu Wydziału krajowego, który utracił życie przy czynnościach służbowych L. p. 268 jednorazowo	50 „
„ 262	Komitet parafialny w Zalesiu, na budowę nowej cerkwi L. p. 150	50 „
„ 263	Komitetowi parafialnemu w Smereczu powiat Turka, na budowę cerkwi L. p. 98.	50 „
„ 264	Komitetowi budowy kościoła w zakładzie zdrojowym w Krynicy L. p. 944	500 „
„ 265	Dla Heleny Skwarczyńskiej, wdowy po Pawle Skwarczyńskim, L. p. 854 jednorazowo	300 „
„ 266	Na kolonię leczniczą w Rymanowie	300 „
„ 267	Kruszyńska Eugenia, wdowa po profesorze zakładu Czernichowskiego, wskutek petycyi L. 246 jednorazowo	150 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 258 do włącznie 267 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Petycyę L. 53 (Zygmunta Steńczyńskiego) — L. 238 (Izaaka Katz) — L. 242 (Albina Kazatel) — L. 376 (Antoniny Przygodzkiej) — L. 395 (Dominika Zahajkiewicza) — L. 433 (Magistratu miasta Lwowa) — L. 460 (Julii Saszkiewicz) — L. 519 (Marcyanny Zakrzewskiej) i p. L. 1.104 Galicyjskiego Towarzystwa pszczelniczno-ogrodniczego, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Następnie raczy Wysoki Sejm przejść do porządku dziennego nad następującymi petycjami:

L. p. 37 (Józefa Zaleska o zapomogę) — L. p. 39 (Katarzyna Markowska o zapomogę) — L. p. 47 (Klasztor OO. Reformatów w Jarosławiu o zasiłek na restauracyę) — L. p. 56 (Ewa Gościńska o zapomogę) — L. p. 90 (A. Komarowa o zapomogę) — L. p. 91 (W. Łopuszańska o zapomogę) — L. p. 118 (L. Lewkowicz o wsparcie) — L. p. 118 (M. Swoboda o zapomogę) — L. p. 142 (Konwent pp. Sakramentek we Lwowie o subwencyę) — L. p. 149 (Komitet paraf. w Obertynie o zapomogę) — L. p. 151 (Centr. Wydział Towarzystwa Kaczkowskiego o zapomogę) — L. p. 179 (P. Małachowski o zapomogę) — L. p. 266 (Stan. Leszczyński o zapomogę) — L. p. 267 (Sapałaczyńska Joanna i Leontyna o dar z łaski) — L. p. 331 (Józefa Orzechowska o podwyższenie pensyi) — L. p. 373 (Art. Marie o subwencyę) — L. p. 385 (Komitet cerkiewny w Mostkach o subwencyę) — L. p. 450 (Teofila Kordasiewicz o zapomogę) — L. p. 464 (Gmina w Prysiu o zapomogę) — L. p. 515 (Henryk Hupezye o zaliczkę na płacę) — L. p. 517 (Ant. Oźwadowa o podwyższenie pensyi) — L. p. 559 (Róża Łysakowska o zapomogę) — L. p. 593 (Gmina Tarnawica o zapomogę) — L. p. 617 (Tytus Zienkowiec o podwyższenie emerytury) — L. p. 620 (Jurko Zieleniak o zapomogę) — L. p. 652 (Gmina Stronibaby o zapomogę) — L. p. 678 (Komitet kościelny w Stryju o subwencyę) — L. p. 679 (Komitet parafialny w Kozowie o zapomogę) — L. p. 689 (ks. M. Węgrzynowicz o zapomogę) — L. p. 690 (M. Błoński o zapomogę) — L. p. 691 (Elżbieta Klimkiewicz o zapomogę) — L. p. 696 (M. Ukraińska o zapomogę) — L. p. 721 (Komitet paraf. w Sasowie na budowę cerkwi) — L. p. 724 (Ks. P. Podkowiec o zapomogę) — L. p. 727 (Matylda Masser o zapomogę) — L. p. 728 (Albina Stanisz o zapomogę) — L. p. 734 (Gmina Makowie o zapomogę) — L. p. 750 (Zarząd zakładu pp. Bazylianek we Lwowie o subwencyę) — L. p. 759 (Straż ochotnicza w Mogilanach o zapomogę) — L. p. 871 (Pogorzelcy Bzowicy o zapomogę) — L. p. 828 (Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Krakowie o zapomogę) — L. p. 845 (Drukarnia w Czerniowcach o zapomogę) — L. p. 856 (Roz. Lewkowicz o zapomogę) — L. p. 949 (Barbara Linkowska o zapomogę) — L. p. 966 (Gmina Bełzec o zapomogę) — L. p. 981 (Sieroty po Bojarskim byłym Sekretarzu Stanów o podwyższenie zaopatrzenia) — L. p. 982 (Bedlińska wdowa po prywatnym oficjaliście o wsparcie) — L. p. 983 (Elżbieta Popielowa o zapomogę) — L. p. 994 (Marya Starzewska o wsparcie) — L. p. 1.002 (Komitet straży pożarnej w Łapanowie o zasiłek) — L. p. 1.114 (A. Kwiatkowska wdowa po prywatnym inżynierze o zapomogę).

Do petycyi l. 151 i 705 przemawia p. Antoniewicz i wnosi udzielenie na petycyę do l. 151 Centralnemu Wydziałowi Towarzystwa Kaczkowskiego subwencyi w kwocie 1000 zł.

Przemawia p. Skałkowski i p. Chrzanowski.

Izba uchwala zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. ks. Kowalski.

Przemawia p. Lasocki do poz. 734 i wnosi udzielenie kwoty 300 zł. w załatwieniu petycyi gminy Makowa.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Antoniewicz dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Merunowicz również dla sprostowania faktu.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Antoniewicza postawiony do petycyi 151.

Następnie odrzuca Izba wniosek p. Lasockiego, i uchwala zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy przejście do porządku dziennego nad wszystkimi powyższemi petycjami.

P. Antoniewicz zdaje wynik skrutinium z wyboru członka do Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących 85.

Wybrany hr. Roger Łubieński.

W zastępstwie sprawozdawcy p. ks. Wł. Sapięhy p. St. Badeni czyta następujące sprawozdanie komisji budżetowej o petycyach odnoszących się do preliminarza krajowego funduszu szkolnego.

Wysoki Sejmie!

I. Petycyi trzydziestu sześciu nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych o zapomogę, mianowicie: Nr. 234/pet.165, 502/p.405, 542/p.442, 543/p.443, 570/p.467, 601/p.497, 603/p.499, 608/p.504, 658/p.542, 689/p.573, 792/p.670, 794/p.672, 798/p.676, 854/p.718, 855/p.719, 892/p.748, 916/p.772, 917/p.773, 919/p.775, 920/p.776, 921/p.777, 932/p.822, 983/p.823, 984/p.824, 1008/p.843, 1041/p.863, 1137/p.951, 1138/p.952, 1164/p.969, 1171/p.976, 1183/p.988, 1198/p.999, 1273/p.1066, 1274/p.1067, 1323/p.1107, 1358/p.1137.

Wniosek do I. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Petycja Rady szkolnej miejscowej w Ulanowie o przyznanie płacy nauczycielce robót ręcznych tamże Nr. 281/220.

Wniosek do II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia tej nauczycielki przy rozdawaniu remuneracji z poz. 21 Rubr. XIII. Wydatków kraj. funduszu szkolnego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. St. Badeni czyta:

III. Dwadzieścia petycyj byłych nauczycieli emerytów, wdów i sierót po nauczycielach o zapomogę, dar z łaski lub podwyższenie emerytury: L. 34/p.8, 98/p.53, 100/p.55, 607/p.503, 655/p.540, 673/p.557, 674/p.558, 814/p.692, 815/p.693, 816/p.694, 862/p.726, 948/p.798, 985/p.825, 1021/p.855, 1045/p.872, 1172/p.977, 1175/p.980, 1278/p.1071, 1328/p.1112, 1329/p.1113.

Wniosek do III. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Przemawia p. Romańczuk odnośnie do petycji l. s. 34/p.8 i stawia następujący wniosek:

Konstantemu Klimkiewiczowi, byłemu nauczycielowi prowizorycznemu szkół ludowych, przyznaje się w drodze łaski stałe zaopatrzenie z funduszu krajowego w kwocie rocznej 125 zł.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje wniosek powyższy imieniem komisji budżetowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Romańczuka co do pet. 34/p.8. zaś co do reszty petycji powyżej wymienionych uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta dalej:

VI. Petycyje dwudziestu sześciu gmin o zasiłek z krajowego funduszu szkolnego na budowę szkół Nr. 140/p.85, 513/p.413, 514/p.414, 589/p.485, 590/p.486, 647/p.532, 717/p.598, 757/p.635, 772/p.650, 838/p.705, 842/p.709, 889/p.745, 993/p.831, 994/p.832, 1001/p.836, 1003/p.838, 1108/p.922, 1251/p.1044, 1255/p.1048, 1256/p.1049, 1265/p.1053, 1266/p.1059, 1312/p.1097, 1313/p.1098, 1379/p.1153, 1346/p.1126.

Wniosek do IV. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Petycję do L. s. 1379/p.1153. gminy Dołhomościska o zasiłek 400 złr. odstępuje się Wydziałowi kraj. do możliwego uwzględnienia z funduszu szkolnego z r. 1872.

II. Wszystkie inne petycje gmin odstepuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia przy wydatku z poz. 53, 54 Rubr. XXIII. Wydatków kraj. funduszu szkolnego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

V. Petycja nauczycieli z Brzyszczyk i Sobniowa o podwyższenie płacy Nr. 795/673.

Wniosek do V. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się Wydziałowi kraj. do zbadania a ewentualnie do przedłożenia Sejmowi odpowiedniego wniosku.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

(Dodatkowo do Rubr. XX. wydatków krajowych funduszu szkolnego jako nowa pozycja 48/a).

VI. Wydział krajowy po porozumieniu się z Radą szkolną krajową proponuje, ażeby Julii Oleksinowej wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznać w drodze łaski stałe zaopatrzenie z funduszu krajowego w kwocie rocznej 80 zł. Wydział krajowy usprawiedliwia swój wniosek słusznym względem na skuteczną służbę męża petentki jako nauczyciela tymczasowego przy rozmaitych szkołach ludowych od r. 1852 do r. 1885 (lat blisko 33), tudzież na opłacone położenie wdowy pozostałej z dwojgiem nieletnich i niezaopatrzonych dzieci.

Komisya budżetowa uznając przytoczone motywa wnosi dodatkowo do preliminarza krajowego funduszu szkolnego Rubr. XX.

Wniosek do VI. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Julii Oleksinowej, wdowie po tymczasowym nauczycielu szkół ludowych, przyznaje się w drodze łaski stałe zaopatrzenie z krajowego funduszu szkolnego w kwocie rocznej 80 zł.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VII. Petycja Pauliny Biechońskiej właścicielki 7-klasowego zakładu wychowawczego żeńskiego w Brzeżanach o subwencyę na zakupno narzędzi fizykalnych, rysunkowych i gabinetu zoologicznego Nr. 735/pet. 616.

Wniosek do VII. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

VIII Petycja gminy Horodnicy o subwencyę celem utworzenia fundacyi stypendyjnej dla biednych uczniów tej gminy uczęszczających do szkół wyższych.

Wniosek do VIII. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Następuje:

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

Sprawozdawca p. Otton Hausner zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Popiel i stawia wniosek wstawienia do budżetu kwoty 569 zł. dla Sióstr Miłosierdzia mających funkcjonować na oddziale kiłowym szpitala lwowskiego

Przemawia p. Hozard.

Przemawia p. Kozłowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy i p. Kozłowskiego przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Sumaryczne zestawienie wydatków.

	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
Rubr. I.	33.058 zł. —	2.697 zł. —	35.755 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II.	24.101 zł. —	2.104 zł. —	26.205 zł.
-----------	--------------	-------------	------------

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek p. Popiela podwyższenia tej Rubryki o 569 zł.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Popiela i uchwala Rubr. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III.	3.552 zł. —	205 zł. —	3.757 zł.
" IV.	176 " —	63 " —	239 "
" V.	90 " —	10 " —	100 "
" VI.	841 " —	89 " —	930 "
" VII.	72.501 " —	4.641 " —	77.142 "
" VIII.	14.125 " —	850 " —	14.975 "
" IX.	980 " —	70 " —	1.050 "
" X.	300 " —	— " —	300 "
" XI.	4.884 " —	546 " —	5.430 "
" XII.	1.408 " —	352 " —	1.760 "
" XIII.	15 " —	5 " —	20 "
" XIV.	270 " —	30 " —	300 "
" XV.	— " —	3.000 " —	3.000 "
" XVI.	— " —	30 " —	30 "
" XVII.	12 000 " —	— " —	12.000 "

Suma wydatków 163 301 zł. — 14.692 zł. — 182.993 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. III. do włącznie XVII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Sumaryczne zestawienie dochodów.

Rubr. I.	23.372 zł. —	155 zł. —	23.527 zł.
" II.	5.100 " —	— " —	5.100 "
" III.	142.000 " —	10.600 " —	152 600 "
" IV.	980 " —	20 " —	1 000 "

Suma dochodów 171.452 zł. — 10.775 zł. — 182.227 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubrykę I. do włącznie IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w kwocie 766 zł. do pokrycia z rubryki XI. budż. kraj.

Sprawozdawca poseł Hausner czyta następujące wnioski komisji w załatwieniu petycji wniesionych:

Nad petycją L. 356 oficyałów szpitala Gralewskiego i Bogusza o dodatek na pomieszkanie komisya budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego.

Prymaryusz szpitala powszechnego lwowskiego Dr. Edward Sawicki w petycyi l. 826 uprasza o udzielenie mu zaliczki na płacę w wysokości 2.000 zł., spłacalnej w 60 miesięcznych ratach do kasy szpitalnej.

Ponieważ petent spłacił dawniejszą zaliczkę, udzieloną mu przez Wys. Sejm w porządku przepisany i posiada asekurację dla ubezpieczenia zwrotu zaliczki potrzebną.

Komisya budżetowa :

Wysoki Sejm raczy udzielić prymaryuszowi Dr. Edwardowi Sawickiemu zaliczkę na płacę w kwocie 2.000 zł., spłacalną w 60 ratach miesięcznych.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnioskami bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalej :

Nad petycyą Albiny-Śliwińskiej-Ćwiklińskiej (L. 258) o pensję wdową komisya budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego. Petycyę Kornelii Neuhauser, wdowy po prymaryuszu (L. 409) odstępuje komisya Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

W skutek petycyi Józefy Koestlich, wdowy po zmarłym 26. Października r. z. oficjale szpitala powszechnego Ferdynandzie Koestlichu (L. 148) o dodatek na wychowanie 3 dzieci, komisya wnosi udzielić petentce roczny dodatek na wychowanie dzieci w kwocie 100 zł.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnioskami komisji bez rozprawy.

Lit. D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Sprawozdawca czyta :

Wysoki sejm raczy całą sumę wydatków funduszków podrzutków we Lwowie 550 zł. pokryć z funduszu krajowego w rubryce XI.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Lit. E.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Otton Hausner zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Popiel i stawia następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by jak najrychlej wszedł w rokowanie ze zgromadzeniami zakonnymi opieki obłąkanych się poświęcającymi niewykluczając ŚŚ. Miłosierdzia zawarł umowę z jednym z nich według swego wyboru i oddał im nadzór nad obłąkanymi i służbą w oddziale męzkim zakładu Kulparkowskiego. Do wykonania niniejszej uchwały Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na r. 1888 kredyt do wysokości 4.000 zł.

Poseł Popiel wnosi odesłanie powyższego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Popiela.

Przemawia p. T. Rozwadowski i stawia następujący wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Upoważnia się Wydział krajowy, udzielić Rzędcy zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, panu Stanisławowi Fanti, począwszy od 1. Lipca 1888 wikt bezpłatnego takiego, jaki pobierają prymaryusze i sekundaryusze Zakładu; lub relutum za ten wikt w kwocie 408 zł. w. a. Jeżeli toczące się obecnie śledztwo dyscyplinarne, wykaże zupełną niewinność rządcy zakładu co do nadużyć i nieporządków, jakie w ostatnich czasach wykryto.

Przemawia p. Wł. Wolański i przystępuje do wniosku p. Popiela z dodaniem doń wyrazu dla mężczyzn obłożnie chorych.

Przemawia p. Hozard. Izba uchwala zamknięcie rozprawy. Przemawia zapisany do głosu poseł Golejewski i p. Wł. Wolański.

Przemawia p. Hozard jako członek Wydziału krajowego.

Przemawia p. Męciński. Przemawiają pp. Popiel i Wolański Wł. dla sprostowania faktu.

Po przemówieniu sprawozdawcy, którzy przyjmuje imieniem komisji wniosek p. Popiela i p. T. Rozwadowskiego, przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Sprawozdawca czyta:

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Zestawienie sumaryczne wydatków.

Rubr. I.	19.094 zł.
" II.	26.283 "
" III.	290 "
" IV.	14 "
" V.	40 "
" VI.	640 "
" VII.	73.560 "
" VIII.	4.260 "
" IX.	450 "
" X.	200 "
" XI.	8.410 "
" XII.	250 "
" XIII.	2.100 "
" XIV.	50 "
Suma wydatków						135.641 "

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie XIV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Sumaryczne zestawienie dochodów:

Rubr. I.	660 zł.
" II.	4.700 "
" III.	158.000 "
" IV.	600 "
Suma dochodów						163.960 zł.

Izba uchwala Rubr. I. do włącznie IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. T. Rozwadowskiego.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następnie uchwala Izba odesłanie wniosku p. J. Popiela do komisji administracyjnej.

Następuje:

Lit. F.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca p. Stanisław Badeni uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

Sumaryczne zestawienie.

Wydatki.

Rubr.	
I.	28.260 zł.
II.	20.508 „
III.	250 „
IV.	223 „
V.	50 „
VI.	900 „
VII.	77.196 „
VIII.	8.420 „
IX.	870 „
X.	250 „
XI. zwyczajne	5.660 „
XI. nadzwyczajne	6.028 „
XII.	20 „
XIII.	1.186 „
XIV.	600 „
XV.	2.200 „
XVI.	400 „
XVII.	12.000 „
XVIII.	105 „
XIX.	150 „
XX.	150 „
Razem	<u>165.426 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie XX. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr.	
I.	19.461 zł.
II.	11.407 „
III.	142.300 „
IV.	1.000 „
Razem	<u>174.168 zł.</u>

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie Rubr. IV zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Nad petycją L. 214 pet. 275 s. Wiktora Wojciechowskiego i Feliksa Lesieckiego, oficyałów przy szpitalu św. Łazarza o przyznanie dodatku aktywalnego, przechodzi się do porządku dziennego, gdyż płaca oficyałów jako urzędników stałych jest etatem unormowaną a Wys. Sejm już 3-krotnie nad petycją tej samej treści do porządku dziennego przeszedł.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Lit. N.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Sprawozdawca p. St. Badeni uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

Sumaryczne zestawienie.

Wydatki.

Rubr.	
I.	50 zł.
II.	30 „
III.	30 „
IV.	1.446 „
V.	10 „
VI.	155 „
VII.	30 „
Razem	<u>1.751 zł.</u>

Izba uchwała Rubr. I. do włącznie VII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr.	
I.	1.197 zł.
II.	907 „
III.	5 „
Razem	<u>2.109 zł.</u>

Izba uchwała Rubr. I. do włącznie III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy:

Następuje:

Sprawozdanie

komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego L. W. kr. 54.452/87 w przedmiocie nadzwyczajnego wydatku na osuszenie gruntów dóbr Tropiszowa.

Sprawozdawca p. St. Badeni uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by poddał ścisłemu zbadaniu przez inżyniera kierującego ekspozyturą bióra melioracyjnego w Krakowie plany i kosztorysy w roku 1885 przez pana Karpuszkę sporządzone i na podstawie ponownego zbadania wnioski swe na przyszłej sesji Wysockiemu Sejmowi przedłożył.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Lit. G.

Fundusz policji krajowej.

Sprawozdawca poseł Goldman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

Razem wydatki 305 zł. W dziale dochodów preliminuje komisja budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym tytułem odsetków od efektów wedle rzeczywistego stanu tychże 6.119 zł. a nadwyżka dochodów w kwocie 5.814 zł. wpłynie do funduszu krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Fundusze samoistne.

Sprawozdawca poseł Goldman czyta:

H. Fundusz domestykalny.

Zgodnie z Wydziałem krajowym komisya budżetowa preliniuje w dziale wydatków funduszu domestykalnego jedynie tylko „rozmaite przypadkowe“ 5 zł.

W dziale dochodów, zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje komisya budżetowa:

odsetki od kapitału wypożyczonego na budowę Zakładu kulparkowskiego, według planu umorzenia	1.203 zł.
odsetki od efektów	3.584 „
sprzedaż dzieła: „poczet szlachty galicyjskiej“	2 „
	<hr/>
razem	4.789 zł.

Nadwyżka dochodów w kwocie 4.784 zł. użytą zostanie na powiększenie majątku zarodowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

J. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisya budżetowa wnosi:

Dochody funduszu kultury krajowej	3.451 zł.
Wydatki „ „ „	
na zwroty kar	12 „
	<hr/>
a pozostająca nadwyżka dochodów	3.439 zł.

na zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach,

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

K. Fundusz stanowy sierociński.

Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki funduszu sierocińskiego	1.692 zł.
Dochody preliniuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym:	
odsetki od papierów wartościowych	1.714 „

Nadwyżka dochodów użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zgodnie z Wydziałem krajowym komisya budżetowa wnosi:

Wydatki funduszu Al. hr. Stadnickiego	1.995 zł.
W dochodach zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi komisya budżetowa:	
sprzedaż aktów grodzkich	300 „
odsetki od papierów wartościowych	1.022 „

a niedobór w kwocie 673 zł. pokryty zostanie z zaoszczędzeń lat poprzednich, czyli z pozostałości majątku obrotowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

M. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisya budżetowa wnosi:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1.	Umorzenie pożyczki przez losowanie	23.100 zł.
" II. " 2.	Wypłata kuponów	28.722 "
" III. " 3. i 4.	Koszta administracyjne	3.113 "
" " " 5.	Potrzeby kancelaryjne	100 "
Razem wydatki			<u>55.035 zł.</u>

Dochody.

Rubr. I. poz. 1.	Zwrot kapitałów i	
" II. " 2. i 3.	Odsetki — razem	5.000 zł.
" III. " 4.	Zwrot zaliczek	200 "
Razem			<u>5.200 zł.</u>

Brakującą kwotę 49.835 zł. pokryje się w ten sposób, że kwota 23 100 zł. potrzebna na wykupno wylosować się mających obligacyj wziętą zostanie z pozostałości pożyczki krajowej z roku 1883, resztę zaś w kwocie 26.735 zł. pokryje fundusz krajowy (Rubr. XIV. wydatków funduszu krajowego).

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

O. Fundusz przemysłowy.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje:

dochody funduszu przemysłowego na r. 1888	53.450 zł.
a gdy do sumy dochodów na r. 1888 dodamy	<u>19.649 "</u>
pozostałą z r. 1887, otrzymamy kwotę	73.099 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Kazimierz Badeni czyta:

Preliminarz dochodów funduszu krajowego na r. 1888.

Rubr.	<i>Dochody.</i>	Według wniosków komisji budżetowej
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	226.406 zł.
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	6.000 "
III.	Dochody z dróg krajowych	227.100 "
IV.	Nadwyżka dochodów od zakładów dotowanych	42.671 "
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	33.000 "
VI.	Zwroty pożyczek	8.689 "
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.400 "
VIII.	" szkół i folwarku w Dublinach	43.502 "
IX.	" " " w Czernichowie	39.610 "
X.	" innych szkół krajowych	12.395 "
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 "
XII.	Dochody z przełania do Skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866	18.067 "
XIII.	Rozmaite	11.578 "
XIV.	Reszta pozostała z pożyczki krajowej z r. 1883	<u>214.104 "</u>
Suma dochodów własnych		889 422 "

Izba przyjmuje sumę dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Dla pory spóźnionej zawieszają J. E. Marszałek posiedzenie do godziny 7 wieczór.

Koniec posiedzenia o godzinie 4 minut 10.

Ciąg dalszy 27 posiedzenia

z dnia 21. Stycznia 1888.

Początek o godzinie 8 wieczór.

J. E. Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie na nowo.

P. Goldman ogłasza wynik skrutinium wyboru 2 członków do komisji bankowej.

Głosujących 85.

Wybrani: Pp. Abrahamowicz i St. Badeni.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego J. E. Marszałek udziela głosu p. Skałkowskiemu który przemawia w przedmiocie wydawnictwa dziełek ludowych odnośnie do przemówienia p. Antoniewicza.

Przemawia J. E. Marszałek w tym przedmiocie.

Jeneralny sprawozdawca komisji budżetowej daje objaśnienia pod względem wyniku finansowego budżetu na rok 1888 i czyta następujący sumaryusz dochodów i wydatków na rok 1888.

Sumaryusz

budżetu funduszu krajowego na rok 1888.

Wydatki.

I.	Koszta reprezentacji kraju	102.176 zł.
II.	Koszta zarządu	243.752 „
III.	„ leczenia	693.000 „
IV.	„ szczepienia	56.900 „
V.	Wydatki sanitarne	8.000 „
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	14.174 „
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	747.584 „
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	15.154 „
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	232.591 „
X.	Drogi krajowe	910.933 „
XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	1.316 „
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	27.000 „
XIII.	Budowy wodne i melioracje	183.418 „
XIV.	Umorzenie pożyczek i odsetki od tychże	429.154 „
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa	232.560 „
XVI.	Na cele przemysłu	93.992 „
XVII.	Rozmaite	484.502 „
	Suma wydatków	4,476.206 zł.

Dochody.

I.	Pozostałość z rachunku z lat ubiegłych	226.406 zł.
II.	Odsetki od chwilowo lokowanych pieniędzy	6.000 „
III.	Dochody z dróg krajowych	227.100 „
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	42.671 „
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	33.300 „
VI.	„ pożyczek	8.689 „
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.400 „
VIII.	„ szkół rolniczych i fol. w Dublauach	43.502 „
IX.	„ „ „ „ Czernichowie	39.610 „
X.	„ innych szkół rolniczych	12.395 „

XI. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 zł.
XII. Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866	18.067 „
XIII. Rozmaite	11.578 „
XIV. Reszta pozostała z pożyczki kraj. z roku 1883	214.104 „
Suma dochodów	809.422 zł.
Z porównania dochodów z wydatkami okazuje się niedobór	3,586.784 „
Z tego ma być pokrytem zaciągnąć się mającą pożyczką	395.000 „
Pozostaje niedobór do pokrycia dodatkami od podatków	3,191.784 zł.
Dodatki do podatków po 31 et. (licząc wydatność centa po 103.000 zł.) uczynią	3,193.000 „
Pozostaje przeto nadwyżka dochodów	1.216 zł.

Izba przyjmuje sumę dochodów i sumę wydatków, oraz okazujący się niedobór w sumie 3,191.784 zł. zgodnie z wnioskiem komisji w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca czyta następujący projekt ustawy:

II. U S T A W A

z dnia dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zaciągnięciu pożyczki w sumie 395.000 zł. w. a.

Za zgodą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki pod jak najkorzystniejszymi dla skarbu krajowego warunkami, w sumie 395.000 zł. w. a. i do wypuszczenia takiej ilości obligacyi długu krajowego, jaka okaże się potrzebną dla uzyskania w gotowiznie sumy wyżej wymienionej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi skarbu i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Pilat i zapowiada wniesienie poprawki do projektu uchwały III.

Przemawia sprawozdawca. Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i przyjmuje Art. I. i II. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do 3-go czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w 3-ciem czytaniu.

Sprawozdawca czyta:

III. U c h w a ł a.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby dla pożyczki krajowej, mającej się zaciągnąć celem uzyskania sumy 395.000 zł. w. a. wyjednał, w drodze właściwej, uwolnienie od wszelkich opłat i należności skarbowych.

Sprawozdawca przemawia w sprawie poprawki p. Pilata.

Izba w głosowaniu uchwała powyższy projekt uchwały zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Pilata uzupełnioną przez sprawozdawcę w brzmieniu następującem:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby dla pożyczki krajowej, mającej się zaciągnąć celem uzyskania sumy 395.000 zł. w. a. przeznaczonej na uzupełnienie funduszu pożyczkowego na budowę koszar wojskowych wyjednał, w drodze właściwej, uwolnienie od wszelkich opłat i należności skarbowych.

Sprawozdawca czyta następujący projekt uchwały:

I. Uchwała.

1. Dla pokrycia niedoboru w budżecie krajowym, ma być pobierany w 1888 roku dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 31 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatków zwyczajnych, na potrzeby innych rubryk tychże wydatków zwyczajnych, jednak z tem zastrzeżeniem, iż Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1 i 2 projektu uchwały zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje uchwałę powyższą w 3-ciem czytaniu.

J. E. Marszałek podaje do poparcia wnioszek p. ks. A. Sapiehy.

Wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Wybór komisji oszczędnościowej z dziewięciu dla szczegółowego zbadania krajowego gospodarstwa finansowego i zdania sprawy na jednej z najbliższych sesji sejmowych o ile w pojedynczych działach budżetu dałyby się przeprowadzić modyfikacye, tudzież wskazania środków, mogących wprowadzić równowagę pomiędzy coraz wzmagającymi się wydatkami a dochodami skarbu krajowego.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek.

Dla uzasadnienia nagłości wniosku J. E. Marszałek udziela głosu wnioskodawcy.

Przemawia p. ks. A. Sapieha.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Izba uchwała nagłość wniosku p. ks. Sapiehy.

Przemawia p. ks. Sapieha w uzasadnieniu swego wniosku, cofa wniosek swój powyżej postanowiony, a przyłącza się do wniosku p. Kozłowskiego.

J. E. Marszałek krajowy podaje do wiadomości Izby wniosek p. Kozłowskiego treści następującej:

Wniosek

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

Ażeby wspólnie z ankietą z grona Izby wybraną poczynił odpowiednie badania, czy i w jaki sposób w wykonaniu czynności urzędowych Wydziału krajowego dałyby się wprowadzić uproszczenia z oszczędnością połączone i ażeby według wyniku tych badań potrzebne ku temu zmiany we własnym zakresie działania przeprowadził i na najbliższej sesji Sejmu w tej sprawie złożył sprawozdanie lub w razie potrzeby przedłożył odpowiednie wnioski.

Następnie poddaje J. E. Marszałek pod głosowanie Izby nagłość tego wniosku.

Izba uchwała nagłość wniosku p. Kozłowskiego.

Przemawia p. Kozłowski w uzasadnieniu swego wniosku.

Przemawia p. Męciński.

Przemawiają pp. Chrzanowski, Abrahamowicz.

Podczas przemawiania p. Abrahamowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Na wniosek p. Wł. Koziebrodzkiego, Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia ks. A. Sapieha pod względem formalnym.

Przemawia p. Romanowicz również pod względem formalnym.

Przemawia p. St. Badeni.

P. Kozłowski zapisany do głosu zrzeka się przemawiania na rzecz ks. A. Sapiehy.

Zastępca Marszałka konstatuje że do głosu zapisanym jest p. ks. Adam Sapieha i p. Męciński.

Przemawia p. Męcinski.

Przemawia p. ks. A. Sapieha.

Przystąpiono do głosowania.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek p. Kozłowskiego.

Izba większością głosów nie oświadcza się za wnioskiem p. Kozłowskiego.

Przewodnictwo odbiera J. E. Marszałek.

Przemawia J. E. p. Namiestnik, i uwiadamia Izbę, że na mocy najwyższego rozporządzenia Cesarskiego została Sesya Sejmu tegorocznego odroczoną, i uprasza J. E. Marszałka o zamknięcie posiedzenia.

J. E. Marszałek oznajmia, iż protokół z 26. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów, i uprasza sekretarza p. St. Badenię do odczytania protokołu dzisiejszego posiedzenia. Sekretarz p. St. Badeni odczytuje protokół 27. posiedzenia który Izba przyjmuje.

Następnie przemawia J. E. Marszałek kończąc przemówienie okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, które Izba trzykrotnie powtarza.

Przemawia p. Czerkawski.

Przemawia jeszcze J. E. Marszałek, i odracza V. sesję V. peryodu Sejmu galicyjskiego oznajmiając iż o następnem posiedzeniu zostaną pp. posłowie uwiadomieni.

Koniec posiedzenia o godzinie 10 wieczór.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

Wł. Sapieha w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 21. Stycznia 1888.

1238. Gmina miasta Andrychowa, przez posła Zolla, o wliczenie jej do rzędu tych, dla których nowa ustawa budownicza wprowadzoną została.
1239. Rafał Rotstein nauczyciel w Borysławiu, przez posła Ohrymowicza, o stypendyum lub zapomogę dla córki Reginy na kształcenie się w muzyce.
1240. Fryderyk Rzepiński, b. nauczyciel ludowy, przez posła Męcińskiego, o zapomogę.
- 1241 Rada szkolna miejscowa w Serdycy, przez posła Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
1242. Józef Maksymowicz uczeń seminaryum nauczycielskiego we Lwowie, przez posła Ohrymowicza, o zasiłek.
1243. Wydział powiatowy w Buczaczu, przez posła Władysława Wolańskiego, z poparciem petycji tamtejszej Rady gminnej w sprawie przeistoczenia gimnazyum na rządowe 8-klasowe.
1244. Zwierzchność miasta Buczacza, przez posła Wł. Wolańskiego, o bezprocentową pożyczkę 30.000 zł. na budowę koszar.